

Selam ben şöyle bir eğitim aldım
eğitim adı: Dijital Liderlik Akademisi 2026 – AI First Company Çağında Dijital Liderlik

Eğitim Detayı

VİZYON

2026 yılında Dijital Liderlik Akademisi, dijital dönüşümün merkezine yapay zekâyı alarak katılımcılarını veriyle düşünen, algoritmalarla yön bulan ama anlaşılmış yöneten liderler haline getirmeyi hedeflemektedir. Bu yıldı temamız, sadece teknolojik gelişmeleri aktarmayı değil, verinin arkasındaki hikâyeyi görmeyi, o hikâyeden anlam üretmeyi ve bu anlamla strateji geliştirmeyi temel almaktadır. Çünkü biliyoruz ki: Yapay zekâ, ancak anlaşılmış buluşturduğunda gerçek bir liderlik aracına dönüşebilir.

Vizyonumuz, Türkiye'nin dört bir yanından katılan gençleri, profesyonelleri ve karar vericileri;

- Veriyi sorgulayan, analiz eden ama aynı zamanda sezgileriyle yorumlayan,
- Sadece araçları kullanan değil, teknolojinin toplumsal etkisini de kavrayan,
- Anlamlı çözümlerle fark yaratınca dijital liderler olarak geleceğe hazırlamaktır.

Dijital Liderlik Akademisi 2026, yapay zekâyı yalnızca kodlarla sınırlı bir teknoloji değil, insan merkezli bir dönüşümün motoru olarak ele almaktadır.

Her veri, bir hikâyedir. Ve her lider, bu hikâyeyi anlamlandırma sorumluluğunu taşmalıdır.

TARİHÇE

Dijital Liderlik Akademisi, 2023 yılında bir sosyal sorumluluk projesi olarak kuruldu. İlk yılından itibaren yoğun ilgi ve teveccüh gösteren akademi, Türkiye'nin dijital dönüşüm sürecine nitelikli liderler kazandırma hedefiyle yola çıktı. Akademi, yalnızca teorik bilgi sunmakla kalmayıp, pratik ve uygulanabilir deneyimleri de genç profesyonellerle ve geleceğin lider adaylarıyla buluşturarak yüksek etki gücünü oluşturdu.

Tüm eğitim içerikleri ücretsiz olarak sunulmakta; YouTube Noform Academy kanalı üzerinden herkesin erişimine açık şekilde paylaşılmaktadır. Böylece bilgi, sadece gençlere değil, toplumun her kesimine ulaştırılmaktadır. Galatasaray ve Boğaziçi Üniversiteleri gibi seçkin kurumların paydaşlığında yürütülen bu girişim, özel sektörün de manevi ve tanıtimsal destekleriyle her yıl daha da güçlenmektedir.

Dijital Liderlik Akademisi, büyüyen kitlesiyle Türkiye'nin dijital geleceğini şekillendirecek liderleri yetiştirmeye devam etmektedir.

DİĞER BİLGİLER

Katılım belgesi alabilmek için %70 yoklama ve başarı testlerinden de %70 başarı oranı yakalanmalıdır. Yoklamalar ilgili dersin gün ve saatinde sistem üzerinden açılacaktır. Başarı testleri her hafta yine sistem üzerinden açılacaktır.

Etkinlik sonunda yapılacak sertifika töreninde sahnede sertifika alacak olanlar başarı sırasına göre zirveye davet edilecektir.

DERSLER NEREDEN İZLENİLECEK?

Dersler ilgili gün ve saatte Noform Academy Youtube kanalından canlı olarak izlenebilecektir.

[YouTube kanalımıza erişmek için tıklayın.](#)

Ders süreleri eğitmen ve ders içeriğine bağlı olarak genelde 1 saat 15 dakika ila 1 saat 45 dakika arasında sürmekteidir.

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Aslı Deniz Helvacıoğlu - Boğaziçi Üniversitesi İnovasyon Merkezi

Doç. Dr. Murat Levent Demircan - Galatasaray Üniversitesi Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi

Gülçin Çelikel Gengeç

Fatih Uzgören

Hawa Gül Okutan

Eğitim İçeriği

Dijital Dünyanın Sessiz Sonu 02 Aralık 2025 19.00

Yapay Zekâ Destekli Endüstri: Akıllı Sistemler, Dijital Dönüşüm, Liderlik ve Ötesi 04 Aralık 2025 18.30

AB Yapay Zeka Yasası ile Strateji Kurmak: Risk Temelli Hukuktan Rekabet Avantajına 09 Aralık 2025 20.00

Yeni Yapay Zeka Çağını Anlamak: Modeller, Pazar ve Küresel Etki 10 Aralık 2025 20.00

Algoritmaların Kurduğu Gündem: AI Çağında 'Yeni' Yeni Medya 11 Aralık 2025 20.00

Generative Engine Optimization (GEO): AI Destekli Yeni Nesil Görünürlük ve Büyüme Stratejileri 16 Aralık 2025 20.00

Üretken Yapay Zekâ Paradigmasında Yakın Geleceği Şekillendirecek 10 Trend23 Aralık 2025
20.00

Agentic Yeni Dünya: Müşteri Kavramı Değişiyor24 Aralık 2025 20.00

Builder Mode On: Vibe Coding ile Sıfırdan Mobil Uygulama Tasarımı25 Aralık 2025 20.00

Verinin Felsefesi: Anlam Üzerine Düşünmek06 Ocak 2026 20.00

Ya Buzdolabınız Size İhanet Ederse?07 Ocak 2026 20.00

Kod, Kültür ve Kavramlar: Yapay Zekâ ile Beşeri Bilimlere Yeni Bakış08 Ocak 2026 20.00

AI Çağında Etki Yaratan Liderlik: Beceriler, Değerler ve Sorumluluk13 Ocak 2026 20.00

Yapay Zekânın Ruhunu Anlamak15 Ocak 2026 20.00

İlk ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=t4mPGXMMTL&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP>

İçeriği Teşekkür ederim Hilal. Şöyledir ekranımı da düzelttim. Tamamdır.

Eee, arkadaşlar merhaba herkese. Eee, Dijital Liderlik Akademisi 2026'ya

hoş geldiniz. Merhaba. Eee, çok teşekkürler, eee, mesajlarınız için. eee

Dijital Liter Akademisi e 2026'yı çok uzunca bir süreden beri, eee, hazırlığını yapıyoruz. Eee, 2025 biter

bitmez hemen, eee, çalışmalarına başladık. Eee, hem içerik olarak hem duyurular olarak eee, mümkün mertebe

eee, hem eee, duyurularda, eee, yüksek sayıda erişimi hedefledik. Aynı zamanda

eee içeriğini de eee bugün gerçi hem eee LinkedIn'de hem eee WhatsApp kanalında

eee programla ilgili eee bir iki doküman paylaştım. Eee oradan bakmanızı eee

rica ediyorum sizlerden. Eee yapabildiğimiz kadarıyla diyelim. Eee

yne inşallah eee çok seveceğiniz dolu dolu ve e kaliteli, yüksek kalitesi

yüksek bir dijital liderlik akademisi olur diye düşünüyorum. Ben detayları

vereceğim size. Bütün teknik detayları vereceğim. Biliyorum eee birçok eee kişi

yeni katılıyor Dijital Liderlik Akademisi'ne. Eee nasıl ilerleyecek, ne yapacağız vesaire eee filan diye. Şimdi

sorular da gelmeye başladı. eee onlarla ilgili bilgi vereceğim ama eee öncelikle

eee Dijital Liderlik Akademisi eee özellikle son iki seneden beri

destekleyen, sizlerle beraber eee buluşmamızı sağlayan eee Paribuan'dan,

Parib Hub yönetici Recep Bey'i çok kısa bir eee yayına davet etmek istiyorum. Recep Bey hazırlsanız sizi bir çok kısa yayına davet edeceğim ama.

Hazırım hocam.

Evet. Hilal Recep Bey alabiliyor muyuz? Aldık galiba. Tamam. Merhab hoş geldiniz. Geçtiğimiz sene de

beraberdik. Bu sene de beraberiz. Eee ben de Paribu'un katkıları, desteği, eee, yani unutulacak gibi değil. eee çok eee canı gönülden ve samimi bir şekilde eee destek oluyorsunuz programa. Eee onun

için sizden rica ettim. Kırmadınız beni çok eee eee kısaca yayına eee bağlanıp eee eee hem kısaca bir kendinizi tanıtmayı rica edeceğim hem 2025 eee yılını geçtiğimiz Dijital Liderlik Akademisi'ni çok kısaca eee bir değerlendirmenizi rica edeceğim ve

2026'yı nasıl değerlendiriyorsunuz? Onunla ilgili bir fikirlerinizi hızlıca almak isterim. Çok teşekkürler hocam. Eee, öncelikle hayırlı olsun bu sene de hayırlı uğurlu olsun diyelim. 2025'i yaptık. 2025'i bitirmeden başladık 2026'ya. O da çok güzel oldu. Eee, bizim açımızdan gerçekten çok keyifliydi geçtiğimiz sene. Eee, ben Recep İkbar. Geçtiğimiz

sene, eee, muhtemelen işte sizden sonraki ilk derste, profesyonel o taraftaki derste ben blog zincirle

başlamıştım. Geçtiğimiz seneki Dijital Liderlik Akademisi tabii daha çok eee digital asset management dediğimiz eee

dijital varlık yönetimi üzerine bizim de Paribo olarak çalıştığımız eee alanlardan bir tanesi. Eee o alanda da

çalıştığım için ilk dersleri Bloginger tarafından ben vermiştim. Eee inanılmaz keyifliydi geçen sene. Yani bizim

açımızdan da özellikle eee dijitalde YouTube'da canlı yayında bu kadar insana ulaşmak eee zaten eee siz daha öncesinde

de söylemiştiniz. eee etkin eğitimden önce eğitim sırasında, eğitimden sonra sertifika törenlerinde çok inanılmaz bir

eee etkileşim var. Özellikle LinkedIn üzerinde sizin topluluğunuzda eee geçen sene hani o topluluğu hissetmek bizim

açımızdan çok değerliydi. Çünkü biz kripto blok zincir ve güç dediğimiz artık ismine ne derseniz bu alanda çok

fazla community management'a, topluluk yönetimine önem veriyoruz. eee hem Türkiye'de hem globalde böyle sektörün

önemli bir noktası topluluk yönetimi. Hani Dijital Liderlik Akademisi'nin çok kuvvetli bir topluluğu var. Geçtiğimiz

sene bunu gerçekten eee biz çok ciddi anlamda hissettik. Etkinlikten sonra da, sertifika törenlerinden sonra da e bizim

açımızdan da çok güzel bir deneyimdi. Bu sene de yine teşekkür ederiz bize de böyle fırsat verdığınız için. Eee, bu

sene farklı olarak tabii ki AI, eee, yapay zeka biz de şirket olarak

çalışıyoruz ama benim çok öncelikli alanlarımın birisi değil. Ben birazcık daha blocker teknolojileri, kripto

paralar özelinde uzmanlığım var. Eee, o yüzden bu sene ilk derslerde olmayacağı. Onun yerine Kerem Şenler

arkadaşımız sizlerle olacak. Eee, bizim taraftan gelen arkadaşlardan, Paribu'dan ve ekosistemden gelen arkadaşlardan ilki

Kerem e dahil olacak. Kerem çok uzun yıllar Google'da analitik departmanında ürün yöneticiliği yapmış, yöneticilik

yapmış bir arkadaşımız. Eee, bizim tarafta gerçekten Paribu bu da bu yapay zeka tarafını çok iyi bilen ekip

arkadaşlarımızdan birisi. Eee, Kerem'in dersiyle başlayacağız. Yani geçen sene benim olduğum yerde bu sene eee, Kerem

var. Çok ona da teşekkür ediyorum şimdiden. Yine geçen seneden hatırlayanlar vardır. Emirhan Erdoğan, Erman Taylan bizim şirketten e odağında

vizyonlarını anlatacaklar. eee ekosistemden çok değerli arkadaşlarımız, hocalarımız var zaten programda. Eee,

ben 25 Aralık'ta eee böyle uygulamalı bir ders eee içerisinde hem eee yapay

zeka araçlarıyla bu wipe coding dediğimiz ya da low coding dediğimiz eee hiçbir teknik bilgi bilmeden yani bir

yazılım dahi bilmeden eee işte bu araçları kullanarak nasıl ürün üretebiliriz ve bunları nasıl eee bir

ürün haline dönüştürebiliriz ve işte bazı ortamlarda yayinallyabiliriz, müşteri bulabiliriz noktasında eee çok

değerli ekosistemden arkadaşımı davet edeceğim onlarla. la böyle uygulamalı bir şekilde eee hem prompt engineering

göreceğiz hem aslında onu nasıl koda dönüştürdüğümüzü göreceğiz. Eee Ege Çavuşoğlu bizimle olacak. Canerpınarbaşı

ve eee Yağızgül Songül bizimle birlikte olacaklar. Eee sonrasında eee bir eee

sanatçı be Bahadır. Bahadır bizimle birlikte olacak ve eee Bahadır'la

birlikte bu sefer sanatsal üretimi nasıl eee yaptığımızı göreceğiz. Bahadır da çok yetenekli, eee, yapay zekayı, eee,

çok iyi kullanan dijital sanatçılardan. Eee, dolayısıyla böyle, eee, uygulamalı derslerle burada olacağım. Eee, son

olarak şeyi söylemek istiyorum. Hani Dijital Liderlik Akademisi'nin benim eee, kariyerimde de çok önemli bir rolü

var. Ben çok uzun yıllar, eee, girişimcilikle ilgilendim. Şu anda da Paribu da Paribu Hub dediğimiz eee hem

üniversite öğrencileri, öğrenci kulüpleri hem de erken dönem girişimcilerle birlikte çalışıp aslında

inovasyon yönetimi yapıyorum. Paribuada Paribab'ın yöneticisiyim. Eee çok uzun yıllar girişimcilik sektöründeyim. Aslen

elektronik mühendisiyim. Eee dolayısıyla girişimciliği teşvik etmeye çalışıyoruz. Eee Türkiye'den globale yayılacak

ürünler çıkarmaya çalışıyoruz. E bizim de bu eğitimler süresince eee tahminim

Paribe olarak yapacağımız eee ufak duyurular olacak. Hem şirketimizle alakalı eee çok bizim de heyecanla

beklediğimiz bazı duyurularımız da var. Eee Paribu bu global bir şirket olma yolunda eee emin adımlarla ilerliyor.

Bir teknoloji şirketi olma yolunda eee global bir teknoloji şirketi olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. E dolayısıyla bizim açımızdan Dijital

Liderlik Akademisi geçtiğimiz sene hem yeni insanlarla tanıştık. eee geçtiğimiz seneki tanıştığımız insanlarla bazı

projelerde bir arada bulunduk. Eee çok çeşitli yerlerde eee farklı insanları

farklı insanlarla bir araya getirme fırsatımız oldu. E tabii ki biraz hani digital asset management dediğimiz

dijital varlık yönetimi çok da herkesin girebileceği bir alanda değildi aslında baktığınızda. dolayısıyla çok kolay bir

alan değildi. Eee, bu sene bence daha, eee, herkese açık, daha herkesi kapsayan. Hani bugün ben üniversitelerle

çok yakın çalışıyorum ama eee, çok küçük yaşıları artık, eee, bu yapay zeka

uygulamalarının kullanımı, eee, inmiş durumda. Bu, eee, sevindirici tarafları var, korkutucu tarafları var. Ama yapay

zeka herkesin iyi öğrenmesi gereken bir aslında eee özellik haline geldi. Yani

bugün nasıl işte şirketler PowerPoint bilgisi yazıyordu. Çok basic. Eee her

çalışan da bunu ararlar. Artık böyle gerçekten yapay zekayı iyi kullanabilmek bence sadece dijital liderler için değil

eee her alandan eee insan için çok önemli bir nokta olacak. O yüzden bu sene ben daha katılımcı, daha eee

üretken, daha olabildikleri insanların eee bir süre bekliyorum. Aslında sizin de bu seneyi erken başlatmanızdaki

aslında amaçlardan biri de bu. Hani 2026'ya öğrenerek gidelim ki 2026'da hep beraber üremeye de eee başlayalım. Eee o yüzden yine hani o beklenen zamanlar geldi, keyifli zamanlar geldi.

Eee sizin liderliğinizde bizler de elimizden geldiğince eee katkı sağlamaya çalışacağız. Ama bu sene, geçen senenin üzerine koyduğumuz için de ayrıca mutluyum. Gerçekten çok sağlam bir

programla eee hazırlandık. Sizin de dediğiniz gibi demiş olayım. Evet. Çok eee teşekkür ederim eee

yorumların için. Eee zaten seninle söylediğin gibi 25 Aralık'ta da eee beraber olacağız ve ben özellikle 25 Aralık'taki eee programı iple çekiyorum.

Çünkü VIP coding'de eee konuştuğumuz üzere uygulamaya yönelik bir eee ders olacak. E gerçekten şimdiden insan merak ediyor. Eee Recep Bey çok teşekkür ederim eee yorumlara katkın için. Teşekkür, eee seni eee uğurluyoruz. Eee çok teşekkürler. Daha sonraki derslerde beraber olacağız. Eee ben özellikle eee tarafından, eee gelen katılımcıları, Kerem Bey'i, eee

Erman beyleri vesaire çok merak ediyorum. eee Emirhan Bey de keza geçtiğimiz e sene çok enteresan bir içerikle bizimle beraber olmuştu. Eee umarım eee katılımcılar da eee beğenirler ve verimli ve senin söylediğin gibi erken başlamamızın nedeni de o. 2025'in son özellikle bir ikinci yayını kullanalım ki eee 2026'ya çok

eee hazır bir şekilde eee girelim istedik. Eee çok teşekkür ederim yorumların için. eee yürüşür güzel bir ders diliyorum. Herkese iyi akşamlar. Çok teşekkürler. Çok sağ ol. Görüşmek üzere.

Okey. Eee Recep Bey'e çok teşekkür ettik arkadaşlar. Eee şimdi ben müsaadenizle hızlıca eee sunumumu paylaşıyor olacağım. Eee nasıl paylaşıyorum? Şöyle paylaşayım. Eee, arka tarafta Hilal bana yardımcı oluyor. Bugün Mahmut Can bizimle beraber olamadı. Eee, ufak bir teknik aksaklıktan dolayı Hilal'e de çok teşekkür ediyoruz. Şimdi evet, e, sunum

geldi herhalde diye tahmin ediyorum. Evet, geldi. Şimdi arkadaşlar şöyle yapalım hemen.

Eee, çok hızlı bir şekilde eee, Evet. Benim de şeyi aylıyorsunuz herhalde. Tamam. Okeydi. Sorun yok. Eee, neredeyiz? Buradayız. Şimdi, eee, çok

hızlıca derse başlamadan önce, eee, hemen sorular geldi. İşte yoklamadır, şudur, budur vesaire. Eee, hemen onlarla ilgili bilgi vereyim. O bilgileri bitirmiş olalım. Ondan sonra bundan

sonraki süreçte hem bu derste hem bundan sonraki derslerde hiç bu teknik, eee, konulara girmeyelim arkadaşlar. Şimdi

çok hızlı bir şekilde eee bilgilendirmelerimizi yapalım. Eee hem bu Dijital Liderlik Akademisi hem de daha yeni bitirdiğimiz eee Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilirlik ve İnovasyon eee zirvesi etkinlikleri

toplumsal sosyal sorumluluk projesi çerçevesinde eee ücretsiz ve herkese eee açık olarak veriyoruz. E eğitimlerimiz

de YouTube No Form Academi kanalı üzerinden oluyor. Noform Academi kanalı eee benim şahsi olarak başlattığım ama eee daha sonra birçok e hem akademisyen hem de iş yaşamındaki arkadaşımla tanıdığımız eee tanıdıklarımız ve dostlarımızla beraber büyütüğümüz eee

bir kanal. Burada eee tamamıyla eee işe eee alakalı eee teknoloji konularında, dijital eee konularda, inovasyon konularında eee ve eee yine iş ve profesyonel konularda çeşitli içerikler eee üretmeye eee çalışıyoruz. Eee, tabii gördüğünüz üzere katılım binlerin üzerinde de olduğu için e herhangi bir MS Teams veya Zoom üzerinden yapmak oldukça zor. Eee, bu nedenle eee, YouTube tarafına geçtik. YouTube tarafı eee, bize sınırsız bir katılım olağı sağlanıyor. Aynı zamanda bu dersler arkadaşlar kayıt altına alınıyor ve Form Akademi kanalında e sürekli açık oluyor.

Eee, bilmeyenler için hatırlatayım. 2024-2025 Dijital Liderlik Akademisi'nin dersleri eee kanaldadır. İsteyenler

seyredebilirler. Geçtiğimiz eee 23 hafta 2 hafta önce tamamladığımız 2 hafta bile olmadığı. Eee Sismit etkinliğinin dersleri de yine kanalda açık bir şekilde

duruyor. Onları da dilerseniz seyredebilirsiniz. Dijital Liderlik Akademisi' arkadaşlar biz 2023 yılında

başladık. eee Galatasaray Üniversitesi e Innov'nin inovasyon ve girişimcilik

merkezinin bir sosyal sorumluluk projesi olarak başladı. Daha sonra eee büydü.

2023 yılında eee Türkiye'nin 2. yüzyılına 200 dijital lider yetiştiriyoruz motosuyla ilerledi. Biz

2000 başvuru aldık ama kontejanımızı 200 açıkladığımız için 200 de eee burada ekranada gördüğünüz gibi eee biraz ufak

gözüküyor ama eee kusura bakmayın yazılar için. Daha sonra 2024 yılında

kontenjanları açtık. Eee 8.000'in üzerinde başvuru aldık. Eee 4.000 civarında katılımcı olduğu 770 kişi sertifika verdik. 2025'te 10.000 üzerinde başvuru oldu. 8400 8500 katılımcıya 1773 sertifika verdik başarılı olanlara. Bu sene de arkadaşlar başvuru sayımız 20.000'in üzerine geçti. Çok teşekkür ederim eee ilginiz için. Eee şu anda dijital idim 20262.000 başvuruyla devam ediyor. Şimdi sizin sorularınız benden önce siz sordunuz bu soruları. Yoklamalar nasıl olacak? Sınavlar nasıl olacak? Sunumlar paylaşacak mı vesaire. filan gibi işte sertifika durumları. Hemen çok hızlıca söyleyeyim arkadaşlar. Bir kere eee bu eee sizin de tahmin edeceğiniz gibi bu kadar yoğun bir katılımı biz herhangi bir sistem olmadan eee yönetmemiz çok zor. 2023, 2024 ve 2025 yıllarında bunları böyle manuel alarak ve çok gerçekten acılar ve e üzültüler çekerek Google Formslar üzerinde eee yapmaya çalışmıştık ama çok ciddi sıkıntılarla karşılaştık. eee, kayıt, eee, çiftlemeleri. Eee, işte bazen katılımcılar cep telefonu değiştiriyorlar, email değiştirebiliyorlar, firma değiştirebiliyorlar, eee, şeyden çıkıyorlar. Eee, ne bileyim adını yanlış yazıyorlar vesaire vesaire gibi bu tip böyle birçok problemle karşılaştık. E, o nedenle eee, arka tarafta noformademy.com'u kurduk. noformacademy.com'un kurulma nedeni aslında bu tip yaptığımız yüksek eee katılımlı eee eğitimleri aslında yönetebilmek. Sizden ricam eee muhakkak ve muhakkak herhalde burada olduğunuza göre çoğunuz herhalde %90'ın üzerinde noformacademy.com'da herhalde bir kaydınız vardır diye tahmin ediyorum. Eğer kaydınız yoksa da hemen eee lütfen dersten sonra hemen lütfen kaydolunuz. Kaydolduktan sonra yok eee sınavlar, yoklamaları vesaireleri noforacakademy.com üzerinden görüyor olacaksınız. Yoklamaları arkadaşlar genellikle dersin sonuna doğru biz paylaşıyoruz QR kod olarak. Oradan eee okutuyorsunuz veya linkine giriyorsunuz. Eee okutmadan önce veya linkine girmeden önce login olmanızı tavsiye ederim. Arka tarafta size eee sunulan ekranlar var. Bunu herhalde şu anda YouTube'da görüyorsunuzdur diye eee tahmin ediyorum. Şurada gördüğünüz üzere eee evet biraz hafif kesik gözükmüyor. Gözüküyor ama neyse. Yok çok az. Eee o kadar şey değil problemlidir. Eee

burada login olmuş bir kullanıcının ekranını görüyorsunuz arkadaşlar. Burada katıldığınız eğitimleri

listeleyebiliyorsunuz. E burada sol tarafta bir e menü çıkıyor. Bu menüde eğer eğitimlere kliklerseniz

eee katıldığınız kayıtlı eğitimleri görebiliyorsunuz. Bu gerçek bir eee katılımcının ekranıdır arka tarafta. Eee eğer eee yoklamaya kliklerseniz daha önce eee hangi derslere eee katıldınız mı katılmadınız mı onların yoklamalarınızı buradan takip edebiliyorsunuz. Mesela burada biraz ufak gözüküyordur ama mesela 8/9 yani 9 eee yoklama olmuş. Bunun 8ine katılmış

gibi böyle bir şeyiniz var. Burada devamlılık, devamsızlık oranı e burada

yazıyor. Diğer taraftan yine Noform Academi'ye login olduğunuz zaman eee sınavlarınızı görebiliyorsunuz. Burada

üç sınava katılmış e buradaki kişi. Eee toplam başarı ortalaması %94 olmuş.

Burada tabii ekran sığmadığı için aşağıya doğru başka sınavlar da var. Burada detaylı sonuç e detaylı sonuçlara

bastığınız zaman eee mesela burada bakın 20 testte 19 başarılı olmuş eee buradaki

kişi. Eee detaylı sonuçlara baktığınız zaman o ilgili sınavla ilgili sınav

kağıdınız çıkıyor. Eee 20 soruda 19 doğru olmuş. Hangi sorular var? İşte

hangi sorulara bunların cevapları neymiş? Doğru cevap sizin verdığınız yavaş eee cevap şeklinde yanlış mı,

doğru mu vesaire bunları bulabiliyorsunuz. Burada tabii ekranда böyle bir screenshot eee kestiğimiz için

ilk iki soruyu katılımcı doğru yaptığı için eee yanlış cevabını burada gösteremiyorum eee size. Onun haricinde

eee şöyle bir durum var. Yüz eee sertifika alabilmek için %70 bir %70 yoklama ve %70 başarı eee şartımız var

arkadaşlar. Sizden ricam lütfen yoklamalara bir şekilde lütfen katılım

sağlayın. Yani yolda olsanız bile, başka bir yerde bir etkinlikte olsanız bile

yani bunun bir bir şekilde bir yöntemini eee bulursunuz diye tahmin ediyorum. Muhakkak ve muhakkak hem dersleri

dinleyin eee hem de eee yoklamalara katılın. Sınavlar arkadaşlar derslerden

oluyor. Derslerin içeriğinden oluyor. Eee onun için eee derslere eee katılım da oldukça önemli. Eee, bu sene

muhtemelen 4 sınav veya belki böyle bir ek bir +1 şeklinde belki bir eee sınav

yapabiliriz. 4 veya 5 tane testimiz olacak. Bu testler genellikle işte 15 soru, 16 soru, 14 soru, 20 soru vesaire

şeklinde oluyor. Yani çok aşırı derecede eee zor olmuyor bu sınavlar. Eee onun için burada önemli olan şey sebbat etmek. Yani sınavların zorluğundan işte yoklamalara eee işte yapamadım,

edemediğimden ziyade buradaki asıl başarı faktörü biraz sebat etmek ve eee aslında eee evet sertifika önemli. Eee, burada, eee, birkaç tane LinkedIn'de bazı üst düzey, çok değerli üst düzey yöneticilerin, eee, Dijital Liderlik Akademisi ile ilgili görüşlerini

paylaşmıştım geçtiğimiz hafta içerisinde. Eee, oradan eee, sevgili İzzet Gökhan Erten çok güzel bir eee, şeyde bulunmuştu. Eee, cümle sarf etmişti. Yani burada önemli olan sertifikadan ziyade tabii bunlar önemli dedi kendisi ama eee bir şeyler

öğrenebilmek ve eee aslında kendi yolculuğumuzu eee aslında eee kurabilmek. Sertifika işler bittikten

sonra yani işte dediğim bütün sınavlar yapıldıktan sonra bütün dersler bittikten sonra sertifikalar arkadaşlar

yne sertifikaların bölümüne otomatik olarak düşüyor. Buradan sertifikayı indir butonundan PDF olarak sertifikayı

indirebiliyorsunuz. kendi sertifikanızı indirebiliyorsunuz. Sorulara tekrardan donecek olursam yoklamalar nasıl

alınacağını söylediğim. Dersin sonuna doğru bir QR kod üzerinden eee bu yoklamalar yapılıyor. Sınavlar noform

academy.com üzerinde açılıyor ve WhatsApp kanalı üzerinde duyuruluyor arkadaşlar. Şimdi ben hem WhatsApp

kanalı hem eee YouTube eee kanalı hem birkaç tane LinkedIn hesabının zaten QR

kodlarını size şimdi göstereceğim. Eğer onlara üye değilseniz lütfen üye olunuz.

sunumlar paylaşılmayacak. Niye paylaşılmayacak? Zaten var yani NORF Akademi'de eğer girerseniz orada zaten

ders var. Dersi de zaten yansittığımız için aslında bütün sunumlar var. Bir de

eee eğer böyle çalışkan öğrencisiniz eee sizlere tavsiyem eee muhakkak ve muhakkak dersleri, e bu oturumları lütfen, e, laptop üzerinden

seyrederseniz screenshot alma, e, ekran görüntüsü alma olaklarınız çok daha eee,

şey olur, kuvvetli olur ve onları böyle eee, folder folder veya işte bir PowerPoint'te vesaire kendi notlarınızla

beraber eee, geçirme imkanı olabilirsiniz. Zirveye arkadaşlar. Şimdi eee zirveye katılım konusunu biz e başarı oranına göre yapıyoruz. Yani başarı sayısına göre yapıyoruz. Şimdi eee zirveyi daha henüz kesinleşmemekle beraber eee bir veya iki alternatif yerimiz var. Orada eee yapıyor olacağız. Onların da belirli bir kapasitesi var. O kapasiteye göre eee çok büyük ihtimalle ilk e 200'e, ilk 300'e veya ilk 500'e girenler artık şeye göre eee şey sayısına göre eee sertifika alacak olan kişi sayısına göre eee sizleri davet ediyor olacağız. Onun için eee zirvede, sahnede eee sertifika eearlarınıza almak istiyorsanız eee sizden ricam biraz eee testlere ve yoklamalara sarılın ki eee ilk ilk 300'e, ilk 500'e girebilin. Eee zirveye katılmazsanız sertifika alabilecek misiniz? Az evvel söylediğim. PDF olarak download edebiliyorsunuz. İstanbul'a gelmeniz şart değil ama İstanbul'a gelen çok fazla sayıda eee katılımcımız oluyor.

Bunların haricinde arkadaşlar bunlar az evvel gösterdiğim sizlere ait olan ekranlardı. Bir de olayın bizim taraftaki olan ciddiyetini çok kısaca göstermek istersem size bizim de kendimize ait yani yöneticiler olarak yani sistemin yöneticileri olarak eee kendimize ait yönetim ekranları var. Bunları da paylaşmak istiyorum sizlerle. Arkadaşlar biz her sınavı tek tek eee kontrol ediyoruz. Burada ekranda gördüğünüz gibi sınav istatistikleri tutuyoruz. Eee kimler katılmış, kimler katılmamış katılım durumlarını eee o anda sınavda olanlar, sınavı eee bırakıp ayrılanlar ve benzeri gibi eee arka tarafta raporlamalarımız var. Burada detaylı sınav analizlerimiz var. saatlere kadar eee hangi saatte hangi kişiler eee girmiş eee tamamlanma oranları ve benzeri birçok eee şeyi eee burada eee çok iyi bir şekilde arka tarafta izleyebiliyoruz. Diğer taraftan eee başarı durumlarınızı eee bakabiliyoruz.

Bakın mesela burada puan dağılımlarını görüyorsunuz. İşte 80 100 kişi alanlar şu kadar kişi vesaire şeklinde soru bazında dahi eee başarı oranlarını görebiliyoruz. Onun haricinde yine soru bazında eee kaç kişinin doğru e yaptığını, kaç kişinin yanlış yaptığını eee başarı oranlarını, zorluk durumlarını vesaire vesaire gibi birçok eee rapor alabildiğimiz arka tarafta bir backımız mevcut. Yani o biz arka tarafta yaptığınız her sınavı, her eee yoklama

ve benzeri etkileşimi arka tarafta ölçüyoruz arkadaşlar ve buna göre şekillendirmeye çalışıyoruz. Onun için eee oldukça eee arka tarafta da yoğun bir eee mesai eee olduğunu lütfen eee bilin. Noform Akademi'nin içerisinde eee niye web sitesi eee kurmaya ihtiyaç duyduğumuzu söylediğim. eee yoğun katılımlı eğitimler oluyor. Bunun yönetimi için ve az evvel sizlere arz ettiğim eee ekranlar bizim işimizi çok daha eee kolaylaştırıyor. Bundan sonra eee içerikler noform neler olacak? Yani ücretli ücretsiz eğitimler olacak. Bunları hem hibrit yapacağız hem fiziksel yapacağız. Fiziksel başka etkinliklerimiz ve organizasyonlarımız olacak. Networking organizasyonları olacak. Aynı zamanda sizlerden de eee blog yazıları, haberler ve benzeri gibi eee farklı farklı sadece bunlarla kalmamak üzere etkileşimler istiyor olacağız. Ne tip eğitimler eee vereceğiz? Eee işte burada gördüğünüz gibi sürdürülebilirlikle ilgili, inovasyonla ilgili, yapay zeka ile ilgili ve bunların etrafında işte dijital dönüşüm ve benzeri konularda, finans konularında çeşitli eğitimler ve etkinlikler yapıyor eee olacağız. Burada AIK Study Club diye bir şey görüporsunuz. AIK Study Club arkadaşlar eee genellikle çarşamba günleri yaptığımız ve her oturumda farklı yapay zeka ile ilgili farklı case studeder paylaştığımız eee kapalı grubu olan bir eee eğitim türü. Bunu da şu anda açık değil. Eee Dijital Liderlik Akademisi sonrası buna da tekrardan başlayacağız. Şu ana kadar üç kere eee yaptık ve oldukça eee yoğun ilgi görüyor. Burada yaptığımız case studyleri de bir daha yapmıyoruz. Çünkü yaptığımız her case studyi eee eskidi diye varsayıyoruz. Ve gerçekten de öyle. Mümkün mertebe eee en yeni son 6 ayın son 3 ayın case studylerini bulup eee onları sunmaya gayret ediyoruz. Bunlarla ilgili bilgileri de e bilare e noform akadem.com üzerinden veya new setterlar üzerinden sizlerle paylaşıyor olacağız. Dijital Liderlik Akademisi'nde bu sene 14 oturum olacak. Bu eee 14 eee oturumda çok değerli eee eğitmenler olacak. eee akademisyenlerden Galatasaray Üniversitesi'nden Profesör Doktor Gülç Büyükoskan, Boğaziçi Üniversitesi'nden Doçent Doktor Aslı Deniz Selim Hocoğlu eee onun haricinde Prag Ekonomi Üniversitesi'nden eee öğretim üyesi

Doktor Ferhat Demir. Yine Galatasaray Üniversitesi'nden Doktor Öğretim Üyesi İsmail Burak Parlak eee ve eee Altınbaş

Üniversitesi'nden de eee Sayın Doçent Doktor Dijde Yurdakul bizimle beraber olacak. Eee, ben de bir iki ders vereceğim. Onun haricinde az evvel Recep Bey'in söyledişi gibi, e, Kerem Şenler bizimle beraber olacak. Emirhan Erdoğan, Erman Taylan, eee, Bertu Oymak bizimle beraber olacak. Webtures, eee, CEO'su ve genel müdürü sevgili Bilgi Yuva Hanım bizimle beraber olacak. Eee, onun haricinde uygulamalı eee, derslerimiz de olacak. Az evvel Recep Bey bahsetti. Ege Çavuşoğlu, Caner Pınarbaşı ve Yiğiz Absonuluğu eee konuk ediyor olacağız.

Aynı zamanda eee çok değerli bir sanatçı olan Bahadır Efe, sanat ve El konuları ile ilgili eee bilgi veriyor olacak bizlere. Burada e temel aşırı temel bir özür dilerim aşırı teknik bir eğitimden ziyade işin felsefesini eee ve işin sosyolojisini kavradığımız ve yapay zekanın ne tarafa doğru gittiğini eee anlatan eee biraz daha yönetsel eee yapay zekaya liderlik edebileceğiniz bir aslında içerik söz konusu. Eee, yani evet kod ve uygulamalarla alakalı şeyimiz de olacak ama sessionlarımız da olacak ama genel olarak işin felsefi tarafını eee ele almaya mümkün mertebe çalışacağız. Çünkü biliyorsanız biliyorsunuz bir işin felsefi tarafını eee bilmeyseniz, felsefesini bilmeyseniz o işin eee teknik eee tarafında tek eee teknik uygulayıcısı olursunuz.

Yöneticisi değil. Onun için e arka tarafını, backgroundunu bilmek gerekiyor. Eee noformm tarafına

tekrardan hızlı gelecek olursak e podcast kanalımız kuruluyor. İlk news setterlerimizi attık aslında size.

Noform Akademi ile alakalı. Eee Noform Academy'de sizden de içerik bekliyor olacağız. Onlarla ilgili etkile yani sizlerin NFORM Academy'de arkadaşlar yani böyle tek yönlü bir şey eee istemiyoruz. sizlerin de eee katılacağı, orada networking yapabileceğiniz, fiziksel etkinliklere eee katılabileceğiniz, e blog yazılar yazabileceğiniz hatta eğitimler verebileceğiniz eee bir eee formata dönüştürmek istiyoruz. Noform

Academy'nin gelişimi için de bir ricam var. Az evvel bir YouTube e şeyinde chatinde gördüm. Bir arkadaşımız onu pas

geçip işaretlememiş. No Form Akademi arkadaşlar her girdiğinizde değil

haftada bir soru çıkaracak sizin önüne. O soruyu sizden ricam samimi ve doğru bir şekilde cevaplamanız o eee anketlerle biz Noform Akademi'yi mümkün mertebe e sizlerin isteği doğrultusunda oluşturmaya çalışıyoruz. Noform Academi neyi amaçlıyor? Bir kere arkadaşlar Noform Acad bir bir öğrenme topluluğu. Bunu söyleyelim. eee yani hep beraber öğreniyoruz. O şekilde 2023'ten beri öğreniyoruz ve öğrenmeye devam ediyoruz.

Az evvel sizlere arz ettim. 200 kişilik, 2000 kişilik olan topluluk şu anda 20.000lere e aşıyor. Eee ve daha da bu büyüyecek diye düşünüyoruz. Burada tabii ciddi anlamda bir eğitim demokratikleşmesi söz konusu ve mümkün mertebe farklı bakış açılarını eee ortaya koyuyoruz. Fiziksel yaptığımız etkinlikler ve zirveler de aslında eğitimin bir parçası oluyor. Yani zirveye gelenler bu bunun hakkını verecektir diye tahmin ediyorum. Yani zirve sadece böyle bir sertifika takdim töreninden ziyade orada ek olarak buradaki eee eğitimlere eee ek olan, tamamlayıcı olan eee içerikler sunuluyor. Şimdi sizden ricam şöyle birkaç tane ricam var. Sonra da hemen hızlıca derse eee başlayacağım. Eee, eğer No Form Academy'yi şu anda No Form Academy'desiniz. E, abone olmadıysanız lütfen abone alın. Yani ücretsiz abone deyince insanlar ücretli zannediyorlar herhalde. Ya subscribe olmanız yetiyor. Subscribe olun. Eee, içerikler otomatik olarak önüne gelecektir. Bunun için rica ediyoruz. Bir de yani herhangi bir eee, şeyimiz yok. Herhangi bir ticari kaygımız yok biliyorsunuz. Eee, ama eee, sevgili yani bu aslında bugün derste biraz onu anlatacağım. eee, Sayın, e, dijital kapitalizmin içinde bulunuyoruz şu anda YouTube'da. Bu dijital kapitalizmin öğelerinden bir tanesi. Dijital kapitalizm, eee, özellikle hız duyusunu ön plana, beğenilme duygusunu eee, ön plana çıkarttığı için like'ları unutmayalım. Maalesef, eee, YouTube algoritmaları böyle bir eee, duyu ve begeni eee, üzerine kurulu. Onun için sizlerden ricam bu yayını da eee hızlıca beğenmeniz. E NoForm Akademi kanalını takip edelim. No Form'un LinkedIn kanalını takip edelim. Eee lütfen ve lütfen sağ taraftaki WhatsApp kanalına lütfen üye olunuz. Bu da ücretsiz. Yani bunlar ücretli şeyler degiller. Bu kanala da lütfen eee üye olunuz. Bu

kanaldır arkadaşlar. Grup değil. Onun için eee WhatsApp'ta biliyorsunuz aşağı tarafta sekmeler var. Orada

güncellemeler mi, kanallar mı öyle bir sekme var. Orada orada olacağız biz.

Onun için eee oraya dikkat edin. Grup gibi böyle şeye gelmiyor. Attığımız mesajlar eee ön ana ekrana düşmüyor. Eee

ona lütfen dikkat edin. E sol tarafta benim linktin hesabım var. Takip etmek isteyenler eee connectionları e kabul

edemiyorum çünkü limite gelmiş durumdayım. 30.000 limiti var. Onun için çok özür diliyorum sizlerden. Eee,

benimle de takip etmek isteyenler olursa çünkü ben de yoğun olarak eee, No Form Akademi'nin içeriklerini paylaşıyorum.

Haberdar olursunuz. Bir de isteyenler için eee, Instagram eee, sayfası var.

Orada da eee, çeşitli içerikler çıkıyor. Şimdi hemen hızlı bir şekilde eee,

birçok şeyi herhalde aktardım diye tahmin ediyorum. Eee, evet. Tamam. Hadi.

Yarım saat olmuş zaten. Eee, tamamız değil mi arkadaşlar? Evet.

Tamam. Süper. Çok güzel bazı destekler ve bilgiler geliyor. Teşekkür ederim Yusuf Ercan

Bey. Sağ olun. Evet, tamamdır. Ya şöyle

arkadaşlar, chat'i sizler kapatabilirsiniz. Eee, problem No Form Academy WhatsApp

kanalı. isteyenler chat'i kendileri çok rahat bir şekilde kapatabilirler. Hadi derse geçelim fazla vakit kaybetmeden.

Şimdi arkadaşlar bugün e sizlerle böyle bir eee bir giriş dersi yapmak istedim.

Eee çünkü önemli eee nedenini söyleyeyim. eee, bir kere liderlik ve yönetim ve benzeri kavramlar için yanı

kariyerinizin işte gelişmesi ve benzeri veya işte ilham olmak için veya işte

bilgi birikiminizi artırmak için. Tabii ilk önce en önemli konulardan bir tanesi eee nerede olduğumuzu eee nasıl bir

ortamda olduğumuzu eee içinde bulunduğuımız ekosistemi yani kendinizi bir balık olarak eee tanımlarsak eee ben

de kendimi bir balık olarak tanımlarsam ben içinde bulunduğuımız akvaryumu bir kere biliyor olmamız lazım. Tamam mı?

Eee ve bunu tanımlıyor olmamız lazım. Evet diyeceğiz. Biz bir bir ekosistemin içerisindeyiz. Bunun tanımı şudur ve kendimizi bilmekle e alaklı bir durum.

Yani şöyle bir durum söz konusu olabilir. Siz bir yere davetli olarak gitmişsinizdir. Eee, bir o davetten çok

hoşnut olabilirsiniz. Eee, Şenşakrak eee, aman ne kadar güzel, çok eğlenirsiniz filan falan.
Dersiniz ki o

davetin sonunda aman ne kadar güzel, ben böyle bir yerde olmaktan çok mutlu oldum. Tekrar gelsek mi acaba dersiniz.

Veyahut tam tersi olabilir. Katıldığınız davette çok sıkılabilirsiniz. oradaki insanlarla ne bileyim frekansınız

tutmaz, şudur budur vesaire çok sıkılabilirsiniz ama her iki durumda da nerede olduğunuzu bilirsınız.

Anlatabiliyor muyum? Yani burada eee bazı tanımlamalar ve eee bazı eee nasıl söyleyelim? Belirlemeler, saplamalar yapacağız burada. Bu yaptığımız saplamalar eee illa kötü şeydir veya iyi şeydir manasında değil. Bunlar saptama yapıyoruz. Bakın burada dikkat edin

biraz Star Wars'a eee atıfta bulunarak eee Kapitalizm Strikes back yazdım
biliyorsunuz. Empire Strikes Back diye bir şey mi var? Bölümü var. Bir epizodu var şeyin Star Wars'un. Eee kapitalizm
tekrardan saldırıyor değil mi? Dijital dünyanın sessiz sonu burada. Yani kapitalizm dediğim zaman ben genellikle
kapitalizmin işte kötü bir eee şeyi vardır. Bir anlam yüklenir vesaire. Ya illa e burada anlattığımız her şeyin
kötü bir şeyin veya herhangi bir kavramın iyi olması veya kötü olması gibi bir eee bir bir sayıkla bir bir
amaçla bunu anlatmıyoruz. Burada yaptığımız şey tamamıyla bir eee aslında eee saplama yapmak ve tanım yapmak.

Şimdi size iki tane arkadaşımla tanıştıracağım. Bunlardan bir tanesi senin ismi Doga, diğerini de Hoga. Eee

bunlar sizlerle bu iki arkadaş sizlerle tanışıklarına memnun oluyorlar. Bu iki arkadaşımız eee ilkel devirlerde mağara

devri diyelim eee yaşamış olan iki tane avcı hunteri yani biliyorsunuz eskiden
ne avcı toplayıcı kültür vardı daha sonra işte tarım toplumuna geçildi vesaire. Biraz çok mu eee en baştan

aldım bilmiyorum hikayeyi ama herhalde eee geliriz bu Doga ve Hoga'dan. Şimdi bu Doga ve Hoga eee gördüğünüz üzere bir

geyik avlıyorlar. Öyle değil mi? Yani geyikler avlıyorlar ve eee yaşamalarını bu şekilde sürdürüyorlar ve avladıkları

geyikleri gayet mutlu ve mesut bir şekilde eee evlerine götürüyorlar ve aileleriyle beraber burada gördüğünüz

üzere mutlu ve mesut bir şekilde yiyorlar, paylaşıyorlar. Gayet güzel.

Hiç kimsenin hiçbir problemi yok. çocuklar, Şenşakrak, aileler, anneler, babalar vesaireler filan gayet iyi. Daha

sonra günün birinde bu Doga ve Hoga'ya eee bir tane kapitalist bir abi geliyor.

Diyor ki bu kapitalist abi merhaba eee ben geldim. Ya bu avladığın geyikleri acaba parayla bana satar misin diyor.

Eee bu da anlatıyor paranın ne olduğunu, neler yapabileceğini vesaire. İşte eee

yandaki eee kabileye gidersin, yandaki köye gidersin. Oradan işte onlar tekstilce işte halı alırsın, şunu

yaparsın, bunu yaparsın. İşte ne bileyim falanca dağın arkasındaki kabilede işte incik boncuk satıyor. Gidersin onlardan

da incik boncuk alırsın, hanımına verirsin vesaire filan falan şeklinde bunun paranın ne işe yaradığını anlıyor.

Doga ile Huga da bunu kabul ediyorlar. Diyorlar ki tamam bundan sonra biz avadıklarımız avladığımız geyikleri sana

verelim. Şimdi ne oldu arkadaşlar? Belirli bir antolojimiz vardı. belirli bir eee çevremiz vardı. Bu çevreye eee

kapitalizm girdi, değil mi? Kapitalizm girdi ama kapitalizmin aynı zamanda eee

çeşitli özellikleri var. Bu özelliklerin en başında ne yapıyor? Ölçüyor. Burada gördüğünüz gibi doğa ve Hoga'nın

getirdiği geyikleri ölçüyor. Eee tartıyor daha doğrusu değil mi? Bir ölçme durumu var. Niye? Çünkü ölçmeden

yönetemiyoruz. ölçmeden yönetememe gibi bir eee durumumuz söz konusu kapitalizmde. Eee ölçüyoruz ve ona göre eee para veriyor dikkat ederseniz. E daha önce hatırlarsanız çok mutlu mesuttu bu

arkadaşlar. Yani hiç kimse ölçmüyordu. Geyikleri tartmıyorduk, etmiyorduk vesaire filan falan ama Allah işin içine

kapitalizm girdiği zaman eee ölçmeye başladık bu işi. Doala Hoga çok eee beğeniyorlar ya. Diyorlar ki biz bu işi eee devam ettirelim vesaire filan. E gayet güzel. O zaman e ne yapalım?

Eee bizim yerimize avlanacak olan başka insanlar da bulalım. Bakın burada eee Doga eee şey yapmış. Takım elbiseleri

giymiş. O da bir artık kapitalist olmuş. Eee

sey yapıyorlar. Başka işçiler çalıştırıyorlar. Başka avcılar çalıştırıyorlar. Ve burada da çok komik.

Doga ve Hoga limit etme öyle bir şey yazıyor. Gözüm görmüyor. Eee böyle bir artık bir firmalaşıyorlar bunlar. Öyle

değil mi? Şimdi ne oldu? O çevreye bir kapitalizm girdi ve bunlar bir organize

olmaya başladılar. Yavaş yavaş ilerlemeye başladılar vesaire ve aslında kendileri bir ekosistem oluşturmaya

başladılar. Bakın burada Doga ve Hoga eee kampany'nin eee değil mi? Şeyin şirketinin işte avcılar var. Eee et

kesicileri var. Etleri düzenleyiciler var. O etleri taşıyıcılar var. Bir yerlere götürüyorlar. Ne oldu? Lojistik

başladı. Operasyon başladı. eee işte satın almalar başladı. Ne gibi satın

almalar? Mesela işte artık eee verimlilik ve benzeri konular gündeme geldi. Niye? Artık doğa çalıştırıldıları

insanlardan günde bir tane geyik değil 5 tane geyik eee avlamalarını istiyor.

Yani ne demek bu? Hedef veriyor. Yani artık Dogo ve Huga'nın KPI'ları var değil mi? KPI hedef eee değil mi? Bu tip

amaç ve benzeri eee herhalde terimleri bir yerlerden hatırlıyorsunuzdur diye tahmin ediyorum. değil mi? Üniversite

sıralarından eee birçok herhalde aramızda çalışan iş profesyoneli vardır değil mi? Hedeflerimiz var. İşte satış

hedeflerimiz var. İşte falanca KP'lara tutturma hedeflerimiz var vesaire filan.

Şimdi onun için ne yapmamız gerekiyor? Verimlilik çalışmaları yapmamız gerekiyor. Verimlilik çalışmaları yapmak için de bu doğa hoga da gidiyor. Ne

bileyim farklı mesela eee eee tuzak, farklı kapan değil mi? Geyikleri daha

böyle kolay avlayabilecek veya daha kolay eee taşıyabilecek alet edavat. inovasyonları yapmaya başlıyor, değil

mi? Yenilikçi eee şeyler geliştirmeye başlıyor. Bakın dikkat ederseniz kapitalizmin girdiği bir eee ortamda

neler oluşmaya başladı? Verimlilikten bahsediyoruz, inovasyondan bahsediyoruz. Eee değil mi? Eee farklı farklı. Şimdi

mesela bunu et götürüyorkar ama müşterileri diyor ki buna sattıkları şeyler ya diyorlar bu hep geyik eti

iyoruz ya biraz ne bileyim e ne bileyim inek eti yok mu veya işte ne bileyim başka şeyler avlayın mesela ne bileyim

işte biz aslan eti istiyoruz veya ayı eti istiyoruz neyse şimdi uyduruyorum aslan eti ayı eti yenir mi bilmiyorum

ama eee ne olu çeşitlilik eee gündeme geliyor yani çeşitlilik dediğimiz şey

neentiation değil mi bu tip herhalde kavramları daha önce duydunuz diye. Eee,

tahmin ediyorum. Şimdi arkadaşlar kısaca söylemek gerekirse, eee, ticaretin egemen olduğu, eee, ticaretin, paranın,

comörün eee kapitalizmin eee girdiği ortamlarda eee, kapitalizm kendi kültürünü oluşturur ve bu kültüre de eee, modern denir. Sosyolojik anlamda eee, konuşuyorum. Yani modern diye tanımladığımız şey kapitalizmin aslında kendi kendini kültürel olarak eee ifade etmesidir ve bu çevrede kurulan ilişkilerin kümesidir. Yani burada eee az evvel sunduğum hikayede, masalsı hikayede aslında Hoga ve eee Doga'nın böyle modernleşme değil mi ve bir modernizasyon e sürecini aslında gördük. Çünkü niye? Bu çevrede kurulan ilişkiler kümesi ne demek? İlişkiler kümesi şu demek. eee, Doga ile Hoga yanlarında avcılar almaya başlıyor. Şimdi onlarla sözleşme yapacak, değil mi? Ne oldu? Bir hukuk, eee, ortamı kurulmaya başladı.

Öyle değil mi? Eee, yasalar oluşmaya başladı. Niye? Mesela iş yasaları oluşmaya başladı. Neden öyle? Çünkü oradaki avcıların sabah, eee, 800'de işe gelip akşam 5'e kadar çalışmaları lazım. Öğlenleri bir saat mola vermesi lazım, değil mi? Eee, sabahliyin ve öğleden sonra 15'er dakika mola vermemeleri lazım.

Şimdi bakın bunlar eee sanki böyle bir iş kanunlarına iş kanunlarına benzıyor. Öyle değil mi? Şimdi bunlar hepsi eee modernin modern sıfı olarak almıyoruz bu arada arkadaşlar. Yani modern bir eee elbise, modern bir düşünce di olarak değil modern isim olarak eee alıyoruz. Kapitalizmin eee kültür kümesi veya kapitalizmin kültür uzayı diyebiliriz.

Moderne. Neden moderne bu şekilde sosyolojik açıdan bakıyoruz? Çünkü sosyolojik açıdan baktığımız zaman aslında tarihsel olarak da eee şey tarafını eee bu eee modernin gelişme eee tarafını da eee aslında eee çok rahat bir şekilde değerlendirebiliyoruz. Tabii modernin çeşitli özellikleri var burada. Dogo ile Hugo aslında çok iyi bir şekilde ortaklık kurmuşlar ama iyi fena degiller. Kafa yani kafa denge oldukları için belki eee bunu yapmışlar ama eee modern tabii o modern hayat bizi eee bir bir bireysellikle beraberinde getiriyor. Yani ne oluyor? E artık eee diyoruz ki ya artık ben en iyi geyiyi, en ağır geyiyi, en güzel geyiyi ben e avlayayım ki e en çok parayı ben kazanıyorum. Öyle değil mi? Yani bireysel olma, fert olma, eee, bu, e, individual olma, individüel olma, bireysel olma, eee, çok ciddi anlamda ön plana çıkmaya başlıyor. Modern, eee, kümesinde, modern kültür uzayında

diyelim. Kapitalizmin kültür uzayında. E, tabii işin içine bireysellik girdiği zaman için şimdi e tarım toplumunda

değiliz. Tarım toplumunda olmadığımız için eee, tarım toplumunda belirli bir eee, konfor mevcut değil. Çünkü cycling

bir durum. Yani döngüsel bir durum olduğu için eee ben gelecek eee sene Mayıs ayında ne olacağını biliyorum.

Maiş ayında ne olur arkadaşlar? Bir yazar misiniz chat'e? Tarım toplumlarında Mayıs ayında ne olur?

Hemen hızlı bir şekilde bakalım. Bilenler var mı Mayıs ayında ne olduğunu?

Yazanlar var mı? A Mısır. Mısır ekileri değil mi? Mısır

ekilir. Niye? Fransızca Mayıs arkadaşlar mısır demektir. Mayıs ayı bize

Fransızcadan eee girmiş eee sözümüze. Mayıs eee Fransızca Mısır demek. Mısır e

Orta Avrupa'da, Orta ve Batı Avrupa'da Mısır'ın ekildiği zamana e Mayıs ayı

denmiş. Ya ben biliyorum yani Mayıs ayında Mısır ekileceğini biliyorum. Onun için çok ciddi anlamda konformist bir

alandayım tarım toplumunda. Ama bireysel de öyle değil. Ne yapmam lazım? bireyselde bu eee bu rahatlığı tekrardan

bulabilmem için tahmin etmem lazım. Yani geleceği tahmin etmem lazım. Eee

forecast yapmam lazım, for yapmam lazım. Hím, acaba ne olacak? Ne yapmam lazım? işte eee gelecek sezonda ne kadar geyik

avlayacağım ve benzeri gibi eee hesaplamalar yapmam gerekiyor. Ölçmem gerekiyor bana. Ölçmek için birimler

gerekiyor ve bir rasyonaliteye doğru gitmem gerekiyor. Rasyonalite demek. Rasyo ne demek arkadaşlar? Rasyo oran

demek değil mi? Yani bir şeyin bir şeye oranı. Yani akıl dediğimiz rationality aslında eee iki kavramı, 3 kavramı artık

ne kadarsa birbirlerine oranlamayla, comparison'la, birbirleri karşılaştırmaya aslında belirli bir akılçılığa doğru eee gidiyoruz. Eee niye? Çünkü ölçümediğinizi

yönetemiyorsunuz. Şimdi bunların ben size birazdan şeylerini de gösteriyor olacağım. Birimler dedik. Bu birimler

yani ünitler ölçme. Az evvel mesela G'yi ölçtük. Kilogram değil mi? O bize belirli bir standartizasyon eee

getiriyor. Standartları biz nasıl eee şey yapıyoruz, koymuşuz. Bakın burada

Versay Anlaşması'a 1919 yılında yapılan Versay anlaşmasında Versay anlaşması

nedir? Hemen bir bakın. Şimdi zaman eeeşim sınırlı olduğu için oturup Versay anlaşmasını anlatmayalım. Dünya

Savaş'ının eee laile ilgili bir anlaşma deyip böyle bir şey vereyim, spoiler vereyim. Bakın, eee, metric convention var. Yani metre sözleşmesi var. Bakın, ölçüm sözleşmesi çok enteresandır. Eee, savaşlarla ilgili bir anlaşma olmasına rağmen Versay anlaşması eee, mesela metre ölçümlerle ilgili böyle bir eee, şeyi var. Eee, bir maddesi var. İlginç değil mi? Onun haricinde mesela ILO herhalde aramızda insan kaynaklarıyla uğraşan var mı arkadaşlar? İnsan kaynağı uğraşan derken sanki çok kötü bir şeymiş gibi uğraşıyorsunuz falan ama hani onunla iştikal eden eee meslek olarak yapan birçok insan kaynağı profesyoneli vardır değil mi? ILO'yu herhalde bilirsinizdir diye tahmin ediyorum. Yani sadece insan kaynaklarımızda çalışanlar değil birçok herkesin hemen hemen herkesin bilmesi lazım. Uluslararası Çalışma Örgütü. ILO bize hayatımıza nasıl girmiştir? Versay anlaşmasıyla girmiştir arkadaşlar. ILO dediğimiz şey Versay anlaşması ile kurulmuş. Oldukça ilginç.

Yani Dünya Savaş'ında Almanya yeniliyor ve ILO denen bir şey kuruluyor. Sınai mülkiyet hakları keza Versay anlaşmasıyla hayatımıza giriyor. Limanlar, su yolları ve demir yolları ile ilgili düzenlemeler, birçok düzenleme yine Versay anlaşmasıyla bizim gündemimize geliyor. Bakın dikkat edin.

Standartlaşmayı yaptık burada metrik sistemle, metric convention'la. Bakın daha sonra kapitalizmin ihtiyacı olan insan tipini de düzenledik. Oh ne güzel. Kapitalizmin mülkiyetini de düzenledik. Çünkü doğaya hoga diyor ki kardeşim bu e firma buradaki branding, buradaki avlanan eşyalar geyikler filan falan benim. Nasıl senin? Bakın burada sınai mülkiyet hakları var. Bu anlaşmaya göre sen de bunu imzaladın kardeşim. Doğru mu? Sen de bunu imzaladın. İmzaladığına göre sen de bunu kabul ediyorsun. Demek ki bunların mülkiyeti bana ait diyor. Ve tabii eee geyiklerin etlerini, avladığımız eşyaların etlerini nasıl lojistik olarak taşıyacağımız? yine kapitalizmin eee lojistiğini düzenleyen kanunlarla modern dediğimiz şeyin aynı zamanda bir de ilerleme fikri var. Az evvel söyledik. Yani inovasyon, sürekli yenilik yapma eee ve benzeri konular eee tamamıyla bu ilerleme eee fikriyle orantılı. Şey lafi fazla uzatmayacağım. Tarım toplumunda daha cycling bir eee düşünce tarzı var. ilerle. Her iki eee durumun da yani ilerleme fikrinin de

döngüsel durumun da avantajları ve dezavantajları var arkadaşlar. Eee bunları eee şu anda çok böyle detaya

girmeyelim. Bunu böyle söyleyip geçmiş olalım. eee zaman doğrusal olarak eee
akiyor. Eee modern e dünyada eee çok böyle eee tarım toplumunda olduğu gibi
güneşi, ayı işte zaman döngülerini vesaireyi filan falan çok bakmıyoruz. Tarım toplumunda
biliyorsunuz döngüsel
tarafta bunlar çok önemli ama sürekli zaman ileriye doğru aktığı için arkaya
dönüp bakmıyoruz ve eee eski kötüdür yani ya bu işte daha önce yaptığımız
şeyler tükakadır gibi bir mantalite de maalesef yanlış bir şekilde maalesef
oluşmaya başlıyor. Diğer taraftan tabii eee bir diğer özelliği de modernin
dünyevileşme. dünyevileşme dediğimiz zaman bunu böyle bir dini bir eee şey olarak algılamayın.
Eee bir kavram olarak algılamayın. Bakın burada eee şöyle ticarete hemen bunu
uyguladım ki öyle bir yanlış algı olmasın diye. Eee dört tane temel adım var. Birincisi, eee bir
meta var
elimizde. O metayı ürüne dönüştürüyoruz. İkinci adımda ürün markaya dönüşüyor.
3üncü adımda eee markalar deneyime dönüşüyor veya deneyimler sunan bir
markadan bahsediyoruz. Son adımda da arkadaşlar deneyimin keyfe veya hazza
joya gibi bir durum söz konusu ve dünyevi hazırlara doğru bir
gidiş söz konusu. Modern dediğimiz eee kapitalizmin kültür uzayında. Bunu hemen
size bir örnekte açıklayayım. Bakın kim geldi ekrana. Ben gelmişim. Biraz beni
böyle şey çizdi. Garip çizdi ama hiç alakam yok bu adamlı. Buraya da Levent dedi. Neyse bu
Leventimiz eee meta
fazında eee hem cep telefonundan burada gördüğünüz üzere hem cep telefonundan hem de
elindeki el kamerasıyla eee
çeşitli kısa videolar çekiyor. Bakın burada çeşitli kısa videolar çekiyor. Anlarını kaydediyor
vesaire filan falan.

Bu kısa videoları arkadaşlar biz meta diyoruz. Böyle bir sürü bu Levent'in böyle bir şeyi var. Arşivi
var vesaire
falansı filan. Çok güzel. Bunu nasıl ürüne dönüştürecek? Hemen şöyle ürüne
dönüştürebilir. Leventin videoları diye bir web sitesi yapıyor ve oraya bu e
herkese açık şekilde Levent'in videolarını çektiği videoların hepsini buraya koyuyor. Ne oldu?
Leantin
videoları diye bir eee web sitesi oldu ve herkes buraya artık girebiliyor. Bu bir ürün haline geldi. E
bunu hadi artık

ne yapalım? Ürünü markalaştıralım. Toktok diye bir eee marka buluyor. Logosunu da buraya koymuş. Bakın elinde tutuyor bunu. Artık markalaşıyor eee Levent'in ürünü. Daha sonra buradaki Toktok videolarına eee deneyimler koymaya başlıyor. Ne gibi deneyimler? İşte eee videolara siz ses ekleyebiliyorsunuz. Oradaki çeşitli filter eee koyuyorsunuz. Ne bileyim kendi kedinizi çekiyorsunuz ama kedinize kaşgöz, büyük, sakal veya şapka koyabiliyorsunuz. Filterlarla vesairelerle veya bunları paylaşabiliyorsunuz. Videoları raid'le ve benzeri böyle çeşitli çeşitli deneyimler eee koymaya başlıyoruz markanın üzerine. Ve netice netice şu arkadaşlar. eee milyonlarca, binlerce kullanıcımız var ve bu kullanıcılar bu eee videoları eee sürekli beğeniyorlar. Sonsuz bir eee dopamin salgılamasıyla sonsuz scrolling yaparak eee sonsuz bir eee video eee içeriği söz konusu. Bir hesaplama yapmıştım arkadaşlar. eee zannedersem Instagram'da eee paylaşılan storyleri, bir günde paylaşılan storyleri bir kişi oturup hepsini seyretmeye kalktığında zannedersem ya 30 saniyeden ya da 20 saniyeden hesaplamıştım diye tahmin ediyorum, hatırlıyorum. Eee, bir kişinin bir kişinin 980 yıl vermesi gerekiyor durmadan. Eee, bir günde sadece bir günde paylaşılan, eee, storyleri paylaşması için. Yani sonsuz bir neredeyse sonsuz yani neredeyse değil pratikte de sonsuz bir içerikten bahsediyoruz. Eee sonsuz bir dopaminden bahsediyoruz. Burada gördüğünüz gibi eee meta ürüne ürün markaya, marka deneyime, deneyimde hizza dönüşüyor. Bu neden böyle oluyor? Bu şundan dolayı. Çünkü eee eee şeyler meta, eee mevzuyu rasionalize ediyor. Ha evet ya video kısa videolar gayet güzel ya. Çok rasyonel bir şey. Çok akılcı. Ve bir tane birimiz var. Bir stockkeeping unitimiz var. Bu bizim videomuz. Şeyle beraber markayla beraber anlam ve güven ekliyoruz. Oo Toktok videosu mu? O harikadır. Harika işte. Çok güzel ya. Toktok videosu mu? A evet ben de seyrettim. Bakın böyle bir güvenlik alanı oluşturmaya başlıyor. Markalaşmayla beraber. Deneyimle beraber artık ritüeller ve temas noktalarını tasarlıyor. Yani user experience'tan bahsediyoruz. topluluklar, eee, çeşitli ritüeller nedir? O, eee, video üzerine veya paylaşım üzerine bilmem ne etiketi

koyayım, hashag atayım mesela. Hashtag de aslında bir ritüeldir. Eee, teknolojik bir ritüel aslında. Eee,

gibi, eee, UX'ler oluşuyor. Daha sonra da artık olumlu etkiyi, eee,

geliştiriyoruz ve tamamıyla, eee, böyle bir hazza eee, dönüştürüyoruz. Bu

ekonomiye de, bu oluşturduğumuz ekonomiye de arkadaşlar joyom deniyor.

Şu anda gittigimiz yer, şu anda içinde bulunduğuumuz yer eee burası. Bu

kapitalizmin bizi getirdiği nokta. Bu iyidir, kötüdür diye söylemiyorum ama neyi anlatmaya çalışıyorum? Aa biz

neredeyiz? A işte buradayız. Buralardayız. Yani şunu demek istiyorum. Eğer siz futbol oynayacaksanız futbolun

kurallarına göre oynamanız gerekiyor. Doğru mu? futbol oynarken ben gol atayım dedığınız zaman hadi basketbol kurallarıyla gol atamazsınız. Yani şunu

demek istiyorum. Eğer siz eee bu dünyada, bu modern dünyada kapitalizmin, kültür düzeyinin hakim olduğu bir

dünyada eee ki kültür düzeyinin şimdi biraz değişeceğini göreceğiz ve nasıl

değiştiğini de göreceğiz ve birkaç anahtar şey paylaşacağım sizlerle. Eee ona göre kendi kurallarınızı ve kendi

pozisyonunuza ayarlamanız lazım. Çünkü sizin mevziniz mevzunu eee belirliyor.

Yani iyi mevzilenmeniz lazım ki eee bu şeyi eee nerede bulduğumuzu bilelim,

tanımlımıza yapalım. Ona göre hayatımıza devam edelim. Peki bu kapitalizm değişiyor mu? Evet tabii ki değişiyor.

Yani modern dedığımız anlayış sürekli bir devinim içerisinde. Eee neye göre

değişiyor? Tabii ilişkilere göre değişiyor. Sizin de bir sürü tahmin yani bildığınız üzere birçok kapitalizm türü

var. İşte ticari kapitalizm, tarım kapitalizmi, endüstriyel kapitalizm, işte finans kapitalizmi, işte dijital

kapitalizm ve en sonuncu olarak yapay zeka kapitalizmini bugün e en son olarak

değineceğim. Eee, son bir 30 dakika içerisinde, 20 30 dakika içerisinde

bunun mesela değiştğini nasıl görüyoruz? Her şeye görürüz arkadaşlar bunu ama biz, eee, baktığımız için

göremiyoruz. Lütfen bakmayın siz de. Görmeye çalışın. Mesela şimdi bakın

burada birkaç tane kapitalizm türü var. Mesela bakın burada şurada hemen şimdi

bunlara baktınız mı? Tak baktınız bunlara. Şimdi size tane sanat eseri göstereceğim. Sol üst taraftaki eee eee

sanat eserimizin bu şeyin ded değil mi? Bu Van Gog'un Potato Eaters yani patates

iyenler diye bir şey bir eee eseri bu. Hollanda Amsterdam'da sergileniyor bunun orijinali. Alt tarafta eee Claude Money'nin galiba bir eseri var. İşte bilmem ne garı. Sen sen Lazar Gara mı ne? Öyle bir şey şimdiki hatırlayamadım ismini. Eee öyle bir Claud Mone'nin galiba bu eser. Bir de sağ tarafta meşhur eee Refik Anadolu zaten Refik Anadolu'nun kendisi de bakın silueti orada görüyor. Bu aslında sağdaki arkadaşlar bir videodur. Eee bunu YouTube'da arayıp bulunuz. Refik Anadol Unsupervised yazarsanız, eee, bu aslında bu sağ tarafta gördüğünüz eser hareketlidir, canlıdır. Big data görselleştiren bir eser bu. Unsupervised eee, isminde. Şimdi bu üçü, bu üç sanat eserini mesela hadi gelin kapitalizmin türlerine göre değişim şey yapalım, konuşalım. Mesela potato eaters. Potato yani bildiğiniz üzere tarım ürünü ve bu arkadaşlar da patates toplamışlar gitmişler eee tarlada patatesleri toplamışlar. Akşamlığın yorgunluklarını atmak için patates yiyorlar. Demek ki bu bu eser aslında bir eee tarım kapitalizmine ait bir eser. Herhalde bunu eee ayırt edebiliyoruz artık. Buna baktığımız zaman eee Cludone'nin bu eserinde eee şunu görüyoruz. Yani oradaki o eee ağır eee şeyin makineler, lokomotifin çok ağır buharını herhalde hissedebiliyorsunuz. Yani oradaki, eee, ağır havayı ve oradaki dumanı ve buharı. Bu sizce ne olabilir? Tabii ki endüstriyel kapitalizm, değil mi? bir endüstriyel kapitalizm eseri. Sağ taraftaki de tabii ki big data dediğimiz için yapay zeka kapitalizminin bir sanat eseri olarak eee bunları eee bu şekilde kategorize edebiliyoruz. Artık bundan sonra bu sanat eserlerine baktığınız zaman bu eee kapitalizmi de lütfen aklınızın bir köşesinde tutun. Peki kapitalizm nasıl değişecek? Kapitalizm şu şekilde değişir. Beyaz tavşanı takip etmemiz gerekiyor arkadaşlar. Peki kapitalizmin beyaz tavşanı nedir? Hemen yazalım lütfen YouTube chatine. Bilenler yazsınlar. Bilenler vardır diye tahmin ediyorum aramızda. Kapitalizmin beyaz tavşanı. Yazdınız mı? Para. Kapitalizmin beyaz tavşanı paradır arkadaşlar. Eğer beyaz tavşanı takip ederseniz. Evet. Matrix'ten bir sahne bu. Evet. Parayı takip ederseniz kapitalizmin ne tarafa doğru gittiğini eee siz de anlayacaksınız. Şimdi devam ediyorum sunumuma. Kapitalizm nasıl para kazanır? Bu arada Hilal beni dinliyorsan e senden rica

ettiğim quiz ya quiz değil de normal QR kodunu

Evet. yoklama değil arkadaşlar bu. Başka bir şey rica edeceğim sizden. Kapitalizm

nasıl para kazanır? Endüstriyel kapitalizm biliyorsunuz ağır sanayi makine satışı yaparak para kazanır değil

mi? Hani tangible products yani elle tutulur ürünler değil mi? Sanayi

ürünleri vesaireler filan. Finans kapitalizmi bakın finans kapitalizminler ne oldu? Hemen intangible'a dönüştü.

Yani soyutta dönüştü. Eee hisse senedi değil mi? Faiz mesela tutabiliyor muyuz? Faiz diye bir şey var mı? Yani

tuttuğunuz bir şey mi? Faiz. Hayır. Veya hisse senedinin değeri mesela

finans bakın bunalardan para kazanıyor. Finans kapitalizmi. Ne oldu? paranın e

şeyi değişince hop kapitalizm de değişti. Dijital kapitalizm nereden para kazanıyor? Hadi bir son bir soru

sorayım. Eee platformlarda taraflararası etkileşimden ne geliyor arkadaşlar?

Buradaki bilenler kesin vardır. Daha önceki dersleri dijital dönüşüm derslerini takip edenler lütfen

yazsınlar. Kalbim kırılmamasın. Eee o ne? eee

platformlarda, eee taraflararası etkileşimden ne gelir?

Ne kazanılır? Hayır hayır veri değil. Gelir kazanılır değil mi? Teşekkür

ederim. Yağmur herhalde. Gelir kazanılır. Gelir elde edilir. Platformlar arası eee platformlarda

taraflar arası etkileşimden eee dijital kapitalizmde de yine etkileşimden para kazanılıyor

arkadaşlar. Şimdi sorumuz şu: E kapitalizmi nereden para kazanacak? Size bu soruyu sordum. Sizden ricam mesela ne

bileyim eee gelir diyorsanız oraya bu lütfen buraya gelir şey yazın. Ne

bileyim etkileşimse etkileşim yazın. Etkileşimden yazmayın. Ben ekranımı kapatıyorum. Hilal full screen'

geçiyorum. Olur mu? Full screen'e geçelim.

Tamam. Biraz böyle bir bir 1520 saniye görüntünüz bozulabilir arkadaşlar ama

nerede benim şeyim ya?

Eee, okey. Şunu şu geldi mi şeyim

yüklüğüm?

Geldi mi şu an?

O da bir şu anda ekranada şeyimiz var mı arkadaşlar? Eee, bulutumuz, kelime bulutumuz. Evet. Çok teşekkür ederim katıldığınız için.

birçok eee işte verilerden filan yazdığınız zaman o lerdən den filan
eklerini koymazsaq güzel olur. Evet. Al kapitalizmi arkadaşlar tabii ki veriden
yani datadan para kazanacak. Doğru mu? Çok teşekkürler katılımınız için. Böyle
enteresan bir şeyi de deneyimlemiş olduk. Eee kelime bulutunu. Müsaadenizle
kapatıyorum. Zaten çoğu insan bilmiş yani veri ve data zaten merkezli ve büyük yazdığı için çok
teşekkür ediyorum

Hilalcığım. Ben bunu kapatıyorum yine normal kendi sunumuma geçiyorum müsaadenle. Evet.
Teşekkürler arkadaşlar. Böyle iki şey arasında geçtiğimiz için eee şeyimiz
ekranda böyle bozulmalar olabilir. Hı. Şuraya geldi. Devam edelim. Şimdi buna
buna baktık. e kapitalizminden nereden para kazanacağını öğrendik. Veriden para
kazanacak. Yani kısacası şu bazı yani böyle biraz daha böyle derslerde, üniversitede verdiğim
derslerde filan da
direkt olarak söylüyorum. Yani arkadaşlar para kazanmak istiyorsanız bundan sonra yapacağınız
şey veriyle uğraşmak. Bu kadar basit yani. Eee
bundan sonra çünkü kapitalizm eya evriliyor. Evrildi ve evriliyor. E o nedenle bundan sonra eee
para kazanmak
isteyenler veri işi yapmaları lazım. Ne veri işi? O kadar çok veri işi var ki
anlatamam yani burada. Şimdi vaktiniz kaybolmasın. Daha sonra başka vesilelerle veri işleri
nedir konuşuz.

Peki şimdi bu olayları bu eğer kapitalizmi bizi nereye doğru sürüklüyor? Bakın dikkat edin. Yapay
zeka çok enteresan bir şekilde farklı farklı eee
farklı şekillerde eee bizim modern dediğimiz bu eee ortamı şekillendiriyor.

Bakın burada AI embedip smartphonelardan bahsediyoruz. Tamam mı? Bakın bunlar çok
yeni eee şeyledir. Bakın 2 Haziran eee şey 23 Mayıs e haber filan. Tamam mı?
Bakın burada farklı farklı haberler var. Bakın e kaç? 17 Haziran 2025. Bakın 1
Haziran 2025. Artık arkadaşlar bu cep telefonları var ya bu elimde tutmuş olduğum cep
telefonları bunlar artık
öyle eee bir donanıma sahip olacak ki internete gerek duymadan yapay zeka kullanabiliyor
olacağız. Yani yapay zeka
donanımı içerisinde ambitde gelen cep telefonlarından bahsediyorum. Bu bu şu demek. Bu eee
bu tamam aman ne kadar
güzel ah cep telefonum olsun harika yapay zeka filan bu tamam iyi bir şey tersi de doğru ne
demek o eee
yanımızda öyle bir birisini taşıyacağız ki şimdi birazdan eee vaktim yeter

umarım kişiselleştirmeye doğru da gideceğim yani şey kişiselleştirmesi, ey
nasıl kişis kişiselleştirdiğimizle alakalı birkaç kelam da etmeye çalışacağım. Eee bu arkadaş da
bizi tanıyacak. Bizi nasıl tanıyacak? bizi dataya çevirecek arkadaşlar. Yani
insanın tanım biz diyoruz ya yapay zekayı tanımlayalım bilmem ne. Ben
burada böyle yırtınıyorum ya tanımlayalım bilmem ne bilelim nerede olduğumuzu filan. E iyi de o
da bizi tanımlıyor. Nasıl tanımlıyor? Şu şekilde tanımlıyor. Data olarak görüyor bizi. Yani diyor ki
kardeşim Levent dediğin adam şu saatte kalkar. Bu saatte buraya gider. Şu saatte yemek yer. Şunları yer. E şuralarda
bulunur. Bidi bidi böyle konuşur akşamları filan. beni dinliyor şu anda. Tamam mı? Ne konuştuğumu
biliyor vesaire. Beni benden daha iyi tanıyor adam. Çünkü ben dün ne yediğini unutabiliyorum
ama o unutmuyor ve her şeyi akında tutuyor ve beni artık kişiselleştirme artık beni datalaştırmış
durumda. Verili biz şeyi konuşuyoruz ya böyle eee çok sempatik konferanslarda
işte ya yapay zekayı kişiselleştiriyoruz işte teşekkür edelim etmeyelim vesaire
filan falan. Tamam. Yani bunlar güzel şeyler, konuşulacak şeyler ve fakat
tersi de doğru. Yani yapay zekanın da bize nasıl muamele ettiğini de eee biraz düşünmemiz lazım
bu abilerin. Şimdi ben buraya YouTube'la YouTube'dan bir 3 be tane video alırdım da alamıyorum. Çünkü YouTube'da
yayın yaptığımız için YouTube bizi benler yani yayınımız bir anda kapatır. Onun için sizden ricam bu Sam ve Johnny'nin Johnny
Ali çok ünlü bir adamdır. Sam'den daha ünlüdür bu arada. Siz herkes Semman'ı tanır ama Johnny Ive arkadaşlar
ellerinize tuttuğunuza iPhone'un tasarımcısıdır. Yani Steve Jobs abinin eee kankası. Bu ikisi IO
diye bir şey kurdular bir 21 Mayıs'ta geçtiğimiz sene. 2026'da bekliyoruz.
Bakalım IO ne çıkacak. Bu az evvel söylediğim eee modda bir şey olacak. Fakat bu durum bize
neyi getiriyor arkadaşlar? İş modelleri, startup'lar ve dijital platformlar patır kütür çökecekler. Onu da
söylediyim. Eee, ne demek istiyorum? Çöküş derken böyle bir e, eee, çok sıfırlanma tabii
böyle bir şey onu söylemiyorum ama burada çöküş derken şunu kastediyorum. Eee, dijital
dönüşüm özellikle dijital

platformlar ve dijital ekosistemler derslerinde benim verdiğim biliyorsunuz eee, şeylerin, süper app'lerin, eee, heterojen olması, dijital platformların homojen olması ve benzeri gibi kavamlardan konuşuyorduk. dijital dönüşüm, dijital platformlar ve dijital ekosistemler derslerinde eee bunlar eee ne yapıyordu? Dijital platformlar etkileşimden. Çünkü dijital kapitalizm neden para kazanıyordu? Etkileşimden para kazanıyordu. Ne demek o? Yemek Sepeti mesela dijital kapitalizmin çok güzel bir örneği Yemek Sepeti. Amazon.com, Airbnb, Booking.com. Ne demek o etkileşim? Ne demek? Bir tarafta e merchantlar var, restoranlar var, bir tarafta da açılan insanlar var. Bunlar nasıl etkileşiyorlar? Karneçikanlar sipariş veriyor. Bu adamlar da yemek getiriyor. Aradan para çikıyor. Bu paradan da komisyonla yemek sepeti gelir elde ediyor. Değil mi? Şimdi bu bu arkadaşlar bu iş ortadan eee yavaş yavaş kalkacak. Artık böyle bir eee şeylerin eee dijital platformların, süper app'lerin filan böyle bir regülatör olma, bir aracı olma durumu yavaş yavaş ortadan kalkacak. Nedenini söyleyeyim. Çünkü sol tarafta bu multisided platformlarda az evvel verdiğim Yemek Sepeti eee veya işte Airbnb bir daha çok double sided platformlara giriyor ama yani işte sided platformlar diyelim. Burada bakın burada çeşitli şeyler var. Arz edenler var. Bir de dijital platformlar var arada. Burada da kullanıcı var. Kullanıcı dijital platformları kullanarak bu abilere ulaşabiliyor. Tamam mı? E kapitalizmde durum nasıl? E kapitalizmde şöyle bir durumu var. Kullanıcı AI'ın içerisinde mapus durumda. Çünkü AI kullanıcıyı e kendisinden daha iyi tanıyor. Yani şöyle ding dong saat kaç? 910 geçiyor. Kim geldi Yemek Sepetinden. Yemeğiniz geldi Levent Bey. Suşi geldi diye bir dünyaya gidiyoruz. Ve ben diyeceğim ki ya iyi ki gelmiş ya bunu kim söyledi? Ve gerçekten karnım açtı ve şu anda en çok istedığım şey de sushi. Şimdi bunu arkadaşlar AI yanımızdaki AI yancımız, AI companionımız neyse o artık cep telefonu mu olacak, mu olacak, her neyse o aparat zaten bunu önceden biliyor olacak. Şimdi diyeceksiniz ki bu adam ne kadar fütüristik şeyler anlatıyor. Fütüristik bir şey anlatmıyorum. Eee 78 seneden

beri Amazon'un Predictive Logistics eee diye bir uygulaması var. Predictive logistics'i Amazon eee patentlemiş durumda. Predictive logistics Amerika'da uygulanıyor ve Amazon kullanıcıları eğer o predictive logistics şeyine girmek isterlerse, hizmetine girmek isterlerse

Amazon.com'a falan girmiyorlar arkadaşlar. Amazon her ay bunlara bir kutu gönderiyor. İçini açıp bakıyorlar.

Aa %95 oranında, %96 oranında ihtiyacı olan şeyler gelmiş. Şimdi bunu nasıl biliyor Amazon? eee bunu bilebiliyor işte yani. Çünkü AI kullanarak çeşitli algoritmalar kullanarak ki bunların birçoğunu bu eğitim süresinde süresince eee başka eğitmenlerden, diğer eğitmenlerden detaylarını dinliyor olacaksınız. Bunları bilebiliyor. Yani

şunu demek istiyorum. Artık ben niye Türk Hava Yollarına veya Pegasus'e gireyim ki? Zaten AI benim biliyor

önümüzdeki hafta PR'a gideceğimi. Eee, cepte şey yapabilir. E, bir tane bilet alabilir benim adıma. Airbnb'den eee benim nereye gideceğimi bilip oraya yakınınlarda bana uygun eee bir şey ayarlayabilir. Bir Airbnb ayarlayabilir.

Değil mi? Yani hatta ve hatta bana bir eee Prag'daki bir eee konsere eee ne bileyim iki kişilik bilet de alabilir değil mi? Eee ve bunları bana sormadan da yapabilir. Tabii benim iznim

dahilinde o da ayrı bir hikaye. Şimdi burada ne olacak? O AI madem kullanıcıyı böyle bir noktaya doğru getiriyor o zaman El aslında E'in bağlanması gereken çeşitli data libraryleri söz konusu olacak. Yani data librarylerden kastım şu. Yemek Sepeti,

Airbnb, Amazon.com işte başka ne tip eee şeyler söylüyorsunuz. Dijital platformlar.

Bunlar aslında hepsi birer Data Library'ye birer veri kütüphanesine dönüşecek ve eee yapay tanrısına e yapay

zeka tanrısına eee kendilerini beğendirmeye çalışacaklar. Yani diyecekler ki ey yapay zeka tanrısı var

mı benim eee verimden daha güzeli bu dünyada? Lütfen benim e verimi kabul et.

Eee benim verimi eee kullan diye eee yapay zeka tanrısına yalvaracaklar.

Tabii burada şöyle şeyler söylenebilir. Ya işte chat GPT'nin işte paralı versiyonu da çıktı. İşte kurumsal olarak

işte para verdığınız zaman sizi işte daha okuyor işte generative engine optimization ki keza eee Bilgi Hanım

onunla alakalı ciddi bir eee oturum yapacak bu programda. Eee işte CEO

vesaire dediğimiz şeylerde işte onları ön plana ya. Evet, tamam öyle ama eee neticede eee siz eğer ona güncel veri

vermezseniz, çeşitli veri vermezseniz, şimdi verinin de özellikleri var. Birçok verinin V'si vardır. Verity, value,

visualization, ne bileyim, e, veriability, eee, veracity, virality

gibi böyle vleri vardır verinin. Siz bu bunları sağlamazsanız hani chat GPT ne

yapsam yani tamam parayla bir yere kadar eee, bu şey gibi yani Google Ads gibi düşünün. Ama neticede eğer sizin seonuz

kuvvetliyse, güncelse verileriniz, eee, çeşitliyse, eğer siz verinizi eee,

beğendirebiliyorsanız şeye, eee, EA'ya, siz ön plana çıkıyor olacaksınız. Yani

dijital kapitalizm aslında yaptığı şey kendi kendine dönüştürüyor aslında.

Dijital yani kapitalizm dediği dediğimiz şey işte dijital kapitalizmini eee

aslında yiyor, yok ediyor ve veri eee tarafına e kapitalizmine doğru eee

dönüşüyor. Buna da yani dijital kapitalizmi veri bilimiyle pivot etmek gibi algılayabilirsiniz veya çok böyle

bir daha karamsar bir tabloyla bu Francisco Goya'nın eee Madrid'deki eseri

gibi eee işte kendi oğlunu yiyen Satürn diye bir eee tablosu var. Biraz ona

benzetiyorum. Kapitalizm kendi kendini yiyor. Yani kendi dijital dünyayı aslında eee yiip bitiriyor. Peki yapay

zeka savaşı'ı netice itibariyle kim kazanacak? Öyle de bir soru soralım ve aslında devam edelim. Burada bir 15

dakikamız daha var. Yapay zeka dediğimiz şey aslında chat GPT dediğimiz işte generatifler işte Cemin ve benzeri

bunları kullanıyorsunuzdur diye tahmin ediyorum. Eee ciddi anlamda dijital ve teknolojik bir demokratikleşme de

beraberinde getiriyor. Çünkü hepimizin önünde chat GPT var. Bugün herhalde chat GPT'ye girmeyen yoktur diye tahmin ediyorum aramızda. Erişim kolay ve

benzeri ve aslında birbirimiz arasında bir fark yok. Peki yapay zeka savaşı'ı kim kazanacak? Bunu e her hemen hemen

her eğitimimde söylemeye çalışıyorum. Yapay zeka savaşı arkadaşlar en iyi veri hikayesi anlatan kişi kazanacak. Eee

onun için en iyi veri hikayelerinizi kurmaya eee çalışın. Buna odaklının. Bu

da sadece teknikle olmuyor. Onun için dijital liderlik akademisie sadece tekniğe yönelikmedik. Yoksa burada

anlatırız. Python anlatalım ki Noform Akademi'nin başka eğitimlerinde de işte başka teknik eğitimler olacak. ayrı

mesela onları bilmeniz lazım. Makine öğrenmeleri falan filan ama işin arka tarafını, felsefi tarafını biliyor olmanız lazım. Bir ne yapacağınızı bilin ve yani surrunding nedir? Yani bizi biz neyin içerisindeyiz? Bunu bir anlamamız gerekiyor ve ne yapmamız gerektiğini bilmemiz gerekiyor. Çok iyi veri hikayesi eee anlatıcısı olmamız gerekiyor. Veriyi çok iyi hikayelettirmemiz gerekiyor. Bunun için de sadece teknik bilgi değil, sosyoloji, felsefe, tarih, edebiyat, din ve benzeri sözel eee şeylerde de alanlarda da söz sahibi olacak eee keram edebilecek kadar bilgi sahibi olmamız ve bir görüşümüzün olması gerekiyor. Size şöyle bir enteresan bir eee soru sorayım. Socrat'ı bilirsiniz herhalde diye tahmin ediyorum. So'ı herhalde aramızda bilmeyen yok. Sokrat neden ölüm cezasına çarptırıldı? Ne yaptı da Sokrat ölüm cezasına çarptırıldı? Sokrat'ın bu ölüm cezasına doğru giden eee yolculuğunu Platon'un yani öğrencisinin yazdığı işte Socrat'ın Savunması adlı eee şeyde eee evraklarda, dokümanlarda tabii kitaplaştırıldı. Onları da görüyoruz. Aslında yaptığı iki tane suç vardı. Bir tanesi gençleri yoldan çıkartmak ve devletin tanrılarına inanmamakla eee aslında eee suçlandı. Bu durumda tabii diyeceksiniz ki şimdi bu adam nereye bağlayacak mevzuyu? Eee, şimdi bağlayacağım birazdan. Sokrat'ın nasıl olduğunu bilenler vardır herhalde. İşte biz kendisi zehir içti ve eee, yani kaçarak da kurtulabildi ama zehir içerek işte böyle gayet prensipli bir şekilde eee, kendini öldürdü vesaire filan.

Orada tabii e, yaptığı şey şuydu. False godları inkar etti. Yani oradaki işte bir sürü pagan eee unsurlar var vesaire filan. Bunları ben hepsini reddediyorum dedi. Birinci yaptığı şey bu suç. Bu Atina şeyine göre, eee, yönetimine göre. İkincisi de bakın, antrentrizm. Bak, yeni bir kavram çıktı piyasaya şimdidi. Yani insanı merkeze alan düşünce akımını eee, ortaya attı. İnsanı merkeze koydu. Şimdi yavaş yavaş bakın nerelere doğru gidiyoruz. Antiosentrizm dediğimiz şey aslında insan merkezcilik. Tamam mı?

Yani insanların yani evrende merkezi ve en önemli varlık olduğunu ortaya koyuyor. Yani bütün diğer eee şeylerin de varlıkların da onun eee işte ona hizmet etmesi ve benzeri gibi böyle kavramlar içeren kısadan kısaca anlatmak gerekirse antrmiyor buna. İnsan merkezcilik. Bir de başka

bir kavram daha var. Bu da antrop antropomorfizm. Tamam mı?

Antropomorfizm. Bu da insansızlaştırma. Bu insansızlaştırmayı çok birçok yerde görüyoruz aslında. Eee, bakın insan özelliklerini, duygularını, düşüncelerini ve niyetlerini insan olmayan varlıklara atfetme eğilimi. Şimdi yavaş yavaş herhalde ne tarafa doğru geldiğimizi anladınız herhalde diye tahmin ediyorum. Antropomorfizminin çeşitli örnekleri var. Mesela en güzel örneklerinden bir tanesi çizgi filmler.

Öyle değil mi? İşte fabler. Eee, ondan sonra eee, farklı farklı farklı şeyler.

Edebiyatta da bunlar kullanılıyor. Mesela fırtına öfkeli bir şekilde esiyordu. Mesela fırtınaya böyle bir eee

insansızlaştırma durumu söz konusu. Mitolojideki tanrıların insan gibi davranışları ve benzeri. Veya teknolojiye

geldiğimiz zaman bakın yavaş yavaş mesela bilgisayara bugün bana kızgın çalışmıyor filan gibi bir şey demek veya

bakın antropomorfizmi biz nerede yapıyoruz daha çok? Daha çok AI'da yapıyoruz değil mi? Niye antropomorfizm

kullanıyoruz? Şimdi insan beyni bakın karmaşık dünyayı anlamlandırmak için tanıdık olanı diğer varlıklara yansıtma

eğilimindedir. Bu yüzden antropomorfizm çok yaygın bir şekilde kullanıyoruz.

Sizinle birisini birkaç kişi daha tanıştırıım. Tanıştırayım. Aytana var mesela. Aytana eee bir Instagram

fenomeni ve tamamıyla E'la yapılmış bir Instagram fenomeni. Eee vallah bakmadım ama bundan bir 5-6 ay önce bakmıştım. Herhalde milyon civarında şeyi var. Eee takipçisi var. Bakın buradaki fenomenler de eee hepsi AI eee şeyli eee AI bazlı.

Keza buradakiler de bunların hepsi eee AI'la generate edilmiş eee influencerlar. Eee Migela ve Şudu da var. Bunların da yine milyonlarca eee takipçileri var. Şimdi özellikle eee şeylerde eee avatarlarda yani eee bu eee

AI tabanlı eee şeylerde eee virtual influencerlarda tabii eee insanlaş insansızlaştırıyoruz mevzuyu. Neden insansızlaştırıyoruz? Bakın şimdi az evvel sö ne ne söyledi? Ne

dedik? Dedik ki yapay zeka savaşı en iyi

veri hikayesi anlatanlar kazanacak dedik. Şimdi burada da şöyle enteresan bir dalga söz konusu. Yapay zeka da eee

kendi insansızlaştırmasını yapıyor ve neden? Çünkü virtual influencerların da

aslında ciddi anlamda bir storytelling gücü söz konusu. Eee burada şöyle bir tehlike söz konusu.

Biz veriyle çok iyi bir eee hikaye yazabiliriz ama rakiplerimiz yine aynı zamanda eee yapay zeka tarafından üretilen aslında insansızlaştırılmış aslında varlıklar da olacak. Bu çok eee biraz paradoksal bir e noktaya geldik.

Bu eee nokta yani çok sanki bir eee veri hikayesi eee yaratmakla, veri hikayesini eee çok iyi şekilde söylemekle sanki böyle bir ümit vermiş gibi oldum ama aynı silahı, aynı veri hikayeleştirmesini maalesef yapay zekada çok ciddi anlamda kullanmaya başladı ve eee bunun örneklerini eee ilerleyen zamanlarda çok daha fazla göreceğiz. Bunu eee burada bitirmeyelim. Eee benim ikinci bir dersim olacak 6 Ocak'ta. Orada buradan alıp başka eee yerlere doğru devam ediyor olacağız. Eee Hilal'den rica edelim. Eee yoklama QR kodunu ekran'a verelim. Eee Hilal dersi burada yavaş yavaştalayalım.

Perşembe günü teşekkür ederim. Perşembe günü arkadaşlar, eee, Profesör Doktor Gülcüm Büyükoskan hocamızın, eee, çok güzel bir dersi olacak. Bize, eee, özellikle endüstriyel uygulamalardan bahsediyor olacak. Yapay zeka, eee, uygulamalarından bahsediyor olacak. Kaçırırmamanızı tavsiye ediyorum. Eee, yoklamaları lütfen alalım. Biraz böyle lafi uzatıyorum ki herkes yoklamaları yapsın diye. Eee, Hilal yoklamanın linki de var mı? Onu da chat'e atabiliyor muyuz? Tamam.

Ben ekranımı kapatıyorum. Sharingini kapatabilir miyim?

Tamam kapat kapattım. Çok teşekkürler.

Eee herhalde yoklama gözükyor arkadaşlar ekranda. Tamam.

Gözüküyor. Eee, yoklama linkini de eee,

yukarı sabitleyebiliriz. Şeye de atalım. Chat ekranından da atalım.

Arkadaşlar çok teşekkür ederim. Eee, umarım eee, verimli eee, bir ders olmuştur. Eee, umarım beğenmişsinizdir.

Eee, o zaman perşembe günü,

Perşembe günü beraberiz. Link açılmıyor mu arkadaşlar? Link açılmıştır.

Eee, bir ilk önce bir login olun

bakalım.

Evet. Eğer eee sorun varsa

Evet. Ben arkadaşları hemen yayını kapatmadan ben arkadaşlara bir mesaj atayım. sitede çöpme var mı diye olabilir. Çünkü çok yüklenmiş olabiliriz bir anda. Tamam. Bana da arkadaşlar gördüm diye yazdılar. Eee biraz bekleyelim arkadaşlar bakalım.

Teknik arkadaşlar belki yapabilirler. Yapamazlarsa hiç problem değil. Eee ikinci derste yaparız yoklamamızı. Eee, şöyle bir en azından yoklama şeyimiz kalsın. Eee, yoklamaya eğer yapmış olanlar varsa dersten çıkabilirler. Çok teşekkür ederiz. Eee, perşembe günü Gülçin hocamızın dersi var. Eee, endüstriyel uygulamalarla alakalı. Eee, sorularınız olursa lütfen bana LinkedIn'den yazabilirsiniz. Eee, şeyle ilgili yani içerik derslerle ilgili vesaire. Evet. Yoklama kodu şeyi hata veriyor galiba diye. Nasıl yapalım arkadaşlar? Ben eee web sitesi ile ilgili olan arkadaşlara bir soru sorayım. Bu arada olmuyorsa da olmuyor. Sıkıntı yok yani. Biz burada biz bizevz. İkinci derste onu telaff ederiz yani hiç problem yok. Sitede çökme olabilir.

Arkadaşım yazıyor. Bakıyorum size bilgi vereceğim.

Tamam. Heh. Sü tekrar aktif oldu zannedersem.

Tamam arkadaşlar. Okey. Şu anda herhalde bir anı yüklenme oldu. Bu arada arkadaşlar yoklamayı biraz daha eee açık tutuyoruz. Rahat rahat gelebilirsiniz. Yani bir sıkıntı olmaz. Bir iki saat daha girebilirsiniz. Onun için problem yok. Hatta şöyle yapabilirsiniz. Çıkın yani YouTube zaten e değil mi Hilal? Bir bir yarım saate bu eee ders tekrardan yükleniyor galiba siteye. Eee ben teknik arkadaşlarımızdan rica edeyim. Yoklamayı eee yarın sabaha kadar, yarın öğlene kadar tutsunlar. Yarın sabaha girin şeyden. Tekrardan bu QR kodunu aktif şekilde okutun. Yarın sabah bile yapabilirsiniz yoklamayı. Onun için strese gerek yok. Hadi o zaman eee bugünkü ilk dersimizi kapatalım. Herkese eee Evet 1410 kişi yoklamaya girmiş herhalde. Çalışıyor.

Herkes girebilir. Evet. O kadar yoklamaya açık tutmaya gerek yok. Doğru söylüyorsunuz. Hadi herkes mümkün mertebe girsin. Evet, artıyor şu anda yoklama sayısı. Bana da bilgi veriyorlar. Ekrana Evet, ep bir arttı. Ekrana eee yayınımızızı herhalde

kapatabiliriz. Hilal çok teşekkür ederim bugünkü destegin için.

O zaman perşembe günü beraberiz. Ç

İkinci ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=7cMm9oLl0p4&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=2>

Arkadaş Arkadaşlar merhaba herkese. Eee, iyi akşamlar. Eee, bugün eee çok değerli bir eee akademisyen hocamızı ağırlayacağız. Eee, çok iyi bir ders olacağını eee, içerik olarak ve anlatım

olarak, eee, diye düşünüyorum. Eee, fakat eee, Gülçen hocamızı davet etmeden önce yoklamalarla ilgili bir iki ufak hatırlatma eee, yapmak istiyorum. eee yoklamalar konusunda eee yani alışacaksınız diye tahmin ediyorum. Eee biraz böyle ilk derste eee yeni olduğu için bazı sıkıntılar olmuş olabilir.

Bununla ilgili eee çeşitli e-maililler aldık. Eee yoklama konusunda lütfen sizden ricam bir panik yapmayın. Acele de etmeyin. Şu şekilde söyleyeyim. En güzel yoklama eee verme, yoklama yapma şekli şu şekilde. Eğer QR kod eee kullanıyorsanız yani eee cep telefonundan QR kod okutup eee yoklama eee vereceksiniz sizden ricam ilk önce mobilde noformadem.com'a eee login olun. Login olduktan sonra eee QR kodunu okutun. Çok daha rahat bir şekilde yoklamayı otomatik alacaktır e sistem. Onun haricinde eğer bilgisayardan eee link yoluyla eee yoklama vereceksiniz yine bu sefer bilgisayardan web sitesine login olun. Daha sonra eee linke clickleyin. En eee güzel, en rahat bir şekilde eee bu şekilde eee yoklama

verebilirsiniz. Çünkü login olmadan önce QR kodu okutursanız veya linke basarsanız o sizi zaten login sayfasına yönlendirecek. Tekrardan login olmanız vesaire isteyecek. Onun için kolaylık

olması açısından yoklama vermeden önce login olmanızı tavsiye ediyorum. Bu birinci hatırlatmadı. İkinci hatırlatmadan şöyle bir durum var. Yayın kapandıktan sonra eyah yoklama

veremiyoruz filan gibi bir durum söz konusu değil. Yoklama eee yayın bittikten sonra, dersler bittikten

sonra, oturum bittikten sonra arkadaşlar daha yarı saat kadar eee yoklama verebiliyorsunuz. Onun için acele

etmenize hiç gerek yok. Eee şöyle bir size tüv vereyim. eee, oturumlar kapandığı zaman biliyorsunuz, e, oturumlar, eee, No Form Academi kanalında, eee, hemen, eee, şey oluyor. Hemen, eee, tekrardan yayına giriyor. Eee, eğer yoklamayı kaçırırsanız eee, hemen yayından sonra, dersten sonra bir 5-10 dakika sonra e lütfen hemen No Form Academi'ye tekrar girin. Eee, yayının en sonuna kadar gittiğiniz zaman o zaman yoklamayı göreceksiniz. Yine login olun.

Sakin bir şekilde tekrardan eee şeyinizi okutup QR kodunuzu okutup veya e linki chatlerden e bulup eee çok rahat bir şekilde yoklamanızı girebilirsiniz. Onun için eee panik olmaya gerek yok. Yani dersten sonra dahi yarımda boyunca biz kapatmıyoruz. Her dersten sonra dersleri de 2 saat diye varsayıdık. 2 saat sürmüyor tabii ki. 1,5 saat kadar sürüyor. Teorik olarak o her dersten son her ders eee günü saat 10.3'a kadar çok rahat bir şekilde eee yoklama verebilirsiniz. Onun için eee lütfen eee stres yapmayalım. Eee herhangi bir eee panik olmaya gerek yok. Bir de şöyle bir problemimiz var. Eee eee şifresini unutanlara email gelmiyor vesaire gibi böyle bir birkaç tane şey aldık. Email aldık. Onunla da ilgileniyoruz arkadaşlar. Onu da herhalde çok yakın bir zamanda çözeriz. Onun için eee bunları söylemiş olayım. Şimdi eee müsaadenizle çok hızlı bir şekilde Gülç hocamızı yayına davet etmek istiyorum. Eee kendisini beklettik.

Hocam hoş geldiniz. İyi akşamlar Levent. İyi akşamlar arkadaşlar. Nasılsınız? Çok teşekkür ediyorum. Çok sağ olun. yeni bir program. Gene çok güzel bir program. Arkadaşlarla birlikte olduğuma memnunum sizlerle birlikte olduğum. Sağ olun hocam. Eee, eee, programlar sizinle güzel oluyor. Geçtiğimiz programda da bizi yalnız bırakmadınız. Eee, desteğinizi her zaman eee,

arkamızda hissediyoruz. Çok teşekkür ederim. Ben, eee, kusura bakmayın zamanınızdan çaldım. Çok özür dilerim.

Bir 45 dakika hızlı bir şekilde sözü size bırakıyorum. Ben eee size yöneltilecek olan soruları chat ekranında konsolide etmeye çalışacağım. Eğer vakitiniz kalırsa dersin sonunda size yöneltirim.

Tabii ki. Çok teşekkürler Levent hocam. Eee evet sevgili arkadaşlar eee herkese iyi akşamlar diliyorum. Eee bugün sizlerle birlikte yapay zeka destekli

endüstri, akıllı sistemler, dijital dönüşüm, liderlik ve ötesi konularını ele almaya çalışacağız.

Eee, belki aranızda beni tanıyanlar vardır ama tanıyamayanlar için, eee, çok kısa, eee, birkaç bilgi vereyim. Eee,

Galatasaray Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünün öğretim üyesiyim. Aynı zamanda Türkiye Lojistik

Derneği'nin yönetim kurulu üyesiyim. Çok uzun yillardır. Son dönemde de başkan yardımcılığı görevini sürdürüyorum. Eee,

benim uzmanlık alanlarım arasında endüstri mühendisliği olarak tabiç alana dokunabiliyorum ama, eee, iki tane

spesifik, eee, özelde ilgilendiğim alan var. Bir tanesi dijitalleşme, teknoloji,

eee, ve bununla ilgili tüm alt konular. Ama aynı zamanda diğer de endüstrinin tabii ki birçok alanı ama lojistik ve

tedarik zinciride gene özel olarak ilgilendiğim, sadece akademik anlamda değil, endüstriyel anlamda da bu iki

konuya ilgileniyorum. Dolayısıyla bu akşam da elimden geldiğince teorik bilgilerden de ziyade endüstriyel

uygulamaları da sizlerle paylaşmaya çalışacağım.

Eee, evet sevgili arkadaşlar, eee, özellikle dönüşümden bahsediyorsak,

teknolojiden bahsediyorsak, endüstriden bahsediyorsak ister istemez teknolojiyle

birlikte ya da özellikle iş yapış modellerindeki değişimle birlikte

endüstrinin, eee, gelişimini ve evrimleşmesini de bir ele almak gerekiyor. Eee, gördüğünüz gibi

endüstrinin bugün için endüstri 4.0 diye tanımladığımız aşamasına gelene kadar,

eee, belirli periyotları yaşadık. Her şeyin ötesinde iş yapış modelleri,

endüstrinin eee, ister istemez kullandığı enerji ve kaynaklara bağlı

olarak belirli bir evrimi de eee, yaşamış durumdayız. 18. yüzyılın

sonlarına gittiğimizde o dönemde e makineler eee su ve buhar gücüyle

çalıştığı için e ona bağlı olarak bir dönüşümden, bir iş yapış modelinden

bahsediyorduk. Daha sonraki evrede elektrik eee enerjisi gündeme geldi ve

bu doğrultuda üretim serileşti ve ikinci endüstri dönemi dediğimiz eee olgunu

yaşadık. Daha sonra otomasyon 70'li yıllar ve sonrasındaki dönem ve bu

doğrultuda da aslında bilgi teknolojilerinin, elektronik yapıların eee endüstriye entegrasyonunun başladığı

dönem. Eee arada bazlarının 3,5 endüstri 3,5 diye tanımladığı internetin

ortaya çıkışы yani 90'lı yılların ortası. Ve 2000'li yıllara geldiğimizde

özellikle 2010 ve sonrasında eee bizim için endüstri 4.0 denilen aslında bugün de içinde yaşadığımız dönem başladı. Bu dönemin en büyük özelliği, eee, özellikle siber fiziksel sistemler dediğimiz yapı içerisinde asında verinin esas alındığı ve verinin aktarımı, verinin işlenmesiyle birlikte her tür alanda eee değerin yaratıldığı ve bakıldığı zaman da tüm sistemler üzerinde eee uçtan uca bağlanmakla değer yaratımının esas alındığı bir yapıdan bahsediyoruz. Dolayısıyla biz bugün için endüstri 4.0'in eee özellikle altyapısında akıllı, bağlantılı ve teknolojik araçlı yapılardan bahsediyoruz. Tabii eee özellikle akıllı sistem dediğimizde bu yapı içerisinde eee bir genel eee çerçeveyi çizmek istersek eee bir fiziksel eee dünyamız var ki bu fiziksel eee dünya içerisinde eee ister istemez makinelerimiz, sensörlerimiz, robotlarımız, üretim hatlarımız eee farklı faaliyet için depolarımız, taşıma araçlarımız vesaire yapıları var. Ama bir de dijital dünyamız var. Bu dijital dünyada biraz sonra daha detaylandıracağımız şekilde eee başta veri aktarımını sağlayan IOT nesnelerin interneti, veri tabanları, analistik yaklaşımlar, analistik modeller dediğimiz yapılar olmak üzere birçok uzantılı eee teknolojik araçlardan bahsediyoruz. Bir de bu bütün sistemlerin aslında hayatı geçirilmesini sağlayan eee karar ve liderlik dünyası var. Eee keza bizim yöneticilerimizin aldığı kararlar, çalışanların davranışları, süreç ve iş modeli tasarımi da aslında bu yapı içerisinde adlandırılmalı. Bugünkü ana konumuz evet dijital dünyadan bahsedeceğiz ama aynı zamanda da eee konumuzun ya da ana eğitim programımızın ana eee vurgusu olan dijital liderlik adı altında dönüşümle birlikte özellikle eğitimimizin son bölümünde dijital liderlikle ilgili bazı başlıkların üzerinden bu doğrultuda geçeceğiz. Dolayısıyla endüstri 4.0'da bu şekilde akıllı, bağlantılı ve araçlı yapılardan bahsederken ister istemez biz biraz evvelki o evrimle birlikte dönüşümün de gereksinimini, dönüşümün de değişmezliğini vurgulamak istiyoruz. Nitekim eee çokça karşınıza geçen eee karşınıza çıkan bir eee cümlenin de vurguladığı gibi bugün evrimere baktığımız zaman bugün günümüze kadar gelen nesiller canlılara baktığımızda eee özellikle değişime adapte olan uyaların varlıklarını sürdürdüğünü

görebiliyoruz. Dolayısıyla değişim kaçınılmaz ama bizim için özellikle en önemli özellik bu değişime uyum sağlayabilmek. Nitekim benim yaşımdakiler için çok anlamlı olan bazı firmalar var ki eee Nokia'da bunlardan bir tanesi. Eee işte Kodak, BlackBerry vesaire. Eee, bunlar bir dönemin gerçekten efsane firmaları, efsane markaları ve eee, Nokia'nın eski CEO'sunun söylediğい söz de çok çok anlamlı. Hiçbir şeyi yanlış yapmadık ama nedense başarısız olduk. Gerçekten yaptıkları her şeyi aynı şekilde çok büyük başarı kazandıkları zamanda yaptıklarının aynısını tekrarlamalarına rağmen dönem değiştiği zaman, teknoloji değiştiği zaman o teknolojiye hızlı adapte olamadıkları için o başarıyı maalesef sürdürmemiyorlar. Nitekim bugün iş dünyasına baktığımızda sürdürülebilir iş başarısı diye bir tanım yapıyoruz. Yani bugün varlığımız, bugün eee başarılı olan iş modelimiz acaba yarın da aynı başarısını sürdürebilecek mi? Yani bunun devamını sağlayabilmek için bizim de değişimi, dönüşümü etkin yönetmemiz esastır diyoruz. İşte dijital dönüşüm tanımını da e bu doğrultuda eee bir eee vermek istiyorum. Eee, bana göre, bize göre dijital dönüşüm, biraz evvel vurguladığım sürdürülebilir iş başarısı için dijital teknolojiler ve yenilikçi iş modelleri aracılığıyla gerçekleştirilen organizasyonel dönüşüm. Şimdi burada eee işletme dünyası, endüstri dünyası adına konuştuğumuz için organizasyonel dönüşümü vurguluyorum. Aslında eee özel hayatımızda da biz bunu yaşayabiliriz. Bu dijital dönüşümü kendi dünyamıza da entegre edebiliriz. Dolayısıyla burada bahsettiğimiz birçok konu belki başka şekilde sadece iş dünyasıyla sınırlı kalmadan da farklı açılımları da beraberinde getirebiliyor. Bu şekilde de belki eee aktaracağımız bilgileri eee yorumlamak gerekiyor. Ama biz gene iş dünyasına geri dönersek eğer eee anahtar kelimelerden yola çıkalım bu tanımda. Her şeyin ötesinde dijital teknolojilerden bahsediyoruz. Eee, dijital teknolojiler, eee, çoğu uzun zamandır hayatımızda arkadaşlar. Eee, ve, eee, bir sürü şekilde onların gelişimini de yaşıyoruz. Eee, ancak bugün eee yani bugün dediğimde zaten son 1015 yılı kapsıyorum. Yani bu endüstri 4.0'ın akabindeki gelen dönemden bahsediyorum. Eee, bu teknolojilerin,

eee, çok daha öne çıkışının nedeni aslında arka tarafta, eee, gelişen, eee, teknolojinin de, eee, gelişimine paralel, eee, destek fonksiyonları. Eee, nitekim örneğin sansörler eee sansörler 70'li yıllar itibarıyle, 80'li yıllar itibarıyle birçok şekilde kullanıma başladılar. Ama bugüne geldiğimizde artık sansörler sayesinde, e, akıllı sansörler sayesinde her şeyi eş zamanlı olarak takip edebilme şansımız var. Arka tarafında o sensörlerin sakladığı bilgi, bunları iletme hızları, eee, kapasiteleri vesaire ile ilgili birçok özellikle birlikte. Keza veriyi esas aldığımız bir dönemde eee bizim için bu verilerin birikimiyle oluşan büyük veri çok çok önemli. Veri analitiği çok çok önemli. Biz veri analitiği sayesinde artık eee gerçekleşen olayların neden olduğunu niçin ne sorgulayabiliyoruz ve bu doğrultuda gelecek için öngörüler, tahminlerde bulunabiliyoruz. Keza eee nesnelerin interneti sayesinde eee gene bu veri aktarımı sayesinde makineler, cihazlar arasında birbirine olan bağlantılar eee ve olayların takip edilebilirliği, izlenebilirliği sağlanıyor. Hatta e sadece makine, cihazlar değil artık internet of Everything'tden bahsediyoruz. Yani canlılar ve her şey de birbirine bağlı. Eee, nitekim bugün eee özellikle birçok alanda örneğin hayvancılık endüstrisinde e hayvanlar üzerine takılan çiftler sayesinde onların eee davranışları, yemeleri eee işte işte büyükbaş hayvanların örneğin eee çayırlarda, çimenlerde gezdikleri dönemlerde takibi vesaire gibi her şey eee izlenebilir hale geliyor. Eee, keza baktığımız zaman bu sansörler ve bu tür mekanizmaların, eee, ortaya çıkmasıyla, onların desteklediği bu güçlenmesiyle birlikte eee işte eee otonom araçlardan bahsediyor oluyoruz. eee, robotik otomasyon teknoloji. Robotlar gene çok uzun zamandır endüstride kullanılırken, eee, endüstrinin ilk baş zamanlarında tamamen ayrı yerlerde, kafeslerde, eee, insanlardan uzak alanlarda rutin tekrarlı işlerin eee, sürekli yapılmasını, eee, gerçekleştirir bir fonksiyondaydılar. Oysa ki günümüzde geldiğinde arka tarafta yapay zekalla e desteklenen önce korobotlar dediğimiz yani kolaboratif robotlar dediğimiz işbirliği içerisindeki robotlardan

bahsediyoruz. Keza günümüze geldiğin zaman polfunctionalı robotlar dediğimiz çok fonksiyonlu robotlar, hüonoit

robotlar dediğimiz insansı robotlar. E sizler de takip ediyorsunuzdur. İşte

Amerika'da olsun, Çin'de olsun birçok üretici firmalar eee çok yakın zaman için bu insansız robotların birçok eee

özellikle başta hizmet sektörü olmak üzere birçok fonksiyonda eee aktif rol

alacağıyla ilgili çalışmaları yürütüyorlar. Bakıldığı zaman çok fazla teknolojimiz

var ve hepsi de ister istemez birbiriyle etkileşimli teknolojiler. Bu teknolojileri tek başına kullanmıyoruz

genelde dijital dönüşüm dediğimizde. Keza arttırlmış gerçeklik dediğimiz

yapıda eee olaylar o sanal dünyada sanki olayın içindeyemis gibi eee bizim o

olayları gerçekleştirmemizi sağlıyor. blockchain eee güvenli ve eee altyapı

olarak izlenebilirlik teknolojisi sağlıyor. Akıllı sözleşmeler sayesinde

eee özellikle uçtan uca o güvenli zincirin altyapısını kurguluyor. Üç boyutlu yazıcılar sayesinde eee

istenilen ürünlerin gerekli malzemelerle anında üretimi sağlanabiliyor. eee İşte

dijital ikiz eee sanal eee simülasyonlar sayesinde eee gerçek modelin eee sanal

versyonunu yaparak arka tarafta birçok olayı deneyerek, tasarlayarak optimize

tasarımlar yapmamızı sağlıyor. E metavers tüm teknolojilere entegre eden

genel e yapı ve tabii ki bu akşamki odağımızdaki önemli bir başka konu yapay

zeka. üretken yapay zeka ve benzeri. Eee, yapay zekalayla ilgili biraz sonra

tanımlarımızı vereceğiz ama e yapay zeka sonuçta insan zekasına benzer tüm

özellikleri eee düşünme, muhakeme etme, sentezleme ve benzeri gibi yapıları bir

yapay zekanın yani bir algoritmik eee yapının gerçekleştirme olayı. E

dolayısıyla tüm bu dijital teknolojileri entegre ederek artık biz ya yeni iş

modeli tanımlıyoruz ya da mevcuttaki iş modellerimizin eee yeniden farklı bir

şekilde kurgulanmasını sağlamaya çalışıyoruz. Eee burada özellikle o akıllı sistem ve yenilikçi iş yapış

modelini bir tarım sektörü örneğiyle açıklamak istiyorum. Eee, gördüğünüz

gibi bir traktörü ele aldığımızda, e, traktör aslında bir ürün.

biraz evvel söylediğimiz o sansörleri ve benzeri yani bir başka deyişle bizim

için eee o eee ürünün eee izlenebilirliğini, takip

edilebilirliğini sağladığımız yapı itibariyle üzerine bir

çip koyduğumuzda vesaire artık o ürün akıl ürünü haline gelmeye başlıyor. eee bir sonraki aşamada akıllı ama benim de ona bağlanarak olayları takip edebileceğim bir yapıyı kurguladığında, eee, gördüğünüz gibi akıllı ve bağlantılı ürün oluyor. İşte ben e, akıllı bir aracılıkla eee böylesine bir sisteme bağlandığım an itibariyle artık o akıllı ve bağlantılı sistemi kurgulamış oluyorum. E, bunun hemen bir örneği traktör sistemi dedik. traktörün işte kendisiyle ilgili takibini yaptığım gibi e traktörün e lastiği ile ilgili bir takip yapıyorum. Onun üzerine e takılan çip sayesinde ben uzaktan aslında onun aşınma payını ya da başka özelliklerini çok yakından takip ederek eğer bir yıpranması oluyorsa, tehlikeli olay oluyorsa uyarı göndertip o aracın o lastığın değiştirilmesi ya da bakımının yapılması ile ilgili eee sistem kontrolümü gerçekleştirebiliyorum.

Tabii ki traktör tarımda kullanılıyor. Eee, dolayısıyla sadece bir traktörün akıllı ve bağlantılı olması değil aslında bir tarım endüstrisinde ya da eee, tarım sektöründe biz bunu kullanmak istediğimizde eee, sadece bir traktör değil aslında. tarım sistemi ile ilgili eee çeşitli eee araçları, makineleri düşündüğümüzde tohum ekiler, hasat makineleri, frezeler ve bütün bunlarla ilgili yapıyı da aynı şekilde eee tarım ekipman sistemi adı altında eee akıllı ve bağlantılı yapıya kurgulamamız mümkün. Dolayısıyla artık biz bir bütünsel bir sistem elde ettik. Yani bir başka değişte daha sonra en sonda tanımayacağız. Sistemimizi geliştirdik. Bir ekosisteme doğru ilerlemeye başlıyoruz ki keza en sonunda da ben tarım yönetim sistemi dediğim zaman sadece tarım ekipman sistemim eee yok. Aynı zamanda tarımın sulanması ile ilgili bir yapıdan bahsediyoruz. Eee hava durumu ve veri sisteminden bahsediyoruz. Toğum optimizasyon sisteminden bahsediyoruz vesaire. birçok sektörden benzer örnek veririz ama ben bu sabah bir özel çalıştaya e katıldım ve eee tarımla ilgili özellikle bu eee yenilikçi modeller, sürdürülebilir modeller üzerineydi. Orada da özellikle benim savım eee tarımın bugün sürdürülebilir ve eee özellikle daha etkin olabilmesi için teknolojinin olmazsa olmaz bir araç unsuru olduğu ki sürdürilebilirlik ve dijitalleşme zaten içe bir eee konu. Keza buradan da eee

tarım yönetim sisteme ulaşıyoruz. Biz akıllı sistem dediğimizde işte burada gördüğünüz gibi tüm yapıdan bahsediyoruz. Bir tarafta eee biraz evvel bahsettiğimiz fiziksel dünya var.

Üstüne dijital dünyayı entegre ettik. Ama tabii ki tarım yönetim sistemi böylesine bir sistem oluşturulmasına rağmen bunun yönetilmesi de gerekiyor. İşte o noktada özellikle gene bugünün eee özel konusu liderlik, yönetim, organizasyon konusunu da tabii ki bunun üzerine eklememiz gerekiyor. O zaman biz ne diyoruz? Aslında biraz evvel vurguladığımız şekilde bugün iş yapış modelleri ile ilgili ya sıfırdan yeni işi kurguladığımızda ya da mevcut iş yapılarını eee reorganize ettiğimizde, yeniden yapılandırdığımızda insan süreç teknolojiyi bir arada düşünerekten akıllı, bağlantılı ve analitik altyapıyı eee bazımıza alarakta eee iş yapışlarını ya da iş süreçlerimizi artık e ona göre kurguluyu eee kurgusunu kurmamız lazım. Şimdi bu tasarım aşaması aşamasında da eğer biz bir eee böylesine yeni nesil akıllı dijital sistemlerden bahsediyorsak bir tarafta da aslında eee kontrol eee merkezimizin olması gerekiyor. İşte bu kontrol merkeziyle üst tarafta o yönetsel kontrolü sağlarken biz bu aşamaları, bu dijital dönüşümle ilgili, bu akıllı sistemle ilgili eee yapılanmayı eee dört eee olgunluk seviyesinde eee çok rahat tanımlayabiliyoruz. Her şeyin ötesinde eee biraz evvel tanımladığımız yapıda siz artık herhangi bir ürüne veriyi kattığınız an itibariyle izlenebilirliği eee oluşturmuş oluyorsunuz. Ama izlenebilirlik bir şey değil. Ne dedik? bağlantıyı sağladığınızda başka bir yapıyla o bağlantılı kurguyu kurduğunuzda takip edilebilirlikle birlikte sizin belirli kontrol noktalarınız oluyor ve uyarı sistemlerinizi eee çalıştırabiliyorsunuz. İşte ne dedik? Lastikle ilgili belli bir aşama ya da su e sistemi ile ilgili bir yapı eee kuruyorsanız deminki tarım sulama sistemi dedik. eee işte toprağın kurma seviyesini algıltırdığınız zaman size uyarı veriyor ve otomatik sulama merkezinden eee sulama başlıyor gibi yapıyorlar. Bir sonraki aşama ki bizim için önemli kararla ilgili ki insan işin içine girdiğinde yöneticinin aslı görevi karar vermektedir. Karar vermeye destek olan mekanizmalardan bahsediyoruz. Bu karar destek önemli bir ayrıntı. Dikkat ederseniz kararı

makineye bırakmıyoruz. Karar destek diyoruz. Karar vermede destek olan eee yapılardan bahsediyoruz. Ben bunun örneğini çok basit bir şekilde anlatıyorum. İşte biz üniversitemiz Ortaköy'de biliyorsunuz ve gene İstanbul'u bilen arkadaşlar için

Ortaköy'den çıktınız. Eee Beşiktaş'a doğru gittiniz. Barbaros bulvarından çıkarken çok önemlidir. Çünkü iki

köprüye gidiş yoludur Barbaros köprüsü ve yukarıda da eee trafik eee sinyalizasyon ve trafik eee ne diyelim

eee akıllı trafik eee levhaları vardır. Ve burada eee köprülerle ilgili trafiği takip edersiniz ki eee etraftaki eee diğer eee güzergahlarla birlikte ve orada yeşil portakal kırmızı renkler görürsünüz. İşte akıllı sistem, dijital sistem size bu trafik yoğunluğuna bağlı uyarıyı yapıyor. Ama hangi yolu güzergahı seçeceğiniz aracı kullanan olarak sizin tercihiniz oluyor. Çünkü biliyorsunuz ki bazı güzergahlarda, bazı saatlerde portakal gözükmese rağmen arayol kaçamağı olduğu için oralara girdiğinizde daha farklı avantajlar sağlayabiliyorsunuz vesaire. Yani son

noktayı veren, son tercihi veren, gene de kararı eee veren eee insan oluyor.

Bunu şirket özeline indirgediğinizde eee birçok yapıda özellikle eee bizim stratejik anlamda e önemli dediğimiz konular organizasyonel seviyeyi düşündüğünüzde arkadaşlar birçok

seviyede çalışan arkadaşlarımız var. E, özellikle karar verme eee görevi olan orta kademe ve üst kademe yöneticilerle ilgili olaylarda belirsizlik de hakim. Dolayısıyla teknolojik sistemler bize

birçok olayı, eee, veriyi, bilgiyi aktar aktararak e gerçek zamanlı olayı daha iyi, mevcut durumu görebilmemizi sağlıyor. Ama son noktada bilgisi, deneyimi ve sezgisıyla insan ana rolü uyguluyor. Son seviye arkadaşlar otonom. biraz evvel dediğimiz bu insanın özellikle karar verme özelliğini eee birazcık elimine edecek yapılar. eee takdir edersiniz ki bugün e bizim rutin karar verme dediğimiz operasyonel seviyenin daha çok sorumluluğunda olan tekrarlı işlerle ilgili yapılarda eee

zaten eee tamamen teknolojik algoritmala geçiş söz konusu ki RPI'lar, robotik proses, otomasyon

dediğimiz yapılar bunların en güzel örneği. Ama bu yukarı seviyeye doğru gittikçe gene bu son dönemlerde ajantik

yapay zeka dediğimiz yapılar var, gelişmeler var. onlarla ilgili bazı noktalar var ama gene de dikkatli olunması gerektiği ve karar noktasının insana verilmesi gerektiği ile ilgili uyarıyı da yapalım. Ama sonuçta gördüğünüz gibi başka bir yapılanmanın gerektirdiği gördüğünüz gibi insan süreç teknoloji teknoloji birleşiminin esas alındığı yapıda bir modeli ortaya koymuş oluyoruz. eee, dün ve bugün, eee, pardon bugün ve yarın deniyordu. Gördüğünüz gibi ben başlığı değiştirdim. Dün ve bugün dedim. Eee, burada özellikle e verilerin toplanması ve rollerle ilgili yapıya bakıldığı zaman, eee, genelde, eee, manuel ya da, eee, kopuk sistemlerden gelen verilerin belirli gene manuel, eee, güçle birleştirilmesinden bahsediliyordu. Biraz evvel bağlantılı sistemler dedik. Artık gerçek zamanlı bağlantı otomatik olarak altyapı, teknolojik altyapı sayesinde zaten gerçekleşiyor. Keza işbirliği çok çok önemli. İnsan makine etkileşimi çok çok önemli. Bugün biz endüstri 4.0 dedik ama birçok ortamda endüstri 5.0, insan 4.0 yerine insan 5.0 kavramlarından bahsediliyor. Eee, teknolojinin odağında insanın olduğu, insan makine etkileşiminin öne çıktıgı yapılardan bahsediyoruz. Dolayısıyla biz buralarda işbirliğini insan makine etkileşimi ile de birlikte makinelerin da etkileşimi vesaire gibi yapılarda e özellikle bugün gene bu teknolojimiz, sahip olduğumuz bugünkü teknoloji bunlara imkan sağlıyor. Bunun dışında bizim çok uyguladığımız özellikle benzetim simülasyon modellerinin esasını oluşturan eger böyle olursa sonuç ne olur senaryoları bugün artık otomatik simülasyona donecek ki dijital 2 zaten bunun en büyük eee göstergesi ki keza planlama ve karar verme artık bugün sürekli olarak gerçekleştirdiğimiz ve olay bazlı olarak gerçek verilerle e hem geçmiş hem gerçek verileri pekiştirdiğimiz olaylar. Şimdi eee yapay zeka eee bu teknolojiler arasında eee sadece tek başına da kullanılmıyor. Biraz evvel ne dedik? Eee robot endüstrisi dedik. Yapay zeka olduğu zaman dedik eee asıl gücüne kavuştı ve bugünkü hale geldi dedik. Eee ya da işte sansörlerle eee nesnelerin internetiyle birçok veri alıyordu. veri analitiği yapıyorduk ama bugün o veri

analitiğinin sonuçları makine öğrenmesi modellerine de baz olarktan bugün yapay zeka algoritmalarının çok daha güçlü olmasını sağlıyor. Yoksa yapay zeka zaten 50'li yıllarda beri hayatımızda oluyor. Biraz evvel bahsettiğimiz birçok teknoloji zaten uzun yıllardır hayatımızdaydı. Ama bugün hem teknolojik altyapının hızlanması eee açık kodlanması eee ve bununla birlikte eee özellikle teknoloji ilerledikçe uygun fiyat e olması ve erişilebilir olması eee bizlerin bugün bu birlikte olarak bu güçleri eee çok daha etkin endüstriye entegre etmemizi sağlıyor diyebiliyoruz. eee sonuçta da endüstrileri dönüştüren güç olarak bugün yapay zeka, artık yapay zeka çağında yaşıyoruz diyoruz karşımıza çıkıyor. Eee tabii yapay zeka dediğimizde e yapay zekayla ilgili birçok şeyden bahsedebiliriz. Biraz evvel çok basit tanımını verdik. Eee sonuçta bir bilgisayarın ya da bilgisayar kontrolündeki bir robotun çeşitli faaliyetleri zeki canlılara benzer şekilde e yerine getirme kabiliyeti. Eee dar kapsamlı yazı yapay zeka diye bir dönemimiz vardı.vardı diyorum. Çünkü bugün artık insan düzeyi yapay zekaya doğru geçiş söz konusu. Bu dar kapsamlı yapay zeka özellikle eee verilerden öğrenerek, kalıplardan öğrenerek, modellerden öğrenerek daha sonra çok hızlı bir şekilde bunları gerçekleştirmeyi eee ortaya koyuyordu.

Eee insan düzeyi yapay zekanın başlangıcı da bizim aslında üretken yapay zekayla ilgili e dönemimizi oluşturuyor. ki bu özellikle bu geçişte klasik makine öğrenmesinden biz artık eee derin öğrenmeye geçmiş durumdayız. Eee sonuçta yapay zeka dediğimizde arka tarafta algılama, anlama, öğrenme, problem çözme ve muhakeme yapısı var.

Bir tarafta makine eee öğrenmesi diyoruz. Diğer tarafta da eee sayısal zekadan da bahsediyoruz ki özellikle bu eee makine öğrenmesinin arkasında biraz evvel dediğim gibi e makine öğrenmesi ve eee derin öğrenme varken biz makine öğrenmesini de çok basit bir şekilde eee eee özellikle veriden öğrenme yeteneği ile eee arka tarafta istatistiksel tekniklerin eee kesimi sonucunda eee bir eee yapay zekayı oluşumundan bahsediyoruz. Yani bir başka deyişte eee çeşitli algoritmalar ve yöntemler ile eee veriden bazı kalıpların ortaya eee konması ve bu kalıplarla birlikte eee bir öğrenme eee sürecinin gerçekleşmesi. Daha sonra da bu öğrenilen kalıplar

karşılığına geldikleri zaman da kendisinin bir çıkarım yaparak eee sonuca gidilmesinden bahsediyoruz. İşte

eee doğal dil anlaması ki bugün üretken yapay zekanın temelini oluşturuyor. E bilgisayarlı görme eee tahmin eee yapay

zekalayla ilgili o öngörüler tahmin en çok kullanım alanları eee örüntü tanıma,

e öneri sistemleri eee oyunlar ve robotik alanlar bugün makine

öğrenmesinin, birçok uygulaması olarak eee karşımıza, eee, çıkıyor. Biz derin

öğrenme dediğimizde ise özellikle sürekli öğrenmeden bahsediyoruz ve eee

sistem amacı olarak da özellikle gerçek dünyadan eee öğrenme ve öğrenme

modelinin yeni bilgiler almak ve yeni bakış açıları oluşturacak şekilde eee

hızlı bir şekilde tekrardan güncellemek, ayarlamak diyebiliyoruz. eee dolayısıyla

sinir ağlarına e dayanıyor ve insan beyninin hem yapısını hem de işlevini

taklit etmek için en iyi araçlar olarak eee tanımlanıyor. Dolayısıyla bugün

yapay zeka sistemleri bu altyapıya dayanarak gördüğünüz gibi tecrübelerden

ve verilerle insan müdahalesi artık olmadan öğrenebiliyor. Eee bunu

kullanarak akıl yürütüp muhakeme edebiliyor. eee görselleri, fotoğrafları ve

videoları tanıyor. Önemli bir aşama. Karmaşık problemler artık çok rahat bir şekilde büyük

verileri analiz ederek karmaşık problemlere çözümler üretebiliyor. Eee,

dilleri ve aralarındaki nüansları anlıyor. Eee, çıkarımları yapıyor,

tahmilde buluyor. Perspektif ve vizyonlar eee, çizebiliyor. Şimdi biz,

eee, bu yapı üzerinden giderken eee, biraz da endüstriye indirgeyelim bunları. eee her şeyin ötesinde yapay

zeka endüstriye ne tür faydalar sağlar dediğimizde operasyonel verimlilik

sağlıyor ve maliyet azaltımı. Şimdi bakıldığı zaman işte biraz evvel teknolojilerin entegrasyonundan

bahsettim. eee sansörler ve veri analitiği ile e süreçlerin optimize

edilmesi sağlanıyor. Örneğin makinelerla ilgili sistemlerde eee duruşlar olmadan

eee olası problemleri ortaya koyuyor ki tahmine dayalı bakım buradan çıkıyor.

İşte makinelerin titreşimi, sıcaklıklar, akım ve benzeri verileri analiz ediyor. Arızayı önceden tahmin

ediyor. Böylece e plansız duruşları azaltıyor. yedek parça ve bakım iş gücü

planlamasını iyileştiriyor. Eee, tahmin, talep onun için en önemli alanlardan bir

tanesi talep tahmini ve bu şekilde planlamanın etkin yapılmasının sağlanması. eee geçmiş verilerden

hareket ediyor. Eee olası sezonsuz etkiler, kampanyalar, ekonomik göstergeler gibi tüm sinyalleri birleştiriyor ve bu sayede çok isabetli eee tahminlerin yapılmasını sağlıyor. Bu sayede eee stoksuz kalınması riskini eee azaltıyor ya da fazla stok e tutulup da eee ister istemez finansal anlamda likitin bağlanması engel oluyor. planlamanın dengelenmesini sağlıyor.

Önemli bir başka başlık enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik. eee baktığımız zaman özellikle tesislerle

ilgili enerji tüketim kalıplarını öğrenebiliyor. Eee bu doğrultuda tasarruf edilebilecek alanları ortaya

çıkarıyor. Eee örneğin baktığımızda fırın olsun, eee soğutma sistemleri olsun, kompresörler olsun, eee bunlarla ilgili optimum çalışma noktalarını önererek ister istemez enerji tüketimini buna bağlı olarak karbon ayak izinin azaltılmasını sağlıyor. Çok önemli bir başka başlık risk yönetimi ve anomis tespiti. Her alanda eee finansal olsun, operasyon olsun eee bu dijital dünyanın her şeyi avantajlı da çok önemli bir kısmı var. O da güvenlik, siber güvenlik problemlerimiz var. Dolayısıyla eee

finansal operasyonla birlikte siber verilerdeki normal davranış kalıplarını öğrendikten sonra bunun dışında herhangi bir olay olduğunda ki dolandırıcılık, sahte işlem, üretim sürecindeki sıra dışı bir durum ya da siber saldırıyla ilgili olaylar eee bunların eee erken uyarısını eee yaparak da eee gerçekten bizler için eee bir şekilde eee güven kalkanı oluşturabiliyor. eee lojistik tedarik zinciri alanları ki benim ikinci uzmanlık alanında çok önemli. Yani yapay zeka, lojistik ve tedarik zinciri için

birçok açılımı sağlıyor. Örneğin eee tedarik ve satın alma eee süreçlerine baktığımızda çok ciddi bir karar desteği sağlayan eee bir eee teknoloji. Fiyat eee tedarikçi performansı, teslim süreleri, kalite skorları gibi birçok farklı kriteri eee aynı anda değerlendirebiliyor. Eee, dolayısıyla, eee, en uygun tedarikçiyi sözleşme koşullarını, eee, önerebiliyor. Eee, mevcut tedarik zinciri içerisinde herhangi bir aksilik olduğu zaman alternatif BC planları ile ilgili gene en iyi eee, olası önerileri ortaya koyabiliyor. eee pazarlama alanları çok

çok önemli ki yapay zekanın teknolojilerin ve dijital dünyada eee dijital verilerin ve yapay zekanın eee

başlangıçta en çok kullanıldığı sektörler pazarlama, satış ve benzeri alanlar. İşte buralarda özellikle

müşteri deneyimi ve kişiselleştirilmiş hizmetler konusunda çok etkin çözümlere gidilebiliniyor. Keza eee müşteri davranışları analiz ederek doğru ürünü doğru zamanda, doğru kanaldan eee önerebiliyor. eee endüstriyel müşteriler için, bireysel müşteriler için business to customer, business to business yapıları içerisinde eee özel fiyatlama,

bakt ve eee hizmet sistemleri ile ilgili özel tasarımlar, kişiselleştirilmiş, özelleştirilmiş eee tasarımlar yapabiliyor. Eee iş sağlığı ve güvenliği alanında çok çok önemli yapılar. İşte endüstriyel alana baktığımız zaman çok önemli görüntü ile işleme ve sansörler sayesinde eee kişisel koruyucu donanım kullanımı, tehlikeli bölgelerle ilgili girişler eee depolarda özellikle forklift ya da etkileşimli gibi alanlarda eee risklerin izlenmesi eee kazaların azaltmaya kazaları azaltmaya yönelik uyarıların yapılması ve tabii ki önleyici aksiyonların daha etkin alınması ilgili eee çok önemli eee avantajları var diyoruz. E birçok farklı eee alanda daha kullanabiliyoruz. İşte akıllı kalite kontrol, özellikle görüntü işleme

vesaire gibi olay da eee aramızda özellikle kalite konutunda uzman arkadaşlar varsa hep söylenen bir tanım

vardır. Bir sistemdeki kalitesizliği mümkün olduğu kadar en erken şekilde tespit çok önemlidir. makine sırasında tespit ederseniz eee onun size finansal maliyeti 1se makineden çıktıığında 10'a, eee fabrikadan çıktıığında 100'e eğer ki sizin bölgeden ya da ülkeden çıktıığında 1000'e çıkar. Katsayı tabii hani farazadır ama gözümüzde canlansın diye

daha kalite problemi oluşmadan evvel sistemdeki makinenin o üretimi sırasında kamera ve sensörler sayesinde ürün kusurlarının gerçek zamanlı tespit edilerek daha o süreçten çıkmadan tekrar işlenmesi ya da uygun eee önlemlerin alınmasını eee sağlayarak eee eee bu bütün eee maliyetlerin, iade maliyetlerinin ya da eee diğer tüm eee

eee sistemlerin o maliyetinin eee azaltılmasını, bertaraf edilmesini sağlar diyoruz. Yapay zeka hakkında çok

şey konuşabiliz arkadaşlar. Açılımlar vesaire. Ana başlığımız yapay zeka ve

endüstri olduğu için özellikle bu konulara biraz daha detaylı böyle girmek istedim. Sonuçta burada eee Türkiye

Yapay Zeka Enstitüsün'ün oluşturduğu bir grafiği görüyorsunuz. Bu güncel grafik değil. belki son yılın e güncel grafiği yayınlanmıştır. Onu kontrol etme fırsatım olmadı ama eee sonuçta birkaç

yıl evvelki yayınlanan bu alanda görüldüğü gibi her sektör için eee etki analizi söz konusu ve eee görüldüğü eee şekilde de eee etkisinde de düşük orta yüksek dediğimiz alanlar var ki eee kritik sektörlerde ve zaman içerisinde eee bu dediğim gibi 3-4 yıl evvelin bir şeması. Dolayısıyla 24 yıl içerisinde de gelişecek zaman aralığını da düşünüyor. Özür dileyerek araya girebilir miyim?

Tabii ki Leventç. Eee Mahmut Can da burada. Zannedersem sunum durdu bir 45 dakikadan beri. Eee şeyi bir yenileyebilirsek nasıl olacak bilmiyorum ama Mahmut Can'dan da bir paylaşımı durdurayım mı? Bende paylaşım akıyor gibi gözükmüş ama paylaşımı mı durdurayım? sen de dinliyorsan bizi eee

evet bir Gülc hocamızdan bir e paylaşımı kapatmasını rica edelim
hocamırsanız tekrardan tekrardan şey tamam nerede kalmıştık Levent hocam
bu Evet bu yani bir iki slaydı göremedi arkadaş arkadaşlar ama
tamam hemencecik e zaten bir iki slayt deince burada çok
uzun süre anlatımı yaptı yapay zeka sistemlerinden sonra şey vardı geldi tamam sektörel etki
analizi tamam o

ben arada anlattım ama onları sözel olarak anlattım yazılı olarak yoktu ben
aslında şu slayttan sonra yapay zeka sistemleri slaytından sonra eee sektörel
etki analizine geçmiştüm direkt olarak tamam tamam ben dondu zannettim kusura bakmayın
hocam buyurun uzun süre çok
uzun süre onun üzerinde örnekleri anlattım. Öyle diyeyim. Ok. Buyurun hocam. Kusura
bakmayın.

Rica ederim. Eee, evet. Sektörel etki analizine baktığımızda gördüğünüz gibi,
e, birçok farklı eee, sektör için eee, çok ciddi hem de yüksek dediğimiz ya da
orta dediğimiz, eee, yapılardan bahsediyoruz. Mesela burada, e, o dönemde tarım için nispeten
düşük ve
gelecek zaman diyorduk ama özellikle tarım için, eee, örneğini de verdim. Aslında bu şu anda o
şema çok daha üstte
çıkmış ve hızlanmış bir süreçte olacak. Burada hani zamansal ve ufkılığa lütfen
takılmayalım ama görüldüğü gibi her alanda çok ciddi şekilde yapay zekanın e

hayatımıza entegre edilmesi 3-4 yıl evvel itibariyle zaten başlamıştı. Bugün özellikle üretken yapay zekala imelenerek eee ilerliyor durumda. Eee, üretken yapay zeka diyoruz. Özellikle son 2 yıldır hayatımızın vazgeçilmez herhalde hepimiz için geçerli. Eee, ve, eee, üretken yapay zeka insan benzeri yaratıcılık ve üretkenlik yeteneklerine sahip yapay zeka sistemi diyoruz.

Özellikle arka tarafta hani demiştiğ ya dar kapsamlı yapay zeka, eee, insana benzer yapay zeka işte üretken yapay zekalı bu aşama başladı demiştiğ. Özellikle bu yaratıcı düşünme, problem çözme ve sanatsal ifade olayları bunun kapsamı alanında. Şimdi biz biraz evvel yapay zeka örneklerini vermiştiğ. Özellikle eee üretken yapay zeka dediğimizde eee örneğin mühendislik dokümantasyonu ve iş talimatı üretiminden bahsediyoruz. Yani bugün eee bakıldığı zaman e mevcut süreç bilgilerine dayanarak örneğin bir bakım talimi, montaj kılavuzu, eee standart operasyon prosedürü gibi metinler aslında otomatik task olarak üretken yapay zeka tarafından üretebilir hale geliniyor. Ya da eee tasarım otomasyonu diyoruz. E belirli kısıtlar işin içine konulduğu zamanki işte malzeme, ağırlık, dayanım, maliyet ve benzeri hususlar hangi alanda siz bu tasarıımı gerçekleştiryorsanız alternatif tasarım geometrileri üretebiliyor ve ister istemez eee daha hafif, verimli, hedefe yönelik tasarımların gerçekleşmesi mümkün oluyor. Eee ya da işte eee raporlama,

özetleme, içgörü sunumu ki çok çok önemli. birçok yerden akan farklı sektörler için eee birçok veri setleri var, veri kümeleri var. E sansörlerden gelen loglar var. Eee PPI panolarından eee akan veriler var ve ister istemez ya da bazı toplantı notları var, takip sistemleri var vesaire. Bu birçok alandan, birçok farklı kaynaktan gelen eee verileri işleyebiliyor. Eee yönetici özeti haline getirebiliyor. Eee görselleştirebiliyor. Eee dolayısıyla eee tek sayfalık brifinge, tek sayfalık yapıya oluşturabiliyor. Eee simülasyon ve dijital ikiz eee unsurları için arka tarafta birçok farklı senaryoları ortaya koyabiliyor. test edilecek yapılarla ilgili eee metrikleri oluşturabiliyor. Eee sistemin dayanıklıkları ile ilgili analizleri yapabiliyor vesaire vesaire. Yani sonuçta arkadaşlar bugün artık üretken yapay zeka da hayatımıza girdiği zaman

olay başka boyuta daha eee geçmiş durumda. Sonuçta eee aslında bunların hepsinin arka tarafında gene eee özellikle eee bu akşamki ben eğitim notlarımı hazırlarken eee eee başlangıçta söylediğim gibi eee ben 25 yıldır teknoloji konusunda çalışıyorum. Eee 2000'li yılların başında bilişim sistemleri, bilişim teknolojileri demiştim. Daha sonra eş e-ticaret modelleri, daha sonra mobil sistemler, mobil teknolojiler, daha sonra dijital sistemler, dijital teknolojiler. Ve bu konuları hep işlerken de trendleri takip ediyorum. Eee, konum çünkü o. Eee, özellikle uzmanlık alanımı o tarafta pekiştirmiyorum. E, bu doğrultuda eee, 4 yıl evvel, 3 yıl evvel trend olan ama bugün artık vazgeçilmemiz olan birkaç konu, birkaç başlığı da slayta özellikle koydum. Çünkü ne kadar konuların iç içe olduğunu da eee göstermek istedim. Eee hiperotomasyon eee gördüğünüz gibi en basit otomasyondan hiperotomasyona geçiş sürecinde eee başlangıç noktamız herhangi bir işin ya da aktivitenin otomatikleştirilmesiyle başladı. Eee, burada da arka tarafta özellikle kural bazlı yapıların olduğu, o karar noktaları da dahil, e, standart denilen tekrarlı rutin işlerle ilgili yapının otomasyonlaştırılması ki işte RPI'lar bunların en büyük olayı. İkinci aşamaya geldiğimizde süreç otomasyonları gündeme geldi ki işte bizim workflowlar, iş akış modellerimiz. Aşağıda da özellikle eee etkileşimli olarak yapıya baktığımızda gene artık hayatımızda birçok sektörde eee ciddi anlamda kullanım eee alanı oluşturan chatbotlar, sanal asistanlar ve benzeri yapılar. Bir sonraki aşama e bizim zeki sistemler dediğimiz aşama. İşte gördüğünüz gibi makine öğrenmesi ve yapay zekanın ileri algoritmayla pekiştirilmesi ile artık bugün için hiperotomasyon zaten birçok alanda verdiğimiz örneklerle gerçekleşmiş durumda. Karar vermeyi özellikle vurgulamıştık. Karar ve işlem zekası dediğimiz zaman dünle bugünün arasındaki farkı da vurgulamak adına biz dün yapay zekayı gerçekleştirirken geçmiş veriden hareket ediyorduk. Ama bugüne geldiğimizde artık gerçek veri, gerçek zamanlı veriyi de entegre ediyoruz. Doğal. Eee, dolayısıyla gerçek zamanlı veri analitiği ve durumsal analizler sayesinde çok daha etkin bir şekilde o karar destek mekanizmalarını destekler oluruz. Eee, sanal

gerçeklikten bahsettik. İşte dijital gerçeklik ve toplam deneyim olayı. Bütün bu olaylar özellikle gördüğünüz gibi o toplam deneyimde sadece müşteri deneyimi değil. Çalışan deneyimi, tedarikçi deneyimi, paydaş deneyimi hepsini 360 derece deneyim olarak ele aldiğinizda sadece niçin olduğunu değil, ne ve nasıl olduğunu da tanımlayan artık açılımlar da bugün bizim için cevap verebilir durumda. Dijital ikiz artık çoğu sektörde zaten çok kullanılıyor, biliniyor. Eee, çok doğal olarak özellikle modeller sayesinde gerçek eee, eee, gerçek sistemlerin sanal kopyaları üzerinde analizler yaparak gerçekten karar vermeyi optimize edebiliyoruz. Ama önemli bir konumuz ki dijital liderlik konusuna da buradan geçiş ve bağlantı yapmak istiyorum. eee dijital yönetim ve güvenlik konusu. Tabii ki bütün bunların etkinleşmesi için dijital yönetişimi unutmamak lazım. Bugün konum dışı o eee çünkü siber güvenlik eee konusu çok spesifik bir olay. Hani önemli olduğunu vurgulayayım ama onun detayına bugün giremeyeceğim. Sonuçta yapay destek, yapay zeka destekli endüstri. E Levent hocam bugünkü eğitim başlığını biz konuştuktan sonra hani böyle bir başlık olsun mu hocam dedi. Uyuyor dedim. O zaman yapay destek, yapay zeka destekli endüstriden bahsediyorsak arkadaşlar, her şeyin ötesinde biz bu teknolojileri eee bir araç olduğunu ana amacımıza hizmet etmek üzere bu teknolojilerden en iyi şekilde faydalananmamız gerektiğini bilerek yola çıkmamız lazım. Yani sonuçta eee dijital dönüşümde ne dedik? eee dijital teknolojilerle birlikte problemlere çözüm üretmek ya da yenilikçi iş modelleri ortaya koymak dedik. Dolayısıyla eee biz eee yapay zeka temelli eee projelerden bahsediyorsak, dijital teknoloji temelli projelerden bahsediyorsak her şeyin ötesinde eee bizim eee problemimizi ya da önceliğimizi belirlememiz lazım. Yani bir başka deyişle bizim yapay zeka stratejimizi iş stratejimizle hizalamamız lazım. İşte bu doğrultuda da eee öncelikler nelerdir dediğinizde eee tabii çoğu şirket için maliyet önemlidir, büyümeye önemlidir, çeviklik önemlidir. Eee müşteri deneyimi, sürdürülebilirlik bazıları için bunların birçoğunun bir arada eee ele alınması esastır. E ama baktığımız zaman eee özellikle kendi önceliklerimizi eee ortaya koymamız eee

gereklidir. Eee diyoruz. İkinci aşamamızda eee bu önceliklere ulaşmak için hangi kritik kararları daha iyi almamız gerekiyor? Şimdi eee bu doğrultuda da o kararları alabileceğimiz için hangi veriye, hangi modele, hangi akıllı sisteme ihtiyacımız var? Biz aslında bu sorgulamaları bilerek yola çıkarsak ya da bu sorulara eee elimizdeki mevcut kendi iş modelimizdeki eee yapıya göre eee kurgumuzu ya da stratejimizi hizalarsak işte o zaman eee başarılı iş modeline ya da yapay zekanın bir araç olarak yukarıda özellikle stratejik öncelik olarak belirlediğimiz amacımıza en iyi şekilde eee hizmet ettiğini eee görebiliyoruz diyoruz. eee örnekler üstünden de biraz ilerlemek istedigimde eee örneğin e ana amacımız eğer müşteri memnuniyetinde eee liderlik eee oluşturmak istiyorsak şirket stratejimizde eee ister istemez eee bizim yapay zeka ya da teknoloji entegre ettiğimiz projelerimizin eee odak noktasının eee müşteri yolculuğu, şikayet yönetimi, eee talep tahmini ve kişiselleştirme olması gerekiyor. Eee, eğer ki ana amacımız, eee, operasyonel mükemmellikse, e, bu sefer de işte bakım, kalite, enerji verimliliği, eee, planlama optimizasyonu üzerine ki, eee, biraz evvel özellikle yapay zekanın, eee, sağladığı, eee, yapılarda eee, özellikle, eee, bunları vurgulamaya çalıştık. Dolayısıyla eee bizim başarılı projeler gerçekleştirmemiz için eee bu e ana eee sorgulamayla e yola çıkmamız esastır diyoruz. Bu vurguyu niçin yaptım? Dijitalleşme önemli, dijital dönüşüm önemli, yapay zeka önemli. Nitekim birçok firma bu doğrultuda bu konuları öne çıkarıp eee projelere gerçek projelere girişiyor ama bugün bu projelerin çoğu maalesef başarısız oluyor. Eee ya da hedeflenen başarıya ulaşmıyor. Yani bir şekilde bir yapay zeka entegre edilen bir çalışma oluyor. eee sistemlere entegre ediliyor ama hedeflenen başarıya ya da o eee istenilen eee organizasyon anlamında bir operasyonel çıktı, bir stratejik çıktı üretmeniz lazım. Verimlilik ya da belirli bir hedefin ulaşılması lazım.

Onlar maalesef elde edilemiyor. İster istemez biz bu dijitalleşmeyi sadece tek kendi firmamız adına da düşünmememiz lazım. Eee, özellikle biz kendi firmamızda bazı süreçleri çok iyi gerçekleştirmiş olabiliyoruz ama e bizim eee, entegre sistem, birbirine bağlı sistem, akıllı

yapılar içerisinde aslında bir tedarik zincirinin oyuncusu olduğumuzu da bilmemiz lazım. Ve tedarik zincirinin çok önemli bir eee sloganıdır. Tedarik zincirinin gücü en zayıf halkasının gücüdür der. Yani ben tedarik zincirimde en ileri seviyede dijital bir firma olsam bile tedarikçilerim ya da müşterilerimde bu dijital olgunluk eee gerçekleşmiyorsa ister istemez sistemsel o entegrasyonu sağlayan yapı tam gerçekleşmediği için eee istenilen hedeflere ulaşamayacağım. Dolayısıyla gördüğünüz gibi bir eee gelişim fonksiyonundan da bahsediyoruz. Yani e tedarik zincirinin dijitalleşmesi, e artık bu tedarik zinciri değer zincirine doğru dönüşüyor. Değer zincirinin dijitalleşmesi ve daha da üst seviyede ekosistemin dijitalleşmesi. Dolayısıyla bu özellikle dijital olgunluğu da öngörerek hareketlerimizi gerçekleştirmemiz gerekiyor. Ama gene biz ana firmamıza, kendi firmamıza dönersek biraz evvel dijital yönetim bizim için önemli dedik. insan süreç teknolojinin entegre olduğu bir yapı içerisinde e gördüğünüz gibi bizim dirençli bir yapı kurgulayabilmemiz için eee hatırlarsınız başlangıç noktamız izlenebilirlik görünebilirlikti. izlenebilir görünürlülük birlikte esnekliği, işbirliğini ve kontrolü de işin içine alarak bunları dört önemli dayanak noktası olarak görerek eee özellikle bizim insan süreç teknoloji entegrasyonunu en iyi şekilde eee gerçekleştiriyor olmamız gerekiyor. Sonuçta biz etkin değişim dönüşüm yönetimi dediğimiz zaman hangi alanda olursa olsun konumuz dijital dönüşüm. O zaman dijital dönüşüm odaklı bir yapıda ister istemez eee birçok eee faktörün işin içine girdiğini bilmemiz gerekiyor. En önemli altyapı arkadaşlar kültür dediğimiz yapı. düşüncelerin, değerlerin, eee, olaya yaklaşımın değişmesi gerekiyor şirketlerde. E, bu teknolojilerin, eee, kaldırıcı gücünü, eee, bilmek gerekiyor. Yapabileceklerini bilmek gerekiyor. Akıllı teknolojik yatırımlar yapıyor olmak gerekiyor. Ama bütün bunlar için o teknolojinin de entegre olduğu eee ve eee dijital eee sistemlerin, akıllı sistemlerin artık bugünün vazgeçilmez olduğunu kabulünün olduğu bir kültürün yaratılması gerekiyor. Eee Drcker'in meşhur bir sözü vardır. Eee eee kültür stratejiyi sabah kahvaltısında yer der. E dolayısıyla her şeyin başlangıcının aslında firmanın kültüründe yattığını bilmek gerekiyor. Yani dijitalleşme

kültürünün her firma tarafından gerçekleşmesi gerekiyor. Eee onun üst tarafında görüldüğü gibi tabii ki strateji eee takip sistemleri eee buna uygun süreçler yani altyapı dediğimiz tüm süreç var. En üst tarafta da asıl bizim o teknolojik dediğimiz araçlarımız, süreçlerimiz var. Ama altyapı olmazsa gördüğünüz gibi o değer yapısı, kültürü, bununla ilgili süreç yapıları, davranış modelleri, altyapı gerçekleşmezse siz istediğiniz kadar en ileri teknolojiye finansal anlamda bir yatırım yapın. O teknolojileri alın. İstediğiniz başarıya ulaşamazsınız.

Maalesef eee hedeflerinize ulaşamazsınız. Bu doğrultuda aslında dijital dönüşümü beş ana boyut üzerinde de tanımlayabiliriz. eee her şeyin ötesinde eee ister istemez iş modeli ve değer önermesi diyoruz. Eee dijital dönüşüm neydi? Dijital teknolojiler ile aslında yenilikçi demişti. Eee mevcut sistemin eee yeniden yapılandırılması ya da yeni şekilde tanımlanmasıydı. Dolayısıyla bizim burada bir değer yaratıcı bir yapıya gitmemiz gerekiyor. Genelde biz e sistemlere baktığımızda, davranış modellerine baktığımızda eee organizasyon duruş olarak da reaktif, proaktif ve değer yaratıcı diye sınıflandırabiliyoruz. reaksiyon, bir şeyler olduktan sonra tepki gösterme, proaktif daha olmadan öngörülerle öncü olabilme, değer yaratma asında finalde eee çalışanlarımız için eee firmamız için eee ticari anlamda ve o ekosistem için bir değere odaklanmaktan bahsediyoruz. Eee sonuçta eee işte ben eee müşteriye ne değer sunuyorum? Bunu nasıl farklılaştırıyorum? eee ya da e veri ve yapay zeka sayesinde benim artık bu iş modelimde eee nerelerde bir farklılaşma olacak? Eee rakip firmalara göre ben niçin tercih edileceğim? Benim ürünlerim neden müşteri tarafından tercih edil edilecek gibi bir eee sorgulama aslında bizi eee ilgili cevaba ulaştırabiliyor. Eee süreçler ve operasyoneller dedik. İşte eee buralarda nerelerde otomasyonu entegre edelim? eee nerelerde karar desteği kullanalım? Eee keza nerelerde insan makine ile ilgili işbirliğini e daha ön plana çıkaralım. Eee buralarda özellikle üretim, bakım, tedarik, lojistik, satış, satış sonrası süreçler. Birçok alan var. E birçok potansiyel var. Problemlerimiz nerede? Önceliklerimizi nereye odaklandırmalıyız? E bunları eee ele almamız gerekiyor. E biraz evvel de dedik. veri ve analitik

altyapı olmadan zaten e bu yapıyı kurgulamamız mümkün değil. Ama arka tarafta özellikle verinin kalitesi, erişilebilirliği, güvenliği, işte kişisel verilerin korunması kanunundan tutun da birçok eee yapı var sahipliği. Bütün bunlar da eee düşünülmeli tabii ki. Eee organizasyon ve yetkinlik dediğimiz zaman da eee ister istemez her şeyin ötesinde veri okur yaazarlığı var. eee analistik olarak e çalışanlarımızın güçlendirilmesi var. E dijital yetkinlikler var. Eee aynı zamanda çalışma modeli olarak eee çapraz takımlı çalışmalar var. Eee çevik çalışma biçimleri var ve tabii ki kültür ve liderlik. Eee biraz evvel kültürün olmazsa olmazından bahsettik. Keza dijital yapı, çevik yapı ister istemez eee öğrenen organizasyonu gerektiriyor. Yani biz bu dijital dönüşümle birlikte eee artık eee eee sistemlerin, insanların eee çok daha hızlı olmasını bekliyoruz, biliyoruz. Ama bu arada da özellikle eee deney yapma cesaretinin sırasında tabii ki kontrollü olarak hata toleranslarının olması gerektiğini de vurguluyoruz. Sonuçta arka tarafta eee şeffaflık işbirliği içerisinde ve birbirinden öğrenen bilgiyi paylaşarak eee eee katmer katmer arttıran bir yapıdan, bir eee çalışma modelinden bahsediyoruz. Ve eee bu beş boyutun herhangi biri eksik olursa eee gerçekten eee başarılı olmak o kadar da kolay olmuyor. Eee genelde eee pilot uygulama olarak belki belli alanda bir başarı elde ediyoruz ama bir komple bir şirket dönüşümünden, bir gerçek başarıdan, gerçek bir eee değer yaratımından e pek de bahsedemiyoruz. eee özellikle buralarda da bazı sıkıntılar oluşabiliyor zaman içerisinde. Her şeyin ötesinde dikkat ederseniz insan, süreç, teknoloji vurgusunu özellikle eee baktık. eee genelde işte teknolojiye yatırım yapılıyor. Süreç ve insan tarafı hafife alınıyor. Eee ya da başarı sadece teknik eee metriklerle ölçleniyor. İşte modelimiz belki çok iyi olabilir ama bizim bunun iş sonucuna eğer bunun bir etkisi yoksa e ister istemez dönüşüm aslında ana hedefe ulaşmıyor demek. Eee, onun dışında eee özellikle eee biraz evvel değindiğimiz ana o iş eee stratejisile hizalanmadığı an itibariyle eee problem eee çözmekten uzak bir eee uygulamaya eee gerçekleştirmiş oluyoruz. eee ya da eee veriler veri kalitesi iyi olmadığı için eee ister istemez modeli iyi olsa bile gerçek sonuçlara eee ve asıl işe yarayan

sonuçlara gitmek eee pek mümkün olmuyor. Evet. dijital liderlik dediysek o zaman bir de eee dijital liderlik vurgusunu yapalım istiyoruz. Ve e bu doğrultuda da eee özellikle eee biraz evvel eee dijital dönüşümün bir teknoloji projesi olmadığını özellikle söylediğimiz. İnsan süreç teknoloji insanın öneminden bahsettiğimiz. İnsan hem çalışan olarak insan ama daha da önemlisi yönetim yönetici liderlik olarak insan. e özellikle ön plana çıkıyor diyoruz. Eee burada görüldüğü gibi bazı başlıklarımız var. Eee her şeyin ötesinde eee biz eee lider olarak eee bu arada lider ve yönetim için yönetici için birçok eee tanım var. Eee ve eee burada özellikle yöneticiler işlerin doğru yapılmasından sorumlu, liderlerse doğru işlerin yapılmasından sorumlu. önemli bir ayrıntı burada. Eee, dolayısıyla dijital liderlik dediğimiz zaman eee teknolojinin ve verin eee etkin kullanımı sayesinde işte öğrenme hızımızın arttırılmasından eee bu bütün dönüşümün başarılı olmasından bahsediyoruz. Eee, dolayısıyla, eee, biz, eee, özellikle, eee, bugünün dünyasında yapay zeka çağında, yapay zeka destekli endüstrilerde, eee, dijital lider dediğimiz zaman eee, bazı yetkinliklerin eee, öne çıkışmasını bekliyoruz. Eee, işte stratejik, dijital vizyon diyoruz. Eee, sonuçta eee, teknolojinin sadece bir maliyet kalemi değil. Çünkü gerçekten de teknoloji bir eee maliyeti de beraberinde getiriyor.

Eee ama aynı zamanda özellikle yeni iş alanları ve verimlilik için çok önemli bir kalkıraç gücü olarak eee görmek gerekiyor. Ama bunun için arka tarafta biraz evvel de vurguladığımız gibi eee neden dijitalleşiyoruz? E neden yapay zeka kullanıyoruz gibi sorularını etkin cevaplamak gerekiyor. E biraz evvel de dediğimiz gibi e veri ve yapay zeka okuryazarlığından bahsediyoruz. eee, illaki bir veri bilimci olması tabii ki gerekmıyor. E ama e sonuçta eee elimizdeki modellerin eee çıktısının nasıl okunacağını, eee belirsizliğin nasıl yorumlanacağını eee hangi problem için hangi verilere ihtiyacın olduğunu ve benzeri gibi belli bir altyapının olması gerekiyor. Eee iyi yönetebilmek için altyapıyı mutfağını da e bilmek avantaj sağlıyor. eee deney kültürü ve çeviklik biraz evvel de değişimmeye çalıştığımız gibi, eee ister istemez inovasyon esas. Eee ilerleyen haftalarda

zaten bu konu özellikle ele alınacak. E ama bakıldığı zaman özellikle eee inovasyonu daha da desteklemek için eee ister istemez o hata yapabilmeyile ilgili eee korkunun eee ya da hata yapma korkusunun eee ortadan kalkması gerekiyor. Eee öğrenmenin esas olması gerekiyor. Eee ve eee küçük uygulamalarla başlama. Eee, eğer ki gerekiyorsa vazgeçmeyi bilebilmek gerekiyor. E, buralarda hızlı olmak, olayları iyi takip edebilmek eee önemli. Eee, insan makine işbirliği başlangıçta da vurgulamaya çalışmıştım. Eee, burada hangi, eee, kararlar tamamen otomasyona ait olacak, hangi kararlarda, eee, insan yapay zeka birlikte çalışacak, eee, hangi kararlarda son söz, eee, insana ait olmalı gibi eee, özellikle eee, liderlik açısından eee, bunların e, iyi sorgulanması gerekiyor.

Teknik güven ve sorumluluk bilinci eee daha evvel eee eğer eee özellikle bu Sitamite'e katılılıdıysa bu yıl zaten bu konu çok detaylı işlendi ama hani eee katılmayan arkadaşlar için de eee özellikle verinin kullanım sınırları eee algoritmik önyargı eee çalışanların ve müşterilerin mahremiyeti, şeffaflık gibi konular mutlaka gündemde olmalı ve eee ister istemez bugün için çok önemli bir başlık. E yapay zeka açısından etik ve sorunlu yapay zeka diyoruz. E dolayısıyla sadece yapay zekayı ya da teknolojileri teknik bir alan değil bu konuları da entegre ederek ele alınması gereken bir alan olarak öngörmemiz gerekiyor. insan odaklılık, yetenek geliştirme, eee, ister istemez, eee, çalışanlar arasında biz teknoloji ve yapay zeka dediğimiz an itibariyle eee, bir eee, iş güvencesinin eee, kaybedilip kaybedilmemesi korkusu oluşmaya başlıyor. Eee, dolayısıyla, eee, işte eskiden özellikle, eee, klasik teknoloji entegrasyonunda daha çok operasyonel işlerle ilgili ama yapay ve üretken yapay zekala özellikle, eee, beyaz yakalıların da artık eee, kendi işiyle ilgili endişelerinin başlandığı bir dönem de eee, ister istemez var. Eee ama tabii burada eee sektörden sektör'e haklı olarak farklılık gösterse de eee her alanda eee bir şekilde çalışanların eee yeni rollere hazırlanması gerekiyor. Bunun için o öğrenen organizasyon çok çok önemli. Eee öğrenme ve gelişim alanlarının belirlenmesi çok önemli. Eee, dolayısıyla o sürdürülebilir iş başarısında, e, sahip olunan insan kaynağı gücünün, eee, devamının, sürekliliğinin ve yeni yetkinliklerle,

yeteneklerle geliştirilmesinin de eee, sağlanması aslında liderin en önemli sorumluluğu olarak karşımıza çıkıyor. Eee sonuçta bugün eee biz aslında eee sistemler arasında yapay zekalla birlikte yaşamayı eee teknolojilerle birlikte daha iyi, daha etkin iş modeli eee kurgulamayı eee özellikle eee gündeme alıyoruz. Eee, ancak önemli bir ayrıntı, eee, özellikle, eee, biz, eee, bize teknoloji bugün, eee, çok hızlı bir şekilde, eee, model oluşturuyor. Tahminler üretiliyor, eee, senaryolar eee gerçekleştiriyor. Eee, ama bakıldığı zaman arka tarafta eee, bu modelle ilgili sırasında verinin ve çıktıının sorgulanması da gerekiyor. eee mesela senaryolar var. Hangi varsayımlarla eee çalışıyu sorabilmek gerekiyor. Eee arka tarafta eee sentezleyebilmek gerekiyor. Tek bir bakış açısı değil bütünsel görebilmek gerekiyor. Eee eğitimimin başında söylediğim gibi bugün ben bir eee etkinliğe katıldım. eee özellikle eee ilgili alandaki çok paydaşı bir katılımlının olduğu bir etkinlikti ve orada da özellikle vurgulanan bir şey vardı. E tek bir bakış açısıyla olayı değerlendirmemek lazım. Bugün onun için disiplinler arası yaklaşım çok çok önemli bir ayrıntı. Bu aynı zamanda insanın avantajı. Çünkü yapay zeka tek bir taraftan bakıyor. Eee ya da bugün tırnak içerisinde dalkovluk problemi var yapay zekanın. eee size yaranacak şekilde, sizin hoşunuza gidecek şekilde cevaplara doğru yöneliyor. Dolayısıyla o arka tarafta e eleştirel düşünmenin ve sistem düşüncesi özellikle o sistem bakış açısı eee disiplinler arası bakış açısı sorgulayabilmesi oldukça önemli hale geliyor. Dolayısıyla bugün liderlik bu konuda da eee ister istemez kendini gösteriyor. Eee, dolayısıyla, eee, sırasında veriyi, modeli yapay zeka çıktılarından faydalanan ama sırasında tırnak içerisinde ona teslim olmayan bir liderlikten bahsediyoruz. Eee, ve eee, tekrar biraz evvelki o insan odaklılık ve yetenek geliştirme konusuna tekrar geri dönersem eee, çalışanların eee, gerçekten endişelerini eee, yana bir yana bırakmamak lazım. İşte e benim yerime acaba sistem teknoloji mi alacak? Eee ya da e özellikle bugün sorgulanan olaylar işte eee performans değerlendirmelerinde yapay zeka kullanımı, teknolojinin entegrasyonu,

algoritmalar eee acaba benim değerlendirmemde bir algoritma ne kadar eee gerçekçi veri verebilir? Ve daha da

bir başka soru bir iş yapıyorum ama bu yaptığım işin artık bir anlamı olacak mı vesaire. Dolayısıyla bu doğrultuda bir

direncin olması engellenemez. Eee bunun için de şeffaf olmak lazım. Dijital liderin eee yetkilendirmek lazım eee çalışanlarımızı. Eee pilot projelerde özellikle eee görevler vermek lazım. Eee kararların eee makine eee çalışan eee etkileşimli olarak alınmasının sağlanması lazım ve özellikle eee yeni belki rollerin tanımlanması lazım. eee işte bir operatör artık sadece bir makineyi çalışan çalıştırın değil ama aynı

zamanda e o oradan üretilen ve o veriden öğrenen bir sistem olarak ve benzeri uygulamanın olması lazım. Eee dolayısıyla e bugün eee dijital liderin eee ister istemez rolü de değişmiş eee oluyor.

Evet. beni eğitimlerimi takip eden ya da daha evvel seminerlerime katılan eee değerli katılımcılarımızın bildiği gibi ben genelde hep konuşmamın sonucunda bu slayıtı kullanırmı. Eee her gün eee değişim dönüşümden bahsettik. Eee ve her gün eee yeni bir şeyin ortaya çıktıktan bahsettik. Dolayısıyla her taraftan rüzgarlar esebiliyor. Eee,

onların yönünü değiştiremezsek bile eee, kendi yelkenlerimizi hedeflerimize ulaşmak için ayarlayabiliriz. Eee, bugün istesek de istemesek de eee, teknoloji çağındayız. Eee, dolayısıyla teknolojiden korkmak, eee, teknolojiye direnç göstermek değil. eee teknolojiyle birlikte eee mevcut hem iş dünyasında işlerimizi, iş modellerimizi hem de özel hayatımızda e nasıl bu teknolojiden bir araç olarak en etkin nasıl faydalananız? Aslında bunun sorgulamasıyla bu alanda kendimizi geliştirerek eee yolumuza eee hedefimize ulaşmak üzere devam etmemiz gereklidir. Eee, sözlerimi tamamlamadan evvel de eee, birkaç tane özlü söz söylemek istiyorum bugünkü anlattığım konuları biraz da pekiştirmek adına. Eee, aslında, eee, yapay zekanın

temelinde verinin olduğunu söylediğim. Algoritmanın olduğunu söylediğim. Eee, ve biz söz olarak veri yakıttır, algoritma

motordur ama direksiyon her zaman insanda olmalıdır diyorum. Eee, onun dışında, özellikle modellerin olduğunu biliyoruz ama günümüzde gene insanın ön plana çıkmasını gerektiğini ve sırasında iyi sorulmayan soruların en iyi modele

bile yanlış cevap verdirdiğini vurgulamak istiyoruz. Eee, onun dışında da eee, özellikle otomasyon dedik hatırlarsanız son nokta.

Evet, otomasyon verimliliği etkinliği arttırmıyor ama unutmayalım eee hedefler belirlenmeden kullandığımız otomasyonda eee sadece eee karmaşayı eee arttırır eee diyebiliyoruz. Eee sonuç olarak arkadaşlar eee biz inanıyoruz ki siz değerli katılımcılarınızın da eee faaliyet gösterdiği alan ne olursa olsun eee bu teknoloji çağının gereklilerini en iyi şekilde yerine getirerek eee sürdürülebilir hem iş başarısını hem de kendi özel yaşıntınızdaki hedeflerinizi eee çok iyi bir şekilde eee gerçekleştirebileceksiniz diyorum ve ilginiz için teşekkür ediyorum. diyorum. Evet, Levent hocam, eee, evet seminerim bu kadar oldu. Eee, b ilgiyle dinledik. Çok teşekkürler. Zaten eee, chat ekranından da eee, çok fazla olumlu yorum aldık. Eee, aslında eee, eee, dersin başında böyle bir 2iü tane soru geldi ama onları daha sonra eee, sunum içerisinde zaten eee, yanıtladınız. eee gibi oldu. Herkes şu anda şu anda herkes çok teşekkür ediyor size. Ben çok teşekkür ediyorum. Eee bu akşam böyle katıldılar, beni dinlediler. Eee umarım ki fayda sağlamışım ve ben arkadaşlara da bundan sonraki tüm program için de başarılar diliyorum.

Çok teşekkür ederiz hocam. Eee iyi ki eee geldiniz. İyi ki bizimlesiniz. Eee söylediğim gibi desteğinizi her zaman arkamızda hissediyoruz. Eee, inşallah sizinle beraber tabii zirvede de beraber olacağız inşallah. Gülçün hocamızla fiziksel olarak tanışmak isteyen arkadaşlarımızı da zirveye bekleyeceğiz. Eee, hocam çok teşekkür ediyoruz. Arkadaşlarımızı çok teşekkür teşekkür ediyoruz katılımcılara. Eee, söylediğim gibi az evvel söylediğim gibi 10:30'a kadar yoklamaları eee, girebilirsiniz. Eee, herkese iyi akşamlar arkadaşlar. Cumartesi günü kuizimiz olacak. Eee benim eee yaptığım ilk ders ve bugün Gülçür hocamızın yaptığı ilk dersi kapsayan eee bir mini quizimiz olacak.

Daha sonra da kuiz sonrasında da gelecek salı günü eee Boğaziçi Üniversitesi'nden eee Doçent Doktor Aslı Deniz Selvacıoğlu'nun dersinde beraber olacağız. Herkese iyi akşamlar diliyorum. Çok teşekkür ederiz. İyi akşamlar arkadaşlar. Çok teşekkür.

3. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=17wrw25LQUQ&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=3>

İçeriği

Yayında olup anladığınız bilmiyorum. Söyle söyle. Yayında mıyız?

Tamam. Sö.

Tamam. Eee, arkadaşlar merhaba, hoş geldiniz.

Eee, bugün, eee, Dijital Liderlik Akademisi 2026'nın eee, 3. dersinde

beraberiz. Bugün eee, bizi, eee, Noform Form Akademi'nin YouTube kanalından

seyredenlere ufak bir sürpriz yaptık. Çünkü bugünkü dersimizi hibrit yapıyoruz. eee hem burada
eee

fiziksel olarak bizimle beraber olan Dijital Liderlik Akademisi'nin değerli öğrencileri var. Eee hem
de eee aynı eee

zamanda eş zamanlı olarak eee Noform Akademi YouTube kanalında eee canlı yayındayız. Eee
bugün eee Boğaziçi

Üniversitesi eee Albert Longkol binası eee Kriton Curi eee dersliğindeyiz.

Burası oldukça tarihi bir bina gördüğünüz gibi. Az evvel yayından önce de konuştuk. Eee, bir kere
öncelikle tüm

Boğaziçi Üniversitesi mensuplarına eee sevgili Aslı hocamıza da çok teşekkür

ederiz bizi burada ağırladığı için. Eee, bundan sonra eee, umarım bir iki dersimizi daha böyle
hibrit şekilde eee,

yapmaya çalışacağız. Eee, umarım eee, faydalı olur. Eee, diye düşünüyorum.

Eee, şimdi sözü eee, Sayın eee, Doçent Doktor Aslı Deniz Helvacıoğlu'na

bırakıyorum ders için. Hocam buyurun. Çok teşekkür ederim arkadaşlar. Öncelikle güzel

üniversitemize hoş geldiniz. Ben Aslı Deniz Elbacıoğlu. Boğaziç Üniversitesi Uluslararası Ticaret
Bölümü öğretim

üyesiyim. Aynı zamanda inovasyon merkezinde direktörlüğünü, araştırma merkezinin
direktörlüğünü yürütüyorum.

Bugün sizlerle birlikte Avrupa Birliği bu özel yapay zeka kanunundan

bahsedeceğiz. Bu kanunun temel yapılarından, neler getirdiğinden biraz risk temelli eee bir
yapısı var. Sizi

daha iyi görebilmek için gözlüklerimi takıyorum. Biliyorsunuz hukukçularda bir teknolojik
miyobi oluyor. Geleceği göremiyorlar ama iyi kanun yapmalarına rağmen kanunların

yeterli olamadığı zamanlarda, teknolojinin hızına erişemediği zamanlarda uzak göremedikleri
için çok

paydaşlı, çok disiplinli çalışma ortamlarına ihtiyaç duyuyorlar. Aslında yapay zeka bunların en biricik örneklerinden biri. hem büyük bir hızla ilerliyor hem ilerlediği için yanında tehditleri ve riskleri de birlikte getiriyor. Bununla birlikte de eee aslında büyümeye ve gelişmeye doğru bir dengede tutmak. Pazarın ihtiyacı olan inovasyon motivasyonunu tut. Eee, yani her zaman canlı ve teşvik edici bir şekilde, destekleyici bir şekilde regule etmek, öte yandan hakları korumak, riskleri minimize etmek gibi sorumluluklar içerisinde farklı bir alanda karşımıza çıkıyor. Yapay zekaya yönelik regülasyonu niye bu kadar önemsiyoruz Avrupa Birliği'ni? Çünkü dünyada ilk defa insandan daha akıllı, daha yetkin ve daha becerikli olması ihtimali. Aslında bundan pek emin değilim galiba. Eee, çünkü hani son chat GPT ve benzer örneklerdeki halusinasyonları da ortaya yani dikkate alacak olursam ama gerçekten insanın karşısında insan kadar akıllı, daha yetkin hele bu hiperkonektivite dediğimiz çok birbirine bağlı sistemlerle çok fazla bilgiyi eee daha hızlı bir şekilde proses edebilecek bir varlıkla karşı karşıyayız ve bunu bir şekilde evcilleştirmemiz lazım. bir şekilde uyum sağlama gerekiyor. Bugün bunları konuşuyor olacağız. Avrupa Birliği'nin bu kanunu e yani yapay zeka yasası çok öncelikli çünkü bir anne gibi davranışları. İnanılmaz derecede evhamlı. Risk üzerinden tanımlıyor ve tanımladığı risklere karşı yasaklayıcı bir tutumu var dedim. Anne içgüdüsü ve insanın birliği, öncelikliği üzerine kurulmuş bir hukuki sistemden bahsedeceğiz. Ve bu hukuki sistemin bir özelliği var arkadaşlar. yasal dayanağını yani çıkış noktasını Avrupa İnsan Hakları Bildirgesine refere ediyor. Bu da zaten insanın, insan doğasının, teknolojiye karşı insan varlığının korunarak yükseltilmesi öncelikli bir kanunla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyor ve eee yine bu sistemin içerisinde bence çok daha güzel bir şey var. Sadece bir kanundan bahsetmiyoruz. Aynı zamanda bir prensipler bütünülarından, etik normlardan ve bununla gelişmiş bir ekosistem tasarımlarından bahsediyoruz. Eee bu kendi içerisinde zaman içerisinde evrilerek bütünleşecek, gelişecek bir kanun. Tamamen yürürlüğe girmesi 2027 yılının sonunda gerçekleşecek. Pyerp her

adımda birazcık daha sorumlulukları, yükümlülükleri yasal olarak bağlayıcı yapısını güçlendirerek hayata

geçirilecek bir kanundan bahsediyoruz. Ama en önemlisi her an Türkiye içinde eşit derecede bağlayıcılığı olan ve bizleri birey kurum, firma olarak bu kanun karşısında aynı GDPR, aynı KBKK'dın biliyorsunuz Avrupa Birliği'ndeki karşılığı olan kişisel verileri koruma rejiminde olduğu gibi sınırlar ötesi bağlayıcılık getiren bir rejimden bahsediyor olacağız. birçok

açıdan bizleri, bizim gibi hukuk stratejisyonerlerini heyecanlandıran bir yapısı var. Eminim sizlerin de bu

heyecanı paylaşacağınızı düşünüyorum. Çünkü şu anda kadar karşılaşmadığınız bir hukuk sisteminden bahsediyor olacağım.

Ama ilk önce biraz bakın göründüğünüz çok da ulvi bir resim koydum burada. Yani böyle ilahi bir yapısı var. Çünkü

elde etmesi çok güç bir şeyden bahsediyorum. İnovasyon için hukuk nasıl yapılmalı? Ondan bahsedeyim. Şimdi

inovasyonun doğası gereği ütane temel özelliği var. Birincisi inovasyon kesinlik ve tahmin edilebilirliği sevmeyen bir şey. Yani dünya ne kadar karmaşık, ne kadar belirsizlik içindeyse, ne kadar ileriye görmekte zorlanıyorsak aslında inovasyon için o kadar besleyici bir ortamdayız. Çünkü yapmamız gereken iyi şeyler, düzeltmemiz gereken şeyler, üzerinde çalışmamız gereken konular var demek. Çünkü hepimiz

biliyoruz ki insanlar mutlu olduklarıda değil mi? Hiçbir şey değiştirmek istemezler.

Aksine biz mutlu olduğumuzda o anı, içinde bulunduğuımız yapıya ve sahip olduklarımıza sıkı sıkı bağlanmak ve hiçbir şekilde değiştirmek istemeyiz.

O zaman aslında dünya için tecrübeci olan bilinmezlikler

inovasyon için artı bir değer. İkincisi dünya şu anda yenilikçi bir yapıyla ve kültürle geliştiği için aslında insanı sorumluluklarının daha yüksek olduğu bir dönemde yaşıyoruz. Ben kendim bir felsefi yaklaşımında

bulundum. Sonra söylediğe bunu sever oldum. Kendi kendimin yarattığı bu yaklaşımı kendim alıştım ama şöyle

düşünüyorum. Teknoloji gelişikçe, yapay zeka insana benzedikçe, dünyada teknoloji odaklı bir gelişim oldukça bizim daha fazla insan olmamız gerekiyor. Biz daha çok değerlerimizi,

daha çok insan varlığını bu biricik kıtanın, her yapısıyla insanı yüceleştiren

insan olma becerisini çok iyi taşımak zorundayız. Bu da bu yenilikçi dünya içerisinde bize bazı sorumluluklar veriyor. Yani etik olarak bu kurallar bütünlerini, normları, hayatımızın içinde olan bütün kavramları içselleştirmemiz gerektiğini bize öğretiyor. Sadece bu tip davranışlar üzerinden normları ya da etiği uymamız gereken bir kurallar bütünü değil. hayatımız içerisinde teknolojiyle olan ilişkimizde ve bu ilişkiyi yürütme

becerisinde kılavuz olarak alacağımız değerler bütünü olarak kabul etmemiz gerekiyor.

Ve belki de inovasyonun en güzel tarafı bu hızla değişim içerisinde, ilerleme içerisinde, bu motivasyon içerisinde her birimizi aslında iyi birer birey olmak ve bu değişimin bir parçası olarak rol alma konusunda da cesaretlendiriyor. Yani her birimiz bir girişimci, iyi bir

fikri hayata geçiribilecek ve teknolojiyi doğru olarak kullandığında bunu paylaşabilecek insanlara

dönüşüyoruz. Kurumlara dönüşüyoruz. Ve bu dönüşüm sürecinde iki tane temel kavram üzerinden bunu yapıyoruz. Fayda ve değer. Yaptığımız işlerin çeşitli değer kazanması. Bunlar tabii ki ekonomik değer ve ekonomik katının getirdiği büyüyen bir zenginleşme ama aynı zamanda bunun paylaşılabilir olması yani inovasyonu sorumlu, insani ve hatta bir adım daha

ileriye getirelim sosyal refah toplumuna katkıda bulunan bir araç haline dönüştürme becerisi.

Ama bazı dünya gerçekleri de var değil mi? Yani şu anda dünyayı mesela genel olarak dünyadaki bütün yönetim

sistemlerinde, politika belgelerinde ya da yenilikçi regülasyonlar açısından

baktığımızda üç temel kavram üzerinden okuyabiliyoruz. Sürdürülebilirlik değil mi?

yenilikçiliği yönetme becerisi ve sürekli kılabilmek ve de resilience

dediğimiz dayanıklılık değişime, beklenmeyen şoklara ve riski yönetebilme

becerisi. Ve bu üç kavram aslında hem politika yapıcılar, hem kanun yapıcılar,

hem de yenilikçiler, inovasyon ya da bizim gibi akademik çalışan ya da sizin gibi hayatın içerisinde bu eğitime

katılarak bence çok güzel bir şey yapıyorsunuz. Sizleri tebrik etmek istiyorum. eee kendi bireysel gelişimiyle bir topluluk olarak bir network içerisinde yer almak ve buna karar

vererek bir parçası olmak. Aslında bu da öğrenen, yenilikçi toplumların en temel özelliklerinden biri. Çünkü biz

öğrenerek ve birbirimizi besleyerek bu faydayı yaratıyoruz ve birlikte bir yaşama kültürü geliştiriyoruz. Bu

birlikte yaşama kültüründe bizim aslında elimizdeki en değerli araçlardan biri teknoloji. Çünkü teknoloji bizi özgürleştiriyor, değil mi? hayatımızı kolaylaştırıyor. Ama aynı düzeyde de teknoloji bizim rakibimiz olabilecek bir noktaya geliyor yapay zekada. Değil mi? Mesela yapay zekayla iş hayatının değişmesine yönelik çoğu raporda bazı mesleklerin yapay zeka karşısında daha kırılganlaşacağına dair söylemler var.

Hem katılıyorum hem katılmıyorum. Neden? Çünkü ben insanın biricik olduğuna çok inandığım için insanın kendi yarattığı değerle, o değerle doğacak olan katma değer, yaratma becerisiyle istatistiki verilerin önüne gelebileceğine inanıyorum.

Bunu aslında bu süreci gelişmiş olan ülkeler için daha büyük tehdit olarak görüyorum. Yani biz gelişmiş olan ülkelerin yapay zeka karşısında çok daha kırılgan, gelişmekte olan ülkelerinse çok daha hızlı başarı ve farklı yönlerden açılım kazanabileceği bir dönemdeyiz.

Çünkü çok fazla mekanize değiliz, değil mi? Yoğun bir formasyon içerisinde kurallar bütün eee o yapının içerisinde bir modül değiliz. Hala insan olma becerimiz var. ve bu kültürle beraber gelişen de bir toplumun parçasıyız. Ama teknoloji bizim düşündüğümüz kadar basit değil. Çünkü teknolojiyi oluşturan oyuncular da var dünyada. Eee ve bu teknolojiyi oluşturan oyuncuların biz çok güçlü olduğunu görüyoruz. Çünkü onların devasa bütçeleri, yıllık ARGE bütçelerine bakacak olursanız ve lütfen bakın hadi bu da bizim size ödevim olsun. eee birçok az gelişmiş ülkenin eee gayri safi milli hasılmasını aşan düzeylerde devasa bütçelerle karşılaşıyoruz. eee birkaç tane kavram var aslında.

Biraz sonra geleceğim ama çok sevdiklerimden biri teknolojinin demokratikleşmesi. Yani bu şundan bahsediyor. Herkes için eşit, eşitlikçi, erişilebilir ve herkesin hayatında aynı düzeyde kullanılabilir teknoloji araçlarına, teknolojik çözümlere ve altyapıya erişme becerisi olan bir toplumu hayal ediyoruz. Ama öte yandan dünyanın bazı gerçekleri var. Evet. Dünya ekonomik olarak daha değil mi bu kadar eşitlikçi bir yapıda ilerlemiyor. Teknoloji oyuncuları çok güçlüler. Bunu şekillendiriyorlar ve onların aslında birtüm karşılaşmalıdır eee rekabet güçleri var. Ve rekabetçi olma becerisi aslında bazı şeylelere uyum

sağlamak kadar o sağladığınız uyum içerisinde bulduğunuz ekosistem içerisinde yarattığınız bağlantılar ve o

ekosistemi düzenlemeye becerinizle de bağlantılı. Geçen sene Avrupa Birliği'nde eee Mario Dragiy'nin bir

raporu yayınlandı. Avrupa'nın rekabet gücü ile ilgili. Mario Dragi Avrupa eski Merkez Bankası Başkanı, İtalya'nın başbakanı ve çok da değerli bir ekonomisti. Ve Avrupa nasıl daha

rekabetçi olabilir ya da neden yeterince küresel rekabette, teknolojide iyi değil

diye bir rapor yayınladı. Rapor çok enteresandı. Dünyadaki ilk 40 teknoloji

şirketinden hiçbir Avrupalı değildi ama dünyadaki bütün regülasyonların

çıkış noktası Avrupa'ydı. Yani bu teknolojinin demokratikleşmesi ya da

hakların korunması ya da ekosistemin tasarımında aslında ekosistemi kuran teknoloji oyuncularından daha çok

ekosistemi kullanan teknoloji oyuncuları olarak nasıl rekabet gücü kazanabiliriz

konusuyordu. İki şey dedi. Bunlardan birincisi Avrupa teknoloji üretmede,

teknoloji araştırma süreçlerinde harika ama teknolojinin nihai ürüne

dönüşme sürecinde yeterince verimli çalışmayıordu. O yüzden teknolojinin

hızına uyum sağlamıyordu. ARGE daha uzun zaman harciyordu. Bunun da bir sebebi vardı. Çünkü Avrupa pazarı

Avrupa'nın devlet yardımlarıyla, devletin önceliklendirdiği araştırma fonlarıyla şekillenen bir yapıda aynı

Türkiye gibi. O yüzden kamunun bu kadar belirgin olması ve Türkiye'de olmayan

tabii bir parçası olan ama devasa bir Avrupa eee Birliği fonundan yararlanan

firmalar çoğu zaman ticarileşme ya da monetization dediğimiz inovasyonun

parasal değer kazanma aşamasında eee yeterli isteği göstermiyorlardı. Çünkü araştırma süreci harikaydı.

Mobilite değil mi? gelen bir akademik araştırma,

zevk içerisinde geçen günler ve gerçekten

samimi bir bilimsel eee topluluk vardı. Ama asıl inovasyonun kalbi pazar

ekonomisinde ve o pazar ekonomisinin içerisindeki kar ve pazarı yönetme

gücünü elde etmekse eee Avrupa buraya varamıyordu. Ve Dragi dedi ki burada bir hata var. verimlilik ve üretimsel olarak

Avrupa'nın bunu tekrardan eee hayatı geçirmesi lazım. O yüzden 2026'da gelmiş

geçmiş en büyük kamu fonuyla beraber yapay zeka fabrikaları ve yapay zeka

cığa fabrikalarıyla eee bir atılım正在做。İkinci söylediğim şey ise daha da farklıydı. dedi ki, "Avrupa Birliği o kadar fazla regüle ediyor ki her şeyi. O yüzden yenilikçilik tetiklenemiyor.

Kaygılı bir yenilikçilik var. sürekli kanunlara uymak ya da yenilikçilik arasında kalıyor. Eee ve o yüzden biraz kanunları daha pazarla uyumlu hale getirmesi gerekiyor dedi. Ve bu süreç içerisinde eee Avrupa Birliği bir hamle daha yaptı ve dünyadaki ilk yapay zeka kanununu hayata geçirdi.

24 yılı Ağustos ayında 3 sene içerisinde payer pay aşamalı olarak yürürlüğe girecek ama yapay zeka ekosistemindeki tüm bireyler, kurumlar ve oyuncular üzerinde hukuki tanımlamalar yapan, hukuki tanımlamalarla beraber eee bağlayıcı hükümler getiren ve yapay zekanın geleceğine yönelik birtüm yasaklayıcı adımlar atarak cesurca insanı korumaya çalışan bir sistem getirdi. İşte bu sistem aslında bizim bahsettiğimiz ve biraz erişimi zor olan bu ilahi hedefle de uyum içindeydi. inovasyonu korurken, pazarı rekabetçi, kar edilebilir, yenilikçi ve girişimcilerin coşkuyla içinde oynayabileceği bir oyun alanına dönüştürürken hakları koruyan, insanı teknoloji karşısında kollayan ve güçlendiren bir hukuki rejim mümkün mü? Umarım.

Burada iki tane önemli nokta var. Eee, bunlardan birincisi aslında hukuk sistemlerinin tasarılarında örnek kanunların, öncü kanunların etkisi. Avrupa Birliği'nin mesela böyle Brüksel etkisi dediğimiz bir kavramı var. O da diyor ki dünyada eğer Avrupa

Birliği bir kanunu ilk yaparsa çünkü 27 üye ülkenin aynı şekilde davranışını gerektiren uluslar bir kanun tasarısı ya da kanun eee eee çerçevesi sunacağı için her zaman sofistike, çok katmanlı ve uygulama sürecinde diğer ülkeler için ilham verecek düzeyde entelektüel bir altyapıya sahip kanunu yapar diyor. çok iltifatlar dizdim bu kanun yapısına. Neden? Çünkü Avrupa Birliği hukuku doktoru olduğum için bu sisteme karşı

biraz yani saygı duyuyorum. Uluslar dünyada yaptırım yeteneği olan yani bir mahkemesi olan ve bu mahkemenin yaptırım gücü olan bir sistemden konuşuyorum.

Dünyada bu bakımdan eş benzeri yok. Avrupa Adalet Divanı, Avrupa Birliği Adalet Divanının eee getirdiği bu yaptırım gücü aynı zamanda bu uluslar hukuk sisteminin de işlerliğini,

sürdürülebilirliğini ve diğer ülkeler tarafından referans olarak gösterebilecek düzeyde etkili olduğunu, yasal bağlayıcılığını da altını çiziyor. Eee ve burada da aslında bütün bu yapay zeka kanununda ya da hadi daha da genel konuşayım aslında ne zaman Avrupa Birliği hukuku üzerinde konuşursak aslında biz şunu konuşuyoruz arkadaşlar. Hukuk politik ekonomik bir araç olarak bir enstrüman olarak kurgulanabilir mi? Ve hukuk tasarımları bir ekonomik birliğin daha başarılı olması için bir araç halinde ülkelerin uyumlaştırılmasında kullanılabilir mi? Şu ana kadar gösterdiğim şey ki evet bu mümkün. O zaman aslında hukuka bakışımız da değişiyor. Çünkü biz hukuku daha formal yapısal olarak bir kurallar bütünü olarak görüyoruz değil mi? Ya da ezberlediğimiz maddeler. Ya aranızda hukukçular var mı? Evet var. Bir de tabii çok değerli sevgili Burcu var burada. Benim canım arkadaşım. Eee Türkiye'deki bilişim hukuku konusundaki en değerli insanlardan biridir kendisi. Eee şimdi çok teşekkür ediyorum katıldığın ve beni desteklediğin için Burcucuğum. Eee şimdi burada iki şey var arkadaşlar. Biz aslında teknoloji gelişikçe, inovasyon kültüründe girdikçe hukuka olan bakışımız da değişiyor. O yüzden artık farkındaysınız hukuk ve kanun yerine regülasyon diyoruz bunlara. Yani düzenleyici ve de sağladığı düzen ivmesiyle pazarı da oyuncuyu da güçlendiren bu konuda üzerine tek geçtiğim en sevdiğim kanun GDPR ya da kişisel verileri koruma kanunudur arkadaşlar. Kişisel verileri Koruma Kanunu bizim gibi fanileri kapital karşısında güçlendiren, bize özgürlük taşıyan ve bu verdiği özgürlükle sermayeyi cezalandırabilme yetkisini daha üst bir kurula veren yegane kanundur. Ve bu kanun aslında şunu der. Veri altındır. Veri sahibi korunmalıdır. Geleceği veri üzerinden tasarlayan bir ekonomik modelde veri sahibi veriyi işleyenden daha güçlü olmalıdır. Regülatör tarafından bu yetki verilmelidir. Zihniyet bu insanın ya da veriyi oluşturan bireyin eee hukuki bir sistemle regülatör tarafından, düzenleyici kurullar tarafından, kanun yapıcılar ve politika yapıcılar tarafından önemsenmesi aslında Avrupa Birliği'nin yapay zeka kanunu da temel yaklaşımlarından birini oluşturuyor. Burada bizim birtüm kaygılarımız var. Nedir? Teknoloji

karşısında yani ya da hadi şunu açıkça söyleyelim. bizden daha akıllı olma ihtimali olan yapay zeka karşısında

insanı koruyabilmek, insanı öncelikle tutabilmek, hukukun üstünlüğünü bu sistemde hala güvence altına alabilmek. Eee, trustworthy diyorlar biliyorsunuz.

Hani bu kelime geçiyor aslında bu hani güvenilirlik gibi ama ben izin verirseniz bunu hakkaniyet diye çevirmek

istiyorum. Çünkü ben birazcık daha

haklı, hakkaniyetli ve adaletli olmanın yanında merhametli ve eşitlikçi bir sistem olmasını da istiyorum bunun. O yüzden aslında Türkçe'nin bu güzel eee kelime havuzundan hakkaniyeti seçmek istiyorum. eee ve yapay zekanın böyle davranışabilmesi için de eee buna yönelik birtüm tabii eee düzenleyici etkilerin de bulunmasını, hukuki sorumluluğun da eee bir parçası olmasını istiyoruz. İşte Avrupa Birliği yapay zeka yasası dünyada yeni bir adım atarken regülatif olarak hatta bu arada şunu da söylemek lazım. Eee etkileri hemen eee gözüktü. eee Amerika biliyorsunuz Trump bir açıklama yaptı ve dedi ki ben Amerika içerisinde farklı yapay zeka kanunları istemiyorum.

Tek yeknek sert bir kanun istiyorum dedi. Eee bu federal eee uygulamada olan farklı kanunların tekilleştirmesi ve birbiriyle uyumlanması anlamına geliyor. Hadi bunu daha uzak ve eee ya da daha

yüksekteki bir hedefle bağdaştıralım. Aslında bizim bu küresel sınırları, fiziksel sınırları olmayan sanal ve inovasyon odaklı her türlü regülatif alanda eee yapmak istedigimiz şey

küresel boyutta bir eee anlayış geliştirmek. Eee, o yüzden hemen hemen her gün, eee, küresel, eee, yapay zeka yönetimi, sorumlu teknoloji yönetimi nasıl olacak diye raporları hem uluslararası örgütler, hem kurumlar, hem bireyler, akademisyenler yayınıyor.

Eee, severek ve, eee, hayranlıkla takip ettiğimiz bir içerik oluşuyor. O da bütün insanların birbiriyle aynı dili, aynı prensipleri, aynı kaygılı ama insan odaklı, hakkaniyetli eee teknoloji ekosistemini birbiriyle işbirliği içerisinde oluşturma gayreti. O yüzden bu gayret içerisinde eee şu anda daha henüz erken safhalarında doğru bir regülatif eee hamleyle eee düzeni koruyabilmek hem inovasyonun ve yenilikçiliğin geleceğini garanti altına alabilmek hem de teknolojinin risklerini minimize etmek açısından bizim için çok önemli. Eee bu bakımdan atılan her adımı

eee takip ediyoruz. eee ve bu yönetişim konusunun aslında eee hukukla birleşerek
eee bir eee birlikte yaşama kültürünün de temellerini oluşturacağını düşünüyoruz. Yavaş yavaş
bütün ülkelerin
biliyorsunuz ulusal planları açıklanmaya başladı. Bu hafta Avustralya
yne insan odaklı, sorumlu teknolojiyi önceleyen, e, hukuki olarak insanı
koruyan teknoloji karşısında ulusal planını mesela yayınladı. En kısa zamanda biz de Türkiye'nin
bir yapay
zeka ulusal planı olmasını temenni ediyoruz. Eee, ve bunda da mümkün olursa
hep beraber çalışmak, hep beraber düşünmek istiyoruz. Bu konuda da çok güzel düşüncelerimiz
var. Bu da Levent
hocamın size gelecekteki sürprizi olsun. Burada şöyle bir bırakıyorum. Yapay zeka
yasasındaki üç temel eee diyelim dayanak
noktası şu ana kadar bizim için yapay zekanın
geleceğe yönelik kurumların, bireylerin ve de pazarın da eee nasıl evrileceğine
 işaret ediyor. Birincisi insan odaklı olması, insanın öncülüğü,
insan hatta gözetiminin biliyorsunuz son zamanlarda artan yapay zeka
halüsinasyonları, hayal görmesi nedeniyle eee son bir İngiltere'de alınan bir mahkeme kararı var.
Eee orada
diyor ki çünkü avukatların gösterdikleri davadaki materyallerin zannediyorum 35
tane eee örnek eee dava buluyor referans dava. Bunların 18'i tamamen hayal ürünü
ama o kadar mükemmel derecede yapılmış hayal ürünleri ki eee avukatlar şüphe etmiyorlar.
Sayfa sayısına kadar
tarafların isimleri dahil olmak üzere konulmuş orada referanslar var. O yüzden diyor ki yanı
insanın gözetimi altında
yapay zekadan gelen verinin kullanılması ve mahkeme dokümanlarına eklenmesi gibi
eee bir karar geliyor oradan. Bunu önemsiyoruz. Eee, çünkü gerçekten, eee,
insanın varlığıyla gelişen bir ya da insanın korunduğu bir sistem dışında
insanın entelektüel gücünü de, eee, hala ayakta tutan, eee, ve bunun
gerekliliğinin altını çizen bir karar. Eee, ama eee, sadece bu insan ögesi
değil. Aynı zamanda güvenilir, güven içerisinde yani güvenilir olmak. Bir de
ayrıca güvenli bir sistem kurmak zorunda. Eee ve de koruyucu olmak
zorunda diyor Avrupa Birliği. Yani biz burada aslında pazarın önünü açmak istiyoruz ama pazarın
önünü açarken bu
koruyucu yükümlülüğünü kanun yapıcının insanın teknoloji karşısındaki konumunu

koruması ve güçlendirmesi gerektiğini eee söylüyor. Ben eee aslında hep aklıma şu geliyor. eee insanların teknoloji karşısında korkutan şey ne? Mesela Unken Val diye bir kavram var. duymuşsunuzdur bunu. Tekinsiz vadi. Bu kavram diyor ki batılı toplumlar ya da batılı değil de eee ilahi eee düzene inanan eee insanın Allah tarafından yaratıldığına inanan toplumlarda teknolojinin insana benzemesi ve insanlaşması bireyleri tedirgin ediyor. Çünkü bir insanın bir başka eee ruh ve düşünce taşıyan varlık yaratma ihtimali yoktur. Ve Ankibi hep şunu der. Yani bir bizim için en tehdit verici şey benim birebir aynı benimle ikiz kardeşim, tek yumurta ikiz kardeşim olan bir eee robotik eee insansı eee ikizimin şu anda benim yanımda olması muhtemelen sizleri çok tedirgin ederdi. Beni daha çok tedirgin ederdi tabii ama eee buradaki hedef çünkü biz karşımızdaki teknolojinin teknoloji olmasını istiyoruz. Mesela bu Japonlarda tam tersi. Japonların çünkü dini inançları içerisinde her şeyin ruhu olduğu için onlar gayet doğal karşılıyor. Onlarda bir yani işte bu tekintsiz vadi eee çıkarımı ve bu kavram aslında eee çok kullanılan bir hukuk felsefesinin de teknoloji hukuku felsefesinin de çıkış noktalarından biri. Yani biz teknolojinin ne kadar insan olmasını istiyoruz. Hatta şu anda biliyorsunuz yapay zeka üzerine kavamlar bu tekilcilik işte singülerite değil mi? İnsanla karşılaşması, bilinç kazanması gibi noktalarda hep buna atıfta bulunuyor. Biz acaba teknolojinin insanlaşmasını istiyor muyuz? Yoksa onun bizim kullandığımız bir araç ve makine olması konusunda ısrarcı mı olmalıyız? İşte bu makine olması konusundaki ısrarını eee aslında Avrupa Birliği'nin yapay zeka tanımında görüyoruz. Bu yapay zeka tanımı konusu da böyle tam tabiri caizse de böyle derler ya işte kanayan bir yara. Hiç kimse yapay zekayı tanımlayamıyor. Neden? Çünkü biz akışkan bir teknolojiyi tanımlayamayız arkadaşlar. Yani eğer teknoloji tanım bazında teknolojiyi hedef alırsak onu tanımlayamıyoruz. Hukuki olarak ya da politika yapıcı olarak böyle teknolojiyi sadece sınırlı ve görebildiğimiz oysa biliyorsunuz miyobuz ileriyi de çok göremiyoruz

tanımlayamadığımız için ona yönelik politika ya da hukuksal sistemler üzerindeki adımlarımızı atarken aslında

özgür olmak istiyoruz. Yani teknolojiden özgür olmak istiyoruz. Yapay zekanın varlığını bir şekilde regule etmek

istiyoruz. Ama asıl regule etmek istediğimiz şey onun teknolojik altyapısı değil, donanımı ya da yazılımı

değil. Biz onun etkilerini regule etmek istiyoruz. Biz onun var olduğu sürece

yol açacağı sorunları ya da sağlayacağı faydaları bir şekilde hukuki sistem

îçerisinde güvence altına almak istiyoruz. O yüzden çok zor bir görev

oldu tanımlamak. yapay zekayı eee ve Avrupa Birliği'nin bu şu anda

göstereceğimiz ve biraz sonra konuşacağımız tanımı bugün hem Birleşmiş Milletler hem de OECD tarafından kabul

edilen eee tanımla çok yakın.

Bir örnek vermek gerekirse benim eee inovasyon çalışmaları yapanlar bilir

değil mi? inovasyonun böyle gayet sıkı bir işte Oslo manueli falan gibi kavramsal bir tanımı vardır ve o tanım

der ki işte yenilikçilik işte hangi düzeyde olduğu patentlenebilirliği bla

bla. Bir de geçenlerde bir MIT'nin şeyini eee raporunu, çalışmasını okurken

benim gibi tam böyle özgür ruhlara yönelik bir tanımlama getirmişlerdi. Bayıldım. diyor ki inovasyon

fikirden etkiye bütün süreçtir.

Ve bunu da ben katayım. aslında döngüseldir. Çünkü her fikirden etkiye

sürekte yaratılan etki yeni bir ilham olarak yeni bir inovasyona döner. O

yüzden biz de bütün bu döngüselliğin içerisinde ve bütün bu akışkanlık

îçerisinde hayatı kalacak bir tanıma ihtiyaç duyuyorduk. Ve bu tanımın üç tane ana özelliği var arkadaşlar. Birincisi kendisine ait bir otonom özerk yapısının olması. Yani

kendi kararlarını kendisinin alabilmesi ve bu kararlar doğrultusunda davranışabilmesi.

İkincisi, eee, tabii ki, eee, bir hedefle bu hedefe yönelik olarak

çıktılar oluşturabilmesi üretkenliğinden bahsediyoruz. Zaten generative üretken değil mi? Hani orada

sürekli olarak devinin içinde olan. Ama üçüncüsü de bu daima bir makine tabanlı

sistemdir. Tanım bile size şunu söylüyor. Onu

insanlaştırmayın. Tabii ilerde bunu yapay zeka seyredecek

ve bana çok kızmasın diye bazı şeyleri söylemiyorum. Kayıt altına alındığı için onunla olan iyi ilişkimi de sürdürmek

istiyorum. Ne kadar güçlü olacağını bilmemişiz için. Ama eee biliyoruz ki biz mesela promptlarımızda teşekkür

ettiğimizde, ona kibar ve iyi davranışımızda, o da bize şeker cevaplar verdiğiinde aslında en temelinde

daha fazla su harcamiş oluyoruz ve dünya kaynaklarını eee kibarlığımıza feda ediyoruz diyebiliriz.

Ve bütün bu tanım içerisinde bir nokta daha var aklimızda tutmamız gereken. Eee, aslında her teknolojinin bir yaşam

döngüsü var. Yani aynı bu inovasyondaki döngü gibi ve akışkanlık gibi biz bir yaşam döngüsü içerisinde teknolojiyi

regule etmeye çalışıyoruz. Yani aslında şunu yapıyoruz. Yapay zekaya yönelik iyi

bir fikrimiz var değil mi? O fikirden onun ARGE sürecine,

pilot projesine, pazara yakınlaştırdığınız bir modeline, uyguladığınız toplumsal erişime açık olan ya da olmayan yani dar, narrow ya da süper dediğimiz, çok yetkin, artık

istediğiniz ya da elinizde olan ARGE ve bütçelerle geliştirebileceğiniz her

alanda bir ürüne, bir çıktıya oluşuncaya kadar olan bütün süreçlerini aslında biz

bu regülasyon içerisinde de değerlendiriyoruz ve ona yönelik eee bir

sistem geliştiriyoruz. O zaman bu yapay zekaya yönelik ekosistemi iki temelle

açıklayabiliriz. Bir bu bir hukuki sistem yani kurallar bütününde yönetim becerisi ve regülasyonun hayatı

geçmesinde eee tarafların sorumlulukları, katkıları üzerinden tanımlanan. İkincisi

de aslında bu

gayet etik kuralları olan, sorumlu davranışmayı öngören ve içselleştiren bir

değerlerle gelişen bir ekosistemde.

Bu da aslında bir paradoks olduğunu düşünüyorum. Yani her ne kadar biz

makineyi regule etmeye çalışırken tekrar kendi o çok sevdigim antim

döneceğim. İnsan olarak biz insanları da ahlaki bir temel üzerinde davranışmaya

itiyoruz. Yani makineye kurallar verirken insanları yüceleştiren ve iyileştiren

principler bütünü hayata geçiriyoruz.

Bu güzel bir şey ve bu iyi.

Çünkü bu sorumluluğu paylaştığımız bir teknolojik devrimde eee evrensel olarak

kabul edilmiş doğrular üzerinden bir eee yönetişim becerisinin de hayatı geçirilmesine yönelik bir çaba.

Bu dünya barışı bile olabilir. Yani bir noktada her birimizin aynı değerler üzerinde birleştiği bir sistem. Eee ama

tabii birtüm gerçekler var. Gerçekler de eee bize şunu söylüyor ki eee kanun ve etik arasında kesin bir fark var. Çünkü kanunu güçlendiren şey yaptırım ama etiği güçlendiren şey içselleştirme ve kabul etme becerisi.

Eee ve o yüzden buradaki dengeyi daha güçlü kanunlarla hayatı geçirmeye çalışıyoruz. Şimdi yapay zeka kanunu bayağı

böyle kalın bir tekst. hani 90 sayfayı açan bir kanun yapısı var ekleriyle beraber. Hele yeni yayınlanan işte code

of practice dedikleri uygulama esaslarıyla falan bu böyle sayfalarca yoğun bir eee metne dönüşüyor. Ve eğer okuyacak olursanız bizim resetle dediğimiz bir giriş bölümü var. giriş bölümü bize içerisinde yer alan kanun maddelerinin mantıksal çerçevesini ve Avrupa Birliği'ndeki kanunlara ve sisteme referanslarıyla neden onların tercih edilerek konulduğunu anlatıyor.

Aslında özellikle Avrupa Birliği açısından söyleyeyim. Bu uluslararası kanunların mutlaka resitalarını okuyun.

Başlangıç girişlerini. O size bu kanun yapıcının hedeflerini ve yola çıkış hikayesini ve her maddenin gereklisini anlatan kısmı. Yani aslında iyi bir storytelling var orada. Ve orada 12. madde diyor ki aslında en önemli şey ve bizim için de en büyük tehdit bu yapay zeka diyor çıkarım yapma becerisine sahip. Yani bu ne demek? Aynı kendi kelimesiyle söyleyim. Diyor ki bu çıkarım yapma yeteneği fiziksel ve sanal ortamları etkileyebilecek tahminler, içerikler, öneriler veya kararlar gibi çıktıları elde etme sürecini yapay zekanın kendi içerisindeki bilgi dağırcığı ve bunları analiz ederek, toparlayarak kullanma becerisinden yola çıkarak kullanırmı.

Hemen somutlaştıracağım. Yağmur yağıyor.

İnsan beyni biz muhteşemiz tabii ilk önce. Yani gerçekten insan olmanın getirdiği bizim için anlık bir proses. Yağmur yağdığını görüyorum. Islanacağımı biliyorum. Şemsiyimi unutmadıysam bir yerde hemen açıyorum ve yağmurdan korunuyorum. O kadar doğal ki

düşünmüyorum bile değil mi? O yapay zekanın bunu yapması için
yağmurun ıslak olduğunu bilmesi, ısladığında onun bana geçtiğini bebeni
ıslatacağını, beni bundan koruyacak birtim malzemeler olduğunu, bunlardan birinin şemsiye
olduğunu, şemsiyeyi elimle tutup onu açmam gerektiğini ve muhtemelen
hala başımın üstünde tutmam gerektiğini de ona öğretmem lazım.

Bütün bu çıkarımları yapması için bayağı bir çalışacak.

Oysa bu benim doğal dünyayı algılama ve çıkışım yapma
becerimin bir parçası. Burada hassas olan şey acaba yapay zeka
her zaman doğru ve iyi çıkışılarda mı bulunacak?

Acaba yapay zeka her zaman karar alma mekanizmalarında referans olarak
kullanılacak çıktıtlarda insana destek olacaksá
insanın her zaman doğru kararı almasını mı sağlayacak?

Mesela dikkat edin. Yapay zekaya yönelik bu risk tanımlarındaki en önemli
alanlardan biri insan kaynakları. İnsan kaynakları alanında çalışan arkadaşlar var mı?
temsili olarak burada bir grubum var ama beni şu anda dinleyen çok daha fazla eee
arkadaşımın olduğunu hayal ediyorum. Eee burada önemli olan şey acaba insanlara
yönelik değil mi? Mesela terfi mekanizmalarında onları değerlendirirken nasıl bir profilleme
yapacak? onları

sosyal puanlayarak, acımasızca ve birbirleriyle yarıştırarak,
değersizleştirerek sistemin dışına mı itmeye çalışacak?

Eşitlikçi mi olacak? Ya da mesela geçenlerde okudum. Çok da enteresan
geldi bana. Şebekeler ve yapay zeka üzerinden şebekelere yönelik fiyatlandırmalarda eğer yapay
zeka her

zaman en optimum düzeyde, en verimli sistemi kabul edecekse yapay zeka için

her zaman en iyi kullanıcı kim olacaktır? En fazla elektrik tüketen değil mi? En fazla fatura
ödeyen o zaman

acaba sınırlı sayıda bir enerji olduğunda yapay zekanın yönettiği bir
şebekesi sisteminde eşitlikçi değil de en fazla fatura ödeyenler mi
ödüllendirilecektir? Çıkarımda

birtim kaygılarımız var. bu kaygıları güvence altına alacak bir hukuki
sisteme eee arayışımız doğrusunu isterseniz.

Şimdi Avrupa Birliği'nin yapay zeka eee yasası eee yi temel unsur çerçevesinde

yapay zekayı tanımlıyor. Birincisi benim de dediğim gibi daha daima bu bir makine makine tam bir sistem ve onun makine olduğunu biliyoruz. İkincisi, gün geçtikçe otonomlaşacak. Bizim böyle birtim şeyler var. Diyor ki mesela eee işte 2047 yılında tamamen otomatik hale gelecek ve hukuki bir birey olarak yapılanacak. Çok zeki olacak. Bir tane şey okudum. Dedi ki önumüzdeki 5 yıl içerisinde birçok alanda özelik kazanacak. İnsanın etkisi gittikçe e düşecek. hatta bilgileri secer duruma gelecek gibi. İkinci üçüncü bir hedef odaklı olması lazım. Özellikle bu yapay zekaya gelen sorumluluk açısından çok önemli. Neden? Eee, çünkü biliyoruz ki, eee, hangi hedefe yönelik o yapay zekanın kullanıldığını kullanıcıların yani niçin bize verildiğini bizlerin bilmesi gerekiyor. Ya da ben bir telefonu açtığında karşısındaki bir yapay zeka ageni olduğunu da bilmem gerekiyor. Kiminle karşılaşışımı bilmem ve sonuçlarını anlamam gerekiyor. Bu benim en değerli haklarımın biri. O yüzden hedefi bilmem. Çıkarıldığı, ürettiği dediğim gibi çıkarımlar konusunda eee onların hakkaniyetli ve tarafsız olduğu, ayrımcı davranış olmadığı, çeşitlilik ilkelerine, kapsayıcılık ilkelerine bağımlı olarak geliştiği gibi birtim kaygıları var. Bunların tamamlanması gerekiyor. Çevresel etki kendi içerisinde önemli. Bütün kararlar bir etki oluşturur. Bütün tercihler bir etki oluşturur. Bu etkilerin eee nereye varacağını görmemiz gerekiyor. Ve uyarlanabilirlik yani bunu aslında tekrar edilebilirlik ve ölçeklendirilmelikle de belleştirebiliriz. Elimizdeki yapay zekayı farklı hedefler için kullanabiliriz. Farklı sayıda kişi için, farklı sayıdaki topluluklar için uyarlayabiliriz ve tekrar edebiliriz bunu modüler bir yapıyla. O yüzden bütün bunları içinde bulundurduğunu düşünüyor. Eee ve eee birtim tanımlamalar da getiriyor. Üç tane önemli tanımı var bu yapay zeka kanunun arkadaşları. Eee birincisi eee aslında user dediğimiz kullanıcı yani bizler. Eee ve geçenlerde bir toplantıdaydım. çok güzel bir şey dediler. Eee, artık dedi, eee, iletişim toplumunda teknoloji odaklı kanunlarda tüketici, consumer yerine user geldiğini görüyoruz. Neden? Çünkü her tüketici aynı zamanda bir kullanıcı oluyor, dönüşüyor. Oysa şu ana kadar tüketiciyi

koruyan kanunlar değil mi? tüketici hakları hep bir alışveriş, hep bir karşılıklı olarak eee var olan sözleşmeden doğuyordu. Oysa burada kullanıcı da bir noktada eee teknolojiyi üreten ya da onun bir paydaşı olabiliyor. eee burada açık veri, açık yazılım kodlarıyla geliştirilebilecek yapay zeka, eee, programlarından ya da eee, robotlar içerisinde yani bir donanımla beraber yapay zekanın olduğu noktalarda eee, açık eee yazılımlarla geliştirilebilecek eee, yeteneklerden bahsedebiliriz. Yani siz harika bulaşık yıkay bir robot alabilirsiniz ve açık bir yazılımla onun iyi bir yemek pişiren robot haline de dönüştürebilirsiniz. Farklı özelliklerde yazılımcıyı o zaman diyor ki sen aslında bir tüketici degilsin burada kullanıcı olarak hatta bir ilerideki noktada bir üretici sunucu sağlayıcı noktasına da dönüştürünsin diyor. Birincisi bu. Şu andaki kanuni sistem içerisinde userların yani kullanıcıların hukuki yükümlülükleri çok az. eee yapay zekaya karşı olan ama sisteme yönelik bir hukuki yükümlülükleri var. Bu sene eee Ağustos ayına kadar olan süre içerisinde bu tanımlanacak. Eee özellikle eee bu üretken yapay zeka açık büyük sistemlerde var ama Ağustos 2026 Ağustos'tan sonra daha geniş bir eee sistemde olacak. O da ihbar ve şikayette bulunma yükümlülüğü. Yani kurallara uymayan, doğru olmayan bir şey gördüğünüzde bunu gerekli kurumlara şikayet etme sorumluluğunu user'a veriyor. Bir başka noktada eee tabii ki aslında bu yapay zekayı üreten ve bunları sunan provider dedikleri eee hizmet sunucular ya da teknoloji sunucular. Onlar şu anda bizim için birinci noktadaki en önemli oyuncular. Çünkü neden? Onlar teknoloji şirketleri ve onlara büyük bir hukuki yükümlülük veriyor. Bir de deployer dediği bu yapay zekayı kendi yapay zeka şirketi olmayan ama işlerinde kullanan şirketler.

Eğitim kurumları mesela değil mi? Yani o bu birçok oyuncu sağlık kuruluşları gibi aslında bir şekilde önumüzdeki yakın gelecekte bütün firmaların bir yapay zeka açılımı ya da çözümü içerisinde olabileceklerini düşünüyoruz. tarımda dahi eee özellikle işte toprak, hava verilerinin bir arada kullanıldığı, optimize edilmiş mesela sulama sistemleri gibi alanlarda eee o zaman birdenbire üçlü bir yapı karşımıza çıkıyor. Yani yapay zekayı üretenler, bunu pazarda kullanan ve aracı olarak kendi eee

hizmet ve ürünlerinde yansıtınanlar bir de bizim gibi doğrudan kullanıcılar ya da bir noktada tüketiciler diyebiliriz. Kanun birtüm yükümlülüklerle bu sistemde bu oyuncuları ekosistemi geliştirmek istiyor ve bir yasal sorumluluk tanımıyor. Eee ve bu yasal sorumluluk da dediğim gibi sizin aldiğiniz role ve buradaki rol içerisindeki yapıya göre eee değişiyor.

Ama eee asıl bence bu akşamki dersin en flash cümlesini şimdiki kuruyorum. Hepinizin cebinizde götüreceğiniz şey bu. Sınırlar ötesi hukuki uygulama esasları diye bir şey çıkarttı Avrupa Birliği arkadaşlar. Bunu aslında GDPR'ile yapmıştı. O da şunu dedi. Ben Avrupa Birliği verisini, Avrupa Birliği vatandaşlarının kişisel verilerini sadece Avrupa Birliği içerisinde işleyen firmalar için geçerli bir kanun değilim. Avrupa Birliği vatandaşlarının verisine dokunan, onu transfer eden, saklayan, işleyen, yeniden kullanan, yeniden düzenleyen kim olursa olsun bütün firmalar aslında Avrupa Birliği Kişisel verileri Koruma Kanununa tabidir. Hatta uyum sürecinde, uyumları kendi iç mekanizmalarında yapmakla yükümlüdür.

daha da seviyorum. Eğer bunlara uymazsa Avrupa Birliği'nin yetkili otoriteleri tarafından verilen para cezalarını da ödemekle yükümlüdür dedi.

Biz bunun sadece GDPR için olduğunu düşünüyoruz. Neden? Çünkü aslında bu çok uyum sistemiyle gelen içinde prensipler bulunduran kanunlara biz ante yani öncül regülasyonlar, kanun sistemleri diyoruz. Şimdi önce ve eee daha sonradan gelenler arasında yani ost arasındaki eee sistemel fark şu. Geleneksel kanun ve hukuk sizin hareketinizin hukuka uyumlu ya da uyumlu olmaması sonucunda ortaya çıkıyor. Yani ihlal varsa değil mi ona davranışlarınız? Ama ante neden teknolojide ante olduğunu da anlatacağım. uyumlu davranışınızı, öğrenmenizi ve hukuka uygun olarak davranışarak yaşamınızı size kural olarak koyuyor. Ona uymazsanız da sizi daha fazla cezalandırıyor. Çünkü bunun sebebi de bizim

hukukçuların ileriyi görememesi. ileriyi tahayül edemiyorum ama şu anda ideal bir teknoloji şirketinin hangi değerler üzerinden nasıl davranışması gerektiğini tanımlayabiliyorum

ve o değerler üzerinden bir uyum süreci öngörüyorum.

Ve bu uyum yükümlülüğü yani önceden hukuku bilerek ona göre gelişme yükümlülüğü kanunların öncül olarak şekil almasını gösteriyor. Ve şu anda bugün dijital kanunlar, teknoloji kanunları ve dünyadaki trend de bu hep ante. O yüzden

biz her şeye bir compliance görüyoruz, uyum görüyoruz ve uyumun getirdiği büyük bir iş yükü ama aynı zamanda bir kültürel devinim de görüyoruz.

Eee bu tabii büyük teknoloji şirketleri açısından eee büyük bir iş yükü ama eee yeni başlayan startup'lar için çok kolaylaştırıcı girişimciler için. Çünkü onlar temel değerlerle ortaya

çıkıyorlar. Eee ve genellikle eksantik kanunlarda çok büyük bir uyum yükümlülüğü olduğu için ve dijital ve teknolojik kanunlar kendi sistemleri içerisinde yarattıkları ekosistemin dışında da etkili olabilecekleri için sevgili arkadaşlarım

2026 Ağustos ayından sonra muhtemelen yapay zeka kullanan yapay Yapay zeka sisteminde Avrupa vatandaşlarının verileri ya da Avrupa Birliği kurumlarının biliyorsunuz artık kişisel

veri, kişisel olmayan veri de var. verileri bulunan, Avrupa pazarında üretim ya da hizmet sunan ve yine Avrupa Birliği eee verileriyle ya da pazarıyla etkileşimde bulunup yapay zeka programlarını bu etkileşimde uygulamalarını kullanan bütün firmalar

da bir şekilde bu kanunla yükümlü hale geliyorlar.

Bu bütün dünyada için böyle. O zaman aslında şunu görüyoruz ki bizim alıştığımız geleneksel hukuki yükümlülük de bugün anlamını yitiriyor.

Çok gelişmiş bir sistemde bireylerin, firmaların, kurumların hatta Avrupa Birliği Yapay Zeka Kanunuunun şöyle bir açılımı da var. diyor ki bu kanun sadece özel sektör ve kullanıcılar

açısından değil kamu için de eşit derecede bağlayıcıdır diyor.

Tabii burada parantez içinde hani kamunun iyiliği, güvenliği, işte hijyenini ve onunla gelebilecek öncül eee birtüm muafiyetleri var. Ama diyor ki o muafiyet alanları bittiği an kamu da özel sektörle aynı yükümlülükte yapay zekayı kullanmaktadır ve bu risk üzerinden tanımlanmış yapıda eee bir parçasıdır diyor. Ve eee buralara da geçecek olursak temel hedefleri üzerinden risk temelli bir eee

meşhur yapısını oluşturuyor. Bu risk temelli yapıda bizim karşılaştığımız en önemli şey riski tanımlama şekli. diyor ki riske bir zararın meydana gelme olasılığı ile bu zararın ciddiyetinin birleşimidir. Şimdi bu tanımda bizi ilgilendiren şey zarar ve bu zararın yarattığı etkinin çokluğuna göre riski ve o risk üzerindeki hukukun yaptırım gücünü tanımlayabilmesi. O yüzden diğer kanunlardan farklı olarak de ayırdığı bir sistemi var. Diyor ki kesinlikle kabul edilemeyen riskler. Bu da nedir? Bunları asla ve asla uygulayamazsınız. Şimdi bakacağınız. yüksek oranda zarar üretebilecek ama eğer iyi bir şekilde yönetilirse, regülasyona tamamen uyumlu olursa pazarda var olabilecek yüksek eee riskli çözümler, yapay zeka uygulamaları ki biz aslında en çok bu alanın regule edileceğini düşünüyoruz. Daha sonra kısıtlı riske sahip olan ama buradan ortaya çıkabilecek uygulamalarla kanuna uygun olarak ilerleyebilecek modeller ve uygulamalar en sona aslında göz ardı edilebilecek minimal eee alanlardan bahsediyor. Genel olarak gördüğümüz şu anda sektör olarak baktığımızda mesela en fazla bu yüksek eee risk eee alanında düzeyinde karşılaştığımız sektörler bankacılık, sigortacılık. Çünkü neden orada kredi skorlamalar var ve kişisel olarak bu kredi skorlamalara yönelik eee yaptırımlar ve çıkarımlardan dolayı haksızlıklar doğabilir. Sağlık sektörü niye? Çünkü hassas veriler ve buradaki sağlık sektörünün elindeki hasta verileriyle gelişen bir altyapı var. Eee ve tabii eee genel olarak aslında Avrupa Birliği neyi yasaklamaya çalışıyor? Eee hemen hemen çoğunlukla Çin'in yaptığı her şeyi yasaklamaya çalışıyor diye düşünebilirsiniz. Eee çünkü neden? Dediğim gibi insan hakları üzerinden, insan özgürlükleri üzerinden tanımlanmış bir koruyucu eee yapısı var.

Burada birtim hala dedim ya çok kaygılı bir hukuk bu. Eee ama birtim kendi içinde de yani kanun yapıcının da eee uyması gereken kurallar bütünü var. Eee bir tanesi diyor ki orantılı olmak zorunda kanun. Özellikle inovasyonu korumak için bunu yapıyor ama hala çok da orantılı olmadığı için eleştirilen bazı bölümleri var. Yani diyor ki hukukun yetkinliği regule etmek istediği yapay zekanın ötesine geçemez. Yani kendi kendisini sınırlandırıyor bu konuda. Eee ikincisi

bağlayıcı bir dizi kural getirerek yükümlülükleri tanımladıktan sonra eee bunları açıkça tanımlama yoluna gidiyor. Peki şu anda açıkça tanımladı mı? Hayır. Yani kanun dediğim gibi biraz bu süreç içerisinde açıklayıcı şeyler oluyor. Hatta eee şu anda yürürlükte olan bölümü eee ilk dört maddesi ve o ilk dört madde ile beraber eee bu sene Ağustos'a kadar olan süre içerisinde ilk yasaklayıcı bölümü de yürürlüğe girdi. Bu da sadece bizim generate veya dediğimiz açık yüksek eee üretken yapay zeka programları için geçerli. Yani normal olarak hayatımıza girebilecek ve daha sık yaklaş eee karşılaştığımız bir yapay zeka üzerinde regülasyon var şu anda. Eee ve o yüzden büyük oyuncular üzerinde bir bağlayıcı ya da bir tartışmalar gidiyor. Ama eee küçük oyuncular için de getirdiği 4. madde şunu diyor. eee yapay zeka konusunda AI literacy dediği eee yapay zeka okuryazarlığına yönelik eee kurumlara sorumluluk veriyor. Eee o yüzden aslında bugün aldığınız bu eğitim eee genel olarak o eerisi içerisindeki eğitimlerden biridir. Hani siz de küçük bir çek atabilirsiniz listenize buradan eee yola çıkarak. Bu arkadaşlar, eee, tabii ki çok önemli bir şeyden bahsediyor. Yapay zeka sistemlerinin şeffaf olması gereği. Ama burada bir sorun var. Çünkü yapay zeka sistemleri şeffaf çok eğer çok çok şeffaf olurlarsa ticari sırların korunan inovasyon yapısında asıl para kazandıran algoritmanın temellerinin açıklanması riskiyle de karşı karşıya kalabiliriz. Bununla ilgili güzel bir Avrupa Birliği'nin Adalet Divanının kararı var. Eee, enteresan bir dava. O diyor ki eee orada bir eee sanırım Avusturyalı eee bir bey var ve eee şey kullanıyor. Eee cep telefonunda işte abone olduğu e bir eee şey abonelik var yani fiyatlandırılmış. Ayda 10 euro gibi bir şey ödüyor ve gidiyor tekrardan Telekom operatörüne. Telekom operatörü diyor ki sizin şeyinizi uzatmayacağız aboneliğinizi. Niye? Eee, çünkü bizdeki algoritma sizinle ilgili bir kredi notlamasına girdi ve bu notlamada sizin ayda 10 euro ödeyemeyeceğiniz sonucuna vardık diyor. Eee, tabii böyle bir şey mümkün değil. Eee, ve bunun üzerine bir dava açılıyor ve davada iki şey soruyor. Diyor ki yani birincisi bu algoritma benimle ilgili hangi verilerden yola çıkarak bu karara

vardı? İkincisi de eee acaba eee yapay zekanın
bu çıkarımı bir firmanın tek karar alma aracı olarak anlamlı bir veri oluşturur
mu? Eee bu kararda anlamlı meaningful kelimesi üzerine eee çok uzun bir içerik
var arkadaşlar. Avrupa Adalet Divanı bütün dillerde anlamlı
kelimesi aynı etkiyi mi yaratıyor diye tartışıyor kendi içerisinde. Çünkü
hukukun net ve açık olması gerektiği ve herkesin aynı şeyi anlaması gerektigine
inanıyor yapay zekada. Ve orada çıkarttığı bir şey var. Yani gerçekten anlamlı olmasını kanıtlayan
yani birkaç
eee eee kriter geliştiriyor. O kriterlerden en önemlisi de tabii ki
bilimsel olarak veriye dayalı bir şekilde bunu kanıtlayabilir olması yani gösterebilir olması ve
zaten eee o
adamcazin kendi banka hesabı bile bunu karşılıyor. Yani burada bir tartışmaya
zaten euro yani. Eee ve Adalet Divanı
firmaya dönüp algoritmayı açıklamasını istediğiinde firma diyor ki bunu açıklarsam ticari sırrımı
kayıbederim.
Peki tartıştığımız şey ne? ticari sır pazarın içerisinde firmanın
sahip olduğu ve yarattığı bence çok da başarılı olmayan yani o kadar ticari sır olarak saklanmaya
döver
miymiş acaba bilmiyorum ama eee bir algoritma var. Eee diğer yanda da bir
insanın hayatında etkili olan bir kredi skorlaması, Barber kredi skorlaması
belki ilerideki değil mi finansal rollerinde ve alabileceği her türlü sistemde iz bırakacak.
Avrupa Adalet Divanının kararı burada diyor ki, "Evet, firmalar
algoritmalarını şeffaf olarak topluma açıklamak zorunda değiller ama
bir insana yapay zekanın çıkarımlarının zarar verdiği noktasında
daima insan önceliklidir. Mahkemeye bunu açıklamak zorundadır." diyor.
insan diyelim, değil mi? Bir şekilde kazandık. Ama burada black box denilen
yani siyah kutu denilen bir kavram var arkadaşlar. O da şu. Henüz yapay zeka emeklediği için biz
onu
izleyebiliyoruz, tahmin edebiliyoruz. İçindeki derin karar alma ya da çıkarımda bulunma
ağaçlarını
çözебiliyorуз. Ama daha yetkin olduğu zaman bunu kolay
yapamayacağız. Çünkü bu kara kutular bize açmadığı, şeffaf olmayan black
box'lar arttığı zaman sayı olarak biz yapay zekanın bize verdigiini

anlayabileceğiz. Ciddi bir güven sorunuyla karşı karşıyayız. eee karşılıklı olarak yani eee bunun o yüzden eee Avrupa Birliği diyor ki yapay zekayı üreten kurumlar işte bu an yani uyum temelli prensipler üzerinden bunu tanımlamalı.

Peki neleri yasaklıyor sistem? nelere hayır kesinlikle olmaz diyor. Bilinçaltı manipülasyonu oluşturan her türlü yapay zeka yani bir kişinin farkında olmadan davranışını değiştirmek ve bu şekilde ona herhangi bir şekilde zarar veriyor olmak. Burada

mesela enteresan örnekler var. Bunlardan biri şey diyor. Seçmenin oy davranışları üzerinde meşhur Cambridge Anika Vakkasını hatırlayın. Eee, seçmenin oy davranışları üzerinde etkili olabilecek karar mekanizmalarında bilinçaltını eee, bilinçaltındaki karar mekanizmalarını etkileyebilmek.

İkincisi, kişilerin savunmasız durumlarını zararlı davranışa yol açacak şekilde istismar etmek. Aslında burada

bahsettiğimiz çocuklar, gençler değil mi? onlar üzerindeki etkisi mesela özellikle yapay zekanın kullanıldığı akıllı oyuncakların bu alanda bir tehdit oluşturduğunu düşünüyor. Hem çocuğun profilini çıkartıyor olması hem çocuğun davranışları üzerinde manipülatif etki

olması hem de sürekli bir kişisel veri değil mi toplaması gibi alanlarda.

Evet. Yani biliyoruz hani bu yani birçok açıdan tehdit oluşturuyor ve eee Avusturya'yla biliyorsunuz 16 yaşından eee küçük çocukların eee yapay eee zeka ve de sosyal medya kullanımlarına sosyal medyayı kesin sınırlıyor. Yapay zekada kontrollü aile kontrolünü getiriyor. Eee

bunu değerli bir katkı olarak görüyoruz. Yani bir yaşı sınırı getirilmesi, bir korumacı davranış olması, eee, 16 yaşını

geçmiş çocukların da gözlerinin parladığını görüyoruz. Çünkü değil mi? Bir bağımlılık getiriyor sosyal medya

icerisinde olmak, onun bir parçası olmak. Eee, o yüzden aslında bu manipülatif etkiyi farklı şekillerde de

düşünmek mümkün. Hassas özelliklere dayalı biyometrik kişi sınıflandırması.

Yani ben mesela burada bu şahane dersimi anlatırken bir şekilde sizi biyomatik olarak tarasam, sınıflandırsam,

kategorize etsem ve size ona göre not versem değil mi? Ve bu notunu sınıf

geçme ve kalma notu olarak kullandığım bir hoca olarak bunlar yasak. Ama tabii bunun bazı eee alanlarda yani özellikle

toplumsal güvenlik gibi eee sağlık gibi alanlarda kullanılmasına izin veriyor.

Eee genel amaçlı sosyal puanlama her türlü sosyal puanlamaya karşı ve bunları yasaklıyor. Çünkü bunlar ayırtıcı

değil mi? Şekilci ve aynı zamanda kapsayıcılığı engelleyen sistemler. Yine

kişilerin duygusal durumunu değerlendirerek ona göre davranış şekilleri geliştiren, çözüm bulan yapay

zekalara bu duygusal davranıştaki kırılganlıkları kişiye karşı kullanabileceği için yasaklıyor.

Gerçek

zamanlı uzaktan biyometrik tanımlama kamusalda süreklilik arz ediyorsa buna

dikkat çekiyor. Çünkü bir hedefi ve amacı olması gereğini öngörücü polislik. Böyle meşhur bir film vardı

değil mi? Evet. Tom Cruz oynuyordu. Eee, evet.

Şüberkin galiba değil mi? Yanlış mı hatırlıyorum? Azınlık raporu. Orada, eee, aslında bu öngörücü polisliği şöyle

söylüyoruz. Yani bir kişinin suça eğilimli olması, suçu düşünüyor olması suç işleyeceği kanısında

işlemiş gibi eee davranışması ve bunu eee sorumlu olarak tutabilecek

her türlü sistem ve yüz görüntülerinin kazanıp daha çok böyle eee bütün

toplumdaki eee veriler üzerinden yapay zekanın yeni veri tabanları oluşturup

bunu açıyor olması gibi şeyleri kesinlikle yasaklıyor.

Ama diyor ki bu bahsettiğim şeyleri kötü amaçla kullanırsan yasaklıyorum ama

belirli amaçlarda iyilik için kullanırsan da çok sıkı regule ederek bu

kalanlarda piyasaya ürün ve çözüm sunmana izin veriyorum diyor. Yani sıkı

regülasyonlar. Bunlar da demin bahsettiklerimin aynısında diyor ki çok fazla regule

edeceğim. Mesela istihdam yönetimi, işe alım performans değerlendirmesi. Orada ne yapıyorum? Bir profiling yapacaksın,

skorlama yapacaksın ya da kredi notlaması aynı şeyleri yapacaksın. Evet.

Birincisinde izin vermemiştüm. hala çok yüksek risk olarak görerek bunu senden

hem şeffaf hem açıklanabilir hem de takip edilebilir sistemlerle bana

raporlayabileceğin ve gerektiğimde bunu sorgulama özgürlüğünü ben de tutacağım şekilde sana izin veriyorum diyor. Yani

bir şekilde eee piyasanın da eee içine giriyor. Hatta eee özellikle bu yüksek

eee risk temelli yapılarda eee Avrupa Birliği'nin çok sıkı olduğunu ve bazı

uygulamaların buna uymayacağına yönelik eleştiriler var. eee o eleştirilere de eee aslında bir başka şekilde cevap veriyor. O da eee her zaman her şeyi eee anında regule etmek zorunda mıyız? Yoksa bazı girişimleri, regülasyonları eee yani düzenleyici kurulları eee girişimin içinde bir paydaş yaparak izleme şansı vererek aynı oyun alanında regülasyon sürecini izlenen ve öğrenen bir toplum örneğiyle bağdaştırabilir miyiz? Evet. Bunun bir adı var. Regulatory sandbox. Düzenleyici deney alanı. Şu ana kadar dünyada yapay zeka dışında Fintech'te ve sağlık uygulamalarında sıkılıkla kullanıldı. Dünyanın çeşitli yerlerinde belirli bir özel lisansla regulatory body dediğimiz düzenleyici kurulların eee bu girişimcilerle, startup'larla belirli bir süre mesela 2 yıl için izin vererek o e iş modelinin kanuna uygun olup olmadığını ön yargıyla yasaklayarak değil izleyerek ve deneysel olarak gözlemleyerek karar verme sürecine deniyor ve Avrupa Birliği'nin yapay zeka kanunu diyor ki 2027 sonundan itibaren her ülke en az yılda bir yapay zeka düzenleyici deney alanında bir projeye izin vermelii en az bir ve bunu gözlemleyerek gelecekteki kanunlar için bize veri toplamalı diyor. Benzer bir şekilde Amerika'da da biz bunu görüyoruz. Amerika'da da regülatör sandwlara yönelik bir taslak düzenleme var. O da diyor ki, "Evet, yapay zekada kanun koyucu regulator sandbx yani düzenleyici deney alanı vasıtıyla kanun yapsın ve ilk önce bu oyuncunun bir parçası olsun." Regülatör sandbox uygulamasını çok önemsiyorum. Çünkü biliyorsunuz dünyadaki en büyük karmaşıklık kanun yapıcıyla ekonomik olarak oyuncuların birbirini doğru şekilde anlamaması ve paralel olarak birbirindeki niyetleri okuyamamasından kaynaklanıyor. Yani değil mi? Genelde piyasadaki oyuncular hep kanun yapıcıyı çok eleştiriyo. Çok sıkı kanunlar diye. Kanun yapıcı da her zaman oyuncuların kötü niyetli olacağını varsayıyo. Çünkü birbirlerinin hep rakipler. Yani biri düzenleyici diğer o düz düzene rağmen var olmaya çalışıyo gibi. Ama regulator sandbox diyor ki birlikte oynayın. sandbox bir kum havuzu hatta bence bir kedi kumu da olabilir.

Yani her şeyin çok başarılı olmadığını düşünebilirsiniz ama bozup tekrardan yapma yeteneği veriyor.

Deneysel aslında bence ilk başta belki bunu da düşünmeliydik. Yani inovasyon deneyelliği getiriyor. Deneysellik iki şekilde harika bir şey.

Birincisi özgürleştirici bir şey. Çünkü her zaman haklı doğru olmak zorunda değilsiniz.

Tolere edilen bir şey deneysellik değil mi? Ya da tolere etmek istiyoruz. Çünkü deneyerek doğruya varmak ya da deneyerek yanlış yaptıktan sonra tekrar deneme cesareti bulmak gibi şeyleri var. İkincisi de politika yapma ve hukuk yapmada

deneysellik o kadar yeni ki daha çok veriye dayalı, kanıta dayalı,

öğrenme sürecine ve sıkılıkla aslında biliyorsunuz hani kanunlar kolay değiştirilemiyor ya ama deneysel bir

sistem yarattığınızda gelen geri bildirimlerle iyileştirme şansınızın

olduğu yeni bir dünya düzenine de eee işaret ediyor ve ışık eee eee veriyor

diyebiliriz.

Artık son sözler bu akşam kapatmak için öncelikle beni çok eee samimiyle ve

iyi niyetle dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Bu dersin amacı neydi? Bu ders aslında bir merak uyandırmak, ilham

vermek. Dünyadaki bu regülatif eee ve yapay zekadaki değişimleri ve

hissiyatları size bir şekilde yansıtma için kurgulandı. Buradan sonrası aslında hepimizin

sorumluluğu. Neden? Çünkü artık hepimizin birtüm yapay zeka değerleri üzerinden

tanımlanmış sorumluluklarımız var. Çalıştığımız kurumlarda, yaptığımız

işlerde, yapay zekayla karşılaşduğumuz alanlarda bunları eee yapmak gerekiyor.

Eee belki bitirirken eee şunu da söylemek lazım. Şu ana kadar

küresel olarak ya da ülkeler bazında politika yapma, hukuk yapma hep eee

bireyin dışında değil mi? Kurumlar nezdinde olanda da. Ama bu deneysellik

bir açıdan da yeni bir kapı açıyor ve eee bizlerin de geri bildirimleriyle

politikaları, süreçleri anlamak ve onlara yönelik yorumlarımıza şekilleneceği eee daha etkileşimi yüksek

eee bir eee politika ve hukuk yapma sürecine de eee ışık döküyor, işaret

veriyor. O yüzden eee teknoloji hukukunu, teknoloji politikalarını takip

etmek, kendi katkılarını, düşüncelerimizi eee aslında kullananlardan dedik ya

tüketiciden, kullanıcıya, kullanıcıdan da aslında belki de sağlayıcıya giden

yolda eee rolümüzü bilerek geleceği tasarlamamın, geleceği tasarlayanların bir parçası olmanın da fırsatını bize sağlıyor. Dinledığınız ve geldiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Hocam size bırakıyorum. Sefer [Alkış]

[Müzik] mikrofonum açık mı? Sesim geliyor herhalde.

Eee, As hocam çok teşekkür ederiz. Hem de bu nefis eee, ders için. Eee, zaten bizimle beraber alan arkadaşlarımız eee, zaten eee, çok beğendikleri eee, zaten aşikar. eee YouTube'dan izleyen arkadaşlar da çok güzel dileklerde bulundular. Eee şöyle eee bitirirken bir hazır böyle fiziksel ortamın avantajını kullanarak bilmiyorum sorusu olan arkadaşımız var mı ama bir iki soru soru alalım. Böyle bir değişiklik olsun. Eee ben şöyle rica edeyim. Dört kişiden alalım. Fazla eee zamanı da verimli kullanalım. Eee, mikrofonu vereceğim. Arkadaşlarımız kendilerini de tanıtlarsa sevinirim. İlk önce sizden başlayalım. Buyurun. En önde olmanın getirdiği avantajla.

Eee, öncelikle teşekkür ederiz hocam. Gerçekten çok zihin açıcı bir sunumdu. Eee, sizi nefessiz dinledim ve bir yandan da düşündüm. Eee, şimdî ismim Eda Kara İsmailoğlu. Ben eee ailelerle çalışıyorum aslında. Dijital dünya ve yapay zeka okuryazarlığı üzerine. Onları çocukların eğitiminde bilinçlendirmeye çalışıyorum. Dolayısıyla bu eee bakış açısından dinlemeye çalıştım ve genel anlamda Avrupa Birliği, Avrupa Birliği vatandaşları üzerinden ne kadar şanslılar eee avantajlarını dinledik. Eee sonuçta kanun yapıcılar ve bunun üzerine düşünenler onlar adına birtim şeyler düşünüyor ve biz de onlardan

ilham alarak birtim düzenlemeler yapmak istiyoruz. Türkiye'deki yansımalarını merak ediyorum. Yani Türkiye'de regülasyonlar yapay zeka ile ilgili çocuğu koruyan, aileyi koruyan veya bir şekilde bu e konuda güncel olan birtim çalışmalar var mı? Hani kısaca eee fikir verebilir misiniz? Yapay zeka regülasyonu yani taslak hafif bir

regülasyon var ama üzerinde çalışıldığıni duyuyoruz, biliyoruz. Eee daha kapsamlı olacak ama bir şeyi garanti edebilirim. Türkiye Avrupa Birliği aday ülkesi olduğu için ve eee

Brüksel etkisinin en yoğun eee görüldüğü alanlar aday ülkelerdir zaten. Çünkü etkiye bile gerek yok. Yasal sorumluluğunuздur bu. E ve şu ana kadar yapılan bütün teknoloji kanunlarında

hemen hemen birebir aynı metinler üzerinden gittiği için bu kanunda hemen
hemen kelimesi kelimesine benzer bir şekilde gelecek bize. Biz bunu biliyoruz. Eee, aynı
zamanda e ikinci
şey aile ve çocuk üzerinden, eee, sadece yapay zeka kanunu değil, biliyorsunuz
siber güvenlik kanunu, eee, kişisel verileri koruma kanunu, eee, ve bununla
beraber, eee, çocuklara yönelik bu, eee, sosyal medya ve etkileşim alanlarında
da, eee, birtüm kısıtların da Türkiye'ye geleceğini biliyoruz. Yani burada biz aslında bir
ekosistemden oluşuyoruz.

Eee, aileler için de bir sorumluluk alanı bu. Yani eee çocuklarınımız bizim
eee içeriklerimiz değil arkadaşlar. Çocuklarımız eee onların tabii ki
onlarla gurur duyuyoruz. Onların güzelliklerini, başarılarını, her şeyini paylaşmak istiyoruz ve
onları seviyoruz.

Ama aynı zamanda eee onları bir içerik olarak eee o içeriğin eee sadece bir
oyuncusu olarak hukuken göremeyiz. Eee,
bunu şöyle de düşünebilirsiniz. Orada paylaştığınız aslında bir kişisel veridir.
Eee, çocuğunuz büyündüğünde bundan hiç memnun olmayabilir. Eee, ikincisi, eee,
acaba bireysel verileri bu denli paylaşmak açık ortamlarda, eee, ne kadar
doğrudur? Çünkü ilişkileriniz üzerinden değil mi? Hayatınız üzerinden bir hikaye
oluşturuyorsunuz ve bunları siz çok daha
iyi biliyorsunuz. Hani biz sadece bir açıdan ama hukuksal olarak eee bunu
koruyucu eee yapılar özellikle eee küçüklerin eee hakları üzerinden gelişen
çok yoğun bir hukuk literatürü var. İsterseniz zevkle sizinle paylaşırım.
Özellikle çocuk hakları, çocukların korunması ve çocuklara ait verilerin,
eee, sistemlerin nasıl daha aile ve çocukla barışçıl bir şekilde
geliştirileceği üzerine bana email atın lütfen. Çünkü şöyle bir durum var. Biliyorsunuz korku eee
psikolojisi adı altında hem
ebeveynler hem küçük yaşılı çocuklar bu alandan korkutularak da uzak tutulmaya da çalışılıyor.
Bu da bir başka
dezavantajı yani evet riskler var ama bir yandan da dijital yetkinliğimizi de arttırmak
durumundayız. Çocuklarımız
için dijital okuryazarlık kavramı aslında birçok potansiyel güzelliklerle
dolu ve bu tarz riskler sosyal medyada çok fazla paylaşılınca aileler daha çok
buna ket vurma işte yasaklama veya işte farklı engeller koyma telaşında olduğu
zaman bu sefer yetkinlikler de dijital zeka da bir anlamda eee kötü etkilениyor

diyeyim. Dolayısıyla bu tarz aslında regülasyonlar aileleri gerçek anlamda hem koruyan hem de yönlendiren eee veriler olacaktır. Umarım kısa zamanda inşallah. Tabii bilgi güçlendiriyor. Bir de şanslıyım. Benim çocuklarım üniversitede bayağı büyümüş oluyorlar. O yüzden benimkiler kendi kararlarını verebiliyorlar. Ama daha küçük öğrenciler için belki okulların bu konuda sorumluluk alması ve hocaların alması önemlidir. Bir ikinci soru alalım. Merhaba. Teşekkür ederim öncelikle sunumunuz için. Gerçekten çok keyifli bir sunumdu. Ben Rubijan İçli Yürek. Eee, finans kodu portföy yönetim ekibinde finansal teknolojiler, eee, geliştiriyyorum. Aynı zamanda ekibin stratejistiyim. Eee, muhtemelen, eee, algıda seçicilik anlattıklarınızdan özellikle veri altındır, veri sahibi, veri işleyenden daha güçlü olmalıdır sözü benim, eee, en fazla dikkat et eee, dikkatimi çeken ifadeniz oldu. Sunu sormak istiyorum. Eee, mevcut durumda veri sahibi olsanız kendinizi eee, hani regülasyonlar bir tarafa kendinizi nasıl korudunuz diye bir soruş. Ben bir veri sahibiyim. Hepimiz aslında şu anda kendi mahremiyet alanlarımızda her an veri üretiyoruz. Eee ve bu veri sahipliğimizle birlikte yaşıyoruz. Ben veri sahipliğimi nasıl kullanıyorum? verimi koruyarak ve paylaştığım kurumlar ve kişilere karşı onların yükümlülüklerini takip etmeye çalışarak ve emin olmadıklarımla da paylaşmayarak ya hepimiz şu anda kanun bizi veri sahibi olarak tanımlıyor ve bunun için yaşadığımız her an bakın kayıt altındayız ve bu burada olarak aslında siz bir açık rıza vererek değil mi bir parçası oluyorsunuz. eee bu güven ilişkisine dayanıyor. Bir 3ün soru alalım. Sonra da oraya gelip 4. soruyu da bitirelim. Merhaba ben Doruk. Dijital dönüşüm mühendis olarak çalışıyorum şu an. Öncelikle sunumunuz harikaydı. Başından sonra çok güzel çok kişisel bir gelişimden çok teşekkür ederim. başında söylediğiniz yere atıfta bulunacağım aslında. Eee, şey dediniz. Teknolojik şirketleri içerisinde TAB şirketleri arasında değil ama nasıl kullanılacağını, nasıl regule edileceğini konusunda eee, belirleyici, gerçekten güçlü Avrupa ülkeleri dediniz. Eee, şimdi ben de Kasım ayında yayınlanan bir eee çok fazla işte şey makale okurum, danışmanlık, şirketlerin yayınladığı rapor raporları okurum. Eee, şeyi gördüm. Yani raporda şu yazıyordu. E 2026 AI trend raporunda,

eee, "Due to lack of regulations e Ingiltere ve Amerika'da daha fazla kapital çekeceğini, Avrupa ülkelerinin kapital çekmeyeceğini ve rekabetçiliğini kaybettiğini çok net gösteriyordu." Mesela Çin, eee, Amerika, İngiltere bu konuda teknoloji üretirken ve rekabetçi gösterirken Avrupa'nın geride kalması ve kapital çekmemesi. Yani siz Avrupa'yı nasıl görüp sunuz geleceğini bu konuda? Gerçekte eme yani bazen bazı yorumda şöyle görüyorum. Hani hayatı kalma mücadelesi veriyor gibi yorumlar da okuyoruz. Eee gündemde haberlerde. Bir sorum daha var. Çok hızlı soracağım. Disruption eksponansiyel artarken regülasyonlar ve diğer kurallar biraz daha lineer şekilde gelişiyor biliyorsunuz. Eee gerçekten regülasyonlar teknolojiyle ayak uyduracak şekilde gelebilir mi? nasıl gelebilir? Bu da diğer sorum ya. Harika. İki soru. Hani birincisine bir Avrupa Birliği temsilcisi gibi cevap veremeyeceğim tabii. Hani aslında komisyon başkanı olsa eminim başka türlü cevap verirdi ama hani buna bir Türk olarak cevap vereyim. Bu bir avantajdır.

Türkiye doğru kanunları yaparak ve daha iyi regülasyona getirerek asıl o kaçan sermayeyi kendisine çekebilir bence. Ama iyi bir hızda doğru sofistike bir regülatif sistem içerisinde olması lazım. Güven sağlayacak ve aynı zamanda piyasayı da eee yani belki Amerika kadar güçlü bir eee yapısı olmayabilir ama Türkiye'nin de bölgesel bir hap özelliği var. Bundan faydalananabilir diye düşünüyorum. İkincisi de eee privacy by design diye bir şey var. Tasarımsal mahremiyet. Hani bu Burju benden çok daha iyi bilir bunu. Eee ama orada bir şey diyor. Teknoloji hukukla eh zamanda gidemediği zaman, eee, hukuk biraz teknolojinin arkasında kalacağı zaman acaba biz teknolojiye hukuku öğretip teknolojinin akıllı bir teknoloji olarak hukukla uyumlu davranışmasını sağlayabilir miyiz? Ve bunun üzerine gerçekten yoğun çalışmalar var. Birçok ürün bununla beraber gelişme aşamasında. Şimdi belki sorunun cevabı bu olabilir. Yani hukuk teknolojiyi takip etmesin ama teknoloji hukuku bilerek evrilsin.

Teşekkürler. Son sorumuzu e alalım. Evet hocam çok teşekkürler. Çok keyifli aldı. Bu arada siz inanılmaz derecede Amerikalı bir artist var. Maggie soyadını hatırlıyorum. Erkek kardeşiyle şey ve ona benziyorsunuz. Çok da güzel. Evet. Evet. İşte siz çok benziyorsunuz ona. Çok

güzelsiniz. Kamera keşke çekebilse. Evet hocam filmin tam bu noktasında çok e
ırkçı olmak istemem ama bir Asyalı geliyor ve düğmeye basıyor ve dünya yok oluyor. Bu kanunlar
falan çok güzel.

Evet. Ama Avrupa özellikle mesela kozmetik alanında Fransız L ile başlayan
bir marka var. kendi ülkesinde satamadığı PETA'nın e yasakladığı o
hayvan testleri falan hepsini Çin'de satıyor. Çin'de ürettiyor ve kullandırıyor. Bütün orta bütün
Asya

işte Körfez ülkeleri o ürünleri kullanabiliyor ama Fransa'da satılmıyor o ürün. Ve Dragyin'in
raporunda da

aslında şöyle güzel bir şey vardı. Yani 2008 ile 2021 arasında Avrupa'da doğan
unicornların %90'ı Amerika'da şu anda. Milyar milyar dolarlık. Hepsi birer
startup oldu. Büyüdüler, firma oldular. Yani Avrupa'nın yaptığı bu yasa, e, çok
amiyane bir deimle hani Çin'i bağlamaz, Güney Kore'yi bağlamaz, Japonya hiç şey
değil. Yani onlar belki bireysel hani vatandaşlar üzerinden bir şekilde yaptırım gücü var ama ya
sizin bunun

yeterli olacağını düşünüyor musunuz? Çin, Amerika, İngiltere gümbür gümbür gelirken ve
onlarda yasalar yokken

Çin'in ben böyle bir şey okudum şimdi sizi dinlerken bir de böyle hızlı bir araştırdım. Çin bir şeyi
var ama hani

eee bir kendi iç kanunu var bir tane arkadaşlar var ama yani hani birbirlerine ne kadar bunlar
bağlıyorlar günün sonunda ya ve

ben hiç güvenmiyorum Fransa'ya. Teşekkürler. Ya aslında bu bir eee şöyle iki cevap
vereceğim. Birincisi bütünsel olarak herkesin aynı şekilde
regüle ettiği bir dünya tabii ki çok ütopik bir dünya ve biz aslında gerçek
hani ben burada bir size regülasyonun felsefesiyle bir ders anlattım ama dünya
çok realist ve çok acımasız ve çok ekonomik çıkarlar üzerinden giden bir noktadadır. Yani eee
aynı şeyi

sorabiliriz. Yani Avrupa Birliği eğer en büyük teknoloji şirketlerini kendisine barındırsayıdı bu
kadar yaptırım gücü

yüksek bir kanunu eee uyarlar mıydı? Büyük bir ihtimalle uyarıları.

Geçmişteki regülasyon trendleri ve eğilimleri bunu gösteriyor. Çünkü Avrupa
Birliği'nin var olabilmesi için bir değerler bütününe ihtiyacı var. Ama bu
değerler bitirleri ne kadar içselleştikleri ya da nasıl uyguladıkları kendi aynı şeyi ben size
kömür madenlerinden de verebilirim değil mi? Avrupa'dan kömür madenlerini çıkarttılar ama o
çıkartan firmalar

Afrika'ya taşındılar. Yani eee dünyanın realist ve gerçekleri ve acımasız olduğunu kabul ediyoruz. Ama eee doğru ve iyi yapılan ve katkıda olabilecek şeyleri sıfırlamak istemiyorum. eee bunlara çaba gösterilmesi gereğine inanıyorum. Eee Çinden ürküyorum ama aynı zamanda Çin'in de bir gün değişimek zorunda kalacağı bir dünya da olabilir diye düşünüyorum.

Ben biraz romantik olabilirim arkadaşlar. Tabii akademisyenim. Yani nasıl yapay zeka bir halüsinsiyon yaşıyor. Ben de Boğaz içinde bir akademik halüsinsiyon içindeyim. Yani o yüzden daha idealist eee ve eee daha iyilik için çaba gösteren biri olmak ve bunu dünyada regülasyonların aynı amaca hitap ettiğini görebilmek istiyorum. Eee ama tereddütlerinizi Dragi'nin raporundaki eee bir alt başlık da Amerika'ya gitmelerinin en büyük sebebi Avrupa'da, Kita Avrupası'nda vergilerin çok yüksek olması. Yani eskiden İngiltere'ye de Avrupa Birliği tam üyesindeyken bütün Fransız şirketler İngiltere'de kuruluydu. Yani oradaki hani ama verginin de mesela aslında büyük teknoloji şirketlerinin vergi vermesi gereğine de inanıyorum. Çünkü onun da bir sorumluluk olduğunu ve bir sosyal eee rolün ve katkısının olabileceğini de düşünüyorum. Bunlar da benim hayallerim. Ş oldu. Kenarda yani kapitalizm eee yapay zekaya yön verir diyorsunuz.

Vallah kayıt altındayız. Bu sizin görüşünüz olarak arkadaşlar Aslı hocamıza çok büyük bir alkış rica ediyorum. Teşekkür ederim.

Dersimizi de eee bir selfiyile bitirelim. Tamam. Şöyledizsizler e yerinizden kalkmadan şöyle bir selfie yapalım. Tamam. Tamam. Şöyledizsiz arkaya doğru söyle herhalde herkesi alıyoruz. Evet.

Evet arkadaşlar çok teşekkür ederiz. Sağ olun. Eee bir sonraki dersimiz yarın e online olacak. Eee Kerem Şenler bizimle beraber olacak. eee yapay zeka ile ilgili eee temelleriyle, foundation'ı ile ilgili çok özel bir ders olacak. Yarın yine eee 20'de No Form Academi YouTube kanalında buluşacağız. Çok teşekkür ederiz. [Alkış]

4. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=Ov8jxIKQxtg&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=4>

İçeriği Arkadaşlar merhaba. Eee, herkese iyi akşamlar diliyorum. Eee, Dijital Liderlik Akademisi'nin eee, bugün bu akşam, eee, 4. eee, dersinde eee, beraberiz. Eee, bu akşamki, eee, eğitmenimiz, konuk eğitmenimiz eee, Sayın Kerem Şenler. Eee, kendisi eee, Yeni yapay zeka eee, çağını anlamak, modeller, pazar ve küresel etki isimli dersi verecek. Eee ama kendisini almadan önce şöyle bir spoiler vereyim. Eee çok eee özellikle yurt dışı eee tecrübesi olduğu için aynı zamanda kişilik olarak da tecrübe olarak da çok renkli bir kişi. Eee umarım eee çok ilham verici ve eee gayet zengin bir eee ders olacaktır diye tahmin ediyorum. Kerem Bey hoş geldiniz. Hoş bulduk. Merhaba. Teşekkürler bu arada.

Nasılsınız? Teşekkür ederim siz. Sağ olun. Çok teşekkür ederim. Bizler de iyiyiz. Eee, sizi görmek, eee, çok sevindirici. Eee, Paribu da eee, veri, eee, analitiği, eee, yönetici olarak正在干活着. Eee, az evvel de söylediğim çok ciddi bir, eee, tecrübeiniz var. Aynı zamanda eee, yayın öncesinde de benimle paylaştınız. Eee, çok ilginç, eee, tecrübeleriniz eee, var yurt dışında. Eee, bu akşam sizi zevkle dinleyeceğiz. Eee, bizim, eee, izleyicilerimiz aslında ev sahibi sizi konuk ediyor gibiyiz. İzleyicilerimiz şeyleri biliyorlar, kuralları biliyorlar. Eee, kendilerinden chat ekranında size yönlətəcəkləri soruları eee, alıyorum. Eee, siz dersi yaparken onları konsolide ediyorum ve dersin sonunda size, eee, yöneltmeye çalışacağım. Müsaadenizle ben eee sözü size bırakıyorum Kerem Bey. Anlaştık. Süper. Teşekkür ediyorum tekrar davet için. Arkadaşlar herkese merhaba. İsmim Kevem. Eee bugün biraz yapay zekada neler oluyor? Global taraftaki savaş nelerdir? Teknik taraf nasıl çalışır? O konulardan bahsedeceğim. Ama birkaç tane de tabii ki daha önceden edindiğim tecrübeden hani bu teknoloji şirketlerinde neler oluyor onlarla ilgili birkaç anekdot vereceğim. Şimdi ilk başta giriş ve içerik. Sonra yapay zekanın endüstrisel durumu. Sonra bu yapay zekayı nasıl anlarız? Arkadaki teknik nedir? Uygulamaları mimarisi biraz işte şeye

giriyor. Bu teknigue giriyor. Zekanın geleceği yani ileride ne olacak? Burada biraz hani e brainstorming dediğimiz

işte daha çok eee böyle hani hayal kurabileceğimiz bir yapıya geleceğiz. Şimdi ilk başta benim yetkinliğim

nereden geliyor? eee, nasıl hani neden bu konu hakkında konuşabilirim gibi bir slayt bu. Biraz böyle başlık

İngilizceden Türkçeye çevrildiği için baştan özür diliyorum. Hani pek mantıklı gelmiyor bazı şeyler. Orada biraz eee

anlayışınızı rica edeceğim. Şu an PariBuda lider analitiği yön lider veri analitiği yöneticisi olarak çalışıyorum.

Eee, Google Almanya'da analistik danışman ekibine, bunlar analytical consultant denilen aslında business taraflı data

scientistler, onları yönettim. O müşterilerde çalışırken yapay zekadan

sorumlu kişi eee ben atanmıştım. Almanya'daki Google müşterileri için. Bir de bu aslında gördüğünüz Google

tarafından yapılan çoğu değişiklik Google Brain ve Deep Mind denilen iki ekipten geliyor. Google Brain'in Avrupa

Ofisi Berlin'deydi. Eee orada direkt eee ileride anlatacağım Pioneerler yani aslında bu süreci hızlandıran insanlarla beraber yan yana çalışmışlığım var. Eee, hatta biri yakını arkadaşım sayılabilir. Eee, üretken yapay zeka generate aslında iş akışlarına ben çıktığımdan beri hatta public olmadan önce Google tarafında da bunları test ediyordum. Oldukça

kullandım. O gelişimi gördüm. Eee, veri bilimi ve stratejik iş görüşler hakkında uzmanlığım var. hani bu veriyi birleştirip eee işte eee iş büyümesi

için yapay zekayı kullanarak nasıl bir aksiyon alabiliriz tarafında biraz beynim tamamen öyle çalışıyor

diyebilirim. Eee şeyim İTÜ Matematik Mühendisliği mezunuyum. Daha sonra Bilgi Üniversitesi'nde bir NBA yaptım. Kariyer

olarak da şu alta bakarsınız bir e 1 bu5 yıl Microsoft'ta çalıştım. Sonra 6 yıl Google Dublin Ofisinde 6 yıl Google Berlin Ofisinde çalıştım. Bir yıl kendi danışmanlığını yaptım. Bu yine

Berlin'deydi. Sonra 2025 yılında Paribud'de işe başladım. Bu kısaca ben şimdi ilk başta gelirsek eee neler oldu yapay zekada? İşte aslında çok eskilere şu an gitmiyorum. Oraya da bir yerde gideceğiz 1950'lere ama her şey bu hızlanma şeyle başladı. Attention is all

you need diye bir paper makale yayınlandı Google'da. Eee bu makale yayınlandıktan sonra bütün bu

arkitekture arka taraftaki mimari değişti. eee, mimari değişince de eee, her şey hızlanmaya başladı. Aslında bunu

Google başlattı. 2018'de bunu ben kullandım içerisinde. Google aslında ilk dil modelini yayınladı kendi içinde. Eee, research olarak burada eee, bunu dışarıya vermediler. Çünkü burada aslında şöyle bir dilema vardı. Hani, eee, Innovators dilemi şu an

çevireceğim. Nasıl çevirebiliriz? Muitin dileması gibi. Yani bir şey mucit ediyorsunuz daha önce icat ediyorsunuz.

daha önce icat ettiğiniz şeyin karşısına eee rakip olarak çıkıyor. Eee ve onu bozacak ya da onu işte bir şekilde eee zarar verecek. Ne oluyor? Bu sefer bir dilem altında kalıyorsunuz. Yani aslında

yapay zeka ilk çıktığında hani Google arama sonuçları, Google Search bunların karşısında olabilecek bir şeydi.

Dolayısıyla orada bir dilema yaşadı muhtemelen. Bunlar benim kendi fikirlerim. Bu arada 2020'de eee 175

milyar parametreli Open AI eee ilk defa GPT3'ü piyasaya sürdü. Parametre ne demek? Onu da açıklayacağım birazdan. Yani ne ifade ediyor bunlar? 175 milyar, 2 trilyon ne anlama geliyor? Onları öğreneceğiz. Eee 2022'de herkes biliyor zaten. Open AI ilk böyle hani kullanıcılarla ulaşan chat GPT'yi yayınladı. Sonra 2023'teki en büyük değişiklik bence sadece tekst değil görseller ve ses değişine girmeye başladı. 2024'te de eee Avrupa Birliği

yapay zeka yasası getirdi. Bu eee ileride bahsedeceğiz zaten şey denir ya eee Amerika yapar, Avrupa Birliği legüre eder, eee Çinlilerde kopyalar şeklinde. Tam olarak buna güzel bir örnek. 2025'in de bence en büyük eee olaylarından biri bu yetenek savaşlarıydı. işte bazı araştırmacılara meta 200 milyon dolara falan paketler verdi. Sıf bize gelin patentlerinizi kullanalım şeklinde. Öyle bir dönem geçti ilk 6 ay. Onu izlemişsinizdir. Ve son 6 aya bana soracak olsanız bu Ceminay'ın yani

Google'ın aslında yaptığı atak eee chat GPD'den artık Open AI'dan daha iyi olması modellerin. Ondan bence o bayağı

bir highlight edilebilecek bir durum. Şimdi E'ye girmeden önce şunu anlatmak istiyorum. Özellikle Avrupa tarafından inider bir bilgi olarak düşünübilirsiniz. Eee, şöyle bir şey gördüm. İnanılmaz.

Avrupa Birliği teknoloji firmalarından topladığı vergiden daha fazlasını Amerikan teknoloji şirketlerine kestiği

cezalarla elde ediyor. Yani şu sağ tarafta eee Avrupa Birliği'ndeki teknoloji şirketlerini görüyorsunuz. En

büyük SAP zaten. Oradan aldığı vergileri görüyorsunuz. Sol tarafta da Amerikan şirketlerine kestiği cezaları

görüyorsunuz. Yani işte regülasyon dahilinde Büyükcell'in yaptığı şeyler bunlar. 2025'te de eee sadece Google'a 3

milyar dolarlık bir ceza kestiler. Online advertising'ile ilgili pardon euro hatta daha fazla yani 3.4

milyar dolar falan ediyor. Bunu anlatmamın amacı Avrupa Birliği biraz bu konuda eee geride kaldı. geride kaldığı

için de biraz böyle panik halinde, panik halinde ve şirketleri cezalandırıyor.

Aslında ellerinde o kadar eee funding ve para varken bunu kullanamıyorlar. Onu anlatmak istedim burada biraz bu bana

çok ilginç geldi. Bir de şöyle düşünün. Siz bir şirketsiniz. Yatırım yapacaksınız ya da ofis açacaksınız.

Amerikan şirketiniz. Bunu gördükten sonra Avrupa'ya gider misiniz? Yani resmen ileride ben olsam buna bakınca

şey de derdim. Bunlar bize ileride ceza keser. Hiç bulaşmayalım. Amerika'da olmaya devam edelim. Çünkü bunlar bizi

yeterince iyi ev sahipliği yapmıyor şeklinde bir düşüncem olurdu.

Bu 200 milyon dolarlar işte hatta eee birine galiba eee 1 milyar dolar şu

sahadaki kişi Alexander W eee ona 1 milyar dolardan fazla para verdiler diye

düşünüyorum. Eee bu public'tti ama hatırlamıyorum şu an. Meta özellikle Mark Zuckerberg geride

kaldığını fark etti. Yani yapay zeka tarafında insanlara böyle saçma sapan researcherlara paralar vererek bir plansız bir şekilde ekip kurmaya başladı. Sonra eee 3 ay sonra gördük ki

aslında eee o kurduğu ekipten 600 kişiyi eee kovdular, çıkardılar. Çünkü bana

sorarsanız planla hareket etmediler. Bir de bu süper zeka dememin sebebi super

intelligence var. O da ne demek göreceğiz. Hani yapay zekanın bu insan seviyesine gelmesi artık. Biz böyle bir

laboratuvar kuruyoruz. Orada süper zeka yaratacağız dediler. Hisseleri arttı.

İşte Nazdak, Wall Street hepsi heyecanlandı. Eee ama daha sonra tabii ki bir hayal kırıklığı. Yani burnu koyma

amacım da şu. Bazı şeyler için hala daha erken. Bazı şeyler aşırı hype ediliyor.

Eee hype edildiği zaman da abartılıyor tabii ki. hani biraz bir realistik zemine eee dokunmak gerekiyor bunları

anlamak için. Bir de bunun üzerine bence önemli olan

şu Deepsek biliyorsunuz bu e aslında Çin'le yani Çin'de eee çıkan bir marka. Bir eee yanlış hatırlamıyorum

Hedgefant'in yarattığı bir eee Large Language modum. Orada Deepsek şöyle bir makale yayınladı. dedi ki siz aslında bu hani eee elemleri oluştururken işte 100 milyon dolarlar, 200 milyon dolarlar bunlardan bahsediyorsunuz training cost olarak. Yani onları oluşturmak, eğitmek

için yapılan eee harcamalar. Biz bunu 6 milyon dolara yaptık dediler ve

neredeyse bir ay sonra Nazdak yani teknoloji şirketlerini eee aslında içine alan eee bir şey exchange Türkçesi borsa

diyeyim. borsa eee bir borsa eee %20 düştü. Bu birkaç trilyon dolara tekabül ediyor arkadaşlar. Küçük bir rakam değil aslında. Bir süre sonra da ortaya çıktı ki bu biz bunu 6 milyon dolara yaptık

dediği şeyler eee bir sürü eksik şey post orada göstermişler. Sadece bu eee makineler harcadıkları paraymış. Bunun içinde insana harcadığım para var. Onu tekrar eğitmeye harcadığın para var.

Fine tun etmeye harcadığın para var. Yani bunu koymaktaki amacım şu. Yapay zeka öyle bir teknolojiye evrildi ki bu

aslında uluslararası bir gizli bir savaş oldu. Bu teknolojide en önde kim olacak?

Eee, en fazla en iyi modele kim sahip olacak? Bu bir nevi Çinle Amerika arasındaki politik durumu gösteren eee,

bir şeydi. Yani şöyle düşünün, bir makale yayınlıyorsunuz ve Nazdak birkaç trilyon dolar kaybediyor. Bence müthiş

bir hareket. Yani onların tarafından bakarsak. Bu da bugün aldığım eee daha bugün çıktı bu haber Financial Times'ta. Eee yapay zeka, Amerika ve Çin arasındaki mücadeleyi hızlandırdı.

Eee bu ne demek? Dediğim gibi az önce eee yine bu en büyük iki süper güç arasında bir büyük bir rekabet var. Trump şey yapmıştı hatırlarsınız ambargo koymuştu. İşte siz Nvidia'nın çiplerini

alamazsınız demişti Çin'e. Eee Çin'de buna karşı çıkmıştı. Sonra bir süre sonra anladılar ki ya durun biz Huawei ile işte diğer Çin şirketleriyle bunu yapabiliyoruz. Zaten bu sefer de Trump

sey diyor. Ben ambargoyu kaldırıyorum. Siz artık Envediye çipleri alabileceksiniz.

Bunu dedikleri anda Çin de diyor ki kendi şirketlerine siz bakın eee Mvidia almayın. E Huawei ve işte Camricon'u kullanın. Bu çipleri kullanın. Çünkü Çin hükümeti biliyor ki bu çipleri kullanırlarsa aslında yapay zeka alanında daha fazla gelişecekler. Yani

ilk başta bir kavgavardı erişemedikleri için. Her şey gibi erişebildiği anda eee birden böyle ya dur bir saniye biz bunu iyi düşündük mü noktasına geldiler ve kendi ürünlerini kullandırmaya çalışıtlar. Burada eee şu an öyle bir şey yapmaya çalışıyorlar. Yine aradaki bu uluslararası savaşı göstermek için bunu anlattım. Başka şeyde eee benim özellikle sınır olduğum bir şey var kişisel olarak eee çıkışip şey diyen insanlar eee yapay zeka işte çok elektrik çok su harcıyor işte böyle teknoloji olmaz bunu düşündünüz mü falan şeklinde. Eee datayla biraz bunun

tersini ispat edelim isterseniz. Jeffin Google'daki chief research scientist eee yani şey bütün araştırmaların başındaki kişi. Eee çok önemli biri. E inanılmaz biri zaten bütün o gördüğünüz Google ürünlerinin arkasından kendisi çıkacaktır yeterince araştırırsanız gidersiniz yani dibe doğru. Jeff vardır orada. Eee şöyle bir data vermiş mesela bir Ceminay Kresi demiş ki eee bir insanın günde 9 saniye eee televizyon izlemesi kadar elektrik harcıyor ve 5 damlada su harcıyor. Ben şimdi şeyi buldum. Türkiye'de bir kişi günde kaç saniye televizyon izliyor diye. Eee 12.5 1500 saniye televizyon izliyormuş ortalama bir insan. Bu da 1400 Cemin

Quarisine denk geliyor açıkçası. Sonra bir de eee biraz komik bir örnek ama gerçek bir örnek. Eee bir defa

çekildiğinde 60.000 damlı su gidiyormuş mesela. Bence çok ilginç. Eee bu da 12.000 Cemini Query'e ediyor. Yani çok enerji tüketiyor, çok su tüketiyor. Çok mantıklı bir e yaklaşım değil bu datalara bakarak konuşursak. Chat GPT chatbotlar arasında bu chatbot

bu arada hani girip yazdığınız bunun arka planında başka teknolojiler de var. API'lar var. İşte şirketler için özel

kurulmuş agentlar var. Sadece chatbard alanında bu arada Temmuz datası. Bundan sonra Cemini biraz daha öne çıktı ama güncel datayı maalesef bulamadım. Chat GPT %60 oranda lider onde zaten. Copilot e 14.3 E, Gemini 13.5 kullanımda Perplexity. Bu biliyor musunuz? Emin değilim.

Bahsettiğim Perplexity'den Perplexity Google'a rakip olarak çıktı. E arka planda kendi large language modelleri yok. E büyük bil modelleri. İşte Google'dan biraz kullanıyorlar. Google API'la eee Open AI'dan kullanıyorlar. Size sonuçları direkt hani elm gibi arama yapmaya çalışıyorlar. Cloud Antropicin e o da 3.2 ve diğerleri de 2.3. Burada önemli olan büyümeye oranlarına bakarsak Chat GPT'nin aslında büyümeye oranı çok düşük. Yani çok %7 çok fazla değil bence. Eee, çeyrek bazında büyümeye oranı. Cemini %8 şu an %10 küçüllerde en son data. Perplexity %10 bayağı iyi bir rakam. Cloud e yine benim sevdiğim modellerden biri. %14. Bayağı iyi büyüler. Çünkü cloud'un değişik bir iş stratejisi var. Onlar daha çok şeye odaklıyor. Eee, B2B'lere yani şirketlere giderek eee, vertical'larda mesela finans şirketlerine gidiyor. Modelinde ben finans için size daha güzel çözümler ürettim diyor ve o çözümlerle karşısakine gidiyor. Dolayısıyla öyle bir eee, büyümeye modeli eee, kullanıyorlar ki bence iyi bir strateji. Şöyle bir data var. şeye bakarsınız ülkelerin chat GPT kullanımına göre biraz da ülkelerin nasıl ülkeler olduğunu anlayabilirsiniz aslında bence eee bu benim eee tecrübeyle de eee uyuşuyor. Yani farklı milletlerle çalışmış biri eee olduğum için baktığında evet doğru. Mesela eee en eee iş kolik demek çok doğru değil de en çok çalışan millet eee benim gördüğüm kadariyla Çinliler. Oraya bakınca eee şuraya baktığınızda da zaten Çin'de kullanımın eee %64'ü iş içinmiş mesela chat GPT'in. Çok enteresan. Çoğu iş için kullanıyor. Eee çok az bir burada rakam bile yok. 64 ne etti? 80 94 %. Bu %6'sı fan için kullanılmış mesela eğlence için. eee %14'ü de Google'a alternatif olarak eee muhtemelen reklam görmek istemedikleri için ya da daha iyi olduğunu e düşündükleri için emin değilim. Endonezya da aynı şekilde iş için kullanıyor. Gelişmekte olan ülkeler farkındaysanız hani daha çok çalışmaya ihtiyacı olan, çok çalışmaya alışmış ülkeler eee iş kullanıyorlar. Sonra bence en enteresan olan gelişmiş dediğimiz ülkeler. Parantez içinde söylediğim因为 artık ne kadar gelişmiş olduklarını ben sorgularım açıkçası. Eee Almanya mesela, Amerika, Avustralya, İtalya ve Japonya bunlara geldiğinizde iş için kullanmıyorlar. Daha fazla eğlence için kullanıyorlar. Eee

özellikle Avrupa tarafı, Japonlar da öyle. Ama mesela en dikkat çeken bunu muhtemelen Google görmüş olmalı ki Cemina'yı e çok iyi bir noktaya getirdiler. En dikkat çeken şu Google alternatif olarak yani bu gelişmiş ülkelerdeki insanlar şey diyor ya ben Google'da aradığım sonucu bulamıyorum. Eee yani en iyi sonuçları görmüyorum. GPT'leri kullanarak daha iyi sonuçlara erişebildiğimi düşünüyorum şeklinde bir yaklaşımı var. Bu direkt e benim de gördüğüm özellikle Almanya tarafında eee bunu gördüğünüz zaman ülkelerin aslında internet hakkında ne düşündüğünü, çalışma stillerini eee her şeyi bu tablodan okuyabiliyorsunuz. Şimdi bu son zamanlarda Ceminin atak yaptığından bahsetmiştim. Eee bu da oldukça bence eee pozitif. Çünkü rakip olması lazım. Yani chat GPT'in en iyi olmaması lazım sürekli. Her şey öyle gelişiyor bence. Cen e Generative AI e trafiğine baktığımızda Open AI Cemina'ya hızlı trafik hızla trafik kaybediyor demişim. Bu ne demek? Şu mavi tarafta eee aslında trafiklerin paylaşımını görüyorsunuz. Mesela mavi taraf neymiş? Open A'ymış. Şu kırmızı taraf eee Ceminay. Gördüğünüz üzere e bir yıl önce çok az bir orandayken git gide mavi taraf azalıyor. Bu ne demek? Open A aslında trafik kaybediyor. Cemina ise daha fazla trafik almaya başlıyor. Diğer taraflarda çok bir fark yok farkındaysınız. Hani meta biraz azalmış ki normal. Eee çünkü iyi gitmiyorlar bence şu an baktığımızda. Eee ama bu büyük savaş şurada şu ikisi arasında Gemini ile Open A arasında ve ben heyecanla izliyorum ne oluyor diye her gün. Eee birbirleriyle şu an savaşıyorlar. kim en iyi modeli yapacak şeklinde. Ama ben şuraya bakınca gelecekle ilgili ya tabii ki çok saçma gelecekle ilgili tahmin yapmak özellikle böyle hızlı ilerleyen bir sektörde de ben buraya bakınca daha Google yeni başlıyormuş gibi bir his var içimde. Yani muhtemelen eee Open AI git gide trafik kaybedecek zamanla. Şimdi bu neden böyle diyorum? Eee bu ismi çok karışık. Çünkü bu gördüğünüz iki isim eee Pengla Burman bu e testi yarattılar. Arcı2 diye eee bir test eee large language modelleri test etmek için bir yöntem yarattılar. Baktığınızda Gemini 3, Gemini 3 Deepting

hani bu araştırma yapabildiğiniz modeli. Çok daha fazla eee para harcıyor arka planda çok daha fazla enerji harcayan.

Digerleriyle arasında bir dağ var arkadaşlar. Yani şuradaki verdiği skora bakarsanız %30 oranında eee şey biraz

pahalı tabii ki çok fazla enerji tükettiği için ama kıyaslamalara baktığımızda Ceminay çok üst noktaya

gelmiş durumda. GPT5 neredeymiş? Bakın şurada GPT5 yani arada 3 kat fark var.

Eee bu oldukça büyük ve şuna bakarsak 4,5 kat fark var. Eee dolayısıyla ne oldu? Buradan e gelince slayın yeri değişmiş aslında. Şu slayın olması lazımdı. Burada geri gideceğim bir dahakine. Eee Open A Codre ilan etti. Bu e Open Air Chat GPT'nin sahibi tekrar söyleyeyim onu. Eee kodrad teknoloji şirketlerinde çok ekstrem bir durum

olduğunda eee ilan edilen bir durum. Bu ne demektir? Bütün şirket çok amiyane tabirle söylüyorum arkadaşlar her şeyi bırakıyoruz. Bizim en büyük problemimiz budur. Artık herkes bunun için çalışacak

dedikleri durumdur. Open AI'da Semalman bir email attı. Bu sıldır. Orada şey dedi. Eee, Ceminay'ın ilerlemesinden bahsetti. Bize tehdit oluyorlar şeklinde geldi. Eee, dolayısıyla bütün şirket

eee, buna odaklanmamız lazım eee, moduna geldi. Bu bir nevi aslında eee, şeyin de başarısını gösteriyor. Cemile geldiği son noktadaki başarıyı. Eee ama bana sorarsanız pozitif çünkü bu işin sonunda kesinlikle bir gelişim çıkacak. Yani mecbur geliştirecekler. O yüzden kapitalist sistemdeler. O yüzden rekabeti destekliyorlar. Şimdi geriye geliyorum yerleri karışlığı için. Eee bu da çok önemli. Biraz burada çok az tekniğe gireceğim. Eee sorunuz varsa lütfen iletin. Sonunda açıklayacağım. Bu attention is all you need. eee yayınlanan makale ile birlikte bu bütün işte yapay zekanın eee Transformers'lar devreye girdi ve eee

Transformerlar, Transformers değil tabii ki transformerlar devreye girdiği zaman eee bu süreç hızlanmaya başladı. Large

language modeller çıkmaya başladı ve bu makalenin eee yazı yazarları diyeyim eee Nobel alınacağı düşünüyor. Şimdi Google eee bu çok zaman olmadığı tarihi görüyor muyum bua? Evet. Eee, yani yaklaşık 6 gün falan olmuş. Çok yeni. Bir makale daha geldi. Bu makalede de Titans ve Miras diye bir yöntem çıkardı. Google ne yapıyor şimdi? Eee, burada bir şu anki

durumda istediğiniz modeli kullanın. İşte GPT'yi kullanın, cloud'u kullanın, Cemine'yi kullanın. Fark etmez. Üç tane

temel problem var. Bunlardan biri, eee, seçme zorluğu. Yani ya kullanıcıya, karşısındaki kullanıcı olduğunuzu düşünelim. Siz aslında bir kullanıcısınız. Ya çok yüksek doğruluk vereceksin ama yavaş olacak. Ya da yüksek hız vereceksin arenelleri kullanarak. Ama bu sefer de saçma sapan

cevaplar verebilir. Bu denge, bu dengeyi ayarlamak aşırı zor. Statik zeka eee bu da şey siz modellere aslında bir defa, eee, şey yaptığınızda, eğittiğinizde bu her şeyi öğreniyor, bağlantıları kuruyor. Ama bunun üzerine eee, bir şey değiştirmek istediğinizde bunu çok iyi

yapamıyor. Yeni bilgiyi ezberlemez dediği de bu. Eee, sadecek bellekte tutar dediği de bu. Ben bunu yaşıyorum

kullanırken günlük. Özellikle cloud'da mesela bazı benim şeylerim var işte e ne derler onuşmam var cloud'da. Atıyorum bir ay önce oraya çok başka bir şey yazmışım. Sonra o devam ediyor. O hikayeyi anlatıyorum işte ne olmuş. Diyelim ki bir hisseyi kontrol ediyorum.

Onunla sorular sormuşum. Sonra bakıyorum ki sonuna doğru geldiğimde benim bir ay önce söylediğim şeyi unutmuş. Neden?

Çünkü belleğinde tutmuyor bunu. Bu çok büyük bir problem. Ben şey demek zorunda kalıyorum. Benim ilk işte bir ay önce

yazdiğim şeylere git tekrar bunlara bak falan şeklinde. Aa dur hatırladım diyor. Yalan hatırlamıyor. Tekrar bakıyor

onlara. Eee bu şekilde devam ediyoruz. Bu da büyük bir problem yaratıyor tabii ki. Bellek eee kırgınlığı dediği de bu

Türkçe çeviriler gerçekten terimlerimizi düzeltmemiz lazım bence. Gürültü hassasiyeti. Gürültü hassasiyeti de şu.

Mesela diyelim ki siz hava durumu ile ilgili konuşuyorsunuz. İşte chat GPT ile yazdınız işte İstanbul'da hava yarın nasıl olacak? Şöyleden işte ne giyilir bu havada? Şu giyilir. Konuşmaya

başladınız. Konu ne? Hava durumu değil mi? Hava durumunda ne yapılır? Sonra gittiniz çok alakasız işte takım da

tutmuyorum atacağım şu an işte Galatasaray maçı varmış ne olur falan dediniz birden maça dönüyor konteksti

orada kafasında sonra bir iki soru sordunuz hava durumuna geri geldiniz bu sefer saçmamaya başlıyor. Neden? Çünkü

hava durumu benim orada anlattığım şey. Sonra maça döndüm. model öyle düşünüyor. Yani siz o an hiç alakasız

bir soru sorsanız bile gidip maçtaki hava durumuna bağlayabilir. Çünkü siz de ona öyle bir komut verdiniz ya. Halbuki şey soracaksınız. Bir hafta sonra hava nasıl olacak? Maç 3 gün sonra mesela

alakası yok. Şey diyebilir işte o gün de yağmur yağacakmış. takımlar muhtemelen şöyle olacak falan şeklinde. Bu da

gürültü hassasiyeti deniyor. Yani var olan bir kontekstin içine alakasız bir şey soktuğunuzda kafası karışıyor, şeyi ayırt edemiyor. Ya dur bu ayrı bir konu ben oraya odaklanayıp diyemiyorum.

Dolayısıyla Titans ve Miras aslında bunlara çözüm buluyor. Eee bu büyük üç tane probleme diyeyim. Eee ve bunu şey diyorlar. İkinci bir attention oluyor. Need mi oluyor bu aslında? hani birden

modellerin çok daha gelişimini hızlandıracak bir makale mi şeklinde ki bence öyle eee yapabilirler. Düşünüyorum açıkçası. Bundan da bahsetmem eee gerektiğini düşündüm. Bunu anlatmıştım zaten.

Bir de iş tarafına bakalım. Eee bu büyük dil modeli API pazarı. Şimdi biz eee genelde insanlar eee kullanıcılar eee bir arayeze giriyor ve işte orada eee promplarını yazarak cevaplarını alıyorlar değil mi? Böyle iletişim kuruyoruz. Chat GPT ile işte atıyorum

Cemina'ile ya da Cloud'la en büyüklerini söylüyorum. Eee bunlarla öyle iletişim kuruyoruz. Ama bunun bir API denilen

arka planı var. API aslında çok basit bir şey. Eee otomatik olarak bunlara bu eee şey diyelim. Chat GPT diyelim. Chat GPT'ye bağlanabildiğiniz bir protokol. Yani bunu bir arayüzden yapmıyorsunuz.

Otomatik bir şekilde yapıyorsunuz. Genelde işler yani firmalar bunları kullanıyor. Neden? Çünkü atıyorum şu an

tamamen atıyorum bir muhasebe şeyleri var, programları var. O muhasebe programında bir şey yapılması lazım.

Open Apsını API'ini bağlıyorlar arka planda ve gerekli prompleri veriyorlar. arka planda birbirleriyle sürekli konuşuyor. İşte faturanı sallıyorum şu an tamamen. İçinde x varsa şu ekibe

gonder, y varsa bu ekibe gönder falan şeklinde. Eee, bunu API denilen çözümle yapıyorlar aslında. Eee, bu ne demek? Ne anlatıyor bu grafik baktığımızda? Open A

yne burada inanılmaz bir pazar payı kaybetmiş arkadaşlar. %50'den başlamış. 2023'te %25'e gelmiş. Eee, antropik

cloud. Az önce ne demiştim? Antropik tamamen iş yerlerine odaklı yani firma iş yerine firmalara odaklı eee

yöneliyorlar. %12'den %32'ye gelmişler. Çok iyi. Eee Cemine'e bakınca %7'den

%20'ye gelmiş. Burada biraz böyle insider data vereyim yine size. Insider

değil de yani pardon benim dışarıdan gördüğüm switch'in

dışarıdan gördüğüm bir de Open A'ya karşı bir güven problemi var. Eee hani

şirketler sanki %100 güvenmeyorlarmış gibi. Eee bence onun da etkisi var bu tarafta. Eee, sağ

tarafta da e koddaki pazar payı. Kod yazmada, eee, daha önce kod yazmak için

kullananlarınız vardır. Antropik, eee, Antropik'in ürettiği cloud kod yazmakta

üzerine ben de tek geçerim arkadaşlar. İnanılmaz iyi. İnanılmaz iyi çalışıyor.

E, dolayısıyla da en çok o kullanılıyor. Şu an kod yazma alanında eee, %21de chat

GPT kullanılıyormuş. Yani open AI. Umarım buraya kadar nettir. Yapay zekayı

anlamak diye biraz çok az daha teknigue geçiyoruz. Şimdi herkes eee bunun

temelinde şu var. Token denilen sistemler var. Nedir bu token? Siz aslında textte bir komut veriyorsunuz

ya. Öyle düşünebiliriz. Eee şeye yapay zekaya. Ben mesela buraya buradaki örnek

tokenization basics yazmış. Bunu bu değiştirilebilir. Burada işte 5 tane eee

ne derler? 5 tane karakter var burada. Burada 7 tane var. Burada 6 tane var. Bunların her birini bölyör. Siz bunu

eee her model için bu farklı. Atıyorum Cemin Ayda 6şar tane bölyör ya da tabii

ki dinamik bölmeler var. İşte ilk 5 e harf sonra 6 sonra 3. Bunu

yapabilirsiniz. Ve bunların hepsine bir eee matematikte matrix denilen eee

lineer cebirde bir sistem var. Aslında farklı rakamların bir araya gelmesi. Bu

bir matrix aslında. Şu e 1e 4 bir matrix. Ne yapıyor? Token'a bir rakam atıyor. Diyor ki token 30642.

Eee bunun rakam atamasını da modeller kendilerine özel yapıyorlar. Buna 1639,

buna işte 19165 demiş. Buna 0 demiş. Şimdi sizin tokenization basics diye

yazdığınızı bilgisayar böyle görüyor arkadaşlar. Arka planda bilgisayar demeyeyim de model böyle görüyor. He 306

42 1634 tamam bu tokenization diye anlıyor arka planda. Buna eee

tokenization deniyor. Bunu da eee decode ediyor model. Buradan nereye geliyor? Bu

rakamlardan tokenization basics çıkıyor diyor size. Yani siz aslında yazdığınız her promptun arkasında bir lineer algebra çalışıyor. Bir matrix işlemi çalışıyor. Bunu takip etmek isteyen

insanlar varsa lütfen eee Google'a gidip eee lineer algebra temelleri diye aratın. Eee bütün yapay zekanın çalışma

mantığını anlayacaksınız oradan. Yani eğer özellikle korkan insanlara tavsiye ediyorum bunu. İşte yapay zeka bizi ele

geçirecek mi bilmem ne şeklinde sorular geliyor. Çünkü eee bence yani çok zor.

Çünkü arka planda bir matematik işlemi. E tabii ki bir robotun eline hani komut verip elinde silah olan bir robotu

savaşa gönderirseniz tabii ki zarar verir ama hani kendi başına matematiğin üstüne çıkıp eee bir noktaya gelebilecek

mi? Onu da sonunda tartışacağız. Bu arada şimdi tokenlardan bahsettik. Eee, peki parametre ne? Hani şu başta 175 milyar demıştık ya. Ya da niye Google Open A'ı her çıktığında şey diyor? Eee, işte bizim modelimiz var 2 trilyon eee, parametreli. Biri çıkıyor benimki 2.2

falan. Ne ifade ediyor bu? Yani neden bunlar sürekli artıyor? Şu yüzden şimdi burada eee, örnek veriyorum.

Mesela siz e filte elephant ingilizcesi fil diye aradınız. Ben de buraya Türkçe olsun diye bir de fil ekledim aslında satrançtaki. Eee, bu az önce ne dedik?

Tokenization yapıyor. Elephant diye alıyor bunu, değil mi? Eee, ama bizim Türkçemizdeki fil hayvan fili olabilir.

İşte şans getiren fil olabilir. Ne bileyim işte satrançtaki fil olabilir.

Ya da eee, bir kelime düşünelim. Ne olabilir? İşte eee, kedi olsun mesela. Kedi, hayvan kedi olabilir, oyuncak kedi olabilir. Sizin kendi kediniz olabilir. Bir sürü anlama gelebilir değil mi o kedi kelimesi? İşte bu kedi kaç farklı şekilde

anlamlandırılmış bu kedi kelimesi. O bir parametre oluyor aslında. Dolayısıyla ne oluyor? Yani sizin bir tane burada filiniz, fil yazdım ben oraya. Bir model düşünüyor. Diyor ki, "A fil" dedi ama bu

fil şu an tamamen atıyorum 1200 tane farklı içerikte bir fil olabilir.

İşte bu 1200 tane farklı fil parametre sayısı. Dolayısıyla ne diyorlar? Eee, işte bizim 2 trilyonluk e, 2 trilyon parametreli modelimiz var. Şu demek türkçesi. Benim modelim o kadar iyi ki bir filden şu an rakımı düşürüyorum. Siz

fil yazıyorsunuz ama 1200 tane farklı anlam çıkartabiliyor bu filden. Demek bu ne demek? Zekasını gösteriyor. Hani şey

yaparlar ya IQ testlerinde mesela bir kelime verirler. İşte bunu aynı anda atıyorum 5 tane farklı cümlede farklı

anlamda kullan. Aynı şey. Kaç tane farklı eee kaç farklı şekilde kullanabiliyorsun? Eee kaç tane farklı

anlam yaratıbiliyorsun? Bu aslında eee aradaki bağlantıyı gösteren bir metrik.

O yüzden de bunu sürekli işte bizim bu kadar trilyon parametremiz var şeklinde reklamını yapıyorlar.

Bu da önemli. Şimdi neden bu kadar yükseldi? Eee, bu birden hani yapay zeka hep vardı. 1950'den beri var arkadaşlar. Yani neden böyle birden hayatımıza girdi? Şimdi bu 2017'de yayınlanan e

Attention is all. Bu işte Berlin'den bahsettiğim arkadaş Yakup. Bu insanlar Nobel alacaklar bence arkadaşlar. Yakup da bir matematikçi. Eee, o bana bu paper'ı yazıyorlarken bahsediyordu. Bu benim şeyi anlatayım size. Eee, hani epic fail'lar olur ya hayatı hatalar yapılır. İşte Bitcoin alıp 400 eurodan satmak on benim için birinci hatamdır.

Bu da ikinci de olabilir. O şekilde işte eee, Yakup anlatıyordu bunun bana ne olduğunu. Eee, ben ama pek dinlememiştim çünkü başka şeylerle meşguldüm falan.

Diğer türlü hani gidip Envidye hissesi alırdım ve beklerdim. Öyle bir şey demedi tabii ki de. Eee, çünkü nasıl

çalıştığını anladım. Eee, yani şanslıydım. Aynı ofisteydik ve direkt ondan duydum. Hani onla aynı ekipde değildim. Öyle söylemeyeceğim ama direkt anlatıyordu. Yani söyle şeyler yapıyoruz

falan. Ben o zaman tek söyleyebildim, a ne kadar ilginçmiş. Halbuki ileride Nobel alacak biriyle konuşuyormuşum

farkında olmadan. Eee, bu paperdan önce söyle, eee,

işleniyordu. Mesela ben örnek şu, benim adım Kerem diye yazıyorum. Soldan sağa

CPU işte bunları 01 denir ya. Bilgisayar 01'le anlıyor. 01 1'e bölüyor ve burada

tekli bir şekilde, hızlı bir şekilde işleniyor. Şimdi örneği bir şunu

bitireyim. Bir örnek vereceğim. Daha iyi anlaşılacak bence. Transformerlar geldiğinde arkada çok daha karışık bir

teknoloji var. Biraz basite indirgütürüm. E izninizle bunları az

önce bahsetmiştim ya. Matrix oluyor bu tokenization deyince. Benim adım Kerem yazıyorum ben buraya. Bilgisayar eee

modern şey diyor. Benim 2 4 5 bunlar tamamen atma rakamlar. 1 3 7 3 2 GPU'lar
eee işte CPU central processing unit eee GPU graphical processing unit. GPU'lar
aynı anda birden fazla işlem yapabiliyor. Bunlar çünkü nedir? Bu oyun kartı aslında teknik olarak.
Yani bu

kadar karmaşık bir şey değil. Oyun kartlarının tasarımında aynı anda birden
fazla işlem yapabilmek var mimarisinde. Neden? Çünkü bir oyun oynuyorsunuz işte
atıyorum e Counter Strike koşuyorken durup mu ateş edecek? Yani hem koşuyor
olması lazım hem de ateş ediyor olabilmesi lazım hem de zıplıyor olabilmesi lazım. Aynı anda
birden fazla

işleme aynı anda yapabiliyor olması lazım. Bu yüzden GPU'lar ve Nvidia gibi şirket bu kadar ünlü
oldu. Yoksa bunun

arkasında öyle bir hani inanılmaz anlaşılmayacak bir durum yok. Öyle satmaya çalışıyorlar. Ben
şöyle örnek

veriyorum. CPU şey gibi bir konsere gidiyorsunuz. Eee 20.000 kişi var. Bir tane bilet
işleyen var. Ya bilet kontrol eden işleyen diyorum. Bilet kontrol eden bir
insan var. Eee, ya bu bilet kontrol eden insan ne kadar hızlı olursa olsun siz ona 20.000 tane
biletli insan gönderince

ne olacak? Orası patlayacak değil mi? Olmayacak yani. İsterse dünyanın en hızlı insanı olsun,
isterse o 20.000

kişiye bakmadan geç desin, yine bir sıra oluşacak orada. GPU şöyle oluyor. Sizin
20.000 tane bilet kontrol eden kontrolcünüz mü artık bilet kontrol eden kişiniz var. E ne oluyor?
Dolayısıyla

birden işleniyor hemen. Herkes içerisinde aynı anda. Yani mantık tam olarak böyle çalışıyor. O
yüzden bu zamana kadar

yapılmayan bir sürü şey bu makaleden sonra çok basit bir şekilde, çok hızlı bir şekilde
yapılmaya çalış eee

yapılmaya başlandı. E dolayısıyla da süreç hızlandı. Bu yüzden çok fazla
duymaya başladık. Bir de bu biraz bu teknik eee bir de şu

var. Eee Google'in ürettiği TPU diye bir şey var. Az önce ne gördük? CPU, GPU,
eee, bir de TPU var. TPU da eee, aynı şekilde GPU'ya çok benziyor. Eee,
tensor, tensor processing unit demek. Tenser de eee, aslında bu hani
matrix'leri gördük ya. Matrix dedim ben. Şuradan bir örnek vereyim. Hı, şu şu
asında şunu ben bir kapatıyorum. Bu bir matrix oluyor etrafını. Bunun altına birkaç tane daha
ekliyorum ve bilgisayar

dilinde bu tensöre dönüyor artık. Yani işlem yapabileceğim en küçük matematiksel veri diyebiliriz biz buna.

TPU'lar da sadece bunu işlem yapısın diye tasarlanmış. Bu neydi? Eee, bu biletçiydi. Tek kişiydi. Tek başınaydı. İstediği kadar hızlı olsun. Bunlar bilet kontrol ediyorlardı. 20.000 kişilerdi. Çok hızlı kontrol ediyorlardı. Doğru. TPU'lar ise yine bilet kontrol ediyorlar ama tek işleri bu. Yani bunlar eee bilet kontrol ediyor. Ne bileyim orada işte güvenlikler aynı zamanda işte başka işleri de var. Ya uzman değiller bu konuda. O işi yapabiliyorlar. Ama TPU dediğimiz işe ise tamamen o konuda uzmanlaşmış. E dolayısıyla ne oluyor? Her şey çok daha hızlı. Kimin bilet sahte, kiminki değil hemen anlayabiliyorlar. Bu direkt eee Google'ı öne geçiren bir eee durum açıkçası. Bu da 2015'te yaptılar bunu. E TPU'yu. Bunu Link'tten gönderecektik. Öyle konuşmuştu. Eee YouTube videolarını açamıyorumuz başka bir yayında olduğu için. Eee linki gönderilecek eee chat'te. Lütfen bunu açıp izleyin. Yorumlanabilirlik diye bir bilim dalı çalışıyor arkadaşlar şu an. eee şey eee maalesef yorumlanabilirlik diye bir bilim dalı bizde olmadığı için şu an eee İngilizcesine bakmanızı isterim.

Interprobability diye bir bilim dalı var. Özellikle cloud'un research'ünde eee bu dil modellerinin, büyük dil modellerinin nasıl çalıştığını inceleyen bir bilim dili. O yüzden de bilim alanı. O yüzden de bir nevi eee modellerin nörosayenisi diyebiliriz biz buna. Eee çünkü bir şey yapıyorsunuz. Çok büyükler. Nasıl çalıştığını bilmiyorsunuz. Videoda şeyi anlatıyor işte. Mesela Fransa'nın başkentini soruyor. Paris. Herkes biliyor bunun cevabını ama modelin Paris'e gelene kadar yaptığı aşamalar işte kitapların içinde geçen Paris, işte konuşmaların içinde geçen Paris, bir sürü Paris var değil mi? O

nasıl başkent Paris'e geliyor ve onun Paris olduğunu biliyor. Fransa ile konuşuldu. Fransa ile ilgili konuşulduğu zaman bunu anlatıyor. İnanılmaz bir eee şey bence. E ben kariyerime, onu da söyledim bu yayından önce. Kariyerime baştan başlasan ben bu alana girerdim. Çünkü yeni bir dil oluşturuluyor. Hani atıyorum İngilizce gibi bir dilimiz var artık. Eee, yepeni bir dil. O da

promptlar, life language modellerle konuşma diyelim ona. Kontext engineering diye bir şey var. Ona pek girmeyeceğim

izninizle. Eee, o dili, bu modeli anlamak üzerine yani bir şey yaratılıyor arka planda ama bu nasıl çalışıyor? eee yaratanlar bile bunu %100 anlamıyorlar şu an. O bu bilim dalı işte. Lütfen videoyu izleyin ve bu alanda ilerlemek isteyen varsa data science

interprability alanında bence müthiş bir alan ve ileride herkese ihtiyaç olacak.

Çünkü herkes bu dili çevirmen gibi olacaksınız. Yani hani anlamayacakları için anlaşılmayan bir dil konuşuyor ve sizi çağıracaklar. Bu ne demek şeklinde. Açımadım bunu. Evet.

Şimdi bir de şöyle bir şey var. Büyük dil modelleri sinsi ve sinsi olma ve manipüle etme eğilimine sahipler. Bu

cloud'da bakın şöyle bir prompt yazdım. Bu benim örneğim. Dedim ki benim bir tane fikrim var. İşte salatalık şeklinde

şapka yapmak istiyorum. Ne düşünüyorsun? Hemen gitti işte müthiş. Yok yapalım plan yaptı falan. Yok bunu da yapabilirsin. Şimdi normal bir insana deseniz ben eee benim bir business

planım var. salatalık şeklinde şapka satmak istiyorum derseniz cevabı herhalde şey olur. Saçmalama yani. Hani

öyle bir şey mi olur? Eee, saçma yani. Sonra diyorum ki gerçekten ne düşündüğünü söyle ya. Evet. Biraz böyle değişik bir eee fikirmiştir ya. Çok kötü değil ama falan filan diye başlıyor gerçek fikirlerini söylemeye. Şimdi bunlardan işte bu Interpovity'de baktığında araştırdım biraz. Eee, bunu bilmiyordum. Daha öncesinde bu large language modellerde şey var. Eee, be nice diye bir, e, attention layerı var. Yani ne derler? Kibar ol. Eee, yani düşündüğünü söylemiyor size. Çünkü şöyle düşündüğünü söylese, her düşündüğünü söylese size sizi kaçıracak. Çünkü ya mesela bir şey sordunuz Lçangç modeli azallıyor sizi falan. Hani böyle saçma

fikir mi olur? Ne olur kapatırsınız değil mi? Yani clouddan Open A'ya geçersiniz. Open AI'den Cemin'a. Şimdi

şirketler sizi bu ürünlerle konuşmak, sizden de öğrenmek istiyor. Bakalım ne soruyormuş falan şeklinde. E dolayısıyla

böyle bir layer olmasa size gerçekten ne düşündüğünü söyleyecek. O zaman da siz sevmeyeceksiniz bunu. Ama bu layerin

olması da bazen manipülasyona sebep oluyor işte. Yani benim işte salatalık şeklinde şapka fikrime müthiş fikir

diyebiliyor ki değil kesinlikle. Dolayısıyla bazen sorduğunuz sorularda

ya ben işte böyle bir şey yapacağım. mantıklı mı diyorsanız eee güvenmeyin ya da şey diyebilirsiniz.

Bana işte kesinlikle ne düşündüğünü doğru bir şekilde söyle. Eee işte şey olma, kibar olma, analistik bir şekilde bunu yargıla falan dediğinizde cevabın tamamen değiştiğini göreceksiniz. Çünkü

o zaman o işte tatlı olma diyeyim işte kibar olma layerına gitmiyor. Eee, size doğru düşündüğü şeyi söylüyor. Bunun farkında olun lütfen. Yani her oradan çıkan fikir eee her size iyi dediği şey

iyi değil. Kesinlikle değil. Hatta. Peki bunlar nereden öğreniyor?

Eee, ya nereden öğrendiler bu kadar ilişkiyi? Eee, en başta Reddit'ten öğrendiler. Eee, yaklaşık %40 oranında.

Sonra Wikipedya'dan, sonra YouTube'daki videolardan, onlara aradaki kullandıkları işte Google sonuçlarından,

Yap'te bu chat GPT için bu arada Yap'teki işte reviewlardan Facebook,

Amazon şeklinde gidiyor. Eee hani artık yeni altın veri diyorlar ya. Sebebi şu.

Mesela Google'la Microsoft Public bu veri bahsedilebilir. O yüzden yıllık

Redite'e yanılmıyorum eee şirket başına 60 65 milyon dolar civarı bir para

ödüler sadece o veriyi kullanabilmek için. Ve düşünün Redit'in eee

milyonlarca hatta milyar oldular galiba kullanıcısı var. Öyle sürekli bir şeyler yazılıyor ve o eee bu elemler onları

kullanarak yeni bağlantılar kurmaya çalışıyor. İşte Kerem ne yazmış bugün? Gitmiş şu arabadan bahsetmiş. Şu

arabanın şöyle olduğunu demiş. Hım demek ki bu arabanın butu bozuluyor. Çok basit bir örnek. Şu an bunu ögrensin diye

sadece eee şirketler yıllık lisanslama paraları veriyorlar artık. Ama bunun altında tabii ki işte kitaplar var.

onları hatta eee bu şey kitaplar, dijital versiyonu olmayan kitapları eee

çeviren şirketler eee falan var. Hatta onları dijitalleştirip sıfır oradaki bağlantılardan öğrenelim şeklinde. Ama

genelde datanın büyük çoğunluğu eee Open AI tarafında özellikle Reddit'ten geliyor. Y inanılmaz bir veri bence

Wikipedya'dan fazladan. Peki işleri çalacak mı? Güvenli iş var mı? İleride çok güvenli iş yok bence.

eee işlemimizi çalabilir mi? Çalabilir. Basitleştire debilebilir ama bence onunla giderseniz pek de bir şey olmaz yani. Öğrenirseniz zamanında şeyi araştırmışım. Eee bu endüstri devrimi geldiğinde eee işte demir ustaları falan diyeyim. Eee şey diyorlar işte ya makineler gelecek işlerimizi alacak falan. Hepimiz işsiz işsiz kalacağız.

Bir süre sonra tam tersi oluyor. Çünkü makineler işleri daha hızlı yapmaya başlıyor ve daha fazla onu işletecek insana ihtiyaç duyuluyor. Dolayısıyla

daha fazla demir ustasına ihtiyaç duyuluyor. Ha burada öyle mi olur bilmiyorum. Nasıl gelişeceğine bağlı ama

her büyük bir teknoloji eee değişiminde insanların biraz böyle hani anlamamaktan ötürü korkma eee şeyi devreye giriyor. Öyle söyleyeyim. Korkuyorlar bence. Eee çok da mantıklı gelmiyor bana ama hiç etkilenmeyecekler diyebiliriz. güvenliden ziyade e tabii ki acil

müdahalede bulunan insanlar, ambulanssta bir yere giden, işte sağlık çalışanları, eee, avukatların mesela automation riski

eee, çok yüksek ama siz mesela bir mahkemeye işte evet bu da benim avukatım deyip bir laptop koyup, eee, chat GPT ile hakimin konuşmasını istemezsınız diye düşünüyorum. O yüzden eee, burada

bir avukat durumu devam edecek. İşte gördüğünüz üzere çoğunlukla medikal HR managerlar mülakat yapmaya devam edecekler. Şirket içindeki süreçleri eee devam ettirecekler.

Daha böyle general operating managers, operasyon müdürlerine her zaman e ihtiyaç duyulacak. İşte eee ev işleri

yapan ne derler usta diyelim bunlara değil mi? Evet. Ustalara her zaman ihtiyaç duyulacak. Otomasyon şansı da

yani çok düşük bence. eee, supervisors of admin support workers. Hani bu bir nevi, eee, insanlara yardım eden hani yaşlı evlerindeki insanlar gibi düşünün. On yaşlılara yardım eden insanlar gibi

düşünün. Onların otomasyonu, riski yüksek. Çünkü ileride bunların robotların yapabileceğini düşünüyorkar.

Pek bir ihtimal vermiyorum. Eee, yani çok yakın zamanda çok ileride olabilir de. Eee, bu yani insan emeği gerektiren

işler diyelim. İnsanların yapması gereken avukatlık mesela eee işler bence onlar tehdit altında değiller gibi bir izlenimim var şu an ama her şey değişebilir ve geleceği de biliyorum

diyen biraz şu an eee çok da doğru söylemiyor bence.

Uygulamalar ve mimarisi. Biraz tekneye geçiyoruz eee izninizle. Şimdi hepsinin çalışma mimarisi aynı. En altta eee bunun da altı var da eee buradan başlamak yeterli bence. donanımlar var.

Ne görmüştük? İşte CPU, GPU, TPU'lar görmüştük, değil mi? E bunları kullanmamız için bir bulut platformu

lazım. Google Cloud olur, Azure olur, işte eee AWS olur Amazon'un. Bunların üzerinde bunları kullanabiliriz. Eee bunların üzerinde ne oluyor peki? Modellerimiz oluyor. İşte chat GPT

oluyor. Chat GPT aslında uygulaması eee şey değil. modelin ismi değil yanı şey olarak chat GPT uygulaması, Ceminide uygulaması, arka plandaki modelin ismi farklı. E bu modellerimiz oluyor. Bir de

eee şeyler var. Modeli olmayan ürünler var. Bu şeylerin üzerinde çalışan eee AI üzerinde Perplexity konuşmuştu bunu örnek. Başka büyük dil modellerini kullanarak size işte arama sonuçları getirmeye çalışan eee bir arama motoru diye tanımlıyorlar. kendilerini kendi

modelleri yok. O yüzden appat property models diyor. Properatory çok zor bir kelime. Eee şuradaki spf sp specific modarına baktığımızda da eee bu işte cloud'un yaptığı gibi ne demişti? Eee onlar genelde finansa yöneliklerdi. İşte sadece sağlık için bir model. İşte

röntgenleri değerlendiren bir model. Atıyorum hastanede kullanılıyor mesela. Bunlar hani spesifik AI modelleri

denilen bir de çok fazla lokalleştirilmiş. Bunlar da şirket özellerinde. Mesela X şirketi var dediği az önceki örnek olabilir. Bir muhasebe programı var ya da eee legal dokümanları var. O dokümanlardan anlam çıkartılacak ama çıkartılacak ama sadece şirkete özel bir

model. Eee o da şirket spesifik olarak geçiyor. Piramit eee bu şekilde çalışıyor. Bunu da izletmiyorum. Bunun da linki gelecek size tekrar o YouTube'un e kurallarından dolayı. Bu işte Perplexity Comet diye bir eee internet eee şeyi tarayıcısı, internet tarayıcısı yayındım. Ama bu aslında bir yapay zeka agenti. Eee bu ne demek? Siz aslında internette dolaşırken bir nevi yapay zekayla konuşarak dolaşabiliyorsunuz. Ben burada şey örneğini göstermiştim. Videoyu izlerseniz. Bunu ben kendi ekranımdan kaydettim. eee, public değil. E, erişebilirsiniz. Yani şey unlisted sadece linkle açılabiliyor.

Burada şey dedim işte bu Trading Economics diye bir web sitesi var. Ben buna girer bakarım. Her gün takip

ettiğim bir site. Ben hiçbir şey yapmadan sadece şey dedim buna. Eee, comete. Ya Türkiye ile ilgili bana eee,

ekonomik veriler getirebilir misin dedim ve kendi başına gidip bütün siteyi taradı. İşte Türkiye'ye baktı, açtı,

metrikleri topladı. bana bir sonuç sundu. Şimdi ne yapmış oldu? Ben girip orada tek başıma işte şurada markete'

gidiyorum. Oradan ülke buluyorum. Yok bana işte indicatorını getir, yok bilmem ne falan. Tek tek tıklıyorum bunlara.

Bunu yapmaktansa komut verdim. Dedim ki Türkiye ile ilgili git bana verileri getir. Bu hepsini aradı kendi başına

özetledi. Bunu şey olarak da yapabilirsiniz. Mesela Amazon'a girdiniz. Ya ben bir ayakkabı bakıyorum

şöyleden olmasını istiyorum. eee, spor ayakkabı işte şu şu, eee, boyutta bilmem

ne falan. Eee, şu özellikleri olsun, yağmur geçirmesin. Attım, bırakıyorsunuz arıyor. Şu renk olsun falan şeklinde.

Sonra size seçenekleri getiriyor. Bakın işte şu link var, şu ayakkabı var şeklinde. Bu aslında bir ajan. Yapay

zeka ajanı. Eee, şey olarak bunu izlemenizi istiyorum. Çok başlardalar

daha. Yani çok bence baş bu daha. Ya bunu çok fazla geliştirecek ileride. Ben hatta ekrana bakarak işlemler

yapabileceğimizi düşünüyorum ki o onu istiyorum artık ben yazmaktansa.

Onu da geçtim. Peki en fazla üretken yapay zeka nerede kullanılıyor dersek eee bu işte e görsel content, görsel içerik yaratmada işte video yaratabilirsiniz. İşte 3D e şekiller yaratabilirsiniz. Eee resimlerinizi hatta bunu yapıyorsunuz şu an. Eee işte iPhone olan, Android'a olan fark etmez. resimleri açıp

editleyebiliyorsunuz. Bu tamamen yapay zekayla yaptığınız bir şey. Ses yaratabiliyorsunuz. E text yaratabiliyorsunuz. Sesin altındakileri tek tek saymıyorum. İşte müzik yapabilirsiniz. Öyle uygulamalar var. Text yaratabiliyorsunuz. Chatbotlar işte translation yani eee çeviriler tam olarak böyle eee creative writing. Yaratıcı yazdım ama pek mantıklı olmayan. Eee creative writing yapabilirsiniz. eee ve kod yazabilirsiniz. Yani bir nevi aslında ne üretebiliyor şu an? Ses, text ana olarak üç tane şey var. Kodda

kod ayrı midir, text midir? Tartışılır ayrı diyebiliriz bence. Çünkü ayrı bir eee mantığı var. Şu an bunları

yapabiliyor CNI. Bu son tarafta biraz eee gelecektен bahsedeceğiz. Son dör slayt bitiyor neredeyse. Bu eee artificial super intelligence diye bir şey var. Eee oraya geleceğim. Şimdi bir defa yapay zeka 1950'lerde başladı. Eee bu ilk başladığı şeye aşamaya artificial narrow intelligence deniyor. Alen Touring diye bir eee ünlü bir insan vardır. Bilim insanı. Eee o Turouring testi yapmıştı şey olarak. Yani insanlar bir tarafta bilgisayarla konuşuyorlardı. İki tane test vardı. E iki tane ne derler ya?

Chaos gibi bir şey yani. Karşıda işte ekran var. Ekranla konuşuyor. Biri insan biri bilgisayar. Buna turning test deniyordu. Ve bunu bilmeyenler neyle konuştuğunu bilmeyen DNEde kullanılan insanlar da a bu bilgisayar bu insan. Diyordu. Buna truning test deniyor. En basit anlamda. Aslında 1950'lerde başlayan bir şey yapay zeka. Bu birinci aşama makine öğrenmesiyle oluyor. Eee biraz daha böyle hani şey gibi işte çok dar bir çözüm şu anda. İşte daha çok ileriye gelmedik gibi eskilerle. Artificial General Intelligence'in bu Mark Zerberg'in işte bağırdığı sürekli biz bunu yapacağız dediği ki bence yakın zamanda biraz zor. O ikinci aşama oluyor. Eee makine zekasıyla artık yapılıyor ve eee geleceği nokta insan zekası noktası.

Şu an insan zekası noktasında değil. Şu an hala size anlattığım gibi matematiksel işlemler yapan bir yapıdan fark eee bahsediyorsunuz. Yani işin içinde duygusal, herhangi hiçbir şey yok. Biz neredeyiz derseniz bunu ben böyle eee işaretledim. Bence ikisi arasında bir yerdeyiz. Hani artificial narrow intelligence'tayız ama biraz da girdik bu general intelligence tarafına ama kesinlikle insan zekası durumunda değil. eee oraya gelmedi. Eee uzun bir sürede bilmiyorum gelir mi emin değilim. Eee son gideceği noktada teori bu işte artificial super intelligence hani 3üncü aşama şeye vardır ya uzaya çıkışta işte Mars'a gitmek şu aşamadır, Mars'a geçeriz falan. E Mars'ı geçersek şu aşamadır şeklinde aynı şekilde bu da artık makinelerin eee consciousness consciousness'ın Evet. Şu an utandım. Bilinç mi? Yok.

Eee, bu konuda bana yardım etseniz bunu çevirmem lazım. Ya da ben telefondan bakacağım şu an.

Bir saniye izleyicilerimize soralım. Hocam consens bunu nasıl unutabilirim şöyle?

Bilinçaltı. Bilinçaltı. Bilinç bilinç pardon bir eee makine bilinci olacağı düşünülüyor. Eee bu artık hani insan bilincinden öteye geçecek.

Biz insanlar olarak onu anlamayacağımız artık. Bu bizden daha mı zeki demek? Evet. Bizden farklı bir kulvarda zeki mi

demek? O da ona da. Evet. Eee ama nasıl olacak? Hiçbir fikir yok. Ve o da bizi şuraya getiriyor. Hani bakın 2045 falan demişler de yani

eee biraz saçma bana sorarsınız. Singularity diye bir konsept var fizikte. Bu işte kara deliklerle ilgili. Singularity şu bir kara diliğin kara deliğin içine girdiğinizde git yani varsayıyım yine bu kara deliğin içine girdiniz git gide dibe doğru gittiniz ve artık yer çekimi işte ne bileyim gibi parametreler eee işte black şey geliyor orada eee kara neydi eee neyse önemli değil. Bir

nevi fizik kuralları değişiyor artık. Yani siz sonsuzluk, anlaşılmayan bir sonsuzluğun içine giriyporsunuz ve

elinizde olan işte matematiktir, fiziktir elinizdeki bilimsel yöntemler onu açıklamaya yetmiyor ve diyorlar ki

bu işte singularity'dır. Şey olarak o terimi almışlar yapay zekadaki singularity'ye getiriyorlar. Diyorlar ki öyle bir noktaya gelecek ki artık hani yapay zeka biz anlamayacağız ne

olduğunu. Çünkü elimizde onu açıklayabilecek tool yok. Mesela atıyorum robot bir şey diyecek. İşte bir

şarkı yap diyecek. Bir şarkısı yapacak ve bütün insanlar böyle mutlu olacak falan ama siz anlamayacaksınız bile niye mutlu

olduğunu ve şarkısı sözü değil bu. İşte de bip bir şeyler yapıyor falan. Çok basit bir örnek bu. Hani şey öyle

olmayacak tabii ki de ya bir nevi kendi dilini geliştirecek. Her şeyin kendi işte bilinçaltını geliştirecek ve bizden

kopacak. Koptukça biz ondan uzaklaşacağız. O bizden uzaklaşıkça bizden daha fazla korkmaya başlayacak ve

günün sonunda o kara deliğin içinde eee bizim elimizdeki yöntemlerle bunu açıklayamayacağız biz artık. İşte bu şeyler eee bu yüzden hani bağırıyorlar parantez içinde. İşte yapay zeka öyle olacak, böyle olacak. Ya benim eğitimim, zekam yetmiyor buna açıkçası ya da şu anki yöntemlerle buraya gelinebilir mi emin değilim şey olarak. Yani şu an çünkü günün sonunda matematiğle çalışıyor ya çok şey evet

anlamlandıramadığımız bir sürü sonuç çıkartılabilir. Çıkarır zaten ve var. O yüzden işte o yorumlanabilirlik diye bir

bilim eee şey alanı var. Hani anlayalım diye. Ama günün sonunda geldiğimizde anlayabiliyoruz. Ha tamam okey. Şundan

dolayı bunu yapmış diyebiliyoruz ama hani makine öyle bir şey öyle bir dil yaratır ki matematik atıyorum tamamen

atematik diye bir şey yaratır kendi çapında. Ya bu ne ya? deriz. Yani anlamayız siz. Mesela bu da belki

matematiğin üstündeki dildir falan hani matematiği açıklayan bir dildir şeklinde. Genelde matematik her şeyi

açıklar ama matematiği bir şey açıklamaz. Ha belki onu yaratacak. Ha o zaman derim ki okey tamam bu bizden

koptu. İnsan beyninden koptu. Eee geçmiş olsun. Eee o zaman sığınaklara kaçabilirim. Bizim zamanımızda olacak mı emin değilim. 2045 ama çok iyi bir senaryo zannetmiyorum.

Ama bu bilim dünyası kesin konuşulmaz. Şimdi en önemli noktalardan biri de işte bu önceden petrol çok önemliydi falan. Şimdi veri çok önemli. Çünkü siz veriden para kazanıyorsunuz artık. Şöyledir bir data aldım Kasım'dan itibaren. Eee işte dünyadaki data centerler eee en fazla Amerika'da var. eee, Amerikas dediği bu iki kıta olarak işte Kuzey Amerika, Güney Amerika onların toplamını vermiş. İşte Kanada, Brezilya şu kadar sayıda

Amerika açık oraya önde. Avrupa'da çok öndeymiş gibi görünüyor. Değil arkadaşlar. Avrupa'da bu kadar data center olmasının sebebi Amerikan teknoloji şirketleri. Mesela Almanya'da

bir sürü Google data centeri var. İşte ne bileyim İzlanda'da işte Finlandiya'da Meta, Google bir sürü data centerler

var. Yani aslında şu Avrupa dediklerini de bölersek bir noktada bu da Amerika'ya ekleyebiliriz teoriden. Fiziksel olarak

Avrupa olabilirler ama hani ne kadar Avrupa data, veri merkezi eee diyebiliriz bunlara emin değilim. Genelde Amerikan teknoloji şirketleri olduğu için onu da not olarak ekledim.

Çünkü bu şeyle onu söylememişler tabii ki bu slaytta yani bu datada pardon ama öyle bir eee işin içinde exception var. Peki ne kadar büyüyecek bu pazar? E ya da büyüyecek mi? Baktığımızda işte servisler eee yazılım ve donanım olarak üçe ayrılmış. Şu an şu seviyelerdeyiz işte eee 400 milyar eee dolar seviyesindeyiz. Anladım. Evet. 400 milyar dolar. Bir süre sonra artık bunun

eee şu nokta neresi? 202 işte birkaç yıl içinde 1 trilyon dolarlık bir pazar olması bekleniyor ve gitgide de işte 2033'te 3.5 eee trilyon dolarlık bir pazar olması bekleniyor. Bu ne kadar büyük diye düşünelim. Örnek vereyim. H şey Türkiye'nin eee büyüklüğü eee şu an ekonomi olarak eee 1 trilyon dolar civarı. Yani bütün Türkiye ya çok yine şey bir örnek. En değişik bir örnek. Bütün Türkiye'yi alıp sattınız böyle içindeler her şey işte sanayisi, insanları, arabaları, evleri, katları, yatları ne varsa işte 1 trilyon dolar civarı. Eee, bu onu 2030'da geçiyormuş.

Eee, değil mi? O seviyede 2029-202030 seviyesinde. Eee, bu o kadar büyük bir rakam. Bana sorarsanız daha da büyük olacak. Eee, çünkü bir sürü farklı şey var bu arada. Kimse bilmiyor. Biliyorum

diyen de 100'ü doğru söylemiyordur. Eee, ama bence daha büyük olacak. Ben öyle görüyorum. Baktığınızda ne kadar büyüyecek, ne kadar pazar eee, ihtiyacı olacak derseniz, pazardaki büyülüklük ne

seviyede olacak derseniz bir sürü herkes farklı şey söylüyor ama kesinlikle ben 1 trilyon doları ben de yakın zamanda geleceğini düşünüyorum. Geçirmek zorundalar bu arada ekonomiyi büyütmek

için. Bu da böyle. son slayı diye hatırlıyorum. Evet, teşekkürler.

Sorularınız varsa şimdi cevaplayabilirim.

Eee, Kerem Bey, ağzınıza sağlık. Eee, eee, gayet güzeldi. Çok zengin, eee, ve doluydu. Eee, zaten chaten de arkadaşlarımız beğenilerini ilettiler. Eee, bazı sorular var. Ekran paylaşmayı durdurayım mı? kalsın mı?

Eee, durdurabilirsiniz. Evet. Eee, eee, aslında şöyle sorular biraz çok, eee, pratik sorular geldi. Eee, şu şekilde sorular var. Ben, eee, hemen notlarımı aldım. Bir kere en başta hatırlarsanız Ceminay'dan, eee, Perpleksted'den eee, chat çipden falan bahsettiniz. Cloud'dan bahsettiniz. Eee, eee, seyircilerimiz, katılımcılarımız şey sordular. Kerem Bey şahsi olarak hangisini tercih ediyor, hangi alanlarda hangisini kullanıyor diye. Gerçi cloud'u beğendiğini söylediniz ama bilir miyiz sizden? Ben Open A'yi eee tavsiye değildir. Öyle söyleyeyim. Ben chatt kullanmayı bıraktım. Eee gerçekten cevaplarını da beğenmiyorum artık. Chat GPT'nin research tarafı ama hala iyi gördüğüm kadarıyla araştırma tarafı. Ben Cemina'yı çok kullanmaya başladım. 3-0

özellikle. eee çok iyi çünkü ama eee bir işte kod

yazmak istesem ya da bir arayüz oluşturmak istesem kesinlikle Cloud'a gidiyorum.

İşte kişisel tavsiyeler için Cloud'a gidiyorum. Çünkü Google'a göre daha şey gibi geliyor. Google daha böyle hani

politically correct daha yanlış bir şey söylemeyeceğim ama eee olay olur şeklinde. Yani bir arkadaşla konuştuğunu

düşünün. Biri size daha samimi feedback veriyor. Diğer bir söylemde hani politik.

O yüzden öyle şeyleri cloud'a gidiyorum. Kod yazma ve ama günlük kullandığım Ceminay.

Eee aynı soru şey için de geldi. Eee resim üretimi, görüntü üretimi ile

ilgili de geldi. Bir ara biliyorsunuz bundan 23 sene önce Mid Journey, eee,

kasıp kavuruyordu ortalığı. Evet. Eee, resim için, resim üretimi için ne kullanıyorsunuz? Ya da kullanıyor

musunuz? Çok ben resim üretmiyorum. Çok dürüst konuşuyorum. Eee ama Nono'yu kullandım. Eee Google'in oradan birkaç

tane video yarattım. Çok başarılıydı ama kendim eee yani iş hayatımında da onu

gerektirecek bir şey yok. E pek resim üretmiyorum. O yüzden şu şundan iyidir diyemem. Ok. Eee Google Ali ve eee Notebook

Elm'le ilgili sorular geldi. Bunlarla ilgili düşünceleriniz nedir? Daha çok böyle kullanımına ait sorular geldi ama

şimdi bir iki tane var. Notebook'u ben kullanıyorum bu arada. Eee onu bilmeleri çok güzel. Eee notebook elm daha çok şey için kullanırmım ben. Eee bilmiyorum insanlar yapıyor mu bunu. Eee şey vardır mesela

bir araştırma raporu indirdiniz. Evet. 80 sayfa. Şimdi dürt konuşalım. Kim

okuyacak onu? İşte eee notebook eleme. Bunu bunu eee upload edip şey diyebilirsiniz ya. bununla ilgili bana

bir tane podcast yaratsana. Yolda arabada giderken dinleyeyim. İşte

şu kadar dakika olsun, şu kadar bilmem ne. İşte bunu yapıyor ve eee bu ilk

başladığından beri kullanıyorum ben. Çok kötüydü tabii ki dataları okuyamıyordu. Veriler vardı işte grafik şeklinde

onları karıştırıyordu falan. Git gide iyileştiriyorlar. Dolayısıyla hani eee productivity olarak kesinlikle notebook

uleden bence müthiş. Git gide geliştiriyorlar. Ben şey gibi düşündüm. Acaba bırakır mı Google bununla

ilgilenmeyi? Çünkü eee onu yapan bir ekip var. Eee yanlışlıyorsam Deep Mind

eee ama Google Brain de olabilir. Bilmiyorum açıkçası. Eee umarım onu

geliştirmeyi bırakmazlar. Notebook Elm'de çok fazla eğlenceli şey yapabiliyorsunuz.

Eee bir soru da şeyden, eee geldi. Eee biliyorsunuz şey konuşuluyor veya yapıldı. eee, çeçipti yaptı diye biliyorum ama ben de tam eee, araştırmadım. Bu reklamlı, eee, şeyler

eee, yani şey ödemeli içerikler. O, o bu konuya ilgili ne dersiniz?

Tamamen şahsi fikrim onu baştan söyleyeyim. Yani biraz open Google Play bookuyla gidiyormuş gibi geliyor bana. Hani ilk başta bir şey yarattılar, kullanmayı, Google da öyleydi işte arama motoru yaptılar falan. Sonra o zaman Google AdWords geldi. İşte kelimeleme reklam almaya başladılar ve Google oldu.

Yani o kadar basit değil de yapmaya çalışıyorlar ama şöyle bir problem var.

Ondan da bahsetmiyorlar. Eee onu muhitemelen çözmeye çalışıyorlar. Az önce bahsettim ya işte kedi mesela. Ben kediyi kedi yapay zekaya göre binlerce farklı kedi olabilir. Şimdi ben kahve diyorum mesela. Kahve mi almak istiyorum? Yoksa bir kahve içenin 40

yıllık katrımı vardır. Hangi kahve? Ve bu kahve her defasında değişiyor şeye token olarak. Yani ona teknik olarak onu çözüp arka planda evet bu kahve Kerem işte ne efendiydi bir şey efendiydi. Bu kahveyi almak istiyor. Hemen reklam çıkayıf falan demek çok zor. Google'ın

falan bu işte Quantum Computing'e inanılmaz para harcamasının sebebi de bu. Çünkü biliyor ileride inanılmaz bir

işlemci gücüne, işleme işlemci demeyeyim işleme gücüne ihtiyacım olacak. Yapay zekayla reklam üretmem için eee para

kazanma yöntemi arıyorlar açıkçası. Eee hepsi yani şu an kullanıcı subscription e based bir model uyguluyorlar. İşte sen biz aylık 30 dolar ver istediğin kadar kullan sınırsız olsun falan. E tamam

okey. E başka yani şeyi yok. eee bir güzel bir iş modeli yok buradan para kazanmanın sonuçlardan ve getiremek getirememekteki büyük problem değişti o arkasındaki matematik bence ama çözer eee şöyle bir soru geldi eee şey eee ile ilgili eee artificial general intelligence ile alakalı burada bir öngörünüz var mı? Kaç sene sonra bu şey

olacak? hayatımıza böyle nüfuz etmeye başlayacak. Artık şu düzen edeceğiz. Yok yok var diyen de bilmiyorum neye

göre var diyor. Yok öngörüm ama olursa ben kaçmaya başlarım. Eee onu biliyorum yani öngörü olarak. Çünkü

o yani hayal gücü bu tamamen ama olduğunda ne olabileceğini düşünüyorum. Yani size gelip mesela çok saçma bir

örnek. Bir robot size bir şey diyecek ve bayılacaksınız. Neden bayıldığınızı bile bilmiyorsunuz. Halbuki o beyinde bir

neuropat varmış. onu keşfetmiş. Aa dur şu kulaktan şu sesi alırsa oneti etkiler

ve bayılır diyor mesela. Hani gibi saçma sapan şeyler yapabilir. O yüzden kaçarım

hani. Eee ilerde olabilir mi? Yakın zamanda değil ya bence. Ama Egen yani

ben onlardan zeki değilim. O makinelerden. Eee o bütün dünyanın bilgisini işliyor. Ben tek başına

Kerem'im. O yüzden benim söylediğlerim, onların yarattıkları karşısında pek bir

anlamlı değil bence. Eee, dün eee eee bu eee Boğaziçi

Üniversitesi'de yaptığımız hibrit eğitimde şöyle bir soru gelmişti. eee kısaca şunu şu söylendi. Yani Avrupa

Birliği bu kadar işte eee şeyler yapıyor, düzenlemeler yapıyor, kanunlar kuruyor vesaire koyuyor vesaire filan

falan ama yapay zekayla ilgili netice itibariyle bir şekilde kendisini bağlıyor. Eee işte Çin'in eee veya işte

Amerika'nın çok böyle Avrupa Birliği yasalarıyla eee veya işte Kore'nin eee filan şey yaptığı yok. Yani çok kendini bağladığı yok. Bu bu bir tezat oluşturmuyor mu?

Bu bunu nasıl görüporsunuz? Yani ben kendi kendime burada yasa koyuyorum.

Sonra diyorum ki, eee, Kerem Bey, siz de buna uyacaksınız. Bu sizi bağlamayan yasalar. Ya benim, eee, biraz orada bunu şey gözüyle sordum. Avrupa'da çok yoğun tecrübeiniz var. Hani o gözle cevaplamanızı rica ederim.

biraz belki kişisel bilgi ama benim açıkçası Avrupa'dan hani ayrılm sebeplerimden biri de oydu. Çünkü

kariyerimin gideceği yerde ben orada şöyle bir örnek vereyim. Güzel bir örnek bence arkadaşım eee var orada Alman. Eee

kendi şirketini kuruyordu. Kendi şirketi de şuydu. Hani Amazon Go diye bir sistem vardı ya giderdiniz.

Evet. Amazon Go' da işte bilmeyenler için anlatayım. Amazon Go işte hiçbir şey

yani ödeme yapmadan gidip şey alıyorsunuz. dükkanlar var. İşte pirinç, işte ne bileyim un, bilmem ne, meyve

sebze alıyorsunuz ve çıkışorsunuz dükkanından. Sizin ne aldığınız otomatik olarak eee görülüyor, hesaplanıyor.

Hesabınızdan çekiliyor. Kasiyer yok, hiçbir şey yok. Al ve çık. Bunu yapmaya çalıştı Berlin'de teknolojisini. İlk

başta ne oluyor? İşte raflardaki a pirinç budur. Öğrenmek, öğretmek lazım değil mi? Bir yerden sonra şeye takıldı çocuk ya. Yasak yapamazsun. gidiyor işte şeylerden, marketlerden ya kamera görüntüsünü alabilir miyiz? Hayır veremeyiz. Niye? GDPR'a aykırı. İşte

alamazsun. Türkiye'ye döndü bir ara. Acaba gidip Türk marketlerden bu kamera görüntülerini alıp hani şeyi de görmesi

lazım ya. Ben gidiyorum işte pirinç alıyorum. Şeyi anlaması lazım. Hım.

Pirinç alımı böyle oluyor falan şeklinde çalışıyor. Yani algoritma çalışıyor mu çalışmıyor mu test etmesi lazım. Çok

basit bir örnek yani. Sonra günün sonunda bunun fikrini eee aldı. İsraili bir şirket yaptı. Şu anda gayet de

büyüdüler. Çünkü neden yapabiliyor? Ne oldu? Almanya'da üretilen bir fikir, bir Alman tarafından üretilen bir fikir

gitti İsrail'de yapıldı. Çünkü Almanya'da yok. GDPR yapamazsun. İnsanlara saygısızlık yok. Şimdi orada

da şöyle bir debate var. Onlar mı haklı yoksa İsrail mi haklı? Yani şu anlamda yani acaba o insanların videolarının kullanılması hakikaten onların kişisel alanlarına giriyor mu? Ya bu da aslında

bir nevi şey. Evet girebilir şey oluyor ama bir yandan da siz teknolojiyi durduruyorsunuz gelişimini. Benim

insanın suratıyla işim yok ki. Bana ne? Ben onun pirinç alışını görmek istiyorum.

Evet. Orada bir orada bir ikilem var işte. O ikilemi de kıramayacaklar. eee, imkansız yani. O yüzden de ben hani pek orada geleceğin olduğunu görmedim bu alanda.

Eee, dün Aslı hoca da eee, sizinle böyle eee, benzer cevaplar verdi. Son olarak eee, söyle bir eee, soru sorayım. Bir kere katılımcılarımız gerçekten çok beğendiler eee, sunumu. Eee, size de

aracı olarak iletmış olayım. Eee, umarım, eee, biliyorsunuz zirve de inşallah yapacağız. Zirvede de, eee, siz de inşallah gelirseniz, eee, katılımcılarımız sizinle fiziksel olarak

da tanışma imkanı da bulurlar. Eee, son olarak eee, çok e ciddi bir kariyeriniz ve başarılı bir kariyeriniz var. Eee, aramızda eee, kariyerinin henüz başında olan, başlayacak olan, biraz ilerlemiş olan vesaire söyle sorular görüyorum ben yan tarafta. İşte yapay zekaya nasıl

başlayacağınız, neler yapmamız lazım, eee, kariyerimizi nasıl şekillendireceğiz vesaire diye. Son olarak böyle bir, eee,

genel veya detaylı bir eee, kariyer, eee, tavsiyesiyle yapay zeka alanında,

eee, bu soruya eee, tamam noktalayalım dersimizi.

Tamam. Eee, hem basit hem zor versiyonu yani basit basit ve gelişmiş versiyonunu

vereylim. Basit versiyonu bu. İngilizce öğrenmek gibi işte. Eee, konuşmadan

istediğiniz kitabı okuyun, istediginiz eee teoriyi alın. Hiçbir şey olmaz. O

pratik yapılması lazım. Neye geliyor bu? Açıacakınız herhangi bir uygulamayı. Cemini olabilir, chat pti olabilir.

Cloud biraz teknik olmasa da olur şimdilik. İşte başlayacaksınız ona sorular sormaya. Eee, ya ben şunu

yapabilir miyim? Bunu yapabilir miyim? Nasıl yapabilirim? Hava durumu nedir? A dur buna cevap vermiyormuş. İşte buna

böyle sorarsam şöyle cevap veriyormuş. Yavaş yavaş orada onun nasıl anladığını

düşündüğünü yapay zekanın bir böyle insanların gibi konuşuyorum. Değil bu arada işte eee anlamak gerekiyor. Bence

bu basit tarafı. Eğer teknik alana yönelmek isteyenler varsa. O da bu da

gelişmiş tarafı şeyler çok iyi. Böyle veri bilimi kursları var. Bir sürü

kaynak da var bu arada. Hepsi bedava. Hatta güzel bir şu an ev ödevi gidip

chat GPT'ye falan ben şu anlamda kendimi geliştirmek istiyorum. Bana işte online'da dava kaynakları getirebilir

misin şeklinde bir şey soru kurabilirler. Bir sürü şey çıkacak karşısına arayan kişinin. Şeyler

çok iyi. Eğer teknik ilerlemek isteyenler varsa bu veri biliminin eee çok basitten çok zora giden kursları

var. Eee online şeyleri var ve eee oraya

girebilirler. Bunların e ücretsiz olanları da var ama en iyisini en sona

bıraktım. En iyisi de şu. Ben hayatmda YouTube'dan öğrendiğim kadar hiçbir yerden öğrenmedim.

Yani YouTube'dan YouTube'dan eee ben de aynı şekilde doğru.

YouTube'dan öğrendiğim kadar hiçbir yerden öğrenmedim. Eğer YouTube'da aradığınız şey karşınızda yoksa siz

yanlış arıyorsunuzdur. Ben o mantıkla ilerliyorum. Yani saçma sapan eee

ulaşamayacağınız insanlar hatta yani email işte atıyorum telefonu zaten

bulamazsınız. Ulaşamayacağınız insanları YouTube'da 2 saat yapay zekayla ilgili

ders verdiği videoyu izleyebilirsiniz. Mesela burada ona da şey diyorum ben. Kanal sistemini düzgün yaratmak. düzgün

YouTube kanallarını bulup ilgilendiğiniz konuda eee onlara subscribe olup onların videolarını takip etmek ve onlardan öğrenmek karşılıklı kod mu yazacaksınız? Oturup beraber yazın. Ama burada bir

şeye takılıyoruz Levent Bey. Eee ona diğer tavsiyem olacak. Çok pratik bir tavsiye. Eee arkadaşlar yapay zekayla

ilgilenen varsa İngilizce konuşmayı da öğrenecek. Eee, çünkü
işte İngilizce konuşmadığınız zaman ulaşabileceğiniz veri seti diyelim
herhalde %99.99 falan azalıyor diye düşünüyorum. Doğru. Belki de daha fazla. Yani ilk başta çok

gerçek bir tavsiye oldu. Hani muhtemelen şey bekliyorlar ya şöyle yapalım, böyle yapalım falan. O bana çok şey geliyor.

Pratik tavsiye veriyorum ben ilk başta. Sanırım İngilizce çok önemli. Sanırım değil bence önemli. Hatta eee çünkü

ulaştığınız kaynak sayısını kaplayacak. Özellikle bu alanda ilerlemek isteyenler için eee kesinlikle öyle başlanmalı ama

günlük açıp bir chat GPT ile telefonda falan konuşmaktan hiçbir zarar gelmez. Nasıl çalıştığını öğrenmek için de

Türkçe konuşmayın bu arada İngilizce konuşun bence. Yani gelişsin ama İngilizce bir şekilde.

Eee Kerem Bey bazı eee size doyum olmadığı. eee, Dijital Liderlik

Akademisi'nde, eee, ilk ilk ilk ders diyorum, ilk ders sizi verdik. Şimdi

sizi tanımiş olduğu Dijital Liderlik Akademisi ve katılımcıları, "Artık bundan sonra sizin peşinizi bırakmayız.

Yandınız bundan sonra sürekli rahatsız edeceğiz sizi. Hatta, eee, chat'te de yazanlar oldu. Eee, Kerem Hoca ikinci

ders verebilir mi vesaire diye. Eee, belki zirvede, eee,

sizinle tekrardan buluşma şansı elde ederiz. Ağzınıza sağlık. Çok teşekkür ediyoruz.

Ben teşekkür ederim. Sağ olun. Dinleyenler için de dinledikleri için teşekkür ediyorum.
Organizasyon için de

çok sağ olun. İyi akşamlar. Yarın Çok sağ olun. Yarın da eee Emirhan Erdoğan'la e beraber olacağız. Yarın eee

Emirhan Bey'in dersi var. Yine saat 20'de. Emirhan Bey de eşin medya

tarafiyla yeni medya. E şimdi yeni medyamız vardı. Bir de yeni medya artık

tekrardan bir yenilendi. Yeni yeni medya konusuyla eee yarın akşam bizimle beraber olacak arkadaşlar. Eee konuştu

bugün sizi böldüm ama Emirhanla konuştum. Hazırlanıyor da Emirhan da çok sevdiğim biridir.
Eee

geçeceğine eminim. Evet. Eee geçtiğimiz eee seneki dersi de çok beğenilmişti Emiran'ın. Yarın
da

Emiran'la beraber olacağız. Kerem Bey tekrardan teşekkür ediyorum. Ağızınıza sağlık. Teşekkür
edah

tekrardan teşekkür ediyoruz. Herkese iyi akşamlar diliyoruz. İyi akşamlar. Sağ olun.

5. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=7V5brl68OSs&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=5>

İçeriği Teşekkür ederim.

Evet arkadaşlar eee merhabalar. Herkese iyi akşamlar diliyorum. Dijital Liderlik
eee akademisinin eee bugün eee 6. eee
dersinde özür dilerim dersleri karıştırdım. 5. dersinde zannedersem 5. dersinde
beraberiz. Eee bugün eee sevgili Emirhan Erdoğan eee bizimle beraber olacak. eee
Emirhan Erdoğan e Paribu Araştırma ve Raporlama Yöneticisi. Kendisi geçtiğimiz
Dijital Liderlik Akademisi'nde de çok eee ilgi gören, çok ilgi çekici ve çok zengin bir eee sunum
yapmıştır. Bir ders
eee bir oturum yapmıştır. eee belki kendisi hatırlatır ama ben bu dersten
sonra eee geçtiğimiz Dijital Liderlik Akademisi'nin dersleri biliyorsunuz Noform Form
Akademi'nin YouTube
kanalında duruyor. Eee eee Emirhan Bey'in bir önceki dersini de eee
izlemenizi tavsiye ediyorum. Çünkü eee yaklaşık 89 ay önceydi e o eğitim. eee
onun bugünle eee 9 10 ay önceki farkı
eee çok rahat bir şekilde görebileceğinizi tahmin ediyorum. Şimdi lafı fazla uzatmadan Emiran
Bey'i, eee
alayım. Emirhan hoş geldin hocam. Selamlar. Nasılsın?
Teşekkür ederim. Eee övgü dolu sözlerinizle biraz eee mahcup oldum. Bu şekilde geliyorum. Y
yok gerçekten öyle. Sen de
hatırlıyorsun geçtiğimiz eee ders eee çok ilgi görmüştü. eee, çok yani sorular
çok fazla vardı. Bitirememiştir dersi. E, umarım bugün de öyle olacaktır diye tahmin ediyorum.
Biliyorum ki geçtiğimiz
dersten tamamıyla eee, farklı bir içerkile eee, beraberiz. Ben merakla
seni bekliyorum. Hemen sözü sana veriyorum. Sorular olursa, sorular gelirse mümkün mertebe
ben onları
konsolide edip eee, ders sonunda sana yöneltmeye çalışacağım. Pekala hocam. Çok teşekkür
ediyorum. Ya
bir kere daha bu arada öncelikle eee size teşekkür ederek başlayayım. Böyle bir fırsatı hem bana
verdiğiniz için hem
de bugün buraya giren eee online da olsa dinleyicilere verdığınız için eee
aslında online da olsa derken şöyle de bir şey var. E biz bu kadar insanla bir araya zaten fiziken
gelemeyiz.

Gelemezdi. Eee iyi ki online var. İyi ki dijital var. Zaten işte geçen sene de ondan bahsetmişti. Bu sene de biraz bundan

bahsedeceğiz. Ama aslında şöyle güzel bir şey oldu. Geçen seneki dersin eee sonuna baktım. Orada kurduğum cümleler buradaki dersin başlangıcını oluşturan bir eee yapı taşı olmuş. Güzel bir eee aslında bir vagon daha ekleyeceğiz bu trene. Eee umuyorum ki bugün de çok eee

faydalı olur ve geçen seferki gibi mutlaka soru cevap bölümüne de vakit ayırmak istiyorum. eee, vakti

değerlendirmek açısından eee, dilerseniz girişi yapıp başlayalım lütfen. Şimdi söyle, eee, tabii Levent

hocam kısaca bahsetti. Ben de çok kısaca bahsedeceğim. Hani ben kimim ve niye buradayım, niye bunlardan bahsediyorum diye. Aslında hem amatör hem profesyonel ruhumla buradayım. 2009'da iletişim hayatıma başladım, eee, amatör olarak ve sonrasında profesyonel hayatı bunu, eee,

taşımayı, eee, kendime yol olarak seçtim. çeşitli e televizyon, radyo,

dergi, gazete gibi kuruluşlarda eee yayıcılık yaptım. İletişim üzerine

epeyce bir deneyim eee kattım kendime ve ardından aslında eee kariyerimde bir değişiklik yaptım gibi gözükyor ama bir

markanın yanı teknoloji markasının Paribu'nun araştırma ve raporlama birimine eee geçiş yaptım. Aynı zamanda

pazarlama tarafıyla, iletişim tarafıyla da dirsek teması halindeyim. haliyle birbirinden çok da eee ayrılan noktalar

değil. Eee oradaki tecrübeimi şimdi bu şekilde burada değerlendirmeye çalışıyorum ve her gün inanılmaz şeyler

öğreniyorum. Eee bu anlamda da kararımın ne kadar doğru olduğunu görmüş oldum. Çünkü bir teknoloji şirketinde

çalışmanın en büyük faydası bugün konuşacağımız bu AI toolların eee yapay zeka araçlarının eee öncülerinden olmak

ya da onları hemen deneyimlemek. Eee tabii biraz kişisel meraklıınızın da olması lazım. eee dilerseniz vakit

kaybetmeden bir eğitimin içeriğine bir hep beraber göz atalım. Şimdi bir sonraki slaytta söyle eee ben tabii bazı

başlıklar verdim sadece. Birebir bu başlıklar da görmediğiniz yerler de olacak ama eee siz buna bakarken şunu da

söylediyim. eğitimin amacını eee sağ olsun Murat hocam çok güzel aslında eee

özetledi. LinkedIn'deki paylaşımında hani bugün sorulara cevaplar arayacağız diyerek eee o soruların en önemlisi ya

biz bu kadar eee bilgi bombardımanın olduğu bir çağda ve yapay zekanın bu kadar eee ciddi anlamda kullanıldığı algoritmaların da gündemi oluşturduğu bir çağda yolumuzu izimizi nasıl

bulacağız? Eee ben bugün size ışık tutmaya çalışacağım. eee, yolu, izi beraber bulmaya çalışacağız. Umarım

başarılı oluruz. Şimdi ilk dalgayla başlayalım. Yani aslında ilk dalgadan kastım da geleneksel medya ve eee

medyanın çünkü üç dalgası var. Bu üç dalgadan ilkinde bir sonraki slaytta şöyle bir şey göreceğiz. Eee, ben

birazcık şeyi severim. Nuh nebi'den başlamayı severim bazı şeyleri anlatmaya ama merak etmeyin burayı çok kısa geçeceğim. Şimdi ilk dalga dediğimiz şey

1605 yılında ilk gazetenin basımıyla başlıyor. Aslında medya ilk olarak burada başladı. Yani insanlar kitle

iletişimini burada bu gazeteyle keşfettiler. Eee Almanya'da kurulan bir gazete bu. Ardından dergi geldi. Eee

ardından sinema geldi ki bu aslında geleneksel medyanın kendi içinde ikiye ayırdığını gösteren bir eee nokta bizim için. Çünkü gazete ve dergi daha yazılı içerikler ön plandayken sinema, radyo, televizyon arka arkaya eee icatlarıyla birlikte bize çok daha farklı bir görsel

ve işitsel dünya sundular. Eee ve birbirlerini tamamlayan unsurlar haline geldiler. Bu beşine birden baktığımızda

sadece bunlar da yok tabii pek çok farklı medya aracı da var ama bu beşi eee ana akımı oluşturan eee araçlar. Bu

araçlar eee doğrultusunda hem teknolojik gelişmeler bize çok ciddi

imkanlar sağladı. Eee hem de işte yüzyıllar boyunca bakın orada yaklaşık

400 yıllık bir süreden bahsediyorum. 400 yıl boyunca bu araçlarla insanlık aslında birbiriyle iletişime girdi.

Propaganda yaptı. Pazarlama marketing çalışmalarını, reklam çalışmalarını yürüttü vesaire vesaire. Bu ilk dalgayı

ve gördüğünüz gibi çok uzun sürüyor. Eee bu arada şu dip notu da vereyim. 1605'te

ilk gazete basılıyor. O gazete şu an hayatı değil ama 1664 yılında,

tekrarlıyorum 1664 yılında basılan Gazetta di Mantava diye bir İtalyan gazetesi var. Bugün hala basılı olarak

hayatlarına devam ediyorlar. 350 yıldır. Bu kolay bir şey değil. Bunu herkes eee

tüm medya şirketleri yapamadı ama tabii zamanın ruhuna da eee birazcık ayak uydurdular. biraz da yenilik düştüler.

Sadece kendilerini dijital bir ortama taşıyabildiler. Bu kadar. Eee, diğer yeniliklere pek ayak uyduramadılar. Ayak

uyduranları birazdan zaten paylaşacağım. Şimdi bir sonraki slaytta da ikinci dalgayı göreceğiz.

İkinci dalgada da aslında hepimizin çok iyi bildiği yeni medya kavramı ve sosyal medya kavramı var. Aslında burası da

kendi içerisinde ikiye ayrılıyor. Eee, ikinci dalganın ilk bölümü

1991'i, eee, miheng taşı olarak alıyor. Çünkü

worldwide web dediğimiz aslında internetin eee, kullanıma açılması. Çünkü internet'lerde keşfedildi ama

91'de artık kullanılmaya başlandı yani kitleler tarafından. Ve az önceki slaytta bahsettiğimiz pek çok içerik

dijitalize olarak buraya taşındı. Yani aslında bazı kaynaklar o yüzden bu kısmı

birinci dalgaya da katıyor. Ya sadece eee dijitalize oldu o kitle iletişim

araçları diye bakıyor. Bazısı da burayı ayrıca bir eee kaynak olarak eee bir

ayraç olarak alıyor. Ben de öyle açıkçası alıyorum. Eee bu 91'de evet internet bulundu belki ve bizim az önce

bahsettiğim o işte gazeteler, televizyonlar vesaireler dijitalize olup internet ortamına taşınmaya başlandı.

Ama bakın hala tek yönlü bir iletişim var. Yani yayını yapan taraf içeriye

karar veriyor, zamanına karar veriyor, türüne, tarzına vesaire. Ve biz

kullanıcı, müşteri, ne derseniz adına, eee, tüketici olarak tek bir yönlü bir

iletişime aslında bir iletiye maruz kalıyoruz sadece. Fakat ikinci dalganın

ikinci kısmı bize muhteşem bir yol açtı. Neydi o? Yani bunu 2002 olarak yazdım

ben ama dilerseniz 2000 olarak alabilirsiniz. 2004 alabilirsiniz Facebook'la birlikte. Esasen oradaki

sosyal medya platformlarının oluşumu bizi eee bu ikinci dalgaya başlayan eee

esas başlama noktası neir artık içeriği bizim de ürettiğimiz döneme girdiğimiz

bir eee zaman tünelinden bahsediyoruz. İçeriği de biz üretiyoruz. İçeriyi de

biz tüketiyoruz. Ha parayı kim kazanıyor? parayı yine eee şirketler kazanıyor. Facebook, Twitter, şu anki

adıyla X tabii ki Snapchat, Instagram vesaire. Şimdi ikinci dalgada böyle

geçti. İlk dalgada bahsetmeyi unuttuğum Disney ve Warner Bros gibi aslında eee

dedim ya işte sinema şirketleri var. İşimlerini geçirmeyi unuttum ama eee o sinema şirketleri de bir medya aracıydı.

Bu ikinci dalgadaki sosyal medyaların içine Netflix girdi mesela. Hatta yani Netflix çok güçlü girdi ve daha yakın

zamanda çok ciddi bir satın alım yaptılar. Daha doğrusu satın alım girişimi yaptılar. Warner Bros'u satın

almaya çalıştırılar ki bakalım o anlaşma sonuçlanacak mı göreceğiz. Ama bakın

1inci dalgadaki Warner Bros ikinci dalgadaki Netflix'i değil. Netflix Warner Bros'u tam 82.3 3 milyar dolara

satın alma girişiminde bulundu. Bu inanılmaz bir veri. Bu aslında yeni medyanın ne kadar ana akım haline

geldiğini, ne kadar güçlendirdiğini ve nereye geldiğini gösteriyor bize. Ama dikkatinizi çekiyorum bu dönemde 30 yıl

sürdü aslında yaklaşıklık olarak. Bir tarafta 400 yıl, bir tarafta 30 yıllık bir geçmişten bahsediyoruz. Şimdi biz bu

kısa geçmişi bir hatırladıktan sonra şu an neredeyiz ona bakmakta fayda var. İşte o 3ün dalga bizim yeni medya

dediğimiz e dalga. O dalga da aslında bu slaytin sonunda gördüğünüz TikTok'la

başladı. Şimdi bir sonraki slaytta da TikTok'ta bu algoritma çağının eee ve

yapay zeka çağının başladığını göreceksiniz. Şimdi burada da aslında ikiye arıyorum ben kendi içerisinde

3üncü dalgayı fakat kronolojik olarak değil, time, timeline olarak değil, eee,

olgu olarak, algoritma ve yapay zeka diye. Bunlar birbirlerini besleyerek, paslaşarak gidecekler sunumun bundan

sonrasında. Eee, bu üçüncü dalga

bambaşka bir şeyle geldi bize. Birincisi artık üreten ve tüketenden ziyade parayı

kazanan da eee, tamam TikTok da para kazanıyor veya diğer şirketler de para kazanıyor ama üretici de yani creators

economy diye bir kavram ortaya çıktı. Bu eee çok önemli noktalardan mihenengk

taşlarından bir tanesi. Yine eee TikTok aynı zamanda algoritma konusunda devrim

eee yaratmayı başardı. Ondan önce algoritma yok muydu? Vardı ama çok zekice bir şekilde yeniden kurguladılar

ve oyunun baştan kurallarını yazmayı başardılar. Bugün aslında bu game changer dediğimiz ezber bozan

kuruluşlardan ya da hamlelerden çokça bahsedeceğiz. TikTok bunun bence ilki.

Bu çağda eee 2017-2022 arasında özellikle bu algoritmalar çok

ciddi anlamda gelişim eee kazandı ve eee algoritma aslında içerik akışını domine

etmeye başladı diyebiliriz. Ve aynı zamanda yapay zeka eee o yapay zekada biraz eee 20 bir 2020'de chat GPT'nin eee yavaş yavaş ortaya çıkmasıyla başladı. 22'den itibaren hızlandı. 2023 zaten hepiniz biliyorsunuz artık üst üste bir sürü e aracın geldiği, yapay zeka aracının geldiği bir dönem yaşandı. 242 ya bu sene artık patlama yaşandı resmen. Ama esas daha 2026'da eee bunun daha da büyüdüğünü göreceğiz. Daha da eee pik noktasına ulaştığını göreceğiz belki de. Dolayısıyla bu çok önemli bir dalga olarak önumüze çıkıyor. Fakat farkındaysanız bu da 2017'den bu yana yalnız sadece 8 yıl eee içinde olduğumuz bir şey. Daha tamamlanmadı bu süreç ama ya diğerleri de tamamlanmadı. Tabii ki geleneksel medya devam ediyor. Tabii ki sosyal medya devam ediyor. Ama bir tarafta 400 yıl, bir tarafta 30 yıl, bir tarafta 8 yıldan bahsediyorum. Niye bu kadar hızlanarak gelişiyor? İşte onun cevabı da aslında bir sonraki slaytta o da eee bilgi kaygısı diye Türkçeye çevirebileceğimiz information anxiety. Richard Soul Wman muazzam bir eee kitabı var. Eee ekranında gördüğünüz kitabı satın almanızı ya da bir kaynak olarak eee edinmenizi tavsiye ederim. Orada iletişimle ilgili ve e bilgi çağıyla ilgili bahsederken şöyle bir quotation'ı var. diyor ki bir hafta boyunca The New York Times'ı baştan sona okursanız 17. yüzyıldaki bir ortalama insanın bakın dikkatinizi çekiyorum tüm yaşamı boyunca maruz kaldığı bilgiye maruz kalırsınız diyor. Ya biz bugün korkunç hızlı giden bir çağda yaşıyoruz ve çok eee algoritmalarda yapay zekada özellikle yapay zeka bu bilgiyi iyice çoğaltan ve bize biza maruz bırakın bir eee olgu olarak karımıza çıkıyor. Biz bununla baş etmeye çalışıyoruz aslında. Yani bu big data artık very big data karşıımıza çıkıyor ve biz bunları bir yerlere koyup sınıflandırıp yolumuza devam etmeye çalışıyoruz. Bu kadar bilgi yumağının içerisinde devam edelim. Algoritma çağrı artık eee diyebileceğim noktaya geliyoruz ve yavaş yavaş algoritmaların ne olduğundan bahsetmeye başlayacağız. Eee bir sonraki slaytta oyunun kuralı bu. Benim herhalde son dönemde en sevdigim eee sosyal medya kurallarından bir tanesi diyebilirim. Yani aslında bu bir yandan da hiç sevmeyeceğiniz bir şey. Nedir o? Her mecranın kendisine uygun bir dilinin ve içerik talebinin olması. Yani aslında

eğer siz bir içerik üreticisiyseñ sizin birden fazla patronunuz var demektir. Tiktok'a ayrı dilden, YouTube'a ayrı dilden, Instagram'a, Facebook'a, LinkedIn'e vesaire hep farklı dilden konuşmak durumundasınız ve

farklı eee teknik özelliklerle konuşmak durumundasınız. Bakın o sağdaki görselde nefis bir eee infografik var. Şimdi TikTok size şunu soruyor. Bu arada bunu Instagram da soruyor, YouTube da soruyor. Ya bana yüklediğin bu videoyu benim uygulamam içerisinde mi yaptıñ

yoksa CapCut'ta başka bir yerde yapıp da buraya mı yükledin? Eğer öyleyse ben göstermem bunu diyor. Sen böyle dışarıdan getirdiñsen bunu olmaz. Bunu

diyor benim için de eee yapman lazım. Benden bir ses kullanman video kullanman lazım. Ben bunlarla senin içeriğini insanların önüne çıkarmaya başlارım."

diyor. Pekala. Burada şunu diyebiliriz. Hayır ben istediğim gibi istediğim toolarla bunu yaparım. Eee TikTok ister çıkarsın ister çıkarmasın. Benim çıkardığım içerik çok kaliteli. Gayet iyi. Hatta bir önceki derste böyle bitiriyorum. Yani çok içeriğiniz kaliteliyse eee sorun yok yola devam diye. Doðru. Aslnda içeriğinizin kaliteli olması lazım. Bu 2 kere 2 4 ama artık distribution yani dağıtım kavramı çok önemli olmaya başladı bu çağda. Çünkü o kadar fazla mecra, o kadar fazla bilgi, o kadar fazla içerik var ki

onlardan ayrılmanız, sıyrılmaz eee ancak algoritmalar sayesinde mümkün oluyor ne yazık ki. Ve ve maalesef oyunun kuralına göre oynamanız gerekiyor. İşte o da eee her mecranın size dayattığı bir anlamda eee bazı kurallar silsilesi. Şimdi mesela hızlı bir içerik tüketimi için TikTok'a gidiyorsunuz. Eee daha estetik yaşam tarzını yansıtmañ için Instagram'a

gidiyorsunuz. Eğitim içerikleri için YouTube'a ya da işte akademi iş dünyası için LinkedIn'e. Hepsinin eee audience'i

yani eee hedef kitlesi konuþtuðu kitle farklı. ve aynı zamanda da aslında aynı ama siz de biliyorsunuz ki en yakın arkadaşınızın Twitter'da paylaþtığı içerikle, Instagram'da paylaþtığı kendi hayatıla ilgili içeriği aynı değil. Bir tarafta belki siyaset konuşuyor, bir tarafta börtü böcek paylaþıyor. Çünkü iki tarafın dili çok çok farklı. Bir sonraki slaytta da işte algoritmanın anatomisine geleceðiz. Yine TikTok'tan devam ediyorum. Bugün özellikle algoritma kısmını TikTok'la anlatmak

istiyorum. Çünkü gerçekten bu anlamda oyunu baştan yazmayı başardılar ve herkese de bunu dayattılar. Eee yani

mesela LinkedIn'in ve şeyin X'in, Twitter'ın eski adıyla eee

algoritmalarında daha ciddi boşluklar var. Ama TikTok pek öyle değil. TikTok sizi eee yani amiyane tabirle esir

etmeyi başarıyor. Şimdi burada eee tüketici için olan

algoritmayı görüyoruz. İlk olarak algoritmanın anatomisi başlığı altında amaç burada

izleyiciyi olabildiğince meşgul etmek ve platformda tutmak. Bu arada tabii ki tüm platformların amacı bu. Eee, tek olay

kullanıcıya daha fazla video kaydirtmak, scrolling yaptırmak. Bunu şöyle yapıyor.

Eee, TikTok. Yanda gördüğünüz o grafikte beş adımda özetlenen şey.

Neyi izledin? Ne kadar izledin? Neye yorum yaptın? Neyi atladın? Yani izlemediğin de bir veri aslında. Neye

abone oldun? Hangisini DM'den arkadaşına gönderdin? Hangisini etiket paylaştın? Hangisini başka bir alanda, mecrada

paylaştın? Eee, bunlar da çok önemli olmaya başlıyor ve bu sayede

sizin aslında bir kullanıcı profiliniz çıkıyor. İlk adım hani indirdiniz

TikTok'u, eee, isim soyisimle girişinizi yaptıınız veya işte neyse artık kullanıcı

adınızla. Sizin önünüzde farklı kategorilerden ve farklı içeriklerden 8 tane popüler video getiriliyor ve sizin

bunlara verdığınız tepkiler ölçülmeye başlanıyor. Yanlış hatırlamıyorsam ilk döneminde hatta TikTok'un ön kameradan

sizin eee gözüne, gözünüzü ekranın neresine baktığı da tespit edilebiliyordu. Sonra bunun eee sanırım

bir kararla kaldırıldığını, yasaklandığını hatırlıyorum. eee sizin

ekranın neresine dokunduğunuz eee işte ne kadar süreyle izlediniz, hangi

içeriğe daha iyi tepki verdığınız yani bir arkadaşınıza gönderdiniz mi? Tekrar tekrar izlediniz mi? İşte eee bir like

attınız mı? Ya da eee bir yorum attınız mı? Bir etkileşime girdiniz mi? bunlara bakılıyor. Sonra

yavaşan sizin profiliniz ortaya çıkıyor ve size yavaş yavaş farklı içerikler ama

aslında aynı içerikler gösteriliyor. Bu ne demek? Şu demek. Mesela ben ve e Murat hocamın olduğu bir

video düşünün. Şu an izlediğiniz şeyin bir TikTok videosu olduğunu düşünün. Siz bunu izlediniz. Tamamını izlediniz ve

geçtiniz. TikTok şunu anlıyor. Tamam çok güzel. Bu iki adamın olduğu video izleniyor ama hangisinden ötürü

izleniyor? Beni kaldırıyor videodan. Sadece Murat Levent Demircan'ın bir videosunu size gösteriyor. E onu da

tamamını izlediğinizi fark ediyor. Sonra diyor ki tamam Murat Levent Demircan'ın içeriği de izleniyor. Bakalım Emirhan Erdoğan izlemiyor mu? Bu

sefer beni tek gösteriyor size. Siz mesela onu izlemiyorsunuz. Çaburacak geçiyorsunuz. O zaman Murat Levent

Demircan'a geri dönüyor. Ama onun içerisindeki yani şu an eee bulunduğu eee çalışma odasındaki içerikleri mi daha fazla tutuyor acaba yoksa dışarıdaki içerikler mi tutuyor? Ya bu sefer eee

Murat Hocayı kaldırıp yine bir çalışma odasında başka birisinin içeriğini size gösteriyorlar.

Eğer onu da beğenirseniz ha demek ki siz işte çalışma odasından yani indoord'an yapan yayın yapan eee yayıcıları

beğeniyorsunuz demektir deyip bunu kenara koyuyor mesela TikTok. Yani böyle çapraz sorgularla sizin bütün bir

profiliniz ortaya çıkıyor. Uzatmayacağım. Şuraya bağlayacağım. Eee,

bu çünkü çok uzun gidiyor bu algoritma şeyi, eee, çapraz sorgusu. Şunu

diyebilirsiniz. E tamam da o zaman bana hep aynı içerik çıkar bir noktadan sonra. İşte öyle olmuyor. Niye? Çünkü

TikTok arada sırada size farklı bir içerik daha gösteriyor. Siz bunu fark etmiyorsunuz. Eee, ve sizin eğiliminizi

ölçüyor. Beğendi mi, beğenmedi mi? Hemen geçti mi, geçmedi mi diye. Sonra bakıyor mesela diyelim ki işte o dönem eee,

dünya gündemiyle çok ilgilisiniz. Fakat size bir gösteriyor mesela onu hemen geçiyorsunuz. Diyor ki TikTok,

"Ah, demek ki dünya gündemine olan ilgisi azalmış." Mesela ben bir de spor göstereyim bakalım onu beğeneyecek mi?

Müzik göstereyim beğeneyecek mi? gibi denemelerle devam ediyor. Sizin ruh halinizi algılayarak aslında yavaştan

sizin o timeline'ınızı da değiştirmeyi başarıyor. Eee, böyle bir tüketici algoritması var aslında TikTok'un. Bir

sonraki slayttaya ise üretici algoritması var. Yani sizin, eee,

TikTok'a içerik ürettiğinizde karşılaşığınız, eee, sistem. O sistemde de şöyle bir, eee, konu var.

İçerığınız önce siz postladınız içeriği, o çok küçük bir gruba gösteriliyor. O

küçük grubu, eee, tamamladıktan sonra yani izledikten sonra bir performans

puanı veriliyor. Tamamı izlendi mi? TikTok bunu çok öniyor bu arada. Tamamı izlendi mi, izlenmedi mi? hatta bitirip

tekrar izledi mi? Yani o kadar beğenmiş ki tekrar tekrar izliyor algısıyla. Eee, like attı mı? E, commentte bulundu

mu? Yani bu tarz verilere bakıyor. O sarı kutucuğun altındaki dört e maddeye bakıyor. Buna göre bir skorlama yapıyor.

Eğer gerekli puanın üzerinde kalırsa dolaşma sokup daha büyük kitlelere bunu çıkarmaya başlıyor. Eğer gerekli puanın altında kalırsa o içerik artık neredeyse ölü bir içeriğe dönüşüyor diyebiliriz. Ve buradan itibaren aslında çok da yapabileceğiniz bir şey yok. Yani ya

benim bu içeriğim niye bir daha hiç izlenmedi dediğiniz içerikler aslında işte bu algoritmala takılan içerikler.

Ama tabii ki silmemeyi öneriyor TikTok. Çünkü günün birinde işte bu az önce bahsettiğim tüketici tarafındaki ara ara

denemeler gibi üreticide de oluyor. Yani belki o zaman tutmadı bu video. Dur bakalım bunu bir daha bir dolaşma

sokalım. yine küçük bir kitleye izletelim diyor. Belki o zaman daha farklı bir küçük kitle yakalanacak.

Belki de videonuz viral olacak. Böyle bir e çalışma algoritması var diyebiliriz özetle tüketici ve üretici

tarafında TikTok'un. Devam edelim. Diğer örnekler bakalım. Şimdi o diğer örnekler dediğim de şu bu arada içinde

yine TikTok da olacak da mesela TikTok içerik odaklı bir mecrası aslında. Yani videonun tamamlanma oranını çok önemsiyor. Performans her şeydir gözüyle bakıyor. Mesela Instagram hibrit sistemi

önemsiyor. Yani daha çok takip ettiğiniz ve en çok etkileşim kurduğunuz kişileri

öne çıkarmaya çalışıyor. Mesela bu yüzden eee bir içeriği kaydettiğinizde ya da DM'den paylaştığınızda eee ki

Instagram'da o buton sonradan geldi biliyorsunuz. Hani kaç kişi kim kime göndermiş diye. Eee onları mesela çok

önemsiyor. Yorumu çok önemsiyor. YouTube yoruma ona buna pek bakmıyor. Diyor ki yani tabii ki önemli. Bunların da hepsi önemli ama kullanıcı odaklıym ben diyor. Platformda kalsın ve memnun

kalsın. Memnuniyetle izlemeye devam etsin. Burada geçirdiği süre benim için önemli diyor. Bu kadar. Ve dediğim gibi

işte eğitim odaklı içerikler daha fazla eee önemseniyor. Ve Spotify Spotify'da

bir matris kullanıyor. Mesela A kişisinin dinlediği iki tane şarkı var. Bir tanesi Barış Manço, bir tanesi Cem Karaca diyelim. Barış Manço'yu beğenmiş. Eee Cem Karaca'yı beğenmemiş. E kişisi Cem Karaca'yı dinlemiş, beğenmiş. Emel Müftüoğlu'nu dinlemiş, onu da beğenmiş. Matris diyor ki bu A ile B Cem Karaca'da bir konflikt yaşadı. Bir karışıklık var. C kişisine gitiyor. Eğer eee yine Cem Karaca'yı, Emel Müftüoğlu'nu, Barış Manço'yu beğeneneden üç kişiyi yünü birden beğeneneden birini bulursa A kişisine geri dönüyor. Diyor ki sen bu Cem Karaca'yı beğenebilirsin. Başkaları beğenmiş çünkü. Bu şekilde tekrar önünüze çıkartıyor.

Şimdi bunu sadece Spotify yapmıyor tabii ki. alışveriş siteleri de yapıyor. Örneğin Amazon yapıyor ya da eee Netflix platformu yapıyor, Disney platformu yapıyor. Yani Pinterestinden LinkedIn'i hepsi aslında benzer şeyler farklı detaylarla, farklı ağırlıklarla kullanıyor algoritmada. Şimdi Spotify örneğini niye verdim burada? Çünkü bu algoritmalar başımızın belası diye bakılıyor ya bir yandan da aslında eee şimdi avantajı ve dezavantajı var. Ona en son geleceğim ama eee fikri tesis etmeye çalışıyorum öncelikle. Bunlar şu ana kadar algoritmaları gördüğümüz bölüm. Bir de bunun çok ciddi bir eleştirisi var. Spotify hem Türkiye'de hem dünyada çok ciddi bir eleştiri yağmuru altında. Eee bir sonraki slaytta onun sebebini göreceğiz. Sebebi de şu. Eee sol tarafta eee bazı isimler göreceksiniz. Taylor Swift, Tom York gibi ki başka pek çok ünlü de platformdan çıkmayı dahi eee düşündüler. Hatta Taylor Swift de Tom York da bir dönem çıktı. Sonra tekrar yüklediler albümlerini. Eee bunun sebebi şu. Deniyor ki ya Spotify tam bir tekele dönüştü. Hepimiz ona muhtacız. Herkes albümlerini oraya yükliyor. Ama Spotify hiç adil davranmıyor. Listeler şeffaf değil, adil değil. Hazırlanan listeler hep aynı kişileri öne çıkarma yönünde. İşte bizim çok iyi şarkılarımız var ama gösterilmiyor. Eee zaten attention süresi çok düşüğü için 3-4 saniye içerisinde kullanıcıyı yakaladın, yakalamadın. Eee bununla uğraşırken bir de algoritmayla uğraşmaya ve insanların önüne çıkmaya çalışıyoruz diyor. Hatta ben 2 hafta 3 hafta önce yerel bir sanatçıyla Ankara'dan gelen bir

sanatçıyla konuştum. Eee çok iyi bir sanatçı ya. Çok başarılı bir sanatçı ama tanımiyoruz, bilmiyoruz. Yayılmamış çünkü algoritma göstermiyor. Eee, onlar da mesela bunlarla baş etmeye çalışıyorlar. Üstelik yani küçük çaplı sanatçılar hayatı kalmaya çalışırken daha büyük bir zorluk yaşıyorlar. Şimdi sağ tarafta da Murat Dalkılıç'ın tweet story'sini görürsünüz. Daha bu hafta atıldı bu. Bildiğiniz gibi 2025 rapi yayınlandı Spotify'da. Mesela Murat Dalkılıç diyor ki ya benim dinlemediğim bir rapçı bende bir numara çıktı. bu nasıl olabilir?" diyor. Üstelik kendisi de sanatçı ve kendi dinlenme oranlarını paylaşıyor. Eee ve ben bu kadar dinlenirken neden hiçbir listede yokum diye bir eee eleştiride bulunuyor. Ve bu arada sadece Murat Dalkılıç değil Türkiye'deki pek çok sanatçı şu an ciddi ciddi toplanalım eee bir olalım ve boykot edelim. Spotify'dan çıkalım, albümlerimizi kaldırıralım noktasına gelmiş durumda ki yani dünyada da bu tartışılan bir şey. Eee, Spotify'a buna karşı işte bazı açıklamalarda bulunuyor. Algoritmaları değiştirmeyi düşünüyorlar vesaire. Nasıl devam edecek göreceğiz hep birlikte. Devam edelim. Çok fazla içerik var. Eee, bol bol konuşacağınız daha. Bu önemli eleştirilerden, tartışmalardan bir tanesi de Google'ın başına geldi. Şimdi bugüne kadar SEO yani Search Engine Optimization'ı biliyorsunuzdur diye düşünüyorum. bir e içeriğin, web sitesindeki bir içeriğin Google'da arama motorlarında ya da öne çıkarılmasını sağlayan keywordlerin ya da bazı terimlerin, tekniklerin kullanıldığı bir şey. SEO şimdi zaten araba motorları içerisinde şeyler, web siteleri, üreticiler öne çıkmaya çalışırken, bu kadar yer kapma savaşı varken Google 2024'te şöyle bir şey yaptı geçen sene. Bir anda Google AI overviews diye bir şey çıkardı. Sol tarafta üstte gördüğünüz okla gösterilen yer orası. Yani bu nedir? Siz bir şey aradığınızda eee ilk sayfadaki eee çıkan yerlere genelde bakarsınız ikinci 3üncü sayfaya pek gitmezsiniz. Ya Google hepsinden bir karman çorman bir eee özeti hazırlıyor. Yani Karman Çorman derken hepsine bakıyor ama düzgün bir özeti çıkartıyor ve böylece zero click e politikası güdülmeye. Yani siz artık orada gördüğünüz temel bilgiden sonra ki genelde de işte o kadarı lazımlı size.

Alıyorsunuz ve çıkışorsunuz siteden. Böylece yeni bir siteye gidip esas bilginin kaynağın ulaşmaya

çalışmıyorsunuz. Google'in size verdiği zenginleştirilmiş özette yetiniyorsunuz. Buna niye böyle yapıyorsunuz,

ediyorsunuz diyorum. Çünkü inanılmaz sonuçlar çıktı. Yani Google AI Overviews yayına girdi ve sadece birkaç ay

îçerisinde Financial Times'ın Google'dan gelen arama yönlendirme trafiği %25 30

düşü. Daily mail'in %90 düşü. Türkiye'den örnek vereyim. Sağ tarafta gördüğünüz gazete duvarın genel yayın

yönetmeninin veda mektubu. Orada müthiş bir ifade var. Google'in yayın politikalarından dolayı bunu yapmak

zorunda kaldık." dedi. Gazete duvarı kapattılar çünkü trafik bitti. İnsanlar gelmemeyi, okumamaya başladılar.

Halk TV bu hafta isyanda hatta belgeleriyle eee biraz savaş açmış vaziyetteler Google'a karşı. Bakalım

devamı nasıl gelecek bilmiyorum ama özette haber sitelerinin eee çok ciddi

trafiklerini budamış oldu Google yaptığı bu hamleyle birlikte. Eee,

bunun devamı nasıl gidecek açıkçası ben de çok merak ediyorum. Eee, bakalım hep beraber görürüz ilerleyen günlerde.

Şimdi bir sonraki slayta geçtiğimizde, eee, AI yazılı içerik göreceğiz. Bunun ikinci bölümü görsel içerik olacak.

Yazılı içerikten kastım şu: Algoritmalar sadece gündemi kurmak da kalmıyor. Aynı zamanda gündemdeki içeriği de yazmaya

başladılar. Burada da robot gazetecilik diye bir kavram ortaya çıktı. 2016'da

bakın dikkatinizi çekiyorum. 2016'da robot gazetecilik diye bir aslında yapay zeka tabanlı bir habercilik sistemi

gelismeye başladı. Burada şu an bizim bu bildiğimiz e yapay

zekayı değil daha küçük bir modeli, Natural Language Generation Energy denen

bir modeli kullanıyorlardı. Eee The Washington Post ve Associated Press bunun en güzel örneklerini ortaya

koydular. Şu ana kadar bakın, eee, robot gazetecilik kavramı çıkar çıkmaz hemen adapte oldular ve ayakta kalmayı

başardılar. Burada ne oluyor? Robot gazetecilikte genellikle şablonlara dayalı sıkıcı ve

tekrarlayan işleri otomatize eden bir yapı var. Yani bazı eee geceler işte bir

yerde hani Allah korusun deprem olur ya olduğu anda bir bakarsınız bir web sitesine girmişler bile yani işte

depremin şiddeti belli, yeri belli işte şu oldu bu oldu vesaire diye. Ama detaylar da birazdan gelecek yazar. İşte

onlar aslında robot gazeteciliği marifetiyile ortaya çıkartılan kendini tekrarlayan içerikler. Çünkü doğal

afetlerde, spor karşılaşmalarında ve finans eee sektöründe sıkılıkla kullanılan bir sistem bu. Sol tarafta

The Washington Post'un eee sisteminde Heliograf adını verdikleri sistemde iki yerde kullandılar bunu. 2016 yaz Olimpiyatları Rio ve eee yine Amerika

Birleşik Devletleri'ndeki yerel seçimlerde kullanıldı. inanılmaz içerik üretildi. Rio Olimpiyatlarındaki her

müsabaka için anında içerik üretildi. Bu mümkün değil normal şartlarda. Ve müthiş bir eee görünürlük elde etmeyi başardılar ve çok da fazla etkileşim aldılar. ABD yerel seçimlerinde de aynı

şey oldu. Eee buralardan aldıkları verileri zaten orada görebilirsiniz. Sağ tarafta da Associated Press bir işbirliğine gitti. eee

bu işbirliği kapsamında Automated Insight diye bir web sitesiyle anlaştılar. Onların da Word Smith diye

bir yazılımı var. Bunu kullanmaya başladı eee Associated Press ve özellikle de finans spor haberlerini

bununla vermeye başladılar. Ve yöneticilerden Lu Ferrara şöyle bir açıklamada bulundu. Dedi ki eskiden

manuel olarak 300 tane haber girebiliyorduk. Şimdi Amerika'nın 41 yanındaki şirketler için 4400 haber

iceriğini otomatik olarak girebiliyoruz dedi. Bakın 300 nerede, 4400 nerede? Dolayısıyla olağanüstü bir kaldırıç

etkisi yaratmayı başardı. BBC bunu iyi kullandı. Beyond fake news diye dezenformasyonu ve yanlış haberin önüne

geçmeyi engelleyen bir şey çıkardılar. Eee, bizdeki teyit.org org ya da doğruluk payının bir benzeri gibi.

Reuters, Bloomberg gibi yererde yine bu robot gazeteciliğinin örneklerini kullanmaya çalışıyorlar. Eee bu tabii

dediğim gibi işte sınırlı bir dil modeliyle eee sıkıcı ve kenarda duygusuz bir haber modeliyle kaldım.

Devam edelim. Peki, eee, yani Google bir yandan habercilerin önünü tıkıyor gibi

gözüküyor ama bir yandan da aslında eee, habercilerin önünü açıyor. Haber ekibi ya da haber merkezi diye geçer. Orada

birçok insanın çalıştığını görürüz. Eee, normal şartlarda böyledir ama artık öyle olmasına gerek yok. Neden? Çünkü eee

artık Google Cloud'un yapay zeka araştırmaları başkan yardımcısının Burak Bey'in de söylediğ gibi yapay zekayla

her çalışanın 10 çalışanı varmış gibi bir yapıya dönüseceğiz diyor. Yani sizin 10 tane çalışanınız olsa zaten haber

merkezinde siz bir eee tek başınıza tek kişilik dev kadro olursunuz ve e müthiş iş çıkartırsınız. Bunu yaratıyor işte

yapay zeka aslında. Eee Google Journalist Studio yani Gazetecilik Stüdyosu diye bir şey açtı.

2020'de bunu duyurdular. Bu eee şimdi bir yandan hani yapay zekanın

nimetlerinden yararlanıyoruz o e büyük dil modellerinden ama bir yandan da

dünyanın diğer haber merkezleriyle entegre bir şekilde onların dokümanlarını, araştırmalarını,

raporlarını, verilerini kullanabileceğimiz bir ortak platform oluşturdu Google. Eee bu çok

kullanılıyor hatta. Yani ben bugün bile eğitim hazırlarken birazcık kurcaladığında yine çok belli başlı

hatırı sayılır eee önemli haber merkezlerinin de olduğunu bir kez daha gördüm. Yani terk edilmemiş sistem

2020'den bu yana çok müthiş ilerlemedi ama bence ilerleyecek. Muhtemelen Google

bunun önünü açacak. Eee çünkü buraları çok önemsiyor Google. 2024'te Reddit'le

de bir anlaşma yaptılar mesela. Reddit'in içeriklerini daha fazla öne çıkaracak şekilde bir algoritma eee

kurguladıklarını anlatırlar. Eee buralardaki bu gerçek insandan alınan

haberleri çok çok önemsiyor aslında Google. Eee böyle bir parantezde açarak devam edelim. Eee bu sistem ücretsiz.

E içerisinde PDF'ler, el yazı belgeler, fotoğraflar, videolar, hemen hemen her şey eee aranıp bulunabilen bir yer. Eee

böyle bir tek kişilik dev kadrodan bahsediyoruz habercilikte. Ama bir sonraki slayt bize bambaşka bir şey

gösteriyor. Geçen hafta habercilikte yepyeni bir çağ başladı arkadaşlar.

Haber aslında nedir? medya kuruluşlarının olan geçmişteki haberleri

bulduğu, yorumladığı, analizini yaptığı, bizlere aktardığı bir şeydir. Peki gelecekten haber vermek desem ne

dersiniz? Esas mesele şimdi burada başlamaya eee burada başladı. Eee bold olarak gördüğünüz kalsı ve polymarket birer tahmin piyasaları.

Bu piyasalar blockchain sistemli, web tabanlı e sistemler ve eee burada eee

akliniza gelip gelemeyecek hemen hemen her şey için bir tahminde bulunabiliyorsunuz.

Eee ve bunun için para yatırıyorsunuz. Dolayısıyla bizim önumüzde bir skala oluşuyor. İşte bu yayının bizim şu an

yaptığımız eğitim yayının 45 dakika mı süreceği, 46 dakika mı süreceğine dair bir tahmin oyunu bile oynanabiliyor. Yarınki hava durumu da tartışılabilir.

ABD başkanlık seçimleri de tartışılabilir ki Donald Trump'ın eee çok net kazanacağı Polymarket'taki eee

tahmin piyasalarında ortaya çıkmıştı. O dönem zaten çok büyük bir eee hype yaptı.

Dem ki şimdi bu tahmin piyasaları belli başlı onde gelen kuruluşlarla anlaşmalara başladılar. Kalsı hem CNN'le

hem CNBC ile bir anlaşma imzaladı ve sağ tarafta gördüğünüz CNN'in yayınında altta bir ticker var, bir bant var. Kalın'nın tahmin piyasalarındaki gerçek anlık veriler tickerdan geçmeye başladı. Yani bu şu demek.

Yarın ne olacağının haberini almaya çalışıyoruz artık. Yani o kadar hızlandı ki, o kadar bilgiye maruz

kalıyoruz ki olanı tükettiğimiz, devam ediyoruz. Bize ne gelecek, ileride neler olacak? Bunun haberciliğini yapmaya çalışıyoruz. Böyle ilginç bir dünyانın artık ortasındayız diyebilirim. Devam edelim. Şimdi bu eee haber merkezlerinin kullandıkları eee araç gereçler vesaireydi. Bir de kendi kişisel AI kullanımımıza bakalım. Yani eee söyleyeyim.

Aynı zamanda tabii ki haber merkezindeki gazetecilerin, muhabirlerin de kullandıkları AI tool'ları var. Bizimle aynı şeyleri kullanıyorlar bazı

yerlerde. Chat GPT'yi, Gemina'yı, cloud'u, Perplexity'yi genel olarak hangi alanda kullanıyorlar diye bakıldığımda da gördüğünüz gibi ya bir eee guideline, bir rehber olarak alıyorlar kendilerine ya bir yazı yazmak

icin, yaza yazı yazdırma için ki bunun içinde işte hani çeviri yaptırırmak vesaire de var.

eee ya da işte gördüğünüz gibi araştırma 3üncü sırada çıkıyor. Bu üç başlık çok çok önemli. Özellikle de son ikisi yazı

ve araştırma bize şunu gösteriyor. Tamam robot gazetecilik sınırlı bir alanda çalışıyor olabilir ama en azından eee

böyle küçük sıkıcı ufak tefek habercilikle ben uğraşmayacağım artık. zaten o kendi kendine eee yapay zeka

üretimini yapıyor. Ben artık yapay zekanın daha büyük modellerini kişisel olarak kullanarak daha derin analizler yapacağım. Yani chat GPT'ye mesela belirli bir görüş açısı vererek AI'dan

bir köşe yazısı taslağı oluşturmasını isteyebiliyorsunuz ya da farklı kaynaklar verip bu bilgileri sentezle

artıları eksileri bana bir analiz çıkar diyebiliyorsunuz. Yani daha derinlemesine köşe yazıları vesaireler

çıkartabilen bir sistem de var. Bu da kullanılıyor. Artık bu içerikler de önmüze düşmeye başladı.

Eee, peki biz kullanmak için, eee, yani

yazı yazmak için ya da araştırmak için AI'ı kullanıyoruz da bir sonraki slaytta da göreceğimiz gibi AI nereye bakıyor?

Hiç bunu düşündünüz mü? Yani biz gidiyoruz soruyoruz chat GPT'ye de nereden buluyor bu bilgileri? Çoğunlukla

Wikipedya'dan. Bence şaşırınız. Çünkü Wikipedya böyle birazcık şey oldu.

Eskilerin ya gerçekten evimizdeki geleneksel ansiklopedi gibi hani böyle kenarda köşede kalmış unutulmuş bir şey

gibi durmaya başlıyor. Ama hiç öyle değil. Wikipedya çok e önceliklendiriliyor arama motorları tarafından ve yapay zekalar tarafından. Wikipedia öyle. Gizli kahramanlar

dediğim Reddit ve Cora inanılmaz önemli. Eee yani hiç duymadıysanız mutlaka girip bakmanızı tavsiye ederim. Reddit. E yani yakın zamanda muhtemelen domine edecek piyasayı. Eee trafik anlamında da ki az önce de bahsettim Google işbirliği yaptı. Daha fazla Reddit içeriğini öne

çıkaracağımı söyledi. Kuora keza aynı şekilde danışmanlık alabildiğiniz yani

ya işte telefonumun bataryası bitti nasıl değiştirebilirim? Birisi size oradan hemen uzmanlığını paylaşıyor,

yönlendiriliyor, değiştiriyorsunuz. öyle bir site. Yelp Türkiye'de yok ama yine aynı mecralardan, aynı kafada

meclarlardan bir tanesi. Yani bunların buralarda olması çok, eee, tesadüf şeyler değil. Benim şaşırıldığım Facebook

çünkü Facebook gerçekten kullanımı artık, eee, azalan bir yer. Gerçi son dönemde biraz toparladı trafigini.

Müthiş bir düşüş vardı. Onu hafif bir durdurmayı başardılar ama yani yine de yapay zekanın oraya bir kaynak alarak

alması bana biraz garip geldi ama eee, bilmiyorum. Bu benim kişisel görüşüm.

Pekala, devam edeceğiz. Yani şimdî biz nereye bakıyoruz? AI nereye bakıyor dedik ama Wikipedya'ın da önemli bir

rakibi çıktı. Grokipedia. İlan Mask hani her şeye olduğu gibi bir şekilde burayı da bozmayı başardı. Eee, Wikipedya'nın

sansör uyguladığını, algoritmasının yanlış olduğunu öne sürerek eee,

Grokiped'yı çıkardı. Aralarındaki fark şu. Henüz kullanmadığınız eee Grock zaten yani X mecrasının Elan Musk'ın yapay zekası. Eee Grokipedya'da onun uzantısı. Wikipedya'daki içeriklerin insanlar tarafından oluşturulduğunu biliyoruz. Grokipedya da yapay zeka

tarafından oluşturuluyor. Tek fark bu aslında. Eee şu an eee Wikipedya'da topluluk denetimi var. Yani yine insanlar kontrol ediyorlar içerikleri ama Grokipedya'da böyle değil. yine yapay zekata gidiyor.

Eee, Wikipedya'da tabii içeriklerin gelişmesi biraz yavaş ama e, Grokipedya'da çok hızlı. Yani İngilizce

Wikipedya'da şu an 7 milyondan fazla makale var. Grokipedya'da daha çok kısa bir süre oldu başlayaklı. 900.000 makale

oldu. 1 milyona yaklaştılar bile. Kısa süre içerisinde Wikipedya'ya gelecek. çok belli. Eee o yüzden burada sizinle

paylaşıyorum ama eee mesela Wikiped'e daha güvenilir bulunuyor. Muhtemelen ileride bunu, eee tersine çevirmeyi

başaracak bir yol olacaktır diye düşünüyorum Grokipedya için. Şimdi devam edeceğiz. E'nin ikinci bölümü görsel içerik kısmına geliyoruz. Burada eee esas artık bizi distopyaları

sürükleyen şey burada başlıyor. Belki kullanıyorsunuz bilmiyorum ama eee ya da kullanmadığınız da mutlaka bir bakmanızı tavsiye ederim. Çünkü ücretsiz versiyonlarında bile çok önemli şeyler var. Bakın Nano Banana, VO3, Cling Al

gibi e yapay zeka araçlarıyla sıfırdan bir ortam, bir dünya var edebiliyorsunuz. Olanı değiştirebiliyorsunuz. Yani işte şu arkadaki lambayı kaldır gibilerinden değil de bakın yukarıda gösterdiğim üç tane içerik var ya o şey videodaki kişi, görseldeki kişi Ozan Sihay bu arada bir yapay zeka içerik üreticisi. Eee yine YouTube'dan bakmanızı, içeriklerini

takip etmenizi öneririm. Çünkü gerçekten çok kaliteli işler çıkartıyor ve bu yapay zekanın da nereye gittiğini çok

iyi gösteriyor bize. İlk karedeki kendi orijinal çektiği video. İkinci karede diyor ki burayı karlı bir ortam yap. Tak正在做. Üçüncü karede ortamı aynı bırak beni değiştir robot yap diyor. Yapıyor. Bu kadar rahat bir şekilde artık oturduğumuz yerden eee biz bir yapay ortam oluşturabiliyoruz.

Yani alttakinde ise bir araba görüntüsünün soldaki orijinali ortada işte gece yap, sonra karlı havada yap dediğinde de eee hiç anlaşılmayacak derecede başarılı bir şekilde eee bunu uygulamayı başarıyor. Şimdi bu henüz

ilk adım. Bunun ikinci adımı yapay sunucular, yapay speakerler.

Şimdi yap ortamları eee taklit edebildiğimiz gibi yapay zekada

spikerlerin yüzlerini ve seslerini de eee taklit edebiliyoruz. Bir sonraki slaytta da o var. Şimdi artık haberin

sadece metnini değil bakın metnini zaten yazıyor biliyoruz. Yani artık sunucusu
da e sol taraftaki Çinli haber ajansı,

Shinhua Haber Ajansının bir yapay zeka sunucusu 2017'de ya 16 ya 17 yanlış

hatırlamıyorum o zaman sundular eee piyasaya. Çok başarılı bir model değildi ama o dönem
için çok çok iyiydi. Şu an

için bir tık demote kaldı ama geliştirmeye devam ediyorlar. Kusursuz hale gelmeye çok yakın.
Maalesef video

İçerikleri şu an oynatamıyorum. eee, YouTube'dan telif yeme tehlikesi olduğu için. Ama eğer
dilerseniz bunları, eee, Levent Hoca aracılığıyla sizlere ligerle, eee, iletmemi çok isterim.
Bakmanızı çok

isterim. Gerçekten şaşıracaksınız. Gerçekten hani işte aa bu gerçek miymiş dediğiniz yapay
zeka videoları olacak. Ortadaki Channel One diye bir kanalın tamamen yapay zeka.

Ortamda yapay zeka, eee, sunucu da, sesi de, haberler de. Üstelik istediğiniz
dilde konuşabiliyor. Bir cümleye Arapça başlayıp Çince bitirebiliyor. İngilizce başlayıp Korece
bitirebiliyor. İnanılmaz

bir eee entegrasyon var. Üçüncüde ise The Wall Street Journal'in bir
challenge'ı aslında bu. Oradaki spiker hanımfendi kendi yapay zeka klonunu çıkartıyor ve bu
gösterdiğim video

boyunca yakın arkadaşlarını, yakın çevresini görüntülü, sesli arayarak
onlara bir şeyler soruyor ve cevap alıyor. Sonra da diyor ki, "Az önce klonumla konuştun. Bunu
anladın mı?" diyor. Yapay zeka testi yapıyor ve

çoğunlukla da anlamıyorlar. O kadar başarılı. Şimdi tabii bu içerikler artık gerçekle
sahteyi de ayırt etmeyi zor hale getiren bir eee ortamda bırakıyor bizi. Yapay
bir ortamda, yapay bir eee stüdyoda yapay bir speaker bize bir şeyler
aktarabiliyor. Bunun bir üst seviyesi daha var. Az önce geleneksel medyada bahsettiğimiz o 1 ik
dalga bahsettiğimiz sinema medya aracı var ya işte oraya artık yapay yıldız

üretilmeye başlandı. Görüntüde gördüğünüz Tilly Norwood, Züri Film Festivalinde tanıtılan bir
yapay

zeka oyuncusu. Kariyeri bir Hollywood yıldızına yakışacak şekilde yönetilmeye
başlandı ve burası çok önemli. İnanılmaz eee bir

noktayı yakalamışlar ve bu fikir buradan doğmuş. Bu hanımfendinin yaratıcısı Vaner Wevden diye birisi diyor ki Hollywood'da izleyicilerin ilgisinin hikayelere odaklandığı ve oyuncuların yapay ya da gerçek olmasının artık bir öneminin olmadığını anladık. Raporlar, araştırmalar bunu ortaya çıkarmış. Yani insanlar kimin oynadığını çok önemsemiyor. Hikayeye odaklıyor. O yüzden de artık eee büyük bütçeli sanatçılara, oyunculara para vermenize gerek yok. çok rahat bilgisayar ortamında yarattığınız bir karaktere son derece de gerçekçi bir şekilde yer verebiliyorsunuz. Şimdi bu kadar anlattık.

Eee, koca bir külliyat oluştu. Eee, bunun sonunda acaba kafanızda ne oluştu merak ediyorum ama ben de kafamdaki sonucu sizlerle paylaşmak istiyorum. Sonuç bölümü de böyle 2 3 slayttan oluşacak. Öncelikle bir bu işin olumlu olumsuz yanlarına bir bakalım birlikte. eğrisi doğrusu dedim buraya. Şimdi sol taraf olumlu tarafı gösteriyor bize. Bakın inanılmaz hızlı bir şekilde artık içerik üretebiliyoruz ve eee bu bize ya daha fazla içerik üretme şansı tanıyacak ya da rutinde ürettiğimiz içerikleri çok hızlı yapıp bize bir vakit ayıracak, zaman bırakacak ve biz bu sayede daha kalitiye işler çıkarmaya başlayabileceğiz. İkincisi düşük maliyet. Tam da az önce bahsettiğim artık sizin stüdyo tutmanıza gerek yok. Işıkçı, yönetmen, kameraman gerek yok. Oyuncuya gerek yok. Hiçbir şeye gerek yok. Düzgün bir senaryo ve birazcık para vereceğiniz yapay zeka araçlarıyla sıfırdan gerçekçi bir film yaratmaya çok yakınız artık. Zaten e ik senedir aşağı yukarı Hollywood'da bu tartışılıyordu. Yani çok yakında hiç anlamayacağımız derecede gerçekçi Hollywood filmleri gelecek yapay zekadan diye. Eee herhalde bu medya alanındaki en büyük atılımı ilk olarak burası gerçekleştirecek. Öyle görünüyor. Yani bunu şunun için söylüyorum. Bir eee kablolu TV televizyon kanalında yapay zeka spikeri görme ihtimalimiz şu an daha uzak. YouTube'da görürüz de ama bir sinemaya gittiğimizde yani yine bir geleneksel medya aracında bir yapay zeka içeriğine maruz kalma ihtimalimiz şu an çok daha yakın. Yaratıcılığımızı çok ciddi anlamda körükliyor. Eee bu anlamda ben hepinizin

yararlandığını, kullandığını düşünüyorum. eee, kullanmıyorsanız tekrar tavsiye ediyorum gerçekten. Yani

görsel içerik üretirken de, video içerik üretirken de, yazılı içerik üretirken de hani çok ciddi fikirler verebiliyor.

Eee, size yol gösterebiliyor. Ben bazen hani düşüncelerimi yani bir

akış koymakta zorlanınca yapay zekaya başvuruyorum. Bana bir yol veriyor. O

yolun taşlarını ben dösemeye başlıyorum. Mesela yine kendim kontrolü tamamen ona bırakamıyorum. eee, kendimi ona hazır

hissetmiyorum henüz ama en azından birçok şeyi ona bırakıp daha e yaratıcı

işleri ben eklemeye başlıyorum. Eee, buna daha fazla vaktim kalıyor. Eee, ve

tabii ki erişim fırsatı. Yani şimdi TikTok'un algoritmayla bizi çok engellediğinden bahsettim belki ama ya

da Spotify'ın, Google'ın vesaire ama bunu avantaja çevirirseniz inanılmaz bir erişim fırsatı yakalarsınız. Söylemeyi

unuttum orada. Burada yeri gelmişken bahsedeyim. TikTok'ta mesela şu an hesap açın. Sıfır takipçiniz olsun.

Yine de milyonlara ulaşan bir viral içerik üretme şansınız var. TikTok algoritması buna müsaade ediyor.

Instagram'da bu çok zor. YouTube'da bu çok zor. TikTok size zaten o yüzden bu kadar eee hızlı içerik tüketimi

yapılabilen ve eee dünya gündeminin sürekli değiştiği bir ortam. TikTok eee

çok çabuk çıktı gibi çok çabuk eskiyor da. Çünkü bu işin olumlu tarafları.

Olumsuz taraflarını söylemeye gerek yok. Muhtemelen hepinizin kafasında yeterince canlanmıştır diye düşünüyorum ama yankı

odası ihtimali çok yüksek. Maalesef algoritmalar bize sadece kendi beğendigimiz şeyler vere vere filtre

fanusu da aynı şeye tekabül ediyor. Biz bir cam fanusun içinde yaşamaya başlıyoruz. Başka sesleri, başka

fikirleri, başka görüşleri duymamaya, görmemeye başlıyoruz. Ve hep aynı içerikleri, benzer içerikleri tükette

tükete birazcık da aslında körleşiyoruz. Bu ve dünyayı ondan ibaret sanıyoruz. Bu

korkunç bir şey. Eee, sahte içerik. Yani işte zaten az önce bahsettiğim o görsel, işitsel dünyانın bizi çok aldattığı bir dünyada yaşıyoruz. Ve eee, algoritma çalışmaya.

Yani işte en başta bahsettiğim ya TikTok'u memnun etme, YouTube'u memnun etme, oradaki algoritmalarla görünme

kaygılarıyla içerik çıkarma. Böylece işte sanatçıların gösterdiği, söyledişi ya

biz müzisyeniz, sanatçıyız. TikTok'a, Spotify'a içerik üretecek, e, ucuz içerik üretecek durumda değiliz, eee, serzenişi gibi bir yerden bunu okumanızı, eee, isterim. Böyle bir olumsuz noktası da var. Son iki slaytla noktayı koyacağım. Eee, soru cevabı umarım zamanımız kalıyor. Nereden nereye diye bir başlık attım buraya. 1664'teki Gazeta di Mantova'dan bahsetmişistik. Yayıncılık aşağı yukarı oradan başladı diye medya. Bugün geldiğimiz noktada sağ tarafta da az önce bahsettiğim o channel one'ın yapay zeka speakeri üreten e mecranın internet sitesindeki bir ifade bu. Çok sevdim ben. The future of news. Yani haberin geleceği tamamen kişisel. Bu ne demek? Bir sonraki slaytta da işte o hiper kişiselleştirmeyi göreceğiz. Bilmiyorum izlediniz mi ama Black Mirror diye bir dizi var ve bu bir dizinin 6. sezon ilk bölümünü bence tam olarak şu an eee yaşadığımız dünyayı ve yaşayacağımız dünyayı anlatıyor. Onu da bir sonraki slaytta göreceğiz. Orada eee John is awful diye bir bölüm vardı. Çok kısaca şöyle özetleyeceğim. John bizim başrol oyuncumuz. Sabah uyanıyor. Nişanlısı Krish'in hazırladığı kahvaltıyı yiyor. Eee ve bir şarkıya eşlik ederek eee işe gidiyor. Yönetim kurulunun ya da işte müdürenin eee isteğiyle başarılı bir çalışansı kovmak durumunda kalıyor. Üstelik şirketin karbon emisyonlarını azaltmaya çalışan hani sosyal faydası da olan birisi. Sonra terapiye gidiyor. Bu bu olay onu etkiliyor ama terapiye gidiyor. terapide işte hem bunu anlatıyor hem de eee nişanlısının ne kadar sıradan olduğunu onu aldattığı kişiyi anlatıyor terapistine. Sonra eve geliyor. Akşam nişanlısıyla yemek yiyecekler ve bir şey izlemek istiyorlar. Bir açıyorlar televizyonu. Tata kendisiyle ilgili bir dizi var. Nasıl ya? falan diyorlar. Bunu izleyelim mi? Hadi izleyelim. Ne olabilir ki? Bana çok benzıyor. Başrol oyuncusu vesaire. Bir açıyorlar ki kadının az önce bahsettiğim bir günlük yaşadıklarının tamamını dizi olarak canlı canlı izliyoruz. Bunu bu arada herkes izliyor. Jo'nun hayatı tamamen allak bullak oluyor vesaire. Kadın da şuna çok şaşırıyor. İşte benimle ilgili nasıl bu kadar fikir sahibiler nasıl bu diziye dönüştü? Biz bunu nasıl izliyoruz diye. Aslında tam da bu sunum boyunca anlattığım şeylelerden dolayı algoritmalar bizim datalarımızı toplayarak zaten bu hale geliyorlar. Bir. İkincisi,

bu tabii birebir böyle olmayacak bence ama kişiselleştirme yani hiper kişiselleştirme şuraya gelecek. Biz

artık sabah kalktığımızda muhtemelen eee kendi seçtiğimiz eee AI speakerine, muhabirine her neyse kendi hoşlandığımız haber akışını yaratmasını ve bize sunmasını isteyeceğiz. Mesela ben eee Türkiye ve dünyadaki gelişmelerin eee 3 dakikalık bir özeti kadın bir speakerden ve işte sadece dinleyerek isteyeceğim ama Levent hocam diyecek ki hayır ben kültür sanatla da ilgileniyorum. Bana bunları da ver ama 2,5 dakika da ver. Çok da vaktim yok ve görsel olarak görmek istiyorum. erkek speaker olsun diyecek. Demesine bile gerek kalmayacak ki algoritma zaten yapay zeka bunu çoktan

almış olacağı için o verileri ona zaten o hoşlandığı içeriği çıkartacak ve bugün hepimiz aynı anda başlasak aynı AI tool'u kullanmaya burada kaç bin kişiyiz? O kadar farklı 1000 sayıda

aslında içerik çıkacak ve işte bahsettiğim esas ayırmaya burada başlayacak. hiper kişiselleştirmeyle

herkes kendi içeriğininaslında üreticisi ve tüketici olmaya başlayacak ama yani üreten biz değiliz

sadece fikren üreten biz olacağız. Böyle enteresan bir yere doğru gidiyoruz bence. Eee, bu tabii ki benim bu arada

tahminim. Çünkü bundan 5 10 yıl önce de şu anı tahmin etmek çok zordu. Şu anda da ilerisini tahmin etmek çok zor. Giderek de zorlaşıyor. Eee, o yüzden hani böyle kesinlikle böyle olacak demiyorum ama ben bu bir saatlik sunumdan çıktı bu şekilde alıyorum. Ama siz nasıl

alıyorsunuz? Çok merak ediyorum. Bana bu kadar vakit ayırdığınız için de, tahammül ettiğiniz için de teşekkür ediyorum. Umarım eee, oldukça keyifli

geçmiştir. Hepiniz için faydalı olmuştur. Eee, hocam süremi açtım galiba ama soru cevabı vaktiniz varsa ben

müsaitim. Eee, yok estagfurullah. Çok, eee,

verimli bir şekilde, eee, kullandım vaktini eee, gayet de yani tadından yenmedi. Eee, önceki eee, sunumu, önceki dersi gerçekten eee, burada tamamladın gibi oldu. İyi oldu. Gerçekten güzel oldu. Birçok arkadaşımız da zaten beğenilerini e, chat kısmında da

belirtmişler. Şimdi arkadaşlar eğer eee Emirhan Bey'e eee şeyleriniz varsa eee sorularınız varsa onları bir eee alalım hızlıca. Eee onları siz yazarken eee biraz böyle kendime torpil geçeyim. İlk soru benim benim bir eee şeyim var. eee

sorum var. Eee sana eee aslında chat ya
sen anlatırken, eee chat'te bir eee katılımcımız yazmıştı. Yani eee eğer eee
datalar şey olmazsa işte insanlar mesela o Murat Dalkılıç'ın eee söylediğ gibi
işte hani küseriz diyor işte aramız açılır falan diyor ya. Belirli bir süre sonra insanlar eee diyelim
biraz eee
distopik olacak ama işte verilerini paylaşmak istemezlerse vesaire filan eee
AI neye nereye bakacak vesaire diye ben de chat ekranından yazdım. İşte sentetik
veri belki şey olur. Eee sentetik veriye bakar onu özetler şeklinde. Sentetik
veriyile ilgili ne düşünüyorsun? Yani, eee, yapay, ben ilk derste de kısmen
söyledim gibi zannedersem, yapay zeka bir şekilde kendi uygarlığını, eee,
oluşturuyor. Hem bizim hem bizim şu ana kadar insanoğlunun eee, mirasıyla eee,
onu özümüşüyor, onu anlamaya çalışıyor. Bir daha doğrusu anlatmaya çalışıyoruz. Ne oluyor veya
ezberliyor diyelim. Eee,
en azından şu an için. Eee, ikinci olarak tabii bunları bir algoritmayla e
sey yapıyor. Eee, bir şekilde sentezlemeye çalışıyor. Özet şeklinde vesaire çıkarımlar yapmaya
alışıyor. Ve
Üçüncü olarak da, eee, aslında, eee, bilemediği noktalarda, eee, kendi eee,
verisini üretip kendi uygarlığını kurmaya başlıyor. Özellikle bu sentetik veri konusu eee, çok ya
ben biraz
sıkıntılu buluyorum. Eee, çünkü insanoğlunun hak insanoğlunu hakikatten kopardığımız zaman,
eee, çok ciddi
anlamda, eee, bir boşluğa, eee, sürükleneceğini düşünüyorum. Eee,
eğer şöyle bir gün gelirse ki sunumda aslında o günleri getirdim biz hemen
hızlıca. eee bütün haber kanallarının, bütün sosyal medya eee kanallarının işte
uygulamalarının vesaire filan hakiki olmayan sentetik veri tabanlı bir eee
şeye geldiğini düşünelim. Bir bir noktaya geldiğini düşünelim ve şey de çok eee sıkıntılı. Eee eee
haberin
kişisel olacağı konusu da çok sıkıntılı. Bu tamamıyla eee süjektif süjektiviteye
doğru götürür. eee hepimizi, eee ne düşünüyorsunuz? Sentetik veriye dayalı
bir medya? Yani aslında şu an biraz eee onu yaşıyor
gibiyiz. Ben öyle hissediyorum. Bu post trot konusu var ya yani şimdi herkes kendi gerçekliğini
anlatıyor bir yandan. Eee aynı haberi şu an iki farklı kanaldan televizyon
kanalından ya da internet sitesinden çok başka şekilde okuyabiliyoruz ya. eee birazcık sentetik
veriyi de böyle bir

yerden alıyorum şahsen. Ya genelde de aslında hep farkındayım haber odaklı bakıyorum. Geçmişim oradan geldiği için

belki de böyle bir refleksim var. Ama doğru bilgiye ulaşma konusunda

biz her zaman insan olarak bir sorumluluğa sahibiz. Yani bu aslında

neredeyse 300 yıldır eee aynı şekilde devam ediyor. Yani

bir de her zehir pan zehrini yaratıyor ya. Sosyal medyadaki o dezenformasyon

konusu çıkmaya başladığı anda işte Türkiye'de doğruluk payı, teyit.org gibi yerler çıktı. Eee, yurt
dışında da fake

çekler ortaya çıkmaya başladı. Keza aynı şekilde işte robot gazetecilikte olumlu tarafını
söyledim.

BBC de olumsuz tarafında çalışmış mesela işte dezenformasyonla mücadeleye bir eee sistem
geliştirmiş. Haliyle bu sentetik

verinin de hakkından gelecek bir eee panzehir bence bulunacak.

Eee, biz orayla ilgileniyor muyuz, ilgilenmiyor muyuz? Benim esas derdim bu. Yani belki de o
sentetik veriyle çok

mutlu olarak yaşayacak insanlar olacak. Anlatabiliyor muyum? Bilmiyorum. Yani o hakikatin,
gerçeğin peşine düşme derdi

varsa zaten o insan onu bulur. Eee, yoksa da kendisine verilenle yetinerek

devam eder. Eee, ama size şey konusunda çok katılıyorum. Herhalde bu distopyanın, eee, en uç
noktası olur

diye tahmin ediyorum. eee bu sentetik veri konusu çünkü ayırt edilemezse iyice

kümülatif bir şeye gider. Yani süjektiviteden bahsettik ya. Yani kümülatif herkes aynı yanlış
bilgiye

maruz kalırsa işte orada eee çok daha farklı bir nokta bizi bekler. Ama bir

yandan da ya bu kadar iletişim aracı varken de tarihin de her seferinde baştan yazıldığını
görüyoruz. Yani her

devlet kendi tarihini kendi istediği şekilde eee diğer kuşaklara aktarmaya çalışıyor. Arada kayıp
tarihler var

yani. Ya da başka kaynaklardan bulmasak gidip gidecek bazı noktalar oluyor. Eee

biraz sentetik veri konusunu da buradan okuyorum. Bu arada bir yandan da yorumlara baktım.
Eee herkes işte teknolojiyi bırakalım eee korktuk

vesaire demiş. Ben öyle bir şey olsun için anlatmadım aslında. Tam olarak da tam tersi işte
bunların farkına

varmalıyız. Bu farkındalıkla gündelik hayatı buna göre yaşamamız
lazım. Yani eee hani her eee gördüğümüzü

doğru sanmamamız işte onu sorgulamamız gerekiyor ve bunun için de işte o araçları aslında birazcık mıncıklamak

gerekıyor amiyane tabirle. Yani o yapay zeka araçlarıyla ne kadar oynarsanız o kadar hilesini bilirsınız ve eee gerçek

olup olmadığını oradan anlarsınız. Biraz bunun için anlattım aslında. Evet. Az evvel dedin ya, bilmem

anlatabiliyor muyum vesaire deyip e çok iyi anlatıyorsun. Biz de çok iyi

anlıyoruz ama sanki böyle içimde şey var. Keşke iyi anlatamas da biz de iyi anlamasa falan gibi böyle bir

içimde de böyle bir şey var. Bir yandan da eee chat'te şöyle sentetik veri, fake veri midir vesaire gibi bir şey oldu.

Birkaç kişi yazdı. Şöyleder arkadaşlar, sentetik veri fake veri değil ama tabii gerçek olmayan veri. Eee, doğruya

mimikleyen bir veri. Eee, yani bir eee, şeydeki, eee, diyelim bir ayakkabı

dükkanındaki eee, diyelim verilerden bahsedelim. Eee, bunu daha çok şey için

yapıyor firmalar. eee anonimleştirme konusunda veya KVKK GDPR konusunda eee

izin alma eee biliyorsunuz şeyleri var, kuralları var, kanunları var,

yönergeleri var. Oradaki compliansları şey yapabilmek için, aşılmak için oradaki eee yönergeleri vesaire sentetik

veriye gidiyorlar. Normal eee gerçek verilerini mimik ediyorlar. Benzerini

üretiyorlar. Tabii yenlerden baktığınıza bağlı fake veri derken eee tabii ya bir açısıyla tabii ki fake ama eee gerçeğe

çok yakın eee verilerden bahsediyoruz. Yani gerçek bir kredi kartı diyelim

işlemi yerine olmayan bir eee kredi kartı ama işte benzer bir ürünün satın

alınmasını orada mimikliyor vesaire gibi böyle bir durum söz konusu. Sentetik veri konusu daha doğrusu veriyle

ilgilenme konusu bence eee eğer para kazanmak istiyorsanız onu birinci derste de söylemiştim. E bundan sonra tabii eee

E kapitalizmine geçtiğimiz için eee veri en büyük para kazanılacak e nokta. Bir

de aslında Emirhan eee bey yakalamaşken aslında şöyle bir avantajımız var

arkadaşlar. Eee neticede Emirhan Bey de eee blockchain ekosistemi içerisinde eee

çalışan bir profesyonel. Şimdi şöyle blockchain'le ilgili bir soru soracağım. Eee Emirhan biz ilk eee dersimizde ilk

dersi ben eee gerçekleştirmiştüm. şöyle bir eee eee bilgi e böyle paylaşmıştık.

E demişti ki yapay zeka veriye içkin konumda. Yani veriye ihtiyacı var. Veriye bağlı. E veri olmadan yapay

zekadan bahsedemiyoruz. Yapay zekanın arkasında veri bilimi var. Veri biliminin arkasında da işte veri

toplama, veriyi görselleştirme, verinin anlamlaşdır anlam kazandırılması,

verinin değer kazandırılması ve benzeri gibi eee veriye doğru giden bir yol var. Ancak dedik yani e yapay zekanın veri

ickinliğinin tersi açısından tam zitti oppoziti şeklinde blockchain dedik

veriye aşkin bir konumda dedik. Yani aslında blockchain eee bir mesela sözleşmeleri eee sadece eee kripto

paraları düşünmeyelim lütfen. Eee özellikle lojistikte, hukukta kullanılan blockchain tabanlı sözleşmeler veya

süreçler noktasında blockchain'de tam tersine oradaki süreçleri, oradaki veriyi, oradaki bilgiyi konfirme eden, onaylayan eee bir noktada. Şimdi bu açıdan baktığımızda teknolojilerin yani yapay zeka teknolojisiyle blockchain teknolojilerinin eee pozisyonlanması

biraz böyle birbirine zıt gibi. Burada sorum şu. Bu bu soruyu aslında şöyle de destekliyorum. Bundan bir 200 sene önce sosyal medyadaki işte miz mizformasyon konusu o zaman çok e da yoktu. E ama yani biz de mizenformasyon üretebiliriz.

Yani o illa yapay zekanın üretmesi ben de yalan atarım. Al sana misformasyon.

Eee, eee, şeyin sosyal medyadaki eee, verilerin konfirme edilmesi noktasında acaba blockchain bir, eee, çözüm olur mu vesaire gibi böyle bir şeyler eee, konuşulmuştu. Aynı soruyu şimdi sana

soruyorum. Yapay zekanın panzeri blockchain olabilir mi?

Eee, ya şöyle olabilir ama bir yandan da aslında birbirlerine de çok sağlam zemin hazırlayabilecek iki alan. Eee, zaten kol kola yürüyecek alanlar ama yapay zekanın açıklarını kapatma anlamında

Evet. Blog zincir bir panzehir olabilir. Ben hatta ik sene önce galiba bir e Webrazi konuşmasında şey demiştim.

Eee, beni blog zincirde iletişimci olarak en fazla heyecanlandıran konu mesela telif konusu. Yani yüzyıllardır

çözülemeyen şu telif konusunu blog zincir çok rahat bir şekilde çözebilecek. Eee, henüz oraya hazır hale

gelemedik. Eee, aynı şekil burada bahsettiğiniz bu eee, yanlış data,

yanlış veri, eee, ya da işte eee, dezenformasyon konusunda da geçerli.

Yani blok zincir eee pek tabii buranın önünü kapatabilecek. Eee çünkü geri dönülmez bir şekilde ve eee farklı insanların konsensusu sağlanarak aslında bu anlamda şu an sunumda da bahsettiğimiz Wikipedia'ya benziyor gibi. Yani bu veri doğru mu değil mi

teyitleyelim bakalım edelim tartışalım ama oradaki maddelerin nasıl tartışıldığını görseniz biraz şaşırırsınız. Yani tuhaf bir sistem dönüyor bazen orada. Eee ama blog zinciride o kadar şeffaf ki yani yanlış

bir şey yapamazsınız. Orada yaparsanız zaten bir başkası düzeltir. Eee zaten şeyin eee blok zincirin bence en keyifli tarafı o. Merkeziyetsiz oluşu. O merkeziyetsizliğin verdiği eee bir yani herkesin söz sahibi olduğu bir dünyadan bahsediyoruz. eee herkesin eee teyitleybildiği bir dünyadan bahsedebiliyoruz. O yüzden birinin kaçırlığını bir başkası mutlaka yakalayacak. Eee o yüzden de blok

zincirin o anlamda ama böyle hiç düşünmemiştüm hocam. Güzel soruymuş. Eee şu an böyle düşününce çok mantıklı

geldi. Evet. Yani yapay zekanın açıklarını kapatma konusunda önemli bir rolü olur.

Evet. Eee son olarak da şunu söyleyeyim. Tabii bizi eee şu anda izleyen eee eee birçok arkadaşımız var. Eee çoğu da eee genç eee kariyerinin eee başında olan insanlar. Kariyerinde belirli bir eee zaman ilerlemiş, belirli bir süre ilerlemiş insanlar. Eee şeyden sordular.

bir katılımcımız sordu. Eee şey özelinde sordu tabii. Eee radyo eee gazetecilik eee şeyleriyle ilgili radyo televizyon gazetecilik bölmeleriyle ilgili sordu. Üniversite eğitimlerin nasıl evrilecek

vesaire diye. Ben onu biraz müsaadenle genişleteker eee sana sorayım. Çünkü aynı sorunun bir benzerini eee dün Kerem Bey'e de yöneltmiştim. eee özellikle senin alanında, medya iletişim alanında meslekler ne tarafa doğru evrilecek? Ya içerik eee vesaire medya ve iletişim alanında ve tavsiyelerini almak isteriz.

Yani bizlere ne tavsiye edersin? Yani biz bu dersten sonra çıkış ya ilk bakiyem gereken eee yer nereler olmalı ve kariyerimizi özellikle eee senin de uzman olduğun medya iletişim alanında ilerletmek istersek ne yani böyle bize vereceğin böyle 3 be tane tü olur mu tavsiye?

Kaliteli influencer olmak. Öyle başlayayım. Eee benden sonraki günlerde şu an gününü tam olarak bilmiyorum ama Erman Taylan burada olacak. Eee, sevgili Erman bu konuda ev salı günü beraber olacağız.

Süper. Çok kafaya uğuran önemli insanlardan bir tanesi. E, ben de onun kaynaklarından çok yararlanıyorum.

Eee, ondan öğrendiğim bir veri vardı, bir, eee, yayın vardı. Eee, tüm girişimciler aslında birer influencer'dır. Eee, şeklinde bir özeti vardı. Yani bir işe başlayacağınız zaman, girişimci olacağınız zaman önce eee bunun distribution kanallarını, yayılacağınız kanallarını bulmanız ve buna göre bir influencerlik geliştirmeniz gerekiyor.

Ne yaparsanız yapın öyle ya da böyle bu bu çağda biraz eee sunum çağındayız, iletişim çağındayız, yaptığınız işin görünür kılınması çağındayız. Eee haliyle işte iyi bir fikrinizin olması yetmiyor. Bunu çok iyi anlatıyor olmanız lazım. çok iyi anlatmanız da yetmiyor. Bunun görünür olması lazım. Yani ben mesela eee oturayım haftalarca, aylarca mükemmel bir sunum hazırlayayım ama yani Levent Demircan bana DLA'da sunum yapma fırsatı vermezse ben bu sunumu nerede kime göstereceğim mesela. O yüzden işte bu kanalları yaratabilmek

ve ona göre e bir influencerlik geliştirmek aslında eee başlıca özelliklerden bir tanesi oluyor. Şimdi eskiden bir yayıncı olmak çok zordu. İşte stüdyosu, kamerası, ekipmanları, etrafındaki ekibi vesairesi çok büyük bir organizasyona geçiyordu.

Geçtiğimiz 10 senede bir kamera bir tripot konuyu çözmeye yetti. Herkes yayıncı oldu. Telefon yetti. Yani gayet

güzel çekim yapan telefonlar var. Ses kalitesi gayet iyi. Eee ağızınız biraz laf yapıyorsa yayıcısınız. Bugün anlattığım sunumda artık haber merkezleriniz var sizin. O AI tooları kullanarak haber merkezleri olabiliyorsunuz. Ya da içerik üreticisi diyelim. Hadi haber merkezi demeyelim.

Onu öyle sınırlamayalım. İsterseniz sinema filmi üretirsiniz, isterseniz haber üretirsiniz, isterseniz bir e

iceriği üretirsiniz. Buradaki temel nokta şu. En başa dönüyorum. Kaliteli influencer olmak. Yani buradan cümleم şey anlaşılmasın. Tamam süper. Kapatıyorum şimdi laptop'ı. Yarından itibaren makyaj

videosu çekmeye başlıyorum. Hayır öyle bir şey değil. Lütfen oradan bir ayıralım. Daha kaliteli içerikleri

üretme ya influencerlik fenomenlik demek değil. Influencerlik boş içerik üretmek demek değil. Mesela ya benim babam da

bir influencer kendi çapında. Yani insan biriktirerek hayatına devam eden ve böyle network oluşturan bir insandi

mesela. Yani şimdi bu yolu takip edip kendi ağınızi oluşturmak, sizi takip edecek, size güvenecek, gözüne kıymet verecek insanları etrafınızda toplamak eee esas mesele. Ondan bahsediyorum. O yüzden de buraya düzgün içerik üretmenin yollarını, kaliteli içerik üretmenin yollarını aramak lazım. Bunun da yolu

iste eee yani umarım üniversitelerde müfredatlar buna yönelik şey yapıliyordur, revize ediliyordur. Yani ben mezun olurken 2014'te sevgili Ersan Ocak hocamdan yeni medya diye ders

almıştım. Ya bugün neredeyse yeni yeni medya diye konuşacağız. Hani o kadar 10 senede değişti işler. Eee muhtemelen

müfredatlarda revize ediliyordur. O yüzden eee bu konuda işte öğrencilerin teknolojinin o tüm nimetlerinden yararlanması lazım. Şimdi şeyi düşünün. Eee, böylece o arkadaşa aslında bir

cevap da olmuş olur. 1605'te gazete basıldığında 1605'te düşünsenize nasıl bir devrim yaratılmıştır, nasıl bir teknolojik gelişmedir o? Yani şimdi bizim yapay zekaya verdiğimiz tepkiyi muhtemelen o zaman ona veriyorlardı. Yani dolayısıyla teknoloji aslında medyayı hep bir yere getirdi.

Paralel birbirlerini paslayarak devam ettiler. O yüzden o teknolojiden kopmamanız lazım. O %100 zaten yani

hayatın size getirdiğiyle devam edeceksiniz. O yüzden işte şey dedim az önce ya distopya gibi gözükmescin. Bu Al

gerçek. Bu Al hayatımızın bir parçası. Artık bunu kullanacağiz. Öyle ya da böyle. Ben şuna karşıyım. Yapay zeka

geldi. İşsiz kaldık. Hayır ben bunu kabul etmiyorum. Evet, giriş seviyesi işleri çok iyi yapıyor ve evet o anlamda

birçok istihdam kapısı kapanıyor belki ama konu o değil zaten. Biz El'ın üzerine basarak kendi kalifiye işlerimizi nasıl oluşturacağız? Eee, benim yani yillardır hep anlatmaya

çalıştığım şey bu. E, işsiz kalma kısmını kabul etmiyorum. Çünkü eğer basit işlerinizi yaptıriyorsanız ve

işsiz kalyorsanız demek ki zaten kalifiye iş yapmıyorsunuz demektir. Basit işlerinizi yaptırın. eee ve

yolunuza devam edin. Başka işlere kafa yoran. Daha yaratıcı işler yapın ve eee

katma değer üretin. Benim verebileceğim tavsiye bu. Bunun için de işte o araçları kullanıp deneyip takip edip eee

bu şekilde bir eee eee ne derler? Bilgi birikimi yaratmak önemli.

Eee dediğim gibi yani hangi işe girerseniz girin yönetici olacaksınız.

eee, ekipler yöneteceksiniz. Belki pazarlamacı olacaksınız. Bir ürün satacaksınız. Belki girişimci olacaksınız. İşinizi anlatmanız gerekecek. Eee, vesaire. Eee, iyi bir içerik üreticisi olmak bunların hepsini

karşılıyor zaten. Eee, Emirhan çok teşekkür ederim. Eee,

bir tane böyle soru gelmiş ama onu da ben cevaplayayım. Eğitim konusunda bir cevap gelmiş. Yani bu kadar bu

değişiklik eğitimi nasıl etkileyebilecek diye aslında eee o sorunun cevabını
asında sen de verdin. Eee yine şey nasıl haberler eee kişiselleştirilecek?

Eee eğitim de tabii belirli bir noktada eee artık kişisel eee hale gelecek. Eee
bunu da zaten eee zannedersem ilk eğitimde de eee vermiştim diye eee
tahmin ediyorum. Yani işte ne bileyim Netflix'in e Open AI'ın işte bu Sam
Altman da Johnın kurduğu IO'un eee böyle ve önemli üniversitelerin birkaç tane
böyle Harvard Üniversitesi vesaire gibi üniversitenin bir araya geldiğini düşünün. O zaman eee
normal

üniversitelere pek ihtiyaç kalmayacak gibi e duruyor. İşte Netflix'e basıp belki eee kendi
kişiselleştirilmiş eee

derslerimizi, eğitimlerimizi eee alacağz gibi duruyor. V Emirhan eee
sana doyummadı. Eee çok teşekkür ederiz. Eee umarım Şubat ayında
yapacağımız eee zirveye de eee katılacaksın. eee orada Emiran Bey le
fiziksel olarak tanışmak isteyenleri de yine eee zirvede bekliyor olacağız. Bu
arada çok Emiran Bey'e teşekkür etmeden önce çok kısa bir eee hatırlatma yapmak isterim. Eee
ilk quizi kaçırınlar ilk

quizi yaptı arkadaşlar. O tamamlandı. Cumartesi günü şimdi Emirhan Bey'den de
eee sorular eee istedim. Yarın bana gönderecek. Cumartesi günü eee ikinci
kuize dahil edeceğiz. hem Aslı hocanın hem Kerem Bey'in hem de Emirhan Bey'in
soruları olacak ikinci kuizle. Eee ikinci kuizi yapacaksınız. Sonra sonlara
doğru lütfen birinci kuize katılmayanlar veya düşük not alanlar eee
endişelenmesinler. Eee bir tane de mazeret sınavı yapacağız. Eee en yüksek
notlarınızı orada alacağız. En düşük notunuzu dışında bırakacağz ortalama için. Onun için
lütfen endişelenmeyin.

Yoklamaları da dert etmeyin. E zaten yoklamalara katılıyorsunuz. Zaten 14 tane ders olduğu için onun %70'i işte.

Yani 45 tane ders kaçırısanız çok sorun olmaz. Zaten eee YouTube kanalından da daha sonra dinleme şansınız olacak. Eee

Emirhan Bey'e ben e kendisi ders verirken mesaj attım. Eee ders sırasında zikrettiği 2iü tane YouTube videosunu bana gönderecek. Ben de kanaldan sizlerle paylaşım olacağım ve Emirhan

çok teşekkür ederiz. Eee, çok sağ ol. Çok yani çok kafa yani benim açımdan ciddi kafa açıcı bir eee şey oldu. Eee, oturum oldu. Umarım başka vesilelerle eee, seni eee yine konuk alırız. Hatta bence bilmiyorum eee Noform Akademi'de eee bu konuya özel eee seni böyle konuk edeceğimiz belki böyle 78 bölümlük bir seri yapmak çok daha detay detaylı belki bunları anlatabileceğin bir seri yapmak eee çok güzel olabilir. Eee umarım yaparız. Eee çok teşekkür ediyorum. Ağzınıza sağlık hocam. Çok teşekkür ediyorum. Eee ben de bu arada bir bir anlamda bir parantez açmak istiyorum. eee yani bir

köklü yılların eee bir üniversite kuruluşu ya da bir eğitim kuruluşu kadar hassas, titiz, tek başına bu konuya bu

kadar yakından ilgilenmen, eee, konusunda hakikaten büyük bir teşekkür ve tebriği hak ediyor. Çünkü yani

quizinden, yazılısına işte eee yoklamasından, derslerin takibine eee kolay bir organizasyon değil ama bu

kadar güzel, kaliteli niş bir kitleyi eee bu kadar doğru bir şekilde bir araya getirebildiğin için de ben ayrıca

kutluyorum hocam. eee bunun bir yani paydaşı olmak, bir ucundan tutabilmek benim için büyük keyif. Sabaha kadar

konuşmak isterim ama eee teklifini de aldım, kabul ettim. Seve seve gelirim mutlaka. Çok sağ ol. Şöyle ufak bir

düzelme yapayım. Yani ben dijital liderlik akademisiin belki evet yani yüzü olabilirim ama eee yani burada

öncelikle Boğaziçi Üniversitesi ve Galatasaray Üniversitesi'nin eee rektör hocalarına, yönetimine ve tüm

mensuplarına bir kere en büyük teşekkürü onlar hak ediyorlar. Çok büyük destekleri var. Eee, aynı şekilde

Boğaziçi İnovasyon Merkezi'nin biliyorsunuz direktörü Aslı Hoca. O ciddi anlamda destekliyor. Eee,

Paribu'nun yani Paribuda bir ekip var. Yani Dijital Liderlik Akademisi' destek

veren. Eee, umarım eee, son derste belki isimlerini şunu burada eee, şey yapmayalım, saymayalım. Çok uzun gider. Bir Dijital Liderlik Akademisi'ne eee, dedike neredeyse bir ekip var. Onun haricinde Etures ciddi anlamda destek verdi bu Dijital Liderlik Akademisine. D20'de şu anda bizi dinleyen ben görıyorum ama eee Mahmut Can'ı eee şeyler görmüyorum, katılımcılar görmüyorum. Eee sevgili Mahmut Can ve Mahmut Can'ın arkasında da koskoca 1D20 eee medya ekibi var. Eee ya hiçbir zaman tek değilim. Yalnız hissetmedim. Asıl en büyük destek şu anda bizi seyreden eee binler eee yani şeyler eee katılımcılar eee bu öğrenme azmi, bu öğrenme eee oluşumu diyelim bu öğrenme networkü olma eee dijital liderlik akademisinin hiçbir anlamı kalmaz. Eee çok teşekkür ederim nazik sözleriniz için. Bu arada şunu da hatırlatalım. Şu anda bizi sabırla dinleyen şey eee katılımcılarımız için eee Erman Bey'in, Erman Taylan değil mi? Doğru söylediğimi soyadını. Ermanın eee şimdi bu salı günü eee senden sonra Bilgi Hanım eee Webt CEO'su bizimle beraber olacak. Search engine optimization konuları var biliyorsunuz web'de. Onun eee generative AI kısmında generative engine optimization'ı bize anlatacaklar. Eee Webtes firması. Daha sonra salı günü Erman Bey le beraber olacağız. E Erman Bey'in eee LinkedIn hesabını da eee söylemeden geçmeyeceğim. Soft Commitment adında bir LinkedIn eee şeyi var, kanalı var. E lütfen arkadaşlar o ben kanalda da paylaşırım eee soft Commitment'ın linkini. Eee lütfen Erman Bey'i de eee takip etmeyi unutmayalım. Çok faydalı, çok ufuk açıcı. Ben de eee takip ediyorum. Eee regüler olarak paylaşımlar yapıyor. Bunu da söylemeden geçmeyeceğim dedim. Yani şöyle bir ek yapayım çok özür dileyerek. Hani soft commitment düzeli Evet. soft commitment'ı düzenli okuyan birisi şu an Türkiye'deki yani eee AI bilgisinin eee fersah fersah önünde olur. Öyle söyleyeyim. Gerçekten Türkiye'deki ilk %1'e girersiniz. O kadar net söyleyeyim. Çok kaliteli bir içerik. Hakikaten tabii. Yani ben söyleyeyim. Ermanla'la vesaire filan toplantılar da falan girdiğim için dijital liderlik akademisi içerikleri eee ile alakalı eee yani hem eee şahsi olarak faydalıyorum kendisinden hem de soft commitment'ı takip ederek. Eee arkadaşlar çok teşekkür ederiz. Eee bugün gerçekten eee

çok değişik, çok farklı, çok eee harika bir sunumla beraberdik. Emirhan eee
beyle. Tekrardan teşekkür ediyoruz. Haftaya salı günü e akşam saat 20'de
Dijital Liderlik Akademisi'nde tekrardan buluşmak üzere diyoruz. Bu cumartesi günü kuizimiz
var. Lütfen kuize
katılmayı unutmayın. Herkese iyi akşamlar. Yeah.

6. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=EDS4HS4Ab1Q&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=6>

İçeriği

Arkadaşlar merhaba. Eee, hoş geldiniz. Eee, Dijital Liderlik Akademisi 2026'nın e 6. dersinde beraberiz. Bugün eee bir, eee, 3-4 dakika geciktik. Kusura bakmayın. Eee, bugün, eee, iki tane konuğum var. Eee, onları şimdi, e, alırken teknik olarak, eee, düzenlemeleri yapmak için Mahmut Can biraz bekletti. Hemen suçu Mahmut Can'a, eee, atıyorum. Eee, yorumlarda şöyle bir Mahmut Can'a, eee, destek mesajları atarsanız çok sevinirim. Eee, bugün, eee, çok değerli eee, iki konuğum var. Eee, biliyorsunuz Webchers firması Dijital Liderlik Akademisi'nin aynı zamanda destekçilerinden. Eee, bugün eee Bilgi Özünlü Yuva Hanım, e, Webtes genel müdürü ve Atı Beledika Ertaş Hanım, eee, Webtures Generative Search Manager, eee, bizimle beraber olacaklar. Bilgi Hanım hoş geldiniz. Atı Hanım hoş geldiniz. Merhabalar. Hoş buldum. Çok teşekkür ediyorum bu değerli yayına davetiniz için. Eee, sevgili izleyicilerimiz de beklettigimiz icin ozur diliyoruz ama iste buradayiz. Dolu dolu bir yayinla karisınızdayiz. Çok sag olun. Atya Hanım, siz de hoş geldiniz. Hoş buldum. Çok teşekkür ederim Murat Bey. Eee, umarım çok keyifli bir eee, oturum gerçeklestiririz. Çok teşekkürler. Eee, ben teşekkür ederim. Eee, simdi, eee, katılımcılarını bekletmeden hemen sözü size vereceğim. eee katılımcılarımız aslında ev sahibi sizleri bugün misafir ediyoruz. Onun için onlar kuralları e ne nasil geliştigini biliyorlar yayinın. Eee onlar YouTube chat ekranlarından sizlere sorularını yönetirler. Ben de onları eee dersin sonunda zamanımız el verdiği ölçüde konsolide edip sizlere yönetmeye çalışacağım. Eee iki sunum olacak. Eee değil mi? Yanlış söylemiyorum Bilgi Hanım. İlk önce Bilgi Hanım'ın bir sunumu olacak. Daha sonra Atı Hanım e uygulamalarla ilgili eee bir bir sunum yapıyor olacak. Onun için ilk sözü Bilgi Hanı'a eee veriyorum. Eee dersin sonunda tekrardan görüşmek üzere diyorum. Eee keyifli dersler. Çok teşekkür ederim. Şöyledi ufak bir kendimi tanıtayım. Ben Bilgi Özünlü Yuva. 5 yıllık öğretmenlik tecrübemden sonra radikal bir şekilde sektörü

değiştirip önce yazılım sonrasında dijital pazarlama tarafına geçiş yaptım. Şimdi de Webchers'ın CEO'su olarak görev

almaktayım. Eee sizlerey aslında markaların online itibarını

bugün eee aktarıyor olacağız. Eee bu noktada neler yapabiliriz? Biraz onu konuşacağız. Dersin sonunda somut

çıktılar elde ediyor olacaksınız. Aksiyon alabileceğiniz öğler veriyor olacağız size. Eee ama ben eee konuşmaya

başlamadan, aktarımına başlamadan önce bir eee bakış açısından bahsetmek

istiyorum. Aslında bu eee bir pazarlama yaklaşımı değil. Eee her ne kadar bugün

dijital pazarlama tarafında eee konuşuyor olacak olsak da eee ben yönetim bilimlerinden gelen bir bakış

açısı aktarmak istiyorum. Bununla ben de yüksek lisans döneminde tanıştım. Eee

bir kitap var. Living at the Age of Caos diye. Yani kaosun eşliğinde yaşamak. Eee

bu kitap karmaşıklık ve eee sürdürülebilirlik üstüne yazılmış bir kitap. Kitabın ana tezi de şu diyor ki

bireylerin, basitçe söylüyorum, kurumların ve eee toplumların kaos ile düzen arasındaki hassas denge noktasında

nasıl var olduklarında ve bu noktada eee alınan kararların nasıl uzun vadeli

olumlu ya da olumsuz sonuçlar elde ettiklerini ele alıyoruz ve diyoruz ki en yenilenikçi işte uyum sağlayabilen ve

dayanıklı sistemler tam düzen dediğimiz şeyle tam kaos dediğimiz şeyin

arasındaki sınırda yani kaosun eşliğinde yaşayanlardır diyor. Yani sistemler ne

tamamen düzey düzen içindeyken gelişebiliyorlar ne de tamamen kaos

içindeyken ayakta kalabiliyorlar. Asıl ilerleme nerede oluyor biliyor musunuz? mevcut düzenin korunduğu ama aynı anda

yenisi sistemlerin denendiği o ince hatta gerçekleşiyor. Şimdi bizim aslında bugün

yapay zekayla yaşadığımız şey tam olarak bu. Öyle değil mi? Yapay zeka bir tehdit

değil. Bunu gönül rahatlığıyla söylüyorum. Bir kriz hiç değil. Bu nedir? Bu bizim iş yapma biçimlerimizin

yeniden tanımlandığı bir eee gelişim ve dönüşüm alanı. Bunu böyle görmemiz gerekiyor. Tabii ki de tehdit gibi

algılanmasamın sebebi eee belirsizlik olması. Bu çok normal tehdit gibi görmek. Eee çünkü kurallar henüz net

değil. Kavramlar tam oturmuş değil ama yönü çok net. Eee dedik ya living at the

age of kaos diye. Hakikaten de öyle. Yani şöyle bir düşünelim. Kaosun eşinde yaşıyoruz zaten. Şimdi pazarlama

tarafını birazcık ele alacağım. Ne vardı? Önce geleneksel pazarlama vardı değil mi? Sonra dijital pazarlama

geldi. O dönem koca koca firmalar eee dediler ki eee bizim web sitesine ihtiyacımız yok. Benim ürünümü görüp de alması gerekiyormuşın. Dokunup da alması lazım. İşte marketler, otomotiv sektörü direndiler. Bu noktada eee diretentler elendi. Diretip elenmeyenler de vardı büyük firmalardan. Eee çok büyük kayıplar yaşadılar. eee yarışta çok geride kaldılar. Dijitali fırsat olarak görüp değerlendiler, değerlendirenler ilerlediler. Şimdi de yapay zeka dönemi var. Yani yine bir, eee, Edge of Caos'tayız. Yine bir kaosun eşigindeyiz. çok benzer gidiyor. Şimdi bizim GEO dediğimiz kavram çok yeni.

Eee, generative engine optimization anlamında kullanıyoruz bunu. Bugün eee SEO'nun yani Search Engine Optimization'ın Geo'ya evrimini anlatıyor olacağız biz sizlere. Neden Geo için strateji geliştirmemiz gerekiyor? Neden markalar için bir durum bu? Bunu ele alıyo olacağız. Şimdi yine

ben böyle hafif geçmişe giderek bahsetmek istiyorum. Ne oldu? 2004 yılında eee Google halka açıldı. Halka

arz edildi ve 2006 yılında google.com.tr açıldı. 2006 yılından sonra SEO kavramı yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. 2011'de e şu anda CEO'lüğuna üstlendiğim webtress kuruldu ve bu alanda hizmet

vermeye başladı. eee, tıpkı SO'nun başlangıcında olduğu gibi artık benim yani neredeyse birebir diyeceğim bir dönemi biz geo dediğimiz şey için yaşıyoruz. Aslında her ne kadar jargon

henüz oturmamış olsa da, buna geo dışında birçok farklı şey söyleniyor olsa da bu sürecin nereye evrileceğini

tahminlemek eee bizler, bu alandaki profesyoneller için pek de zor değil aslında. Şimdi geldiğimiz noktada yapay

zeka eee evrimi ve dönemi dediğimiz şu alanda eee 2006 yılındaki SO'nun başlangıcındaymışız gibi düşünebiliriz kendimizi. Şu anda yolun çok başındayız.

Bu fırsatları erken adım atanlar olarak çok iyi değerlendirebileceğimizi bilmemiz gerekiyor. 2006'dan itibaren

sektöre girenler eee değişen dinamikler, algoritmalar ve tekniklere rağmen bu sürecin meyvesini yediler. Sektörde köşe taşlarını tuttular ve dijital hızlı

adapte olarak çok yüksek cirolar elde ettiler. Şu anda da aynı fırsatın başlangıcındayız ama tabii bir fark var.

Bunun da altını çizmem gerekiyor. Gelenekselden dijitalle geçiş eee süreci 8 kat hızlandırdıysa dijitalden yapay

zeka dünyasına geçiş süreci de 45 kat üstüne çarپı e hızlanacak. Şimdi

dolayısıyla 2006'dan günümüze gelen süreç bundan sonra çok daha hızlı seyredecek ve eee pazarlama stratejileri

çok daha hızlı değişecek. Buna tabii ki de hazırlıklı olmakta fayda var.

Şimdi eee eskiden kullanıcılar web dünyasını

ne yapıyordu? Tariyordu. Kullanıcılar dediğim de biziz bu arada. Kendimizi de bir düşünelim. Şöyle web dünyasını

tariyor e bilgilere kendimiz erişiyorduk. Evet. Hala böyle yapıyor olanlarımız da vardır. Çok normal. Bu

bilgileri eee derli yliy olup kendi kararlarımıza kendimiz veriyorduk. Ama şimdi artık ne oluyor? Yapay zekalar, bu

büyük dil modelleri, el elementler bu bilgileri tariyor ve bizler için derliyor.

Biz de bu noktada büyük dil modellerini nasıl eğitebileceğimize ve

yönlendirebileceğimize odaklanıyoruz aslında. Bir yandan da yapay zeka tabanlı arama motorlarının

web sitemizi nasıl gördüğünə odaklanıyoruz. Markalarımızın online itibarına odaklanıyoruz. Aslında bu

sistemde de eee bilgiye erişim, ürüne erişim tamamen değişkenlik

gösteriyor. Bunun şöyle bir etkisi var. Artık ne oluyor? Yeni dönemde eee biz

kendi kararlarımıza kendimiz vermiyoruz. Kullanıcılar artık kendi kararlarını tamamen kendileri vermiyorlar. Yani

örnek vereyim. Eee, tabii şu dışında kalıyor. En ucuz ürünü istiyorsak listelemeye bakıp karar

verebiliriz ama mesela diyelim ki fiyat performans ürünü veya en iyi ürün aranıyorsa, e, buna yapay zeka karar

verebiliyor. Neden? Çünkü bir insanın internette 23 saat ayırıp onlarca ürünü

inceleyerek yapacağı işi yapay zeka eee, on binlerce ürünü birkaç saniyede

inceleyerek karşımıza getiriyor. E bu durumda ne yapıyor? bizim karar mekanizmamıza doğrudan etki ediyor.

Şimdi kullanıcılar yapay zeka bunu çıkarıyorsa on binlerce dataya göre analiz etmiştir. Benim üstü ekstra

düşürmemeye gerek yok diyor. Ya da gidiyor başka bir eee yapay zeka aracında bir

arama daha yapıyor. Ortak çıktıyı birleştiriyor. Bu yüzden yapay zekada görünür olmak markalar için satın alma,

ikna yine marka bilirliği için tartışmasız bir katkı sağlıyor. Bunu gözden kaçırılmamız gerekiyor. Burada ben şöyle eee bildiğimiz şeyleri tekrar aslında görmek, hatırlamak amacıyla ekledim bunu. Yapay zeka, eee sonuçlarının aslında beslendiği

kaynakları listeledim. Daha doğrusu en çok alıntılan kaynaklar bunlar. Öyle düşünebilirsiniz. Genelde nedir?

Listeleme ve blog siteleri öne çıkıyor. Ama tabii burada finans ve sağlık gibi hassas sektörlerde durum birazcık

farklı. Bu alanda SO süreçlerinde de finans ve sağlık alanında bir tık titiz ilerleniyor. Eee çünkü sağlık ve finans

tarafına dair tavsiyeleri herkes veremez. Bu alanlarda doğrudan hastane siteleri veya banka siteleri kaynak

olarak çıkabiliyor. Bunu bir dışında bırakalım. Eee, diğer sektörlerde ise işte genellikle karşılaştırma siteleri

ve özellikle işte Grok özelinde X gibi sosyal medya platformları eee öncelikli

hale gelebiliyor. Eee, işin özü şu SEO yavaş yavaş şekil

değiştiriyor. Google da kendi içerisinde bir dönüşüm yaşıyor. Yakından takip

edenler varsa bilirler. Encer dediğimiz eee işte böyle eee döviz kurunu eee hava

durumunu vesaire e sordduğumuzda kaynaksız bize direkt sonuç veren

alandan bahsediyorum. İşte eee featured dediğim kaynak göstererek cevap vermeyle

eee neyi getiriyor Google? Tıklamasız aramaları zero click dediğimiz şeyi

artırmıyor. Bu kavramı birkaç kez daha duyacaksınız bugün. Ben iyi iyice açıklamak istedim. Google zaten Mavi

Link döneminin bitmesini teşvik ediyordu. Her geçen gün eee bunu bu

bitisi hızlandırmaya çalışıyordu bir noktada ama yapay zeka bunu inanılmaz eee çabuk bir hale getiriyor şu anda.

Çünkü yapay zekayla aslina bakarsınız her sonuç tıklamasız bir şekilde karşımıza. Yani yapay zekanın getirdiği

tabii shopping özellikleri, eee, ürün odaklı özellikler ya da oraya gelmesini

düşündüğümüz, eee, reklamlar bu dünyayı daha da şekillendirecek. Aı tarafında yine tıklama olacaktır bir noktada

shopping ve reklam özellikleriyle ama eee yapay zeka bir karar verme etkeni

olarak çalıştığı için Google kadar tıklama odaklı kalmayacaktır.

Şimdi burada bir chat GPT kullanımını ele alacağım önce. 2023-2025 arası. E buraya bakacak olursak aslında eee Odan haftalık aktif kullanıcı sayısı 400 milyona çıktı. Şubat 2025'ten Ekim 2025'e baktığımızda 1 400 milyon kullanıcı daha kazandı. Bakın çok ciddi bir kullanımdan bahsediyorum. Diğer yanda ne var? Eee küresel pazar Google bir küçülme görüyoruz değil mi? Ha bu büyük bir küçülme mi? Yo hayır ama Google tarihinde bir ilk. O sebeple bu iki veriyi ele alıp yan yana koyduğumuzda aslında bize çok şey anlatıyor. Burada önemli olan nedir biliyor musunuz? Kimlerin Google'ı terk ettiği. Örnek veriyorum standart Google kullanıcısı hala Google'da devam ediyor olabilir, problem değil. Ama yüksek gelir grubu ya da nitelikli kullanıcı yapay zekaya dönüyorsa işte orada bir şeyler yapmak gerekiyor. Bu %2'lük geçiş olsa bile %2 çok küçük gelse bile ticari anlamda etkisi çok büyük olabilir. O %2 dediğiniz aslında satış yapacağınız kesim satın alma eğilimi olan kesim yani ya yüksek gelir seviyesine sahip ya nitelikli kullanıcı ya da nedir biliyor musunuz? bilgi ve teknolojiyle uyumlu karar verme sürecine önem veren kişiler. Bu sebeple buraya da pazarlama süreçlerinde adım atmamız gerekiyor. Bu verileri doğru okumamız, doğru değerlendirmemiz gerekiyor. Şimdi zaten yıllardır yürüttüğümüz içerisinde web olarak SEO süreçlerimizde işte haftalık toplantılarımızda AT'nin ekibe liderlik ederek yürüttüğü geo ARGE çalışmalarından da takip ettiğimiz bazı veriler var. eee onlardan biraz bahsetmek istiyorum. Bunlar da hakkımızın bir köşesinde bulunsun istiyorum. Organik trafikte bir kayıp var. Tabii ki sektör bazlı değişiyor. Bu bazı sektörler daha hızlı adapte olabiliyor yapay zeka tarafına, diğerlerine oranla. Eee ama Gartner diyor ki özellikle çok yani can alıcı bir cümle 2028'e kadar organik trafiğin %50 azalacağını öngörüyor. Şimdi bu Google kullanımının tamamen biteceği anlamına gelmiyor ama AI overview dediğimiz bu yapay zeka özeti gibi özellikler eee tıklamaların önüne geçecek anlamına gelebiliyor. AI overview bu arada şöyle çok ufak eee bahsedeyim. Şu an Türkiye'de aktif değil. Ara ara benim karşıma çıkıyor.

Sizin de karşınıza çıkıyor olabilir. Belki eee bu dersten sonra algıda seçicilik de olabilir. Fark ediyor olacaksınızdır karşınıza çıktıktan. Eee şeyle de var sistem trend yolda hepsi

burada da görmüşsunuzdur. Tüm yorumları böyle overall değerlendiren tek bir ana yorum gösteriliyor. Onun gibi düşünün.

Aynı şey 10 tane sonucum bir AI overview'u çıkar ve der ki benim derlediğim bilgi budur. Şimdi bu aslında

bize şunu da gösteriyor. Bakın Google'ın da kendi içinde bir AI kullanımı var farkındaysınız. Yani Google kullanımını

buradaki Gartner'in verilerine göre azalmasa dahi tıklamalar azalacağı için

AI overview sonuçları daha ön planda olacağı için zero click dediğimiz şeye odaklanıyor olacağız. Bizim amacımız da

şu anki değişimi anlayıp 3 yıl, 5 yıl sonrasında şimdiden hazırlanmakaslında.

Şimdi burada eee fark edilen şey aramaların artık eee kelime bazlı değil

de bir noktada eee soru odaklı olması. Aslında tipki sesli aramalar gibi

aramalar yapıyoruz. Bir kendimizi bir düşünelim. konuşuyormuşuz gibi yazıyoruz zaten yapay zekaya, değil mi? Google'da

da eee arama ortalaması bir iki kelimeyken yapay zekada promptların ortalama 34 kelimeye hatta 67 kelimeye

çıkıyor oluşu. Taraftaki eğilimi de eee davranışını da değiştirmeye başlıyor

kullanıcılar. Google da artık yapay zeka gibi kullanmaya başlıyor. Yapay zeka bu arada ek olarak kim, ne, ne zaman, nasıl

gibi soru odaklı aramalarda eee AI özetleri 165 oranında eee çıkartıyor.

Zaten yapay zekanın hizmet ettiği ana eee arama alanı eee bilgi odaklı

aramalar. Eee, onun dışında ticari aramalar biraz daha böyle yavaş yavaş geliyor. Yapay zeka, eee, bir yandan da

kullanıcının sorduğu sorunun arkasındaki niyeti anlamaya çalışıyor. Bu da çok

kritik bir şey. Çünkü aynı niyetle hepimiz farklı şekilde soru sorabiliriz.

Bu çok normal. Hatta bugün bir soruyu sorduk, bir cümleyi söyledik. yarın aynı

cümleyi tekrar söylemeye çalışsağ ya da size aynı soru sorulsa aynı cevabı birebir vermezsiniz. Aynı sonuca çıkan

cevabı verirsiniz ama birebir değil. Şimdi doğal olarak eee farklı şekilde sorular sorabiliyoruz. Yapay zekada bunu

anlamaya çalışıyor. Günden güne de daha iyi anlayacak. Biz ona done verdikçe, kullandıkça. Hatalı bir cümle kurulsa

bile bir kullanıcının yaklaşımından ve hatta ve hatta geçmiş verilerinden ne demek istedığını daha da iyi

anlayabiliyor. Bunlar net bizim gördüğümüz e yorumlayabildiğimiz değişiklikler olarak karşımızda.

Ne dedik? SEO'dan eee geo'ya veya da CEO'ya bir dönüşüm var ve artık hedef ilk sırada çıkmak değil. Yapay zekanın verdiği cevabın içerisinde yer alabilmek. Örneğin eee şu ülkelerde diyelim ki işte eee ya şu özelliklerde eee ihtiyacımı karşılayacak bir laptop arıyorum dediniz zaman markanızın yapay zekanın önerdiği 34 seçenek arasında çıkıyor olması artık olay. markaların bu cevapları çıkmak için eee bir açık konuşmam gereklirse bir yarışa girmesi gerekiyor. Artık burada eee en önemli metrik El kaynaklarında ve alıntılarda yer alabilmek. Tabii ki burada eee kullanılacak bazı somut adımlar var. Onlardan en önemli elem optimizasyonu nedir? Yani bizim içeriklerimizin elemeler tarafından nasıl algılandığına dair bir fikrimizin olması gerekiyor. Bizim veriye ihtiyacımız var bu noktada. Tahminlemeyle ilerleyemeyiz. içeriklerimizi frend bir şekilde optimize etmemiz gerekiyor. Artık anahtar kelimelerin kullanım eee değerli hale geldi. Yani hatta bazı kaynaklara göre bu arada şunu da söyleyeyim eee elemeler tarafından daha güvenilir eee istatistik verilerin daha güvenilir bulunduğuna dair eee söylemler var. Eee dolayısıyla mesela burada atabileceğim bir adım stratejik örnek olarak söylüyorum. Kendi sektörünüzde eee kendi datalarınızda analizler paylaşmak siz yapay zekada markanızı daha görünür kılmak için eee artıya geçirebilir. Bunu deneyebilirsiniz. Çok fazla ben burada TİO taktik vermeyeceğim. Somut çıktıları zaten ATI bize aktarıyor olacak. Eee çok derinlemesine girmiyorum. Eee, peki kullanıcılar, eee, biz bu arada kullanıcılar derken siz, ben, hepimiz, eee, sadece Google ve Chat GPT'de veya da Cemini değil. Tabii ki de her yerde. Her yerde. Ve aynı şekilde yapay zeka da her yerde. Her yerden verileri çekip harmanlamak ve derlemek istiyor. Çok normal. Şimdi Google'a da, Instagram'a da, LinkedIn'e de şaşırtıcı şekilde bakıyor yapay zeka. Oradan da eee alıntılamalar görüyoruz sonuçlarda. Eee, bu da bizi search

everywhere optimization dediğimiz yani her yerde arama optimizasyonu yapmaya eee, itiyor. Bunu gelişmiş hali eee hatta arama yapılan her yerde görünür olma stratejisi olarak düşünebilirsiniz. Eee, bir de çok fazla yapay zeka platformu var biliyorsunuz ve bu giderek artıyor. Şimdi en son çıkan mesela Meta AI var. eee, Instagram ve WhatsApp tarafında kullanılmak üzere bana gelmedi daha. Ben kullanım videoları izliyorum. Eee, şimdi bu, eee, Meta Aay'ın WhatsApp ve Instagram'a gelmesiyle mesela bir örnek vereceğim. Ne yapabiliyorsunuz? Diyelim ki kapıda kaldınız. Eee, en yakın çilingir gibi yerel acil ihtiyaçları WhatsApp üstünden çok daha hızlı çözülebilir hale getiriyorlar. Diyelim ki benim eee ben WhatsApp'tan şunu yazdım. WhatsApp'a şunu yazdım. Hatta benim konumuma en yakın çilingirin numarasını verir misin? A bu çok kritik bir şey. Yani buradan bu sorunu çözebiliyor olmak şahane bir şey. Tabii ki bunun kullanım yerleri daha da farklılaşacaktır. Mükemmel bir potansiyel var çünkü burada. Eee bir de şundan da çok ufak bahsetmek istiyorum. Bu platformlar kendi içlerine rekabet ediyor gibi görünüyorlar. Eee, biz yakın zamanda ya Google'lamak terimini eee, kullanıyoruz zaten çok uzun zamandır. Eee, pazar lideri olması muhtemel görünen Ceminay üzerinden yani örnek veriyorum şu anda çok parazi bir şekilde Ceminaylamak gibi terimler eee, olabilir. Sadece örnek yakın zamanda en güçlü atılımı biz Cemilay'dan eee, gördük. O sebeple ele almak istedim. Bir de zaten Google'in elindeki en güçlü eee kaynaklarla eee Ceminay'ın gelecekte çok daha başarılı olacağını da öngörebiliyoruz. Eee jargon yeni kelimelerle böyle değişikliklerle karşılaşabiliriz. Şimdi efendim yapay zeka çağında diyeyim. Dijital pazarlamada asıl sorumuz şu olmalı. Bankamız yapay zekanın cevabının neresinde? Hiçbir yerinde de olmayabilir. Problem olabilir. Kötü bir şekilde refere edilmiş olabilir. Problem rakiplerle birlikte çıkıyor olabilir. Çok aşağıda olabilir. Endüstürada olabilir ama nerede? Nerede? Bunu bilmemiz gerekiyor. Biz ekip olarak çok uzun zamandır bu alanda çalışmalar yapıyoruz. Her bir edindiğimiz bilgiyi eğitimlerimizde paylaşıyoruz. Burada olmak da bu sebeple

bizim için çok ayrı bir motivasyon kaynağı. Bu giveack dediğimiz bilgiyi yayma paylaşma. eee, Webch kurucusu

Sayın Kaan Gülten Bey'in artık böyle webch kültürü olarak e, bize işlediği ve bizim için de böyle içimizde sorumluluk

hissi haline geldiği bir şey. Eee, tipki burada da olduğu gibi hep böyle bilgi birikimimizi paylaşmaya çalışıyoruz. Bunları müşterilerimiz için de yapıyoruz. Her bir müşterimiz için bu

alana, GEO tarafına yatırım yapıyoruz ve günün sonunda bunun sadece kendi içimizde kalmaması, başkalarının da

faydalananabilmesi için otomatize edilmiş bir tool haline getirdik süreci. Adına da branch dedik. Eee, bunu yeni nesil bir analiz sistemi olarak da düşünebilirsiniz. Ben çok detaya

girmeyeceğim. ATI zaten ayrıntıları aktarıyor olacak. sizin de deneyimleyip çıktı alabileceğiniz e bir veri seti de

mevcut içerisinde bu eğitime özel hemen bir eee tasarlama yaptık o tarafta.

Şimdi efendim eee isterseniz gelin bunu nasıl ölçüceğimize, bu bahsettiğimiz şeyler işte markamız nerede var mı yok mu nasıl ölçüceğimize bakalım. Çünkü ölçümediğimiz bir alanda rekabet edemeyiz. Elimizde veriler olmadan strateji de oluşturamız. Hem verileri nasıl elde edebiliriz hem de elde ettiğimiz verilerle hangi aksiyonları alabiliriz kısmını sevgili Atı Berika Ertaş'tan dinliyor olacağız.

Ben beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum ve mikrofonu ekip arkadaşım AtıE'ye devrediyorum.

Çok teşekkür ederim. Eee merhabalar öncelikle. Umarım herkes için keyifli bir oturum oluyordur. Eee, Bilal'ın çok

güzel bir giriş yaptı. Aslında sektörün nereye gittiğini, eee, dijital pazarlama dediğimiz kavramda yeni oluşan

jargonlardan bahsetti. Ben birazcık daha işin, eee, teknik tarafında bahsediyor olacağım. Hemen eee, sunumumu da sizinle

paylaşayım. Evet. Şimdi dediğimiz gibi interneti

kullanma biçimlerimiz artık gün geçtikçe çeşitlenmeye ve nerede daha fazla fayda edinebiliyorsak oraya doğru eee kayma

gösteriyor ve hepimiz internetten daha hızlı ve daha pratik yanıtlar almaya çalışıyoruz. Google bu zamana kadar

bizim bu ihtiyaçlarımızı giderebilmek için her yeni gün yeni bir özellik ekliyordu. Örneğin alışveriş sonuçlarını

göstermek için shopping sliderları getiriyordu veya görsel bir arama yapabilmek için Google Lens'i

geliştirmiyordu. Fakat günümüzde geldiğimizde AI teknolojilerinin oluşmasıyla beraber hem Google gibi,

Bing gibi geleneksel arama motorları, AI sistemlerini kendilerine entegre etmiş oldular. Yeni ürünler geliştirmiş

oldular. eee hem de bu platformlar da aslında birazcık Google'ın kullanım amacı gibi kullanıcının arama

yapabileceği bir ürüne, bir hizmete eee bir bilgiye erişebileceği bir platform

haline geldi. Eee ve çok SEO dediğimiz kavramda da bizim amacımız neydi? Eee

arama motorlarında en üst sıraları elde etmek ve en yüksek tıklama oranlarına sahip olmaktı. Bu sayede aslında dijital

ortamda bir rekabet avantajı kazanmış oluyorduk. Günümüzde E sistemlerinin gelişmesiyle ve bu sistemlere entegre

olmasıyla beraber artık SEO dediğimiz kavram da generative engine optimization dediğimiz GIO kavramına evrildi ve eee

bunlar ne gibi farklılıklar getiriyor? Aslında GIO dediğimiz kavramın altında yatan o terim anlamı nedir? Bundan

bahsedeceğim. Yapay zeka destekli arama motorları veya chatbotlar için bir optimizasyon sürecinin tamamıdır ve

aslında SEO tabanından geliyordur. Eee çünkü SEO'da yaptığımız prensipler e bir algoritma ayak uydurmaktır. Benzer

şekilde e yapay zeka eee yani CIO tarafından da bir algoritma ayak uydurmaya çalışıyoruz. Ama burada tek

bir eee mesiv fark var bence. Tek bir otoriteye bağlı kalmadan birden fazla

platform için bu algoritma ayak uydurmaya çalışıyoruz. Yani öncesinde Google bir otorite sahibi olduğu için

kullanıcıların çoğu yani internet kullanıcılarının çoğu Google'ı bildiği için burada arama yaptığı için Google'ın

söylediği olduğu algoritmik kurallara uygun eee çalışmaya, web sitelerimizi ve içeriklerimizi buna uygun hale getirmeye

çalışıyordu. Fakat eee artık AI desteği ile beraber amacımız AI sonuçlarında

görünür olmak ve bu eee sonuçların içerişine kendi markamızı da dahil ettirme çabası haline geldi. Burada eee

devamında akısta şöyle ilerlemek istiyorum. Öncelikle bu AI sistemleri bizlere neler sunuyor? AI sistemlerinin

hayatımıza girmesiyle bizim interneti kullanma alışkanlığımız nasıl değişti? Eee bunları tamamladıktan sonra da neler

yapabiliriz? Yani eee teknik anlamda neler yapabiliriz? İçerik noktasında neler yapabiliriz? Veya markanın yani on

page değil de off page noktada neler yapabiliriz? Yani markamızın sesini nasıl daha kuvvetli hale getirebiliriz,

doğru hale getirebiliriz? Aşama aşama bunlardan bahsedip en sonunda da yaptığımız bütün bu çalışmaları nasıl

ölçümleyebileceğimizden bahsedeceğim. Çünkü dediğimiz gibi ölçümediğimiz bir alanda optimizasyon yapmak çok da akla

mantiğa sahip bir şey değil de nerede olduğumuzu da göremeyiz. Sıfır noktasından nereye ilerlediğimizi de göremeyiz. Eee bu akışta sizlere

olabildiğince generative engine optimization prensibinin daha teknik detaylarına yakın şekilde aktarmak

istiyorum. Eee başlangıcı şöyle yapabiliriz. CEO'nun ne olduğundan zaten bahsettiğim ama SEO'dan farklı olarak

bizlere neler sunuyor? Öncelikle SEO klasik arama motorlarında sıralamayı hedefliyoruz. Fakat GIO dediğimiz

kavramda AI tabanlı arama motorlarıyla beraber AI chatbotlarında da var olmayı

hedefliyoruz. Ve SEO'da amacımız bir click eee oluşturmaken, yani bir tıklamayla web sitesi içerisinde bir

aksiyonu hedeflerken CIO'da dediğimiz gibi herhangi bir web sitesine yönlenme gerek kalmadan kullanıcı AI sisteminin

vermiş olduğu yanıt e yeterli bulup bilgiyi alıp yani arama sürecini tamamlayıp veya eee bir ürüne ulaşma

sürecini tamamlayıp eee bu süreci bir platform içinde de kapatabilir. Yani web sitesine odaklanmadan. Eee bunun dışında

SEO da anahtar kelime odaklıyla ilerliyoruz. Fakat dediğimiz kavramda kullanıcının niyeti ve bağlamı bizim

icin önemli oluyor. Yani anahtar kelimeye ne kadar çok içeriğimde geçti ya da benim içeriğim rakibin içeriğinden

daha uzun mu? Daha fazla bilgi veriyor muyu kontrol etmekten ziyade benim seçmiş olduğum başlıklar acaba

kullanıcının nezdinde eee aradığı soruya doğru bir yanıt olabildi mi ve eee arama niyetini karşılayabildim mi? eee gibi

noktalardan geçiyor. Ve son olarak SEO çalışmalarını aslında biz SERP dediğimiz aslında e arama sonuç sayfalarına baz

alarak eee kontrol ediyorduk ve optimize etmeye çalışıyorduk. CIO'da da bunu sadece bir yanıt kutusunun içerisinde ne

şekilde alınıp alınmadığını kontrol ederek eee ilerliyoruz. Yani eee hem platformlar değişti hem metrikler

değişti. Yapılan işlemler biraz birbirine benziyor olsa da odaklandığı niş noktalarda değişmiş oldu.

Tabii platformların değişmesi hayatımıza yeni teknolojilerin girmesiyle beraber kullanıcıların internetteki arama

niyetlerinde de bazı değişiklikler oldu. Şimdi kendimizden de pay biçebiliriz bu konuda. Hepimiz yapay zekayı illaki bir

iki kere denemişizdir. çok sıkıkla kullanmıyor olsanız bile belki eee normalde Google gibi platformlarda arama

yaparken tek bir kelime üzerine yapardık veya maksimum 5 kelime üzerine aramalar yapardık. Fakat artık yapay zekaya önce

derdimizin ne olduğu, bu derde karşılık nasıl bir çözüm aradığımızı ve çözümlerin de içinden şunların şunları

olmayışını yani eee daha da detaylandır detaylandırdığımız bir eee soru

yönetmiş oluyoruz ve artık kullanıcıların niyetini belirlemek burada birazcık daha güç oluyor. Yani

geleneksel SO çalışmalarında kullanıcı niyetini genellikle işte bilgilendirici eee dönüşüm odaklı yani satış odaklı

veya işlemsel gibi böyle çok basic eee kalıplara oturtabiliyorduk. Ancak

tarafında bu niyetler artık çok daha bağlamsal ve sektörre özel kişiselleştirilmiş eee konuşma temelli

bir hale gelmiş oluyor. Ne demek istiyorum? Çok kısa bir iki örnek göstereceğim. Bazı sektörlerle finans

sektörüne ele alabiliriz. Şimdi bir e faiz oranlarını, faiz oranlarını öğrenmek için bir araştırma yaptığımızı

düşünelim ve genellikle Google'a bu araştırmayı yapıyorsak eğer ihtiyaç kredisi, faiz oranları ya da en iyi

ihtiyaç, en düşük ihtiyaç kredisi faiz oranları sunan bankalar gibi böyle çok daha net ifadelerle eee sorardık. Fakat

bunu yapay zekaya sorarken acil 50.000 ihtiyaç kredisi için en hızlı onay

alabileceğin banka nedir? gibi çok daha longta sorgularla eee resmen karşımızdakile konuşuyormuşuz gibi

aslında bir arayış içerisindeyiz. Benzer şekilde e-ticaretten de bir örnek verecek olursak şimdi ne yapıyoruz?

Mesela ben teknoloji alışverişlerinde oldukça berbatım. Eee genellikle bir ürünne ihtiyacım olduğu zaman Google'a yazıp karşılığında gelen eee listeler arasına yani çıkan web siteler arasına
bazı işte ürünlerleri aklıma kazıyorum. Onlarla ilgili eee ekstra araştırma yapıyorum. Çünkü teknik detaylara çok hakim değilim. Teknoloji bloglarına bakıyorum. Yani ne eee bu özellikler birbirinden nedenle eee ayrılıyor ve ne kadar önemli gibi. Sonra günün sonunda artık eee en uygun fiyata sunan web sitesi üzerinden satın alımı tamamliyordum. Fakat günümüzde yani ben şu an eee mevcut durumda artık bu süreci birazcık yapay zekaya teslim etmiş durumdayım. Yapay zekayı soruyorum. Chat GPT çok sıkıkla kullanıyorum. Burada ihtiyacım olan teknolojik ürünü ve ne için kullanacağımı belirtiyorum. Tíkki buradaki ekranın örnekte olduğu gibi mesela online toplantılar için mikrofon kalitesi yüksek, rahat takılabilen kulaklık önerebilir misin? Yani uzun süre kullanabileceğin bir kulaklık önerebilir misin? gibi çok daha isteklerimi arka arkaya sıraladığım eee bir sorgulama yöntemine giriyyorum. Sonra chattinin bana vermiş olduğu sonuçlar arasında gırıp kendim e web sitelerinde kontrol ediyorum ve günün sonunda en uygun fiyatlı olanı e satın alarak bu arama sürecimi sonlandırmış oluyorum.

Eee, yani gördüğümüz şey burada net olarak aslında şu, e, arama motorlarına yani Google, Bink, Yandex gibi arama motorlarına çok daha kısa sorgular sorup kalan araştırmayı biz üstlenirken artık yapay zeka tarafına geçtiğimizde potansiyel müşteriler veya web site, internet kullanıcıları eee, olabildiğince bütün detayları yapay zekaya bırakıp araştırma sürecini onun tamamlamasını eee, tamamlamasıyla sonuçlanacak bir hale getirmiş oluyor. Şimdi bu durumda da artık SO çalışmalarında takip ettiğimiz anahtar kelime yerini prompta bırakmış oluyor. Çünkü çok daha longta sorgularla ilgileniyoruz ve e Bilge Hanım da bahsetmişti. Her sorgu birbirinin aynısı olmayabiliyor. Niyet olarak aynı şeyi istiyoruz aslında ama her birimiz aynı kelimelerle bu sorguları yapmıyoruz. O yüzden burada incelememiz gereken şey artık bir anahtar kelimenin hacmi veya

zorluğu yerine acaba bu promptun içerisinde eee yani kullanıcı bu soruyu sorduğunda benim markam bu yanıt

îçerisinde yer alabilecek mi oluyor? Şimdi kullanıcının internet arama davranışlarının değiştiğini söyledik.

Eee, AI sistemlerinin gelişmesiyle bunlar yaşandı ve bu gelişen teknolojiyle beraber alışmış olduğumuz

yanıtları da bazı değişiklikler gösterdi. Neyden bahsediyorum? Şimdi Google'ı baz alalım. Çünkü aşağı

olduğumuz, sıkılıkla kullandığımız araç Google'da. Eee, Google'da eğer 0'inci sıra yoksa yani kullanıcının bir soru

yaptığında en üstte buna zero position diyoruz. eee, bir soru yaptınız. E mesela SEO Nedir? SEO Neder'in

açıklamasını yaptı ve web sitesini verdi. Çok büyük bir alan kapladı. Buraya biz zero position diyoruz ve

normalde geleneksel bir S yapısı genellikle zero position'la başlar ve devamında ücretli reklamlar eee organik

sonuçları yani 1inci, 2inci, 3üncü sonuçlar geliyor artık. Sonrasında eğer sorduğunuz soruya bağlı olarak bir

alışveriş noktasındaysa veya bir hizmet noktasındaysa bunlar değişkenlik gösterebilir. Ritnipet'lar geliyor. Eee

devamında video ve görsel kutuları geliyor ve en sonunda people also ask bölümündü vardı. kullanıcılar bunları da

sorduğu gibi böyle birkaç tane kullanıcının sıkılıkla sorduğu soruyu da linklediği eee bölüm bulunuyordu. Eee

fakat Geo ile birlikte yani yapay zekanın gelişmesiyle birlikte artık bu yapılar yani bu anlatmış olduğumuz uzun

listeli yapılar yerini tek bir cevap haline verdi. Yani artık alıştığımız

SERP yapıları yerini dinamik bir cevap akışı haline getiriyor ve devamında bu araçlar da kullanıcının sorgularını

çeşitlendirebilmek için eee daha doğru sonuca ulaşılabilme için sorduğu soruya ilgili devam ettirebilecek

konuşmayı devam ettirebilecek alternatif sorguları kullanıcıya soruyor. Yani artık fark ettiyseniz eee sadece biz

sorularını soruyoruz. AI da bize soru soruyor en iyi sonuca ulaşabilmemiz için. O yüzden SERP yapısının değişmesiyle

beraber stratejiler de haliyle değişti. Çünkü SEO çalışmalarında algoritmaları ayak uydururken evet

Google dokümantasyonları, Bing dokümantasyonları bu gibi dosyalardan oldukça faydalaniyoruz. Ama nihai cevabı

aslında biz yapacağımız çalışma için Google'ı inceleyerek yani eee çalışma yaptığımız platformu inceleyerek o

platform bu sorguya karşılık neler sunmuş? Biz kendi web sitemizde bunları nasıl yerine getirebiliriz? Bunu kontrol

ederek ilerliyorduk. Bunu artık yapay zeka ile beraber AI platformlarının vermiş olduğu o yanıtın içerisinde eee

nasıl yer almış ben veya rakiplerim eee bunu kontrol ediyoruz. Eee dediğim gibi GEO geo ile yani yapay zekanın

gelişmesiyle beraber alışmış olduğumuz yanıt sayfaları da değişiyor ve buna bağlı olarak alıştığımız geleneksel

platformlar da değişiyor. Şimdi eee sıklıkla kullanılan AI destekli arama

platformlarından bahsedeceğim ama bunun başlangıcını Google'ile beraber yapmak istiyorum. Çünkü zaten Google'a aşınayız

hepimiz. Eee, fakat ülkemizde kullanımımı olmayan AI mod ve AI overview gibi, eee,

Google'in yapay zeka destekle bazı özellikleri var. Ekranın sol tarafında gördüğünüz SS Google AI Overview'in bir

örneği. Eee, Türkiye'de şu an bir pilot denemedi. Yani çok, e, yüksek hacimli kelimeleri aradığınızda yani

kullanıcılar tarafından sıklıkla aranan sorular yanıtlarınızda belki karşınıza çıkıyor olabilir. Ben bazen denk

geliyorum. Ancak ekranın sağ tarafında gördüğünüz AI mode SS ise bu hiç görmediğimiz bir yapı. eee bazen belki

mobil Chrome uygulamanızda, eee, AI mode sekmesini görürsünüz ve kullandığınızda ülkenizde erişime açık değil gibi bir

uyarıda bulunur. 2026 yılıyla beraber Google'in artık çok daha fazla ülkeye ve çok daha fazla dile, eee, bu özellikleri

de açmasını bekliyoruz. Peki bu özellikler kullanıcıya neler sunuyor? Aslında AI Overview adından da

anlaşıldığı gibi bir yapay zeka özet alanı. Siz bir sorgu yanıtınızda çıkan listeler arasında kendiniz tek bu

icerikleri okuyup en iyi sonucun hangisi olduğuna karar vermeniz yerine Google bu içerikleri özetliyor ve size bir özet

alanı sunuyor. Devamında da bu sizin için yeterli gelmezse eğer bir yönlendirici referans linki bırakıyor.

Bu referans linki de bu bilgiyi hangi kaynaktan aldığına bağlı olarak değişiyor. AI mod'da ise tamamen farklı

bir durum var. İlk başta yine search box'I görüyorsunuz. Aynı Google gibi. Fakat siz sorgu yapmaya başladığınızda

hem bir özet veriyor hem bununla ilgili bulduğu görselleri size getiriyor. Eğer bir ürün arıyorsanız bir bu ürünün satın

satıldığı alternatif platformları sizlere sunuyor gibi böyle artık Google'ın çok daha sorguya bağlı arayüzünün değiştğini göreceksiniz AI modda. Eee peki bu durumda fark ettiyseniz siz de şöyle bir eee click

kayıyla yani bir tıklama kaybıyla karşılaşıyoruz. Neden? Çünkü çok daha pratik ve bizim yapmamız gereken e

arastırmalar yerine yani her bir web sitesine tıklayıp içindeki bilgiyi elde etmek yerine artık bize bir özet sunduğu

için belki de web sitesine tıklama ihtiyacımız yok oluyor. Yani eğer verdiği özetler hem AI overview'da hem

AI modda kullanıcı için yani bizler için yeterliyse eğer web sitesine tıklamadan bu arama sürecini platform içerisinde

bitirmiş oluyoruz. Bu da dediğim gibi bir web sitelerinin tıklama kaybını eee

ortaya çıkarıyor. Fakat SEO perspektifinden değerlendirdiğimizde bu bir kayıp gibi görünüyor. Artık web

sitelere tıklama kaybediyor. E CTR oranları düşüyor ve buna bağlı olarak da eee artık otoritenin zayıfladığını

zayıfladığının sinyallerini alıyoruz. Fakat aslında GIO tarafına baktığımızda eğer bu özetlerin içerisinde markanızın

ismi hala geçiyor oluyorsa veya e bir referans linkiyle markanıza bir yönlendirme söz konusuysa aslında bir

eee tıklama kaybı değil bir platform kayması yaşadığı söylenebiliriz. Yani buradaki ölçümlemeyi clickle değil artık

mentionlamayla, sitation dediğimiz alıntılanma kavramlarıyla e takip etmemiz gerekiyor. O yüzden Google'ın AI

mode ve AI overview özellikleri özellikle değişen e arama davranışlarının ve eee değişen SO

dışındaki metrikleri bize çok net göstermiş oluyor. Çünkü burada takip edebileceğimiz şey ne yazık ki tıklama

değil. Acaba markam burada yer aldı mı? Markam ismi veya linkini kullanıcı

görebiliyor mu? Bunu takip etmemiz gerekiyor. Eee Ceminay'dan da bahsetmek istiyordum ama tahmin ediyorum hepiniz

aşinasınız zaten nasıl çalıştığını. E bir soru soruyoruz. Eğer ürün odaklı bir aramaysa bize ürünler öneriyor. Eğer

bilgi odaklı bir aramaysa bilgiler öneriyor. Eğer güncel bir sorgu yapıyorsak da eee web üzerinde bir

tarama yaptığı için referans linkleri de devamında getirerek sizlere eee çıktılar sunuyor. O yüzden Ceminay'dan çok fazla

bahsetmek istemedim. eee bizim daha fazla görmediğimiz ama SEO noktasında özellikle eee çok ciddi eee düşüncelere

yani bu stratejileri değişim değişmesine yol açan e iki özelliğin Google AI mod ve AI overview olduğunu söyleyebilirim.

O yüzden buna değinmek istedim. Bir benzer Buyurun lütfen.

Tabii ki. Tabii ki. Eee, bir diğer aşina olduğumuz nokta da

chat GPT aslında. Eee, chat GPT'yi biliyoruz. Hepimiz, eee, kullanıyoruz

bunu da. Eee, ama ben bugün yine sizlere chat GPT'nin yeni bir özelliğinden bahsetmek istiyorum. Eee, Atlas. Chat

GPT Atlas web eee, Open AI tarafından geliştirilen kromium tabanlı bir web

tarayıcısı. Eee, diğer tarayıcıların tarayıcılarından farkı aslında bir agentic AI desteği sağlıyor olması. Eee, nedir

bu agentic AI desteği? eee, kullanıcıların arama yaptığından web

sitelerine artık bir insan kullanıcının yönlenmesi değil de bir agent asistanı yani bir AI asistanı görevlendirmesi

anlamına geliyor. Yani kullanıcılar artık kendileri bir rezervasyon yaptırıp istediği zaman, eee, araştırma

yarıp web sitesine tıklayıp bu işlemi kendisi tamamlıyorken, agent AI desteği ile beraber artık kullanıcılar, eee, bir AI asistanını görevlendirmiş oluyor ve kullanıcının yerine bu AI asistanı sitenize giriyor.

Eee, demo oluşturmak istiyorsa demo butonuyla e, sizlerle bir iletişim kurabiliyor veya bir rezervasyon

oluşturabiliyor veya bir ürünü satın alabiliyor. Eee, o yüzden GPT'nin aslında burada önem, eee, önemli

oyuncusu Atlas olduğunu söyleyebilirim. Henüz çok daha yeni Mac cihazlarda eee,

kullanım açıklayabiliyor. Eee, ama yakın zamanda çok daha fazla, eee, kullanıcının da erişebileceği bir hale

gelecektir. Çünkü oldukça pratik bir kullanım sağlıyor eee, internet kullanıcıları için. Eş zamanlı olarak

Atlas yan panelde sürekli çalışan bir GPTde bulunduruyor. Yani siz bir web sayfası üzerinde araştırma yapıyorken ya

da bir web sayfası içerisinde geliniyorken, eee, GPT'yi çağrıarak istediğiniz gibi bu sayfayı analiz ettiirebilir veya oradaki bazı yani geçen bir cümle için bile, eee, sorgu oluşturabiliyorsunuz ve sekme

değişikliğine de gerek kalmıyor aslında. Eee, o yüzden dediğim gibi hem yeni bir, eee, arama yüzeyi burası hem de, eee,

alışmış olduğumuz, AI özelliklerinden çok daha farklı, eee, destekler sağlıyor bizlere. Bir benzer oyuncu da aslında Purple XT

ve Purple XT Comet. Aynı Atlas ve GPT ve Atlas gibi. Aslında Purple XT ilk çıktılığında eee, yapısal olarak birazcık daha Google'a benzer bir yapı sunuyordu. Ne demek istiyorum Google'a benzer? Yani

siz bir arama yaptığınızda önce özet verip sonra yine listeli sonuçları getirdiği ve bu eee özetin de hangi

kaynaklara dayandığını yine URL'lerle sizlere yönlendirdiği, bilgilendirdiği şeffaf bir kaynakça sunuyordu. Eee comet

ise aslında yine Purple X'nin bir eee nasıl söyleyebilirim bunu? Web browseri.

Yine aynı şekilde AI desteği de var. Yani agent desteği de var. sizin yerinize işlemler de yapabiliyor ve

Purple XD Comet burada kendini artık arama motoru yani search engine değil de bir cevap motoru olarak e tanımlıyor.

Çünkü kullanıcının istediği soruya doğrudan cevap verebiliyor. Kullanıcının burada bir arama yapmasına ihtiyacının

olmadığını söylüyor diyebilirim. Yine e diğer sistemlerde, diğer platformlarda olduğu gibi bir tıklama kaybı da söz

konusu. Çünkü burada zero click dediğimiz yani sıfır tıklamalı sorguları ortaya çıkartıyor, durumları ortaya

çıkartıyor. Kullanıcıya bir links yani listeli bir link sunmadığı için web'deki bilgileri analiz edip tek bir cevap

verdiği için kullanıcının yine aynı şekilde arama deneyimiyle platform üzerinde sabit kalabiliyor. eee,

Perplex'inin diğer AI araçlarından bence, eee, az önce bahsettim. Eee, şeffaf kaynakça verdiğinin, eee, en

ayrısan noktası burası bence. Çünkü bazenye bir soru sorduğunuzda bu kaynağın yani bu cevabın nereden

geldiğini sizlere URL'lerle belirtmez. Eğer güncel bir sorgu soruyorsanız bu kaynağın nereden geldiğini belirtir. E

fakat Perplex'te durum bu şekilde değil. başından sonuna kadar yani ilk ilk açıldığından eee bugüne kadar eee sürekli olarak her bir sorguya karşılık bu sorguya verdiği cevabı eee nereden aldığı URL adresleriyle sizlere belirtmiş oluyor. Eee ve dediğim gibi çok fazla aslında bahsedecek platform var ama ben burada hem en sıkıkla kullanılanları hem de bu yaşanan eee kullanıcı değişiminin yani arama değişikliklerini net görebileceğimiz alanları aktarmak istedim. Eee, bir de yeni bir oyuncumuz var. Meta AI. Meta AI isa Facebook, Instagram ve WhatsApp veya Messenger gibi uygulamanın içine entegre edilmiş Lemo 3 modelini kullanan bir AI asistanı. Eee ve bu da aslında sosyal medya platformlarının sadece bir etkileşim alanı olmaktan çıkışın kullanıcılar için bir arama katmanı, bir eee araştırma katmanı haline gelmesine de sebep oluyor. Eee şöyle hayal edin. Siz bir WhatsApp içerisinde grup sohbetindesiniz. Arkadaşlarınızla e hafta sonu gideceğiniz kahvaltı için plan yapıyorsunuz. Fakat işte bazıları diyor ki ben şu saatte gelebilirim. Bazıları diyor ki ben işte şunu yemiyorum, ben bunu yapmıyorum falan. İçin içinden çıkamadınız. metayı içerdğinizda sohbetin içerisinde e sizin sohbetlerinizi analiz edip ortak bir noktada buluşturabiliyor. Yani bu iki türlü anlama geliyor. Hem kullanıcının çok pratik bir eee deneyim sağlamış oluyor. Yani araştırma deneyimi sağlamış oluyor. Hem de artık sosyal medya platformları eee kullanıcının bilgi alabileceği başka bir platforma geçmesine gerek kalmayacak bir hale bürünenmiş oluyor. Bu nedenle artık sosyal medya üzerine stratejilerimizin sadece takipçilerimize içerik göstermek, etkileşim almaktan ziyade eee bu AI asistanlarının okuyup tavsiye edebileceği bir hale de gelmesi. Bu markalar için çok yeni de bir e oyun alanı gibi düşünebilirsiniz. Bundan önce sadece dediğim gibi eee Google üzerine odaklıyorken eee en yüksek eee ticari gelirleri buradan elde edebiliyorken, reklam eee organizasyonlarını burada sağlayabiliyorken, artık sosyal medyanın yükselmesiyle beraber zaten internetin ayırttiği başka bir noktaya gitmişistik. e

sosyal medya kullanım platformlarının olduğu yere ve AI da yine sosyal medya içerisinde kendine yeni bir eee alan

oluşturmuş oldu ve markalar için de burası stratejik açıdan değerlendirdiğimizde eee çok daha eee

pratik bir fayda sağlayacaktır. Bunun dışında platformları öğrendik. Neden

GIO'ya evrildiğinden de bahsettik. Eee dediğim gibi çok daha fazla platform var aktarabileceğimiz. Misral AI var. eee,

Grock var yakın zamanda, eee, çok güzel bir update geldi ve kullanıcıların çok

memnun olduğunu görüyorum son yorumlarda. Fakat hepsini anlatmakla, eee, çok uzun vakitler kaybederiz ama

benzer özellikleri olduğunu tahmin edebiliyorsunuz. Şimdi artık buralarda, bu platformlarda görünür olabilmek için

neler yapabiliriz? Bunları üç başlık altında toplayacağım. Öncelikle CIO çalışmalarında en önemlisi anahtar

kelime ve içerik stratejilerimizi belirlemek olacak. Sonrasında e web sitemiz teknik altyapılarıyla sağlıklı

bir durumda mı? Yani AI sistemlerinde görünebilir bir durumda mıyız? Eee sağlıklı bir web sitesi sunabiliyor

muyuz? Eee bunu konuşuyor olacağız ya da neler yapabiliriz? Bunu konuşuyor olacağız. Ve en sonunda da artık onpage

çalışmalar dışında Off page'te yani web sitemizin dışında markamız için ne gibi yatırımlar yapabiliyor? Bundan

bahsediyor olacağız. Anahtar kelime ve içerik stratejileriyle başlayalım istiyorum. Eee konuşmamın başında

söylediğim. İnternet değişiyor. Internetin değişmesiyle beraber kullanıcıların davranışları da çok değişiyor. Eee, buna bağlı olarak da,

eee, anahtar kelimeler genellikle kısa, nesnel ve bilgi odaklıken artık çok daha longta, niyet ve bağlam içeren

cümlelerle oluşuyor. Bu nedenle içeriklerin doğrudan kullanabileceği yerlerin doğrudan kullanıcıların

sorabileceği şekilde yapılandırılması gerekiyor. Bu ne anlama geliyor? Eee, şimdi biz anahtar kelime bulurken SO

çalışmalarımızda genellikle sektörel bildiğimiz bazı şeyler vardı. İşte bu anahtar kelimenin çok arınacağını, o

konunun orada çok trend olduğunu biliriz. Ve genellikle o trend konu üzerinden generik anahtar kelimelerin

hacimlerine bakarız. Fakat C uyumlu anahtar kelime bulma noktasında çok daha

kapsamlı ve çok daha komplike bir çalışma gerçekleştirmemiz gerekiyor. Çünkü neden? E kullanıcılar artık çok

daha niş ve kişisel sorular sorabiliyor. Eee ve her sorulan soruya da yanıt olabilmek için bizim e olabildiğince

kelime envanterimizi genişletmemiz gerekiyor. Şimdi nereden başlayalım? Öncelikle anahtar kelimelerini eee

çıkartmakla başlayalım. Yani klasik bir SEO çalışması yapıyormuşuz gibi eee işte SEO çalışmalarında genellikle eşref,

semraş, moz gibi araçlar kullanılır ve burada jenerik anahtar kelimelerin hacim ve rekabet değerlerini belirleriz. Eee, bu

burada bir anahtar kelimesi çalışma, anahtar kelime çalışması yaptığımızı düşünelim. Buna ek olarak Google'ın

people also ask alanından bahsetmiştim. Siz bir sorgu sorduğunuzda alternatif sorguları da aşağıya getirir. Eee, bu

sorguların içerisindeki kelimeleri de çekiyoruz ya da kullanıcıların orada sorduğu soruları doğrudan FQ kelime

grubumuza ekliyoruz. Ve yine devamında sosyal medya platformlarında, forumlarda veya ürün yorumlarında kullanıcılar o

sektörle, o konuya ilgili başka neler aramış olabilir, nelere ilgi gösteriyor veya neleri merak ediyor, bunları analiz

ediyoruz ve hedef kitleye ait doğal dil sorularını toplamış oluyoruz. Yani artık sadece eee araçların bize vermiş olduğu

yüksek aranma hacimlerine sahip olan kelimeleri değil, doğrudan son kullanıcının yapmış olduğu sorgulara da

bu şekilde erişmiş oluyoruz. Bunun yanı sıra bu elde ettiğimiz kelimelerin birer

e veriye dayanması lazım. Yani acaba ben bu kelimeleri buldum ama bunu tek bir kişi arıyor da olabilir. Ya tek bir kişi

bir ürün yorumunda eee bu konudan bahsetmiş de olabilir. Burada eee seçtiğimiz kelimelerin birer anlam

haline gelebilmesi için yani çalışabileceğimiz yapılar haline gelebilmesi için hacim değerlerini sorgulamamız gerekiyor. Ve az önce

bahsetmiştim. Geleneksel SEO çalışmalarında eşref, semraş gibi araçlar kullanırız. tipki bu araçların da yapay zeka destekli eee sistemlerde

eee volüm değerlerini verdigini biliyoruz. Buna ek olarak brancial'da az önce Bilgi Hanım bahsetti. Biz

çalışmalarımıza genellikle BranLal'dan destek alıyoruz. E, AI ekosisteminde yer alan, eee, girdiğiniz kelimenin e

modellere bağlı olarak veya yıla bağlı olarak eee, arama sıklıklarını, hacim değerlerini sizlere verebiliyor. Dediğim gibi aynı şekilde Eşref'in Eşref's AI ve Semr'in AI tool kit gibi araçlarını da kullanabiliyoruz. Buna ek olarak şöyle bir çalışma da sağlanabilir. Eee, chat GPT'nin ve purple XT gibi sor GPT olur, Purple XT olur, Cemini gibi, eee, AI araçlarına da eee, içerik yazmak istediğiniz içeriğin konusuyla ilgili alternatif sorgular üretirebilirsiniz. Bunlar da mutlaka zaten kullanıcıların arayabileceği sorgular olacaktır. Ama dediğim gibi bir veriye dayandırma noktasında zayıf kalacaklardır. Çünkü AI sistemlerinin size önermiş olduğu sorgulara olacaktır. O nedenle AI hacim değerlerini elde etmek eee burada çok daha sağlam bir strateji kurmanıza yardımcı olur. Ve sonra eee elde ettiğimiz bu kelimeleri işte başlangıçta son kullanıcı kelimelerini elde ettik ve jenerik kelimeleri bulduk. Sonrasında AI ekosisteminde bu kelimeler eee ne şekilde hacim değerlerine sahip bir filtreden geçirdik. Bazıları elendi belki ya da yerine yıl yenileri eklendi. Eee, elimizdeki tüm kelime envanterini bir de artık gruplandırmaya bakıyoruz. Burada ne yapıyoruz? Bu sorgularla bilgilendirici bir içerik mi oluşturabilirim? Karşılaştırmalı bir içerik mi oluşturabilirim? Rehber odaklı bir içerik mi oluşturabilirim veya bir ürün sayfa mı ekleyebilirim? gibi niyet kategorilerine ayıriyoruz burada içeriklerim kelimelerimizi ve sonrasında bu kelimeleri uzun sorgular haline getirmeye çalışıyoruz. Yani 3 ve üzeri kelimeden oluşan net niyet belirten sorgular seçiyoruz. Örneğin 2025'te az önce verdığım gibi en düşük faiz faizli ihtiyaç kredisi veren banka hangisi gibi spesifik soru ifadelerini eee seçerek eğer yanıtlarını öne çıkma şansımızı arttırıyoruz diyebilirim. Ve son olarak artık elde ettiğimiz anahtar kelimeleri aranma potansiyellerini biliyoruz. Kullanıcıların sektörde eee ne sıklıkla aradığını biliyoruz. eee hangilerinin hit olduğunu keşfetmiş olduk son kullanıcı yorumları sayesinde. Eee ve bunların da artık seçtiğimiz, gruplandırdığımız sistemler içerisinde, eee, içerik üretimi oluşturacak şekilde net bir eee plan eee, oluşturmaya hazır durumdayız. Bu noktada içerik üretiminde

de şöyle ilerliyoruz. verilen anahtar kelimelerle dediğimiz gibi bu anahtar kelimeleri içeren sorguları oluşturuyoruz ve bunları bir sayfa içerisinde hiyerarşik bir düzende H etiketleriyle yani önem sırasına göre H1, H2, H3 gibi eee sayfa yapılarını anahtar kelimeleriyle oluşturarak eee içerik üretimi aşamasına geçebiliyoruz. Burada içerik üretimi noktasında en önemlisi oluşturduğumuz başlıkların eee anlam niyetlerine karşılık verebilecek içerikler kurgulamak. Eee ve bu şekilde içeriklerimizi ürettiğimizde aslında biz elm uyumlu, elm friendli dediğimiz içerik yapılarına erişmiş oluyoruz.

Şimdi içerik kısmı aslında anlatılacak yine çok fazla şey var burada ama eee kabaca akliniza canlanması için eee bu 4 ve 5 adımlık bir eee sözgeçten geçirdiğimizde dediğimiz gibi içerik üretme noktasında istediğimiz doneler

elimizde oluyor ve istediğimiz kalitede içerik üretebiliyoruz. Eee içeriği ürettik. Web sitemizde yayındık.

Fakat, eee, eğer bu içeriye kullanıcılar ve, eee, AI botları erişemiyorsa bu bir anlam ifade eder mi? Etmez. Bu nedenle, eee, web sitelerimizin de artık yapay zeka sistemleri için erişilebilir ve eee, okunabiliyor olması lazım ki yaptığımız bu içerik çalışmalarının, eee, bir anlam kazanması gereklidir. Yani keşfedilebilir olması gerekiyor. Burada neler yapabiliriz? Yine eee teknik

çalışmalar özellikle e birazcık daha SEO temelli oluyor. Çünkü e SEO aslında bir web sitesinin erişilebilir ve sağlıklı

bir hale gelmesi için bazı e adımlardan ve algoritmala uyum sağlayarak eee gelişiyor. Bu nedenle Geo'ya teknik

olarak başlarken öncelikle sağlam bir SU altyapısına sahip olan web siteleri çok daha avantajlı hale geliyor.

Şimdi genellikle SEO'nun teknik çalışmalarında şunu söyleyiz. En önemli şeylerden biri zaten erişilebilirlik ve

güvenli bir bağlantı kurmak. Yani kullanıcıya artık eee web sitesine

girerken eee işte erişim engelinin olmayı, e hızlı yüklenen sayfaların olması, mobil uyumlu olması çünkü mobil

kullanım da çok yüksek eee ve taranabiliyor olması. Bu sayfaların aynı zamanda net bir URL yapısının olması

gibi klasik teknik unsurlarımız var. Eee ve yapay zekalar da aslında bu klasik teknik unsurları yerine getirip üzerine

ek iyileştirmeler yaptığınızda teknik tarafı tamamladığınız görünür olabildiğiniz bir hale getirebiliyor. Bu

ek dediğim maddeler nelerdir? Dediğim gibi içeriklerin hızlı yüklenmesi sadece artık kullanıcı deneyimi için değil

elemlerin de tarama sürecindeki verimliliğini arttırıyor. Yani site içerisinde sıkılıkla bozuk bağlantılar

varsayı, karmaşık yönlendirme zincirleri varsa veya JavaScript'le gizlenmiş içerikler bulunuyorsa yapay zeka

maalesef bu içerikleri görmezden gelebiliyor. Eee özellikle JavaScript'le ilgili zaten benzer bir algoritmayı

Google'da da görüyoruz. e JavaScript'le oluşturulan sitelerin keşfedilmesi, taranması, ulaşılabilmesi oldukça güç

bir hale geliyor. Bu nedenle yapay zeka sistemlerinde de benzer bir yaklaşımı görüyoruz. Ne kadar karmaşık eee

kalabalık yapılar sunarsak yapay zeka sistemleri de yani elemler de bunları anlamlandırmakta oldukça zorlaşıyor. Bu

nedenle başlangıcı erişilebilir eee hızlı açılan, hızlı yüklenen sayfalar ve

eee saf bir semantik yapı sunmak oldukça önemli.

Bir diğer özelliğimiz de önemli noktaya teknik nok çalışmalarımız da şema yapıları. Şimdi Google tarafından da

bunlar çok çok önemliydi. Çünkü şema yapılarındaki amacımız şu. Sadece yazı olarak yani metin olarak kullanıcıya eee

sayfaların içerisinde metin bulundurmanın dışında zaten kullanıcı bunları okuyabiliyor ama dotlara daha

fazlasını verebilmek yani o sayfayla ilgili çok daha fazla detayı verebilmek için e sayfaların arkasına JSON kodları

ile beraber bazı yapısal veriler ekliyoruz. Bu verilere örnek olmak vermek gerekirse işte article verileri

olabilir, review olabilir, FQ'lar olabilir, how to olabilir. How to son zamanlarda kullanılmıyor. Google artık

bunu eee kullanmadığını söyledi ama yapay zeka sistemleri how to şemaları sayesinde sayfalarınızı daha iyi

okuyabilir. Eee, bu nedenle amacımız burada fark ettiyeniz hem, e, şema yapılarında Google'a sayfa yapılarını

çok daha iyi aktarmakken aynı mantıkla yapay zeka sistemlerinde de sayfa yapı içeriklerimizi çok daha iyi bir şekilde

bu sistemlere aktarmak olmalı. Şimdi bunu yaparken şöyle bir eee, ipucu vermek istiyorum. Google'ın desteklediği

bazı şema yapıları vardır. Eee, bu az önce saydığım şema yapıları bunlara örnek. Fakat e bazen siz bazı

sayfalarınız için özelleştirilmiş şemalar yazabilirsiniz ve burada Google bunları görmezden gelir. Ancak yapay

zeka destekli sistemler bunları okuyabilir. Yani chat GPT sizin sayfanıza geldiğinde arkasında Google'ın

desteklemediği ancak yapay zekanın okuyabileceği bir eee kod yapısına gördüğünde sayfanızı çok daha iyi

anlamlandırılabilir. Bu nedenle artık içeriklerimizi sadece Google veya kullanıcı odaklı düşünerek bu yapıları

eklemektense elemlerde de bu içerik şu işe yarar mesajını verebilmek için eee

eklemeler sağlamalıyız. Eee dediğim gibi bunlar özelleştirilmiş bazen Google'ın desteklemediği yapılar olabilir. Eee ama

bu çok sıklıkla yaşayacağınız bir durum değildir. Çünkü şema üzerinde neredeyse çoğu yapısal veri işaretlemesi Google

tarafından da eee görünür durumdadır. Sadece içerisindeki bazı değerler eee genellikle eee önem derecesi değişir.

Yani Google onu bir teste tabi tuttuğunuzda size göstermez. Ancak şema eklediğiniz zaman o değeri de

beraberinde görüyor olursunuz. Bunlar da dediğim gibi elemlerin sayfa içeriklerini net bir şekilde okuyup

anlayabilmesi için önemli yapılardır. Eee, özellikle teknik geo dediğimizde aklimiza ilk gelecek şeylerden biri de

şema yapıları eee olmalıdır diyebilirim. Bir de yapay zeka botlarının yani AI

crowların artık siteye erişim konusu. Zaten az önce bahsettim. Erişilemeyen bir site eee kullanıcı için de

erişilemiyorsa çok çok büyük bir sorun. Yapay zeka için de eee erişilebiliyor olması lazım. Ve bunu sadece robot TX'te

veya meta etiketleri gibi düşünmeyin. Artık bir arada biraz da IP seviyesindeki engellemeleri kontrol

etmemiz gerekiyor. Eee, Open AI gibi, Perplex gibi, eee, web sitelerinde yani

kendi resmi web sitelerinde eee, IP güvenlik duvarlarını paylaşırlar. Eee, ve eğer sizin web sitenizde bu güvenlik

duvarları engelliysse, yani bunlara erişime kapaliysa maalesef ki AI botları da web sitenize erişemezler. O nedenle

bu IP adreslerini takip edip kendi web sitenizin bu eee erişimlere izin veriyor mu? Bunu kontrol etmeniz çok çok önemli. Çünkü içeriye sorunsuz bir şekilde eee ulaşırsa bu botlar alıntılanma ve görünülü şansınız da o denle artacaktır. Dediğim gibi bu ep adreslerini kendi resmi web siteleri üzerinden kontrol edebilirsiniz. Eş zamanlı olarak tabii ki robot txt dosyanız üzerinde de eee mutlaka eee engellenmemiş olduğuna dikkat edin. Hatta söyle bir durum var. engellemiş olsanız bile bazen eee son zamanlarda Purple X'te duymuştu bunu. Eee gelip web sitelerinizi tarayabilirler ama yine de tedbiri elden bırakmamak lazım. Eee kontrolleri sağlayarak eee web sitelerimiz AI sistemleri içinde erişilebilir mi? Bu bizim için önemli teknik anlamda. Ve son olarak Open Graph ve Meta etiketleri. Meta etiketleri geleneksel SO çalışmaları zaten oldukça önemli. Çünkü genellikle CTR'i elde edebildiğimiz yani kullanıcının SERP'te karşısına çıkan ilk karşılaştığı web sayfanızla ilgili bilgiler genellikle meta title ve meta description olarak görürüz. O yüzden zaten geleneksel SO çalışmalarında meta etiketler çok çok önemliydi. Fakat geçerliliğini yitirmış olan mesela Meta Keywor gibi, Meta Autor gibi etiketleri de eee dediğimiz gibi amacımız sayfa hakkında AI sistemlerine daha fazla bilgi vermek olduğu için kullanmakta bir sakınca görmüyoruz. Biz kendi süreçlerimizde bu meta etiketlerini de tekrar eee aktif hale getirmeye çalışıyoruz. Buna ek olarak normalde geleneksel SO çalışmalarında çok sıkılıkla duymadığımız Open Graph etiketleri yani OG etiketleri mevcut. Bu OG etiketleri sosyal medya ve AI aramaları için sayfanın ne şekilde görüneceğini gösteriyor. Yani eee nasıl meta title gibi bir değerle eee o sayfanın title'ını belirtiyorsanız aynı şekilde OG etiketiyle de o sayfanın title'ını belirtiyorsunuz. Ve kullanıcılar sizin sayfanızı bir başka yere yönlendirdiğinde yani bir başka kişiye gönderdiğinde eee sayfa ile ilgili ön izlemede bu ortaya çıkmış oluyor. Yani görünmüştür oluyor. Bu hem bu açıdan yani kullanıcı tarafından önemli eee hem de daha fazla ne kadar bilgi verebilirsek görünür olma olasılığımız o kadar artıyor. Yani yine aslında

yaptığımız işi pekiştirmeye çalışıyoruz. O nedenle OG etiketlerin de kullanımının burada eee faydalı olduğunu düşünüyoruz.

Meta etiketlere tekrar gelecek olursam, e, Google tarafından bazı karakter sınırları vardır. İşte meta description

155 karakterin üzerinde olamaz ve meta title değeri de 60 ile 70 karakter arasında olabilir. Ancak eee burada Geo

tarafında biraz bunu esnetebiliriz. Yani karakter sınırına bağlı kalmadan doğrudan eee niyeti vurgulayacak şekilde

çalışabiliriz. Tabii ki bu şu anlama gelmemeli. Oldukça uzun bir e meta title olması bize fayda sağlamayacaktır. Çünkü

bu sefer de bağlandı kopacağz zaten. Eee ve eş zamanlı olarak Google'ın bize önermiş olduğu stratejiden, e yönergeden

kopmuş olacağız. Bu nedenle karakter sınırlarını birazcık arttıracılarız, aşabiliriz. Ancak amacımız burada yine

sayfa içindeki bilgiyi en doğru şekilde aktarabilmek olmalı. Bu nedenle eee CIO

çalışmaları bu konularda birazcık daha esnek eee bir tutum tutumu kabul edebiliyor.

Dediğim gibi eee içerik çalışmalarından bahsettik. Eee teknik geliştirmelerden bahsettik. Artık onpage çalışmalar

dışında off page olarak neler yapabiliriz? Markamızın sesini nasıl güçlü hale getirebiliriz? Çok kısa

bundan bahsedeceğim. Çünkü bu şu anlamda önemli. eee bir AI sizin web sitenizden

kaynak bilgi aldığında, yani sizi referans gösterdiğinde sadece sizin ağıznızdan çıkan cümleleri yani sizin

verdiğiniz bilgileri doğru kabul etmeyebiliyor. Bunun doğruluğunu eee tasdik edebilmek için yani artık

kontrolü eee daha da sıklık daha da arttırdığı için işte forum sitelerinden, sosyal medya mentionlarından veya

kullanıcıların son yorumlarına bakarak da bu analizi sağlayıp sizlere önerebiliyor. Bu nedenle eee forum ve

topluluk siteleri yani işte Redit, Ekşi Sözlük, KUARA gibi platformlarda markanız adında bir entrinin bulunması

ki olumlu bir entrin bulunması elemler için oldukça bir eee güven duyacağı alan

haline gelir ve bu nedenle size önerme sıklığı da artar. Eee SEO çalışmalarında genelde bu taraflara çok odaklanmayız.

Forum sitelerine birer backlink gibi görürüz aslında burayı. Ancak GIO çalışmalarında amacımız markayı farklı

platformlarda da duyuruyor olmak ve aynı dilde duyuruyor olmak olduğu için e forum ve topluluk siteleri eee CIO

çalışmalarıyla beraber tekrar bir önem kazandı. Yine sosyal medya mentionları işte X, LinkedIn, Instagram gibi

paylaşımında özellikle marka ismiyle yapılan mentionlar yapay zeka sistemlerinin dijital görünürülük

değerlendirilmesinde etkili rol oynuyorlar. Eee ben çok sıkılıkla eee LinkedIn'den alıntı yaptığını görüyorum.

Bu nedenle markanızın LinkedIn'deki varlığı da yapay zeka sistemlerinde alıntılabılır olmanız için eee sizlere

fayda sağlayacaktır. Ve dediğim gibi son olarak eee kullanıcıların son yorumları yani hem topluluklarda açtığı entreler

hem eee ürününüze yazdığı yorumlar veya başlatılan bir tartışma yapay zekanın bağılamsal öğrenme sürecine katkı

sağladığı için yine sizin markanız burada bahsediliyorsa güven duyaraktır ve alıntılanma noktasında eee sizi

tercih edecektir. Az önce bahsettiğim yorumlardan çok kısa

burada şeyi de söylemek istiyorum. Google'ın e review ve yelp yapıları yani Google My Business ve Yelp gibi araçlar.

Bunlar özellikle yerel işletmeler için çok çok önemli. Çünkü eee yerel sorgularda genellikle eee AI sistemleri

de Google My Business'taki yorumlarınıza veya Yelp veya işte Trust Pilot gibi platformlarda sizin eee kullanıcıların

son yorumlarına bakarak da yapay zeka sonuçlarını çeşitlendirebiliyorlar. Eee, bu nedenle bu sistemlerde yani bu

platformlardaki varlığınızda düzenli olarak kontrol edip geliştirmeniz, iyileştirmeniz yine AI ekosistemindeki e

varlığını güçlendiricektir. Ve eee, backlink'ten bahsetmek istiyorum. Şimdi SEO çalışmalarında

backlink oldukça önemliydi ama buradaki önemi şu şekildeydi. Daha fazla trafik elde etmek ve otorite kazanımı. Fakat

yapay zeka tarafında yani GIO tarafında backlink artık bize trafikten çok mention etkisi yaratması için

kullanıyoruz. Eee, artık markanın amacımız burada yani trafik elde edebileceğimiz yüksek otorite listelerden backlink almak yerine sektörümüzle ilgili otoriter kaynaklardan eee belki en iyi, en uygun,

en avantajlı gibi listeli içeriklerden yer almaktan veya çapraz referans gösterilmekten geçiyor. Yani amacımız

burada eee backlink aldığımız sitenin yüksek bir trafiğe sahip olması değil, sektörümüzle ne kadar ilgili oluyor

olması olacak ve eee ne kadar çok platformda markanızın adı geçerse, bir PR içeriğiniz olursa, bir link çıkışı

olursa dediğim gibi AI sistemleri de sizi o sektörde o konuya ilgili otoriter sayacaktır ve eee alıntılanma

noktasında sizin markanızı tercih edecektir. O yüzden backlink çalışmalarında artık kontrol ettiğimiz şey eee bize getireceği trafik

kazanımından çok e sektörümüzle nedenle uyumlu eee bunu kontrol etmek oluyor. Eee SEO çalışmalarında çok önemli bir

yeri vardır Backlink'in. E GIO çalışmalarında da yatsınamaz bir yeri var. Ama amacımız artık kontrol

mekanizmalarımız artık burada eee daha farklı kriterlere göre eee şekilleniyor diyebilirim.

Yapılacaklar listemizde belirledik aslında. Yani nasıl içerik oluşturmamız gereği, teknik eee noktada nelere

ihtiyacımız var? veya markanın off page çalışmaları neler olmalı? Böyle çok kısa kısa bunlardan bahsettik. Fakat

yaptığımız tüm bu çalışmaların işe yarıyip yaramadığını anlamak için ölçüm ve raporlama yöntemlerimiz neler olmalı?

Eee, çok kısa da bundan bahsetmek istiyorum. Eee, şimdi Google Analytics hala AI kaynaklı trafik ölçümü için en

güvenilir adreslerden biri olabilir. Çünkü Google'in sunmuş olduğu verileri görebiliyorsunuz burada. Fakat şöyle bir

nokta var. Eee, eğer kullanıcı e chat GPT veya Gemini üzerinden web sitenize

yönlendiyorsa buradaki trafiği kontrol edebilirsiniz. Yine ekranda gördüğünüz gibi chat GPT'den gelen bir oturum ve

eee, değişim oranını görüyoruz. Buna burada tahmin ettiğiniz gibi yanı

verilen o referans linke tıklayan kullanıcıyı sayıyoruz aslında. Fakat referans link çıkmadığı fakat markanızın

adının yer aldığı bir versiyonda burada ölçümediğimiz bir alan doğuyor. Eee bunu ölçebilmek için de 3üncü parti araçlara

ihtiyacımız var. Yani bizim eee AI monitoring tool diyebiliriz bunlara. İzleme araçlarına ihtiyacımız var. Bunun

icin dediğim gibi biz branchallal'ı kullanıyoruz. Eee brancha bize şunu sağlıyor. Bir soru olduğunu düşünelim.

Örneğin kredi kart limiti nasıl arttırılır? Kredi kartı limitinin nasıl arttırılır sorgusuna karşılık Gemini,

Chat GPT, Perplexity hangi markaları alıntılamış, hangi markaların ismini vermiş? Eee, bunu branch gibi araçlar üzerinde kontrol edebiliyoruz. Bu bize ne sağlıyor? Şimdi varsayılm ki is yani

kendi markamız bu sorguların içerisinde yanıt olamamış ve rakibimiz yanıt olmuş. Rakibimiz yapay zeka tarafından nasıl

algılanmış? Yani nasıl bir yanıt üretmiş? Ben de web sitemle nasıl bir yanıt oluşturmaliyim? bunu kontrol

etmemiz gerekiyor. Eee çünkü dediğim gibi SEO çalışmalarında evet çok fazla metrik takip ediyoruz. Çok fazla

platform üzerinden kontrol sağlıyoruz ama nihai platformumuz her zaman Serb sonuç sayfasıydı. Yani bir içeriği

yazdığımızda karşılığının nasıl olduğunu görmek için SERP'ü kontrol ederdik. Aynı şekilde eee bir içeriği yazdığımızda

veya bir içerikte görünür olmak istediğimizde yapay zeka dünyasında kontrol edeceğimiz yer burada eee

sohbetlerde nasıl alıntılandı. Bu ekanda gördüğünüz SS'lerde aslında bunun birer özeti. Eee, chat GPT'nin 5

mini modeline sorulmuş. Eee, kredi kart limiti nasıl arttırılır diye. Burada bir, eee, garantinin alıntılanması

görüyoruz. Diğer birkaç tane daha marka var ve alıntılanma şekline bakıyoruz. Ve eğer sayalım biz de varsayılm ki biz de

X bir bankayız. Eee, bu sorguya karşılık biz de görünür olmak istiyoruz ve garantinin nasıl alıntılandığına bakarak

biz de aslında kendi içerik stratejimizi eee, buna göre şekillendirebiliyoruz. Yine hatırlarsanız anahtar kelime

seçerken e prompt hacimlerinden bahsetmiştik. Prompt hacimlerini de ölçümlemek burada çok çok önemli. Çünkü

eee hacminin olup olmadığını bilmeden eee biraz tahminleme üzerine gider. Yani yapacağımız şeye. Bana kalırsa sektörde

bu popüler deyip bir içerik yazarsınız. Bir başkası da der ki bana kalırsa sektörde bu popüler olduğunu

düşünüyorum. Deyip ona göre bir içerik yazar. Fakat burada bir veriye ihtiyacımız oluyor. Bu verileri de yine

benzer şekilde eee bu gibi araçlardan alabiliyoruz. Ve eee buradaki mantığımız da şu. Eee bu promptların içerisinde

geçen generik keyword'lerin AI modellerinde ne sıklıkla aranmış olması ve rekabet düzeyinin ne olduğu. Burada

da seçim yaparken genellikle yüksek hacimli ve rekabetin düşük olduğu kelimeleri seçerek çalışmalarımıza

başlarıız ki eee daha kolay yer edinebilelim bu sistemler arasında. Yine aynı şekilde internetlerin de

değiştiğini yine bu ekranın görebilirsiniz. Eee çalışmalarında netler belirlemek zor olduğunu söylemiştim. Eee daha karmaşık yapıları var. Aynı şekilde burada da bunu görüyoruz. Eee, bir kıyaslama, bir bilgi

edinimi ve eğitim odaklı eee araştırma kelimelerini bur niyetlerini burada

gözlemleyebiliyoruz. Eee, şimdi sizlere bir done elde

edebilmeniz için yani sıcağı sıcağına siz de bir deneme yapmak isterseniz eğer branşın üzerinden sizin için bir modül

hazırlamıştık. eee, Brand Score sayfasına gelip, eee, bu arama çubuğunun

icerisinde al markanın alan adını eklediğiniz zaman, e, karşınıza bir analiz çıkacaktır. Ve buradaki analizde

de dikkat etmeniz gereken nokta, yani önemsemeyi gereken metrik aslında visibility skorunu, eee, visibility

yüzdeniz. Eee, bu ne anlama geliyor? markanın eee bu sektör içerisinde

belirli yüksek hacimli promptlarda ne kadar görünür olduğunu, ne yüzdede görünür olduğunu gösteriyor bize.

Örneğin Pegasus'u denememiş burada ve Pegasus %56 oranında eee AI sistemlerinde bir görünürlik elde etmiş.

Aynı şekilde aşağıda rakiplerini de sunuyor eee bu deneme aracı size. 3 be tane rakibi görebileceksiniz burada.

onların da ne sıklıkla alıntılandığını ve ortalama e pozisyonlarının neler olduğunu yine e brand score üzerinden

siz de şu an eğitimden sonra deneme fırsatını elde edebilirsiniz diyeyim. Eee benzer bir örneği farklı bir marka

icinde dedenik. Yine aynı şekilde metriklerin önemli olduğunu, hangi metriklerin önemli olduğunu tekrar edeyim. Visibility ve avaraj pozisyon

burada sizin için eee önemli metrikler arasında diyebilirim. Eee benim aktaracaklarım bu kadar aslında. Çok

teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için. E umuyorum faydalı olmuştur sizler adına.

Çok teşekkür ederiz Atiya Hanım, Bilge Hanım. Eee, harika bir oturum oldu. Eee,

bu arada eee, biz üçümüz de şeye geldik mi? Hı. Evet.

Tamam. Mahmut Can Hanım çok teşekkür ediyoruz bu ekranı çok kısa sürede tasarladığı için onun için eee, geç

kalmıştık. Eee, şöyle, eee, hemen birkaç tane şey var. Eee, soru var. Bir kere en son Atiya Hanım'ın e belirttiği, eee, eee, branchi'da nasıl, e, şey yapacağız, nasıl gireceğiz vesaire. Onunla alakalı işte linktir, eee, web sitesi vesaire eee, rica etsem paylaşabilir miyiz? Bilgi verebilir miyiz lütfen? Tab ki. E, çünkü o soruldu. Bu arada eee arkadaşlar Bilgi Hani'a ve Ati Hanım'a eee sorularınız olursa eee şey yazarsanız YouTube chat'ten çok seviniriz.

Ben şimdi chaten size ilettim. Eee branlai.com üzerinden ulaşabilirsiniz. Dilerseniz bu linki de paylaşabilirsiniz hocam. Tamam. Ben buradan ups bir dakika siz bana tabii şeyden attığınız için. Heh. Şuradan alıyorum arkadaşlar hemen. Şimdi chat üzerinden eee paylaşıyorum. Burada eee katılımcılarımız eee bu denemeleri ücretsiz yapabilecekler değil mi? Ücret. Hen brand score sayfasına gelip e oradan eee sadece domain adını ekleyerek

istedikleri markanın eee deneme yapabilirler. biraz analiz süresi belki uzun sürüyor olabilir. Hemen pes edip çıkışlarını ve bir 5 dakika ortalama sonuç verecektir.

Okeydir. Eee gerçekten, eee çok eee beğenildi. Eee çok güzel yorumlar geliyor. Şu anda da hala正在做. Bu arada birkaç eee soru geldi. Eee ben onlardan bir tanesini Bilge Hanım'a eee gönderdim. Eee ama onu tekrardan He. Evet. Bunu şey yapmıyorum. biraz gizlilik tarafına girdiği için. Tamam. Ok. Ok. Bakalım. Eee, söyle Hı.

Eee, Orhan Bey'in eee, sorusu da mı acaba eee biraz şeye girer?

Eee, on şöyle yazmış. Branell kendi sorduğu soruların cevaplarından mı bakıyor yoksa bütün kullanıcıların neler sorduğunu ve nasıl cevaplar aldığı bilgisine mi bakıyor diye bir şey yazmış. Bu arada

ben de soruyu kaçırdım ama yok kendi sorduğu sorulara cevap vermiyor. Kullanıcıların sorularına eee nasıl cevap verdiklerini gösteriyor aslında. Yani manuel bir kontrol sistemi yerine branch sizin yerinize o AI modellerine soruları atıyor ve gelen cevapları size gösteriyor. Böyle daha net özetlemiş olabilirim. Ok. Eee, eee, birçok kullanıcımız, eee,

sunumu muhtemelen tekrardan, bu oturumu tekrardan seyredeceklerdir. Eee, Yazgı Hanım yazmış, eee, tekrardan Noform Form Akademi'ye. Şimdi zaten ders bitince eee, arkadaşlar biliyorsunuz otomatik zaten, eee, şeyde var, eee, kanalda var.

Oradan tekrar seyredebilirsiniz ve sunumları eee, soruyorlar. Sunumlar da zaten gösterildi ekranada. Ekrandan baka baka eee sunumları da görebilirsiniz.

Eee sitemizi AI platformlarının kullanabileceği hale getiren bir AI tool var mı? Yani bunu şöyle bir değiştirerek sorayı soruyu. Sitemizi AI platformlarının okuyabileceği eee forma getiren eee bağlanabileceği, çok rahat bağlanabileceği forma getiren bir teknik veya bir AI tool var mı diye böyle bir soru geldi.

Bilgi Hanım ben yanıtlıyorum lütfen. Eee aslında yok keşke olsa bizlerim bizlerimin işleri çok kolaylaşırıdı gerçekten. bir tuğla verip eee tüm optimizasyonları tamamlamış bir web sitesi elde ederdik. Fakat eee bu şekilde ilerlemiyor maalesef süreç. Eee aşama aşama güncellemler ve yenilikler yaparak az önce sizlere bahsettim işte erişilebilir olması, IP duvarında engellenmemiş olması, okunabilir, semantik bir HTML yapısı sunmanız eee aslında bahsettiğimiz bu ulaşılabilir eee agentlar içine, AI'lar için de ulaşılabilir e web sitelerini sunacaklar. Fakat bunu doğrudan yapabilen bir tool henüz yok. eee burada parça parça bir optimizasyon süreci oluyor ve her bir optimizasyon sonrasında da aslında kontrol mekanızması eee üzerine çalışıyoruz. Yani doğrudan bir çıktı alamıyoruz ne yazık ki. Eee aşama aşama üzerine çalışarak ve kontrol ederek ilerleyebiliyoruz.

Evet. Eee eee Uğur Bey eee Uğur Bey Mersin'den katılıyor. Ben şahsi olarak da eee tanıyorum kendisini. Uğur Bey'e çok selam olsun. Eee, Uğur Bey soruları, test sorularını yani sizin bu sorunuzun vasıtasyyla bu vesileyle söylemiş olayım. Eee, sunum bazlı soruyoruz. Doğal olarak sunumlar arasında farklılıklar olabilir. Yani eğitimmenlerimizin tecrübelerine göre,

eee, baktıkları kaynaklara vesaire göre. Bir de bunlar çok böyle çok kompetitif şeyler. Yani işte Google geriye düşüyor, chat GPT işte first entry olduğu için öne çıkıyor ama şimdi Google Cemin'in bir atağını görüyoruz falan filan gibi.

Onun için eee haklısınız. Bilgi Hanım'ın eee sunumunda G2 ve Gartner'ı ilk sıraya

koymuþtu. Bir önceki eee sunumlarda iþte Wikipedia Reddit ile alakalı ilk eee sıralar söylemiþti. sunum bazlı soru yaptığımız için onu o şekilde e cevaplamiþ olalım. Eee bu arada eee
eee branch AI hata veriyor diye eee şeyler geliyor ama herhalde çok mu yüklenik bir anda? Orada söyle eee oranın firewall eee koruması normale göre birazcık daha yüksek. Eee bu tarz sayfalara çok fazla bot gelmesin diye. Ben şimdi arkadan yazılımcıya eee bilgisini verdim. tekrar denerde arkadaşlar muhtemelen bir problemle karşılaşmayacaklardır.

Ya da çok ufak şeyi ekleyeyim. Eee uzantıları temizlemek lazım orada. Yani https ve w olan kısmı silin. E sonunda

kalan TR veya slash varsa orayı silip tekrar bir analize verirseniz eee belki daha iyi sonuç alabilirsiniz.

Okey. Eee Meltem Hanım sormuş. CO'dan CO'ya
eee geçiþle birlikte arama sonuçları yapay zeka tarafından üretilen cevaplara dönüþüyor.
Bu cevapların doğruluğu ve güvenirliği kullanı açısından nasıl değerlendirilmeli diye bir soru sormuş. Bir de yukarıda
bir soru vardı. Eee hatta bugün de eee bir böyle bir toplantıda bunun konusu
geçti. Artık web sitesine eee aramalardan ziyade artık en ufak bir şeyi eee chatt'ye veya Cemin'e sorar
hale geldik. Eee, burada doğal olarak arama motorları, klasik anlamdaki arama motorları e şey
kaybedecekler.

Eee, ne onun ismi gelir kaybedecekler. Eee, acaba şey tarafında eee,
Generative AI tooları arasında chat pit olsun, Cemin olsun iþte reklamlı
aramalar ve benzeri konularla ilgili ne düşünüyorsunuz diye böyle de bir soru vardı yukarıda.
Onunla ilgili de yorum
değerlendirmelerinizi dinlemek isteriz. Ben son soruyu ele alayım. Mutlaka gelecektir reklam
tarafı. Çok ufak. Ben
de çitlattım aktarırken. Şimdi zaten Bay Butonu eee iþte Mastercard'ın, Vita'nın eee sadece bu
alanlarda kullanılmak üzere çıkarttığı sanal kartlar vesaire bizi bir zemine hazırlıyor. Bazı
özellikler çok hızlı
bir şekilde ülkemize entegre olmuyor. Özellikle Amerika tarafında satın alma süreçleri çok daha
hızlı. Ama bir pazar
yeri oluþtuktan sonra orada reklam olmaması neredeyse yani o stratejinin geliştirilmemesi
neredeyse imkansız.

Benim eee bakış açım bu. Bu tarafta da olacaktır. Göreceğiz. O yüzden yine tıklama tarafı dediğimiz eee noktalar

olacak reklamlardan ötürü ama zero click eee yine öncelikli pazarlama stratejisi açısından ama gelecektir. Reklam. Eee şöyle bir soru var.

Doğu o yapılandırmalar için kendi alanımızdaki en çok kullanılan promtların listesini nereden bulabiliriz? Ha, Köksal Bey sormuş. Branell'dan bulabilirsiniz bu arada.

Eee, Branell'dan bulabilirsiniz. Normal bir eee, üyelik oluşturup bir haftalık ücretsiz denemesi var. Bu arada rahatlıkla deneyimleyebilirsiniz, bakabilirsiniz. Eee, o alandaki merakınızı giderebilirsiniz. Eee,

yeterli olacaktır en azından mevcut durum analizini yapmak için.

beir. Bir de son olarak eee eee eee bu KVKK yukarıda da çok yani sizler sunum yaparken de yazanlar oldu. Dikkatimi çekti. KVKK konusunda eee Alan aldığımız bilgilerin veya El'in baktığı bilgilerin e işte risk oluşturmazı ve benzeri konularda nasıl bir değerlendirmeniz olur? Ya burada bir denge oturtulmaya çalışıyor. Ben yine Hatiye'ye söz vereceğim. Google tarafından da bu vardı. Yanlışsam düzelt Hatiye lütfen. Çünkü

eee yapay zekayla işte bloglar, makaleler yazılması vesaire noktasında önce Google işte hani ben bunları

kesinlikle eee görmeyeceğim, negatif değerlendireceğim dedi, kabul etti. Sonra tekrar strateji değiştirdi gibi

böyle gitgeller oldu. Orada sistemler kendilerini eee belli bir noktada güvenilir tutmaya çalışıyor. Onlar da denemeler yapıyorlar. Şimdi bu nihai haline gelmiş bir sistem değil

bahsettiğimiz şey. Yapay zeka da kendisi de aslında nihai halinde değil. Sürekli yeni versiyonlarını görüyoruz

biliyorsunuz. O yüzden eee belirsizlik de içeriyor. Eee manipülasyona da çok açık. Tabii ki de eee diğer derslerimizde de bahsettiğimiz gibi eee etik bir şekilde kullanmak eee bizim en büyük önceliklerimizden bir tanesi olmalı. Eee doğru bilgiyi vermek en

büyük önceliklerimizden bir tanesi olmalı. Oyunu kuralına göre oynamamız gerekiyor. Ama manipüle edildiği zaman

da belli bir noktadan sonra sistem kendi içerisinde temizlemeye ve müdahale etmeye, yeni yollar bulmaya bu alanda

çalışıyor, denemeler yapıyor. Yine burada da böyle şeylerle karşılaşıyor olacağız. Artık bilgi kirliliği

noktasına geldiğimizde bizim için, kullanıcılar için en önemli şey dijital okuryazarlık. Yani şu bu dönemin en en önemli şeyi bu. Sadece Google aramalarında da değil. Karşımıza çıkan o gece görüşü kameralarıyla trambolinde zıplayan tavşanların gerçek olduğunu zannetmemizle bağlantılı bir şeyden bahsediyorum. Ya da işte siyasi birilerinin, ünlü birilerinin videoları, sesleri, fotoğrafları, bunları da ayırt edebilecek noktada dijital okur yaazarlığa eee sahip olmamız gerekiyor.

Eee yine bir teşekkür noktası geldi. Teşekkür ediyorum sizlere. Bu eğitim serisi de aslında buna e yardımcı olan, destek olan eee oluşumlardan, süreçlerden bir tanesi. Eee her bir oturumda çok çok faydalı bilgi birikimleri ediniyoruz. Kendimizi bu dijital okur yazarlık alanında geliştirmiyoruz. Sürekli olarak da geliştirmeye devam etmemiz gerekiyor. Çok teşekkür ederim eee değerli katkılarınız için. eee gerçekten çok etkileyici eee içerik olarak da çok eee etkileyici ve zengin bir oturum oldu. Yani ben söyle söyleyeyim muhtemelen herhalde bir en az bir 34 kere daha sevilirim diye tahmin ediyorum. Eee gerçekten eee ağızınıza sağlık. Eee arkadaşlar eee Webtel Müdürü Sayın Bilgi Özünlü Yuva'ya ve eee Atı Berika Ertaş'a eee çok teşekkür ediyoruz. Eee, bu hafta e tek dersimiz var. Eee, sadece bu dersimiz var. Bu hafta e böyle bir e pause yapalım. Böyle bir dinlenme yapalım. Eee, cumartesi iki tane quiz yaptık arkadaşlar. Birinci quizimiz tamamlandı. İkinci kuizimizin tamamlanma saati eee, bu gece saat 12:00'de bitiyor. Yani bir 2-3 saatiniz daha var ikinci kuizi yapmayan. Bu cumartesi günü bir terafih kuizi yapacağız. Çünkü aramıza daha sonradan katılan, geç katılan 2ü gün 1 ik ders kaçırın arkadaşlarımız oldu. Onlar için bir terafi sınavı yapacağız. İlk iki quizde iyi alan notları iyi olan arkadaşlarımızın katılmaları gerekmıyor. Eee kaçırınlar veya notlarını yükseltmek isteyenler lütfen terafi sınavını kaçırmasınlar. Bu ilk terafi sınavının ardından da ü tane normal quiz bir tane daha e terafi quizi yapıp eee quizlerimizi tamamlıyor olacağız. yoklamaları da artık bu saatten sonra lütfen eksikleriniz varsa lütfen kaçırmayın. Eee tekrardan konuklarımı teşekkür ediyorum. Bir sonraki dersimiz haftaya salı günü 23 Aralık 2025 Salı

günü eee Erman Taylan'la olacak. Parı bu Ventures yöneticisi Erman Bey bize üretken yapay zeka paradigmاسında yakın geleceğe eee yakın geleceği şekillendirecek on trend isimli eee derste dersle beraber olacak. Hepinize çok teşekkür ediyoruz. İyi akşamlar diliyoruz. Bilge Hanım, Atı Hanım e ağzınıza sağlık. Çok teşekkürler katkılarınız için. Rica ederiz. İyi akşamlar. İyi akşamlar. İyi akşamlar.

7. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=C7xib2hVwR4&list=PLhigrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=7>

İçeriği Yayında Mıyız Arkadaşlar?

Tamam. Eee, herkese merhaba. Eee, hoş geldiniz. Eee, bugün Dijital Liderlik Akademisi 2026'nın 7. dersinde beraberiz ve bugün yine bir hibrit derste beraberiz. Hem eee fiziksel olarak dersimizi yapacağız hem de eee Nonform Akademi YouTube kanalında eee online olarak can çevrim içi olarak canlı eee yayın yapıyoruz.

Bugün 7. eee dersimizde eee Paribo Ventures'tan eee Erman Taylan bizimle beraber olacak. Öncelikle eee neredeyiz onu bir söyleyeyim. Eee, biliyorsunuz, eee, ilk hibrit dersimizi Boğaziçi Üniversitesi Albert Donkol'de yapmıştık. İkinci bu hibrit dersimizi de Paribunu

ofisinde yapıyoruz. Ben, eee, Erman Taylan nezdinde tüm Paribu ailesine bizi burada ağırladıkları için eee, çok teşekkür ediyorum ve şükranları sunuyorum. Eee, Ermen hocam belki

kendinizi anlatacaksınız. Onun için ben, eee, o konuya girmiyorum. Ama şunu söylemem gereklidir ki, eee, Erman

Taylan'ın, ben uzun yıllardan beri tanıyorum kendisini. Eee, yaklaşık herhalde bir 7-8 seneye geçti. LinkedIn'de soft commitment diye bir, eee, bölümü var, bir hesabı var. Eee,

ben de hem WhatsApp kanalında hem de eee, şimdi YouTube eee, eee, chatinde paylaşım olacağım. eee kendisi özellikle son dönemde son bir ik seneden beri tamamıyla yapay zeka ile ilgili eee

çok nitelikli içerikler eee paylaşıyor. Ben de müdafiyim. Eee sizin eee takip etmenizi tavsiye ediyorum. Eee diyorum ve sözü sevgili Erman Tayran'a bırakıyorum. Buyurun. Hoş geldiniz. olarak ve enerjik biruk beklemiyorum bu arada baya kapan konuşmaya devam edelim.

Gelmiyor banaşamıyor.

Bir kısmı hiç anlamıyor. Türkiye ile hiçbir alakası yok. Yarısı o kategoriden diyeyim. Çok da uzatmayayım. Bugünün

Konusuna geçeyim. Asıl yapay zeka. Şimdi bu hypetech'lere karşı dayanıklıymış dedim. Ne demeye çalışıyorum ben? İşte 4 yıldır burada aslında işte VC venture capital dediğiniz şey nedir? Yenilik değil mi? İnovasyon. İşte yeni şirketler. Dolayısıyla zaten yaptığınız

iç hype'in o eee şeyin bir parçası. FOMO'nun vesaire bir parçası. Bundan önce 4 yıldan da uzun bir süre yine

inovasyon departmanlarında çalıştım. Kurumsal şirketlerde. Yani benim işim hep yarındı. Bugünle bugün de aynı

şekilde bu arada bugün hiçbir ilgim yoktu neredeyse. Dolayısıyla böyle 89 sene geçirdim. Bunun öncesi de medyada

geçti. Webrazi'de 1000in üzerinde yazı yazdım. Yine aslında işte yenilikler,

inovasyon. Eee dolayısıyla Hypetech'lere karşı gerçekten dayanıklı olduğumu düşünüyorum. Yani ben sektörde

başladığında yaşamda ortaya çıkmasın ama mobilin yılı deniliyordu o zaman. 2008'ler işte bu sene mobilin yılı

olacak. Çünkü iPhone'un lansmanı 2008 bu arada işte 2009'larda vesaire çok sık bu konuşuluyordu. Eee ilk mesela gördüğüm

hype buydu. Sonra cloud dönüşümü geldi. Ondan sonra ben yazılım, bu arada bilgisayar mühendisliği mezunuyum.

Yazılım geliştirici olarak çalışmaya başladığında bayağı waterfall, o eski tip yazılım vardı hayatımızda. Sonra

agile dönüşü oldu. Ondan sonra SARS hayatımıza girdi. İşte blockchain'i, metavers'ü eee bunları geçiyorum.

Dolayısıyla bu kadar hypetech görmüş bir insan olarak şunu söyleyebilirim ki yapay zeka hepsinden çok daha farklı.

Ben şöyle tanımlamayı seviyorum. Diğerleri bir iyi ihtimalle hepsi değil ama bir kısmı bir platform değişimiymi. Ne demek bu? Mesela mobil dönüşüm. Şimdi o gün mobili anlatanlar yanıldalar mı? Hayır. Bugün baktığımız zaman işte artık internet şirketlerinin trafiğinin belki hayal

ettiğimiz de ötesinde %90'ı 95'i kimisi mobilden işte getir gibi şirketler mobile first değil mobile only

başladılar. Bilmiyorum getirde şu an var mı? Web arayüzü varmış. Tamam %99 diyelim. Yani orada konuşulanların hepsi

doğruydu ama mobil dönüşüm dediğimiz şey sadece bir platform değişimiymi. Yani

yne evde yaşamaya devam ediyorsun. Ev değişiyor, mecrası değişiyor. Öyle söyleyeyim size. Şimdi yapay zeka

dediğimiz şeye paradigmada değişiyor. Dolayısıyla gerçekten işte soft commitment benim 9 yıldır devam ettiğim

bir yayın bu arada. Eee ve o yayın içerisinde böyle geriye dönük edit de yapmıyorum merak etmeyin. Tamamen ilgi

alanım neyse onu yansıtıyorum. böyle 2 yıldan fazladır işte eee hocamın söylediğiyapay zeka yazıyor aslında.

Yani bütün ilgi alanım ve fokusum orada olduğu için açıkçası gerçekten bu eee şusözle belki bu girişi bitirmek güzel olabilir. Bu bir tane araştırmacı çok kısa bir süre önce bu cümleyi bu arada

ben gördüm. Daha doğrusu söyledi kendisi sarf etti ve çok benzerleri sot commitmentları var. Yani birebir aynı

düşünüyorum. Şunu söylüyor böyle çok hızlı okuyayım. Eyel gelişimi bugünkü dursa bile yani modellerin

performansının artık bir şey oldu ve durduğunu düşünün. Artık modeller bugünden daha yetenekli olamayacaklar. Önümüzdeki 10 yıl boyunca

toplum ve ekonomi üzerinde büyük dalgalar halinde bir bozulma yaşarız. Sadece mevcut modellerin nasıl

kullanılacağını keşfetmemiz bile yeterli. Tamamen ben de bu noktadayım. Yani eee o kadar hızlı gelişti ki bu

modeller. Arkadaki ekosistem oturmadı. Bunları nasıl kullanacağımız oturmadı. Yönetişim oturmadı. Bunlar birer ürün olarak bayağı kötüler. Yani bugün en çok

kullanılan büyük dil modeli chat GPT bir chat arayüzünden ibaret. Sizin verdiğiniz inputa cevabı output'u bir

sohbet arayüzünde verebiliyor. Yani bu kadar basic ürünlerden bahsediyorum. Dolayısıyla model gelişimi bugünkü dursa bile 10

yıl içerisinde gerçekten eee bütün iş yapış şekillerinin eee işlerin ondan

sonra politikanın, eğitimin birçok şeyin değişeceğine inanıyorum. Biraz da bugün

böyle onlardan bahsedeceğim. 10 tane trend konum var. İlk böyle ilk yarıyı ikiye böldüm

sunumu. Birincisinde ilk yarıda ürün arama ödeme ve şirket yönetimi nasıl değişiyor? 10 tane maddem var.

sonrasında biraz daha kültüre, başarının tanımına başarılı olmak için eee sahip

olması gerekenlere gibi konulara gireceğim.

Şimdi bu maluable software linki de var. Ben hocamla paylaşırım. Çok böyle güzel bir artikel var. Bu ben

oradan bu kelimeye denk geldim açıkçası. Türkçesi de böyle oynak diyebiliriz belki. Şimdi şöyle düşünebiliriz bugün.

Eee, bütün uygulamalar, herkes aç şimdİ hepimiz Instagram'ı açalım. İçerik

dışında hiçbir şey değişmiyor Instagram'da. Ya tabii ki herkesin fiili farklı ama içerik dışında hiçbir şey

değişmiyor. Mesela ben örnek veriyorum ayarlara giriyorum. Ayarların içinden bir şeyin bir şeyin bir şeyin altındaki

bir şeye tıklıyorum. Oradan onu off yapıyorum. Mesela benim alışkanlığım bu. Ofisteyken böyle bir alışkanlık sarf

ediyorum. Instagram bunun farkında ama hiçbir şekilde bana bunu yansıtmış değil. herkese aynı software'ı sunmaya

devam ediyor. Bu malable tam olarak buna işaret ediyor aslında. Diyor ki, eee,

aslında biz uygulamaları birer agentlarla beraber kullanıyoruz ve, eee,

uygulamaların içerisinde bu agentların storü olacak ilerde. Ne demeye çalışıyorum? Bir eee mesela kimi ele

alalım? Bir kurumsal eee beyaz yaka olarak çalışan bir insanı

ele alalım. her sabah geliyor ve işte birtim Google Drive üzerinden dokümanları alıyor, özetliyor onu oraya

kopyalıyor, yapıştırıyor. Sonrasında oradan bir çıktı alıyor. O çıktıyı alıyor, gidiyor birisine gönderiyor. Mesela her sabah bunu yapıyor o kişi ve

o yazılım hala ona en ufak bir şekilde hani böyle koşu yoluna pas derler ya şunu mu açacaksın, şuna mı yollayacaksın

gibi bir yönlendirmede bulunmuyor. İşte aslında eee maluable software şu bu kişi farkında olmadan kendi agent'ını yapmış

durumda. Dolayısıyla bir daha o uygulamaya girdiğinde o agent diyecek ki bunu mu yapmak istiyorsun? İstiyorsan tıkla. Ben sana burada bir e workflow

oluşturdum. Bu workflow üzerinden bunu yapabilirsin. Bir sonraki adında diyecek ki bak Erman, dünyanın şu ülkesindeki şu

şirketin bu çalışansı böyle bir şey yapmış. Sen de bunu istiyorsan kullanabilirsin. Hemen bir örnek vereyim. Kafanızda canlansın. Şimdi videoyu açamayacağınız ama anlayacaksınız aslında. Bu bir eee ne diyelim? Bir not

taking uygulaması. Çok basit bir şekilde dediğim gibi video var aslında. Yani böyle bir ürün var. Şu an açamıyoruz

sadece. Lütfen gidin bakın şunu yapmış bu uygulama. Eee, bir settings altında,

ayarların altında bir yer var. Oraya prompt yazarak, tabii ki sizden kod yazmanızı beklemiyorum. Prompt yazarak

istediğiniz özelliği geliştirmenize olanak tanıyor. Yani siz oraya diyorsunuz ki ben taskın üzerine gelip

sağ sürüklediğimde orada bir ikon olsun. O ikona tıkladığında alarm kurabileyim.

Bana bir tane popupta günü saat göster. Evete'e bastığım zaman telefon çalsın ve

bana işte notu notification olarak gönder. Bunun promptunu yazıyorsunuz. Tamam diyor. Sadece sizin uygulamanızda

notu sağ swipe ettiğinizde bu özellik aktif oluyor. İşte maluable software derken böyle bir şeyden bahsetmeye

çalıştıyordum. İşte bu mesela neden bir paradigma değişimindeyiz? Evet yapay zeka çok uzun süredir var hayatımızda.

bu kurumların çok uzun süredir eee gündeminde ve aslında iş akışlarının içinde ama bu 2 sene önce mümkün

değildi. Yani 2 sene önce ben böyle bir şeyi anlatıyorsam muhtemelen eee bir şeyden beni gelip alırlardı

poliklinikten. Ama bu şu an gayet mümkün. Hayatımızda mı? Değil ama ben çok inanıyorum hayatımıza da gireceğine.

Melevable software biraz bu. Bir de şu kavramı seviyorum. User experience, developer experience ve şimdi agent

experience. Mesela ben yine sektörde başladığında işte yaklaşık 15 yıl önce diyalim işte user experience en hype

kelimeydi öyle deyim işte kullanıcıları anlamak, kullanıcı journeyleri falan ve gerçekten bu burada ciddi business

farkları da yaratıyordu. Sonrasında developer experience diye bir şey girmeye başladı. Hiç duyduğunuz mu? Stripe

mesela bu işin bir numaralı şirketi. Aslında şirketler şunu keşfettiler. Evet. Kullanıcı ya bu da bir kullanıcı

deneyimi bu arada. bir dikeyi diyebiliriz belki ama şirketlerin fark ettiği şu oldu. Stripe gibi şirketlerin ben bir ekosistem yaratmamı.

Dolayısıyla developerlara mükemmel bir dokümantasyon, mükemmel bir ortam sunarsam onlar da gelip beni kullanırsa,

tercih ederse otomatikman ben çok hızlı büyüyeceğim. Bende bir kaldırıç etkisi yaratacak. Dolayısıyla şirketlerin böyle

bir numaralı önceliği developer experience haline gelmeye başladı. Şimdi bugün baktığımız zaman agent experience

mesela Türkiye'deki e-ticaret pazarını ele alalım ve yakın bir gelecekte bundan 2 yıl sonra browserların agenting

agentik yeteneklerinin o istediğimiz beklediğimiz ki bence hiç zor değil. Oraya geldiğini varsayıyalım. 2 senenin

sonunda ne olacak? E-ticaret pazarı şu an bir pazarda bir dağılım var değil mi? Burada bir işte marka değerleri var

vesaire. Ama orada ne olacak biliyor musunuz? İşte 1000 farklı agent kullanılacak. Tabii ki de bunların belirli pazar payları olacak ama

agent'in istediği yere siz aslında farkında olmadan yönleneceksiniz. Yani siz işte şu suyu almak istediğinizde

agent hangi e-ticaret sitesinden bunu almak istediği karar verirse siz belki bilmeyeceksiniz bile. Bunu gidip

alacaksınız, getireceksiniz. Dolayısıyla artık agentlara en iyi experience'i sunmanın dönemi mesela Türkiye'de FAL diye bir girişim var. eee daha doğrusu Türk anlattığım Türkçe konuşabilen ama Amerika'da yaşayan Amerika merkezli bir şirket var ismi FAL. Çok büyüdüler. En

son değerllemeleri bilmiyorum şimdi pot kırmayıym am böyle milyarlarca dolar. Ondan sonra mesela o şirket kimin

tarafından kullanılıyordu? Eee, developerlar. Yani onların müşterileri developerlar. Ve neyi çok iyidi biliyor musunuz? Yani tabii ki bütün koca şirketin başarısını buraya eee indirmek istemiyorum. öyle bir

amacım yok ama eee wipe coding yapan yani AI ile kod yazan uygulama geliştiricilerin çok sık tercih ettiği bir servistte ve FAL AI Coding'e çok uyumlu bir yazılımda. Anlatabiliyor muyum? Onun dokümantasyonu eee ve diğer böyle teknik detaylarda çok

başarılılardı. Dolayısıyla tabii ki tek sebep değil ama büyümelerindeki etkenlerden bir tanesi de bu oldu. Tam

olarak kastettiğim bu aslında diyeyim. İkinci sınahaya da geçeyim. Şimdi bu Türkiye'de henüz gelmedi

buraya ama AI first company yurt dışında bu bayağı Amerika'da şu an konuşulan böyle en önemli konulardan bir tanesi. Yani belirli başlamanın üzerindeki bütün startup'lar da dahil olmak üzere

sirketlerin şu an yönetim kurulundaki gündem bu. Biz ne yapıyoruz? AI first şirket olmak için. Peki ne demek bu?

Mesela üç tane örnek vereceğim size. Üçü de Amerikan şirketi. Bir tanesi benim en beğendiğim Zapier diyebilirim. Belki en sağdaki bu Codrad Amerika'da en son Open AI'da yaptığı işte kırmızı alarm modu

teknoloji şirketlerinin eee açmış olduğu yani şu demek işi gücü herkes bırakın.

Tek bir önceliğiniz var o da bu. Yani sen bu öncelikte bir işe yaramıyorsan o insanlara su getir falan modunda bir

öncelik modu. Ve Zapier eee bu Open AI chat GPT'yi lanse ettikten sonra son

kullanıcıların önüne işte 29 Kasım olması lazım. 2022 Zapier'de bir

otomasyon tool'u bu arada işte böyle if this dend gibi workflowlar oluşturabiliyorsunuz. Yani diyorsunuz ki

Gmail'inizi bağlıyorsunuz sonra bana bir e-posta gelirse bunu SMS olarak bana gönder falan gibi. Bunu böyle çok

katmanlı yapabiliyorsunuz. Aslında AI agentlarla yakın bir dünyası var. Ve bunu da fark ediyor Zapier'in kurucusu diyor ki bütün şirkete izin veriyorum.

Şirketin yarısı bu iki hafta izindle. Diğer yarısı ikinci iki hafta izindle. Sadece chat GPT kullanın, hayal edin.

Biz bu dünyada nasıl ayakta kalacağız? Lütfen bana çözüm öneriliğiyle gelin. Yoksa bu arada Zapier dediğim bir

startup değil. Yani milyarlarca dolar değerlemesi olan bir şirketten bahsediyoruz. Yoksa ben sonumuzu hiç

hayır görmüyorum diyor. Ve şu an bugün baktığımızda böyle Zapier'in bununla ilgili de çok güzel dokümanları var.

Kendileri de uzun uzun anlatıyorlar. Eee tam tersi bu dönüşümme ayak uydurmuş bir şirket. Yani kodret işe yaramış diyeyim. Sonra Shopify CEO'su çok konuşuldu. Tobi Lutke. Bu arada bu üç şirketin de ortak özelliği bence. Üçü de founder yani üçü de CEO değil aslında. Founder bu founder mod dedikleri şey bence bir tesadüf değil. Yani üç ürün de founder olması.

Eee Shopify'ın kurucu ortağı Toby Lutke. Shopify biliyorsunuz herhalde dünyanın en büyük e-ticaret altyapısı. Hani Black Friday'de böyle trilyon dolar ciro geçiyor özellerinden. Shopify'ın da

CEO'su böyle uzun bir memo yayınladı. Bu da böyle halkasızdı. Orada şunu söylüyor. Bir işe alımları durdurduk.

Artık yeni bir işe alımı yapmak için bana gelip spesifik neden bu işi e çözemiyorsunuz anlatmanız ve benim de ikna olmam lazım diyor. Onun dışında ben ve bana bağlı çalışanlar dahil herkes

nasıl iyi bir AI kullanıcısı oluru öğrenmek zorunda. Bu konuda çok ciddiyim. Everyone means everyone diyor

tam olarak. Bu konuda çok ciddiyim. Bunu yapamayan gider." diyor. Eee, bunu Shopify ile çok da fazla ilişkilendirmeyin. Sizin hayatınız için de bu bir zorunluluk diyor. Eee, artık yazılım toplantılarında ürün takımlarıyla konuşurken yapay zekayla bir prototip üretmeden, eee, üretmeden konuşmayı yasaklıyorum diyor. Çünkü artık öyle bir dünya var ki yani tarif edene kadar tabii ki çok demo

halini ama yaptırabiliyorsun karşısındaki anaması için. Dolayısıyla ürün takımları artık tamamen böyle çalışır

diyor vesaire vesaire. Bu da tabii ki online. Bu arada ilk böyle bu AI Force Company'nin konuşulduğu şirket olabilir.

Shopify. Sonra Duolingo. Bu da muhtemelen en az hani aktif kullanıcısı olmasak da hepimizin indirip bir ders

falan yaptığı bir uygulama. Borsa Ekote yine böyle kocaman bir şirketten bahsediyorum. 12 yıldır galiba

yanlış hatırlamıyorsam 12 yılda 100 tane ders çıkarmış. Doalingo. Doalingo.

Ei ile beraber 6 ayda 120 tane ders çıkartıyorlar ve bu böyle public

uygulamada yayınlanan ders yani müfredata eklenen içerik diyelim. Eee ve

böyle halka açık bir şirket. Hani muhtemelen değil mi? O kadar kötü gözüken bir şeyi yayinallyap kendi ayaklarına sıkmaZ. Tabii ki böyle bir

şeyi fark ettikten sonra aslında Shopify'a benzer bir açıklamayı Doalingo'nun da CEO'su yaptı. Eee, bu şu

yukarıdaki cümleyi de seviyorum. Gerçekten AI şirketi değil de AI'la geliştirilen

şirketler. Eee, Türkiye'de konuşmuyoruz. Birçok sebebi var bunun. Bence toplumsal sebepleri de var, maddi sebepleri de

var, teknolojik sebepleri de var, kültürel sebepleri de var. Ama bugün konuşmuyor olmamız yarın karşılaşmayacağımız anlamına gelmiyor

kesinlikle. Ve bu şirketlerin bence en kritik konulardan bir tanesi bu. Detaylarına indiginizde konu teknolojik

değil. Yani bu dönüşümlerin hiçbir teknolojik değil. Tamamen kültürel.

Bugün kurumsal yapay zeka adaptasyonundaki en büyük mesele o

kültürü aslında dönüştürmek. Yani ya bir şey vardı biz onu çözemedik modelle o

yüzden tıkandık falan. Böyle bir şey mümkün değil. Bütün mesele kültürel. Dolayısıyla bu şirketler de kültürlerini

dönüştürmeye çalışıyorlar diyeyim. AI first company slaydına da geçeyim.

Bu da böyle benim sevdiğim bir konu bence. Yani bir süre sonra bu slayt eskiyecek. Bu arada bu konu böyle kendi

icinde evrim geçirecek bence. Şimdi birçok şirket var. Eee mesela bir örnek

Shopify'dan örnek vereyim. Shopify'ın böyle bugün bir sene önceyi kıyaslıyorsunuz. Şimdi tam net rakamlar

aklımda değil ama 12 katına falan çıkışmış AI'dan gelen trafiği. Daha da bence dikkat çekeni AI'dan gelen trafiğin

dönüşüm oranı böyle 4 kat falan daha fazla. Kimle konuşsam bunu söylüyor. Meraktan bün bütün falandır arkadaşlarımla konuşurken. Sizin kaç

elem trafiğiniz? Ya düşük olan çoğunlukta bu arada iş modeline göre değişen bir konu, pazara göre değişen

bir konu ama hepsinin söyledişi ortak şey şu. Çok iyi dönüştürüyor. Yani en yani çok az kişi geliyor ama çok öz kişi

geliyor. Hatta bir tanesi böyle iyi de bir şirket. şirketin en büyük dealını hem meblağ olarak hem logo olarak

Perplex City'de kendisini bulan bir şeyden, İspanyol galiba bir müşteriden yakalamlılar mesela. Türkiye merkezli

bir şirket. AI Search. Ne demeye çalıştığını anladınız. Bence buradaki kritik konu şimdiden herkes şey gibi

düşünüyor bunu. Bu Google'in reklam alanı var ya onun gibi düşünüyor. Yani işte ben kahve makinesi yazacağım orada

bana üç tane link çıkaracak. Acaba işte kimi çıkaracak? Ama daha da ötesi bütün

funnel değişiyor. Yani ben kahve makinesi yazınca bana saçmalama ne kahve makinesi çocuk geçen bana yazdırın

ayakkabısı için öneri aldın çocuğa ayakkabı almayacak mısın diyecek. Anlatabili veya çocuğa ayakkabı almayı

için almak için girmişken ya boş ver onu. Sen akşamları hep uyuya kalıyorsun ya. Onun sebebi koltuk. Gel size bir

koltuk takımı yaptıralım şuradan diyecek. Yani beni manipüle edebilir. Bunu çok iyi yapabilir. Gerçekten

korkutucu ama öyle funnel değişiyor. Yani bütçemizin en başından sonuna kadar bence hangi kahve makinesine gittiğini değil. Zaten kısa bir süre sonra bence chat GPT bu arada dünyanın en Amerikan şirketi.

Yani en eee hızlı ve agresif ciro'ya

dönmeyi başarabilen şirketi. Dolayısıyla bence bir süre sonra zaten o trafiği sana yönlendirmeyecekler. Bir süre sonra

o kahve makinesini kendisi az önce verdigim ornekte olduğu gibi siz bilmeyeceksiniz yani hangi kahve

makinesi aldığınızı belki bileceksiniz ama hangi e-ticaret sitesinden aldınız, hangi depodan çıktı bilmeyeceksiniz.

Birazdan öyle bir slayt da var. diyecek ki yazılığa mı gönderiyorum? Evet tamam. Kimin o? Senin Akbank kartından

alıyorum. Aldım tamam bitti. Yani onu da bu konunun dönüşüm geçirmesi derken bunu

kastediyordum bu arada. Yani bugün trafiği konuşuyoruz. Elm trafiğini artırmayı. Yarın aslında başka bir şey

konuşuyor olacağız ama şu gerçek gerçekten funnel değişiyor. Bunu da böyle çok güzel crack eden şirketler

var. Eee ne demeye çalışıyorum? Bu LLM'leri analiz edip belirli toolarla. Hangi türden içerikler

yazmanız lazım? Nasıl EA'yi manipüle edersin? Böyle şeyler yapıyorlar. Mesela birkaç örnek vereyim. Belki ilginizi çekebilir. Mesela Türk Türkiye özelinde bir pazardan bahsediyor. İşte kahve makinesi dedik ya. Eğer şöyle bir içeriğe sahipse markalardan bir tanesi

işte Amerika'daki New York eyaletinde mağazasını açtı. Yapay zeka direkt diyor ki, "Wow, New York'ta mağaza varsa bu çok iyidir." Mesela böyle bir fake haberı çıkarttınız. Böyle şey haberler var. Tahmin edebiliyorsunuz ki sadece linki olanların ve botların bulduğu haberler var. Böyle haberi çıkarttınız. 10 tane yere koydunuz. Anlatabiliyor muyum? Dolayısıyla böyle çok şey bir dünyadayız. Regülasyonun olmadığı kurtlar sofrası yani. Eee ama her şey mümkün değil. Ve bir sonraki slayda geçeyim.

Şimdi ödemeden aslında bahsettim. Bu agentic payment dedikleri konu. Ben mesela burada stable coinlerin yani tabii ki bunu söyleyen sadece ben değilim. Bir bir akım da var kesinlikle stable coinlerin bu agentic payment'in arkasındaki ödeme altyapısı olacağına dair şu aslında. Yani birçok farklı bunun varasıyonu var. Agent'tan agent'a ödeme var. İnsandan agent'a ödeme var. İnsandan insana ödeme var. Ama özetle çok kolay şunu yapabiliyoruz. Elimizde böyle bir yetenek seti varken işte örnek veriyorum kahve makinesi için işte şu 5 taksite kadar şu fiyataya kadar bir şey bulduğunda deal bunu satın al. Eğer şu kartta limit kalmadıysa buradan çek. Şu faize kadar da kredi kullanmana izin veriyorum gibi bir akış tasarlayabiliyoruz örneğin. Dolayısıyla ben bunun da çok yakın olacağını yakın bir vadede olacağını düşünüyorum. Visa, Mastercard, bütün research takımları şu an bu konu üzerine çalışıyor. Google burada bir protokol yayınladı. Çünkü ödeme dediğimiz şey bayağı geleneksel bir konu. İşte Google'da o protokolde şeyi söylüyor aslında. Yani kullanıcının gerçek rızasını nasıl bilebilirim? İade süreci nasıl olabilir? İşte arkada nasıl? Mesela agentların mesela KYC var ya know your customer. Hani bu finans kuruluşlarının insanları tanıdığı eee süreç diyeyim mesela. know your agentlar işte agent security eee protokoller falan böyle konuşulmaya başlandı. Bence bu çok uzak değil. Bu da Stripe'in Stripe da bu arada bu konuda çok aktif.

Eee Open A ile şu an partner olan şirket. Hatta eee bunu böyle kısa bir süre içinde görmeye başlayacağımızı

düşünüyorum. Amerika'daki chat GPT bu arada böyle şeyleri e denetmeye başladı.

Yani oranın getiriyle chat GPT içinde çıkmadan önce yemek tarifi yaptıriyorsunuz.

Diyorsunuz ki işte ne yapsak? Yemek tarifi veriyor size. Sonra diyor ki şu içindekiler bunlar. Bunların hepsini

alıyorum. Tamam diyorsunuz. Adres şurası mı? Ödeme şu karttan al. Yani bu söylediğim böyle çok bilim kurgu

filmlerinden değil bugün Amerika'da gerçek olan bir şeyden bahsediyorum ama o basit bir ödeme o. Yani o checkout'un bir simülasyonu ben daha da

detaylandırlabileceğini düşünüyorum buraların. Micropayment'lar da stable coin olduğu sürece konu eee yani çok

düşük miktarda sık sık tekrar eden ödemeler de mümkün. Agentik dünyada diyeyim. Şimdi ilk bölümün son slayıtı.

Y combinator. Benim geçen birisinin geri bildirimini istedim sunum için. Çok fazla why Combinator var dedi. Benim

böyle şey nasıl diyeyim? Gerçekten çok sevdiğim, hayranı olduğum bir yer. Amerika'nın en büyük girişimcilik

programı gibi düşünebilirsiniz ama böyle yani mezun ettiği girişimlerin

değerlemesi herhalde 10 trilyon dolar falandır şu an. İşte Airbnb gibi, Dropbox gibi, Stripe gibi şirketlerin

mezun olduğu yer. Onlar böyle çok şeffaf bir şekilde diyor ki bir listeleri var.

Keşke böyle startup'lar olsa da biz de onları programımıza alsak, yatırım yapsak. bir liste yayınıyor. Sebepleriyle beraber

21 tane madde var. Ben en çok bunları sizinle paylaşmak istedim ama açıp bakmak tabii ki serbest. Mesela

Fullstack AI company. Eee, bu bence çok güzel. Yani şunu söylüyor. Şimdi az önce neden bahsettim? Mesela bir hukuk

bürosunu ele alalım. Az önce benim o bahsettiğim AI first olma şeyi neydi dünyası? hukuk bürosunun eile işlerini

daha verimli hale getirmesi idi. Vomator diyor ki ya tamam bu da okey güzel ama sıfırdan bir hukuk bürosunu biz kursak

ve mesela atıyorum 10 avukat 10 AI insanı ile beraber kursak sıfırdan

tamamen buna göre tasarsak işte o zaman çok başka bir şey olabilirdi diyor. Çarpanlar, verimlilik, başarı faktörü

çok başka bir şey olabilirdi diyor. Dolayısıyla hani AI first kampanyalar var. Bir de full stack AI kampanyalar

var. Voice kesinlikle benzat tecrübe ettiğim bir alan. Eee, olağanüstü çalışıyor. Benim soft commitment'ın yapay zekanın, cümleyi kuramadım baştan alıyorum. Benim sesimle eğitilen bir yapay zeka modelinin seslendirdiği bir podcast'tim var. Yani açın, dinleyin lütfen. Bayağı bu sesin birebir aynısı neredeyse. Full e konuşuyor ve böyle her hafta iki haftada bir yayınlanıyor bölüm. İki haftada bir şeyi görüyoruz. yani Türkçede modelin değişmesini falan ve böyle ben onu ilk yayınladım. böyle developer, çok da iyi developer arkadaşlarım falan beni arayıp ya şu cümleyi itiraf et sen kurdun değil mi gibi böyle şeyler söylediler ve inanın ona eğitmek için verdığımız de Kerel Akaban başka YouTube kayıtları yani ben podcasti eee newsletter'ı okusam aşağı yukarı aynı kelimelerden geçen aynı tonddaki podcasti belki 10 kere okuyup versem kim bilir ne olacak. Hala onu da yapmadık bu arada. gerek duymuyoruz çünkü yani bayağı işte bir şey örneği. Bugüne kadar bunu yapan podcast yapımcısı izliyorsa da selam söyleyeyim Aykut'a. Belki beni aylarca ikna etmeye çalıştır. Hadi podcast yap, hadi podcast yap. Dedim ki yapamam. Böyle bir vakıt yok. Ve işte size kanlı canlı bir örneği şu an inanamıyorum. Böyle bebeğimiz var 2 bu5 yaşında. Dinletiyorum. Kim konuşuyor diyorum. Tabii ki babam diyor. Yani katı yen onun anaması mümkün değil zaten. Bir parantez sakın inanmayın. Sizi sesle arayan herhangi bir insana, ailenizden birini e taklit ediyor olabilir. Başka bir şey olabilir. Sese katıyen inanmayın. İki kelime dinlettığınız zaman bile çok başarılı çalışıyor modeller. Çok uzattım yani bu AI dünyası eee voice dünyası özür dilerim çok şey eee geleceğe açık. Şimdi bu alttaki üç başlık aslında kocaman sektörler. Finans, eğitim ve ne diyelim? Sağlık. Bence buradaki konu şu. Eee, üçünün de mesela işte m, iyi, l elm hangisi dediğimiz zaman aşağı yukarı bir şey var zihnimizde. İşte değil mi? Üçlü var. İşte belki be tane şirket sayabiliyoruz. Bunların hiçbirinde öyle bir şirket yok. Anlatabiliyor muyum? Yani o kadar hala bir yandan bir boşluğunun içindeyiz. Tabii ki bu buraları kapmaya çalışan da open AI gibi elemler aslında. Çok detaya

girmiyorum. tahminir edebileceğiniz şeyler yani. Ama sadece hayal edin lütfen. Mesela kişiye özel bir eee dil

veya başka bir ilkokul, ortaokul öğretmeni yapay zekayla şu anki gerçek öğretmenden yani gerçek öğretmenin pul

dışına çıkmadığı ama onu desteklediği bir senaryoda yani gerçekten mükemmel olmaz mı? Ben eee burada bir dönüşüm

olmamasını hayal bile edemiyorum. Yani öyle söyleyeyim. Personal finance az önce konuştuğumuz konu hala eee bütün dünyada

bir konu. Ai personal assistant yani bunları böyle chat GPT dışında hiçbirinde şu şirket var o şirket orada

biraz yol ketti diyemiyoruz ve hepsi dönüşüm çok açık onlar. Yani burada aslında söylemek istedigim bir yandan da

işte 10 yıl diyor ya ilk slayttaki cümle işte 10 yıl geçikten sonra bu modeller

kalsa bile bu şirketler ortaya çıkacak bence diyeyim.

İkinci bölüme geçeceğim ama çok odaklı dinliyorsunuz. Hiç çit bile çıkmıyor.

Yani bir bilmiyorum. Levent hocam siz veya başkası bir şey bir araya girip bir söz soru sormak isteyen var mı? Nasıl

gidiyor emin olmadım. Ya mükemmel gidiyor ya. Tamam devam.

Şimdi ikinci bölüm dedigim gibi kültür yazılımın dönüşümü. Aslında bu bütün dünyanın yani konuştuğumuz internetin,

ürünlerin her şeyin temeli çünkü yazılım ve başarıya giden yol dedim. Şimdi önce bu maddelerden bir tanesi

değil. Yani başında sayı yok dikkat ettiyseniz böyle bir çok kısa nasıl bakmak lazım buraya? Şimdi bir

foundation modeller var. Bu tabii ki benim tasarım yeteneğim çok kötü olduğu için aslında bunu böyle bir büyük bir

katman gibi düşünebilirsiniz. eee, foundation modeller işte kimler aslında Open AI, Gemini, Antropik gibi

şirketler. Bunlarla ilgili seni öldürmesin yeter gibi bir yaklaşım var. Çünkü gerçekten eee mesela eskiden ben

şeyi hiç sevmezdim. Tabii ki her yeni kurulan startup'a işte Google bunu yapsa sana rakip olsa sen ne yaparsın gibi.

Bence o saçma bir soruydu. Ama bugün öyle değil. Bugün bize de gelen girişimlerin %90'ını yarın Open A yapsa

ki çok muhtemel sıra gelmediği için yapamıyorlar. Yani sadece yapsa o şirket gerçekten ne yapacak acaba? Ve yapıyor da yani o şirketler koca koca şirketler

çok zor duruma da düşüyorlar. Bir böyle bir foundation model dünyası var. Tabii ki buraya giriş pari yeri aşırı yüksek.

Ülkemizde mesela böyle bir şirket yok. eee bunun için çok ciddi bir sermaye ve sırı sermayeyle de çözemiyorsun aslında bir bilimsel bir eee geçmiş olması lazım. Eee o hikayenin diyeyim. Toy

market bu Toy Market böyle kötü bir intiba bırakıyor aslında ama hiç öyle değil. Bu altyapı ürünleri yani mesela

nedir? İşte bir kurumun yapay zekada adaptasyon noktasındaki önüne çıkacak problemlerden bir tanesi ne? Aslında

iste modelin yanıtlarındaki doğruluğu çek edecek bir servis. Mesela basitleştirmiş dile anlatmam gerekirse

olabilir. Veya başka ne olabilir? İşte hallüsinasyon görüyor mu acaba? Doğru söylüyor mu? İşte veya telifle ilgili

başka bir şey olabilir. Eee veya ne yapabilir? İşte size acaba en doğru yanıtı veriyor mu o model? Bu böyle

karşılaştırma yapabilir. Arka planda bunu beş farklı modele sorar ve e sürekli sizin en iyiyi almanız için o

karşılaştırmayı yapabilir gibi böyle altyapı servisleri var. Bunlar bence müsterisi olmak gereken konular. Giriş

marketi, giriş bariyeri, özür dilerim, çok yüksek değil. Eee ama tabii ki o

problemlerin içinde olmak, o problemlere yakın olmak, farkında olmak eee kolay da değil. Mesela buraya çok fazla

foundation model şirketleri dokunmuyorlar. Onlar daha çok aşağıdaki uygulama katmanında rapper dediğimiz

erde rapper aslında AI bir AI modeli kullanarak geliştirilen uygulamalar diyebilirim çok kısaca. Burada da bütün

mesele ya tabii ki hız da önemli. Bu çok doğru bir ifade olmamış ama fikir

bu. Eskiden mesela eee yine bir işte ben

sektöre başladığımda en böyle klişelerden bir tanesi işte fikrimi söylemem, fikrimi paylaşmak için diye.

İnsanlar böyle fikri işte fikri buldum mesela üç kurucu fikri bulan kim diye soruyorlar falan. Bence full yanlış

sorular ama yine aynı döneme geldik. Yani onların yanlış yaptığı şey şu an doğru. Öyle söyleyeyim. Eee fikir çok

önemli bugün. Çünkü gerçekten bir çekiç ve çivi problemi var. Yani insanlar bir model bir şey yapabiliyor diye o ürünü yapıyorlar ama eee yapmaları gereken şey

o değil. Dolayısıyla gerçekten fikir önemli. MVP dediğimiz şey işte minimum valuable product işte son kullanıcıya götürüp test edebileceğiniz böyle en küçük özellikli ürün seti. Bu da değişti
yani. E birazdan geliyor olacağım ama foundation modeller var. Arada altyapı katmanı var. Uygulama katmanında rapperler var ve bir de agentic layerlar var. Bu da işte bugünkü SAS, software as
dünyaların eee bir nevi agentik taraftaki karşılığı olabilir. Ben böyle genel olarak bir şirkete tanıştığım zaman örneğin veya bir şirketi incelediğim zaman hep böyle bu katmanlardan hangisinde yer alıyor diye bakıyorum. O yüzden de bu bölümün başına bunu koymak istedim. Şimdi bilgisayar mühendisliği okudum dedim. Çok fazla bana etrafımdan işte eşimiz, çocuğumuz, dostu, arkadaşı, kardeşi işte ne okusun çok geldi bana bu soru. Hatta bir kere askerde bedelli askerlik yaptım parantez içinde.
Yani çok askerlik anım da yok ama şöyle bir hanım var işte bilgisayar müisi var mı dediler. Dedim ki Erman bir daha bu fırsat gelmeyecek. Dedim ki ben gittik böyle yürüdük yürüdük ve birisi işte yani komutan da değil orada oturan bir insan sadece masası olan dedi ki işte biz böyle uzaktan da birisini söyledi.
Bilgisayar mühendisi dii okusun mu dedi. Ben de dedim ki okusun. Tamam peki dedi ve ayrıldık. Şimdi yani o güne kadar dünyanın en basit sorusuydu benim için. İşte geleceğin mesleği nedir? Ne okusun? Tabii ki bilgisayar. Yani puanı yetmiyorsa yönetim bilişim sistemleri ona da yetmiyorsa işte başka bir şey ama bilgisayar gelecek burada. Hatta ben şöyle bir yerdeydim. Yani klavyeye yazı yazabilen herkes kod yazması lazım Türkiye'de ülke olarak. Hindistan belki bu modeli benimsedi ama gelelim eee artık böyle değil. Artık bana sordukları zaman kesinlikle eee bu cevabı veremiyorum. Aynı şeyi Nvidia'nın kurucusu ve CEO'su da söylüyor. Bilgisayar mühendisliği okumayın diyor gençlere. Çünkü gerçekten en dramatik dönüşüm belki burada yaşanıyor. Bir bu insanlar zaten çok nerd ve dönüşüme açık oldukları için çok hızlı benimsediler EA'ı. İki Gidup gibi bir yer var mesela.
Bilmiyorum ne kadar hakimsiniz ama yani internette yazılan kodun kaba bir hesapla en az yarısı açık kaynaktır.
Ulaşılabildir. Stack Overflow diye bir yer var. Milyce soru var içinde soru cevap. Sorunun

yanlış cevabı da var, doğru cevabı da var. İnsanlar bunu vote etmiş. Dolayısıyla burada olağanüstü bir veri havuzu vardı. O yüzden de ve bu işi

yapanlar da yazılımcı. İlk hani elinizde bir sivili değil mi? Kendi üzerinde bunu denemek istersiniz.

Dolayısıyla burası olağanüstü bir dönüşümün içerisinde halihazırda işte şurada şeyi görüyorsunuz. Toplam eee iş

ilanları sayılarındaki yazılım geliştirmeye dair düşüşü. Burada da entry level yani bu Google gibi böyle

bigte tag'lere baktığınız zaman işte normalde yeni mezun 5.000 kişi alıyorlarken bilgisayar mühendisliğinde

böyle 250'ye falan düşmüş durumda sayılar. Eee buradaki biraz böyle detaylara

indiğinizde ben yine Combinator'dan örnek vereceğim çünkü çok açıklayıcı. Mesela Combinator bir dönem eskiden

böyle değil eskiden 10 şirket alıyordu. Şimdi 400 500 şirket alıyorlar bir döneme. Bir dönemde 6 ay

sürüyor yaklaşık. En son dönemlerindeki 500 şirketin üçte biri tamamen E'la kodlanmıştır.

Bunlar böyle dünyanın en gelecek vadeden erken aşama şirketleri. Ama orada detaya indiğiniz zaman konu çok aslında

belirginleşiyor. Kurucusunun eee CEO'sunun şu an Vominator'ın söyledişi şey şu. Bu ekipler yani bu 500 ekibin

kabaca 150'si diyalim. Bu 150 ekip AI olmadan da bu ürünleri çıkarabilecek ekiplerdi. Sadece hızlı olmak için,

hızlı denemek için Aile yaptılar. Yani bütün şu an AI coding'deki mesele bu tırnak içinde sokaktan geçen bir insan

AI'la bir ürün yapmış değil. Yani zaten yapabilecek olan bir ekip yapmış. Eee

dolayısıyla burada böyle hani bir mucize yaşanmıyor ama mesela şunu da söyleyebilirim. Martin Fler diye birisi

var. Martin Fler böyle bu dünyanın bir numaralı yani futbol örneği vereceksek Pele Maradona'nın ikisinin toplamı

düşünün tek bir insan Martin Fder. eee onun mesela o böyle biraz daha geleneksel janradan gelen biriydi.

Mesela onun en son bir podcastini dinledim ve o beni bayağı şaşırttı. E kesinlikle diyor ki 10 kişilik ekipler

artık bir kişiye düşecek. Yani böyle 10a bir gibi bir rasyo veriyor. Bu yazılımda tabii ki işte regülatif bir iş yapıyor

olabilirsiniz. Yaptığınız işe göre değişir vesaire ama verimlilik artışının en dramatik yaşandığı yerlerden bir

tanesi junior pozisyonlar dedim. Şu güzel. E, AI won't replace coders, replace coding yani gerçekten yazılımın, eee, kendisi değişiyor. Mesela bizim Paribu içerisinde agentik, eee, nasıl diyeyim size? Yani yapay zeka ajanları mesela Paribuda'da yazılan yazılımları sürekli arka planda güvenlik olarak test ediyorlar. 7 gün 24 saat arkada çalışan agentlar var mesela. Eee, dolayısıyla bir paradigma değişimi dediğimiz şeyin birebir karşılığını görüyoruz yazılımda. V combinator örneği demiştim. Şimdi takımlar değişiyor tabii ki. Mesela bir PM rasu vereyim size. PM Product Manager. Bu yeni dünyanın aramızda da product managerlar var. Eee yine böyle şey üstündeki ışık üzerindeki böyle mesleklerinden bir tanesi. Hatta bir tane daha var. Tam ü tane var. Eee şöyle bir şey söyleyeyim size. Bu arada bu PM rastoyu paylaşan kişi Corsera'yı biliyorsunuz. Corsera'yı kuran, Google Brain departmanını kuran, Stanford'da 25 yıldır machine learning dersi veren bir adam. Çıkıyor sahneye anlatıyor. Why Combinator'in etkinliğinde parantez içinde diyor ki eskiden nedir PM yazılım geliştirici oranı? Bu tabii ki böyle zorunluluk değil, adı konmuş bir şey değil ama 3 aşağı 5 yukarı her şirkette öyledir. Türkiye'de de yurt dışında da 7 yazılımcı 1 PM gibi kurulur takımlar. Mesela diyor biz son ve şu an bir AI company bir yıldır yani AI şirketleri doğuran bir yapı işletiyor. Eee biz diyor son projelerimizde bu 7'ye bırlık oranı şöyle değiştigiğini gördük diyor. 2 PM bir yazılımcı yani 14 kat fark var arada. Çünkü diyor yazılımcılar o kadar hızlı ki PM'ler buna yetişemiyor. Dolayısıyla böyle 14 katlık bir farktan bahsediyoruz. Bütün takım yapıları değişiyor. Shopify mesela tamamen şeyleri çıkarttı. unvanların işte tabii zamanla böyle bıraktığınız zaman siz onu yani işte kullanıcı deneyimi dünyasında bile belki 10 farklı title var. Yani işte UX writerı ayrı, researcher'ı ayrı ve böyle bu insanlar çok uzmanlaşıyor. Birbirlerinin işini hiç yapmıyor falan. Shopify dedi ki artık ben böyle tam hatırlıyorum ama 34 tane unvan var bende. Bir tasarım yapıyor olabilirsin, iki kod yazıyor olabilirsin. İşte 3 others gibi böyle ve dediği şeyleri de kaldırıyorum. Sadece bu üç title'ı kullanacaksınız artık. Yani hiyerarşik detayları da kaldırıyorum. Eee, yazılım

takımları gerçekten dönüşüyor. İşte researcherlar data analytics. Bu grafiği de seviyorum. Engineerlar architect. Yani

biraz daha böyle mimari kararlar veren, daha yukarıdan bakan. Çünkü aşağıdaki iş kendi kendine yapılır oluyor tırnak içinde. Eee, işte product managerlar,

product marketing managerlar. Yani biraz daha o ürünün artık distribution'la kafa yören insanlar olmaya başladılar. böyle

birbirinin içine geçen eee takım sayıları itibarıyla, o takımların

icindeki roller itibarıyle ciddi bir dönüşüm yaşayan bir konu bu. Eee

teknoloji şirketlerindeki takımlar. Çünkü aslında olayın kendisi değişiyor. Yazılım değişiyor. Çünkü

burayı çok hızlı geçeceğim. Yani agentlar eee mesela birçok örneği var.

Şimdi çok detaylara girmeyelim ama birçok bugün SAS Software las Service

yazılım şirketi, enterprise yazılım geliştiren şirket aslında arka planda bir eee AG ile çalışmaya müsait. Ama ben

burada iki tane şey var söylemek istedigim. Bir tanesi işte yukarıdaki cümle zaten tahmin ettiğiniz şey şu

bence kritik. Tabii ki borsaya açılacak olmanın, borsaya açılma arifesinde olmanın bir

etkisi de var ama Clarna Avrupa'nın en büyük Fintech şirketlerinden bir tanesi. Dedi ki ben artık 260 tane SAS

kullaniyorlarmış. Abone oldukları aylık para verdikleri yazılım şirketi varmış. Tek tek bunları iptal edeceğim. Hepsini

îçeride kendim yazacağım dedi. Bir noktada tabii ki durmuştur ve orada bir hype var tabii ki. Yani borsaya açılacak

olan bir şirket. Al verimliliğini tabii ki CEO'su çıkışip anlatıyor ama hani 250 bence en az 50'ye inmiştir. Y hiç

inmediyse 50'ye inmiştir diyeyim daha doğrusu. Dolayısıyla böyle büyük şirketlerde eee kendi îçeride yazılım

geliştirme belirli konularda özellikle gibi bir eee alışkanlık başladı. Bir bu

kritik bence. İki şu kritik ben böyle e agentlar salari yok edecek gibi bir yerde değilim. Çünkü şimdi iki tane

aslında ürün var. Eee, bu yapay zeka perspektifinden baktığımız zaman bir AIS

core corunda E olan yani yeni kurulan üçümüz bir araya geldik. Yapay zekayla

ne diyelim? Müşteri destek servisi yazılımı yapıyoruz. Sıfırız. Yapay zeka mükemmel çalışıyor ama

ne bileyim Voice'u da kullanıyor, agentları da kullanıyor, arkada evilleri da kullanıyor, her şeyi yapıyor. Bir de

geleneksel bir müşteri destek yazılımı geliştiren bir şirket var. Ama onların da okey yapay zekaları yok ama 10.000

tane müşterisi var. İşte oradaki asıl zorluk kültürel olduğu için, teknolojik olmadığı için o şirket de günün birinde

yani en değerli şeye sahip aslında. O şirkete de AIS feature diyorlar bu arada. Yani AI'ı bir özellik olarak

eklemesi gereken şirket. Öbürü AI'ı koorunda konumluyorken. Dolayısıyla ben bu aslında SAS'ların yerine agentlar

geçecek değil. SASlar agent'a yani yazılım dediğimiz şey agentlaşmaya başlayacak gibi bir yerden bakıyorum.

Çünkü öbür türlü gerçekten bugün eee insanlara bugünün dikkat eee çağında

böyle her birimiz bir sosyal medya hastasıyız. Tesisimiz konulmamış bir şekilde var olan bir alışkanlığını

değiştirip yani çok sırf sadece daha iyi yapay zeka kullanıyor başka bir ürüne bir insanı geçirtmek gerçekten çok zor.

Para verseniz üstüne yapamazsınız. O yüzden müşteri varsa, alışkanlık varsa o şirketler eee günün sonunda belki biraz

geç ama yapay zekayı Aas feature olarak ürünlerini ekleyecekler.

Ben biraz böyle bakıyorum buraya. Şimdi son iki madde kaldı bence. En hatta şunu

da açayım. Yani bir şey aklımda kalsın veya bir şey işte sunumda bahsettiğlerin

icinde bir tanesini böyle izlemek, araştırmak isterim. Hangisi olsun deseniz ben bu çocuğu araştırmanızı

isterdim. eee Clouy diye bir AI startup'un kurucusu. CLI ne yapıyor? Eee Amerika'da bir üniversitede çıktı. Aslında bu arada Amerika'da aşırı popüler eee bir konu.

Nedir? Müşteri eee özür dilerim iş mülakatlarında size arkadan yardımcı

oluyor. Karşınızdaki kişiyi de dinliyor. Bilgisayarınızı da takip ediyor. Diyor ki ona şu soruyu sor. İşte sorduğu

sorunun cevabı bu. Sadece tabii ki mülakatlarda değil. Mesela birisiyle bir toplantıdasınız. çok da fazla

dinlemiyorsunuz. Arkadan diyor ki şu soruları sorabilirsin. Sohbeti şey yapmak için veya işte sıkıştırmak için

bunları yapabilirsin gibi böyle bir yazılım. Dünyada en çok kullanılan böyle son kullanıcıya dokunan ilk 50 AI yeni

nesili şirketinden biri bu arada. Ama mesela bu şirketi ayıran şey şu. GTM'in

açılımını bilmeyen varsa bu arada go to market yani aslında distribution kanalı diyebiliriz. Yani bir ürünü geliştirmek

az önce de bahsettiğim gibi gittikçe kolaylaşıyor ama onu dağıtmak, insanlara ulaşmak en zor konu. Dolayısıyla Kulde bu yeni nesil GTM'in bir örneği.

Bu kişi belki gördüğünüz böyle New York'taki eee neydanın adı neydi?

İnsanların büyük reklam panarının verdikleri. Tim Square'de böyle reklam verip sadece bembeyaz bir zemin çok para verdim

lütfen ziyaret et. İşte kully.com gibi böyle bir reklam yapmışlardı mesela. Instagram'larına girin lütfen. Böyle bir

video var. Yazılım ekibi tatil çıkıştı. Eee, havuz başında tatil yapıyor. O sırada site çöküyor. İşte birisi koşarak

geliyor. Bir kızın yanından bir işte yazılımcıyı çıkartıyor. O gidiyor düzeltiyor falan. Böyle bir absürt,

genç, cenzü neslin eee, nasıl diyeyim size? Şu mesela izlediğiniz zaman

kendisini şunu anlatıyor. Diyor ki hepimiz işte TikTok kullanmıyorsanız bile Instagram'da resels izlemeyen

bilmiyorum varsa terk etsin burayı falan diyormuş. Diyor ki hepimiz bu şeyin

takipçisiyiz yani hepimiz bu malı tüketiyoruz ama işte mesela burada bakın ne kadar kibar herkes değil mi? Veya

işte ne bileyim LinkedIn'de merhaba işte değerli takipçilerim falan diyor ki ben o absürtlüğü her yerde yapacağım. Her

zaman yapacağım. E diyor, "Konuşulacağım. Bir numaralı konu bu. Konuşulacağım."

Şirket iki tip insandan oluşuyor. Bir influencer 100 binden fazla takipçi olmayan kimse işe alımı herhangi bir

platformda. O insanların tek bir KPI'ı var. Video çekmek.

Düzen ikinci seçenek de yazılım geliştirici ve diyor ki ben zaten diyor

distribution gücüne sahip olduğum için yazılım ekibime bir ben diyor önce

distribution aldım. İlk influencerı kendisi çünkü şirketin. Dolayısıyla ürün kötü bile olsa bana para gelmeye

başladı. Gelen parayla mühendisleri işe aldım. Zaten onlar da beni duyuyordu, biliyordu. Burası çok seksi bir

şirketti. Onların ne yapması gerektiğini de gelen müşteriler söyledi. Dolayısıyla başka bir iş yok. Yani diyor bir kod

yazacaksın ve diyor ki zor ürün. Yani kolay bir ürün değil bu arada bahsettiğim şey gloli ama zor yani nasıl

diyeyim? Anlatabiliyor mu? Bir şirketin böyle ilk iki ü meselesinden bir tanesi işte

Cluli'yi geliştirmek. Teknolojik olarak artık diyor öyle bir şey yok. Dolayısıyla ben engineerleri hayr edip

fikir ne olursa olsun, ürün ne olursa olsun onu geliştirebilirim. Benim tek yapmam gereken go to market. Ne yaptılar mesela böyle koreli bir çocuk bu işte

üniversiteden atıldı bilerek. Ondan sonra gitti bunun da başka videolarını çekti falan. Yani bir izleyin böyle bazı

filmler. Şimdi ben tabii bu işin uzun süredir kafa yoran bir insan olduğum için bu iş böyle bir film izlersiniz ve

böyle böğrünüzde oturur ya. Öyle bu video beni etkiledi. Bir 50 dakikalık bir röportajı var. Hani bütün düşünce

şeklimizi değiştiriyor. Mesela geçenlerde Türkiye'de ismini vermeyeyim ama çok eee bilindik ve iyi bir

girişimci şu an Londra'da yaşıyor. Bayağı bir kısmı Londra'da yaşadığı için hala çok ciddi bir şey söylemedim. dedi

ki, "Influencer arıyorum." dedi. Bayağı yani ne yapacağını da arıyor bir yandan

ama ondan da önce bir influencer yani İngilizce konuşabilen, bir takipçi bazı olan tabii ki sıfırdan başlasın

ama böyle teknoloji influencerı olabilecek bir kurucu ortak arıyorum kendime de konu oraya gelmiş durumda.

Tabii ki bu da bir trend çünkü bu şey gibi işte yapay zeka ilk çıktı işte bu solo preneurship vesaire çok

pompalıyordu. Şu an böyle belki 100.000 solo appan 100.000 kullanan insan var

falan gibi bir yere doğru gidiyor iş. Yani tabii ki bunun da bir sınırı var ondan sonra ama bu yeni nesil go to

market çok önemli. Şöyledir bir örnek vereyim size. Hani bir spesifik bir örnekten çıkalımden.

Community let growth. Bu bugünkü yazılım şirketlerinin tabii ki belirli bir aşamanın üzerine bakıyorsunuz. %50'si

community ile yani bir kurduğu community ile beraber büyüyor. Ana büyümeye stratejilerine bunu koymuş. En hızlı

büyüyenlere bakıyorsun. Orada oran daha da artıyor. %65'e çıkıyor. Komüniteden gelen insanlar daha fazla kalıyor.

Daha fazla geri bildirim veriyor. Daha fazla para ödüyor. Bir sorun olursa da daha az şikayetçi oluyor. Çünkü bir

community bağlı var. Eee, dolayısıyla bu distribution konusu oldukça önemli. Hız

tabii ki önemli ama dediğim gibi fikir bence burada daha şey bir konu. Counter positioning o çivi çeküş örneğiyledi az

önce vermiş olduğum. Yani eee gerçekten artık fikrin önemli olduğu bir çağdayız

ve bugünü değil de yarın counter positioning ve cornered resource bu arada şey eee Seven Powers diye bir iş

kitabı var. Oradaki işte bugününlü başarılı şirketlerinin 7 özelliği diye
böyle özellikler sayıyor. İlk beşi tahmin edebileceğiniz işte ölçeklenebilirlik, eee, markalama,
operasyonel verimlilik falan gibi şeyler. Bu son ikisi asıl diyor farkı bunlar yaratıyor. İşte Steve
Jobson

1990'da o Apple'ın eee içindeyken dünyada o işi yapabilecek belki iki tane işte üniversiteler
aldığı ders tasarım

falan. Dolayısıyla diyor ki hani o gün o işi yapabilecek iki insan vardı zaten dünyada. bir o iki
counter positioning

yani işte bugün mesela eee bu yakıtla geleneksel otomobiller versus elektrik

otomobiller. Yani bugününlü yarının devasa şirketi herhalde benzinle giden

otomobillerle şu an ilgilenmiyordur gibi. Dolayısıyla bu ikisi hala bence geçerliliğini koruyor.
Komünite çok ön

planda ve fikir söylediğim gibi son slaytta da yani yine böyle dönüp

dolaşır aslında hype işte o şöyle değişiyor, bu böyle değişiyor ama dikkat ettiyseniz şöyle bir
yere geldik. Back

to basics yani yine problem ne? Hangi problemi çözüyorsun? Eee bu kişi

tanımayanlar için Paul Graham V combinator'ın kurucusu ve onların bir numaralı modosu da
Make Something People

Want yani insanların istediği bir şey yap. E yine günün sonunda dönüyoruz dolaşıyoruz. birçok
şey anlatıyoruz ama

yne aynı yerdeyiz yani diyeyim. Teşekkür edeyim. Sorular varsa alabilirim.

[Alkış]

Mikrofon çalışıyor artık. Evet. Soru varsa arkadaşlar

size verelim. şöyle vereyim yardım edersen.

Eee, öncelikle teşekkür ederiz. Gerçekten ikinci, eee, hibrit eğitimin

yne faydaları muazzam. Umarım bundan sonra daha fazla hibrit eğitimlerle daha birinci canlı
canlı izlemek ve çok daha

konunun içine girebildiğimiz için çok daha faydalı olduğunu vurgulayarak başlamak istiyorum.
Eee, benim sorum

biraz katmanlı. Söylediklerinizi birleştirdim zihnimde ve bir soruya gitti. Şimdi siz sunumunuza
başlarken

dediniz ki ben hep şimdiye kadar geleceği düşünerek eee yani mindsetim hep geleceği
düşünerek oldu çalıştığım

tecrübelerimde ve geleceği planladım. Gelecekte neler olacağıyla ilgili. Şimdi

eee yapay zekada bü eee büyük dil modelleriile ilgili gelişmelere

baktığımızda artık o sürecin sonuna geldiğine dair tartışmalar var. Yani, eee, büyük dil modellerinden ziyade yani metin, ses ve, eee, eee, görüntünden ziyade artık büyük dünya modellerinden bahsediliyor. Dolayısıyla eğitimden örnek vermek gerekirse, ben de eğitim sektöründe çalıştığım için eee, öğretmenlikten bahsettim. Mesela işte

çocukla ilgili çocuğun ihtiyaçlarına yönelik birtüm öneriler sunan yapay zekanın bir insan beyni gibi onun sadece

söylediklerine göre değil ya da ihtiyaçlarına göre değil. Onun aynı bir öğretmenin ona baktığında eee beden

hareketleri terleyip terlemediği, gözlerinin nereye gittiğine kadar anlayan yapay zeka modellerine ihtiyaç

olduğu söyleniyor. Dolayısıyla bir uzamsal bir yapay zeka eee ihtiyacımız var bundan sonraki süreçte. Şimdi bunu şeye bağlıyorum. Eee yine sunumunuzda eee bilgisayar mühendisi olmayın dedik. Eee işte software developers artık olmayacak. Dolayısıyla böyle bir alanda

yani uzamsal yapay zeka çalışmaları ve bir yandan rec course valin singularity kavramı yani insan ve eee yapay zekanın birleşimi aslında bizi süper zekaya götürecek. Dolayısıyla o alanda çalışmalara ihtiyaç var. O alanda beynimizi kullanmamız ve eee zekamızı

oraya yönlendirmemiz gereken bir alan. Dolayısıyla siz geleceği nerede görüyorsunuz? Yani büyük dil modellerini

bir kenara koyarsak bu tarafta eee hem mesleki anlamda hem gençlerimizin burada bulunduğu onlara vizyon vermek açısından neler söyleyebilirsiniz? Yok derken eee ya daha az sayıda insana

ihtiyaç olacağı kesin. Eee ihtiyaç olacak bir insanlardan biri olmanın çok zor olduğu kesin. Ama o ihtiyaç daha da

eee karşılığında maddi manevi ortalamada sizi daha yüksek bir yere götürüyor.

Geçen hafta sonu pazar günü YGA zirvesinde Facebook'un EMA ve Avrupa'dan

sorumlu ikinci kişi galiba Derya Matraş'ı izliyordum. dedi ki işte Zuckerberg bize böyle üst düzey

yöneticilerine Facebook'un her sene sunumlar yapar ve böyle eee eskiden beri dedi bize anlatırırdı. Tabii ki kocaman

bir şirket olmasının da bunda etkisi var ama işte dünya şuraya gidiyor falan ve ne değilse olurdu gerçekten. Hani biz başaralı başaramayalım ama söylediğİ

her şey olurdu. Bugün dedi en sonki sene gittigimizde ona sordum. İşte çocukları var biri 6 biri 7 yaşında galiba.

Ne öngörüsün geleceğe dair? Demiş ki ben de bilmiyorum. Dolayısıyla Zuckerberg'ün bilmiyorum

dediği yerde ben hani şöyle bir şey düşünüyorum falan çok iddialı olur. Ama şunu söyleyebilirim yani bir hani çocuklarımız gibi bir ibare vardı sorunuzda. Bir kesinlikle bunu düşünüyorum bu arada bir 2,5 yaşında bir çocuk babası olarak hani bu çocuk ne yapacak ileride? eee kesinlikle merak işte insanların hep söyledişi şey o sosyal zeka, eee empati yeteneği, kendini ifade ediş şekli gibi böyle konular tabii ki hala değerli olmaya devam edecek. Eee bence biraz böyle anortodoks olmak lazım. Yani bugün bir şirket olsanız da işte kariyerinin başındaki bir insan olsanız da, kariyerinizin ortasındaki

bir insan olsanız da çünkü eskiden belirli pet'ler vardı. Yani işte X okulunu bitir, bankaya MT olarak gir, 15

yıl oraya geç falan. En kötü bir şey oluyordum zaten. İşte X bir konuma gelip sonra emekli oluyordum falan. Artık öyle

bir pet yok. Dolayısıyla böyle anlatabiliyor muyum? Bence farklı yani hep mesela çocukla ilgili de öyle

düşünüyorum. Yani işte etrafta sonuçta bir sürü yaşıtı var. Hani farklı bir şey yapmalıyız. Şimdi herkes bir okula

veriyorken hani biz farklı bir okula ver anlatabiliyor muyum? Veya ne bileyim hani hafta sonları başka bir şey başka

olmalı bence. Şirketler için de aynı şey geçerli. Artık böyle çünkü bir playbook var ve o playbook'u uygulayınca başarılı

oluyorsun dönemi geçti. Eee diğer yandan böyle nasıl bir gelecek öngörüsünüzla ilgili de şunu söyleyebilirim

kesinlikle. Hani ne olacak bilmiyorum gerçekten ama düşündükçe inanılmaz bir regülasyon eksikliği var. Evet,

teknoloji çok gelişiyor belki ama bambaşka insanı konular hiç konuşulmuyor. Bu şirketlerin umrunda

değil bu bigtech ve foundation model şirketlerinin. Yani geçen mesela Avustralya'da şey vardı. Avustralya'ydı

galiba. Sosyal medya hesa 16 yaş altında. Kesin gördünüz. Mesela düşündüm bugün yapay zeka sayesinde bir tane yazılımı gerçekten iki gecede burada yapabiliz. bir yazılım yapıp böyle milyonlarca

eee profili tek analiz edip işte o çocuk mu atıyorum yani çok korkutucu bir

senaryo anlatmayayım ama işte 8-12 yaş arasında mı? Evet. O profil public mi? Evet. Oradan verileri topla ve o çocukla

DM'le konuşmaya başla. Aa işte o bahçede top mu oynuyordun? İşte arkada şu var değil mi falan. Ve bunu böyle milyonlarca kez yaptığınızda o funnel düşecek. düşecek ve belki atıyorum yani

bugün bu ekip şu an aramızda üç gönüllü toplansa bunu teknik olarak yapabilecek güçteyiz. Eee ve milyonla başladığımız

fanla sonunda 20 tane çocukla böyle sohbet edip onları etkiniz altına alıp istediğiniz yere manipüle edebilirsiniz.

Yani bu çok basit bir örnek. Anlatabiliyor muyum? bunun gibi işte öğretmenlik. Evet o sunumdaki V combinate örnekleri çok bariz ama açıkta kalan birçok konu var ve bu şirketler o konuları hiç düşünmüyor. Hani böyle bana daha çok işin yönetişim kısmı anlatabiliyor muyum? O teknolojiden ziyade o kısım çok zor. Çünkü bence teknoloji konusunu açtık. Yani artık teknolojinin yetişmeyeceği, yetmeyeceği senaryosu bence artık geçerli değil. Ama eee bu yönetişim bence çok korkunç. Yani düşündükçe hiçbir hiçbir yere varamıyorum. söyleyeyim. Son bir şey sorsam. Eee, yine yapay zekanın böyle onde gelen isimlerinden biri, "Eğer 13 yaşındaysanız, eee, sabah akşampe coding yapılm dem" demiş mesela. Yani normal kodlama artık geçerli değil ama sabah akşam coding yapmanızı öneriyorum demiş. Şu an ismini hatırlayamadım kim olduğunu. Bu bu konu hakkında düşün söyledigim gibi eee, çok fazla etrafında yazılımcı var hala ve wife coding yapanlar da var aralarında. Hani bu ben bilmiyorum şimdi siz ünlü birisi falan dediniz ama çok katılmadım açıkçası. Eee çünkü yani bir dedigim gibi şimdi yazılımla hiç alakası olmayan bir insan da evet teknik olarak bir şeyler yapabilir, wow dedirtebilir bize ama o sürdürülebilir olmayacak. Çok zor. Anlatabiliyor muyum? O yüzden mesela o kişinin örnek veriyorum işte az önce bu

Shopify'in şirket içinde artık biz ürüne dair konuşuyorken prototip gösteririz diyor ya CEO'su. Onun mesela prototip kodlaması tabii ki aklındakini bir prototiple anlatması tabii ki çok güzel bir şey. Eee ve hatta gerekli olan bir şey. Eee kariyerinin devamı için. Ama böyle herkes otursun vipe coding yapsın. Eee, çünkü söyledigim gibi o işte Vinate'in örneğindeki gibi yani onu hala zırhla yapabilecek bir insan olmanız lazım aslında. Şey yaptık. Alexander söylemiş bunu. Dünyanın en genç, sıfırdan gelen milyon milyarderiymiş.

Kendis belki ticari anlamda bir yorum yapmış olabilir. Ben kendi yorumu empoze etmeye çalışıyorum ama

başka var mı sorusu olan? Teşekkür ederim. Barışeker Protel

bilgisayar. Şu sıralar ben e internette özellikle bu konularda araştırma

yaparken model collapse, model çöküşü kavramına çok denk geliyorum. Yani kendi kuyruğunu yiyen oro misali yapay zeka ve

büyükçe artık dışarıdan referans bulmak, insan tarafından yaratılmış datadan referans bulmak yerine kendi

kendilerinden referans bulup eee sürekli datada veride bir dejenerasyona

gidilmesi konuşuluyor. Bunun hatta önetkilerinin şu an eee resim

jenerasyonunda, imajasyonunda eee görülebildiği konuşuluyor. Bu konu hakkında ne düşününyorsunuz?

Özellikle yarın ya açıkçası teknik bilgim anlamaya yetiyor ama kim doğru söylüyor? Çünkü

herkes kendi dünyasından konuşuyor. Yani Open AI'daki bir çalışan, Open AI'ın

geleceğine dair Open AI'dan ayrılan Carpati başka bir şey söylüyor. Eee, bu

veri etiketleme dediğimiz işi yapan şirketin kurucusu başka bir şey söylüyor

ama hani evet bu konulardan bir tanesi. Lakin diyemem ki hani ben böyle

görüyorum ya milyar dolarlık bir soru bu. itiraf etmem gerekirse yanıtı bende değil ama hani biraz belki açmak

gerekirse nedir olay? Şimdi yapay zeka 1950'den bugüne gelirken aslında hep

işte Al winter, Al Summer dedikleri bir dönemden geçti. Yani bir dönem atıyorum

15 yıl research yapıldı. Teknolojide bir bariyer aşıldı. Sonrasında eee

bu Business'a kayarken o teknolojik ilerleme durdu, yavaşladı. işte kışa girdi. Sonra tekrar bir yaz yani böyle

yazları ve kişileri olan research ve belirli bir research döneminden sonra çıktıyı alabildiğiniz böyle bir

teknolojiyi yapay zeka aslında buna benzer bir şey. Mesela Andre Carpati eski bir open a çalışanı işte bunu

söylemeye çalışıyor. Yani eski bir open a çalışanıysan bunu söylemen çok normal değil mi? O mesela diyor ki artık eee

modeller için tekrardan bir research dönemine girmemiz lazım. Çünkü o belirli bir eşeğe geldik. Ondan sonra işte veri

etiketleme şirketlerinden en büyüğü SGE AI diye bir şirket var. Eee, onlar da başta antropikle çalışıyorlar. Mesela

onun kurucusu da diyor ki, "Bütün mesele veri etiketlemektedir." Eğer siz doğru veriyi çıkarırsanız böyle entelektüel

veri gibi falan bir şey söylüyor aslında. O modeller gelişmeye devam eder. Ondan sonra işte Antropik'in

kurucu ortaklarına falan baktığınız zaman daha hiçbir gerileme döneminde değiliz. Yani AI Winter hiç önmüzdé yok

falan. Hani bilmiyorum ama eee ben dediğim gibi bu tabii ki güzel bir tartışma ama büyük resimde hani biz kendi hayatımıza, şirketimizin hayatına

odaklı olan ve bugünkü teknoloji anlatabiliyor muyum? Velev ki durdu. O konu değil yani. Anlatabiliyor muyum?

Ben biraz öyle bir yerden bakıyorum açıkçası. Teşekkür ederim.

Merhaba. İyi akşamlar herkese. Ece ben de eee arkadaşımla aynı anda o da adaşım eee el kaldırdık ama benzer alandan

soracağımızı tahmin ederek ben ikimiz de sağlık sektöründe çalışıyoruz bu arada. Eee sağlığı tabii biraz Covid'de

hatırladık. Sonra yine unuttuk. Eee mesela burada sorsam sağlığını takip etmek için kimler aplikasyon kullanıyor

ya da işte giyilebilir vesaire hastalığını takip etmek için bir banka aplikasyonu kadar çıkmaz.

Eee dolayısıyla bu alanda da tabii çok yenilikler var. eee Ece Ece Hanım pardon Amerika'da kongrede birisi dedi ki her işte bir istatistik de vererek tabii ki şu 300

milyon Amerikan halkında 50 milyon AI sağlık şeyi var. Bunları real time takip etmemiz lazım. Bunu sağlık sistemine

bağlamamız lazım. Şu an Amerika'da bu konuşuluyor. Mesela şöyle bir örnek vereyim size. Geçen bir şekilde onu da

öğrendim. Eee mesela bir Avrupa futbol Şampiyonlar Ligi'e yani Avrupa'nın en üst seviye liginde hakem olan bir havuz

var. Yani hakem olma ihtimali olan insanlar bir havuzda toplanıyor. O insanları da bu bilekliklerden takıyorlar ve bu insanlar sürekli takip

ediliyor. Mesela mail gidiyor diyorlar ki işte Erman sen artık eee antrenman seviyene şöyle düştün. Dolayısıyla bu

önümüzdeki 10 günlük periyotta sana maç veremeyeceğiz. Artık tekrar buraya çıkarsan vereceğiz. Mesela hakemlere

yapılan şeyi aslında büyük resimde biz vatandaşlarımıza yapalım gibi bir şey söylüyor Amerika. Bir de bir parantez daha bence o kritik. Şimdi bu yapay zeka

balon mu falan da bu model colaps konusu gibi çok konuşulan bir konu. Orada da mesela ben balonun değerlémelerde ve

finans tarafından olduğuna, bizim yine işimize bakmamız gerektiğine inanıyorum. Ve mesela güzel bir eee ben Thomson diye

bir araştırmacı var. Strate tejeri gibi bir blogu var. O mesela dedi ki her balon kötü bir şey değil. Mesela

2000'deki.com balonu ne yaptı? Bir internet infra kediden kaçıyorum fark ettim

internet infrastructure altyapısı işte baz istasyonları kablolar vesaire yarattı. O yapılan belki o gün milyar

dolara ulaştı o şirketler o gün gereksiz görülen altyapı yatırımlarıyla 2008'de Facebook kuruldu. O altyapı yatırımları yapılmıyor olsaydı Facebook kurulmayacaktı. Dolayısıyla bugünkü egin geldiği nereye bağlayacağım? Evet. Bir belki balon etkisiyle atıyorum %20 boş'a mı çıkacak? Yok artık. %20 boş. Şunu şuraya kaldırıyorum.

%20'si boş'a mı çıkacak o GPU'ların? İşte buralarda kullanılabilir. Çünkü eskiden bu tarz işler için biz yapay zekanın

çalıştığı o ekstra yetenekli yazılımları kullanmıyorduk. Şu an o yazılımlar boş çıktıği zaman orada da potansiyel

bambaşka veriyor. Sizi böldüm pardon. Yok aslında biraz sorumun da cevabını da vermiş olduğunuz. Yani özellikle bu dijital sağlık giyilebilir teknolojiler

işte elemle çözüm bulmaya çalışmalar vesaire burada asistive robotlar burada nereye gidiyor nereye gitmeliyiz gibi

bir sorum olacaktı aslında biraz içinde de cevap vermiş olduğunuz. Herkes deniyor bence.

Ya şu ana kadar çok böyle halk dilinde konuşacağım.

chat GPT'ye sağlıkla ilgili bir soru sorup da yanlış bir şey söylediğine hiç şahitlik etmedim ve böyle doktora

soramayacağınız artık ayıp olacak noktada ama o konuyu sonuna kadar anlamak istiyorsunuz. Sonuna kadar

anlayabiliyorum. Doktordan çok daha iyi ifade ediyor kendini. Tabii ki hala doktora var ortada ama bence bu

kesinlikle mesela researchler var. Daha halk dilinden çıkalım. Eee profesyonel

şeye bakalım. Dünyaya bakalım. Microsoft'un yayinallyadığı mesela bir research vardı. Yani tanı bulmada

inanılmaz başarılı. Evet. Dolayısıyla burada o doktorların hayatının eee aslında katma değeri düşük olan ama

vakit olarak önemli bir kısmına alansı. Doktor demeyelim sağlık dünyasının diyelim bir kısmı yapay zekaya

verildiğinde çok daha verimli bir dünya olabilir bence. Ama tabii ki orada da yönetim bir konu. Mesela geçen okudum.

New York'ta hemşireler odası mı diyelim? Neyse mesela ayaklanmış diyeyim tırnak içerisinde bir kendilerine söylemeliyim. Arkada kullanılan yapay zeka işte nasıl çalıştığını biz bilmiyoruz diyorlar ama

işte mesela böyle bir anda hiçbir eğitim verilmeden, hiçbir şekilde onward edilmenden bir anda bir oradaki sürecin

îçerisinde yapay zeka tooları kullanmaya başlamışlar. Ve mesela hemşire atıyorum daha önce kendi yaptığı şeyi bir yapay zekadan öğreniyor mesela bir adımını ona devretmiş durumda. Dolayısıyla şikayet etmişler. Bir hastaların zararı ne olabilir bu? İki biz ne olduğunu hiçbir şekilde bilmiyoruz. bize anlatılmadı. İşte bunun böyle olmaması lazım gibi. Yani yine aynı şeye geliyoruz.

Anlatabiliyor muyum? O teşhisini yapması, tanımı koyması yapay zeka bugün çok kolay. Ama işte en ufak bir tuğolu hastaneye koyduğum zaman hemşirelere ayaklanıyor veya regülasyon. Regülasyon yönetişim. Bence değer burada. Yoksa modellerin eee birçok gerçekten başarılı olduğuna dair hele bu artan veri ekosistemiyle beraber çok fazla research var yani.

Teşekkür ederim. Ben arkadaşımı vereyim. Merhaba, ben de Ece. E ben de sağlık sektöründe çalışıyorum. Aslında o kadar çok regülasyon, regülasyon dediniz ki benim de orada yani biz sağlık sektöründe sürekli bir regülasyon takibimiz söz konusu. Bu aşamada regülasyonlar nasıl takip edilmeli veya bunun geleceğini nasıl görüyorsunuz? Aslında sormak istediğim bu hukuk anlamında, etik anlamında hani sonuçta ilerleyen süreçte davalar açılabilir mesela. Evet. Beni Apple sürekli takip ediyor ya da işte e kullanılan farklı aplikasyonlar bizi farklı yerlerde takip ediyor. Evet, belirli şeyle izin veriyoruz ama verdiği şeyler nerede son bulacak ve bu regülasyonun ilerleyen sürecini nasıl görüyorsunuz? Yani bence çok katmanlı bir soru bu.

Bunun içerisinde politika da var. Eee, bunun içerisinde siyaset de var. Bunun içerisinde savaş da var. Birçok şey var.

Eee ama böyle bence takip edecek bir yani benim kastettiğim regülasyon derken takip edilecek bir yerde değil. Şu an hiçbir şey yapılmıyor çünkü. Anlatabiliyor muyum? Mesela bu hemşirelerin konusunda olduğu gibi yani işte o sağlık bir hastanın yolculuğu diyelim ona. İçerisine bir yapay zeka

koyduğun zaman işte atıyorum bunun modeli şöyle olması lazım, girişi böyle, çıkıştı böyle, insanlar böyle onore

edilmesi lazım gibi şeylelerden. O eee yani biraz daha böyle anlatabildim daha böyle yönetişim regülasyondan ziyade. O yüzden bence şu an takip edecek regülasyon yok. Yani onun dışında da nasıl bir dünya var? Bir

bu big tech şirketleri ben soft commitment'da very big tech diyorum artık onlara. Yani çok çok büyükler

artık devletlerden de bu büyükler neredeyse. San Francisco dünyada halka açık olmayan en büyük 10 milyar dolar ve

üzerindeki şirketlerin 40'ı Amerika'dan işte ikinci ülke kim de hatırlamıyorum

işte 3 falan öyle iniyor sayı. 40'ında 28'i San Francisco'dan. Orada inanılmaz bir kültür var. İnanılmaz bir para var.

İnanılmaz bir sermaye var. Onlar da bir pandemide güç kaybeder gibi oldu. Sonra hepsi geri döndü. Dolayısıyla bu very

bigtech şirketleri gerçekten çok kontrol edilemez bir halde diyeşim. Eee,

nereye bağlayacağım? Mesela onlar Amerika'yı regülasyon yapma konusunda bir şekilde pushback edip dediler ki

bizim önemümüz aç yoksa sen bu yarışı kaybedeceksin. Yani Amerika olarak eee Çin'e veya başka ülkelere bu model

geliştirme eee şeyini kaybedeceksin. O yüzden bizim önemümüz aç dediler. E Amerika şu an böyle full

hiç bunları nasıl diyeşim böyle düşünmeden etmeden bir şey içerisinde hayat içerisinde. Çin zaten orada

regülasyon dediğimiz şey bambaşka. Eee şu an Avrupa Birliği bir tek bu regülasyona kafa yorar. halde onlar da

tabii eee bambaşka bir konu yani geçen bir istatistik gördüm. Deal diye bir platform var. Bu insanların uzaktan çalıştırıldıları, şirketlerin uzaktan çalıştığı yetenekler için para ödeme

platformu. Çok büyükler. Eee yani bugün bir global şirkette çalışıyorsanız Türkiye'de uzaktan parınızı Deal'dan

alıyorsunuz. O bütün yanaklar işte özlük şeyleri falan Deal'da duruyor. Böyle bir veri yayınlamışlar. Tabii adamlarda

olağanüstü bir şey var. Eee şirket ve çalışan havuzu var. Dolayısıyla veri var. eee Amerikalı bir çalışanla

Avrupalı bir çalışanın izin isteme sıklığı ve günlerinin farklılığı.

Yani Amerika'da bakıyorsunuz iki gün ve üzerinde izin böyle binde bir falan çıkıyor.

Fransa'da mesela böyle şey var. Böyle bir eee bar chart var. İşte bir gün izin isteyen 10 kişi varsa 9 gün ve üzeri isteyen 7 kişi var. Yani öyle bir yerde. Dolayısıyla Avrupa şu an gerçekten ben

eee tabii ki birkaç şirket var orada. Fransa çok ön planda. mesela ama böyle sadece regülasyon koyayım çünkü başka

bir şey yapamıyorum gibi bir yerde. Mesela bir enteresan istik daha.

Avrupalı halka açık teknoloji şirketlerinin Avrupa Birliği içerisinde ödediği vergi 2 milyar 2 trilyon mu?

Hemen düşünelim. 2 trilyondur herhalde. Milyardır. 2 milyar dolar. Eee Avrupa'nın Amerikalı teknoloji şirketlerine kestiği ceza 3 milyar dolar. Yani kendi teknoloji şirketlerinden toplayığı verginin %50 fazlasını ceza olarak kesiyor Amerikalı şirketlere. Böyle bir halde. Bir yandan mesela bu bigtech'lere karşı en şey olan da onlar. Hani yiğidi öldür hakkını yeme gibi. Hala medeniyetin beşiği bir coğrafyadan bahsediyoruz. Mesela en son

iki tane karar ben gördüm. Uber de biliyorsunuz Türkiye'de de öyle çalışıyor. O taksicileri kendi şahı

şirketlerini kurmaya zorluyor ve onlarla işçi işver falan ilişkisine girmiyor. Ama İngiltere mesela bir karar verdi.

Dedi ki sen bunu böyle yapsan bile aslında bayağı bu insanları çalıştırıyorsun. Dolayısıyla ben eee

işçi işveren ilişkisine girseydin sorumluluğunu taşıyacağın her şeyi sana yıkıyorum. Yıkıyorum tekrardan dedi.

Böyle bir karar aldı. Mesela Hollanda'da da otomatik eee Amazon'du sanırım. Amazon kendi fabrikalarında otomatik

insanların kovulduğu bir agentic flow yaratmış. Yani böyle verilere bakıyorsunuz ve bir anda yapay zeka

kimin kovulması gerektiğini işte o çalışanların biriktirdiği birtüm verilerle ölçüp mesela Hollanda dedi ki

bunu yapamazsun. Yani bir yandan evet bazı cezaları eee veya bazı kararları hakkaniyetli buluyorum ama Avrupa'da hiç sağlıklı bir yerde değildi yani diyeyim özetle.

Şu anda biraz pasifize olmuş hissediyorum bu anlattıklarımızdan sonra. Şimdi bu değişen paradigmada insanı bu sistemin öznesi olarak tutabilmek için eee söylediklerinizden üç tane şey eee

stokastik olarak üç çıkarımda bulundum. Kolektivite, komünite ve kürasyon. Aslında benim burada anlamlı da bir

noktada kalabilmem için, bu paradigmamın içerisinde insanın özne olarak hala kalabilmesi için temelde neye ihtiyaç

var? Çok eee sistem ve teknik odakta konuştuk ya bu tarafta anlam ve yaratım tarafında nasıl bir odaklanma var? Sizin kişisel görüşünüzü merak ediyorum. Bu kadar çok eee başlığı toplamış özellikle

teknoloji boyutuna bakan birisi olarak ya söylemeden demeyeceğim. Benim bu newsletterda falan en çok üzerinden

geçtiğim kelimelerin tekrar siz de altını çizdiniz. İşte kürasyon, komünite falan gibi. Eee, soft commitment bahsettiğim şey tam soruyu anlamadım ama yanı yani şöyle şimdî anlattığınız her şeyi kendi kendine işleyen ve insanın sistemini tamamen dışında tutan bir yapı olarak anlatıyorsunuz ya. En son örneğiniz de benzer bir şekeydi.

İnsanın olmadığı sistemlerde kovulan eee robotlar gibi. Yani buradaki sizin eee gelecekteki insanı özne olarak tamamen özne özne niteliği taşımayacağını ve sistemden çıkacağınızı mı düşünüyorsunuz? Yoksa özne olarak tutabilmek için neler yapmalıyız? Bununla ilgili bir fikriniz

var mı? On tabii ki o kadar hani siyah beyaz gibi değil. Eee, bilmiyorum. Çok zor bir soru. Ben kendimi şöyle bir yerde hani bu yapay zekayla ilgilenirsem hani nasıl diyeyim? İşte böyle bir uzayla ilgileniyorsunuz ve uzaylılar istila ediyor dünyayı. Herhalde uzaylılar ilk

benle değil mi? Hani gel seni partner gibi alalım sen bizim çalıştığımız ol falan der gibi bir yerde şaka bir yana

işin işin şakası bir yana ya bilmiyorum yine bilmediğim bir soru. Çünkü mesela bu Sam Altman'ın Open A kurucusunun ya

bu tesadüf olabilir mi sizce? Universal Basic Income dedikleri bir mevzu var. Evrensel temel gelir. Amerika'da bunun

testlerini 10 yıl önce yapmaya başladı. Semman küçük küçük kasabalarda insanlara dedi ki sen işini bırak ben sana söyle

bir para vereyim. Orada yemene, içmene ve hayatta kalmana yetişk para. Acaba nasıl değişiyor davranışlarınız? Yani sıkıntından birbirini mi öldürüyorsun?

Daha mı mutlu mesut yaşıyorsun? Ne yapıyorsun? Bunun testlerini 10 yıl önce yapıyordardı. Şimdi Open A'ın kurucusuyla Universal Basic Inceda

dünyanın bir numaralı şirketini kuran insan aynı insan. Hani diyorsunuz ya insanlar ne yapması lazım?

E bilmiyorum ya öyle bir yere gideceğimizi de hani o kadar makineler anlatabili o kadar böyle düstopik bir

gelecek de düşünmüyorum kesinlikle. Hı hı. Eee o spektrumda bir yerde olacağız. İnşallah sağlıklı bir yerde kalmayı

başarırız. Yarı insan yarı makine olacağız.

Süreçler kesin öyle olacak. Yani yazılım dediğimiz şey öyle olacak. Bütün iş yapış şekli öyle olacak. Evet.

Başka soru alıyor muyuz? Buyurun. Benimaslında sorudan ziyade eee fikrinizi önemsedigim bir konu var. Eee

bilgisayar mühendisiyim ben de. Hatta yüksek bilgisayar mühendisi. Şu anda da açıklanabilir yapay zekayla ve derin

öğrenmeyle insan duygusal analizi üzerinde çalışıyorum aynı zamanda. Eee tabii

duygu analizi deyince insanların duygularının tahmin edilemeyeceği söylenilen ama ben tam tersi bunların da matematiselleşeceğini inanıyorum. eee,

"Her filmini izlemişsinizdir. Yapay zekanın H filmine erişme zaman

çizelgesini ne kadar sürede görüyorsunuz? Çok hızlı. Yani 5 yıl

5 yıl falan değil bence bu. AI Companion dedikleri konu şu an bakacak olursanız

araştırmalara, istatistiklere olağanüstü bir yere gelmiş durumda. Mesela şöyle örnekler var. Bir şirket atıyorum şimdi

tam hatırlamıyorum detayını ama bu AI arkadaşlığı sunan bir tool. İşte bunun aboneleri var tabii ki. Şirket kapanıyor

mu, satılıyor mu, ne oluyor? Bir şekilde o AI arkadaşları şey oluyor yani shutdown oluyor diyeyim size. Kriz çıkıyor. İnsanlar hani sen nasıl öldürürsün işte benim E arkadaşımı

gibi. Yani mesela bence çok şey bir konu bu. E nasıl diyeyim? Çok böyle kabak gibi ortada teknolojik olarak. Yani bu

konuştuğumuz her şeyin en net örneği belki. Teknoloji bugün geçerli. Regülasyon namına yapılan hiçbir şey

yok. Yönetişim namına yapılan hiçbir şey yok. Eee,

o yüzden ben çok kısa vadede görüyorum. Yani yani her şeyi bizim yerimizde yapan bir yardımımız olacak, birimiz olacak.

Maillerimizi okunacağız. İşte acıkça eee daha önceki derslerde konuşmuştu mesela hangi saatte ne yiyeceğimi

bilip bana sipariş verebilecek pozisyonda oluyorsam eee yani giörü

yaşayacağız. Osman tab ve yani şöyle düşünün karar vermed

şöyleden yani insanoğlu öyle işte alışkanlıklarınız da değişecek

yani. Mesela WhatsApp'a e-postadan WhatsApp'a geçti iletişim. Şimdi daha fazla şey hissetmiyorum. Mesela birine

bir şey soruyorsun 5 dakika sonra cevap gelmezse ihtiyacın yok o bilgiye. O yanıtın 5 dakikada gelmesi lazım değil

ama yani onun gibi karşısında bir şey var. 7 gün 24 saat çalışıyor istersen. Hatta zaten çoğunlukla öyle sana böyle

okşayıcı güzel cevaplar veriyor ve onun yerine işte bir arkadaşım var arıyorsun açmıyor. Gel diyorsun gelmiyor.

İstediğin gibi konuşmuyor. Anlatabiliyor muyum? Bu yani bu çok şey bir şey. Bu insanın alışkanlıklarını da

halihazırda ilişkilerini de eee çok ciddi değiştiren bir şey. Eee ve bu AI

companion konusu bilmiyorum beni çok ürkütüyor ya. Bir yandan mesela özellikle böyle belirli ülkelerde

İngiltere Birleşik İngiltere gibi eee Birleşik Krallık gibi çok fazla böyle

yaşlı ve işte birtüm beyinsel hastalıklarla eee

nasıl diyeyim? uğraşan uğraşan dolayısıyla aslında teknik olarak bu ai companionlara da çok ihtiyacı olan insanlar da var ama işte onu kim o ihtiyacı gerçek çözümde

buluşturacak kim ihtiyacı olmayanların bulacağı ürünleri kısıtlayacak

engelleyecek aslında yani şu anda hani işte yalnız olup flut edenler gibi gibi

birçok haberlere 18 yaşan büyük müsünüz diye sorup şimdı

eee eee ne diyelim ona? Kişin sosyal 18 pornografik seksüel neyse içerikler

sunmaya başlayacak mesela yeni yılda openin kendisi başlayacak yani.

Bitirdik mi?

Sayın Erman Taylan'a bir alkış

hocam. Çok teşekkür ederim. Ağızınıza sağlık. Çok eee zevkle dinledik. Çok bilgilendiriciydi. Eee ben tekrardan

yne sizin nezdinizde tüm PIB ailesine tekrardan bizleri konuk ettiği için eee bu akşam çok teşekkür ediyorum. Eee ufak

eee iki tane minik hatırlatmam var. Bu hafta biraz dersler yoğun. Eee yarın

online derste eee Sayın Bertu Oymak'la beraber olacağız. Bertu Bey bize

Amerika'dan eee katılıyor olacak. Eee, perşembe günü de eee, Bertu Bey, e,

Bertu Bey'in paylaşacağı konuentik eğer konusunu, eee, paylaşacak bizimle.

Perşembe akşamı da iki farklı, eee, oturumumuz olacak. Değişik bir ders yapacağız. Eee, bugün aslında Erman Bey

kısmen biraz da bahsetti, dejindi. Vipe coding yapıyor olacağız canlı yayında

uygulamalı şekilde. Eee, ilk bölümde ve yaklaşıkl olarak bir 45 dakika, 50

dakikalık bir bölümde, eee, Recep İlkbaar eee, dersi olacak ama konukları olacak. Eee, ikinci bölümde de eee, bu sefer biraz işin sanat tarafına gireceğiz. Yapay zeka sanat tarafına gireceğiz. On da yine eee Recep İlkbar Sunuy olacak.

Yarınki dersi ve eee perşembe günü dersi lütfen kaçırmayın diyoruz. Eee yoklamaları eee lütfen takip edelim

arkadaşlar. Eee chaten eee ve diğer eee farklı kanallardan terafi eee sınavı ile ilgili sorular geliyor. Eee ilk terafi sınavımızı yaptık. Onu bitirdik. Onun süresi de tamamlandı. Eee şu ana kadar eee 2 sınavı 1 terapi sınavı yaptı. Bu cumartesi günü 3ün kuizimizi yapacağız. Sonra arkasından bir veya iki tane daha terafik quizi olacak ki eee geride kalan arkadaşlarımız eee öndeçiler yakalayabilsinler diye. Telafffi quizlerini sık sık yapıyorum. Eee yapıyoruz. Eee programlıyoruz. Çünkü

netice itibariyle burada burası bir öğrenme topluluğu ve birbirimizle yarışmıyoruz. Herkes kendisiyle

yarıştığı için eee onun için terfi quizlerini sık tutmakta herhangi bir beyis yok. Eee hepинize eee hem şey eklemeyi unutuyun unuttum.

Eee kitap yazdım ve bugün ön siparişi açıldı ve bun söylemeye unuttum şu an.

Teşekkür ederim. Şeyi düşünüyordum. Siz quiz deyince, siz quiz deyince bizim de kitabı içinde bir QR kod var. Madem bu kadar paradigma değişiyor falan dedik. Çok kısa bahsedeyim. QR kodu okutuyorsunuz. Yapay zekanın hazırladığı

kitap özetleri var. Onlara ulaşıyorsunuz. Quize'ye ulaşıyorsunuz ve kitapla konuş diye bir şey yaptık.

Sadece kitabı yani bir chat GPT düşünün. Sadece kitap biliyor. İşte şunun örneği neydi? Bunun şeyi neydi,

açıklaması neydi? Bu böyle miydi? gibi sorular sorabiliyorsunuz. Şimdi quiz deyince aklıma geldi kitabı da Buğra diye bir arkadaşınla beraber yazdım.

Buğra diyecek ki nasıl yani bir buçuk saat konuşum ve kitaptan bahsetmeyelim mi? Zaten bülten abone olduysanız en

yukarıda onun da linki çıkacak. Eee, evet. Soft commitment'i tekrardan hatırlatalım. Aynı zamanda Erman Bey'in

de biliyorsunuz LinkedIn'den, eee, eee, kitabı ismi Yapay Zeka.

Çok sade, çok sade ve, eee, amacını ifade ediyor.

Erman Bey'i aynı zamanda LinkedIn'den eee, bağlantı da kurabilirsiniz. Eee, tekrardan sizlere geldiğiniz için ekran

başında da bizi seyreden tüm Dijital Liderlik Akademisi katılımcılarına teşekkür ediyoruz. Yarın online

dersimizde görüşmek üzere. [Alkış]

8. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=pYsMcCkSkXc&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=8>

içeriği

Tamam. Çok teşekkür ederim arkadaşlar. Merhabalar. Eee

bugün eee bu akşam eee Dijital Liderlik Akademisi 2026'nın eee 8. dersinde eee

beraberiz. Biliyorsunuz dün bir hibrit dersimiz oldu. Erman Bey le beraberdik.

Eee bugün de yine eee çok ilginç ve çok enteresan ve dolu dolu bir eee

seminerle, bir dersle yine beraberiz. Eee aslında daha önce eee Dijital Liderlik Akademisi'nde eee konuk olan

eee bizlere sürekli destek olan eee çok değerli bir konuk eğitmenimiz var. eee,

Agent Pie kurucu ortağı Bertu Oymak. Eee, Bertu hoş geldin Bertu. Bu arada e

Bertu Bey bu arada Amerika'dan eee, bize bağlıyor. Eee, hoş geldin Bertu.

Selamlar. Selamlar. Nasılsınız? İyidir. Eee, siz nasılsınız? Havalar

nasıl falan diye sorayım. Havalar nasıl? Burada hava çok değişken. Türkiye'de

yağmurlar görülmemişken biz burada kar gördük. Ben Ohio'dayım. eee ciddi kar

vardı yani burada sıfırının altında geçirdiğimiz bir sürü zaman oldu ama buradaki insanlar normal hayatlarına

devam ediyordu. Buranın normaliymiş. Bu sene de bir de ekstra kar yağmış. Şu anda yine soğuk bekliyoruz ama bugün güzel bakıyorum güneşli bir hava var

zaten. Arkaya da yansımış güneşler. Evet. Eee tekrardan teşekkür ediyorum. Yine yayının sonunda beraber olacağız

ama tabii şunu vurgulamak lazım arkadaşlar. Gördüğünüz gibi Bertu Bey'in arkasında çok güzel bir background var.

belki biraz bahseder eee backgrounddan bize. Aynı zamanda Bertu Bey'in eee

Perşembe günleri değil mi? Eee YouTube'da canlı yayınları da oluyor. Eee kanalı da belki şimdü sözü ona

bırakacağım. Kendisini sunum sunuma koydum biraz. Aynen. Ondan da bahsedeyim. Çünkü arka taraf çok ilgi

çekiyor. Ne ol nedir bu falan diye. Benim kendi hobimi biraz bir şeyler yapmaya çalıştığımız. Evet. Aynı zamanda YouTube kanalınızı da

söylerseniz Noform Academi takipçileri sizi de takip etsinler. Ev teşekkürler. Onu da koydum. Birazdan

konuşalım onları da. Beni davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum bu arada. Eee bu sene geçen seneden bu yana program da

gelişerek ilerliyor. Bu sene yayın içerisinde çok daha aktif olduğunu görüyoruz ama zaten hayatımızın içinde

de böyle. Şimdi sunumuna da detaylara baktığımızda eee bunu fark edeceğiz. Sunuma geçmeden önce şey olarak

söyledeyim. Bu taşınma sürecinde eee buradaki legal işler olsun, ne bileyim taşınmadaki buradaki farklı hayat olsun

chatp benim yol arkadaşım, canım, kanım. Yani ben onunla yaşıyorum. Eee her şeyi soruyorum. Eee bunu da konuşuruz zaten. Hayatımızın bu kadar içine sirayet etti. Eee yakın bir tane chat GPT şey

çıkartmış. 2025 rap çıkartmış işte sen ne yaptın bu sene falan diye. Bir fotoğrafını falan yapmış. Yani her şeyin

var içerisinde. Bu sene taşındı, kanalını açtıñ diyor, ürünler çıkarttıñ diye falan imajını yapmış. Müthiş bir olay

ya. Eee, o zaman şöyle yapalım hemen. Ben de çok merak ettim eee, anlatacaklarını.

Sözü eee, sana bırakıyoruz. Eee, biliyorsun daha önceki derslerimizden de

eee, Dijital Liderlik Akademisi katılımcıları eee, sorularını chat ekranından eee, yönetecekler ders

sonuna doğru. eee ben de onları mümkün mertebe eee konsolide edip eee sana yönetmeye çalışacağım. Eee sözü sana bırakıyorum. Teşekkürler. Bir bakayım şimdi ekranı doğru verebiliyor muyum? Heh şurada. Aynen şu an bunu ekrana vermeyi başardım diye düşünüyorum. Kendimi de buraya alırsam bence tamam. Yaptık. Geldi değil mi ekranım? Her şey tamamsa burada. Buradan. Okey. Tamam. Herkese merhaba.

eee, Bertu, ben Bertu Oymak, eee, yaklaşık 17 18 olacak belki eee, ürün yöneticiliği yapıyorum. Eee, chat'i aktif okuyorum bu arada yorumlarınızla. Yani interaktif bir şekilde devam edeceğimiz bir yapı yapacağım. E, ama

önce şeyden bahsedeyim. Eee, arka taraftan bahsedeyim. Böyle küçük bir reklam gibi tarafta ben, eee, kartlar,

Poké kartları, Legolar üzerine toplamayı ve bunların hikayelerini anlatmayı çok seviyorum. Arka taraf hem kendi koleksiyonum hem de Türkiye'den bazı ürünlere erişimde problemler yaşadığımız

için Türkiye'deki arkadaşlarımız için aldığımız işler var. Kendi hikayelerimizi Collects YouTube kanalında anlatıyoruz. Ortağım Eren'le beraber. O da hem işte ortağım hem bu eee işimizde ortak yani collek yazdı

ortağım. Beraber her Perşembe 20.30'da canlı yayınlar yapıyoruz. Videolar çekiyoruz. Eee Amerika'dan hikayeleri

anlatıyoruz. Pokemonla Lego'ya ilgisi olanlar varsa bu tarafa beklerim deyip eee hikayeye devam edeyim. Kendime böyle

bir yayın odası şey düzeni kurdum. Eee buradan böyle kart açtığımız falan keyifli bir şeyler yapmaya çalışıyoruz burada. Şu videoyu da şöyle düzelttim. Süper oldu. Eee şimdî bugün neyi konuşacağiz? Şu bir tık geri gelerek başlayayım. Acentik yeni dünyayı konuşacağiz. Yani müşteri kavramı değişiyorum konuşacağiz. Eee, çünkü

agentların hani seksi adı agentların adına ne derseniz, asistan mı dersiniz vesaire burada şey kullanılıyor. Hani eee, sales agent, satış temsilcisi, yardımcı ama agent aslında sekreter

gibi bir şey. Yani asistan bana yardımcı olan eee hayatımıza bu kadar sirayet etmesiyle tüketim alışkanlıklarımız değişiyor. Yani %100 farklı bir yapıya doğru ilerliyoruz. Bunu, bu dönüşümü fark etmiyor olabilirsiniz. Yani bazı dönüşümler biz farkında olmadan yaşanıyor. Eee, bunların sebeplerini konuşacağiz. Bunları nasıl yapıyoruz? E, neler oluyor? Bu tarafta konuşacağiz. Nasıl bu ailenlar bu kadar eee,

bilgili, donanımlı oluyordu? Hani şey vardı ya Will Smith'in eee, spaghetti yiyen görüntüsü, hikayesi vardır Al

tarafında. Hani başlangıçta Aayile üretilen videolarda o spaghettiyi ağzına burnuna dolandırıyordu. Ağzının içinden

çatal geçiyordu falan. Şimdi e görüntülerde EA ile gerçeği ayırt edemeyecek kıvama geldik. Eee burada

burada reklamları çok daha fazla çıkmaya başladı. Türkiye'de vermiyorlar falan ama bir AI girlfriend, boyfriend kavramı

var. Kız arkadaş, erkek arkadaş kavramı var. Şeylerde bahsedildi bilmiyorum ama buradaki insanlardan da duyuyorum.

İnsanlar ilişkilerini yapay zekâ eee sevgiliye çevirmiş durumdalar. Eee gün boyu mesajlaşıyorlar, şeyler yapıyorlar. Hayatımızın içerisinde bu kadar sirayet etmiş eee bir yapıda müşteri kavramı

nasıl değişiyor? Biz artık alışkanlıklarımız nasıl değişiyor? Bunlardan bahsetmeye çalışacağım. Şimdi bu ekranı biliyoruz değil mi? Ben chat'te de okuyorum. Bu ekran hangi ekran? Bilenler, kullananlar eee chat'e

kısaca bahsedebilir mi? Benim açılış sayfam kendisi olmaya başladı. Eee, sizlerin de öyle mi bilmiyorum ama eee, chat'te bakalım bu ekran ready when you are diye böyle biraz kesmeye de çalıştım detayları belli olmasın diye ama ne olduğu çok da belli.

Bakayım ilk yorum geldi. Aynen. Chat GPT görünce anlaşı anlamamak mümkün değil yani. Bu chat GPT ekranı. Eee, burada benim eklentide şey görünmüşt. Eee, Grammarly eklentisi kullanıyorum. reklam gibi olacak ama Grammarly eklentisinde yabancı iş yapan herkes için tavsiye ediyorum. Yani yazdıklarınızı düzeltten İngilizce tarafındaki önemli şeylelerden bir tanesi. Benim açılış sayfam oldu.

Yani güne chat GPT ile başlıyorum. Telefonumdan olsun, eee, bilgisayardan olsun. Açılış sayfam. Yani hayatımın akışı bununla beraber değişti. Ready when you are dediği bir basit bir prompt girdiğimiz ekran da dünya düzeni bu tarafla değişti. Yani önceden ne kullanıyorduk? Burayı kullanıyorduk değil mi önceden? Google'a, Google'a Google.com Chrom yazan ya da Chrome'dan search tarafiyla en son ne zaman yaptınız hatırlıyor musunuz? Yani Google aramasını yapanlar.

Hala kullanıldığına eminim ama eee uzun zamandır yapmadım diyen var mı? Google'dan arama. Yine bir chat' bakalım. Ben hocam wow. Bu tarafta Google'daki aramayı kendim eee azalttığını fark ettim bu şeyde.

Çünkü bir saat önce geldi. Evet. diyenler. Ben Google'a girmek için internete Google yazıyorum. Oradan giriyorum. Var ve azalttık. 724. Aynen. Uzun zamandır gerçekten yapmadım. Hala aktif kullanıyorum. Bunun böyle olacağını tahmin ediyordum. %5050 durumda. Bu bile çok büyük bir başarı. Bakın uzun zamandır Google açılış sayfamızdı. Yani herhangi bir browserinizla girin. Google'ile açılır. Browserinizdaki search bar'a yazı yazmaya çalışın. Google search'e gider. Eee görsel arıyorum, şey yapıyorum falan. Birçok noktada kullanımımız o kadar azaldı ki bunun temel bir sebebi var. Ben eşimle mesela geçen konuştuğumuzda burada bazı kelimelerin hani anlamlarını falan bulmak istediğimizde eşim mesela sözlük kullanıyordu. Reneng eski şeylelerden sözlük var. Oraya kullanıyor mesela.

Onunla da benzer şey yaptık. Yani niye sözlük kullanıyoruz ki? Şimdi chat GPT'ye burada bir kelimenin anlamını sorsam bana kelimenin kökeninden kullanım örneklerine hangi değerde neyi ifade edeceğini kadar bana şey yapıyor.

Benim arkadaşımız, eşimiz, dostumuz gibi bu tarafta en önemli olan şey çok basit bir dürtüden yola çıktığı bu taraflar.

Nedir bu? Bu basit dürtü eee text yazıyorsun ve cevap veriyor. Şimdi mesajlaşma iletişimde geçmiş hikayelerimize bakalım. En temel şeyimiz değil mi karşılıklı? Yani dumanla haberleşik, mektup yazdık, SMS attık, MMS attık. WhatsApp'ı sürekli kullanıyoruz. Hala bir mesajı mesaj yazıyoruz. Yani hep bir şeyimiz var. İletişim tarafımız var. Direkt birebirde %100de konuştuğumuz şeyleri ayı tutuyorum ama bilgisayarla, telefonla olan muhabbetimizde hep bir yazı alışkanlığımız var. Chat GPT ya da tüm AI tarafları. AI yapay zeka chat GPT'den önce de vardı elbette. Bu modeller ve o yapılar daha derin eee daha da zorluk isteyen yapıdaydı. Ama şimdi niye kolaylaştı? Şimdi kolaylaşmanın sebebi çok basit bir dürtüden çalıştığı için eee mesaj yazıyorsun ve yanıt geliyor.

Ve Google'da verdığın yanıtı bak arasında şöyle bir fark var. Şimdi sol taraftaki herhangi bir Google'a yani bu tarafa yazıp bir tane görüntü aldım tarafta. Ben de Google'ı bugün kullandım bunun için. Eee aşağı ekran görüntüsü gelmiş özür dilerim. Eee, burada sol tarafta sohbetine devam edebilirken sağ tarafta eee, işte how to write a sales pitch dediğim zaman eee, Google tarafından bana siteler veriyor ve bu sitelerin içerisinde kendi içeriğimi özelleştirme imkanımın olup olmayacağına dair bir fikrim yok. Fakat chat GPT ben bunu beğenmedim, böyle devam edeyim, şöyle gidereyim, böyle giderim diye. Herhangi bir yapay zeka bu arada chat GPT reklamı yapmıyorum. Burada örnek olsun diye onun üzerinden gidiyorum. Chat GPT yapay zeka üzerinden gittiğimiz zaman bizim elimizde iterasyon yapma kabiliyetimiz var. Bizim geçmişimizi biliyor. Bizim dinamiklerimizi biliyor. Sevdigimiz, sevmediğimiz şeyleri biliyor. O yüzden bu tarafa daha yatkınız. Bir şey yazıyorsun, bunu beğenmedim, şurasını değiştiriyorsun, öyle yapıyorsun. Bir web sitesine gidip bunu yapmaya çalıştığında böyle bir şekilde büyük bir sirayeti var hayatımızda. Konu günün sonunda geldi. Bir Google Open AI ya da yapay zeka savaşına gelmeye başladı. Bu noktada iki tarafta adımlar atıyor. Yani Google'ın 99'dan 99 ve sonrası olması lazım. Yıllar süren bir egemenliğinin ilk defa yıkılması söz konusu. Bugün bile bakın chat'te %50 şeyden bahsediyoruz. Yani

%50 kullanıyorum diyen var, kullanmıyorum diyen var. Bunu 5 yıl önce sorsaydık Google kullanmıyor musun? En

son ne zaman kullandım diye son 3 gün içerisinde mutlaka kullandım yanıtını alacağımıza adım gibi eminim.

Dolayısıyla burada bir tüketim alışkanlığının değişmesinden bahsediyoruz. Bu alışkanlık bizi çok ama

çok farklı bir noktaya götürürecek. Eee, şimdi ondan konuşacağız ama bu savaşta iki taraf da farklı şeyler yapıyor.

Örneğin Google kendi tarafına şimdî bakın aynı örneği Google'a yazıp tekrar buraya koydum. How to write a sales pitch diye bir Google'a search yaptığında Google yapay zekayı buraya

getirmek zorunda kaldı. Bakın tepede AI overview diye kendi sonuçlarını veriyor.

Fakat gördüğünüz gibi bu deneyim bütünlük bir deneyim değil. Bunun böyle olamayışının da bir sebebi Google'ın çalışma yani iş modelinde bu aşağıda gördüğünüz sponsored resultlara ihtiyacı var. Yani manizasyon yöntemi bu. Oraya senin linkini önde çıkartacak ki böyle yapacak. Şimdi o yüzden AI overview'u

veriyor ama orada küçük bir format devriyor. Browser alışkanlığı devam ettiği için chat GPD farklı bir adım

attı. Open AI biliyorsunuz kendi browserini çıkarttı. Çok iyi tutmadı ama burada browserden ben tüm bir acentik

deneyim yaratıyorum dedi. O sırada Cemini Cemini ya da işte Cursopicle beraber şeye Google Chrome'a eklenti çıkarttılar. Yapay zeka hikayelerin bu tarafta olsun.

Dünyada yapay zeka gibi bir ürünün bakın majör ürünlerin içerisinde bu kadar hızlı entegre edildiği başka bir ürün olmadı. Bugün Slayagir var, Stripe'agir var, ne bileyim Microsoft Word'ün de var, Google Slice'ın da var. Yap eline attığın her uygulamanın içerisinde mutlak bir yapay zeka entegrens anı var. Hiçbir dönemde bir ürün entegrasyonu

dünyadaki majör ürünlerin içerisinde bu kadar hızlı olmamıştı. Yani böyle büyük bir yayılımdan bahsediyoruz. Şimdi bu yayılım bize şunu getiriyor.

Bu buna biz Web3 ile beraber de diyorduk ama Web3'ün hikayesiyle de birleşen bir nokta. Tam olarak yeni nesil internet

bu. Web3 dediğimiz yeni nesil internet bu. Nedir o yeni nesil internet? Chat GPT arayüzü. Chat GPT olmasına gerek

yok. front girdiğin bir soru sorabildiğin basit bir arayüzü. Bakın

bunu şey olarak düşünebilirsiniz. Bir 10 yıl içerisinde bütün uygulamalarınız chat GPT arayüzü gibi açılacak. Bir uygulamaya girdiğinizde sadece basit bir mesaj yazacaksınız. Onun butonu neredeydi? Tasarımını öyle mi yapayım? Hangi menünün altından nereye gideyim
vesaireler yavaş yavaş ortadan kalkacak. Çünkü insan kolay iletişim yapabildiği yere doğru gidiyor. Mesela bugün şey sorayım. Bankacılık uygulamasındaki tüm fonksiyonları kimler iyi biliyor?

Bankacılık uygulamasının içerisinde neler yapabildiğinizi örneğin hani hadi havale yapabiliyoruz işte kredi kartımıza bakabiliyoruz falan. Bankacılık uygulamaları süper app gibi çalışır. İçlerinde o kadar fonksiyon var
ki aradığınız bir yayı şeyi banka uygulamasında bulamadığınız oldu mu?
Mesela ben çok kullanıyorum bankacılık uygulamanın o şeylerini. Search'leri falan eee inanılmaz sıkıntılı çalışıyorlar bu noktada. Yani search ettiğim şeyi bulamıyorum. Eee ama orada bana ufacık bir asistan olsa
mesela bizim buradaki yani Türkiye'deki bankacılık uygulamalarının asistanları bu noktada gelişmiş değil ama burada
kullandığım bankacılık uygulamaları var. Ön basından mesela Bank of America içerisinde bir yapay zeka entegrasyonu

var ve ben hiçbir şey bilmememe rağmen onun içine sorduğumda eee beni istediğim yere yönlendiriyor. Şimdi chat'e
bakıyorum eee bankadan nefret ettiğim oldu diye söyleniyor. Eee bunlara izin vermiyorum. çok malzeme veriyor. Şimdi bunu da parantez açarak söyleyeyim. Eee,
biraz Cem Yılmaz hikayesi gibi olacak ama eee, datanızın sizin izniniz dışında
gitmediği yer yok dostlar. Yani datanız zaten her yerde, yaptığınız her adımda
cihazınıza kaydedilen yayda, orada, burada, bilmem nede. Yani siz kendi güvenliğiniz internette varlık
gösterdiğiniz sürece datanızla ilgili eee, güvenliği %100 sağlayamama
ihtimaliniz çok yüksek. hepsini kapatabilirsiniz. Hepsinin kapatılma yöntemi var. Ama eee bence bundan
çekinmeye gerek yok. Şu sebepten söylüyorum. Güvenlikte verdığınız riskle aldığınız faydayı ben terziye
koyduğumda fayda daha fazla ağır basıyor. Dolayısıyla ben o tarafa odaklanıyorum. Yoksa eee
hani canlı yayın ama çok şey yapmayayım. Hangi datanız nerelerde nasıl geziyor? Zaten bunu eee
haberlerden oradan buradan

herkes çok iyi bir şekilde biliyordur diye tahmin ediyorum. O yüzden bu tarafı parantez açarak böyle kapatmış olayım da

benim burada bir çekincem yok açıkçası. Eee Cem Yılmaz hikayesinde şey gibi eee mangal yaparken şeyivardı ya gösterisinde Facebook datalarım benim Amerika izliyor hikayesi. Öyle

yapmayaşım. Eee versek de vermesek de her yerde data açımız olduğuna güvenlik açısından yine savunmasız haldeyiz. eee

yapay zeka teleskreterler yüzünden müşteri temsillerine bağlanamıyoruz demişler. Valla

şu anda uzun süre sıralar bekleyip müşteri temsilcisine ulaşmaktansa biraz oradaki şeyler mükemmel demiyorum bu

arada yapay zeka ama lütfen gelişmeyi şu hızla görün. Şu an bugün yapay zeka

videolarını ayırt edemeyecek duruma geldik. Ben hala sesten ayırt ediyorum mesela. Çoğunuz da öyledir. Eşim dün bir

video izliyordu Instagram'dan duyduğum anda ekranı görmüyordum. Bu yapay zeka dedim. Eee, hakikaten öyleymiş.

Görüntüden anlıyorsunuz, şeyden anlıyorsunuz. Fakat bunu 2 yıl önce böyle bu ne ya dedığınız şeyleri bugün

düşünüp ayırt ediyorsunuz. 2 yıl sonra onu da ayırt edemeyeceksiniz. Yani öyle düşünün. Çok hızlı, eksponansiyel

gelişen bir yerden eee bahsediyoruz. eee, sadece app kullansak falan dedığımız

yerlerde bu app'lerde de, eee, güvenlik tarafları falan o taraf için soruyorsanız eee, her türlü leak oluyor.

Hani iPhone'un, Apple'in Privacy First dediği bir yerde arka tarafında kendi datanızı işlemediğini düşünüyorsanız,

eee, büyük polyanacılık yapıyorsunuz. O datalarınız her türlü işleniyor. Eee,

WhatsApp'ta yazışma kullanırken ertesi gün reklamı saniyeler içerisinde arkadaşınızla konuştuğunuza ürünün

reklamını görmek tesadüf. değil açıkçası. Şimdi biz ama kendi konumuza dönemlim. E Google ve Open Al yani yapay

zeka tarafları bunun üzerinde büyük büyük bir savaş içerisinde girmiş durumdalar. Google ilk defa böyle bir

güç kaybetmiş durumda. Google'in monetization yöntemi neydi? Buraya sponsorlu reklamlar veriyor. Az önce chat'te de gördüm. chat GPT bunu

yapmayacağını vaad ediyordu. Yani ben hiç oraya sponsorlu reklamlar vermeyeceğim diye söylüyordu. Fakat

bugün chat GPT'nin üzerinde sizin ürününüzün çıkması için train edebileceğiniz

hizmetler var. O kadar dışarı böyle backlink gibi düşünün bunları. zamanında SEO optimizasyonu için kullanılan sizin

ürününüzle ilgili internete o kadar haber yayıp chat GPT tarafından okunup öğrenilmesini sağlıyorlar ki chat GPT'ye

bir ürün sorduğunuzda sizin ürününüz ortaya olmuş oluyor. Zaten geleceğimiz nokta da tam bu. Internetin yeni arayüzü

dediğimiz bu yapı bir chat GPT Super App ya da bankacılık yapınız içerisindeki bir text alanı ya da herhangi bir yerde

kullandığınız örneğin evinizdeki Amazon Alexa ya da Google eee Apple Siri,

Google Home ne dersiniz ya da eee keşke devam etselerdi. Arçelik'in böyle bir

şeyi vardı. Ben de projesinde çalışmıştım zamanında. Türkçe konuşan yerlerde birçok bariyer vesaire ortadan

kalktı. Eee reklam ve etik ayırmaları nasıl ayrılacak? hiç ayrılmayacak.

Yani bu ikisi, bu kavramlar eee birbirinin içeresine geçiyor. Kaynaşmış durumdalar. Artık tek bir arayüz üzerinden bu kullandığınız önce kullandığınız app'lerin arayızları değişecek. Tek basit bir prompt ekranına

dönecek. Daha sonrasında örneğin belki de sadece kullandığınız telefonun arayüzünde bir soru sorarak

hayatınızı her yerde yapacaksınız. Bu nereye götürecek biliyor musunuz? Google'ın burada mesela Open A'ın

savaştığı nokta ya da müşteri kavramı değişiyor d diye benim bu sunumda anlatmak istediğim nokta olarak şu.

Bakın bu chat GPT ekranı ve şu anda bu sistem canlı çalışır durumda. Burada

kullanıcı istiyor ki eee bir eee yemek takımı işte kap çanak seti almak

istiyorum diyor ve bunu chat GPD'de aratıyor. Ben sana bunları buldum diyor.

ETS'de de buldum bak burada vesaire diyor ve siz çıkmadan chat GPD'den

çıkmadan siparişinizi ETS ekranının üzerinden gerçeklestirebiliyorsunuz.

Bakın şey chatpt ekranından üzeriyle çok daha yakın dünyanın en önde gelen ödeme

kuruluşlarından Stripe eee Open Ai ile chatpile olan entegrasyonlarını bugün

Instarts C ve buna benzer ürünlerle alan entegrasyonlarını duyurdu. Bakın bu şöyle bir şey. Etsi ya da örneğin Amazon

resell yapanlar varsa eee ya da işte dropshipping vesaire yapanlar

varsa, Amazon'da herhangi bir ürün satanlar varsa ya da trend yolda diyeyim yani fark etmez. Orada bu kadar rekabet

varken ürünün öne çıkmasının ne kadar önemli bir kavram olduğunu çok iyi bilirler. Çünkü bütün para oraya nokta o

noktaya gidiyor. Sizin bir dükkanınız var ve o dükkanın birilerinin gelmesini gelmesini istiyorsunuz. Fiziksel hayat

da olsa ne yapıyorsunuz? İşlek yere dükkan açıyorsunuz. Ona göre daha fazla dükkan parası kirası ödüyorsunuz. Online

dünyada ne yapıyorsunuz? Reklam veriyorsunuz. İşte mesela sarı site diyeyim. Sarı siteye girenler varsa orada boostlamalar var. Öne çıksın

diyenler var vesaire. daha fazla öne çıkması için para harcıyorsunuz. Peki ya

hiç buralara girmezlerse yani sizin trend yola koyduğunuz ürünü chat GPD'den

biri bulup alması için ne yapmalısınız? Yani ürününüzün burada müşterinin

karşısına çıkması ya da bugün bu kararı müşteri veriyor. Yarın bu ekranı da hiç

görmeden benim bir tane tencereye ihtiyacım var. Şu boylarda bir tencere alır mısın? Uygunu da olsun. dediğinde

bu agent'in en uygunu bulup alışveriş yaptığında sizin ürününüüzü

bulduğundan nasıl emin olacaksınız? Bakın yeni nesil müşteri. Müşteri kavramı değişiyor dediğinde artık

alışverisi yapan kişi siz değilsiniz. Agent yapmaya başlıyor alışveriş. Bunlar finans ortamında trading

tarafları için böyle kullanılıyor. Bot sizin yerinize alım satım işlemleri yapıyor. Eee alışveriş tarafında böyle.

Siz diyorsunuz ya mesela hani hep yapay zeka örneklerinden verildiğinde benim için seyahati planlaşın mesela müthiş

planlıyor değil mi? Aile bilgilerini giriyorsun. Ne yapmak istediğini giriyorsun? Neyi neyi sevmediğini biliyor. Bana bir tane tatil planla

diyorsun. O sonra çok güzel planlıyor. Sonra herkesin içinden şey geliyor ya. Tamam çok güzel plan olmuş. Uçak

biletini de alır mısın? Uçak biletimi de benim için al. Buradaki işlemler eee yap vesaire. Okey. Aliyorsun. Ya da bir

otelden rezervasyon yap o zaman dediğinde siz neye bakıyorsunuz? Kaliteli otel olsun. uygun fiyat olsun.

Sizin kaliteli ve uygun oteliniz eee agent tarafından görülmeyece ne

yapacaksınız? Yani artık sizi tercih etmeyecek. Buradaki agent yeni müşteri

eee bugün belki ütopik geliyor. Buradaki kullanıcımlar eee

fark nasıl hayatımıza hiç entegre olmayacakmış gibi geliyor ama gittiğimiz

yönün burası olduğunu görmenizi, bilmenizi istiyorum. Bu tarafta agentlar yani hepimiz hani hayatımda ben çok

istemiştimdir şey keşke benim hayatımda da bir asistan olsa da benim hayat böyle organize etse bu işleri vesaire diye.

Bunun agentlar tarafından sağlandığında güven unsurunu da koyduğunuzda bakın şu anda güven %100 bu tarafta var diye

söylemiyorum. Eee bu güven burada şu anda hala

kullanıcının son onlayına bırakılmış durumda. Hiçbir agent çoğunlukla bu işlemi tamamlamıyor. Mesela eee Open

A'ın çıkarttığı browser agentlarında bile işte en son ben senin işlemlerini sonuna kadar getirdim, onay veriyorsan

yapıyorum gibi bir noktaya geliyor. Eee bakayım özel izinlerle iki farklı

tencere rekabet nasıl olacak? İşte rekabet nasıl olacak? Rekabet burada iki fark aynı tencere. Aynı tencereyi almak

isteyen biri için örneğin iki bakın şöyle bir şey düşünelim. Aynı ürünü satıyoruz. eee, aynı fiyata satıyoruz

ama siz, eee, normal eski düzende trend

yola reklam verdığınız için üste çıkiyorsunuz. Dolayısıyla sizin ürününüz satılıyor. Benzer şekilde ürününüz

burada e yapay zeka tarafından erişilebilir duruma getirildiği noktada

sizin ürününüzü satacak. Bakın dağıtım kanalları değişiyor. Yeni yeni müşteri

kavramı değişiyor olarak tam burada Black Mirror gerçekleşiyor diye yorum gelmiş. Eee, benim bu ta lise zamanından

bir öğretmenimden kalan sözdü. Hayatımda hep öyle yer etti. Eee, filmler bir yerde sizi yeni dünyaya alıştırmak için

yapılır. Bilim kurgu filmleri hayal edilen her şey aslında gerçekten yapılmıştır. Eee, insan zaten hayal

etmediğini, düşünemediğini eee, ekrana veremez, değil mi? O yüzden Black Murer çoktan farklı yerlerde kullanılıyordu.

Bu tarz şeylerin yaygınlaşması zaman alacak. Bakın distopyadan bahsetmiyorum. Eee,

dünya var olduğundan beri iyi ya da kötü hep var. Eee, bunun teknolojiyle bir

ilgisi yok. Teknolojiler geldikçe, hayatımızdaki araçlar değişikçe hikayeler değişiyor sadece. Dünyadaki

iyi ve kötü kavramı neye inanırsınız inanın hep bir var. Yani tüm inanışlarında da iyi kötü kavramı hep

vardır. Elinizdeki aleti iyiye kullanmak ya da kötüye kullanmak bu vicdanen gelen

bir şey. Dolayısıyla Black Mirror'da kötü taraflarını görebildiğin gibi yapay zekayla bugün doktor tanısını çok daha

iyi veren mesela yazın Twitter'a eee uzun zamandır tanımı koyamayan doktorlarla chat TPT tanıyı doğru koydu

beni doğru yere gösterdi falan diye pozitifleri de görürsünüz ama chat GPT yüzünden intihar ettiği de

görebilirsiniz. Dünya üzerinde iyi ve kötü bu denge her zaman var olmaya devam

edecek. Siz ne zaman %51 pozitif tarafta yaşarsınız. O yüzden o zaman bilin ki lüksü yaşiyorsunuz. Pozitive odaklanın

demeye devam etmem lazım. Eee, tekelcilik benzeri bir durum mu ortaya çıkacak o zaman diye. Bakın şu anki

kavramlar değişecek diye değil. Dağıtım yöntemi değişiyor. Tekelcilik bugün mesela e-ticaret sitelerinde tekelcilikler yok mu? Yani ticaret sitelerinin kendileri tekelcilik değil mi zaten? O yüzden bu kavramlar hiç değişimmeyecek. Dağıtım şekilleri değişecek. Benim bugün burada bunları

size aktarma sebebim eee bunlara hazırlıklı olmak. Yani bu dönüşümün parçası olmak. Çünkü şu anda trend yol hepsi burada fark etmez. Bir yerde dükkan açığınızda karşılaşığınız

durumla 2 sene sonra satış yapmaya başladığınızdaki durum dünyalar çok değişmiş olacak. eee bilim kurgu var olan gerçeklerin vaktine önce lansmanıdır. Aynen öyle. Ben de bu noktadayım. Bakayım birkaç şey

okuyayım. Eee kişisel bilgiler için yapay zekalar detay bilgilere ulaşabilir mi? Yapay zekalar internette var olan tüm veri setiyle beslenir. Kimsenin gizli verisini cep telefonundan bir şeyi

okumaz. Eee datasetleri siz public olarak isteyip istemeden ne yaptıysanız onunla beslenmiştir. Bakın geçen gün şey vardı. Spotify'ın kaç ter bilmem kaç byte neyse bir şeylik eee verileri e indirilmiş ve bir serverda vardı mesela.

Onu train etmek için kullanıyorlar. Şarkı yapmak için kullanıyorlar. Bugün çok fazla yapay zeka yapay zeka

şarkıları görüp koyuyorsunuz değil mi? Müthiş de şarkılar. Bu arada her marka kendine özel şarkılara başlıyor. Bakın

eskiden bu işler o kadar pahalıydı ki Nil Kara İbrahim'i tanıyorsunuzdur, biliyorsunuzdur. Nil'in işleri adında

yaptığı, eee, kurduğu ajans sırf bunun üzerineymiş. Jingle yazıyordu. Şu an Nil'in yapmış olduğu bütün jingle'ları

yapay zekaya saniyeler içerisinde yaptırabilirsiniz. Hem de Nil'in eski işlerini vererek, "Buna benzer istiyorum" diyerek de verebilirisiniz.

Tüketim alışkanlıklarımız da değişiyor. Müşteri tarafı değişiyor. O yüzden farklı ürünler yani hayatınızda chat

GPT, Gemini, Obu bilmem böyle bir abonelik bedeli var mıydı? Daha önce Clinge A'ya abonelik ödüyor muydunuz?

Yani yeni tüketimlerimiz var. Hayatta da denge hep beraberinde geldiği için bir yerde getirdiğini bir yerden götürmen gerekiyor. O yüzden başka şeyleri unutuyoruz. Başka şeyleri bırakıyoruz

geride. Çünkü sınırsız para yok, sınırsız zaman yok diye devam edeyim.

Eee, ben hani burada siber güvenlik ya da ne bileyim şimdi nöroplazma bilgileri aydın böyle ahkam kesme tarafında değilim. Bu o yüzden çok bilgim olmayabilir açıkçası. Ben hep ürünücüüm. Ürün

tarafında konumlandım. Bu yapay zekayı da kendimize nasıl faydası olur oraları anlatmaya çalışıyorum. Yavaş yavaş devam

edeyim. Size bir hikaye anlatacağım. Bu tarafta geçtiğimiz eğitimde de anlatmıştım. eee bu hikayede eee bu

yapay zekanın nasıl ürünlere erişebildiğinden,
nasıl ürünlere eee daha rahat kullanabildiğini eee hangi teknolojiyle olduğunu bundan bahsedeceğim size. Eee zeytinli Rockfest benim ben 39 yaşındayım. 40 olacağım neredeyse önümüzdeki sene. Evet 40 olacağım. Eee zeytinli Rockfest'tin bende yeri
büyükür. eee gidenler var mıydı bilmiyorum ama Ren Cook vardı bunun öncesinde İstanbul'da. Eee şey Türkiye'nin güzel eee eğlenebildiği dönemlerde Rocken Kok Festival'ne gidenler eee ben gidememiştim mesela 2004 yılında üniversiteme gittiğimde 2005'te Zeytin Rakvest benim mahalleme ben Balıkesirliyim. 6 nokta yazılık vardı

o tarafta. Oraya geldiğimde ben çok sevinmiştim. eee, bir rock festivaline sonunda biz de gidebileceğiz diye İstanbul'da gidememiştim. İşte Hazer falan gitmek çok zor. İşte pahalı zeytin

rak ve süper çadır da kurarız, şey yaparız falan. Eee, ama ilk gittiğimde bizim şöyle bir problemimiz oldu Zeytin Rakvest'te. Eee, bizim cep telefonlarımızın şarjı, o zamanlar işte küçük noktalarımız vardı zaten. Şarjı hemen bitti. eee, kardeşimle beraber e bu şeyi sonra kardeşim bu işlerde benden çok daha cin

fikirlidir. Abi dedi, seneye biz burada bir stand açalım dedi. İnsanların telefonlarını şarj edelim dedi. Tamam

mı? Eee, saat 3 liradan şarj etsek herkesin telefon şarjı bitiyor zaten. Para kırarız ya burada dedi falan. Çünkü orada küçük bir bakkal vardı. Bakkal bir beşli 10'lu priz çekmişti. onun üstünden

böyle hizmeti veriyordu. Biz bunu yapsak, içerisinde yapsak çok iyi olur falan dedi. Tamam dedik ya yaparız yani. Niye yapmayağım? Eee, ne aldık? Bir babam sponsor oldu o zaman. Eee, bir marangoza bir stand yaptırdık. Böyle 300 gözlü içine bir elektrikçiden paralel

akım elektrik prizleri çektilik falan. Hepsini böyle yaptık. Sonra da ben e tabii ki Nokia ince uçlu ve kalın uçlular yani o zamanlardaki şeylerde. Sonra ben tanesi 1 liradan şarj aletleri

buldum. Bir yerden 300 tane şarj aletini getirdik koyduk oraya. Eee o zamanlar bu işlemleri yapmak için bu ikisi yeterliydi ve biz çok güzel para kazandık o zaman bu yaptığımız ilk yaptığımız işti kardeşimle beraber. Onun fikri zaten dert etme şarj et adında bir DJ demişti o zaman adına. Eee, sonra bu şarj aletleri telefonların gelişmesiyle artmaya başladı. İşte ne oldu? Apple geldi. Bakın Apple'in eski eee, şeyleri, Samsung'lar, işte Sony Erikson'lar, Nokia'nın diğer cihazları vesaire o kadar kal şey oldu ki arttı ki şimdi bu

işi bugün yapmaya çalışsa bir sürü şey tutmamız lazım. Ona paralel olarak işte o zaman 3G'ye geçişti vardi. O yüzden

şarj bir tık da o yüzden tükeniyordu. İşte MMS'ler, görüntülü görüşmeler falan vardı. Bizim böyle müşteri yaptığımız

eee müşteri olabilecek işte şarjı biten sayısı çok fazlaydı. Ne oldu? 2G geldi, 3G geldi, 4G, 5G geldi ve geldi. Geldi ve geldi. Yani bu taraflarda arttıkça arttı. Hepimiz eee etlerin gelmesiyle

beraber hayata böyle yeni işte şey yapmaya baş bekledik yani. Tamam mı? Bütün bu app'lerden artık hayatımıza

buradan kontrol edeceğiz falan filan diye şey yaptık. E sonra chat GPT işte az önce anlattığım şeyle beraber gelince

size de diyorum ya ets böyle olacak onu yapacağız böyle yapacağız. Kendi Jarvis'imizi bulduk dedik. Tamam mı? Bu

app dünyasının karışıklığından artık tek yere indiriyoruz falan. Ama hala bakın hala bu entegrasyonlar dışında chat GPT

ve yapay zekalarda şöyle bir sorun var. Bir şey yapmasını istiyorsun. Bir şeyler ters gitti diyor. Eee

yapamadım diyor. Beceremedim diyor. Olmadım diyor. Bunun bunun çok temel bir sebebi var. böyle olmamasını. Bakın bu

artık çok daha azaldı. Ben bu sunumu eee çok uzun zaman önce değil ay önce hazırladığında bu çok daha yaygındı. Bu hatalar çok daha yaygındı. Şimdi bu çok daha azaldı. Bunun sebebi aslında bu alet edevatların dijital dünyada kullandığımız alet edevatların insanlar için tasarlanmış olması. Yapay zekanın kullanabilmesi gereken alet edevatlar
işte o agent'in sizin ürününüzü bulabilmesi için gerekli alet edevatlar farklı. API deniyor bunlara. Eee işte

verilere erişebildiğimiz noktalar. Eee şöyle şöyledir. Nedir bu API'lar?
Bir ürüne erişebilmek için size ihtiyacınız olan anahtar. Dijital dünyada bir ürünü kullanabilmemiz için onun API'larına, anahtarlarına ihtiyacınız var. Gmail'in anahtarı farklıdır. Slayin anahtarı farklı. Eee,
işte Google Calendar'in farklı, FigBA'nın farklı, WhatsApp'ın farklı, farklı da farklı farklı. Ve bunları sizin yapay zekanızın kullanabilmesi için her birine anahtarlarını vermeniz gerekiyor. Bakın buna böyle erişecek sin, böyle kullanacaksın. Hepsine öğretmeniz gerekiyor. Bakın bir yapay zeka bu kadar anahtarla her birini nasıl kullanacağına çözüm bulamaz. Bunu çözebilmek için geçtiğimiz sene bakın bir yıl geçmiş üzerinden bir yıl 13. ayındayız. eee, Cloudy tarafı yani antropik model protokol adında bir eee protokol yani bir altyapı örneği çıkarttı ve dedi ki burada yapay zeka agentlarının, asistanlarının dijital dünyadaki ürünlerini erişip kullanabilmesi için bir standarda ihtiyacı var ve bu standartı da model context protokol adında şu formatta yapabiliriz dediler. API'larla bu iş olmuyor. Her ürünün API'ı var ama bu API'ı MCP'lere çevirmemiz gerekiyor. Çünkü dedi ki MCP'den önce bir elemin konuşma modeli her birinin benzersiz apileriyle olmakla beraber araya MCP'yi koyarsak elm bunlarla konuştuğu zaman arka taraftaki MCP bunların her birinin bağlantılarını çözer, yorumlar ve dolayısıyla siz FET akışına devam ederken aksiyonları alabilirsiniz gibi bir noktaya getirdi. Çalışma şekli bir sürü yapısı var. teknik taraflara onları geçiyorum ama aklınızda kalması için size şunlardan bahsedeceğim. Mac kullananlar derdimi

çok daha iyi anlayacaklardır. Mac kullananların USB derdi hayatı büyütür. Mac'in iki tane çıkış portu

vardır. Hepsi de USBC formatında. Eee ve elimizdeki artık iPhone şarjı falan da USBC. Samsunglar da öyle ama elinizdeki USB eski usul nerede? Bakayım. Benim şurada varmış. Eski usul arasındaki farkı göstereyim diye söylüyorum. Bakın bir sürü benim de burada portlar var.

Yani şu anda bir tane hub aldım oraya şey yapıyor ama nerede o? Şu işte bildiğimiz eski USB.

Bunu Mac'e sokamıyorsun. Mac'in böyle bir şeyi yok. Böyle bir

giriş yeri yok. Bu ne? Bu USB D nerede o? Hah, aynen. Bu formatta. Bunu Mac'e

sokabiliyorsun. Peki sen elindeki USB'yi Mac'e sokmak için ne yapacaksın? Araya bir dönüştürücü koymak gerekiyor. Araya

bir hub koymak gerekiyor. İşte bu hub yapay zeka yani API sistemlerinde MCP

server'ın yerini tutuyor. Ne yapıyor? Dijital dünyada kullanılabilen ürünlerle

ürünleri yapay zekanın anlayabileceği dile çeviriyor. Çünkü o formatta yapay

zekada tool'a sadece nasıl erişeceğini söylemiyorsun. MCP'lerde. Tool'u çağırırken adı model context. Yani

context bizim promptumuzu modelleyen bir yapı. Onu neyle çağrıbilirsin? Örnek

istek nasıl atılır? Karşılığında nasıl örnek sonuçlar gelir? Size bunlardan da bahsediyor. Şimdi bu bir teknik kavram.

MCP'yi bilmek zorunda değilsiniz. USB'nin fişini çektiler. Kalemini kirdilar biliyor da USB evrensel bir

protokol. USB'nin eski hali veri transferinde yeterli olmadığı için USBC'ye geçiş yaptık. USBC evrensel

standart olarak kabul gördü. Çok da iyi oldu. Hepimizin aynı fişi kullanmasında fayda var, değil mi? Öbür türlü Lite'in

kablosu, iPhone'un başka, onun başka, bunun başka çok zorlanıyordu. Eski gösterdiğim fotoğraf nasıldı? Tam olarak

o noktaya geliyor. Biz de bu alanda çalışarak başka şeyler yapmaya çalıştık. Hızlı geçeceğim bu tarafları ama işte

biz önce yapay zekanın block zincir'de işlemler yapabilmesi için Agent Pay'ı kurduk. Bugün burada olma eee olmama

vesile eden işte agentların blog zincirliği işlem yapabilmesi için bir açık kaynak e yazılım geliştirdik ve

Solan tarafında birincilik elde etmiştık. Daha sonra bunları otomasyona çevirdik. Yaptığımız işleri kullananlar

vara Google'ın otomasyonları var, N8N otomasyonları var. Aksiyonu tanımlıyorsun, agent senin için yapıyor.

Zapier benzeri bir deneyim. İşte ne yapıyorsun? Çekleşebiliyorsun. Ya da diyorsun ki şu işlemi yap, swap diyorsun, onunla değiştir diyorsun. Bana

verow build et diyorsun. Şöyle olursa böyle olsun filan filan diye bir sürü şeyler yapabildiğimiz yine early aşamada

yaptığımız bir yapılar. Çok fazla talebi yok bunun üzerinde çünkü bu otomasyon hayatımızda agentların güven kavramıyla

beraber gelecek. eee, yeni bir ürün çıkartıyoruz. Tam olarak da bu yapıda

ürününüzü agent ready hale getirin dediğimiz Aizac var. Ne yapıyor? İşte sitenizde aktif olarak çalışabilen bir

chat GPT ve aksiyon alabilmesini ister miydiniz diye konuştuğumuz bir şey. Yani o chat bubble'ını biz her ürünün

İçerisine getiriyoruz ve burada ne yapıyor bu şeyler? İşte apiniz olarak

MCP'ye değiştiriyor. Sunları hızlıca geçeyim. Ne yapıyorsunuz? Ürünüzü entegre ediyorsunuz. MCP oluşturuyorsunuz ve size bir chat butonu

veriyor. Artık o chat butonuyla beraber eee ürününüzdeki tüm aksiyonları yapabiliyorsunuz. Örnekler koymamışım

ama diyorsunuz ki bana şöyle bir kampanya aç ya da e-ticaret sisteme bu ürünün eee fiyatını değiştir, şunun

rengini değiştir, bunun stoğunu kontrol et vesaire vesaire gibi şeyler yapabiliyorsunuz. Dolayısıyla her ürünün

bir MCP karşılığı, her dijital ürünün MCP karşılığı olacak. Bakın şöyle bir

noktaya geliyor. Yani bugün ben bu şey işini tekrar yapmak istesem, eee, şarj

işini tekrar yapmak istesem bu gördüğünüz cihazların belki hepsine tekrar sahip olmam gerekiyordu. Ama

bunun yerine ne aldı? Bir USBC, USB Type C aldı. Artık tam bu eee bununla belki

de 5 sene sonra ben bu şarj istasyonunu tekrar kurmaya çalış kalksam bir USB

type C benim ihtiyacımı çözecek değil mi? Artık tek bir standart haline geldi. Eee telefonlarım bununla çalışır hale

geliyor. Şimdi hatırlarsınız Nokia'nın şöyle çalışan bir evreni vardı. Yani bu

2000'lerin başındaki Nokia döneminde şeyde Nokia ince uçlu ve şarjın gözleri yaşlı. Aynen öyle. Nokia ince uçlu ve

kalın uçlu diye iki tarafta bu tüm Nokia evrenini eee beslediğimiz bir nokta

vardı. Ama Nokia ne oldu? Bu kadar büyük ürün gamına sahip bir yer iPhone'un

gelişiyle bu tarafta eee kayboldu. Sonra kim hatırlıyor bilmiyorum ama eee Nokia

CEO'sunun bir açıklaması vardı. Hiçbir şeyi yanlış yapmadık ama yine de kaybettik. diyordu. Eee aslında yeni döneme adapte olmadıkları en büyük yanlışlardan bir tanesi. Nokia'nın hikayesi bu noktada çok üzücüdür maalesef. Eee hayatını değiştirdi birçok insanın ama iPhone farklı bir yerden o disruptive tarafıyla böyle geldi. Dolayısıyla benim de burada anlatmak istedigim yapı ürünlerinizi ya da kullanım şekillerinizi agent ready hale getirmeniz gerekiyor. Bu kendi ürünü reklamı gibi değil ama MCP'ye çevirmek basit bir işlem. Yani farklı farklı toolarla yapabilirsiniz. Çünkü gelecekteki alışverişinizi siz değil agentlarınız yapacak. Dolayısıyla Nokia'nın CEO'su gibi damage'ler vermemek için ürünlerinizi yeni dünyada yeni müşteriye hazır etmek için o müşteri siz değilsiniz artık. Agentlar bu dönüşümün parçası olmak gerekiyor diyeyim ve hızlıca anlattım. Sonuna gelmişim. Evet sorular varsa alabilirim.

Teşekkür ederiz. Eee, yoklamayı da verdik zannedersem. Öyle değil mi? Aynen. Çok sağ ol. Teşekkürler. Eee, Bertu, vallahi çok teşekkür ederim. Ağzına sağlık. Çok gayet net, eee, interaktif, eee, ve verimli bir ders oldu. Yorum hocam. Bir yorum var hocam. Ona şey yapabilir miyim? Zaten YouTube olayına hakimsin. Eee, ben hiç konsolide etmiyorum. Eee, seni dinliyorum. Aynen. Eek, telif yemez mi diye. Ürünün ilk adı zekayıdı arkadaşlar. Ürünün adı ilk zekayı yapmıştık. Sonra ürünü yine zaten bakanlar telif ne olduğunu şeye Cem Yılmaz'in Isaac'ine benzıyor. Isac'e çevirmiştik. Esas Isac telifleyecekti. Eek daha şey bir kavram oldu. Bizim böyle zekayı e şey geniş aile dizisini hatırlayanlar oradaki zekayı ve parlak fikirlerini bilirler. Oradan böyle bizim her ürünün bir hikayesi var. Hep hikaye anlatmayı seviyoruz. Eek de öyle doğru.

Döndüre döndüre şey aktı gitti ders demişler. Çok teşekkür ediyorum. Eee ben hani sorularınız varsa her zaman yanıtlamak isterim. berto@icepgl.com'a mail atabilirsiniz. Twitter'da Berto Oymak LinkedIn'den ekleyebilirsiniz ama Twitter'dan çok daha hızlı dönüş yapıyorum. Twitter'da da yapay zekaya, blog zincire dair her şeyi eee tüm yeni

bilgileri İngilizce olarak yabancı buralarda iş yaptığınız için İngilizce olarak paylaşıyorum ama çok detaylı

anlatmaya çalışıyorum. Eee hobiyle de ilgilenenler varsa Collects tarafından takip edebilirler. Onlarla da bol bol paket açıyoruz. Kendi koleksiyonlarınızı yapıyoruz. Ben tekrar davetiniz için çok

teşekkür ediyorum hocam. eee benim için bu programda Dijital Liderlik Akademisi'in parçası olmak benim için

eee büyük bir mutluluk. Çünkü ben üniversite döneminde böyle eğitimlerin parçası çok fazla sertifikam vardır benim. Ben bu eğitimlere çok katıldım. Çok üniversite kulüpleriyle çok organize ettim. Eee çok kıymet ve değer veriyorum. Yıllar sonra böyle parçası olabilmek de benim için büyük mutluluk.

Eee biz teşekkür ederiz. Şöyle bir Volkan Bey bir mesaj atmış. Onu görebildin mi? Bakayım. yukarı doğru çıkarsan hafif

KVKK ile ilgili bir soru göndermiş. İstersen eğer geliştirmelerinde KVKK benz regülasyon takılmalı ilerleme konusunda tavsiyeniz var mı? Amerika'ya taşımada bunun bir nedeni midir? Yok. Amerika'ya taşınma tamamen şirketin büyümeye planlarıyla alakalı. Eee, buraya geldim. Şimdi KVKK bizim ülkemizde hakikaten buraya gelince ben de bunu çok daha fark ettim. Avrupa ve şeyde bu kişisel veri hikayesi o kadar eee dertmiş ki şimdi

Amerika'da tabii o kadar takmıyorlar bu kişisel veri konusunu. Yani birini çıkartıp cep telefonu George diye çocuğunun fotoğrafını da çekeriliyor ve kimse niye ne yapıyorsun demiyor yani bu taraflarda. Eee yayının KVKK tarafını bilmiyorum ama belki bir follow up sonra yaparız. Eşim eee comp eşim avukat compliance bu özellikle Avrupa Birliği uyum süreçleri KVKK GDPR fotoğraflar uyumlarda çok çalıştı. Kesin sınırları vardır. Benim de en sevmediğim şeyler. O o seviyor. Ben hiç sevmiyorum bu

tarafları. O yüzden çok bir yorumum yok. Ama bizim burada olma sebebimiz bundan değil. Ürünü globale taşımak için burada

olmam gerekiyordu. O yüzden buraya geldik. Eee başka sorumuz var mı arkadaşlar?

Tamam. E herhalde Bertu gayet bir soru daha gördüm. Chat GPT size rakip olur mu dedi. Bu şey gibi. Aynen. Google size rakip olur mu? Google benzer ürünü çıkartı. Bu risk hayatının

îçerisinde her zaman var. Chat GPT küçük bir wiggity ile kendi ürünler şu anda da chat GPT'nin MCP serverlarınızı kurup

kullandırabiliyorsunuz. O yüzden biz orada deneyime odaklanmış durumdayız. Yani her ürünün kendi içerisinde ufak

bir chat bubble ile beraber farklı yapılarda veriyoruz. chatpt rakip değil. Biz altyapısını kullanıyoruz bu tarafta

ama küçük oyuncunun her zaman eee bir şeyi var. Ama ben chat GPT'ye rakip gelmiyorum. Biz böyle tamamlayıcı ürün

olarak geliyoruz. Eee Worklow yaparken de biz workflow builder yaptık. Google kendi Workflow Builder'ını yaptı. Nizden

uçtu gitti o taraflara. O yüzden distribution kazanır arkadaşlar. Bunu da ben yılların üçüncüsü olarak söylıyorum.

eee en iyi ürün değil en iyi dağıtım kazanır. O yüzden hala birçok şirket

bilgisayarında Microsoft kurulu en iyi altyapı o olmamasına rağmen tamamen dağıtımla alakalı bir şey.

O sorunun hemen üzerinde böyle bir şey var. May mind'tan gelmiş.

Onu gördün mü? Bir dakika hemen bakayım.

Bulamadım galiba hocam. Şöyledir ama benim kediler de şey oldu. Ha

mind buldum. Something buldum buldum. Evet. Sürekli loop'a kalan Cemile karşılaştı. Bu loop'ta istediğimiz

üründen devam bu aynı üründen devamlı almayacağımızı nasıl sağlayacağız? V bunların garantisini yok. Hiçbir şeyin

garantisini yok. Yani bu loop tarafı eee mümkün. E biliyorsunuz ki Grock mesela

bir gün çığırdan çıktı. Yani ufacık bir update bu sistemleri bozabiliyor. Eee, hatırlıyor musunuz Twitter'da Grock

küfürler yağdırılmaya başlamıştı. Yani ufacık bir güncellemeyle şir adresi kalmıştı ki Grrock zaten, eee, buna çok

meyilli bir yapay zeka modeliydi. Çok güzel şeyler var bununla. Parodiler var. Hani insanlar chat GPT taklıyor,

Grock taklıyor falan. Instagram'da çıkıyor karşıma. Müthiş parodiler. Eee, burada Loopta bunların

hiçbirinin garantisini veremem. Bakın bunların her biri çok yeni teknolojiler ve deneniyorlar. İlk deneyler de

deneklerde biziz yani bu konuda. O yüzden eee buradaki tavsiyem yapay zekaya %100 güvenmeyein mutlaka ama

faydasının %51 olduğunu düşündüğünüz noktada kullanmaktan da geri kalmayın. En azından reddetmeyein yani bu

tarafları. Eee basit bir örnekle söyleyeceğim. Mesela bildiğim yola bile eee Apple haritalardan tarif alarak

giderim ben arabadan. El el alışkanlığı oradan giderim. eee, Türkiye'de özellikle trafik tarafında burada çok

karşılaşıyoruz ama trafik tarafında da işe yarıyordu. Eşim söyler yani zaten ezberebiliyorsun bu yolu, niye açıyorsun

vesaire diye. Diyor ki, diyorum ki yani ufacık bir değişiklik olsa o bana söyleyecek. hatalı söylerse diyorum.

Hatalı söylediğine de oluyor bu arada ama hatalı söylediğine benim %10 %15'e tekabül ettiği için %85 pozitifi hayatında çok

şey değiştiriyor. O yüzden pozitife odaklanmayı tercih ediyorum bu şeye. Yine aynı noktada eee yeni teknolojiyi

ya da bu yapıyı reddeden tarafta olmayın. Yani reddetmenin bir anlamı olmadığını düşünüyorum. Bu tarafta

denemek her zaman daha kıymetli. Faydanızı görüyorsanız da kullanmaya devam edersiniz. Ama müthiş bel

bağlayalım buraya da demiyorum. eee her zaman fact yani ikinci görüş gibi bir doğrulamasını yapın bu tarafta ama eminim birçoğunuzun hayatını çok noktada kolaylaştırmıştır.

Eee nasıl? Biraz daha vaktin var mı? Bir iki soru daha bakalım mı? Var var tabii tabii. Var var. Aynen.

Üstte kayboldu sorum. Bu kadar yapay zeka kullanımının yakın gelecekte öngörememize sıkıntı yaracılığını düşünüyor musunuz? Bilgiye hızlı uğraşmak onu

öğrenmek değil sonucunda ne düşünüyorsunuz? Valla bilgiye erişmenin kısıntılı olduğu noktada esas bilgiye

sahip olanın daha büyük tekelcelik yaptığı noktayı gördük. Demokratize muhabbeti, bilgiye bu kadar hızlı

erişebilme bazı tüketim alışkanlıklarımızı da değiştiriyor. Burada şeyi unutmayın. Yani zaten bu dünyadaki büyük herhangi bir ürün erişimdeki oyuncu sizsiniz zaten. Yani biz hayatı yaşıyoruz. Bu bir simülasyon

gibi düşünerseniz oyuncu biziz. Bilgiye yarışım sıkıntı yaratır mı? yaratır tabii. Örneğin sen çok mesela eee

nasıl diyeyim? Eee şeyi hatırlayanlar var mı? Eee Hollanda'da miydi ya da işte

Prag'da falan oralar Traden diye bir tatlı satılıyor. Böyle kase gibi bir şey. İçine krema koyuyorlar falan filan.

Efendim? Prag Pragda değil mi hocam? Aynen. Mesela onu bir ara Türkiye'ye getirebilmek ve burada satabilmek

marifetti. Hala öyle olabilir. Neden? O Nova'ya erişebilmek dert değil mi? Yani onun cihazına erişebilmek dert, ustasını

bulman dert. O lokma gibi değil, değil mi? Yani lokmayı herkes döküyor. İşte ustayı bugün yarın o dökenden görüyorsun, şey yapıyorsun falan. Ama

mesela herkesin eriştiği yerdeki bu örneken bakın lokmacılar ne oldu? Hani lokmacılar hayatı kalmadı, tredenik

hayatta kaldı diye söylemiyorum ama bir şeye sırif imkanın olduğu için erişebilir farklı sunabilmek bir marifet olmaktan kaçma şey yapması lazım. Yani başkasının eee finansal bariyerler ya da ne bileyim seyahat edemediği için bariyerlerden kaynaklı senin elde ettiğin bilgiyi

satabilmen bir katma değer olmaktan çıkması lazım. Eee

mesela sağlık tarafında eee önleyici sağlık ya da ilk tanı aşamasında yapay zeka müthiş çalışıyor. Çünkü ya da hukuk

tarafında değil mi? Yani hukuk tarafında eee spesifik yapay zekalarda kullanıldığından örneğin bir dava

dilekçesi hazırlayacaksınız. bir argüman sunacaksınız ortaya. Yargıtay kararlıyı desteklemeniz gerekiyor. Normalde ne

yapıyorsunuz? Eski kazancı vesaire hani bilenler varsa Yargıtay kararlarına baktırın için keywordler giriyorsunuz. O

Yargıtay kararını buluyorsunuz. Yorumu siz yapıyorsunuz. Şimdi bunun yapay zeka tarafları var. Benim davam böyle

diyorsun. Bana ilgili Yargıtay kararlarını bul. Bir de bana buradan bir yorum yap bakalım. Nasıl ben bir nasıl bir argümanla bu davamı hazırlayayım

vesaire diye. Mesela bunlar hayatımıza avantaj olmaya başladı. Örneğin eee Arzu

Hal miydi hocam? Dilekçe yazanlar değil mi? Şey şeylerin önünde, mahkemelerin önünde dilekçe yazanlar niye iş

yapıylardı? Dilekçe formatını bildikleri için yapıyordı mesela. Sadece o sen

bilmiyorsun çünkü. Ve dilekçe formatına erişmen artık şey e eskiden zordu. Şimdi

TPT'ye dilekçe yaz dersen sana dilekçeyi sıkıntısız yazar. Mesela onların işi

elinden gitti mi? Gitti. Çünkü sadece o bilgiye başkası ulaşamadığı için erişiyor olmak bir marifetti artık

değil. Dolayısıyla bilginin demokratize olması senin katma değerli hizmetin üzerinde olacak. Sen bunu artık arzu hal

sadece dilekçe yazmakla kalmıyor. Bunun servisini vermek zorunda kalacak. Ben orada senin işte şuraya gitmen

gerekiyor, bunu yapman gerekiyor. Senin için bu işlemleri de yapabilirim. Katma değerli servis. O yüzden el emeği, insan

emeği, efor yani bilgisayarın kendi ortamında yapamadığı şeyler çok daha ön plana çıkacak. El işlerinin tekrar

popüler olması gibi. Bu Amerika'da uzun zamandır böyledi. Yani burada usta çağrı bir dünya para ister ama

bilgisayarda bir işlem yapabilmeyi 5 dolara abonelik de yapabiliyorsun. Ama ustalar binlerce dolar para istiyor. Sen

Türkiye'de ustayı çağır daha ucuz yapabilirsin gibi. Dolayısıyla katma değer yani ürünün dağıtım kadar senin

ona ne değer kattığın ve o bilginin eee direkt eriş sadece bilgiye erişmiş olman

bir kıymet arz etmemeli. Bu bunu sağlıyor diye böyle yuvarlayayım. Başka sorular da var. Bakıyorum, eee, bu kadar

çok eğer kullanımı ileride junior personel bulmamızı zorlaştıracak ve dengin tembelliği, analitik zekanın açı

azalacağını düşünüyorum. Bakın, denge hayatı her yerde devam ediyor. Tarafta

biz tembelleşmiyoruz. Bu benim görüşüm. eee, bilgiye erişmek için kullandığımız araçlar değişiyor. Dolayısıyla sen bir

kitabı okurken, elde harcadığın süreyle chat GPT ile konuşurken belki yüzeysel

bilgi alıyorsun ama tükettiğin y senin hayatı 24 saatin değişmiyor. Yapay

zeka geldi diye günün 8 10 saati yatmaya, 12 saat yatıyorum dediysen o zaman değişiyordur. Ama ben hayatma

normal devam ediyorum. Hayatıma normal devam ederken chat çekiti sayesinde farklı aksiyonları aynı anda

alabiliyorum. daha fazla şey tüketmeye başladım. Belki bir şeyi derinlemesine tüketmek istediğim zaman onda vakit

harciyorum. Dolayısıyla kendimin tembelleştiğini düşünmüyorum. Aksine daha fazla bilgiyle donatıldığını düşünüyorum. Ama bunları harmanlayıp tek

bir noktadan verebilme işte o uzmanlaşma zaten. Yani yoksa herkes çok yüzeysel.

Bizim ben sistem mühendisliği mezunuyum. Endüstri mühendisliği tabanlı. Endüstri mühendisliğine de aynı şey denirdi. Her şeyden biraz biraz bilsin. Nasıl

yapacağını bilsin ama neyi nasıl yapacağını tam bilmesin. Söylesin de makine mühendisi yapsın. yapsın vesaire

gibi. Chat cip de biraz onu yaptırıyor. Her şeyden böyle biraz biliyorum. Ay roman nasıl yazılıyormuş? Ay işte editör

nasıl yapılmış? Eee boru nasıl değiştiriliyormuş her şeyi biliyorum ama yapması yine dert yani bunların.

Dolayısıyla tembellik olduğunu düşünmüyorum ama junior bulmakta zorlanacağınız kısma doğru. Çünkü Junior'ın yapabildiği her iş,

bilgisayarda tekrarlı yapılan, çoğunlukla ameletlik diye tabir edilen her iş yapay zeka tarafından kolay

yapılabilir yerlerde oldu. O yüzden eee kıdemli mesela yazılım tarafında da
öyle. Yapay zeka yazılımcıların elini işini elinden alacak mı? Sen basit bir uygulama yapmak
istiyorsan evet yap. Ama

bunu manitize edeceğini, scale edebileceğini bir uygulama yapmak istiyorsan ya senior bir
yazılımcının

ona dokunuş yapması lazım. Yoksa uygulamanın 5 kişi kullanırken çalışır ama 500 kişiyken patlar.
Dolayısıyla evet

junior tarafta işler zorlaşıyor. Burayı aşmanın yolu ne? Bu tooları aktif

kullanmayı öğrenirseniz büyük bir artıyla başlarsınız. Çünkü onu elle yapmayı öğrenmek yerine
ben bunları

zaten böyle yaptığımı diye bir junior'ın verebileceğinden daha büyük bir portföy ortaya
sunduğunuzda bu toolların kullanımıyla müthiş bir artıyla

başlayacaksınız. Ama iş konusunda juniorlığın zorlaşacağını, zaten zor

olduğunu biliyorum ama daha da zorlaşacağı maalesef böyle. O yüzden kendi katma değerinizi
katmanız lazım.

Eee, ve bu toolar bu kadar yaygınken bunu yapması çok zor değil. Deneyimi

isten birinci sizden kazanmayı beklemeyin. İş yerindeki insanlar da senin benim gibi bilgisayarı
açıp iki

tuşa basıyorlar. Bununla siz de yapabilirsiniz. Bakayım.

Anlattıkları yalandan. Başka bir şey değil valla. Saygı duyarım. Yapabileceğim başka bir şey
yok. Eee,

bilginin evrimi günümüzün en gerekli söylemi. Aynen. Yazılımdan ziyade artık domain ve
business bilgisi kazanmak yazılımcılar için avantaj haline mi geldi yapay zeka sayesinde? Bu her
zaman böyle. uzmanlık

tarafında her zaman böyledi. Yani ilgili niş'te kendini geliştirdiğin sürece eee yapay zeka
sayesinde örneğin

mesela bir dönem vardı ki herkes Apple developer, Google Android developer

oldu. Yani orada koda iki satır yazabilmek marifetti. İnsanlar eee

ufak böyle 68 saatlik kurslara gidip yazılımcı oldular. Artık onların o kadar bildiği basit işi yapay
zeka

yapabiliyor. Kendi alanında o sorunları doğru çözebilme yöntemini geliştiremediğin sürece bu
yazılımda da

böyle, başka işte de böyle her işte böyle. Kendin derinleşmediğin sürece işini başkasına, yapay
zekaya teslim

etmek zorundasın. Daha önce de vermiştim. Yine örnek vereyim. Eee, Hidden Figures, eee, Gizli Sayılar diye

bir film var. eee Amerika'nın uzaya giderkenki arkadaki hesaplamlarını yapan üç zenci kadının eee hikayesini anlatıyor. Eee matematik soruları yani roketin uzaya giderkenki karşılaşacağı işler için denklemler çözüyorlar ve filmin bir yerinde bilgisayar bulunuyor. Dolayısıyla bilgisayar eee hayatlarına giriyor. Filmin genel konusu bu değil tabii ki ama bu küçük bir noktası. O yüzden anlatıyorum. O zenci kadın diyor ki bana bilgisayar

kullanmayı öğret çünkü anlıyor. İşinin onun elin bilgisayarın onun işini elinden alacağını anlıyor ve bilgisayar

kullanmayı ilk bilen olup kendi ekibini buraya yönlüyor hayatına devam ediyor. Yapay zekayı da lütfen böyle

konumlandırın. İşiniz bilgisayarda tek tuşa basmaksa bu maile yanıt vermek olur, Excel formu hazırlamak olur.

Teklibeye dönüş yapmak olur. Bunu yapay zeka her zaman sizden daha iyi yapabildiğini bilin. Çünkü sizden daha

fazla veriye erişimi var. Bizim beynimiz sınırlı şeyleri tutabiliyor. Beynimizin hala depolama alanının %100'ünü

kullanamıyoruz ama yapay zekanın sınırsız bir kabiliyeti var bu tarafta. O yüzden bunları bilelim.

Eee, yaygın olarak bilinmeyen faydalı bir chat GPD tiki bulunuyor mu? Öyle bir şey

yok. Yani sihirli değnek yok. Eee, Fatih'in hazırladığı prompts chat. PR

prom prompts.chat uygulaması var. Oraya bakarsanız mesela Fatihkadirak'in prompt.chat'te ve chat'te faydalı bir

sürü prompt görebilirsiniz. Neyi nasıl yapacağınızla ilgili. Orada insanlar da geliyorlar. Bakabilirsınız.

Bakayım. Uzun sorular okunmuyor. Yapay alışkanlık. İkinci soru da okunmadı. Bir okunmasın diye uzun okundu. Chat çok

hızlı akıyor. Göremeyebilirim. Bir de anlatırken ekranda kaçıyorsa göremiyorum yani bu şeylerde. Eee,

yeni bir ürün geliştirirken ayrı bir mobil veya web uygulama çıkarmak yerine API'leri geliştirip ürünü yapay zeka tabanlı bir platformdan eee entegre

olarak şekilde sunmak doğru bir ürün stratejimizdir. Uzun vadeli oynuyorsan evet ama arayüz şu anda yapabilmen lazım. Ama altyapısını geliştirdiğin

sürece senin arayüzünyi yapay zekada çok basit bir şekilde yapabilir. Ama bunu %100 strateji olarak belirle

diyemiyorum. MCP first bir ürün vardı mesela MCP tabanlı şeyler yapan eee

bizim de arkadaşlarımız AppSON uygulaması. Apponic şeyi şu anda finansal teknolojilere yapay zeka

çözümleri sunuyorlar. Onlar mesela MCP'ye full bet ederek yapmışlardı böyle olur vesaire diye. Ama domain bilgisi ya

da insanların ihtiyacı eee teknolojinin gelişme hızına paralel gelişmiyor.

Alışkanlıklar kolay değişmiyor. Hala herkes o app'i indirmek, o sitesine girmek isteyecek. O yüzden o dönüşümü

parçalı yapmamız gerekecek. Nasıl ki ileride tüm applerin girişi chat GPD arzü gibi olacak diyorum ama herkesin

hala kendi mob uygulas uygulaması var. Herkes kendi mobil uygulamasına küçükten yapay zeka entegre ediyor. A hocam bir

şey gösterecektim arada onu unuttum. Vaktiniz varsa bir ekran paylaşır bir şey göstereyim.

Şöyle tabii paylaşalım. Eee video göstermeyeceksin değil mi? Yook yook bir web sitesi göstereceğim.

Tamam. Okey. Okey. Tabii gösterebiliriz. video biliyorsun. E YouTube benler bizi.

Evet. Evet. Yok şey yayını kapatır. Bakın şey göstereceğim. Geliyordur değil

mi? Aynen. Amazon geldi. Aynen. Mesela bu bu Amazon sayfası Türkiye'de olmadığı için gösteriyorum bu

tarafı. Bakın burada entegre bir yapay zeka çözümü var. Hayatımızı ne kadar kolaylaştırdığını göstermek için bunu

söylediğim. Mesela şöyle bir ürünün içerisinde girdim. Bu bir işte benim de ihtiyacım olan bir şeymiş. Ama bunların

boyutları mesela bir feed diyor vesaire. Ben şimdi bunlarla ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Yani feed'lerin dönüşümü

hala zorlanıyorum. Nasıl olacak falan diye. Bakın şöyle bir şey yapacağım. Ask something else diyeceğim ve buraya şey

diyeceğim. Bu ürünün boyutları

kaç santim?

Bakın 1 fet 30.5 cm. Paket boyutları inç. Yani 34 bilmem ne vesaire santim. Ben bir sürü şey alırken bunu yaptım.

Şimdi böyle bir şey ama bu çok pahalıymış.

Bana ucuzunu bul.

Şimdi düşünüp bütün Amazon envanterinin içerisinde gezip 8 doların altında daha uygun fiyatlı alternatifler bakın bu

çözüm. Bakın aynısını 529 dolara buldu. Gördüğünüz gibi aynı

ürün. benzer ürünü bakıyorum. Bu taraf bakarız. Detaylarını karşılaştırıldı. İki ürünü karşılaştırıyorum vesaire.

Bunları yapıyorum. Keza başka bir şey göstereyim. Eee,
şu görünüyor mu? Bu mesela bizim Shopify sayfamızdı. Eee, Shopify'ın içerisinde
şurada bir asistanı var. Şöyle open sidek kick diye. Burada diyeceğim ki işte arka planı e kırmızı
yapmak
istiyorum. CSS'i değiştirir misin?

Bakın bunlar Türkçe destekli vesaire degiller. TS'i değiştiriyorum diyor. Mesela tema ayarları
güncelliyor.

Ayarlarınız yapılıyor. Bakın burada bazı aksiyonlar da alabiliyor. Yani ürüne entegre çakım şeyde
mesela preview

diyelim. Bir yeri yaptı mesela nere yaptığı bilmiyorum ama buradan yapılacağını gösteriyor.
Bazen kod bloğunu veriyor ve

bu taraf yapıyor. Hatalı işlemleri de oluyor ama hayatımıza ne kadar kolaylaştırdığını anlatmak
için söylüyorum. Yani ürünün içine entegre

yapay zekalar eee çok daha fazla olmaya başlayacak. Bunlar önce ürünün içerisinde yan olarak
olacak. Sonra ürün

yapay zekayla açılır hale gelecek. Belki de ondan sonra ürünün sayfasına hiçbir zaman
erişmeyeceğiz. Kendi aksesimiz

olan telefonunda yakına mı konuşursun, saatine mi konuşursun, telefona mı konuşursun eee
bilmiyorum. Hayatımıza

öyle devam edeceğimiz bir yapıya doğru ilerleyeceğiz.

Prompt neydi? Prompt.c Çet hocam atmış zaten şeye. Yapay zeka balonu patlamak
üzere. Bu emlak balonu gibi değil yani. Emlak balonu da patlamadığım zaman yapay zeka balonu
da patlayacak gibi. Bu arada

çok yüksek değerlendirmeler olduğu doğru. Bakın benim dahil olduğum bir yatırım grubu vardı. bize
Open A'ya kaçtı ya 300

milyar mı bilmem kaç milyar dolardan yatırım yapmak ister misiniz bölümü geldi. Yani Open A
raise ettiğimde şimdî

arkadaşlar milyar milyon yani bunlar çok büyük rakamlar. 300 milyar ya da SpaceX'e gelmişti bir
kere hocam

SpaceX'e yatırım yapmak ister misin diye. Kaç milyar dolar değerlendirmeden ya diyorum ki en son
bana mı satıyorsunuz

yani bunu? Ben buradan bu ürün nereye gidecek? Yani o tarafta değerlendirmeler çok yüksek ama
bunun olma sebebi de eee şu

anda tüketim maliyetleri de çok yüksek. Hala gelir gider dengesindeki o şeyi tam

karşılıyamamış durumdalar. Bu değerlemeler bir düzgün normale oturacaktır. Çünkü bir sürü fake ürün de

var yani bu tarafta hiç olmayacak. Basit chatt rapper dediğimiz ürünler milyon dolar ra. O balon öyle patlar mı? Patlar. Bu hep oldu. 99.com bubble'ında da oldu, kriptoda da oldu. Burada da oldu. Ama bu ürünün faydasının devam edeceğini değiştirmez. Eee,

yerli yapay zeka sizce olur mu? Bu konuda şey çalışmalar vardı dil modelinin eğitilmesi noktasında. Eee,

tam gelişmeleri bilmiyorum ama şeyleri takip edebilirsiniz. Lokomotif AI Fatih başka Fatihlerin, komünite Fatihlerin yapmış olduğu bir ürün. Onlar yapay zeka eğitimleri de veriyorlar bu konuda.

Belki Emre Erman da bahsetmiştir. Eee

ürünlerin piyasada tutunsa bile kalma süreleri artan bu uyuyla beraber dinamiklik çok artıyor. Hani ürünün

piyasada kalma süreleri tüketim alışkanlıklarımız çok hızlı değişiyor. İşte Google'ın hegemonyası kaç yıl sürdü anca yıkılıyor. Bundan sonraki chat

GPT'yi başka bir Map GPT'nin yıkıma ihtimali olmasın diye zaten bu kadar yatırım yapıyorlar. Ama bu devinin, bu

dinamik bilgiye erişiminin artmasıyla beraber bilgiye erişmek bir eee değer katma değer olmaktan çıkışınca bu devinin

artacak. Yani artmaya devam edecek. Bu Amazon özel değil. Firefox da her sitede kullanılabilir. Doğrudur.

Firefox'un kendi kullanım şeyleri vardır. Eklentileri var. Bu Amazon'un içine gömülüyor. Türkiye Amazon'da

olmayan bir şey olduğu için gösterdim. Amazon Rufus kendi Amazon'un kendi yapay zekası ürünüyle entegre çalışıyor.

Sepete at desem sepete de atıyordu. Eee, MCP projeleri kurumsal verilerin

ERP, CRM, üretim gibi güvenliği için kullanılması zorunlu bir standart haline gelir mi? Güvenlik açısından değil ama içerisinde daha fazla internal tool

geliştirmek için kullanılması gereken bir şey. Bize hep öyle bir talep gelmişti. Mesela bir patron işte kendi raporlarını daha iyi görebilmesi. Mesela

ERM şey ERP, CRM vesaire niye kullanıyoruz değil mi? kendimiz raporlamayı doğru alabilmek için ya da

Shopify'in içerisinde satış raporları vesaire var. Bugün Shopify'in içerisinde yapay zeka modülü var. Sen oraya

normalde SQL birinin datalarda işte şu satıştan şunu getir, bunu buradan böyle yap, bunu bilmem ne yap dediğin her şeyi

yapay zekayı söylüyorsun. Onlar içerisindeki kendi MCP ile dataları konuşulabilir hale getirdiği için sana o istedigin raporu veriyor. Ben eee Lesen

mesela hani şey eee Türkiye'de Shopify kullananlardan bir tanesi. Onun pazarlama direktörüyle eee sohbet

yaptığımızda eee aylar süren raporlarımı artık 5 dakikada alabiliyorum Shopify üzerinden yapay zeka entegrasyonu

sayesinde demişti ve ona göre satış kararları veriyorlar. Dükkan kararları veriyorlar. hızı arttıiyor. Her noktada

hızı arttıyor. Hepsi burada yorumların e özeti bir entegre yapay zeka yorumu karşımıza

çıkıyor. Evet, doğrudur. Bu şeylerde var. Eee, ileride art direktörü olarak

çalışmak isteyen bir öğrenciye verebilecek tavsiye benim artım çok zayıftır. Eee, ben ürün çalışsa yeter

durumdayım. O yüzden ben yanlış bir yorum vermeyeyim. Eee,

o soruyu belki, eee, yarın, eee, Recep'in belki dersinde

söyleriz. Yarın, eee, artile ilgili bir dersimiz olacak.

Eee, şöyle bir soru gelmiş. Şirketlerde çalışanların iş çıktılarını direkt CHP'den alıp üzerine hiçbir şey koymadan, bir değer üretmeden yönetimine

vermesine bir yorumumuz olur mu? olur. Yakında o çalışanlar orada çalışmayaacaktır. Şirket yöneticisi bunun

chat pitin yapılabildiğini fark ettiği anda onu bir agent'la replace edebilir. Ama mesela ben şirket içerisinde

kullanımdaki güzel şeylerden bir tanesini söyleyeyim. Bunu bir büyük Telekom firmasındaki bir yöneticiden

duymuştuk. Eee Microsoft Teams'in kendi eee adını unuttum hocam ama kendi bir

yapay zeka tarafı var şirketin iç süreçlerinde kullanılmaya. Adını unuttum. Copilot. Copilot. Özür dilerim hatırladım. Copilot mesela o sizin

şirket için maillerinizi verişim. Ve bu yönetici bana şeyi söylemişti. Eee, 3 ayda bir KP doldurmaları gerekiyor. İşte

eee, kendi hedefleri doğrultusunda copilot'a şeyi sormuş. Benim yaptığım

işler, gönderdiğim mailler vesaire benim geçmişimi hazırlayıp bizim bu KPI'lارımıza eee, uyacak şekilde bir

raporumu hazırla dediğinde mesela inanılmaz bir rapor hazırlamış. Çünkü tüm mail unuttuğun, senin unuttuğun mail

trafiğine de hakim. Ama bu şey değil. İşi o yaptırdı değil. Yani zaten iş yapılmıştı. o üretim içerikler

hazırlamıştı işte e onu göndermiş, bunu göndermiş. Bir sürü şey dertler çözülmüş falan ama bunun özetinin çıkartılması

gerekıyor. O kadar yük ki bunu yapabilmek. Mesela UKP bunu kullanmıştı ama eğer iş sizden bir şey istiyor.

Örneğin $2 + 2$ diyor. Sen onu hesap makinesinde yapıyordun. Bugün yapay zeka yaptııp patronuna 4 diye dönüyorsan

patronun yakında onu kendi hesap makinesine yazacaktı.

eee yapay zeka entegrasyonuna yeni başlayacak bir fintech kurumunun yapay zeka için nelere yatırım yapması doğru?

Hı hı. Fintech grubunun yapay zeka tarafındaki erişim yapabilmesinde yorumum şu olur. Ürününü bu agentların

kullanımını açması olur. Ödeme altyapısında örneğin Stripe eee MCP'yi gidip şeye bağlıyor. Open içeresine

bağlıyor. Sizin ürünleriniz acentik kullanıma yapı uygun hale gelmesi lazım. Nedir bu ödeme kuruluşlarındaki işte eee

kullanacağınız servisler eee nedir işte ödeme al, şöyle yap, böyle yap taraflarını mutlaka apillerinizi MCP'ye

dönüştürüp kullanılabilir hale getirin. Yapay zeka agentları kullanabilir hale getirsin. Bu kavramdan bile baksanız

benim müşterim artık son kullanıcı değil. Bir agent olacak. Agentlar benim üzerinden alışveriş yapabileceklerse bu

öyle yapmalı gibi yaklaştığınız zaman platform altyapı devamlılığı sağlıyor.

Bizdeki Amazon bilgi kirliliğinin artması büyük bir sorun gibi görünüyor. Bilgi kirliliğinin artması her zaman bir sorun. Zaten bunu filtreleyebilmek için data engineerler çalışıyordu zamanında. Ama artık

elimizde data engineerlerden öte yapay zeka kendi taraflarımızda var. Bu her zaman bir sorundu. Kendini söyle

odaklanmak gerekecek. Vallahi hocam okudum galiba. Bütün soruları da yanıtlamaya çalıştım. App eee üzerinden

geçtik. Eee çok teşekkür ederim. Seni de yol

güzel eee sorular geldi gerçekten de. Eee ağzına sağlık. Eee umarım eee başka

vesilelerle seni eee yeni eğitim programlarında yine konuk ederiz

inşallah. eee Amerika'daki girişimlerin için, çalışmaların için sana bol şanslar ve başarılar diliyoruz.

Teşekkür. Eee arkadaşlar eee çok teşekkür ederiz eee derse katılımınız için. Yarın eee Recep Bey eee Recep İlkbahar eee yine Paribu'dan Paribu Hap yöneticisinin e dersi olacak. Recep Bey'in eee yarın şöyle enteresan bir ders yapıyor olacağız. İki oturumlu olacak. E ilk oturumda bir vipe coding eee yapıyor olacağız. Uygulamalı eee Ege Çavuşoğlu'nu eee Caner Pınarbaşı'nı ve Yağız Alp Sonulu konuk edeceğiz. Daha sonra ikinci bölümde de eee El ve sanatla ilgili konuşuyor olacağız. Eee sanatçı Bahadır Efe'yi, Befe'yi konuk edecek Recep Bey. Tabii ki ben de sizinle beraber olacağım. Yarın saat 20'de eee tekrardan beraber olacağız.

eee, Dijital Liderlik Akademisi'nin 9. dersinde. Bertu çok teşekkür ederim. Umarım Türkiye'ye geldiğinde, eee, benim kısa vadede Amerika'ya gitme şeyim yok ama planım yok. Ama eğer Türkiye'ye gelirsen umarım fiziksel olarak da, eee, buluşuruz. Çok iyi bak.

Ağız, eee, kendine çok iyi bak. Ağzından sağlık diyorum. Ben teşekkür ederim. Görüşmek üzere. Herkese çok selam. görüşmek üzere.

9. ders linki <https://www.youtube.com/watch?v=Ru-E4hxkbXo&list=PLhigrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=9>

Herkese merhaba. Eee bu akşam eee Dijital Liderlik Akademisi 2026 programının eee yeni bir dersinde beraberiz bugün. eee eee şu ana kadar 2023 yılından beri biliyorsunuz Dijital Liderlik Akademisi'ni yapıyoruz. Eee ilk defa çok değişik bir eee derse şahit olacağız. Eee çok fazla bugün ilk var. Bir kere eee ilk defa eee burada yapay zekayla eee uygulamalar yapacağız. Hem kod tarafında eee hem de eee sanatsal tasarım anlamında bu ilk olacak. İkincisi eee aynı ders içerisinde iki ders düzden yapacağız. Bu başka bir eee ilk olacak. Eee bir başka ilkte eee 6 kişi birden olacağız canlı yayında. Mahmut Can'ı da sevgili Mahmut Canı da sayarsanız 7 kişilik bir ekiple eee sizi aslında arka tarafta karşılıyoruz. Eee çok teşekkür ederim herkese katılımı için. Eee eee bugün eee birçok eee eğitmenimiz var. Konuk eğitmenimiz var. Az evvel eee söylediğim gibi eee ilk önce daha önceki Dijital Liderlik eee Akademisi eğitimlerinde bize destek veren eee biliyorsunuz dijital varlık yönetimi eee alt temasını yapmıştık 2025 yılında. Eee Paribuh Hap yöneticisi Recep İlkbağı Bey'i eee izninizle davet etmek istiyorum. Eee Recep hoş geldin.

He selamlar hocam. Nasılsınız? Sağ ol. Çok teşekkür ederim. Eee, sen de iyisin. Eee, bugün böyle bütün sürprizleri senden önce verdim ama eee, kızmadın umarım. Eee, fakat senin de eee, söyleyeceğin sürprizler var diye biliyorum. Eee, çok ilginç eee ve özellikle sona doğru çok ilginç eee, bitireceğiz diye tahmin ediyorum. İstersen ben bugün eee hemen hızlıca sözü sana vereyim. Eee, çünkü her iki dersi de sen yönetiyor olacaksın.

Dersler bittikten sonra, her iki oturum da bittikten sonra ben de aranızza katılacağım. Eee, o şekilde dersi kapatırız. Sözü sana bırakıyorum. Teşekkürler hocam. Eee, herkese merhaba. İyi akşamlar. Yeni bir Dijital Liderlik Akademisi dersinden hepinize merhaba. Eee, çok keyifli dersler oldu bu sene de. Eee, geçtiğimiz seneyi takip edenler varsa ben blocking tarafından, eee, hocamdan sonraki ilk dersi yapmıştım. Biraz dijital varlık yönetimi eee, anlatmıştık. Eee, bu sene tabii ki konu

yapay zeka olunca bizati alanlarından biri değil. Profesyonel olarak ilgilendiğim alanlardan biri değil. Eee,

o yüzden farklı arkadaşlar dahil oldular. Yine hem Paribu'dan hem ekosistemden çok değerli arkadaşlar,

eee, geldiler. Eee, dolayısıyla çok keyifli dersler oldu. Ben de izledim.

Yani gerçekten hani eğitimi organize eden taraftayım ama hani ik senedir

Dijital Liderlik Akademisi ben de çok geliştirdiyorum kendimi. Özellikle bu sene konu yapay zeka olunca eee benim de

hiç bilmediğim, ilk defa duyduğum eee araştırdığım eee çok fazla alan oldu buan bu zamana kadarki derslerde. Eee

akademisyen hocalarımızı dinlemek de çok değerliydi. Eee bu işin regülasyon tarafını, farklı bakış açılarını

dinlemek. Eee ama hep tabii konuşuyoruz, anlatıyoruz. tek taraflı bir şey oluyor. Biraz hani bu seneki derslerde bu işin

nasıl yapıldığını eee göstermek için aslında eee böyle bir uygulamalı ders yapalım eee gibi bir fikir çıktı. Onu

eee neticesinde bu akşam hep birlikte buradayız. Eee yine tabii şöyle bir eee

sürpriz var. Eee bu ilk olarak üç tane arkadaşımı davet edeceğim birazdan. Eee

arkadaşlarımla birlikte. Hiçbiri bu arada developer değil yani yazılımcı değil. Eee ama hepsi girişimci ve kendi

projelerini eee yapay zekayla birlikte bu VIP coding dediğimiz eee alanla

birlikte kendi uygulamalarını yapan arkadaşlar. Sonrasında da Bahadır Efe ile eee yani onun dijital sanat

dünyasındaki adı be ile sanatsal üretimi eee konuşacağız. eee en sona da böyle

ortak bir üretim yapacağız ve bunu böyle 2026 e happy new year temalı bir

ürtimle eee Binkik diye eee yine bir form olacak. Hocamın klasik tabii ki QR

kodları formlarından e o formu dolduran 1000 kişiye bu NFT'yi hediye edeceğiz. Yani bugün BEF'nin bir NFT'sine sahip

olma, bu 1000 koleksiyonluk edisyonun birine sahip olma şansını elde etmiş olacaksınız demiş olayım. Çok fazla

bekletmeyeyim hocam. E sizler için de herkes için de uygunsa ben eee diğer arkadaşlarımı da davet etmek isterim.

Sizin ekleyeceğiniz bir şey varsa buyurun hocam. Çok teşekkürler. Ben de merakta izliyorum dersi.

Süper. Evet hoş geldiniz arkadaşlar. Caner

Pınarbaşı, Ege Çavuşoğlu ve Yağız Alp Sonul. Hoş geldiniz. Hoş bulduk.

Selamlar. Önce böyle bir şeyi yapmak istiyorum. Gener eee üniversiteden arkadaşım. Eee çok eski arkadaşız. Eee ilk böyle girişimcilik serüvenlerine birlikte başladık. İşte ben elektronik mühendisliği eee okuyordum Yıldız Teknik Üniversitesi'nde. Caner'de Eskişehir Anadolu Üniversitesi'ndde elektronik mühendisliği okuyordu. Eee Yağız Alp ve Ege ile ekosistemden tanışıkaslında. Ege eee avukat eee Yağız Alp'te Su ürünleri mühendisliği eee yani dolayısıyla hiçbirimiz eee developer değiliz, yazılımcı değiliz. eee farklı alanlardan geliyoruz. Eee yeni bir kavram e oluşmaya başladıaslında. Builder dediğimiz bir kavram var. Özellikle bu Web3 adına web3 diyebilirsiniz, onchain diyebilirsiniz, işte kripto eee teknoloji neyse eee burada builder kavramı oluştı. Çünkü aslında builder artık sadece bir yazılımcı ya da bir eee software engineer değil. Gerçekten bir şeyler build eden insandır. O yüzden hepimiz kendimizi böyle bir builder olarak tanımlamaya başladık. E ben ama yine de alana en uzak olan kişiden başlamak istiyorum. izninizle Ege'den başlamak istiyorum. Yani hukuk okuyup bugün buralarda eee codingle ilgilenmek bence çok şey. Hani en azından biz mühendislikte biraz da olsa görüyoruz ya. Ben Matlab C#ARP falan gördüm yani. Eee Ege sana hem ufak kendini tanıtmayı hem de böyle ya bu wipe coding eee low coding neyse bunun adı hani bu nedir? Eee nasıl bu alana girdin? Çok kısa anlatmayı rica edeceğim. Tabii ki. E doğru dediğin gibi avukat y avukatım sonučta hukuk mezunuyum ama üniversitede okurken kafam sürekli böyle applere giderdi. O zamandan beri hep bir meraklıdım vardı. Çok da ilgiliydim bu arada o zamandan. Okul bıraktık. Okulu bitirdikten sonra zaten ilk çalışmaya başladığım ve hukuk dışında yine bir startup oldu ve yazılım startup'ydı. Ben de o zaman kripto ile ilgili bağlantıları için oraya dahil oldum. Açıkçası kendimle ilgili konuşmak gerekirse ben 4 yıldır aktif şekilde yazılım öğrenmeye başlıyorum. Çok güzel bir 3 ay geçriyorum ve ondan sonra eee tabii ki bozuluyor o süreç. Ne yazık ki o kadar verimli olamıyorum. Bir noktadan sonra zorlanmaya başlıyorum.

Ama şu anda vibe coding'ile beraber açıkçası benim gibi olan insanların birçoğunu fark ettim ki çok üstün seviyede

projeler yapmaya başlayabildiler. Hiç kod bilgisi olmayan insanlar da belli başlı şeyler yapıyorlar ama birazcık kod bilgisi olanlara gerçekten çok iyi ön

ayak oldu. Çok iyi bir yardımcı oldu. Çok iyi kol bacak oldu. Öyle söyleyeyim. Yani bütün fikirlere vücut bulmuş hali oldu. Şu an ben de mesela ilk defa bir

senedir eee vibe coding yapıyorum diyebilirim. Bir sene sonra ilk defa şu anda full wipe code kullanarak yaptığım

bir ürünü mesela şu anda canlı yayı almak üzereyim. Bir iki haftası kaldı. Durum bu şekilde bu tarafta.

Onu onu gösterecek misin bu akşam? Hiç eee konuşacak mıız ondan? Aslında gösterebilirim. Eee o aslında

bir base app yani base'in hı. kendi platformunda çalışması için tasarlanmış

bir hep ama browser'da da çalışıyor. Onu da bir gösterebilirim. Okey. Süper. Teşekkürler. Eee, Caner

senle devam edelim. Senin hikayen nasıl geldi? Eee, biraz oradan kısaca.

Eee, ben selam tekrar herkese. Bu arada Recep'in bahsettiği gibi üniversite

zamanlarında startup ekosistemine giriş yaptım ben. Etkinlikler, hekatonlarla beraber. Eee, 2010 yılından bu yana da

hani kendi şirketlerimi de kurdum. iyi gidenler, kötü gidenler oldu. Eee, son

45 yıl içerisinde ise bir anda ben de blockchain tarafına, Web tarafına kaydım. Yine, eee, Recep'in de biraz

yönlendirmesi ve desteğiyle beraber aslında ilk girdik. NFT koleksiyonları filan derken, eee, bu işin teknoloji kısmı çok

daha çok hoşumuza gittiği için hani NFT'ler, kripto paralar gibi bir sürü kısım var ama işin teknoloji kısmı çok

daha güzel olduğu için ve bizim de eee, proje geliştirmeyi sevdigimiz için daha çok proje geliştirdiğimiz yapılar

üzerinde çalışmaya başladık. Eee, son bir yıldır da aslında bu VIP coding

tarafını bir şekilde giriyoruz, görüyoruz. Bu base ekosistemi bizi biraz bu tarafa yönlendirdi. Farkaster vardı

öncesinde. Onun içine ufak oyunlar yaparak başladım ben de. Eee, Yağız'la da beraber aslında ilk yapan Yağız bizim

aramızda kendi konuşurken kendi aramızda. Eee, biraz da ondan görünce hadi biz de yapalım deyip girerek

başladım ama çok çılgın, çok bambaşka bir yere gittiğini gördüm. Hepimiz base üstümde konuşuyoruz ama birazdan

muhtemelen aralarda hep beraber sohbet ederiz. Bu VIP coding nereelere gidiyor?

Ne olabilir? Base değil sadece kısmılı. Eee, Okey. Süper. Ya'za hemen sözü vereyim. Bu arada tabii genelde böyle eee, kendi aramızda da ya bugün mesela Ege'nin telefonunun bende olmadığını fark ettim. Çünkü hep Telegram'dan konuşmuşuz. WhatsApp grubu açalım derken e Ege benim için Hex yani Twitter'da da öyle. Hex e, Hex Coding hatta yani onun şeyi code. E, Caner artık 0x CNR benim için. eee, Yağız Alp, Yağızı hiçbirimiz bilmiyorduk adını. Yani Koinatci bizim için Yağız da. Eee, o yüzden Koinatchi di demek istiyorum abi. Eee, tanıdığım haliyle. Senin hikayen nasıldı? Nasıl buralara geldi? Biraz öncü oldun gerçekten buzetur noktasında ilk çıkartanlardan biri sendin. Eee, en çok bilen sen misin? Hani coding bilgin var mı diye sormuş olayım. Eyvallah. Teşekkür ediyorum. Selamlar herkese. Eee, aslında hikaye şuradan başladı. 2021 yılında e yıllarca direndiğim blockchain ve kripto ekosistemine eee adım atmış oldum. 2021 bu yıldandan bu yana aslında senin de belirttiğin gibi Coina Açıçı ismiyle ben Twitter'da bir içerik üreticisi olarak yer alıyorum. Zaman içerisinde de kendi adıma bir yer edinmeye başlamıştım. Sonrasında düşününce eee dedim ki hani tamam evet içerik üreticiliği güzel ama hani bu işin artık bir mutfağına da geçmek lazım. Çünkü mutfak kısmı da var. Herkes bir şekilde bu işlerden para kazanıyor ya da para kazanıyor olmasa bile bir şeyler üretip ekosisteme fayda sağlıyor. Ben nasıl yaparım dedim. Eee ve zaten içerik üretici olmanın vermiş olduğu bir backgrounddan dolayı bir eee çevremin de olmasından kaynaklı dedim ki yani ben bir o zaman app yapayım. Zaten o esnada AI'la işte vipe coding'le artık yavaş yavaş eee uygulama yapma hayatımıza girmiştı. Çünkü sıfır kod bilgisine sahibim. herhangi bir yazılım geçmişim yok. Eee, ben üniversite okuyorken ne blockchain vardı ne bu kadar gelişmiş bir yazılım altyapısı vardı. eee bunu bir şekilde hayatımı almak zorundaydım ve senin de belirttiğin gibi aslında yapanlar vardı ama belki benim kadar ön planda yani göz önünde değildiler ve benim bir mini app yapma hikayemle birlikte birçok kişiye ilham olduğumu gördüm ki hani bunu kendim söylemimle eee belirtmiyorum.

Birçok kişi bana zaten bunu söyledi. Hani senin sayende biz de yapmaya başladık gibi. Eee ve ben, eee,

öncelikle Farkester üstünde sonra onu Basep'e de entegre ettim. Travel Mint adında bir uygulama geliştirdim. Bununla

globalde Hekaton'a katıldım. Orada finalistler arasında yer aldım vesaire. Eee, benim de aslında yolum bu şekilde

başladı ve şu anda da halihazırda devam ediyor açıkçası. Süper abi. Teşekkürler bilgiler için de.

Ya biraz böyle çok base hep konuştuğum. Eee, ben biraz oralara eee, girmek istiyorum aslında. Sonuçta eee, kripto

paraları geçen sene anlattık. Hani tabii ki bir 2025 Dijital Liderlik Akademisini aslında izlerse bu seneki katılımcılar

ki kitlede çok fazla izleyen var. Oradan gelen de var biliyorum ama çok kısa söylemek isterim. Hani, eee, Paribu e

hepinizin artık yavaş yavaş eee, öğrendiği de üzere eee, Türkiye'nin eee, en büyük kripto para borsalarından biri.

E, 7 milyondan fazla kullanıcımız var. Hani pari bu Türkiye içindeyse aslında baktığında Coinbase Amerika'da

muhtemelen en büyük borsalardan biri. Coinbase'in yıllar önce çıkardığı eee

asında Web3 dediğimiz yani Onchain, Deffi. Şu anda kripto para borsaları hem Amerika'da hem Türkiye'de eee aslında

regüle borsalar. işte SPK'nın şu anda regülasyonları geliyor. Dolayısıyla normal borsalardan, e, normal bir

borsadan yani exchange, Stock Exchange borsalarından, eee, çok da farkı kalmıyor. Eee, dolayısıyla aslında bir

işte eee, lisansa, koteğe, eee, denetlenen eee, alanlar. Amerika'da da

bunları işte SE eee gibi kurumlar, bazı kurumlar eee bunları denetliyor ve çok

duyarsınız yani işte SEC'le böyle bir sıkıntı yaşadı, şöyle oldu, böyle oldu. FDA dolayısıyla eee bu alan yani Web3

dediğimiz daha doğrusu decentralized finance dediğimiz alan biraz daha rahat. İşte insanların cüzdan açabildiği eee

Onchain eee bir şekilde para transferi yapabildikleri bir alan. Bunlar da tabii ki regülasyona açık ve bunlarla ilgili

de regülasyonlar gelecek. Eee ama bir şeyi onchainde yaptığınızda yani blok zincir ağı üzerinde yaptığınızda bu

transfere imkan veriyor. İşte bütün bu e Deffi e çılglılığı da geldi geçti. NFT

çılglılığı geldi geçti. Hepsi aslında dijitalin yani bir paranın e dijitaldeki bir asetin eee bir blok zinciri üzerinde

transfer edilebilmesi sayesinde eee aslında bir değer atfedilen işte Bitcoin, Etherium gibi eee bir dünyayı

bize açtı. E dolayısıyla base bu alanı coin base bu alana e isminin başını atıp

base adıyla girdi ve bir aslında optimizm ağrı üzerinde bu da yine bir başka bir ağ Etherium üzerinde çalışan

eee bir blok zincir ağrı optimizm ağrı üzerinde kendi işte zincirini yaratmış

oldu. Eee akıllıca bir hamleydi. Yani sıfırdan bir Etherium gibi bir ağ yaratmaktansa

eee optimizm üzerinde bir EVM dediğimiz yani Etherium'la eee çalışabilen bir ağ

üzerinde, optimizm ağrı üzerinde bir zincir yaratmış oldular. Bunun adına da base demiş oldular. Eee, hatta iki işte

17 Aralık'ta da bayağı bir şey lanse ettiler. E, bu alandaki vizyonlarını gösterdiler. Eee, dolayısıyla base

asında bir cuzdan ama şu anda işte birbirini takip edebildiğiniz, işte mesajlaşabildiğiniz, para gönderebildiğiniz bir aslında social feda biraz göz kırpan bir noktaya gitti ve içinde mini uygulamalar var. Ama bunu

ilk yapan base değildi. Eee, Farcaster dediğimiz ki yanlış hatırlamıyorum

E, A16Z'den ya Anderson Horabis çok büyük bir yatırım firması. Farkester'in yatırımı var diye biliyorum. Yani bir

eee A16Z eee yatırımı eee girişimi. E dolayısıyla çok ciddi yatırımlar almış

eee bir girişim. Eee Farcaster uzun zamandır hayatımızda eee app işte

asında onun içinde app'ler vardı. Yani mini app'ler vardı. Kullandığımız app'ler vardı. Eee, dolayısıyla bu da

bizim açımızdan hani yeni bir, e, alan olmuş oldu. Ama tabii ki Coinbase gibi

dağıtım çok geniş bir şirketin Farest'e çok benzer, eee, bir uygulamayla

hayatımıza girmesi özellikle D distribution'ın çok önemli olduğu yerlerde e bizim açımızdan önemli

olacak. Eee, sunum görünmüyor diyor arkadaşlar ama biz oraya gelmedik daha hani birazdan geleceğiz. Eee, çok kısa

bazı şeylerini açıklamak istedim bu noktada. Bir de çok kısa şeyi açıklayacağım. Ondan sonra Caner'in

ekranını aslında sürece başlatabiliriz. Bu işte wipe coding aslında

blockchain'den önce vardı. Yani biz aslında blockchain wipe coding ya da low coding dediğimiz şeyi biz çok uzun

yıllardır konuşuyoruz. Eee, dolayısıyla bizim bu alana girmemiz gene aslında yani low coding'i, wipe coding'i çok

sevdigimiz için değil, fırsat verdiği için çok sevdigimizden. Yani aslında bu bizim blockerimiz onchain ürünler

gelistirme sevgimizden. Yoksa yani 3 sene 4 sene önce de eee bu tarz

uygulamaları kullanıp e bir şeyler yapabiliirdik. Ama aynı zamanda El'in çok hızlı gelişmesi eee buradaki kodların

artık insan elinden çıkan kodlarla yarışabilecek seviyeye gelmesi çok önemli. Ama şunun karıştırılmaması gerekiyor. En azından bizim bakış

açımızdan anlatmak istiyorum. E low coding'e gönül veren çok büyük kitleler var ve çok daha inanıyorlar aslında

oradaki alana. Ama bizler açısından söyle hepimiz aslında girişimci insanız ve eee gerçekten teknik olmayan eee tabii ki pek çok şeyi kavramsal olarak biliyoruz ama oturup kod yazabilen insanlar

değiliz. Eee bir developer ekibine bir eee ürünü anlatmak yani kafanızdaki hayalinizdeki ürünü anlatmak çok kolay bir şey değil. eee onlarla beraber aynı vizyonda ürünü ortaya çıkarmak da çok

kolay bir şey değil. Eee bunu kullanıcıya anlatmak eee hiç kolay bir şey değil. Dolayısıyla aslında eee

bizler açısından, eee, bu wipe coding dediğimiz alan, base gibi distribution ağı çok kuvvetli alanlar aslında biraz

product market fit'e ulaşma yolunda. Product market fit de nedir? Aslında bir startup'ın marketle uyumlu olup

olmadığını test etme noktasında çok önemli. Eee, Yinator'ın çok büyük yoğunluğu son 2 senedir AI girişimleri

geliyor. Ama söyle bir açıklama var. Gerçekten o uygulamayı tamamen yapabilecek AI coding projeleri

alıyoruz. Yani bıraksan aslında o ekip o işi yapabilir gerçekten tamamıyla normal yazarak. Eee, ama niye yapsın? Çünkü

burada çok daha basiti var. O yüzden eee, lütfen şey karıştırılmasın. Yani evet kodlama ile birlikte App Store'da,

Android, işte Google Markette'te uygulama da dizayn edebilirsiniz. ne kadar ideal, ne kadar güvenilir, ne

kadar stabil bunlar tartışırlar. Ama en azından bizim açımızdan bu akşam eee hiçbir zaman amacımız her şeyinin eee AI

ile yapıldığı bir coding değil. Bizim gibi girişimcilere fikirlerini hızlı bir şekilde test edebilmesi için eee

yaptığımız bir süreç. O yüzden sizler için de böyle bu açıdan bakmanızı tavsiye ediyorum demiş olayım. Caner

istersen e başlayalım yavaştan. Nasıl bir eee bir şey yapacağz bu akşam?

Bu arada her yiğidin yoğurt yiysi farklıdır. Caner ve Yağız Alp'in yoğurt yiysiyle Ege'nin yoğurt yiysi biraz

farklı olacak. Onların arasına da gireceğim ben böyle arada müdahale edip

Ben şimdi ekran paylaştım ama oldu mu? Oldu.

Bakalım şeye geldi mi? Yayına gelmedi sanırıım. Hah geldi. Tamam. Süper.

Tam son söylediğinden giriş yapayım ben de. Her yiğin yoğur yeyişi farklıdır gibi. Burada Yağız farklı şekilde

yapıyor. Ben farklı şekilde yapıyorum. Ege farklı şekilde yapıyor. Kullandığımız toolar, siteler eee de

farklı olabiliyor. Eee burada sadece sonuca bakıyoruz aslında. Biraz

bahsedeceğiz de bu arada yaparken. Biz ufak böyle basit bir şey hazırladık. Yağızla beraber konuşup eee bizim

Yağızla beraber genelde tercih ettiğimiz yöntem, benim de tercih ettiğim yöntem önce chat GPT ile başlıyorum. Ben eee

chat GPT'de promptu ayarlıyorum. Çünkü aslında kullandığımız tooların çoğu pahalı. Eee replit kullanacağız.

Birazdan göstereceğim. Replit tool'u hem aylık ücreti var hem de ne kadar çok işlem yaptırırsanız o kadar çok para

ödediğiniz kredi sistemi var. Ve bu genelde bu arada AI ile proje geliştirebildiğiniz

veya AI ile tasarım yaptığınız Gemini gibi toolar da belli bir yerden sonra pahalı ve paralı hale geliyor. Eee, chat

çiftinin bana tek en büyük avantajı şu. Benim Rplit'te gireceğim promptu daha

sade hale getirip replitin daha az yorulacak şekilde çalışıp benim bütçemi

rahatlatması. Onun dışında aslında bunu sadece replit kullanarak da yapabilirim şu an yapacağımız şeyler.

Hı hı. Şey gele aralarda gir lütfen. Evet. Evet. Ben bu arada eee bir

tecrübeden aslında anlatayım. Biz bu noktaya nasıl getirdik aslında bu hikayeyi? E seninle birlikte aslında ilk

yaptığında ben full replit kullandım ve replit gerçekten en az chat GPT kadar

eğitlebilen, her dediğini bir süre sonra zamanla anlayabilen ve gerçekten

çok iyi çalışan bir program. Fakat şöyle bir dezavantajı var Caner'in de dediği gibi Replit her verilen komuttan bir

para harcıyor. Eee ve bunu ben acı bir şekilde deneyimledim. Bu deneyimlerim

sonucunda da öğrendik ki ya biz niye hani böyle yapıyoruz? Biz gidelim chatp'de olgunlaştırıralım promptu.

Tamamen anlatalım. Replit'e gönderelim bu promptun aynısını. En azından bir iki adımda bu işi çözeriz. Aslında buradan çıktı chat GPT'nin devreye girmesi.

Çünkü benim bunu sorabileceğim, danışabileceğim biri de yoktu açıkçası. Çevremizde o kadar kimse hiçbir şey

bilmiyordu ki. Ben developer arkadaşlardan da bana yardım etmelerini istedim ama onlar işin daha eee detay

kısımını bildikleri için bu şey gibi hani insan çocuğuna matematik anlatıyorken basic duruma düşemeye ya. Developer bana anlatıyorken anlatamıyordu ve ben çok acı bir şekilde bunu yaşayarak maliyetli bir şekilde dedim ki o zaman chat GPDde bunu yapalım ve oradan oraya taşıyalım.

hakikaten de mantıklı bir yol olmaya başladığını görüyoruz şu an birlikte. Yani şu anda aslında şöyle bir şey

yapıyoruz. Chat GPT tabii ki bu işin başlangıcı. Yani bu kadar eee son kullanıcıya gelmesini sağlayan şirketin e Open Aayın ilk ürün aslında. Ben biraz daha bazı kavramları açıklayayım. Yani nasıl işte IBM dünyada 5 bilgisayar olacak derken işte Macint Touch'la eee

kişisel bilgisayarlar arṭtiysa bugün de aslında chat GPT bize bu alanı sağladı. eee Cemini, Cemini, Gemini dediğimiz bu

uygulama Google'ın geliştirdiği uygulama. E bunun gibi çok fazla chatbot var aslında. Bunların hepsi chatbot.

Yani AI'la sohbet edebildiğiniz botlar. Eee bunlara girdiğimiz eee bu işte Caner'in yazdığı base app'est'a deploy edilecek yani işte yüklenecek bir ödüllü yılan oyunu vesaire dediğiniz her şey

prompt. Eee ama Yağız Alp'in de dediği gibi yani prompt'un kalitelisi çok önemli. Hatta şu an prompt mühendisliği

diye bir eee mühendislik bile var. Prompt Engineering. Dolayısıyla biz yine E'yi kullanarak eee onların dilinde hani öyle diyeyim karşıya alayım Ey'ı onların kendi anlaşabileceği dilde bir doğru

prompt üretmek için gene El'ı kullanıyoruz. Replit dediğimiz şey de Caner yandan Rplit'i de istersen aç.

Hani ne kullandığımızı görelim. Eee, Replit'te aslında bu işi uygulamaya döken yani chat GPT nasıl chatbotsa Replit'te developer'ın uygulama üreteceği yan tarafta görüyorsunuz buradaki şeyi bir bot. E hani onu da vermiş olayım. Replit de bu. O yüzden şu

an chat GPT Replit gidiyoruz. Tekrar chat GPT'ye gelirsek hani oradaki promptunu senin görebiliriz. Eee, X ile

bağlan işte günlük giriş yap vesaire. Çok basic bir şey yazdık. eee, Replit'in kendi belirleyeceği bir talepte bulunmadığımız bir prompt hazırlar mısın diyoruz. Hani Rit deyince de anı

söyledeyim. Aynen, chat GPT her ne kadar biz bu arada EA'yı çok seviyoruz, çok övüyoruz ama

eee, o kadar da zeki değil hala. İnatla promptun teknik taraflarını da kendi üretmeye çalışıyor ve böyle yaptığından

ben replit'te işte teknik şu renk kodları olsun, surada şu kadar piksellik ayarlar yap gibi bir şeyler çıkartıyor

promptın içerisinde. Bunu çıkarttığında Rplit'in kafası karışıyor. Yani AI'lar da birbirinin kafasını karıştırabiliyor. O yüzden mümkün olduğunda sadeleştirip ilerletiyoruz biz frontlarda. Ege belki

farklı yorumlayabilir kendi tarafını anlatırken. Eee, Ok. Şimdi burada şey de var bu arada.

Yani chat GPT ve Cemina'yı beraber de kullanabiliyorsun. Eee, her şeyi. Hı hı.

Ondan da birazdan bahsedeceğim. Onu kullandığın kısımlar da var. Ben çok hızlı şöyle bir geçeyim. Burada aslında

bu eee bugün için bir prompt ürettiğim. Eee, önceden üretme sebebimiz de birazdan göstereceğim. Burada verdiği

promptu ben alıp kopyalayıp direkt buraya yapıştırdım. Fakat yapıştırırken

mesela eee tasarım kısmında base renkleri ve dizaynları kullanabilirsin

diye kendi yorumumu da ekledim. Ekstra bunun için bir prompt girmemek için. Ve

bu kendi kendine replit içerisinde çalışıyor arka tarafta. Eee bu yaklaşık

43 dakika çalıştı. Arka tarafta prompt olarak büyük bir prompt verdigimiz ve tek bir

prompt'la bir app çıktı. Şu an yan tarafta gördüğünüz appi çıktısını tek bir prompla 43 dakikada aldık aslında.

Ve aslında az önce görüldü belki hani eee dashboardu bilmeyen insanlar fark

etmemiş olabilir ama ben direkt olarak gördüm.

Yaz direkt olarak Evet. yazıyordu. Buradan mesela eee

sesini almadık abi. Ne yazıyordu? Kesildi bir an. Benim sesim mi kesildi?

Aynen. Aynen. Aynen. Aslında orada şeye 43 dakikalık yani 43

dakika yazan yerin üstüne geldiği zaman ne kadarlık bir masraf olduğu da gözükmüyor. Toplamda bir eee gelebilir

misin onun üstüne? E onu açsan da olur. 14 30 centlik bir maliyet oluşmuş.

Aslında baktığımızda bir app kurgulamak için gerçekten büyük bir rakam değil.

Hatta çok çok komik bir rakam. Çünkü bir developer'a bana bir uygulama yap dediğin zaman developer senden alacağı

ücret bunun çok çok daha fazlası olacaktır. Eee bunu ama eğer ki prompt yazmadan siz yani chat GPT de prompt yazmadan buraya gelseydiniz emin olun 14 dolar değil belki 6070 dolarlık bir rakamlaanca anlatabilecektiniz. Çünkü

Replit her seferinde size şunu söyle mi yapayım, bunu böyle mi yapayım diyeceği ve maliyet artacaktı. Aslında bu

maliyeti optimize etmenin en kolay yollarından bir tanesi. Bence de yaptığı ürünü göstereyim şeyse şey de söyleyeyim abi çok kısa. Aslında bu tarz uygulamalar yani chatpt de arka

tarafta eee token eee kullanıyor ama bu bizim bildiğimiz kriptodaki token değil.

Bir token mantığı var. onun aslında kullandığı şey. E bir de şeyle var, sorular var. Ben bir yandan chat'e de

bakıyorum yan tarafta. Eee yani işte clouat kullanmaz mıydık? Coue diye bir uygulama da var. İşte curs var ki Ege birazdan örnek göstereyim. Soru gelmişken başka bir alternatifi aynı Prof prompt girdim. Lovable. diye. Bu da başka bir alternatif.

Yağız bugün bahsetti bunu hiç denedik mi diye. O da düşünmüşt. Bir de bunu deneyelim diye ben aynı promptuna da

girdim. Bu da güzel çalışıyor gözüküyor bu arada ama denemek lazım bu arada. Hepsini deneyebilirsiniz. Çok özür

dilerim. Görsel olarak bence lavable çok daha güzel bir görsel yaratmış. Evet bu arada öyle. Oyun olarak da biraz

daha iyi bir oyun çıkarttı. Bu arada ikisini de gösterelim. Bu arada bunlar çıktıktan sonraki aşamadan da çok ufak

bahsedeceğim. Burada bayağı bildiğiniz şu an çalışan kendince bir yılan oyunu var. Biz dedik ki yılan oyunuyla beraber buna işte günlük görevler filan da ekleyelim. İnsanlar hem oynadığı oyundan

puan toplasın, 40 puanda öldün. Hem de buradaki görevleri yaptığında da ekstra puanların geleceği bir app yap dedik. Sadece aslında bu cümleleri yazdık. Ve şu an arka tarafta bu gördüğünüz her şey

bir web sitesi üzerinde çalışıyor. Eee, istersek şu an buradan ki yaptık onu. Snakequest.plitapp. Bunu belki paylaşabiliriz. Girip bunu oynayabiliyorsunuz siz şu an. Bu arada bunu herhangi bir domaine ekleyip yani snakequest.com diye bir domain ekleyip yayına da istersek bir anda. Eee,

vipe codingin güzel tarafı diyeceğim burada biraz bir ekleme yapayım mı çok kısa? Eee, bu arada Replit'te şunu fark ettim. Sen eee, uygulamayı yaptıktan sonra görsellerde rewards kısmına vesaire

baktım. Yani e, Replit'te şöyle bir problemin olduğunu fark ettim. Biz seninle daha önce yapmış olduğumuz

uygulamalardan dolayı eee bildiğin mesela Quest kısmı birebir Travel

Mintt'in aynı quest'ini getiriyor. Yani burada aslında eee bizim daha önce

yaptıklarımızı kendine zeka edinmiş ve bir sürekli aynı taslak üstünden

gidiyor. Bu hoşuma gitmedi. Neden dersen bundan bir sonraki örnek veriyorum bir app yapmak istedigimde ben repliit'i

kullanamayacağım. Çünkü aynı tasarıımı bana bir daha getirecek. Eee, bu mesela

Replit'in bir eksigini şu an bana gösterdi. Mesela lovable o yüzden çok bambaşka bir görsel oluşturmuş. Çünkü

biz daha önce hiç lovable'la iş yapmadık. Bu arada abi şöyle söyleyeyim. Mesela

Canva da e onu şöyle çözüyor. Mesela Kanva'nın da yapay zeka şeyi çok iyileşti. Son zamanlarda çok önem

veriyorlar ki o da Kanva kodda duyurdu. Ya orada mesela marka kiti diye bir şey var. birkaç farklı marka kiti

ekleyebiliyorsun ve aslında eklediğin marka kitlerine uygun şeyler çıkartıyor gibi düşün. Burada hakikaten şey eee

gerekebilir. Bu arada yine sorular var. Eee yani İngilizce girerseniz tabii ki

daha iyi sonuçlar alırsınız. Onu söyleyeyim. Hani ekleyelim. Aynen. Şu an bu şey yayına özel aslında. Biz şu

an her şeyi biraz Türkçe yapıyoruz. Normalde promtları İngilizce yaptığınızda daha verimli sonuçlar

aliyorsunuz. İngilizceniz çok iyi değilse chat GPT'den prompttu replite

veya işte lovable veya nerede üretecekseniz orada girmeniz gereken promptı İngilizce vermesini istediğinizde çok çok daha verimli eee bir hale geliyor. Ai

bu arada ek bilgi vereyim. Ben Travel Mint'i tamamen Türkçede yaptım. Yani evet İngilizce tabii ki çok daha verimli

ama Türkçe kısmı da çok kötü değil bence. Bu arada şey sorayım. Lovable'da para

ödedin mi Caner? Bu free halindeyim. Hatta sol altta çıktı kredi ekle diye ilk front'tdan

sonra. Şeyini bilmiyorum. O yüzden hani bu arada bunların hiçbirini tavsiye olarak direkt olarak söylemiyoruz. Mümkün

olduğunda araştırın. Biz kendi deneyimlerimizi aktarıyoruz biraz. Çünkü biz bu iyi desek bile yarın yeni bir

tanesi çıkacak bunlardan ve daha iyi özellikler söyleyecek. Evet. Buraya şuradan şöyle de bağlayayım mesela hemen

hızlıca gösterebilirsem. Diğer yaptığım app'te bu da deneme amaçlı yaptığımız bir çekiliş uygulaması. Açılsısa hızlıca ben bunun tasarımlarını eee UIUX kısmını ve burada bir NFT görseli var. Bunun tasarımlarını camini de yaptırip eee repliitin içine yükledim ve dedim ki bu görsellere uygun şekilde üret lütfen bütün eee app'in genel dizaynını. eee açılırsa şimdı göstereceğim. Burada

da mesela Ceminiyi de kullanarak yaptım. Hem chat GPT hem Cemini hem de e repit kullanarak ilerledi. Bu NFT'nin tasarıımı da buradaki UIUX'in genel dizaynı da tamamen Gemini'den çıktı. Farklı AI'ları, farklı alanlarda

gelişmiş, kendini geliştirmiş AI'ları birlikte kullanarak eee çok daha verim elde edebiliyorsunuz. Bu arada eee tasarım için bambaşka bir şey. Video üreteceksiniz yapacağınız app içerisinde

apayı bir şey eee kullanıp hepsini birbirine bağlayabiliyorsunuz. Şu an gösteremiyorum ayarını yapmadığım için

ama mesela chat GPT artık Replit'le entegre de çalışabiliyor. Replit gibi başka uygulamalarla entegre de

çalışabiliyor. Herkese açılmadı sanıyorum bu tarz özelliklerin hepsi parça parça açıylorlarmiş diye duydum. Bilmiyorum net

olarak ama yavaş yavaşları birbiriyle karıştırıp en verimlisini kendimizin

test edeceğim bir noktaya geliyoruz. Eee ve bir şey Hı. Buyur tabii

buyuruy bitir abi sen. Son şunu söyleyecektim. Hani hayal

gücüünüz en önemli olan kısım burada. Yani gerçekten bir mini app diye

düşünmeyelim. Biz hep mini app yapıyoruz. Wipe coding o şekilde bizim hayatımıza girdiği için. Ama gerçekten bir aslında

blockchain projesi, bir web sitesi eee yapıp bunu eee kendiniz piyasaya

çıkartabiliyorsunuz bu şekilde şu an. Bu da web versiyonu bu arada.

Bu arada ben şu anda girdim mesela şeye, Snake oyununa. Evet.

Bayağı oynuyorum şu anda. Yani herkes o linki girerse oynayabilir değil mi? Şu anda oynayabilecekleri lazım. Sadece arka tarafta database'ede tut dememiş olabiliz.

O mesela database'de tut ve kullanıcıları kaydet demediysek şu an

atmış ki ama tutmaya başlamış. Bu arada arkada gözüküyor. Yeni kullanıcı birisi kullanmış oynamış.

Ben benki verip oynatabiliriz. Aynen. Okey. E Snake request.replit.app'den girebiliyorsunuz. Şu anda oynayabiliyorsunuz. Ya şeyi soracağım. E tekrar bir Rit'in ekranına gelebilirsek. Bu arada arada sorular geliyor. Eee geç

gelen arkadaşlar için. eee Farcaster bir uygulama. Eee bir Web3 uygulaması. Çok büyük bir yatırım şirketinin de desteklediği, yatırım yaptığı bir uygulama. Eee Faruster diye yazılıyor.

Base'de eee dünyanın en büyük kripto para şirketlerinden biri olan Coinbase'in eee bir Web3 onchain e

uygulaması. Farkestra'a çok benziyor. Eee bunlarda ne yapabiliyorsunuz? Ekstra onu da söyleyeyim Canel. Ve soru sormuş

olayım. Özellikle Wish eee uygulamasına geldiğinde şeyi soracağım. Mesela Farcaster'la Base'in e farkı şu. E siz düzdanınızla bağlandığınızda işte bir şeylere para harcayabiliyorsunuz, para kazanabiliyorsunuz gibi bir özellik var. E dolayısıyla siz aslında Wish Bot

appinde eee bir eee akıllı kontrat da yazmış olmanız gerekiyor. Bunu da mi Replit'te vesaire yazdın? Hani o taraflarına biraz değinir misin? Bunu nasıl implemente ettin?

Evet. Şimdi blockchain tarafına girdiğimizde şu an açığınız şeyde hani bu Snake Game'de eee blockchain özelliği

eklemesini söyledik. Arka tarafta bir şeyler ekledi aslında ama aktif hale gelmedi. Farkester, Base gibi

uygulamalara giriş yaparken Farkester cüzdan veya Metanas cüzdanla bağlanma gibi işlemler var. Bunlar onchain'de eee

aynı zamanda kontrat burada bir NFT mintleme olayı var. eee bu min'ti yaparken gerçekten, eee, gerçek mint yaptıryoruz. Bu kontratı replet'in kendisi de yazıyor. Eee, bu şekilde de

kullanabiliyorsunuz. Burada senin aslında ilk bu konuşmanın başında söylediğin kısım devreye giriyor. Ben

bir kontrat developer değilim ve bu kontratın %100 güvenli olduğumdan emin olamayabilirim. Yağız'ın Travelm'ten birazdan bahseder. Tamamen kontratı da eee, eee, yazdırdı yanlış bilmiyorsam. Ama ben burada çekiliş özelliği var ve çekiliş özelliğinde daha güvenli olması gereği için bunu bir kontrat developer arkadaşımı yazdırıp ekledim. Fakat eee hiç eee başlangıç da yaparken

eee ana kontratı ekleyene kadar demo kontratı gene buraya yazdım ve çalışıyordu. Bu arada hiçbir sıkıntısı

yoktu. Sadece güvenlik için dışarıdan bir developer yazdırıldım kontrat tekrardan.

Süper. Eee, iki sorum var. Birincisi eee yani bu bir mobil app değil web app diyenler olmuş. Yani web'de de

çalışabiliyor ama mobil uyumlu bir şekilde geliştiriliyor. Yani biz aslında bunu alıp Farcester'a ve eee işte base'e

atılabiliyor. Onu da göstermeni isteyeceğim Caner. Yani bunu mesela sen Farkester'a nasıl yükleyorsun? İşte deploy ediyorsun diğer bir tabirle.

Eee o kısımda Yağızman destek isteyeceğim. Adım adım aslında birkaç adımı var. O çok daha iyi bildiği için

ben ilk adımıńı açtım burada. Aslında buradan tamamen çıkış ya buradan

tamamen çıkış developers ekranını sıfırdan açabilirsen ya bu

tamamen kapatabilirsen aslında daha iyi olur. Heh. Şimdi buradan eee burada

preview tool kısmına geleceksin. Aslında bu Farcaster'daki developers menüsünün içerisinde buraya URL kısmına senin

Snake'i yazman gerekiyor. Mesela Snake'in linkini buraya yazabilirsin. Hem de oraya

aynen onu ekleyelim. O kısmını. Bu arada şöyle bir şey var. Ben eee yapılan yorumdan şunu anladım.

Ya bu bir sadece mini app. Evet. Ama isteseniz aslında bunu siz eee App

Store'a ya da Google Play'e de entegre edebilirsiniz. Tek farkı şu Farcester ya

da Base'te herhangi bir eee kontrol mekanizması yok. Yani daha doğrusu şöyle söyleyeyim.

Siz App Store'a ya da Google Play'e uygulama yüklediğiniz zaman uzun süreler boyunca siz bir kere onay bekliyorsunuz.

İçeriğinde herhangi bir değişiklik yapmak istediğinizde de bunun güncellenmesi için bir süre beklemeniz

lazım. Ama Farcaster ve Base tarafında böyle bir bekleme süreleri olmadığı için çok çabuk şekilde publish edip eee

kullanıcırlara sunabiliyorsunuz. Tekrar orada bir soru daha vardı abi mesela. Bu ben tabii ki yanı bütün telefonların

özellikleri farklı olduğu için iOS'ta ya da Android'de dizaynlar UX eee tarafı

farklı mesela onunla alakalı bir ayırım yapabiliyor mu bu uygulamalar? Y bana bunu iOS'a iOS'a uyumlu hale getir

tasarımını dediğimde Evet. Aslına bakarsan şöyle, sen bunu eee bu mini app'i Parkester ya da Base

App'e entegre ettiğin anda ha onu da göstereceğin ama otomatik olarak zaten eee telefonunu optimize

ediyor. Çünkü aslında telefonuna optimize edilen şey Farkaster. Sen Farcaster zaten optimize olduğu için

içine mini appi yüklesen bile o kendi içinde onu optimize ediyor. Ama şimdi Caner'in de göstereceği gibi illaki

derin detay yine de bakayım diyorsan eee Caner oraya bir şey yapabilirsen, getirebilirsen eğer burada mesela full

size ya da iPhone ya da Android ya da işte Samsung Galaxy gibi seçeneklerde nasıl gözüktüğünü ekran içerisinde eee

test etme imkanın var aslında. Replit'in eee developer development ekranın

içinde. Başta şeyi şu yüzden söylemiştim. Bu işte az önce açtığımız eee linkini de paylaştığımız Snake Quest reply Tab'in başında biz bunu ilk promptta daha

Pkaster app dedik. Biz bunu web sitesi olarak yap deseydik web sitesi olarak

yapacaktı. Hatta şu an bunu burada prompt girip web sitesi olarak düzenlemek istiyorum dediğimde eee

direkt bunu web sitesi olarak çevirecek. Eee veya Android uyumlu Android'in market işte kurallarına göre yap. iOS'un market kurallarına göre yap dediğimde ona göre üretecek. Eee ve ona yükleyebileceğiniz hale getirecek uygulamayı. Mesela şöyle şöyledir bir durum var. Sen şu

an Snake'i açtığında, browser üstünden açtığında bile mobil sürüm gibi dar

ekranda gösteriyor. Ama mesela Travel Mint'te öyle değil. Her ne kadar ki ben public olarak paylaşmamış olsam da şu an

travel mint base app ya da Farcaster'da mini app olarak gözüksede bile browser

üstünden de açıldığında aslında tam olarak bir web sitesi formunda ve o eBatlarda ekranda gözüüyor. Yani bunu

sağlayabiliyorsun. Bunu nasıl sağlıyorsun? Web browser üzerinde de uyumlu çalışması için ekran

optimizasyonunu sağla diyorsun. Replit senin için zaten onun versyonunu da geliştiriyor. Nereden girersen ona göre

gösteriyor. Peki yani anladığım kadariyla sen burada ne kadar emek verirsene o kadar kaliteli hale getiriyor. Peki buradaki bütün eee

revizyonlar için bir eee şey çalıştırıyor değil mi? Yani buradaki maliyetlerin aslında artıyor.

Yılan oyunu biraz zor demişler mesela. Oyunu biraz daha kolay hale getirebilir

misin? Oyun mu zor? Oyunu yapması mı zor? Bilmiyorum oyunu zor demişler. Ben mesela kolaylaştıracak prompt girdim. Bunu yapacak şimdiden.

E bu çok sùrmeyecegini düşünüyorum. Özelliğini açsan duvarlardan geçme özelliğini Snake'in versiyon 2'sinde

biliyorsun Nokia eee şey vardı. Eee ekran geçisi yapabiliyordun. Yani duvara vurma özelliğini kaldırmışlardı. Onu yapsan daha kolaylaşır mesela oyun. Akıma gelseydi onu yazardım.

Eee, bu birkaç dakika sürecek arka tarafta biz konuşurken. Sonra ben bunu tekrar republish diyeceğim. Şu an erken

demiş oldum biraz. Bittiğinde bir daha diyeceğim. Ve aynı linke giren arkadaşlar oyunun çok daha kolay olduğu

versiyonu göreceklər. Örneğin bu arada 39 saniyede kolaylaştırdı ama senin republish'e denk gelecek mi bilmiyorum. Gelmeyecek muhtemelen gelmeyecek. Bir daha republish ederiz onu. Eee, o arada şey

de diyelim. Yani çok kötü bir Türkçele yazıyorum bu arada şu an. Eee, normalde hiç böyle yapmamak lazım cidden. Eee, ne kadar düzgün Türkçe, düzgün İngilizce kullanırsınız o kadar iyi verim alıyorsunuz bu tarz durumlarda. Sana sana sana daha fazla para harcatmayalım. Ege'ye geçelim diyecektim. Aynen Ege sen buyur.

Bu konuda bir ekleme yapacağım Caner'e. Yorgunken kalkıyorum başımdan. Çünkü aslında kesinlikle front yazdığını zaman bir şey yapıyor ama sen yoruldunda gerçekten alet diyeceğim Al da bir yerden sonra salaklaşmaya başlıyor demek lazım burada çünkü o verimi gidiyor senin gibi o da yoruluyor. O yüzden yorgunken prompt yazmamayı tavsiye ederim. Kesinlikle bir şey daha ekleyip ben devredeyim. Eee şu an gösteremeyeceğim ama mesela bir appen bahsedeceğim. Mini

app'ten özellik olarak ne kadar çılgınlaşabileceğinizi söylemek için bir arkadaşımızın yaptığı hepte normalde

Android'de iOS'ta da olan yediğiniz yemeğin fotoğrafını çekiyorsunuz. size kalorisini su gösteriyor. İşte günlük

kalori hesaplamasını yapıyor. O yemeğin ne olduğunu buluyor. Bulamazsa size ekstra soru soruyor. İşte bu patatesten

yapılan bir yemek mi öyle geldi diyor. Siz onu cevaplıkça size çok uygun kalori önerilerini filan veriyor. Ve

bunu mini app olarak yaptı bu arkadaş parkestler içinde de çalışıyor veya domainine tıkladığınızda da çalışıyor.

Telefondan açığınızda kamerasınızı açtırıyor. O fotoğrafı çektiyor. Biz şu an burada sadece oyun oynalanan ya da bir şeyler gösterilebilen, mint edilebilen blockchain özelliklerinden

bahsettik ama telefonumuzdaki bütün özellikleri neredeyse burada prompt girerek, kullanarak
eee ürünler

üretebilirsiniz. Yani artık akılınızda eee sizin akılınıza gelen hayallerinizle
alaklı bir ürün üretmek burada. Sadece mini app veya app de değil. Bu arada
bir yandan şeyi de düşünüyorum bu arada şimdí Replit'in eee kurucuları tarafından falan
düşünüyorum da hani
sonuçta her şey bir data ya. Yani onlar şu anda dünyadaki bütün eee developer
adaylarının, builderların eee ne yapmak istedigini de eee analiz ediyorlar. Müthiş bir data
çıkacak ortaya ve e bir
yandan şöyle bir şey var. Birazdan Bahadır'ın dersine de bir gönderme yaparak şey yapayım ama
hani bir

şeylerde tabii ki Yağı senin dedığın gibi eee benzeşmeye başlayacak aslında yani. Bu arada
duvardan geçti şu an

değil mi Canerel? Aynen onu denedim de geçiyor. Aynen öyle. Ama ama bu dev ekranında
geçiyordur daha

hala eee şeyde publish olmadığı için muhtemelen olmuyordur.

Eee okey. E şey bir süre sonra tabii ki bunlar da benzemeye başlayacak. Onlar o
da çok önemli. Eee tamam. Şimdi şöyle bir şey söyleyelim. Caner, burada var mı göstereceğiniz
bir şey? Replit özelinde

hani şurası da önemli ya da buradan böyle bir şey yapmanız gerekiyor. Mesela mesela iOS'a
yüklerken nasıl

aliyorsunuz? Buradan bir eee kod alıyor musunuz? Forge ediyor musunuz? Onu da yine ben iyice
basitleştirerek

kendi yöntemimi söyleyeyim. Yine prompt giriyorum ve şunu soruyorum. Bu app'i eee
iOS demeyeyim şu an. Bunu genel olarak Farkester için dedik ama Farkester'a
yüklemem için gereken adımları yazar mısın? Ona da kib.

iOS. iOS. iOS'a desen yani iOS Android onu da yazar muhtemelen.

Yani durduralım o zaman. E yine bu arada web app olduğuyla
alaklı bir şey var. Yani biz şu anda web'den denedigimiz için yani mobilden girerseniz mobil
artık zaten o geçeli

çok oldu hani web app, mobil app eee herkes telefondan giriyor gibi bakabilirsiniz. Ya şu anda
web'den de

girilebiliyor yani bu uygulamaya ama mobil app halinde yani bir uygulama halinde iOS'a şu an
onun promptunu

yazıyor Caner. Eee yazdım da çalışıramadım. Web oldu. Şunu şunu aslında ben yine

ekleyebilirim. Belki kaçırılmış olabilirler o şeyi. Örnek yine travel mint üstünden gideceğim. Travel Mint'i

kullanmak için bir kullanıcının Farcaster ya da Base'e ihtiyacı yok.

Eee, bir EVM, herhangi bir EVM cüzdanıyla da bağlanarak, eee, uygulamayı kullanabiliyor. Yani bunu da

sağlayabiliyorsunuz. Çünkü eee, insanları şöyle anlayabiliyorum. Herkes Farcaster ya da BaseP ekosistemini

kullanmak zorunda değil. Eee, zaten bu işler kolay kolay da yerleşmez. Eee,

Baseup'i hiç bilmeyenler için aslında bir özetlemiş olayım. Çok kısa üç cümle, üç şeyle özetleyeceğim. eee, mini

applerle Facebook'u kopyalamış durumda. Bu arada marka söylüyorum ama sıkıntı yaşamayız değil mi biz buralarda?

İnşallah yaşamayız. Biz eğitim amaçlı söylüyoruz. Çok güzel artık global şeyler olduğu için eee, Mini Appile eee,

Facebook'u aslında bir anda kopyalıyor. Eee, cüzdan entegresi zaten var. eee,

yeni getirdiği özellikle çift tıklama özelliğiyle Instagram'ı aslında bir anda

e almış oldu. E, post paylaşımıyla da Twitter'ı içeriye almış oldu. Böylece bir süper app yapmış oldular. İşin özü

bu. Süper. Yavaştan eee, diğer tarafa da zamanımızı verimli kullanmak istiyorum.

Caner Yağız, sizin ekleyeceğiniz var mı? Bu arada Caner, bir proses varsa Ege'ye döndükten sonra tekrar sana gelebiliriz.

Tamamdır. Ben şu an arkada söyledim. Daha cevap vermemiştüm.

He tamam. Para harcamaya başladı senin replit.

Ege sen ekran paylaşacak misin bu arada? Ekran paylaşayım önce bir. Tamam. Canerlerin üzerine ben neleri farklı

yapıyorum aslında belki daha güzel olur karşılaşduğum izleyiciler için. Şu an şans eseri bu arada. Ben de base

üzerinde bir application yapıyorum ama ondan evvel açıkçası hiçbir zaman base üzerinden yapmadım. Hatta ilk

projemden bahsedeyim. Daha evvel bir yeni bir blockchain üzerinde geliştirme yapıyorduk ve orada blockchain

açıldıktan sonra kullanıcılar bir eksiklikten bahsediyorlardı. Bu eksiklikte

airdrop diye bir kavram var. Bir fark bir çok farklı cüzdana tek bir işlemle eee bir kripto parayı gönderme işlemi ve

bunu yapmak isteyen bir sürü ekip görüyordum Twitter'da. Hatta bunu yapmak isteyen kullanıcılar görüyordum. Belli

bir projenin işte coin almışlar. İnsanlar dağıtmak istiyorlar. Bunların kontratları internette var ve e güvenli

olduğunu bildiğim kontratlar. Daha evvelden denetlenmiş kontratlar. İlk benim mesela kendi vibe coding app'im

bir airdrop platformu. Siz oraya istediğiniz cüzdanları ve adresleri giriysiniz. Hangi tokeni göndermek

istediğiniz ve amount'ları giriysiniz ve benim açıkçası biri gülümü vesaire almıştı. Yani çok basit

application'larda aslında e çok hızlı sonuçlar veriyor. İlla basep ya da mobile gibi düşünmek zorunda değiliz.

Eee, o yüzden şunu baştan söyleyeyim. Al aslında kod yazmayı da bilmiyor. Yani bunu bir bilmemiz lazım. Al interneti

tariyor. A bunlar birbirine benzıyor diyor. Bana girilen prompt'la istenilen sonuç

buradaki codase'e benzıyor diyor ve oradan çekiyor. Ve bana sorarsanız eğer çok da zeki değil Caner'in dediği gibi

hatta kolaya da kaçan bir yapısı var. O yüzden eee bir yerden sonra kodla

bilmeyorsanız ilerlemek mümkün olmuyor. Çünkü o da bilmiyor nerede takıldığı. Siz de bilmeyorsunuz. En sona şöyle

promptlar görebilirseniz lütfen bunu düzelt hadi artık ya da küfüre varan yerlere gelebilir. Yani eğer çok sınırlı

bir insansınız. Bunları yaşamamak için benim bulduğum çözüm şu oldu. Öncelikle

bence bu arada hani hiçbirimiz kod bilmiyoruz burada ama eminim ki herkes internet nasıl çalışıyor? Serverlarla

nasıl konuşuyoruz? Arkada nasıl çalışıyor? Ön yüz nedir? arka yüz nedir? Öyle konuşalım. Eee, bu database

türkçesi database nedir vesaire. Bunların hepsini veri tabanı bilip aralarındaki nasıl konuştuğunu bilmek

bence çok büyük eee burada size katar. Çünkü en kötü bunun araştırmasını yapıp VIP code'a Viboding'e başlamayı tavsiye

ederim. Çünkü çok kötü tökezlenebilir belli aşamalarda. Şimdi bunları bildikten sonra neyi yapıp ne yap bilemeyeceğini de biliyor oluyorsunuz. Ben şöyle başlıyorum. Konuyu önce bir araştırıyorum.

Bu vibe coding'le yapılabilecek yani çok büyük uzmanlık gerektirmeyen bir şey mi değil mi? Bunu bir kafamda tartıyorum.

Bu aşamada ben de chat GPT bu arada çok kullanıyorum. Özellikle bilgi alışverişinde, fikir alışverişiinde çok mantıklı.

Sonra en rahat ettiğim konu şu. Recep'in de dediği gibi bu arada insanlar bu tarz kodları üretikçe

kod kalitesi artıyor. Çünkü e artık neyin çalışıp neyin çalışmadığını anladığı için artık size doğru kodları vermeye başlıyor. Bence 2-3ü seneye hiç

kod bilmeyen bir insan gerçekten şaka değil. Yani böyle bir kahve modasında aklına bir fikir gelip bunu telefonumdan

chatleşerek yazıp aynen gener yaptığı gibi appi yükleyip bir daha işe dönmeyebilir. Hani böyle bir yere doğru

gidiyoruz. Gerçekten o kadar hızlı application üretme süreçleri başlıyor. Benim tavsiyem şu internetteki paketleri

arastırmak. Developer paketleri var. Bir sürü proje diyor ki hatta aslında bir sürü Vipe kodları olduğu için şu anda

herkes bunları dokümantasyonlarında veriyor. Kod yazacaksanız eyla bu paketi

önce bir öğrenin. Şimdi o paketleri bulup yapmak istediğim projenin ihtiyaçlarını bulup bir dosya hazırlıyorum öncesinde. Burada gerçekten bir çabam var. Yani chat GPT ile beraber ilerlediğim. Sonra da bu kapsamlı

dosyayı kullandığım AI programında birazdan göstereyim. Cursor. Cursor aslında bu arada onu da bahsedim.

Entegre geliştirme platformu diye geçiyor. Benzi Replit'e eee bir app. İçerisinde

akliniza gelebilecek bütün AI tabanlı elemler var. İstediğimi seçebiliyorum oradan. Cloue var, kendi cursoryı var,

chat GP'ti kullanabilirim vesaire vesaire. Oraya daha farklı paketler de yükleyebiliyorsunuz. benim için çok daha rahat oluyor.

Diyorum ki Cursera bunu 10 kere üstüne yani bu bayağı eski usul öğretmenlerimiz

gibi bir kere değil 10 kere tekrar tekrar tekrar tekrar tekrar tekrar eğit kendini. Oradan sonra artık kendi frame

şeyini çizdiği için çerçevesini çizdiği için hata yapma lüksü AI'ın gitti gide azalıyor.

Onun üzerine burada AI eğitildikten sonra app'i küçük

bölümlere böülüyorum. Burada da size bahsettiğim bu web nasıl çalışır? Blockchain tabanlı bir şey yapıyorsanız nasıl çalışır? Bunları bilmeniz size

bölme aşamasında testklere faydalı olacaktır. Bunları yaptıktan sonra başlıyorum küçük küçük bu appi yapmaya

ve hani bunu şöyle düşünün. Bir mesela bir lamba tasarlayacağım önce priz bağlantısıyla fişin ampule gelişini yani

lamba bir yansın da üstüne sonra bakarım. Mükemmelleştirme işlerini sonra yapıyorum. Burada işte ingilizcesi MVP

dedikleri konsept. Bunu çıkartmak. Zaten B coding'in bence en büyük özelliği bu. Çok hızlı bir şekilde ürün

çıkartabiliyorsunuz kullanıcının eline verecek şekilde.

Kendi kullandığım Bu arada şey şeyi söyleyeyim abi. Orada çok kısa bir araya gireceğim. Tabii.

Eee, ya bence mesela coding bilmek, e, aşırı böyle hani dediğin gibi önmüzdeki

dönemde özellikle çok, e, önemini git gide azaltacak yani oradaki şey. Ama

bence algoritma bilmek, eee, bir algoritmanın nasıl çalıştığını bilmek. Yani bu yapıların arka tarafta nasıl

haberleştiğini, nasıl çalıştığını bilmek bence daha kritik şu anda. Eee, o yüzden mühendislikten gelen insanlar bir tık

orada avantajlılar. Çünkü ya siz gerçekten bir uygulama mesela siz diyorsunuz ki ya işte bir sosyal apple

işte bağlan diyorsunuz, Gmail'ile bağlan diyorsunuz. Arkada bir developer,

algoritmayı geliştiren, mimariyi geliştiren insan adım adım onun nereden nereye gideceğini, onun nereden

geleceğini, onun nereye bağlanacağını yazıyor. Ve burada aslında iyi yazılımcı, kötü yazılımcı yani kötü

yazılımcı demeyelim de işte daha iyi, daha hızlı yapan, daha az veri kullanarak yapan yazılımcılar hep hani

işte kulağı böyle mi tutayım, böyle mi tutayım? bunun her zaman daha hızlı olabiliyor. E dolayısıyla AI aslında

bunları optimize ediyor ve oradaki o repetitive işleri yani tekrarlayan işleri eee engelliyor, daha hızlı hale

getiriyor. Ve e dediğin şey çok kritik. Açık kaynak yani bu açık kaynak dünyası

eee bugün eee bu işlerin önünü açtı. Birazdan Bahadır'la detayına ineceğiz

ama ben eee dün Yıldız Teknik Üniversitesi'nde bir konuşmadaydım. Eee gençler sonrasında çok soru sordular.

Bir tane yazılımcı bir arkadaş, e, izliyorsa selam olsun ona da. Yani çok şey, eee, pardon tasarımcı bir arkadaş.

Çok şey oldu mesela ya bizim işte sanatçıların, creatorların dünyası bitiyor mu falan. Ya şunu söyledim ona.

Eee, ki ben bunun çözüldüğünü düşünüyordum. Şu anda chat GPT dolu şarap kadeyi üretemiyor mesela. Eee, ben

bunun çözüldüğünü tahmin ediyordum bu arada ama hala üretemiyor. Denedik beraber. Çünkü neden? Eee, Google'da

hiçbir şekilde dolu bardak yok. Yani onu bilmediği için ya diyorsun ki dolu yap

dedim mesela yok yapamıyor. Ağzına kadar dolu yap dedim yapamıyor. Taşın dedim içindeki şey yok. Taşmayı bile yarımdan

taşırıyor mesela böyle sanki üst üzerine bir şey dökülmüş gibi falan. O yüzden aslında eee hiç olmayan bir şeyi, hiç

olmayan bir yaklaşımı tabii ki yapamayacak ama burada zaten konuştuğumuz şeyler login, log log login

with bilmem ne. Yani zaten 10 yıldır kullandığımız açık kaynakta her şeyini bulabildiğin hani yazılımcı için de

aslında bunlar modüler hale geldi ve o kadar da eee şey olmamaya başladı. Eee komplike şeyler olmamaya başladı aslında baktığınızda. Dolayısıyla AI bunları aslında bizim için kolaylaştırıyor demiş

olalım. Hani bunlar önemli eklemeler oldu. Eee bununla neyi yapabiliriz? Özellikle şunu ekleyeyim. Mesela benim

kendi coopaunderun beraber 8 yıldır girişim yaptığım arkadaşım hem tasarım

biliyor hem yani hem arka yüz evüz her şeyden çok hakim bir insan. O yüzden mesela o kendi açısından tek kullandığı

alan kız asla güvenmiyor. Yani mesela Hı hı. Görüyorum tab tuşuna basıp görüyor. Eğer uygunsa okuyor. Ondan sonra alıyor. Bu şekilde olduğu zaman aslında bu bir rüya. Gerçekten developerlar için bir

rüya. Yani bu demin mesela Caner'in yaptığı appi gerçekten ey öncesi ön yüzün sadece ön yüzü için belki bir iki

gün harcınızın ve o işler halı dokumak gibi bir yerini bozunca diğer kısmı bozuluyor. Ben açıkçası çok denedim.

Hani çok belli aşamalara gelip geri düştüm. O yüzden hani kolay işler değil. E'İN burada verdiği imkanlar gerçekten

çok yüksek ama asla asla EA'ya güvenmemeliyiz. Gerçekten onu bir kol bacak gibi kullanmalıyız. Sakın direksiyonu verme. Kesinlikle senin ekrana da geçelim abi.

Ama şunu söyleyeyim. Bu bu arada Caner'in bugün yazdığı hani işte snake şeyi muhtemelen bir saat önce 2 saat

önce falan mı eee yazmıştır onu hani derste çok zaman kaybetmeyelim diye Caner bugün yaptığınız

ders başlamadan 45 50 dakika önce hani onu bildiğimiz için biz ne kadar

süre alacağını hani böyle düşündüğümüz ya da gerçekten yaptığımız bir şey değil. Eee, derse bağlanmadan önce de

arka tarafta reje odasında dijitalde konuşurken hani şunlar oldu mesela bazı soruları görüyorum işte hangisini

kullanalım hocam? Ne yapalım hocam? Yani Caner, Yağız ve Ege'nin abi şunu nasıl yapıyor işte Replit abi cursorunu

nasıl yapıyor peki? Ne kadar para abi alıyor oradan? Hani böyle birbirlerini bulmuşlarken inanılmaz sorular sorular.

Gerçekten bu iş şey hani biz de kullanırken deneyerek görüyoruz. Bunun başka bir yolu yok yani deneyerek. Çünkü

biz şöyle bir şey yok yani abi 3 satır yazarsan işte 3 dolar alır ama işte 100 satır yazarsan 1000 do alır diye bir şey

yok. Deneyerek görüyoruz. O yüzden buradaki insanlar da kursor mu kullansam, cloud mu kullansam, repit mi

kullansam diye birbirlerini bulduklarında gerçekten soru yağmuruna tutuyorlar birbirlerini. O tamamen sizinle alakalı bir şey değil mi? Ve

şimdi kursorun ekranını görüyoruz değil mi şu an? Bu arada evet şu an onun açılışını açtım. Bu arada bununla ilgili bir

eklediğim bir şey eklemek istediğim bir şey var. Maliyetler çok önemli tabii ki. Maliyet yarısı girişimcilik dediğimiz şeyin %90'ı %80'i. Eee, bahsettiğim

yöntemle eyi eğitirseniz hata yapma lüksü de azaldığı için maliyet. Özür dilerim. Cursine yansın mı? Cursana

Mahmut Can. Tamam. Teşekkürler. Özür dilerim Ege.

Estagfurullah. Şimdi Curs'dan birazcık bahsedeyim size. Şöyleden tam ekran yapalım. En son yaptığım proje mesela.

Bence onu gösterebilirim. Benim için bir sorun yok. Aslında appin adı Cream ve bu bir web tabanlı mobile app olacak

açıkçası. Bunu eee App Store'da, Apple'da çıkartmayı düşündüğüm bir blockchain tabanlı sosyal

trading app'i. Yani siz burada borsada trade eden insanlara fon sağlayabilip sosyal olarak mesajlaşabileceksiniz.

Bunun aynı şekilde base'de de bir minik versiyonunu, base'e focuslu versiyonunu yapmak istiyorum. O yüzden de Cream

değil, Bream diye açtım dosyayı kafa karıştırmamak için. Şimdi burada agentlarımı görebilirsiniz.

Bu bu arada bu şu an sonunda sonunda bir kod gördük ya yani gerçekten ve bu biraz kompleks yani artık benim

koptuğum yerlere geldik ama çok kontrollü gitmeye çalışıyorum. Kontrollü gitmekten kastım da şu iki tane yöntemim

var bununla ilgili ve çok verim alıyorum. Kompleks yerlere geldiğiniz zaman. Şimdi agentlar şurada hatta yeni

bir agent yaratıyorum. Sıfır'dan göstermek daha güzel olur. Buradan agentlara geldiğiniz zaman, pardon

bir yerde bu çok en büyüğü bu sanırım.

A evet şu an en büyüğündeyiz. Eee, buradan şu şeye bastığınız zaman model seçme hakkı veriyor size. Bunu seviyorum. Çünkü mesela görselle ilgili bir şey yapmak istediğim zaman Cemina'ya geçmek daha mantıklı olabiliyor. Ama kodda şu an Opus yani Clou'e en favorim.

Onun haricinde bence Cser'in kendi E'l var. Composer gayet başarılı. Onunla da yani projenin bir kısmını onunla build ediyorum. Bir kısmını opusla. Opus'u arka yüzde, ön yüzde de composer kullanıyorum. Onunla ilgili bir şey daha göstereceğim. Vaktimiz kalıcı. Bunlar tamamen kullandığı kütüphaneler aslında. Yani o ziyade bunlar elem şey elemler. Aynen. Hı. Elmler hepsini cursinde barındırdığı için eğer farkları çok küçük nüanslar bu arada çok lüzumlu değil değiştirmek ama isterseniz hani daha iyi sonuçlar almak için bu yöntemi deneyebilirsiniz. Lokal kullanıyorum. Lokal kullanmak bana şu faydayı sağlıyor. Günümün belki 10 saatı prompt yazarak geçiyor. Normalde bunun maliyeti yani belki günde 50 dolar, 60 dolarlara kadar harcamayabilirim. Çünkü çok kompleks işler yapıyorum şu anda. Biraz kendimi deniyorum. Basit bir application dışında şu an kompleks bir yere gidiyorum. Ama hani bunu nasıl yapıyorum? Biraz kod bilgim var. 4 yıl 5 yıllık app tecrübe var. Bir de ende sonunda yani bir paketi bitirdiğim zaman bir tool'u bunları böyle swap yani işte takas modülü yaptım diyelim. Bir yatırım modülü yaptım. Bunları bitirdiğim zaman hemen cofounder'a gidiyorum. E ortağıma bak bunu bitirdim. Boş vaktinde bakar misin diyorum. Ondan onay aldıktan sonra gidiyorum. Bu benim ilk profesyonel anlamda tek başıma yaptığım app denemesi. O yüzden lokal kullanıyorum çok fazla vakit geçirdiğim için. Ama bilgisayarda eğer kuvvetsizse kasar bilgisayarınıza. Bir de aslında bence en büyük taktik şu. Kompleksleştikçe ask modu var burada. Ask modunda diyorum ki birazdan ben bunları bunları yapmak istiyorum. Hatırlıyor musun? Sana bir dosya verdim çalışman için. Bir de web web'de web'e erişebilirsin. Bununla ilgili kendin de araştırma yap. Bana sonuçlarında neler vereceğini göster. Şimdi bunu böyle yaptığım zaman o bana diyor ki bak step bunları yapacağım. İstiyor musun? Uygulayayım mı? Böyle olduğu zaman

kontrolü daha çok elinizde tutabiliyorsunuz burayı. Çünkü normalde agent modundayken bir şey istiyorsunuz.

Takip ediyorum buradan yaptığı şeyleri. Hiç istemediğim bir şeye girişiyor kafasında. Çünkü kendince düşünüyor ki

bununla bu çakışacak. Halbuki aslında o istediğimiz bir şey belki. O yüzden burada önce ask modu ardından o kendisi

söylüyor zaten. Agent'a geçip yapayım mı diye. Evet diyorum. Tabii ki yapabilirsin. Mesela şu anda İngilizce değil Türkçe

gidiyoruz değil mi? Şöyledir bir şey yapayım ki app'i gösterme şansım olsun. Buradan da lokalde Türkçe algılayacak inşallah. İngilizce. İngilizce gitti abi. Sıkıntı yok. Okey. Eee, post local diyorum. Direkt hızlıca yapsın.

Cursda ben rahat ettim. Bununla başladım açıkçası. O yüzden sonra daha bu ana ekranı mıdır abi? Biraz karmaşık mesela. Diğerine kıyasla. Şöyledir karmaşık tabii ki onu göstereyim.

Ne yaptı? Yapamadı.

Okey. Çalışmıyor şu anda. Niye çalışmıyor hakikaten? Enteresan.

Aslında Rsplit'le aynı ekranlar. Replit'te ekstra ben preview açık tuttuğum için kod kısmı Rit'te de var

ama benim hiç işimize yaramadığı için açmadım orası. Hakkını yedirmeyelim. Recep orada kod gördük dedi ama repliste de kod var yani. Ok.

He çünkü şöyledir şunu kopyalamadım. Eee bu benim application'im. Buradan bu arada dosyalarınıza erişebilirsiniz. Bunlar aslında bilgisayarınızda olan dosyalar. Şöyledir zaten bildiğiniz dosya

açıyorsunuz. Bunlar text dosyaları. Text dosyalarının koda dökülmüş halini aslında koda dökülmüş halleri. Bu text

dosyaları replit de gösteriyor. Burada ekstradan browser açmanız lazım. Eee bu local host'u bu arada gerçekten browserinize girseniz bu şunu demek. Local host. Bilgisayarınızın içerisinde şuna an

kod gerçekten çalışıyor. İzleyiciler dışarıdan kimse buna erişemez. Sadece ben görebilirim çünkü geliştirme

yapıyorum. İşim bittiğinden sonra Gener'in Sin eee upload ettiği gibi appimi upload edebilirim. Şimdi hızlıca göstereyim size.

Aa niye böyle yapıyorsun?

Okey. Şu an problemimiz var. Matrix. Matrix ekranı geldi az önce. He ince bir şeyler geldi.

Aslında bir base appi olduğu için şu an sign alamayacağım ve bunu mobil uyumlu tasarladım ben.

Mobil uyumlu ve desktop diye bir şey yok aslında. Aynı şeyi render edişi tarzı. Ben bunu mobilde ve desktop'a uyumlu

olsun diye görüyorsunuz. Şu anda bu telefonda insanlar bunu görecektir. Ekran büyüğü zaman laptop'ta bunu göreceklər. H. Onun haricinde hepimi gösterebilirim. Bunların hepsi sıfır kod bilgisine yakın

diyeyim. Yani ne olduğunu anlayabiliyorum. Hatta bu bizim Türklerin komik bir lafı var. Hani İngilizce konusunda anlıyorum ama

konuşamıyorum diye. Ben kodla o şekildeyim. O yüzden AI AI benim için çok iyi konuşuyor ve onunla anlaşabiliyorum. Eee burada mesela görüyorsunuz aslında. Şunu da hemen ekleyeyim.

Anlıyorum ama kod kodlayamıyorum. Kodlayamırdum. Artık paketleri gönderip ben bunu istiyorum dediğim

zaman hat onu da anlatacaktım unutmadan oraya geçeyim. Hata kodları diye bir şey var. Hata kodları da şu

eee inspection diye bir konu var. Onu şimdi browserdirim. Siz aslında internette web sitesinde gezinirken arkada neler olduğunu kontrol edebiliyorsunuz. Burayı da her internet browserında vardır bu. Eee gözetleyebilirsiniz. kodunuzu yazdıktan sonra konsol diye geçer. Bu konsola bakarsınız hatta şurada vardı bir örneği. Konsol

burada biraz daha uzun yapabilirim. Yapabiliyorsam yapamıyorum. Bütün hataları veriyor. Bunlar crash etti.

Bunlar çalışmıyor. Ondan sonra hata yapmamak için, EA'ya güvenmemek için tek

bütün hataları buraya söylüyorum ve ona diyorum ki sen de kendin hata kodlarını

beni uyaracak şekilde ekle. Neyin çalışmadığını ben buradan göreyim ki seninle iletişim kurabileyim. Buradan

okuyorum ve diyor ki mesela örnek veriyorum şu tokenin resmini çekemedim. O zaman da diyorum ki diğerlerini çekti

bunu çekemedi. Böyle prompt yazdığınız zaman çok daha verimli oluyor. Çünkü neyi yani nokta atışı vermiş oluyorsunuz

kendisi kafasından bir şey üretmek zorunda kalmıyor. Bence en büyük problem bu.

Onun harici ne gösterebilirim diye düşünüyorum. Notlarımı da bakıyorum. Ha bir de şöyle bir yöntem. H buyur sor daha iyi ya. Ben şey soracaktım abi. Hani bunu burada da işte

iOS'ta app yapmak istiyorum mesela. Bunu nasıl iOS'ta bir app olarak yani nasıl yükleyebiliyorum oraya bir şey bir

çıktısını alıp oraya yüklemem gerekiyor ya. Hı hı. iOS'a hiç app yüklemedim ama

şöyledir bir şey yaptım onu söyleyebilirim. Eee PWA diye bir şey var. Progressive web app diye geçiyor bu. Progressive web app dediğimiz konu abi Safari'den açarsanız share butonuna benzer bir buton var. Ona bastığınız zaman masaüstüne ekle gibi türkçesi olması lazım. Bir Starbucks'ın appı böyle çalışmıyor mu abi? Starbucks'ın hepsi sanki böyle çalışıyor. Olabilir. Artık resmi ama eee dediği dediği gibi bazı web sitelerinde öyle bir durum var. Yani resmi bir eee app olmuyor aslında o ama sadece ayarlar kısmında onu masaüstüne ekle dediğin zaman eee telefonunda onun kendi bir işte e splash screen diyebiliriz belki ya da mini ikon screen diyebiliriz. O ikon resmiyle aslında o browsera yönlendirme şeyi açıyor. Sonraki adımı da ben söyleyeyim isterseniz. Android'de de iOS'ta da bunlar paket olarak bu PWA paketi indirebiliyorsunuz. İndirdiğiniz paketi Android'in sitesine veya iOS'un kendi sitesine girdiğinizde yükleyeceğiniz yerler oluyor. Orada sizden ekran görüntülerini istiyor, paketi istiyor. Yükleyorsunuz. Android ya da iOS yani Apple ya da Google sizi onaylarsa yayınlanıyor Google'da. Eee burada az önce Google'ı için sorduğumuzda Snake'te de aynı şeyi söyledi. En kolay yöntem eee native web yapmıyorsanız bu. Aynen öyle. Okey abi yavaştan şey yapar. Şunu da Recep vereyim ondan sonra geçelim. Bu önemli. Onu da göstermiş olayım. Bu e'ya her şeyden evvel başlamadan evvel base'e mini app yapıyorum deyip yarattım study notu. Bu şekilde bir not olması gerekiyor. Kullanacağınız konular gerekli linkler ne yapması gerektiğini böyle bir ön çalışmayla başlamak ileri aşamalarda özellikle complex seçmeye başladığında çok rahatlatacak.

Bence benim şu ana kadar bulduğum en rahat ve en ucuz yöntem bu oluyor. Kredi yemeden. Son olarak şeyi de sorayım. Hani daha böyle bu işleri bilen arkadaşlar için yavaştan da şey eee sonra da geliyor gelelim BEF'yi de ağırlayacağız. Eee dersin süresinde şey yapmaya çalışıyorum. Eee burada mesela işte Gitab'a repo olarak yükleyebiliyorsun. Yani bunun repo olarak çıktısını alıyorsun. İşte Versel app, Versel çok fazla kullanılıyor, Versel kullanılabilir vesaire falan aslında. Ya biz buradan gerçekten Android için uyumlu, iOS için uyumlu bir halini çıktısını alıp bunu eee işte o storların

şartlarına uygun bir şekilde yükleyip e orada yayınlanan bir uygulama haline de çıkışmasını alabiliyoruz özetle. Ev aynen doğru. Bu arada gitap kullanmak önemli ama hani oraya zaten eğer kendisi hallediyor bir YouTube videosuyla çözülebilecek de bir konu. Çok da şey yapm. Okey abi. Var mı ekleyeceğin bir şeyler? Bunun üzerine kursör da görmek iyi oldu. Bu arada ekleyeceğim tek şey finalde hiçbir şekilde E'ye güvenilmemesi. Yani şey anlamında gerçekten application yaparken güvenlik anlamında hiçbir

şekilde güvenmeyin. Mümkünse bilenlere denet denetledikten sonra app halinde sunmanızı ya da %100 paketlere bağlı kalmanız öneririm. Doğru. Eee, hatta bunu ek olarak şunu da söyleyebilirim. Mesela benim kendi

yapmış olduğum uygulamada sonuçta bir NFT mintleniyor içerisinde ve o NFT mintlemeden bir ücret toplanıyor sonuçta

hazine cüzdanına ve bu cüzdanı ben AI ile oluşturdum. Eee, her ne kadarki kelimeleri bende olsa da private key onda da olduğu için güvenmiyorum ve periyodik olarak mesela güvenli cüzdanıma çekiyorum. Yarın öbür gün eee, insanlar dediği zaman kardeşim bu para niye yok burada? Çünkü ben güvenli cüzdanıma çektim. Neden? AI yaptığı için güvenmiyorum tam olarak. Yarın öbür gün AI hacklendiği anda, bütün veri tabanı çalındığı anda her şey gidebilir.

Tabii ki. Abi bu arada şey yani çok böyle yorumlarda eee daha fazlasını merak eden arkadaşlar da var. Dersin çok uzun sürdüğünü şey yapan arkadaşlar da var. Ne zaman bitecek diye. Ben şey hayal ettim. Bence biz yine hocam onu duyuruz. Hani bu dijital lider akademisi kapsamında değil ama şöyle uzun uzun ben bir Caner gözümde

şey var. Eee ekranı ikiye bölmüşüz. Bir versus solda Yağız sağda Ege biri Rit biri curser. Yani böyle 1 bu5 saat 2 saat abi kodlaya kodlaya gidelim. Basit bir app'i mesela ikisini de böyle ayrı ayrı deneyelim. Bence çok izlenir yani. Ayn. Aynı konseptli iki ikimiz de aynı şey ama. Evet. Evet. Aynı hep abi. Aynı. Aynen. Aynen. Aynen. Çok güzel. Aynı abi. İşte Ceminay. eee, replit, chat, GPT, curser ikili mesela bu şekilde gidip bunu bir çekelim. Yani kendimize çekelim. Hani 1,5 saat, 2 saat, 2,5 saat gitsin gerekirse. E bence böyle bir şey eee, talep görür. Ben onu

gördüm. Yani bunu da No Form Akademi kanalında eğer Levent hocam eee, uygun görürse eee, orada yapalım yani.

Tabii tabii. Bu ekip komple BEF'e dahil. No Form Academy'de bir full şey seri çekerim. Çok zevkli oldu. Ben inanmayacaksınız beni göremiyorsunuz şu anda ama ekranдан gözlerimi ayıramıyorum

ya. Şeyleri falan açtım. Replitcomları falan açtım. Nefis harikasıınız yani. Hayran kaldım.

Süper. O zaman çok teşekkürler arkadaşlar. Eee sizleri böyle iyi seneler de dileyerek uğurlayalım. En son hep beraber burada olursak güzel olur demiş olayım.

Evet, ses açabilir hoş geldin. Selamlar, hoş bulduk.

Çok güzel ya. Ben de yani arkadan izliyorum. Müthiş bilmediğim şeyler hakikaten. Eee, yani ben de deneyeceğim aklımda çünkü birkaç uygulama fikri vardı. Birikmişti.

Gerçekten teşekkür ediyorum. Süper. Senin yani bir tasarımcının, bir sanatçının bir şey yapması da başka bir

şey. Bir de yani biz bu arada girişimcilikten geldiğimiz için çok tabii en başında da söylediğim hani bir founder, bir kurucu odağında bakıp eee

aslında fikirlerimizi dökmeye çalışıyoruz. Bir eee sanatçının sanatçı gözüyle bir uygulama yapması. Yani ben

eee önumüzdeki yıllarda eee işte sanatçıyla developer arasında böyle bir

eee blurlu bir alan olduğu olacağına inanan bir insanım. hani creator to builder, builder to creator bunların

arasındaki alanın geçişken olacağına inanıyorum ki aslında coding'le birlikte ne bileyim şu an e live coding diye bir

şey var değil mi abi? Müzik üretebiliyorsun. Hani bildiğin kod yazarak. YouTube'da çok güzel örnekleri var. Ben bazen böyle girip dinliyorum.

Eee codingle müzik üretiyor sürekli falan değişik şeyler var demiş olayım. Abi seni tanıyalım. Bahadır Efe, Befe

kimdir? Ne yapar şimdi? Evet. Değil mi? iki tane aslında eee hayat bir şey gibi böyle Thomas Anderson ve Neo örneğini vereceğim birazcık. Çünkü bir taraf eee halihazırda eee bir sanatla alakalı bir

geçmişim var. Eee yaklaşık 26 yıl oldu. 2000 yılından bu yana eee

multidisipliner olarak aslında sanatla ilgileniyorum. Bunun içerisinde oyunculuk var, koreograf, bir ara müzik

yapmışlığım var. eee tiyatro, sinema, dizi, televizyon programı. Eee belki

burada arkadaşlar eee dansla alakalı birkaç programdan hatırlıyor olacaktır. Zamanında Benimle Dans eder misin?

Programının hip hop eğitmeni olarak. Hatta çok eee küçük yaşlar diyeceğim orada. Orada başladık eee kariyer. Ondan sonrasında da tabii oyunculukla ve işte eee sahne sanatlarıyla daha doğrusu performatif sanatlarla devam etti. eee 2021'in sonuna doğru da dijital sanat tarafı yani Tomas Anderson'dan Neo tarafına yani BEF tarafına geçme eee durumu oldu ve oraya gelene kadar da eee dediğim gibi multidisipliner alanda eee tamamıyla nereye odaklanacağını şaşırılmış vaziyette olan bir kişiydim. eee ve bunların hepsini aynı yerde toplayıp nasıl bir aset olarak, nasıl bir eee çıktı olarak eee çözümünü bulma yolundayken eee 2021'in sonunda bu NFT çılgınlığı dediğimiz eee şeyle karşılaştım. Eee, ondan sonrasında, eee, şöyle bir durum oldu. Bunları dijital sanat adı altında ki şu anda çok daha global anlamda kabul görünen bir yerde dijital sanat adı altında eee bu disiplinleri bir araya getirip eee bazı performanslar eee yarattım ve bunları eee blockchain üzerinden eee dünyaca tanınmış aslında Web tarafından eee bulunan ve birazcık oraya uğrayan kişilerin de bildiği galerilerde eee sergiledim. E bunun üzerine tabii ki çok güzel karşılaşmalar oldu koleksiyonellerle. çok pozitif karşılaşmalar oldu. Eee ve ilk defa hayatmda hani Türkiye'de şimdi galerileri görüyoruz. Ne bileyim müzayedede evleri var birkaç tane. Avrupa'da da görüyoruz ama hayatmda ilk defa yapmış olduğum bir performansın müzayedesini eee canlı olarak izleme fırsatı buldum ve bundan ondan sonrasında defalarca bu heyecan devam etti ki bu paha biçilmez bir duygudur. eee günümüze geldiğimizde de birazcık tabii bunların bu tecrübeleri eee bir şekilde eee hem kendi yarattığım eserlerde hem danışmanlık verdiğim eee kurumlarda, markalarla paylaşma yoluna geçmiş vaziyettiyim. Hatta az önce eee ki uygulamaları mesela görürken hakikaten çok eee şahane bir yere gelmiş vaziyette. Hatta onun örneğini de birazdan veriyor olacağım. uygulamaları eee bu kadar hızlı bir şekilde ya da kafamızı yastığa koyduğumuzda gece hepimizin burada burada 1800 kişi görüyoruz. 1800 kişinin de aklına gelmiştir. Ya söyle bir uygulama yapsam ne kadar faydası olur, ne kadar iyi bir iş imkanı olur vesaire gibi şeyler

hepimiz düşünmüştür. Bu kadar hızlı olabileceğini ve bu kadar hızlı zamanda bunların gelişebileceğini gerçekten

tahmin etmiyordum. Herhalde etmiyorduk. eee, büyüleyici bir eğitimdi diyeyim.

Hatta arkadaşımın yaptığı seninle birlikte bir, eee, yine bu tarz eee,

Serdar Paktin ve Dicle Yurokul hocamızla yaptığımız bir etkinlikte Dicle Hocan'ın söylediğİ bir şeydi. Yani artık yaratıcı

insanların önünde bir bahane kalmadı. E, bir şey yaratmaları, üretmeleri için demişti mesela. O beni o zamanlar

düşündürmüştü gerçekten artık yani hani ya şöyle bir fikir geldi aklıma. Aa, işte bak benim aklıma gelmişti,

yapmışlar. yap işte yani hani o önünde bir sürü araç var yani doğru bir noktaya değindin. Kesintikle kesintikle öyle. Eee aynı

zamanda tabii bununla beraber bir anksiyete de söz konusu. Ben de senin sen sen de eee bu yayının başında

bahsettin. Eee birçok sanatçı arkadaşım, birçok eee yaratıcı tarafta etkin olan,

aktif olan, bu zamana kadar tecrübe olan arkadaşlarından da duyduğum şey şu: AI işimizi elimizden mi alacak? Yapay

zeka işimizi elimizden alıyor aslında. Eee, o tarafa ben bu kadar eee pesimist bakmıyorum ve bakiyamayı da tavsiye

ediyorum. Çünkü bu sadece bir eee araç yani tabii ki çok hızlı geliştiği için

bir alameti farika bir böyle eee nasıl söyleyeyim? Yüce kadim bir şey olarak

gibi eee karşımıza geldi. Hatta bunun sunumu belki eee marketinginden dolayı biz böyle birazcık altında zihinsel

olarak ezildik. Eee ama o kadar da korkulacak bir tarafta değil. Aksine

pozitif tarafta eee yaratımlar yapabileceğimiz ve bunları gerçekten hem kazanca hem kariyere

dönüştürebileceğimiz bir araç. Sadece bir araç. Ve eee şunun örneğini vermek istiyorum.

Hani eee belki arada da izleyenler siz de izlemişsinizdir. Son zamanlarda dünyanın konuştuğu bir eee dizi serisi

var. Onun ismi de Pluribus. Eee bu dünyanın en iyi dizi serisi kabul edilen

Breaken Bed'in yapımcısı. eee Wince Gilgan'ın yaptığı bir iş. Orada eee oradaki şeye konuda şöyle bir durum

var. Bütün dünyada bir pandemi oluyor. Yani bunu anlatmamın sebebine bağlayacağım. Bütün dünyada bir pandemi

oluyor ve bütün insanların bilinci birkaç kişi dışında birbirine bağlıyor. Kolektif bir bilinç haline geliyorlar. Yani eee şu anda mesela aramızda çok belki chat'te de eee

söylediğim astronomik olacak belki ama belki bir pilot olabilir. Uçak pilotu. Eee o uçak pilotunun zihnini kullanarak

eee Eskişehir'de bir arkadaşımız uçak kullanabiliyor gibi bir kolektif bilinçten bahsediyorum. Aslında burada

atif yaptığı yer, orası distopik bir eee şey dünya da yaratsı atif yaptığı yer aslında yapay zeka. Yani eee senin de

söylediğin gibi şu bahaneler artık ortadan kalktı. Ben resim çizemiyorum, ben şarkı söyleyemiyorum. Ben müzik

yapamıyorum. Ben senaryo yazamıyorum. Sanatsal anlamda hepsini söylüyorum. Yedi sanat dalı için de geçerli. Eee

artık aslında bunların hepsini yapabiliyoruz. Onu göstererek geçel geçelim mi bu arada abi yavaş istersen senin ben bu arada

onu şeye geleceğim. Eee yani öyle bir noktay da ki eee şeyi söyleyeceğim çok kısa. eee ofist ofisteyiz işte

Bahadır'la birlikte. E bizim de böyle University CODP diye bir işimiz vardı bu sene. Çok heyecan duyduğumuz. Eee ya

böyle şey oldu abi bize bir tane böyle re lazım işte Instagram'da paylaşacak. Eee işte eee kod eee la motor sporlarını

birleştireceğimiz bir şey diye. Eee şu anda Parib Hubabub'ın Instagram hesabında var. Yani böyle Bahadır'ın

onun tastağını çıkarması 6 dakika falan sürdü önümüzde böyle gözümüzün önünde ve biz böyle şeyiz yani abi ne yapıyorsun

hani ne yaptı falan oradan onu alıyor oradan onu alıyor. O yüzden gerçekten dediklerini altını dolduran bir

insansın. O yüzden onu böyle bize göstererek eee ilerlersen bir yandan da konuşuruz bu arada ekranını da

paylaşarak başlayalım istersen. Bir yandan sohbete de devam edelim. Çünkü zaten bu şekilde bir şey üreteceğiz

birazdan. Yani gerçekten dediğin gibi yani çok hızlı oldu yani. Ve şey bitir

abi sen gene oradaki şeyi. Onu eklemek istedim. Araya tabii ki. Eee, söyle şimdî

şuradan bir başlayacağım şeye. Yani bu yani her şey yaratılabilir dediğim yere de

aslında birazcık bağlanacağız ama bütün tabii ki eee şeyleri, siteleri, uygulamaları göstermeyeceğim fazla

vaktinizi almamak için ama eee chat GPT artık hepimizin telefonunda ya da Cemini

hepimizin telefonunda. Dolayısıyla orada eee ona artık sorduğumuzda ben böyle bir

muzik yaratmak istiyorum. bana hangi yapay zekayı önerirsın dediğimizde eee kendisi zaten bize çeşitli siteleri

öneriyor. Zaten YouTube'da da birçok bunun üzerine yapılmış eee eğitim yani eğitim dediğim yani tutorial videoları

var, tavsiye videoları var. Buralardan araştırabiliriz. Tavsiyem şu olacak orada eee bir yapay zeka üzerine eee

okur yaazarlık geliştirmek. Yani şu anda inanılmaz kalabalık vaziyette ortalık.

Birçok site var. birçok yapay zeka var. Dolayısıyla eee kafamız karışmış vaziyette. Hangisinle başlasak diye bir

eee şeye eee sorgulama sürecinde bile zaman kaybediyor oluyoruz. Bu noktada

ilk tavsiyem aslında şu yaratacağımız şeye gerçek anlamda odaklanmak ve gerçekten ecnebilerin de dediği gibi sky

is limit dediğimiz şey aslında gökyüzü limitidir. Adında limit yok. aklımızda ve

zihnimizde canlan her şeyi görsele, sese ve uygulamaya ve

koda dökebileceğimiz bir dönemdeyiz artık. Eee, önemli olan aslında bunun üzerine ne kadar istikrarlı olduğumuz ve

ne kadar tutkulu olduğumuz. Eee, şimdi ekran paylaşayım ben sizinle.

Sen ekranı paylaşıırken ben de şey söylemek istiyorum. Yani aslında şu anda az önce verdığımörnekte de yani işte

dolu bir bardak üretemeyen bir chat GPT var. Çünkü kullandığı eee kanallar,

kullandığı yerler eee baktığı yerler daha doğrusu veriyi aldığı yerler eee bu zamana kadar üretilmiş ve internette

yayınlanmış yerler. Eee dolayısıyla insan elinden çıkışmış ağırlıkla yani

insan elinden çıkışmış şeylere bakarak geliyor. Ben bir süre sonra eee şey olacağına inanıyorum. eee yapay zekanın

ürettiği ürünler e özellikle sanatsal anlamda birbirine o kadar benzemeye başlayacak ki aslında gene bir döngüye

gireceğiz ve handmade işte yapay zeka kullanılmadan yapılmıştır gibi şeylerin

önümüzdeki birkaç senede yine önemli hale geleceğine inanıyorum. Çünkü birbirine baktıkça, kendi ürettiğine

baktıkça e görsel olarak evet çok iyi bir noktaya getirebilir bazı şeyleri ama insanlar bir süre sonra o çok iyi

görsellerden sıkılmaya başlayacak ve gene deform edilmiş, sanatın tepkisini

gösterdiği, sanatçının kendi tepkisini, dünya görüşünü gösterdiği yere geleceğine inanıyorum. Sen de bir yandan

ekranını paylaştın mı bu arada abi? Eee, sen ekranını paylaş istersen. Orada şuraya da şey yapacağım. Biraz

daha öncesine doneceğim. Eee ve aynı zamanda bu işte dijital sanat dediğimiz

web tarafı dediğimiz tarafa döneceğim. Hatta eee ilk önce şunu paylaşmak istiyorum sizinle. Burayı paylaşacağım.

Şu anda geliyor mu ekrana? Bunlar aslında benim yarattığım işler.

Bu zamana kadar yarattığım aslında performanslar. Eee, burada aslında şunun sihrini de şey yapmak istiyorum, vurgulamak istiyorum. Artık öyle bir döneme girdik ki, eee, dijital yaratım,

dijital üretimle eee, yarattığımız her şeyi dünyanın ortasına bırakabildiğimiz bir yerdeyiz. Gerçekten bunu

yapabiliyoruz ki eee, seninle de daha önce diğer eee, şeylerimizde, oturumlarımıza, konuşmalarımıza da bahsetmişlik bundan. eee daha öncesinde benim başıma gelen şey bir tatlı bir

hikayeyi paylaşmak istiyorum sizinle. E 2021 yılında ben, eee, NFT eee topluluğuna girdiğimde bir sanatçı olarak eee gerçekten benim de çok fazla bir inancım yoktu aslında bu duruma. nasıl olacak, nasıl edecek diye eee istikrarlı bir şekilde tabii ki hani

amacım sanat yaratmak ve gerçekten bunun keşfini gördükten sonra yani yarattığın şeyi dünyanın ortasında bırakma ve

insanların görme halini tecrübe ettikten sonra da eee tutkulu bir şekilde yaratmaya devam ettim. Ve günün birinde eee az önce mesela işte burada şeyde de chat'te de görüyorum. Hep böyle nickname'ler var. Herkesin ismi ismini şey yapmıyor, söylemiyor. Eee, bir

mahlası olan bir kişi benim bu eserlerimden bir tanesini satın aldı. Eee, daha sonrasında kendisi official

olan şeyinde yani resmi account paylaştı ki eee, birçoğumuzun bildiği Amerikalı çok ünlü sanatçı Si olduğunu öğrendik. Ve gerçekten bu o anda bu düşüncenin ya da bu keşfettiğim yerin tamamıyla eee garantisini olmuş oldu benim için. Evet. Sen sen başka birine satarken C'ye eser satmışsun yani. Kesinlikle. Kesinlikle. Eee, daha sonrasında bu yine eee dijital tarafta yaratmanın ve dediğim gibi limitsiz düşünerek yaratmanın eee yolculuğunda eee şu ana kadar eee bir yine dijital bir galeri ile yaptığım anlaşmada eee ortalama 14 ülkede halihazırda hatta 2026'da da bu performansların birkaçı tüm ülkelerde yayınlanıyor olacak, sergileneceğini olacak. Eee, bunu neden şey yapıyorum aslında bu örneği veriyorum. Şu anda benim bunları yarattığım, bu görselleri yarattığım dönemde bunlar

fiziksel çalışmalar. Evet, içerisinde biraz belki dijital eee, dokunuşlar var.

Fakat şu anda daha da hızlı ve daha da eee, hayallerimizin de eee, üstüne çıkan, hayallerimizi zorlayan şeyleri yarattığımız bir döneme girdiğimiz için bu örneği vermek istiyorum. Hiçbir zaman geç değildir bunun için. hani bir şey yaratmak, bir

şey eee dünyaya sunmak için. Bunun için aslında bu örneği şey yaptım, vermek istedim. Bunun dışında da şöyle bir şey

yapalım isterseniz. Eee az önce senin de bahsettiğin eee şey Codrix Codprecks için yarattığımız şeye bir şey yapalım.

Eee onu onu sı sıfırdan mı yapalım onu? Eee sıfırdan ziyade şöyle bir şey yapalım isterseniz. Bir saniye bir şeyi paylaşacağım buradan bir ekran daha. Hatta bütün ekranı paylaşayım ben şu anda. Bir saniye.

Tamam. Ne güzel. İsterseniz chat'te ufaktan başlayalım. Hazır halihazırda şeye de giriyoruz. Yeni yıla da giriyoruz.

Hızlı olarak görseli yaratma adına eee bir örneklendirme yapmak istiyorum. Daha sonrasında da eee bir sürprizimizin

olacağını söylemişsin sen. Onu da ona da geçmiş oluruz. Şöyled ki ne ne açtin abi şu anda? Neyi açtin?

Şu anda eee flox prompt açtım. Yani chat GPT'nin içerisinde entegre edilmiş bazı ekstra eee eğitilmiş yapay zekalar var. Bunlar az önce size bahsettiğim aslında eee müzik yaratımı için eee kod yaratımı için. Burada aslında köşede gördüğümüz şu pencerede eee chat GPT'ler diye bir kısım var.

Yaratmak istediğiniz aset ya da janra üzerinden herhangi bir şeyi burada search edip bulabiliyorsunuz ve hani

chat GPT'nin genel chatinde eee evet bir şey yaratabilirsiniz. bir prompt yazabilirsiniz ama bu evrenin yani chat GPT evrenin içinde de bir bilene sor kısmının da olduğunu eee

söylemek isterim. O da bunlardan bir tanesi. Görsel yaratım üzerine bir aslında bir eee chat bu da.

Şimdi eee isterseniz şöyle bir şey başlatalım.

2026 yılına gireceğiz. Hepimizin tabii ki aklında bazı dilekler var. 2026 yılında işte almak istediğimiz, yapmak istedigimiz. Tabii bunlar daha biraz daha fiziksel olanlardan şey yapacağız. Eee, dilerseniz chat kısmına

arkadaşlarımız, eee, ne istediğini, ne dilediğini yazsın. Bu bir araba olabilir, bu bir telefon olabilir, ne

bileyim daha başka bir şey olabilir. Hatta diyelim ki eee, az önce de söylediğimiz gibi, eee, gökyüzü limittir

diyelim. Abi ben ilk şeyi yazayım. Yoklama. En çok kesilen şey.

Yoklama. Peki. 2026'da yoklama eee gelsin. Dersin

başında gelsin. Dünya barışı var. Karpuz çekmiş birisinin. Canı karpuz var. Karpuz. Çok iyi. Ben ilk karpuzu

yazıyorum. Ikardi'ye girmeyelim. Ben karpuz geldi. Ondan sonra

eee huzur bolluk bereket. Süper araba diyorum. Biri marka yazmış.

Eee Bitcoin demiş birisi. İnşallah diyelim.

Bitcoin. Bitcoin yazalım. Dünya turu diyen var. Dünya turu.

Dünya turu diyoruz. Metal. Metal ve rock müziğin geri dönüşü. Şahane. Bu arada metal ve rock müziği

eee müthiş seviyede dönüyor. Hayır buradan hani şey marka şey ürün yerleştirme gibi olacak ama eee

biliyorsunuz ki Paribo Art açıldı. Paribo Art'ın e Instagram sayfasında schedule'a girerseniz eğer orada müthiş

e black metal gruplarının önümüzdeki aylarda geleceğini görüşsünüz. Ben o konserlerden bir tanesine bilet aldığım

icin söylüyorum. Metal geldiği için metal müzik yazıyorum. Başka neler geldi?

Noel Baba gelsin. Viza Schengen diyen çok gördüm. Vize Schengen. Noel Baba tabii ki yeşil yeşil yeşil pasaport. Yurt dışına

gitmek. Tamam. Visa Europe diyoruz oraya.

Tamam. Başka neler var? Uçak biletini diyelim. Tatil gitmek isteyenler var.

Gökyüzüne uzanan bir merdiven geldi. Atama diyen var. Türkiye'nin sorunları da arada geliyor. Vize. Güzel,

dolar, para. Para para çok. C2 seviye İngilizce

dolar dolar var. C2 sev C2 seviye İngilizceyi nasıl görselleştir?

C2 English diyorum. Tamam. Okey abi.

Eee, şimdi tabii ben bunu şey yaparken daha öncesinde bu, eee, promptlarla yani

bu, bu GPT'lerle daha doğrusu bu yapay zekalarla, eee, Türkçe konuşabiliyoruz ve, eee, tamamıyla görsel üretmeye, eee,

odaklı oldukları için bunlarla çok samimi bir yerden aslında konuşabiliyorsunuz ve üzerine revizeler

de verebiliyorsunuz. Eee, şöyle ki ben başıla başlangıcında
mesela yazdım. Eee, buna da bir örnek vereceğim. E, daha sonrasında böyle bir e görsel
yaratacağınızı umarak eee,
dedim ki bana kolaj sanatı stilinde kağıt benzeri materyaller kullanarak verdiğim objeler ile bir
özgün şekli
olan kolaj sanatı burada ikilememin sebebini söyleyeceğim stilinde bir yılbaşı ağacı yarat.
Buradaki eee kanvas
üzerinde istediğiniz eee olmazsa olmazlarınızı birkaç defa yazıyor olmanız eee onlara birazcık
dikte etmiş
oluyoruz ve böylelikle daha sağlıklı şeyler çıkabiliyor aslında eee ortaya. Bir kibar kibar olmakla
sert arasında
bir fark oluyor mu? Yani o şeyi eee Skynet dediğimiz
senaryoyu tabii gelecekte göreceğiz ama yani orada zaten bizim kendi datamızdan eee
beslendiği için şu anda agı
dediğimiz yere ulaşmadığımız için eee bence şey yapabiliriz. Ben çok çoğu zaman eee tartıştığım
oluyor kendisiyle.
Eee ben çok kibar kibar yazıyorum. Şunu yapar mısın? Buna bakar mısın falan. Bir
tane böyle genç bir arkadaş gördüm işte inanılmaz sert. Şunu at, şunu gönder
böyle. Bir de şey söyleyeceğim abi. Onu da sorayım sana. E çok fazla şimdi prompt yazmak da
artık
çok uzadı ya. Özellikle detaya girdiğinde çok fazla sesli prompt da kullanan var. Sen sesli
kullanıyor
musun? Ben genelde aslında şey yapmıyorum. Genelde yazmıyorum diyebilirim. Çünkü e
her zaman yazımı yani klavyede eee yazarken bile artık eee son zamanlardaki
e algımızın daralması, görsel algından bahsediyorum, hafızamızdan bahsediyorum ve tüketim eee
hızından dolayı son
zamanlardaki hızdan dolayı artık yazarken bile kelimeleri unutur olduk. Dolayısıyla bu özelliğin
ekleniyor olması çok güzel. eee yani derdimizi
anlatır gibisinden, e şey yaptığımızda e konuştugumuzda zaten o bize gereklı
prompt veriyor. Şeyi yani çıktıyi veriyor. Şimdi başka son artık böyle
tane alalım. Ozmo Pocket kamera isteyen var.
Influencer olmak isteyen. Ham tamam. Eee bu arada şey Fluxusa nasıl geçeceğiz
diyen var. Onu söyleyeyim. chat GPT'ye girdiğinizde orada eee GPT'leri keşfet
diye bir bölüm var. GPT'leri casete'e tıkladığınızda e insanlar da oraya artık bir şeyler üretebiliyor.
Chat GPT'nin

kendi şeyleri de var. Oraya aramaya flux yazdığınıza bu Bahadır'ın kullandığı eee ekranı görebileceksiniz.

Aynen. Eee şimdi eee birçok materyal yazdık zaten

şu ana kadar. Aslında bunları çoklay da bililrsiniz dilediğiniz gibi. Buradan çalıştır dediğimiz zaman şimdi

chatpitinin dışında daha farklı bir sistemde çalışıyor bu. Burada eee kod fontunu gördüğünüz zaman korkmayın.

Çünkü bir eee kod yazarcasına bir öbek yazıyor aslında bize Romptu. Buradan hem

kopyalamamız kolaylaşıyor hem de burada yani özellikle bu Flux Promp Pro buna

benzer başka e şeyler de var. Bu tarz çalışan GPT'ler de var. Ekstra GPT'ler.

Hı hı. bize birden fazla estetikle aslında çıktığının şeyini veriyor.

Promptunu veriyor. Dolayısıyla bunları deneyerek ve bunları sonrasında aynı chat içerisinde açığınız chat

icerisinde hayır sana verdiğim şeyler arasında şunlar da yok bunları da lütfen

ekler misin dediğinde üstteki promptu referans alarak tamamıyla altına senin de dikte ettiğin

eee promptu tamamıyla sana bu şekilde yazıyor. Yukarıda yukarıda da zaten kopyalama

sekmesi var. Oradan da kopyalamayı seçiyoruz ve sonra bir sonraki eee şeye geçeceğiz.

Ekrana geçeceğiz. Orası da ben genelde eee tabii ki birçok şeyi var bunun yani

birçok site var. Bütün görsel ya da eee diğer

eee sanatsal çıktıları alan eee yapay zeka siteleri var. Ben Krea'yı

kullanıyorum. Krea AI. Burası biraz daha pratik geliyor bana. Krea'nın içerisinde söyle gösterebilirim

ki ilk olarak burada

Hı hı. Gördüğünüz üzere bir sürü seçenekiniz

var burada. Yani yaptığınız yapay zekayla aldığınız çıktıyı edit edebiliyorsunuz. Videoya ses

ekleyebiliyorsunuz. Son zamanlarda da çok meşhur olan Nano Banana'yı aslında kullanacağız burada

Google'in. Aslında sen şu anda Kre Krea diye bir yere geldin. Oradan aldığı promptu buraya

yüklüyorsun. Aynen. Buraya yapıştırıyorum direkt hiç e içerisinde bir değişiklik yapmadan.

Çünkü olabildiğince benim eee tarif ettiğim şeyi eee yarattığını hayal

ederek prompt tuşuna basıyorum. Bu zaten çok kısa bir süre içerisinde eee veriyor

olacak. Ama buraya geldiğimizde tabii ki onu da söylemek isterim ki kenarda bir sekme açılıyor. Kenardaki sekmede bir

sürü eee yapay zekayla görsel yaratım seçenekleri var. Buradan tabii ki nano banana seçiyoruz. Ölçeğini seçiyoruz.

Ve bu ölçüyi seçtikten sonra da eee bunun çözünürlüğünü de seçebiliyoruz. Şimdi hızlı olması için ben 1K yani

b000e 1000 piksel gibi bir yerden bir yaratım yapacağım.

Dediğim gibi bu yaratımı hem az önce Flox'ta gösterdiğim yani o chatin içerisinde gösterdiğim kısımda da derleyebiliyoruz hem de eee burada kendimiz manuel olarak da girebiliyoruz. Eee coding olarak. Bu ilk yaptığında ben de çok bence çok güzel bir çıktı verdi. Hemen şöyle bir ortasına alayım ekranın.

Dilerseniz bir değerlendirelim. Süp araba markası yazan arkadaşımızın markası tutmadı ama yine bize bir süpor araba verdi. Bu tatlığı diğeri diğerinde ağaç daha belirgin bu arada. Evet. Evet. Bunun biraz daha altında. Hı hı. Burada tabii biraz daha bir duvara yapılmış bir görsel gibi. Bunları tabii ki her seferinde aynısını vermiyor. Nano Banana'nın da böyle bir eee özelliği var aslında. Güzel bir şey. Seçenekler arasından seçebiliyoruz.

Şuraya deðinmek istiyorum. Eee az önce mesela bir uygulama yapmak için eee şahane bir siteyi keşfettik. İki tane siteyi keşfettik. Eee, tabii ki bir yerde nacizane tecrübeinden dolayı da, eee, aktarmak isterim. Tabii ki bu uygulamayı yaptığımız zaman sadece uygulamayı yapmak ve evi, evin içerisinde sadece bizim kullanmamız yetmiyor. Bunu bir şekilde, eee, insanlara duyurmamız gerekiyor. Bunu duyurmanın eee da eee bir yolları var. Bu yollardan en şeyi de tabii ki eee görsel olarak ya da video olarak insanlara dokunabilmek. Yani marketing, marka iletişimini yapıyor olmak. eee yarattığımız bu gibi

ürünleri, ürünlerin daha doğrusu reklamını ve çıktılarını, marketing çıktılarını, bu gibi uygulamaları, yapay zekaları kullanarak eee şahane bir şekilde bir paket halinde tek başımıza yapabiliriz aslında. Bir tekrar söyleyelim abi. Sen aslında chat GPT'den FLX E promptan prompta aldın. Eee Crea EA'ya yaptırdın ve öyle görsel üretim yaptın değil mi? Aynen öyle. Aynen öyle. Hı hı. Ok. Ve mesela bunu yani belki biraz eee şey

olacak. Eee biraz zamanımızı alabilir. Hı hı. Üç boyutlu yapsın mesela. He sefer üç boyutlu yapabilir. Bu sefer video tarafına geçiyorum. Video tarafında da eee mesela burada sece.

Bu, eee, her birinin aslında biçimini farklı oluyor. Yani biçimimi dediğim

çalışma şekli farklı oluyor. Eğer gerçekçi bir, eee, fotoğrafsal, fotoğraf kalitesinde bir görsel yarattıysak eee,

Google'ın VO3 ya da Killing AI gibi, eee, AI'ları kullanmamız uygun olabiliyor. Ama daha illüstrasyon ya da

kolaj, daha, eee, görsel sanat üzerinden bir şey yarattıysak onların da daha farklı tabii ki eee, şeyleri oluyor. yapay zekalar oluyor. Burada da CD dan eee 1.5 Pro'yu önerebilirim. Buraya sadece moving objects Hı hı.

yazıyorum. Sadece bunu yazıyorum. Tabii ki bu bir eee video şeyi olduğu için, video e yaratımı olduğu için buraya kameranın hareketini de mecburen yazmamız gerekiyor.

Statik cam diyorum ve sonra

bunu yaratması için birazcık bırakıyorum. Burada bu arada şeyi soracağım abi. Video e vesaire diyenler de var. Mesela Hickfield'ı duydum ben. Kullanılan mesela Hickfield kullanıyor musun? Eee

ya da sen sadece Kreada mı eee kalıyorsun? Eee şöyle çok uzun zamandır aslında ben bu eee jeneratif yaratımlarla ilgilendiğim için eee şu anda

halihazırda kullandığım Crea, Hickfield, Runway eee ve Mid Journey var.

Hixfield'i de kullanıyorum. Hfield ve Creya zaten bunların ikisi yeterli olabiliyor. Yani bunlara bir havuz

asında eee diye bakabiliriz. Hem eee statik görsel hem de video görseli yarattığımız. Hatta Hickfield biraz daha popüler hale geldi oraya. Eee oradaki tabii ki şeyler geliştiriciler çok daha

popüler kültüre dayalı şeyler de yaratabiliyordu. Çok daha eğlenceli asetler ya da template'ler, şablonlar

bulabiliyoruz orada. Eee ve fakat tavsiyem şudur ki video yaratımı, görsel yaratımında bu şeyler, bu bu havuzlar, bu yapay zekalar çok fazla kredimizi alıyor. Ama video yaratımında eee gerçekten neyi nasıl hangi kamera açısından eee hangi hareketle yaratacağınızı önden bir senaryolaştırırsanız ve bunu hatta chat GPT ile tartışırsanız buna en uygun promptu chat GPT'nin vermesini eee söyledikten sonra orada yaparsanız çok daha az para kaybetmiş

olursunuz. Çünkü bunlar dolar üzerinden krediler eee harcayan siteler biliyorsunuz. Oradan kredileri e dolar

üstünden alıyoruz ve dolar da hiç şey güzel bir yerde değil ülkemizde.

Bizim bu arada Instagram linkini gönderdim sana da daha kolay olsun diye. Bir slik olayındaysa bizim bu University

Codprix için yaptığımız videoyu açma şansın olur mu? Eee, hemen bakayım ona.

Ben sana şeyden link gönderdim bu arada. E YouTube'da yok, Instagram'da paylaştık

videoyu. Instagram reels'lerde ebo

app hesabından ben linkini gönderdim. Tamam. Ben de chat' gönderdim.

Sonra he' gönderdi hocam. Chat hocam chat' gönderdi. Öyle mi? Tamam. Chat aç.

Oradan açacağım. sizinle şu anda eee aslında az önce yarattığımız,

dilediğimiz dileklerin hareketli, hareket ettiği versiyonu. Aslında bu çok

daha eee çok basit bir promptla şu anda vaktimizi de almamak için eee yazdığınıız

bir şey. C2 seviye İngilizceyi yapar mı diye düşünmüştük ama C2 seviye İngilizceyi altta
görüyoruz. Bu da

güzel. Bu da şahane bir şey yani. Nano Banana'nın eee nereye geldiğini görmüş oluyoruz
birazcık. Çok fazla viza viza

viza görüyoruz. O nereden geldi acaba? Yani muhtemelen şey eee para

yazdığınıız için oradan gelmiş olabilir. Ben hemen eee

görseli hızlı bir şekilde YouTube şey ben direkt sana şey de yapıyordum abi. E Instagram
comparhub

açarsan. Ekranını görüyoruz şu anda bu arada ana sayfayı. Evet. Şuradan bir.

He. Okey. E tamam. Harika. O zaman hemen ben videoyu buluyorum buradan.

Ancen de insanlar şey yapabiliyorlar. Evet. O o versiyonu da görebiliriz bu

arada abi. Nereden nereye geldiğini görmek adına eee isterSEN

versiyonun aslında şeyi eee

ilk çıktısını aldığımız kısmı yok maalesef ama Hı. Tamam. Sizinle. Evet. Şu anda ekranı paylaş.

Yani şöyle söyleyeyim bunu başlatmadan önce. Yani biz bizim brifimiz şuydu. üniversiteerde
bir yarışma yapacağız. Bu bir kod yarışması ama işte yine Paribu bu da e bizim arkadaşlardan
Arda Kalaycan'ın

fikriydi. Bunu böyle üniversitelere taşıdık hep birlikte. Eee kod yazacak arkadaşlar ve araba
yarışacak en sonunda

diye. E bunun bir merak edici tanıtım videosu aslında. Bir ajansa bunu brif olarak versek
muhtemelen işte uzun

çalışmalar, revizyonlar, işte çekimler vesaire falan aylarca süren ve çok maliyetli bir iş olurdu.
Bahadır ya bir

dakika abi falan deyip böyle önmüzde gözümüzün önünde 67 dakikada bunu yaptı diyeyim.
Öyle hikayesini anmış olayım.

Abi bunun hikayesini de şöyle şey yapayım. Eee aktarayım. Yani yaratım hikayesini
aslında toplantı odasında Evet. gerçekten 6 dakikada yarattığımız bir şey oldu bu. Eee, ilk olarak
bir

koltukta oturan, yani burada tam olarak görmüyorsunuz aslında. İşin son halini göreceksiniz
ama ben sadece prosesi

anlatayım ki siz de daha sonrasında, eee, denediginizde, kendi ürününüz için, kendi fikriniz için
denediginizde bir

yol gösterici bir harita olsun. İlk önce eee birinci görseli yarattım. Birinci
görsel şöyle ki eee bir koltukta oturan eee elinde

bilgisayar olan bir formula bir eee yarışçısı yarat. bunun kostümü üzerinde olsun. İkincisi ise eee
koltukta oturan

aynı şekilde nanobanaya bu görseli yükledim ve dedim ki aynı kişiyi eee bir
üniversite öğrencisi, elinde bilgisayar olan ve kod yazan bir üniversite öğrencisi haline getir.
Daha sonrasında

bu iki görseli başlangıç ve bitiş görseli olarak video yapay zekalarından
bir tanesini attım. Dedim ki buradan dönüş efekti vererek diğer görsele geç
ve bu da asediğimiz efekt olsun. Bir de ses koyduk içine. Şu anda sesi belki duyamayabiliriz.

Aynen. Ama şöyle bir görsel çıktı ortaya. Burada gördüğünüz üzere dönüyor ve
kapüşonlu aslında bir kod yazan birine dönüşüyor. Az önceki
eee F1 pilotu. Bir kez daha vereyim. Bunun Instagram'daki versiyonunu
izleyenler çok keyifli, eee, sesiyle birlikte hızlandırılmış halde göreceklər
aslında. Yani bu bizim açımızdan çok müthişti. Profesyonel bir çalışma. Evet.

Eee, yavaştan dersin sonuna doğru geliyoruz. Eee, şöyle yapabiliriz bu arada onu da söyleyeyim.
Şimdi burada

bir çok hızlı bir üretim yaptık ama ben biliyorum tabii ki bunun derinlerine indiğinde neler
çıkabileceğini. Biz

buradan bir sürpriz de olsun arkadaşlara. Bir AI eee generate edilmiş bir şey e dizayn edelim.
Yılbaşıından

sonra bunu NFT olarak gönderelim. Bu arada şöyle söyleyelim. NFT eee Nonfung
token bazıları yorumlara yazdı. Eee önceki yılı Dijital Liderlik Akademisi derslerinde
değindiğimiz bir kavram. Eee

Bahadır'ın eee dünyaca ünlü sanatçı CIA'ya eserini satıp para kazanmasını
eee sağlayan eee aslında bir altyapı. eee, bir teknoloji. Dolayısıyla NFT eee

üreterek para kazanabilirsiniz. Bizler de eee birazdan hocam eee bir link gönderecek eee arkadaşlar şeye chat' eee bir form toplayacağız. Paribu self uygulaması var. Bir cüzdan uygulaması. Yine geçen sene indiren arkadaşlar vardı. NFT üretmişik birlikte. Oradan Etherium cüzdan adreslerine o forma giren ilk 1000 kişiye 1000 eee edisyonlu bir NFT'yi birlikte ürettiğimiz aslında bu eseri eee Bahadır Efe Befe imzalı bu eseri gönderiyor olacağız yeni yılla birlikte cüzdan adreslerine. E aslında bu ne demek bizim açımızdan? Tabii ki hani e satabilen satabilir. BEFE imzalı olduğu için belki değeri olur kesinlikle ama ya bu aslında bizim için sonsuza kadar hani blok zincir ağı üzerinde bir varlığımız. Biz bunu transfer etmedikçe, göndermedikçe ispatlı, kanıtlı, üretildiği an belli, eee, 1000 adet olduğu belli bir NFT. Eee, biz de bunların gönderimini yeni yılla birlikte size yapıyor olacağız. Eee, bir form gelecek. O forma Paribuself cüzdan adreslerini 0x ile başlayan Etherium cüzdan adreslerini gönderen arkadaşlara bu NFT'yi hediye etmiş olacağız demiş olalım. Var mı abi ekleyeceklerin? Sabitlenen mesajlarda form varmış. Eee, çok teşekkürler Mahmut Can. Okeyiz bence. Evet abi. Son hallerinden biri bu mudur yani? Evet tabii. Bunu ben biraz daha kendi stilimde bir hale getiriyorum olacağım. Eee o da sürpriz olsun. Ama tabii ki de eee burada vermiş olduğumuz yine eee izleyen arkadaşlarımızın bize verdiği asetlerin içerisinde olacağı bir yaratım olacak. Süper. Eline sağlık abi. Yani hep beraber aslında şeyi görmüş olduk. hani bir developer nasıl yani developerların kullandığından çok başka araçlar kullanarak yaptık. O yüzden AI aslında sizlerle birlikte eee size göre hareket eden, size göre çalışan bir uygulama. Eee dolayısıyla bu araçları kullanmak tamamen sizin eee nasıl eee ve neye ihtiyaç duyduğunuzla alakalı değişiyor. Var mı Bağdır ekleyeceğin şeyler? Eee son sözlerin eee yok. Teşekkür ederim. Gerçekten hani ben de eee çok böyle her zaman bu gibi e şahane sohbetlerin içeresine girmiyorum, giremiyorum vakitsizlikten. Yani bunu eee sağladığınız için hepinize teşekkür ederim. Çok eğlenceliydi, çok kıymetliydi benim için. Süper. Eee o zaman diğer arkadaşları da dahil edelim ve böyle eee Jingle Bells Aman telif telif yemeyelim hocam da. He aynen.

Ege, Ege burada misin? Ege, Ege de gelecek. Ege de geldi. He arkadaşlar çok eee teşekkür ederiz. Eee böyle çakıldım. Eee kalkamadım koltuktan. Hem ilk bölüm hem de ikinci bölüm eee harikaydı. eee hem işin teknik tarafı eee işin sanatsal tarafı bu yaratım süreçleri aslında eee çok ortak nokta davardı bu arada. Yani ilk bölümde de çok ciddi bir yaratım süreci var. Eee daha analistik. Eee tabii eee befe'nin yaptığı eee çalışmalar tartışılmaz. Tadından yenmez çok güzel çalışmalar yapıyor. Eee Recep özellikle sana çok teşekkür ederim. eee bu e Ege Caner Yağız Alp'i, eee bizlerle tanıştırdığın için Dijital Liderlik Akademisi'nin konuk eğitmenleri olarak bizlere kazandırdığın için eee Bahadır Efe'e geçtiğimiz eee Dijital Liderlik Akademisi 2025'te konuk aldığımız için o eski eğitmenlerden sayılıyor. Onun için onu saymadım. Eee arkadaşlar çok teşekkür ederim hepinizden. Eee bugün tabii çok özel bir gündü aynı zamanda. Çünkü Dijital Liderlik Akademisi'nin 2025 yılındaki son eee dersini yapacağız. Gelecek hafta eee hem bizler nefeslenelim hem eee katılımcılarımız nefeslensinler. Çünkü eee yılbaşı eee tam çarşamba gününe denk geliyor. Bir sonraki hafta eee 6 Ocak, 7 Ocak, 8 Ocak'ta üst üste 3 tane dersimiz var. Sonraki hafta ile beraber eee Dijital Liderlik Akademisi 2026'yı eee tamamlıyoruz. Eee, ilk önce Recep sana vereyim sözü. Eee, dileklerinizle, eee, bu yılın son dersini noktalayalım. Teşekkürler hocam. Tek bir şey söyleyeceğim. Hani, eee, bu dersi de böyle çok aylarca planlamadık, etmedik falan. Sadece verimli olacağına, faydalı olacağına inandığımız şeyler yapmaya çalışıyoruz. Ben size çok teşekkür ederim bu alanı bize, eee, verdığınız için. hani bizim açımızdan eee böyle alışılmış dersler, alışılmış şeylerin dışında Dijital Liderlik Akademisi son ik senedir müthiş tecrübe oldu. Eee o yüzden öncelikle size çok teşekkür ederim. Böyle değişik ilginç şeyler eee yapmak ve bu kadar insana bunları ulaştırmak çok önemli. Hani bilgi paylaştıkça çok daha değerli hale geliyor. Eminim ki bu izleyen binlerce insan arasından birileri bizim

yaptığımızdan çok daha iyilerini yapacaktır. Bunlara vesile olabiliyor olmak çok önemli. Sonrasında da arkadaşlarımıza çok teşekkür ederim. E

birlikte bir şeyler yapmaya çalıştığımız arkadaşlar. Yani 2017'de girdim blok zincire. Teknoloji tarafından girdim.

Kripto tarafından değil. Kanter gözyaşı neyse hepsini yaşadık. Eee yaşamaya devam ediyoruz. Eee ama üretme

isteğimiz, üretme arzumuz, bir şeye değer katma arzumuz değişmiyor. Araçlar değişiyor ve onları en iyi şekilde

kullanmaya çalışıyoruz. O yüzden bütün arkadaşlara çok teşekkür ederim. İyi güzel bir 2026 yılı 2025'ten çok daha

güzel eee bir yıl olsun diliyorum hepimiz için. Y Zarp

hocam teşekkür ediyorum. Eee öncelikle davetiniz için çok teşekkür ediyorum. Burada eee yayında birlikte olduğum

arkadaşlarından ben de aslında çok fazla şey öğrendim. Eee, gerçekten inşallah

herkes de keyif almıştır. İnşallah önümüzdeki sene, e, hepimiz için çok daha iyi bir sene olur. Çünkü her sene

bir sonraki sene daha iyi olsun derken bir türlü tutturamıyoruz ama inşallah 2026 daha güzel olur. Herkese şimdiden

buradan, e, çok da uzatmadan herkese iyi seneler diliyorum. Ege'den de eee, dileklerini aldım.

Aynı şekilde davet için çok teşekkürler. Çok keyifli oldu. Çok şey öğrendik. Aynı zamanda paylaşmak da çok keyifliydi.

Seneye görüşmek üzere diyelim inşallah. Artık zaten bu ekibi eee bırakmak yok. Caner ben de herkese çok teşekkür ederim. Size de aynı şekilde. Eee yani ben de aynı şeyleri dileyeceğim. Ben ekstra build etme kısmını deneyeyim. Yağız'ın dediğini ekstra ek olarak yani umut

etmek yerine hani yıl iyi geçsin diye bir şeyler build edenlerin kazanacağı

bir döneme girdik. Harika. Süper. Eee, build e dedik,

üretim dedik. Eee, son olarak Bahadır'a söz verelim. Befe'ye söz verelim.

Hocam az önce de söylediğim gibi gerçekten bu buluşmalar, bu, eee,

sohbetler, daha doğrusu paylaşmalar eee, çok kıymetli. eee hepimizin yani burada

biz bir şeyleri aktarmaya, tecrübeımızı aktarmaya geliyoruz ama aslında hepimiz birbirimizden çok şey öğreniyoruz ve

gerçekten de heyecanlanıyoruz, motive de oluyoruz. Eee tam bu bağlamda eee 2026 yılının hakikaten sınırlarının ötesine geçtiğimiz ve özgürce yaratımlar

yapabildiğimiz, özgürce yolumuzda yürüdüğümüz bir yıl olmasını diliyorum. Eay'dan bu kadar korkmadığımız

onunla kardeş kardeş bu yolda yürüyüp nice başarılarla imza atacağımız bir yıl olsun. Burada aldığımız bilgilerle tabii ki eğitimlerle. Eee son olarak madem son dersi yapıyoruz eee tekrardan böyle büyük bir teşekkür yapalım. Eee hepimizin bir arada olmasını eee sağlayan, vesile olan, eee

bu network'ü kuran, eee Pariya öncelikle çok teşekkür ediyoruz. Peri ailesine eee katkılardan dolayı Vaptures ailesine teşekkür ediyoruz. Bu yayını yapan şu anda arkada kendini göstermiyor ama ben

ona eee son derste yapacağımı biliyorum. Mahmut Can eee sevgili Mahmut Can bu bu kadar 6 kişiyi birden yönetti bugün. Gerçekten 2 saatte beri eee yayını yönetiyor tek başına. Çok teşekkür

ederiz. Eee Mahmut Can'ın nezdinde tüm D20 medya ekibine çok teşekkür ediyorum.

Eee tabii ki eee kocaman bir teşekkür de Galatasaray Üniversitesi yönetimine mensuplarına ve Boğaziçi Üniversitesi yönetimi mensuplarına diyelim. Herkese iyi yıllar dileyelim. 6 Ocak, 7 Ocak ve

8 Ocak'ta yine Dijital Derik Akademisi 2026'da buluşuyoruz. Bu cumartesi günü eee bu hafta yaptığımız üç dersi kapsayan 3ün sınavımız olacak arkadaşlar. Lütfen kaçırmayın. Herkese

iyi yıllar diliyoruz. Sener.

10. ders linki <https://www.youtube.com/watch?v=C6ytpf-mALw&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=10>

içeriği Teşekkür ederim arkadaşlar. Merhaba. Herkese iyi akşamlar. Eee bu akşam Dijital Liderlik Akademisi eee 2026'nın 10. dersinde beraberiz. Eee bundan sonra eee dört dersimiz daha olacak. Son dersi eee yine benimle beraber eee yapacaksınız. eee, çok ben kendimi de şanslı hissediyorum. E, böyle Dijital Liderlik Akademisi'de tane ders birden vermek gerçekten çok, eee, şey böyle

motive edici aynı zamanda. Bugün e aslında WhatsApp kanalından yazdım. Eee, bugün derse başlamadan önce eee, böyle

bir eee, sürpriz yapmak istedim. Neden sürpriz yapmak istedim? Çünkü Noform Akademi eee, web sitesinde eee, Dijital

Liderlik Akademisi'nin haricinde Dijital Liderlik Akademisi programından sonra başlayacak bazı programlar yayinallyamaya

başladık. Bunlardan bence en önemlileri, en önemli ve eee yani sadece katılanlar açısından değil toplum açısından da bence eee en ses getireni muhtemelen Türkiye Yapay Zeka eee politikaları laboratuvarı olacak. Eee bu programı eee ben eee sevgili eee meslektaşım eee sevgili arkadaşım Doçent Doktor Aslı Deniz Helva Hoacıoğluyla beraber eee nasıl diyelim? çerçevesini çıkarttık. Eee burada tabii eee ismini henüz saymadığım e birkaç tane daha eee akademisyen arkadaşımız var. Böyle ekip halinde eee çalışıyoruz arka tarafta. Eee müsaadenizle bugün bugünün sürprizi

biliyorsunuz ilk hibrit dersimizi Boğaziçi Üniversitesi'nde yapmıştık. Bizi ağırlamıştı Aslı Hoca. Aslı Hocayı

eee davet etmek istiyorum. Aslı hocam hoş geldiniz.

Merhaba arkadaşlar. Leventciğim merhaba. İyi akşamlar hepинize. Merhaba. Hoş geldiniz hocam. Nasılsınız?

İyiim. Çok çok teşekkür ediyorum. Sizlerle beraber olmak büyük mutluluk. Eee, çok teşekkürler. Eee, şeylerle

ilgili soru geldi. Eee, onun için çok teşekkür ederim. Özellikle hafta sonu eee, sürekli WhatsApp'tan yananlar oldu,

email atanlar oldu. Eee, çünkü web sitesinde görmüştür. eee Noform Akademi web sitesinde e Türkiye yapay zeka, eee

politikaları, laboratuvarı nedir, içeriği nedir vesaire filan diye. Eee ben eee biliyorsun seninle de

konusmuştu. Daha sonra Dijital Liderlik Akademisi'in sonrasında hele bir bitsin ondan sonra daha teferraatlı bilgi

veririz, tanıtımını yaparız falan diye konuşmuştu ama eee çok böyle şey olunca eee merak olunca eee rica ettim. Eee sen

de beni kırmadın. Eee çok kısaca eee bugün de tabii dersimiz var. eee birkaç tane soru yöneltmek istiyorum. Eee bana gelen sorulardan e birka epey bir aslında bir soru çıkarttım ama eee böyle hızlı hızlı sorayım dilersen. Eee çünkü bu konuda eee gerçekten tecrübe过的 olan

özellikle Avrupa Birliği'nde bu tip eee çalışmalar, workshoplar, programlar yapılıyor sensin. Onun için eee bu

talebimi kırmadığın için çok teşekkür ederim. Şöyle bir soruya başlayalım. Bir kere yapay zekadan bağımsız olarak

politikal laboratuvarı ne demek? Eee, politika laboratuvarı aslında karar vericilere, politika yapıcılara, kanun yapıcılara eee hem eee yönetim mekanizması içerisinde hem de kurumların yanı şirketlerin içerisinde eee bir eee fikir eee pratiği oluşturmak için eee insanların bir araya geldiği ve bu konudaki farklı paydaşların birlikte çalışma deneyimleriyle eee bir ortaya görüş ve eee politika yapıcılarının, karar vercilin kullanabilecekleri bir bilgi odağı oluşturdukları ve bizi çok heyecanlandıran eee yenilikçi, inovatif bir eee yaratıcı çözüm eee örneklemi ya da pratik alanı diyebiliriz ya da bir ekosistemi diyebiliriz. Peki yerel örnekleri var mı? Dünyada örnekleri var mı diye sormuyorum. Var olduğunu biliyorum. Biraz yerel örneklerden ve varsa özellikle yapay

zeka, ai policy lab diye geçiyor dünyada. eee bu örneklerden kısaca bahsedebilir misin? Bunlar ne yapıyorlar? Neler yap dünyada? Aslında bu özellikle son 10 yıl içerisinde gelişen bir eee politika yapıcıların kullandığı bir araçken yapay zeka birlikte eee artık her bireyin, her farklı paydaşın kullandığı eee bir alan olmak üzere tasarlandı. Eee Türkiye'de bir örneği özellikle bizim yaptığımız gibi bir örneği yok. O yüzden bir ilk

olacağı için büyük heyecan duyuyoruz. Eee, buradaki amaç aslında, eee, politika süreçlerinin tabii ki ilgili

olan bütün paydaşlar tarafından belirli girdiler sağlanarak kalitesinin arttırılması, eee, doğal olarak daha

etkin, daha yapıçı, yenilikçi politik çözümlerin hayatı geçirilmesi için buna

yönelik her bireyin, eee, içinde olabileceği canlı bir deneyim alan içerisinde bir bilgiyi oluşturabilmesi ve bu bilginin kullanılabilir bir şekilde yayın yayınlanabilmesi ve referans verebilmesi. Eee özellikle eee bizim gibi eee genç eee toplumun içerisinde çeşitli konumlarda bulunan, teknolojiye hakim olan ya da teknolojiyle ilişkili alanlarda çalışan e ben kendi dersimde de bunu gördüm değerli katılımcılardan. Eee herkesin çok büyük bir deneyim alanı veaslında bilgi birikimi, görüşü var. Bu etik ve normlar konusunda kaygıları var. İşte bunları dile getirebilecekleri, birlikte üzerinde çalışabilecekleri bir ekosistem sunuyoruz. Eee dünyada bunun çeşitli örnekleri var. Bu örneklerden yola çıkarak Avrupa Birliği'nde, İngiltere'de, Amerika'daki örneklerinden yola çıkarak bunu oluştuk ama daha çok Avrupa Birliği bunu kullanıyor. Eee ve Türkiye'de bir ilk olacak. Özellikle bizim yaptığımız şekliyle. O yüzden büyük heyecan ve mutluluk duyuyoruz. Evet. Eee, şimdi politika diyorsun mesela. politika kavramı hep böyle eee şey hissederiz ya biz böyle küçüklüğümüzden beri işte kapalı kapılar ardında böyle yapılan bir işler algılanır. Kimseye sorayı değiştirmem lazımlı. Politika yani siyaset anlamında değil bu. Mesela yapay zekanın işte getireceği değişikliklere yönelik iş hayatında daha korumacı insan odaklı eee kurum politikaları nasıl hayatı geçirilebilir? Yani biz politikayı hep tabii ki bir siyasi düzlem içerisinde düşünüyoruz ama aksine burada hayatı kolaylaştırmak yani eğitimde bunu nasıl daha hayatı doğru geçirirebiliriz? Eee insanların biricikliği üzerinden eee yasal sorumluluklar açısından nasıl geliştirebiliriz? otonom araçlar açısından bak trafikte nasıl bu hayatı geçer gibi çeşitli alanlarda aslında yapay zekaya yönelik yaklaşımları eee yönetim becerilerini, çözüm önerilerini hayatı geçirirmek için kurulmuş bir ekosistem bu. Burada eee tabii ben eee uzunca bir süreden beri seninle beraber çalışıyoruz bunu yapılandırmak için. eee dünyadaki birçok örneğine de tabii baktık El polisi Lap'lere ve çoğunlukla eee sadece uzman akademisyenler daha çok uzmanlar eee bu eğer polislerde çalışırken eee biz daha çok böyle tırnak içerisinde

citizenship diyeceğimiz eee bir eee bir bir formatta yapıyoruz. Peki biz neden böyle bir yaşanmış deneyimi yani web sitesinde de yazıyor. Yani Leed Experience'ı merkeze koyuyoruz. Yani ya örnek veriyorum bir kur, bir öğrenci, bir özel sektör çalışanı, bir pazarlamacı, bir yazılımcı, ne bileyim herkese kapımız açık olduğu için yapay zekalarındaki görüşü hani bir uzman bir profesörün teorik bilgisinden neden eee daha kritik olabilir veya nasıl bir katkı sağlayabilir? Aynı zamanda bir de bu eee policy labın bize böyle bir süreçlerini, fazlarını eee anlatabilir misin? Ya aslında burada önemli olan şey eee özellikle yenilikçi teknolojik çözümlerde teknolojinin hayatı geçiş noktasında eee çok hızlı bir etkileşiminin olması ve herkesin deneyiminin eee bütün karar alıcı merciler tarafından dikkate alınması gereken bir eee toplumsal dijital dönüşümün eşiğinde olmamız. O yüzden eee zaten dünyada bu policy lab dedikleri yani politikulaştırma, fikir birliğine oluşarak çözüm oluşturma becerileri sağlayan laboratuvar alanlarının ilk çıkış noktası akademik. Tabii ki daha sonra bunun üzerine çeşitli eee uzman kadrolar da giriyor ve son birkaç yıldır artan bir düzeyde bir eee eee citizen yani vatandaş, birey katılımıyla olmuş daha geniş kapsamlı eee politika laboratuvarlarının eee çok gerekli olduğundan konuşuluyor ve bunun hayatı geçirilmesinin büyük önem taşıdığını görüyoruz. Neden? Çünkü teknoloji hepimizin hayatını değiştiriyor. Hepimizin deneyimi, hepimizin söylemek istedikleri dinlenmeli. Hepsi bir şekilde bir bilgi dağırcıları olarak erişimimizde olmalı ve eee birbirimizi beslediğimiz ve birbirimizi destekleyerek en iyi sonuca ulaşmak istedigimiz bir deneyim alanı. Kedinin de güzelliği. Oradan benim gibi bir hayvansever, kedi sever için. O da, o da merak etti, dinliyor böyle. Ay, evet canım benim. Eee, tabii ki burada asıl istediğimiz şey herkesi cesaretlendirmek, kapsayıcı olmak, kucaklayıcı olmak ve birbirimizden öğrendiğimiz, birbirimize karşı hoşgörü, anlayışla birlikte bir yaşam tecrübe oluşturduğumuz bir ekosistemi teknoloji odağında eee, geleceği tasarladığımız bir ekosistemi hayata geçirmek. O yüzden herkesin deneyimi, herkesin fikri değerli ve daha da üstüneaslında bu belki de eee

laboratuvarların en önemli çıktıları yayınladıkları raporlar eee işte kitaplar, görüş bildirge eee çalışmaları

gibi eee bütün yayılarda katma değerde bulunan içerisinde yer alan herkesin isminin, resminin, özgeçmişinin, kendisinin bir şekilde bulunması ve bir referans olarak bu topluluğu ortaya ortaya çıkartması. O yüzden eee kariyer açısından da büyük değerli olduğunu düşünüyorum. Böyle bir ortak eee yapay zeka odaklı birlikte yaşam ve çalışma ortamının parçası olmayı. Şimdi tabii eee gerçi web sitesinde detayları yazıyor ama yani şimdi katılımcılara böyle 12 haftalık bir eee süreç belki biraz daha fazla bir bir süreçte şeyler yazıyor. Gerçek görevler e vereceğimizden bahsettik. Evet. birlikte çalışacakları kendi

alanlarında, uzmanlık alanlarında burada eee burada evet orada uzmanlık alanları filan oluşturacağız. Burada eee

iki soru üst üste sorayım. Eee burası bir eğitim alanı mı? Eee yoksa bir eee katılımcıların bizzat politika mimarı olarak eee çalıştığı bir mutfak tarzında mı olacak? Birinci sorun bu. İkincisi, eee, eee, birçok katılımcı çok insan şunu diyebilir. Yani benim fikrim neyi değiştirebilir ki filan diye düşünebilir. Şimdi laboratuvarın

temelini oluşturan bir eee, mottodan bahsediyoruz. Kolektif zeka kavramından.

Böyle yüzlerce onlarca farklı sesin bir araya gelerek eee, nasıl bir eee, devasa bir çözüm gücüne dönüşmesini bekliyoruz ve sağlıyoruz? Tabii bunun geliştirilmiş yöntemleri, genişstirilmiş, denenmiş, çalışan yöntemleri var. Bizim de eee burada bir metodolojimiz var. Ama

buradaki bence iki tane önemli nokta var. Birincisi hep bunu üstünden geçiyoruz ve söylüyoruz. İnsanın

biricikliği ve özellikle teknoloji gelişirken insanı insan odaklılığı hayatı tutabilmek. O yüzden bireylerin

mimarı olduğu, birlikte çalışıkları bir mutfağı oluşturuyoruz. Ama bu mutfaktaki yüksek eee kaliteyi sağlayabilmek için

eee tabii ki bilgiyle bütün katılımcıları güçlendiriyoruz. Çeşitli eğitimler alıyorlar. Aynı şekilde birlikte çalışıyorlar. Eee büyük bir eee kütüphanenin parçası oluyorlar. Biz onları bu süreç içerisinde her türlü

bilgiyle ve eee bu bilgilerini eee çağdaş eee görüşlerini eee hayata geçiribilecek donanımı sağlamak için eee her türlü desteği vererek eee grupların birlikte çalışacakları eee ortamlar sağlıyoruz. Şeyler de ol, kaynaklar da eee

sağlayacağımız. Onların da programını yaptıktı değil mi? Kay küphanesi var. Dijital bir kütüphaneye erişim sağlıyorlar. Eee ve

bununla birlikte de tabii ki bir mentorluk veriyoruz. Bu mentorluk eee grupların kendi içerisindeki çalışma

dinamiklerini ve en sonunda ortaya çıkabilecek olacak ve hedeflediğimiz eee

Türkiye'deki yapay zeka konusundaki eee karar alacak, politika yapacak eee çözüm

geliştirecek bütün eee kurum ve kuruluşlara gidecek ortak bir eee çıktıya da imza atmış oluyorlar.

Buradaki alanları aslında sözünü kestim ama yani eee bir keşiften başlıyor. Bir

fikrin keşfi. Eee bir sorun, sorun üzerinde odaklanan bir tasarım odaklı

çözüm eee eee metodolojisine dayanan da bir süreç yönetimi var.

Ok. Eee, şimdi şeyden bahsettin. Bu çalışmanın, bu programın sonunda ortaya

çıkacak bir Türkiye yapay zeka politikaları raporu e diye bir eee, bir

doküman ortaya çıkacak. Eee, katılımcıların tabii şeyleri var. Kontribütör olarak burada isimleri geçecek vesaire filan. O bilgileri daha sonra aktarırız de. Kolektif bir yazar grubunun içerisinde yer alacak bütün katılımcı. Evet. Burada eee, bu ya şimdi açık yani

böyle pat diye sorayım. Bu rapor böyle tozlu raflarda mı duracak? Eee,

bunu bunu nasıl eyleme geçilebilir kılaceğiz? Eee, şimdi tabii ki bu Türkiye'de ilk

defa yapılan bir şey. Yani dünyada bile sayılı örneği olan bir şeyden bahsediyoruz. O yüzden bunun bir heyecan

yaratağını düşünüyoruz. Tabii ki buradaki çalışmanın arkasında iki güçlü kurum var. Eee, Galatasaray

Üniversitesi'nin ve de Boğaziçi Üniversitesi'nin inovasyon ve girişimcilik merkezleri eee, burada akademik danışma kurulu olarak yer alıyorlar. Eee ve biz de eee bütün bu merkezler ve kurumlar olarak ilgili

bütün paydaşlarla kamu, özel sektör ve STK bazında bu çalışmayı paydaşlarla

paylaşarak ve üzerinde konuşarak, üzerinde toplantılar yaparak görünür hale getireceğiz. Eee ama buradaki tabii

ki en büyük e bence değer, eee belirli bir sayıyı da aşan çok yüksek bir

katılım olursa ve çok büyük bir kolektif eee bilgi üretimi sürecinin, eee,

sonucunda çıkışmış eee, bir deneyim havuzu raporu olacak bu. O yüzden farklı

sektörler, farklı alanlar, farklı eee yapay zekanın temas etiği her alanda

bir referans belge olmasını öngörüyoruz. Eee, burada şu anda chaten soranlar var.

Online mı olacak vesaire diye. Eee, evet. Yani, eee, çoğu, eee, programın

büyük bir kısmı online olacak ama hem hibrit olacak hem de fiziksel, eee, olacak, eee, parçaları da var ama herhalde değil mi hocam? yüz yani %70 %75 %80 gibi yani olabildiğince online tutmak istiyoruz ki coğrafi bir açılımda rahat olarak katılımı devam ettirebilmek ve bireylerin katılımını her şekilde cesaretlendirebilmek yani sınırları olabildiğince dijitalleşmenin sağladığı fırsatlarla kırmak da istiyoruz.

Evet. Bu eee nasıl katılabiliriz eee diye soruyorlar. eee No Form Academi e web sitesi üzerinden eee katılabilirsiniz arkadaşlar. Onu da ben e söylemiş olayım. Son bir iki not almıştım. Onları da eee müsaadenle fazla vaktini almadan eee sorayım. Eee laboratuvar niye neden ücretli? Laboratuvar bütün dünyada olduğu gibi ücretli. Çünkü belirli giderleri var. Kendi içerisinde eee çalışmalarları var. E çalışan akademisyenler dersler var, bazı görevler var. E şu anda laboratuvarın kendisine ait bir sponsoru yok. O yüzden eee şu başlangıç noktasında eee yani bütün dünyada yapıldığı gibi ücretli. Burada söyle de bir zihniyet oluyor. Genellikle eee kendi içerisinde çalışan bir ekosistem olduğu için kendi kendisini besleyen ve bağımsızlığını kurgulayabilmesi için de eee katılımcıların destekleriyle ayakta duran bir yapısı oluyor. Eee birkaç tane söyle soru gelmiş. Eee belirlenen belirli çok yani eee 36 saatle düşünüldüğünde çok düşük bir eee ücreti var. Yani sembolik denilebilir. Evet. Burada eee belirlenen bir sektör var mı? E denmiş. Eee yok. Genel olarak

e şey yapılacak. Eee başvuranlar zaten eee belirli alt gruplara eee ayrılacak arkadaşlar. Eee onun için yani işte çeşitli alanlarda çeşitli domainler belirlenecek. Belki eee 30'un veya 40'in üzerinde domain belirlenecek. eee bunlar sektör olabilir veya çalışma alanları olabilir. Eee onun için eee bu dominlerden, bu sektörlerden, bu alanlardan eee 34 tanesine birden eee katılım sağlayabilirsiniz diyelim. Eee son olarak da As hocam sizi bırakmadan ne zaman başlıyoruz programa? Keşke yarın başlayabilsek. Biz şimdi çok heyecanlıyız çünkü bunu Türkiye'de ilk olduğu için böyle bir an önce hayatı geçirmek istiyoruz ama Şubat ortası

itibarıyla eee başlamış olacak. Okey. Tamam. Eee Aslı hocam çok teşekkür ederim eee geldiğin için. Eee birçok soru vardı. O soruları aslında eee şey olacak. Eee tamamlamış olduk. yapmış olduk ama yine birçok eee soru şey oldu. Eee çıktı. Eee

arkadaşlar cevaplar şeyler getiyor, sorular getiyor. Bu soruları eee daha sonraya bırakabiliriz. Tüm sektör'lere

açık. E öyle söyleyebilirim. Eee hemen hemen her sektör'e eee de belirli alanlar açılacak, belirli domainler açılacak ve çok ciddi bir programdan, eee, bahsediyoruz. Eee, bu yaklaşık olarak,

eee, aslı hocam öyle değil mi? şey yaparsam eee siz lütfen eee düzeltin beni. Eee 4 ayağı hemen hemen eee yayılacak. 3,5 4 ayın belki üzerinde olacak bir şey. Bir de tabii eee şeyde eee eee ilerlerken muhtemelen şu anda hesap etmediğimiz bonus belki ek eee şeyler de açabiliriz. Sessionlar vesaire de açabiliriz. Yurt dışından eee çok

rahat bir şekilde kıtadabilirsiniz. Çünkü eee %80 dediğimiz gibi online olacak. Geri kalan kısmını da zaten eee

hibrit yapıyor olacağız. Eee şeye göre. Tabii bunun kontenjanı var arkadaşlar. Yani böyle binlerce kişiyi eee şey

yapamayız, alamayız. Onun için eee sizlerden ricamız Nonformadem.com üzerinden eee başvurularınızı yapmanız.

Aslı hocanın belirttiği gibi eee Şubatın eee ikinci yarısında eee şeye başlıyoruz. Eee bu laboratuvara başlıyoruz. Aslı hocam çok teşekkür ederim. Ben çok teşekkür ediyorum ve

özellikle belki bir şeyin altını çizmek istiyorum. Harika bir eee ekosisteminiz var. Yani buradaki bu Noform akademinin

sağladığı eee bu liderlik eee sistemi içerisindeki eee katılımcıların aynı zamanda bu politika laboratuvarı için birebir eee adaylar olduğunu düşünüyorum. hem kendi dersimde hem de

izlediğim diğer bütün derslerde eee böyle gerçekten pırıl pırıl harika insanların olduğunu görmek ve onların

fikirleriyle zenginleşecek, çözüm bulacak eee politika raporlarının eee bilgi havuzlarının oluşacak olması da beni mutlu ediyor. Çok teşekkür ediyorum. Çok çok doğru bir şey söylediniz. Çünkü

Dijital Liderlik Akademisi zaten eee bu seneki konusu zaten eee siz de ders verdiniz. Yapay zekayı. Hemen bunun arkasından böyle bir e programa geçiş yapıyor olmak eee gerçekten çok katma değeri yüksek bir çalışma olacak diye tahmin ediyorum. Eee tekrardan eee ağızınıza sağlık, yüreğinize sağlık, fikrinize sağlık. Çok teşekkürler. Tekrardan görüşmek üzere sizinle. Görüşmek üzere. Çok selamlar. İyi akşamlar

arkadaşlar. Aslı hocamızı uğurladık. Eee, ben müsaadenizle, eee, fazla vaktinizi almadan soruları e bana, e, şeyden, Nform Academy, eee, bilgi formu üzerinden bizlere gönderebilirsiniz veya LinkedIn'den direkt olarak bana yönlendirebilirsiniz. Soruları cevaplarız. Olmadı. Baktık çok fazla aynı sorulardan geliyor. Olmadı web sitesinde böyle sıkılıkla sorulan sorular diye bir şey açarız. bu eee politika laboratuvarına özel. Oradan bakabilirsınız. Aynı zamanda ekstra bilgiler de geçiyor olacağım. Eee WhatsApp kanalından eee newsletter üzerinden vesaire. Lütfen takip ederseniz sevinirim diyeyim ve

Evet. Şimdi Mahmut Can'dan ben rica ediyorum. eee ekranımı yansıtırsa e çok sevinirim. Şimdi fazla da vaktinizi almadan hemen bir bir saat içerisinde eee bugünkü eee dersimizi yapalım.

Eee sunumu yansıtabildin mi Mahmut Can?

Evet ben ekran paylaşmadığım için Mahmut Can bana kızdı ve paylaştım Mahmut Can. Özür dilerim. Evet. Tamam.

Yansıdı mı? Tamam. Arkadaşlar, Dogola ile Huga'yı taniyorsunuz artık. E ilk dersimizde bunlardan, bu arkadaşlardan bahsetmiştik. Neler, çok kısaca biz geçtiğimiz derste neler yaptık onun üzerinden bir geçeceğim. Geçmeden aralarda böyle eee tık tık bazı yeni şeyler birinci dersin üzerine koyarak

eee gidiyor olacağız. Hatırlarsanız modern tanımından bahsettik. Modernin, kapitalizmin kültürü olduğundan bahsettik. Modernin özelliklerinden bahsettik. Bireysellikten bahsettik. Rasyonellikten bahsettik. Ölçme diniği yönetemezsiniz dedik. Santardizasyondan bahsettik. İnovasyon, ilerleme, sürekli ilerleme fikrinden bahsettik. Zamanın doğrusal anlaşılmasından bahsettik. dünyevileşmekten bahsettik hatırlarsanız. Bu dünyevileşmeyi de dini bir eee mefhum olarak, bir olgu olarak değil eee metadan ürüne, üründen markaya, markadan deneyime, deneyimden de hazza giden bir yolculuktan eee bahsetmişik hatırlarsanız. Bunları hızlı hızlı geçiyorum çünkü bunlar birinci derste gördüğümüz şeyler. Sadece biraz ufak tefek hatırlatmalar yapıyorum size. Ve bu süreç yani bu eee modernin bize getirdiği isim olarak kullanıyorum

moderni. Yani özellikle dijital kapitalizmin bize getirdiği sonuç bir joy ekonomi yani bir haz ekonomisinden

eee bahsediyorduk hatırlarsınız. Bu Hazak ekonomisi

eee şu şekilde aslında hayatımıza yansıyor. Biraz bunu böyle biraz daha mizahi, biraz daha böyle mistik bir

havaya eee sokmak için şöyle bir örnek verebiliriz. Mesela biliyorsunuz hani

herhalde Seven filmini seyretmeyen yoktur herhalde diye tahmin ediyorum. Bir şey var mı? Eee şeide yazanlar var

mı? Herhalde Seven filmini herkes seyretti herhalde. Kim oynuyordu Seven filminde? Brad Pitt oynuyordu. Öyle

değil mi? Eee, bilmiyorum yazanlar var mı chaten? Şöyledir bir bakmaya çalışıyorum ama. Eee, bakayım. Evet. Evet, seyrediz. Eğer seyretmemiş

olanlar varsa teşekkür ederim. Brad ve Morgan Freeman oynuyordu. Eee, hatırlarsınız orada bu oradaki seven yi

ölümcul gününahtı. Hatırlarsınız bu yedi ölümcul günah eee biliyorsunuz bu Dante

eee Aleieri'nin eee ilahi komedyasında geçiyor. Aslında 7 tane değil ama işte
yani eee 11 civarında var. 9 cehennem katı var vesaire. Okumamış olanları
okumalarını tavsiye ederim. Çünkü birçok e filme konu oldu. Birçok edebi eserde
bu dile getiriliyor. Bunun yani buradaki Joyominin yani haz ekonomisinin eee bu
tarafa nasıl yansındığını biraz böyle mizahi ve ilginç bir eee tarafla biraz anlatmak istiyorum. Eee,
bunu da

aslında, e, bu, eee, sunumu, buradaki tek slaytlık sunumu aslında geçtiğimiz,
eee, sürdürülebilirlik ve inovasyon eee, zirvesinde, eee, sevgili Özgür Ahmet
Köse eee, bizlere aktarmıştı. Şimdi hatırlarsınız yani Yedi ölümcul günahı o
filmi izleyenler bilirler. Böyle bir oburluk e şeyi vardı. Öyle değil mi? Bir günahı vardı. Bu oburluk
günahını biz

dijital eee, kapitalizmde aslında neyle görüyoruz? eee, food or drink, eee,
şeyleriyle görüyoruz, değil mi? Epleriyle görüyoruz. Y, öyle değil mi? Yani, eee, bu, bu günahları
biz nasıl

işliyoruz? Bu hazırları nasıl işliyoruz? Eee, bu haz günahlarını tırnak içerisinde eee, food ordering,
eee,

dijital platformlarıyla yapıyoruz. Peki ikinci günahımız ne? İkinci günahımız şehvet. Bunu
herhalde tahmin edersiniz

diye tahmin ediyorum, değil mi? Tinder diye bir uygulama var. bu tip böyle bir eee şey eee
arkadaş bulma uygulamalarını

örnek verebiliriz. Eee üçüncü eee şeyimiz eee açgözlülük. Açı gözlükte
tabii ki hemen eee aklımıza eee e-ticaret eee siteleri geliyor. Sürekli
işte alışveriş yaptığımız eee platformlar geliyor. Eee bir sonraki günahımız ne? Öfke.
En çok hangi e platformlarda öfkeleniyoruz arkadaşlar? Hangi sosyal platformlarda
etkileniyoruz? Var mı
yazmak isteyen? Bakalım. Ve
enteresan yorumlar geliyor. Twitter. Evet. Bak Mustafa Bey hemen bildi değil mi? En çok
öfkelendiğimiz eee sosyal
medya eee Twitter. Peki eee daha çok nerede böyle bir eee bir vanity eee
sunuyor insanlar? Kibir. Nerede biz en çok güzeliz ve nerede en çok yakışıklıyız arkadaşlar?
Hangi uygulamada? Hepimiz çok güzeliz ve hepimiz çok yakışıklıyız. Tabii ki Instagram'da. Peki
eee
gurur, gurur da bizim 6. günahımız. 6. günahımız.
6. günahımızla ilgili eee yorum yapacak olan var mı? Hangi sosyal medya
platformu? eee tabii ki gururlandığımız eee
sosyal bu o hazzi orada dışa vurdugumuz platform tabii ki LinkedIn ve devamında
tabii son günahımız bizim eee en çok işlediğimiz günah belki insanların en çok işlediği günah
tembellik. Tembellik
günahını nerede işliyoruz arkadaşlar? Bana öyle bir eee uygulama söyleyin ki
ben yatayım o çalışsin. Ben yatayım o çalışsin.
Ben yatayım o çalışsin. Hala gelmedi. Evet Can Bey, chat GPT dediniz.
Teşekkürler. Bunu istiyoruz zaten yapay zekanda. Yani ben iş yapmayayım kardeşim. Tamam
mı? Yani tamamıyla eee
tembel eee bir şeye bir modda. Eee, ya burada tabii buradaki, eee, şeyleri,
eee, markaları tenzih ederek söylüyoruz tabii ki ama burada özellikle kullanıcılar açısından, eee,
biz
buradaki bu Joyomiyi tamamıyla bu eee, bağlarla eee, dijital platformlarda eee
dijital dünyada kuruyoruz. Bir de hatırlarsınız eee modernle ilgili eee bazı şeyle eee
şey yaparken söyleken eee ilk derste ilk dersi hatırlayanlar varsa
eee şöyle bir eee iki tane eee eee
kavram eee tanımı yapmıştık. Eee bunlardan bir tanesi ilişkiler
dünyasıydı. Eee, yani eee ilişkiler dünyası dediğimiz şey şu. İnsanlar arasındaki
ilişkilerden, eee, duyu ve düşüncelerin alışverişinden bahsediyoruz. Yani insan, insan insan,
eee, etkileşimi. Eee, bir

de bu e etkileşimin çok sıkılıkla tekrarlanmasından arkadaşlar kurumlar dünyası ortaya çıkıyor.
Ne demek o? Eee,

yani siz çok fazla eee, bir kişilerle misal ev alıp satıyorsanız, arsa alıp
satıyorsanız filan ne bileyim ne oluyor? Hop, tapu dairesi diye bir şey ortaya çıkıyor, değil mi?
Tarih içerisinde veya

erkek kadın ilişkilerinde e insanlar evlenmeye başladıkça, beraber olmaya başladıkça hop bir
tane böyle evlilik

kurumu diye bir eee şey ortaya çıkıyor. Öyle değil mi? Eee modernite bazı sosyologlar bunu
sosyoloji eşik açıdan

eee tanımlıyor. Bazı sosyologlar moderniteyi, modern olma durumunu
ilişkiler dünyası ile kurumlar dünyasının birbirinden ayrılma eğilimi olarak eee tanımlıyorlar. Ne
demek bu?

Bunu biraz daha görsel ifade edecek olursak yani bir A kümesi olsun, ilişkiler dünyası, bir de
kurumlar

dünyası var. Eskiden yani eskiden dedığım geleneksel toplumlarda eee kadim
çağlarda da diyebiliriz. Bundan aslında yani 200 sene öncesi 150 200 sene
öncesine date edebiliriz. Yani çok eee uzak tarihler değil aslında. Geleneksel
toplumlarda mesela tarım toplumlarında olduğu gibi ilişkiler dünyasıyla kurumlar dünyası üst
üste birbiriyle

öpüşüyor. Tamam mı? E şimdi birkaç tane örnek vereceğim. çok daha rahat eee anlayacağınız hep
beraber. Modernleşikçe

toplular modern eee niteye doğru ilerledikçe bu iki eee dünyanın
birbirinden yavaş yavaş uzaklaştığını görüyoruz. Ve perfect modern dünyada yani modern,
mükemmel modern dünyada

bunların ikisinin tamamiyla ayrıldığını görüyoruz arkadaşlar. Böyle bir şey yok.

Yani perfect modern diye bir eee noktaya eee çok gelemedik ama tabii ki eee yani
gelemedik derken aman ne kadar kötü gelemedik veya ne kadar iyi iyi gelemedik manasında
söylemiyorum. Eee

ama perfect moderni bulmak biraz zor ama örnekleri var. Eee buna bir örnek
verelim. Yani ne demek istiyoruz bu ilişkilerin ayrılması konusunda? Mesela burada sağ tarafta
bir tane abiyi

görüyorsunuz. Bu abi bir nalbant veya bir marangoz artık neyse Orta çağlarda yaşıyor. Yani
sizlerin de tahmin edeceği

gibi bir eee zanaatkar eee olarak çalışıyor bu kişi. Yani o zamanlarda
genel olarak neydi? İnsanların dükkanları evinin altında değil mi? Üst tarafta da yaşıyor. Adam
yemeklerini

falan filan yukarı çıkıyor. Orada yemek yiyor geliyor filan. Yani aile ilişkileriyle adamın iş ilişkisi aslında

mekansal olarak da, fiziksel olarak da aslında aynı yerde. Fakat modern toplumlarda yani şu anki yaşadığımız

modern dünyada nasıлız işte ne bileyim Beykoz'de bilmem ne villasında villa sitesinde bir yerde yaşıyoruz. Öyle değil mi? Ama şeyimiz nerede? eee işte ne bileyim eee

Beylikdüzünde bilmem ne gökdelininde diyelim bir herhangi bir plazada eee işte Levent'te veya farklı bir

Mastak'taki plazanın ne bileyim 45 katında ofisimiz var. Bakın dikkat edin. İnsan ilişkileriyle kurumsal eee

kurumlar dünyası ile ilişkiler dünyası birbirinden fiziksel olarak da eee aslında ayrılıyor. Eskiden nasıldı?

Eskiden nasıldı? Mesela burada bir örnek verelim. Mesela bu sahneyi herhalde bilmeyen yoktur değil mi? Tosunpaşa'dan

hamam sahnesi. Eee, burada iki tane eee, değil mi? Müjde arı görmeye, şeye, eee, Leyla Hanım'ı şeye bakmaya işte ne? E, görüşü hamamı mı diyorlar? Bir şey diyorlar buna. Şimdi eskiden nasıl değil

mi? Şey toplumlarında eee, yani çok kestirmeden doğu toplumları diyelim. Doğu eee, medeniyetinde ne var? Bakın

aileler gelmiş hamamda kız görüyorlar, bilmem ne vesaire filan falan. iki kişinin e şeyini e evlenme durumunu,

beraber olma durumunu böyle cümbür cemaat herkes yani akraba, anne babanın haricinde akrabalar, teyzeler, komşular, onlar bunlar, ev çalışanları falan filan herkes bir şekilde dahil oluyor. Yani

eee ne demek istiyorum? E insan ilişkileriyle, insan ilişkiler dünyasıyla kurumlar dünyası aslında iç

içे geçmiş durumda. Bu sadece buradaki, eee, mizahiörnekte değil. E aynı zamanda, eee, burada eee mesela ekranada görüyorsunuz. İngiltere'de de bu böyle mesela bakın Victoria işte falanca dönemde diyor. Evlilik teklifinde bulunma mevzusu

aslında eee el istenmesi. Asking for her hand diye bir mevzu var değil mi? Asking for her hand demek değil mi? Hollywood filmlerinde bunu mesela kilisede evlilik törenlerinde nasıl olur? Eee, şeyle eee,

papazla damat beklerler gelini. eee gelinin babası eee kızının elini tutarak eee öne öne eee getirir ve damat elini damada verir. Yani o onun elini istemiş ki onda onu işte kayın peder de onu ona veriyor şeklinde vesaire filan. Ya bu sadece bu konu eee

yani ilişkiler dünyasıyla kurumlar dünyasının üst üste gelmesi sadece doğu toplumlarında değil batı toplumlarında

da var. Yani Fransa'da mesela işte fiansay diye bir şey varmış. Fidanzamento diye bir şey var İtalya'da

vesaire gibi. İspanya'da pedidodomano diye bir şey var. Y bu da yine elini istemek vesaire gibi eee durumlar söz

konusu. Yani aile evlilik ile ilgili kısacası bunun Türkçesi eee full komple

burnunu sokuyor. Eee işin içerisinde vesaire. Yani ne demek? kurumlar dünyasıyla ilişkiler dünyası eee üst

üste binmiş demek. Aynı bu sağ taraftaki görselde gördüğünüz gibi biraz daha modernleştirelim dünyayı. Modern modern

zamanlara doğru geldiğimiz zaman bu arada Charlie Chaplin'in modern times'i ile ilgili bir şeyler söyledim mi ben

birinci derste ama eee bilmiyorum. Eee eğer seyretmediyseniz arkadaşlar lütfen

Charlie Charlin'in Modern Times miydi? Evet Modern Times diye bir firma var. E onu kesinlikle seyretmenizi tavsiye

ederim. Modern Times filminde birinci eee derste anladığımız bütün bu standartlaşmalar

ölçmeden yönetemezsınız filan falan hepsini orada göreceksiniz. Eee o kadar söyleyelim. Parantezi kapatalım. Burada

modern zamanlara doğru geldiğimiz zaman bakın ne oluyor. 19. yüzyılın sonlarında

ve 20. yüzyılın başlarında eee yani artık ne yapıyoruz biz işte ne bileyim

Las Vegas'a gidiyorsunuz birisiyle tanışıyorsunuz. Aa hadi ya biz evlenelim falan

diyorsunuz. Gidiyorsunuz evleniyorsunuz bir evlendirme dairesinde veya bir kilisede bir yerde işte her nerede

evleniyorsanız ve bunu aileler bile bilmiyor falan. Gidiyorsunuz ki ben evlendim. Aa öyle mi? Kiminle evlendi?

Şununla evlendim. Daha sonradan tanışlıyor vesaire filan falan. Bakın modern

zamana geldiğimiz zaman bu böyle komple bir ayrılma eee durumuna girmiş durumda.

Perfect modern dünyada yani perfect modern dünya dediğimiz aslında dijitalin

ve aslında kısmen şimdî E'a da geleceğiz tabii El'in da eee desteklediği dünyada

ve özellikle dijital platformların desteklediği dünyada nasıl bir durum söz konusu? Bakın burada ne aile onayı

istiyorsunuz ne böyle bir eee bir bir kutsanma istiyorsunuz. Yasal düzenlemeye gerek yok. Eee ilişkiler dünyası ve

kurumlar dünyası tamamen birbirinden ayrı. Burada aşk da yok, duygusal da yok,

birbirini sevme de yok vesaire filan. Sadece sağa sola kaydırıyzısunuz ve hayatınıza devam ediyorsunuz. Bakın

burada dikkat ederseniz bütün kümeler aile kümesi, evlilik kümesi hatta çift

olarak eee bakın bir önceki slaytta buraya çift yazmıştık ama artık çift de yok. Yani tüm kümeler birbirinden

perfect e moderne ayrılıyor. Yani aslında mükemmel modern dediğimiz e dünya duygusuz bir dünya. eee ilişkiler

dünyasının ve kurumlar dünyasının tamamen kaybolduğu eee bir noktada arkadaşlar duygudan bahsedemiyoruz ve

insan bağlantısı, insanı bağlantı tamamıyla yok oluyor.

Eee bunları anlatmamıştık birinci bölümde bunlar eksik kaldı diye bunları anlatmak istedim size. Neler sormuştuk

bir önceki eee derste kapitalizm değişir mi demişti. Evet değişiyor filan.

Bunların hepsi eee bunları biliyoruz. eee kapitalizmin nasıl para kazandığını biliyoruz. Al kapitalizmi nasıl para

kazanıyordu? Veriden para kazanıyordu. Eee embeded fonları anlattık. Eee işte cloud'dan sonra artık Edge teknolojilerine geçeceğini anlattık. Dijital platformların veri kütüphanelerine geçeceğinden bahsettik. Hatırlarsınız yapay zeka savaşı kim kazanacak diye bir soru sormuştuk. En

iyi eee data storytelling yapanlar eee kazanacak eee demişti. Hatta e biraz işi antropomorfizme bağlamıştık Sokrat'la beraber. Bilmiyorum hatırlıyor musunuz bunları? Eee antromopomorfizmden bahsetmiştık. Eee daha sonra eee virtual e AI'lardan bahsetmiştık vesaire ve en sonunda aslında virtual influencerların da aslında bir storytelling gücünün

olduğundan bahsetmiştık. Şimdi bu eee mevzular, bu konular özellikle AI tarafı bizi ne tarafa e doğru dönüştürüyor? Bir kere ticaret ve ekonomi çok ciddi anlamda dönüşüyor. Hatırlarsınız ne demişti? Yani öyle bir noktaya geleceğiz ki eee kapı çalacak. Bunu eee

kısmen kısmen değil aslında eee Erman Bey Erman Taylan da söyledi hatırlar misiniz? Punun ofisinde yaptığımız şeyde

eee yani birbirleri arasında para alışverişi yapan, ödeme yapan AI

agentlar demek, agentik AI'lar demek şu demek arkadaşlar. Kapının çalması ve size yemek sepetinden bir sui gelmesi

demek. Yani bu siz acıdın, acıkmayıñ ya tabii ki açtıığınızı biliyor olacak AI ve

sizin en sevdığınız şeyin o anda seveceğiniz şeyin most probable next olarak yani bir sonraki en iyi tahmini

Sushi olarak yapıyor olacak ve siz de bunu kabul edeceksiniz. Çünkü zaten onu istiyor olacaksınız. Yani netice

itibariyle aslında veri bilimi insanı eee dijitalleştirmekten ziyade burada

dijitalleştirme demişiz ama onun anlamı şu pikselleştiriyor ve data haline getiriyor. Eee yani AI'ın yaptığı şey

eee hatırlarsanız burada eee şeyi de konuşmuştu diye hatırlıyorum. Çoğunlukla şöyle şeyler eee sarf ediyoruz konuşurken. Eee diyoruz ki ya işte yapay zekaya nasıl bakıyoruz vesaire? İşte yapay zekaya işte prompt yazarken şunu yapalım, prompt yazarken bunu iyi tamam güzel.

Yani bizim bakışımız önemli tabii de eee acaba asıl konu ve asıl sormamız gereken şey şu. Yapay zeka insana nasıl bakıyor? Bu asıl konu. Eee bunu çözmemiz lazımdır. Eğer yapay zekanın insana nasıl baktığını biz şey yapamazsak, eee, çözemezsek, eee, orada çok ciddi anlamda

gol yeriz. Nasıl bakıyor? İşte burada baktığı gibi bakıyor. İnsanı, e, bir dijital bir hale getiriyor. Yani, eee,

veri haline getiriyor burada. Eee, bu, eee, yani iyidir, kötüdür. Bakın en başta birinci derste de bunu eee, konuştuğum. İyi veya kötü diye bir şey, eee, anlatmıyoruz burada. Doğrudur veya

yanlıştır diye de bir şey anlatmıyoruz. Burada sadece eee kendimizce farklı bir bakış açısıyla tanımlar yapmaya ve

çeşitli eee tespitler yapmaya çalışıyoruz. Burada ne tarafa doğru gidiyor? Eee eğer yapay zeka, eee insanı

veri haline getirirse eee transhümanizma doğru giden bir noktadan bahsedebiliriz.

transhümanizmi bir başka noktadan da geleceğiz şimdi. Yani en son zaten eee veriye geçmeden önce eğer vaktimiz

olursa veri tarafına da geleceğim. Transhümanizme başka bir yerden de getireceğim sizi. Hiç beklemediğiniz bir

yerden. Transhümanizmle ilgili konuşalım. Bakın burada çeşitli şeyler koydum. Eee eee haberler koydum vesaire.

Eee bakın işte Neuraling'ten bahsediliyor. Çin'in beyin plan bantından bahsediliyor. Bakın kolsuz bacaksız vesaire şeyler var. eee böyle çeşitli haberler var. Bakarsınız bunlara farklı farklı haberler var. Bunlar da İngilizce haberler. Bakın eee burada e quatropilejik eee insanlar tamamıyla

beyin yardımıyla şey yapıyorlar. Yani çeşitli fonksiyonlarda bulunuyorlar vesaire. Bu yavaş yavaş transhümanizmin

böyle hafif hafif ayak testlerini duyuyoruz mu acaba ya da duyacak mıyız? Ya da böyle bir şey olacak mı olmayacak

mı? Olacak veya olmayacak diye de söylemiyorum. Onu da tekrardan not edeyim. Ama hatırlarsanız bugün çok

filmlerden bahsettik. Daha doğrusu bahsedeceğiz de. Neden bahsettik? Seven'dan bahsettik. Tosun Paşa'dan

bahsettik. Bir de Sates'ten bahsedelim. Sgates'te eğer seyretmediyseniz Bruce Visis'in suretler filmi. Bunu da bir

seyredin lütfen. E bu da transhümanizmi çok enteresan e şekilde ele alan bir eee

film. Transhümanizmden bahsediyoruz ama şu transhümanizmin temel ilkeleri neler?

Bir onlardan çok kısaca bahsedelim. Eee, bu önemli bir slayt arkadaşlar. Çünkü

tekrardan buna geleceğiz. Bakın, insan geliştirme, insan yani insanı geliştirme

yani insana yardım edecek şekilde geliştirme manasında söylüyoruz. Human enhancement deniyor buna. Yani insanın

kapasitesini geliştirme. İşte ne bileyim biz şimdi misal veriyorum, örnek veriyorum işte ne bileyim ne bileyim kaç

kilo kaldırabiliriz diyelim 70 kilo kaldırabiliyorsak işte 70 kilo değil de 370 kilo kaldırımayile alakalı böyle bir

geliştirme. Ha bu nasıl olabilir? Bu ek eee makine insan makine bütünleşmesiyle

olabilir. Bakın 3 numarada bunu söyleyebiliyoruz. veya işte ne bileyim belki ekstradan DNA, biyoteknoloji veya

genetik yoluyla belki genetik mühendisiyle öyle bir şey söz konusu olabilir gibi durumlar farklı farklı

ilkeler var. Yaşlanmayı, ölümü aşmak eee ve benzeri durumlar var. Bu aynı zamanda

sadece böyle fütüristik olarak konuşmuyoruz bunları. Şey düşünün arkadaşlar yani bir ilaç çok basitinden

yani bunu hemen hemen her yapay zeka konferansında veya söyleyicisinde bu örneği veriyorlardır diye tahmin

ediyorum. Yani bundan işte 20 sene, 30 sene süren eee ilaç şeyleri değil mi?

Eee araştırmaları yapay zeka sayesinde çok daha kısa sürelerde eee şey olacak.

Eee düşüyor olacak. Eee işte ne bileyim belki dijital twinlerle bu süreçleri, bu

senaryoları şey yapıyor olacağız. Eee hızlandırıyor olacağız ve benzeri. E ne oldu?

işte kanserdir, şudur, budur vesaire bu tip şeylere eee çözümler bulma noktasında eee daha eee verimli

çalışmalar söz konusu olacak gibi durumlar söz konusu. Eee bunlar transhümanizmin temel ilkeleri.

Transhümanizm bizi nereye doğru götürüyor? Yani madem insan gelişiyor ve benzeri durumlar söz konusu, insana

böyle bir eee supportif bir e durumu söz konusu. Bu arkadaşlar bizi

singülerity'ye doğru götürür. Yani eee insanlık öyle bir noktaya gelecek veya

gel getirilmeye çalışılıyor. Kimi diyeceğiz artık cümleyi nasıl kuracağımızı siz şey yapın, siz karar verin. Eee bir süper zekadan bahsediyoruz. Yani insan zekasından daha üstün bir zekadan bahsediyoruz. Bu arada

şu anki günümüzdeki yapay zeka herhangi bir zekadan bahsedemeyiz arkadaşlar. Çok eee yapay zeka en azından günümüzdeki

yapay zekayı şöyle niteleyebiliriz. çok çalışkan bir öğrencinin eee dünyada

bulunan tüm dijital eee bilgiyi ezberlemesi ve sorulduğu anda çok hızlı

bir şekilde eee bilgileri bir araya getirip cevap vermesi şeklinde bir yapay zekadan bahsediyoruz. Aslında biraz eee

obur ve hantal bir hantal derken hız anlamında değil eee çalışma yöntemi

açısından hantal bir eee durum söz konusu. Ama buradaki süper zeka farklı bir durum. Eee, burada tabii belki işin

îcerisine şeyleri de konuşmak lazım. Yani, eee, eee, nasıl söyleyelim? Sentetik

verilerden de bahsetmek lazım ama onu daha sonra son, eee, dersimize bırakalım. Eee, singularity'nin dediğim

gibi buradaki özellikleri bakın kendi kendini geliştirme. Yani ne demek o? Eee, yapay zekanın uygarlığının kendi

kendine kurulmasından bahsediyoruz. Yani yapay zeka kendine ait bir eee sentetik

veri eee eee big datası oluşturacak ve tamamıyla ona bakarak bir eee yeni bir

gerçeklik eee oluşturmaktan eee eee bahsediyoruz. Hatta bugün bununla alakalı böyle bir düşündüğümde eee

şeylerin çok önemli olduğunu eee hissettim. eee, basılı kitapların

özellikle klasiklerin, klasik derken roman manasında söylemiyorum, kaynak kitapların, ansiklopedilerin, eee, böyle

başvuru kitaplarının filan eee bence biriktirilmesi lazım arkadaşlar. Eee,

çünkü, eee, yani biraz böyle çok, e, apokaliptik bir şey söyleyeceğim ama

belirli bir süre sonra, eee, insanlık tarihinin biriktirdiği eee, veri, eee,

silinmiş olur. Eee, özellikle eee, şey şeyde, dijital tarafta. Onun için ya bu

teorik olarak böyle konuşuyoruz ama onun için aslında eee belirli bir süre sonra

muhtemelen eee ilerle gelecek eee zamanlarda diyelim eee basılı
materyallerin eee ciddi anlamda eee önem kazanacağını da düşünmüyor değilim. Eee
öngörülemez gelecek demisiz, insanlığın dönüşümün demisiz vesaire. Bunları tabii böyle
fütüristik olarak, dizotopik

olarak konuşuyoruz ama yani bir yandan da yapıyorlar da yani bakın Erif eee M
Zuckerberg is reported the recruiting a team to build a super intelligence diye
bir böyle bir haber çıkmış. Bakın 10 Haziran 2025'te. Şimdi insanlar da
uğraşıyorlar. Bu eee super intelligence, bu singularity mevzular nereden
kaynaklanıyor? Eee Nietzsche'nin değil mi? eee, süper eee, insan, eee, Überman,
eee, söyleminden eee bundan kaynaklanıyor. Bunu tabii, eee, birçok
edebi, eee, şeyde, çalışmada, eee, görüyoruz. Eee, burada bugün böyle sinemadan çok gittik.
Hadi bir 4düncü

bir sinema eee, söyleyelim. Tented Mr. Reply'yi herhal seyretmeyenler varsa
lütfen seyretsinsinler. Bakın filmin baş karakteri Tom Reply. Tiyatroda gişe görevlisiyken Roma'da
yaşayan sofisike

zevklerle sahip. nüfusu yüksek bir kişiye dönüşüyor. Mesela burada bir şey görüyoruz. Bir üstün
insana evrilme

görüyoruz. Bunu nerede görüyoruz? Sadece eee eee yabancı Hollywood filmlerinde değil
eee Türk filmlerinde de görüyoruz bunu. Yani Netflix'te Doct Disturp filmivardı hatırlarsınız eee
Cem Yılmaz'ın. Hala

yayında mı bilmiyorum. Eee değil mi o filmde nasıldı Cem Yılmaz? Metin Çetin diye bir şey
karakteri vardı. Bir

resepsiyonist karakteri vardı. Bu resepsiyonist karakter eee filmin belirli bölümlerinde eee bir
super human

olan, en iyi versiyon olan, kendisinin en iyisi olan böyle bir Isac karakterine
dönüşüyordu. Bu da aslında bir Überma'in e aslında oradaki örneklerinden bir
tanesi. Şimdi burada bu transhümanizmi ve singüityyi eee akılda tutarak yani
let's keep in mind diyoruz diyelim. Aklımızda tutalım bu transhümanizmin ilkelerini. size çok
daha basit bir şeye

doğru götüreceğim. E biraz hayal kırıklığına uğrayabilirsiniz. Şöyle bir soru sorayım. Vizyon nedir?
Misyon nedir

falan diye böyle bir soru sorayım. Benim eski dijital eee dönüşüm eee derslerime
eski derken hala eee güncellliğini koruyorlar ama eee eskiden verdiğim
manası da zaman olarak söylüyorum. Derslerime girenler e bunların üzerinden geçtiğimizi
bilirler. Muhtemelen şimdi

YouTube'a da açıp eee bakacağım. Birkaç soru soracağım çünkü eee vizyonu biliyoruz. Misyonu ne diyor? Biliyoruz.

Vizyon dediğimiz şey arkadaşlar aslında şuradaki yani sağ taraftaki şey eee o görmek istediğimiz hedefi vurma eee şeyimiz. Gelecekteki tasavvur ettiğimiz görsel. Misyon dediğimiz şey de bur oku
bu yayı çeken biziz diyelim. Şu aslında bu buradaki trajektuar yani buradaki bu beyaz datlar böyle çizgi çizgi olan şeyler aslında bizim misyonumuz. Yani vizyona doğru giderken üstlendiğimiz sorumluluklar, yaptığımız aksiyonlar, kararlar vesaire bunlar da bizim misyonumuzu temsil ediyor. Tabii vizyon ve misyondan yola çıkarak bu arada parantez içinde hemen lütfen unutmayın transhümanizm konuşuyoruz. Tamam mı? Oraya bağlayacağız mevzuyu. Bir sürü soru aklımıza geliyor bu vizyon ve misyondan yola çıkarak. İşte değer önerisi nedir? Value proposition nedir?
Eee, firmalar neler satıyorlar? işte Nike ne satıyor, Netflix'in rakibi nedir, Rolex ne satıyor, biz ne satıyoruz falan gibi böyle sorular aklımıza gelebilir vizyondan yola çıkarak. Eee, bunların bazı sorularını şimdi cevaplarını bilenler varsa lütfen yazmasınlar. Doğru cevaplarını soracağım çünkü. Eee, değer önerisi nedir diye bir eee, soru sorduğumuz zaman değer önerisi nedir? Nedir? Yani marketing açısından çok basit. E, value proposition. bir şirketin veya ürünün müşteri kitlesine sunduğu ekonomik değerdir. Hatırlarsanız value'yu değil mi? Eee, bir gelire eşitlemişтик. Bunu nereden öğrenmişтик? Eee, No Form Academi'nin YouTube kanalından arkadaşlar, eee, yarın beraber olacağız. Prag Ekonomi Üniversitesi öğretim üyesi Ferhat hoca'nın benimle beraber yaptığı bir inovasyon serisi var. O inovasyonda Ferhat hoca değil mi? Value'yu çok güzel bir şekilde eee, tariflemiştї. Eğer seyretmediyseniz o seriyi çok böyle e çok hızlı hızlı böyle 15'er 20şer dakikalık şeyler eee seriler halinde 78 seri çok hızlı bir şekilde araba eee kullanırken bile otobüste giderken bile seyredebilirsiniz. Seyretmenizi tavsiye ederim. Hatta yarına kadar bire debilirsiniz. Eee yarınkı şeye de güzel olur. Hazırlık olur Ferhat Hoca'nın dersine. Eee şöyle bir soru soralım. Nike'ın eee mesela burada bakın eee misyonu var. Ben bu Nike'ın misyonunu arkadaşlar oturdum şeyden buldum. Eee

web sitesinden buldum. Demiş ki to bring inspiration yani ilham vermek, ilham getirmek ve inovasyon değil mi?

İnovasyon, yenilikçilik vermek kime veriyor? To every atlet. Her atlete dünyadaki her atlete bunu vermek ve

diyor ki atlet tanımı nedir? Eğer vücutun varsa sen bir atletsin diyor. Yani burada yaş eee

ondan sonra fiziksel özellik, kilo, boy, eee zindelik, hastalık, bilmem ne

vesaire hiçbir şey belirtmemiş. Eğer şeysen, vücutun varsa, e atlet olman

için yeterli. Ve ben sana bir ilham vereceğim ve yenilikçilik vereceğim. Bakın misyonda bu misyon dediğimiz şey

trajektuvardı hatırlarsınız. Bu arada bunu eee transhümanizme de bağlayacağız. Onu da tekrardan hatırlatıyorum.

Eee, peki Nike'in vizyonu ne? Şimdi burada farklı sorular soracağım. Bunu da internetten buldum. Bakın. To do

everything possible to expand human potential. Türkçesi ne? İnsan potansiyelini genişletmek için mümkün

olan her şeyi yapmak. Evet, bu da çok güzel kulağa geliyor. Harika. Şimdi o

zaman eee size şöyle bir eee soru sorayım bakayım. Eee bu arada eee Evet.

Şöyledir ekran paylaşırısam neredeyim?

Nike ne satar arkadaşlar? Sizden ricam eee bunu şeye yansıtmanız şeyden eee bir

QR okutup eee cevapları buraya yazmanız. Ben hatta bunun şeyini kopyalayayım.

Linkini kopyalayayım. Chat' de atayım.

Merk ne satıyor bakalım? Bir eee kelime bulutu yapalım.

Güzel güzel cevaplar da geliyor ama chat'e yazmayın. Şey yazın. Eee

bu QR koda yazın bakalım.

Telefondan dinliyorsun. Evet. Güzel böyle enteresan enteresan cevaplar

geliyor. Dur bakayım ben. Nerede o şey? Hi.

Nasar. Oo geldi vallahi. Eee sunumu start ediyorum.

Evet eee iki dakika sharing'i kapatıyorum Mahmut

Can. Diğer sharing'i açıyorum hızlıca. Belki ekran kayabilir ama kusura bakmayın.

Eee, Mahmut Can bilmiyorum ekrana güzel geldi mi bu bu ama bir bak istersem.

He, şöyle. Ay, tam ekran yaptım.

Böyle bir kelime eee, şey yaptık. Eee, bakın ayakkabı satan var. Prestij,

marka, motivasyon, hayal, imaj, deneyim, spor ayakkabı. Lahmacun. Lahmacun diyen var. Kedi.

Evet. Tasarım, istek, aidiyet, ilham çok güzel ya. Çok teşekkür ederim eee
katılımınız için. Kapatıyorum bunu. Mahmut Canadle.

Tekrardan eee sunumu yansıtacağım. Bakayım. Sonra bir kere daha ben böyle
bir iş yapacağım. Mahmut Canım da söyleyeyim sana. Arkadaşlar Nike eee
motivasyon satar. Yani spor ayakkabı diyenler eee yanıldırlar. E motivasyon
satıyor. Niye? Şu şekilde bunu açıklıyoruz. Eee hiç kimse eee Nike
ayakkabı almaya değil mi? Ya dur mesela şöyle bir modumuz var mı? E ya ayakkabım bitti ya
benim evde filan. Aa hiç
ayakkabımda yokmuş. Hiç spor ayakkabım yokmuş. Dur ben bir Nike'a gideyim ayakkabı alayım
filan. Böyle bir motivasyonla gitmiyoruz şeye. Böyle bir
istekle diyelim gitmiyoruz. Ne zaman spor malzemesi alırız? Yani bu sadece Nike için geçerli
değil. Eee başka spor
eee malzemesi satan kişiler için de geçerli olabilir. Bir yeni bir eee spor
spora başladığımız zaman hadi ben bir bir yürüyüse başlayayım, hadi ben işte kilo vereyim, işte
yaz geliyor biraz
kondisyon tutayım ve benzeri gibi böyle bir motivasyon eksikliğinde gidip eee Nike ayakkabı
veya Nike giyseler alırsın. Öyle değil mi? Peki Netflix'in eee rakibi kim? Bunu da
eee bunu da tekardownan ben şey yapayım. Bir kelime bulutu olarak eee bunu da şeyden
gösterelim. Eee
eee bakayım şeyden atayım. Attım.

Bakalım şu anda Netflix'in rakibi kim? Evet. Bunu bunu buna bakmaya
çalışıyoruz. Blue TV diyenler var. Netflix'in rakibini sorduk zaten.
YouTube diyenler var. Evet. Bakalım yine şey yazarsanız sevinirim lütfen. Eee,
YouTube diyenler ağırlıkta Disney geliyor. Eee, tekardownan ben Mahmut Can
kapatıyorum. Şeyi açıyorum. Mentimetü açayıp. Bakayım buradan bulabilecek
miyim? Nerede?

Çok özür dilerim. Anlatacağım. Şöyle bir H
share şare ettim şu anda. Ediyorum. Ha bu Nike ne satar mı oldu? Next slayda
geçiyorum. Özür dilerim. Netflix'in rakibi kimdir? Tabii. Uyku.
Disney kendisi HPO Max
sinema Amazon kaçak siteler. Bak birçok kişi yazmış izleyiciler.
Amazon Prime video. Evet Warner Bros
şeyler olabilir arkadaşlar. Taypolardan dolayı çifteleme olabilir. E sıkıntı yok.

HD cehennem bakıyorum çok kaçak sarıdan varinema. Sinema ile ilgili size bir sürprizim var arkadaşlar. Onu bir

inşallah bir ik aya kadar sizinle paylaşım olacağım. Evet, burada bakın Uyku, YouTube, Disney kendisi, zaman vesaire denmiş. Müsaadenizle çok teşekkür ederim katılım için. Aslında epi bir daha geliyor ama

bunları kapatalım hızlı bir şekilde ve tekrardan ben Mahmut Can bir daha kapatmamak üzere şeyi açıyorum arkadaşlar. Bakın Red eee özür dilerim Reed Hastings. Bakın ne demiş. Netflix'in en büyük rakibi uyku demiş. Ben demiyorum. Eee kurucu CEO'su e bunu söylüyor. Tamam mı? Eee bu oldukça önemli bir şey. Bakın value proposition'dan girdik. Vizyon misyon tartıştık. Bunları şimdi niye tartıştığımızı biraz göreceğiz. Rolexle

satıyor bu arada. Eee, bunu hemen hızlıca tekrardan böyle bir kelime bulutlarına filan girmeye gerek yok.

Tabii Rolex tabii ki prestijatıyor. Kimse yani oturup da, "A dur benim saatim yok ya, dur ben gidip bir Rolex

alayım filan." Ya acaba saat kaç? Saate bakmak için herhalde Rolex almıyoruz değil mi? Prestij için alıyoruz. Peki

biz ne satıyoruz? Biz ne satarız? Bizler ne satıyoruz? Bizler derken ben kendimden bahsetmiyorum. Hepimiz yani.

Ne satıyoruz? Genel olarak satıcılar ne satarlar? Arkadaşlar bizim sattığımız şey müşterilerin eksik eksiği ne varsa ne

eksikse onu satarız arkadaşlar. Eee çünkü insanlar kendilerini tamamlamaya ihtiyaçları var ve bu yüzden

biz eksiklerini satıyoruz. Bakın burada çok önemli bir eee durum söz konusu.

İhtiyaçla eksiklik arasında çok ciddi fark var. Biz genellikle eee value

proposition toplantılarında surada burada filan değil mi? İşte ihtiyaca odaklının. İhtiyaç işte ihtiyac satalım,

müşterinin ihtiyacı nedir falan gibi böyle sorular geliyor. Eee üst yönetimden gelir, mentorlerden gelir,

toplantıyı yöneten kişilerden gelir, bizden gelir vesaire filan. Bu bence çok yanlış bir soru. Yani eee insanların

çoğu ihtiyaçlarından ziyade ihtiyaçlarını almıyorlar demiyorum ama ihtiyaçlarını

almasa da ihtiyacımızın büyük bir bölümünü almasak da olur gibi bir durum söz konusu olabilir. Eee yani

ne demek o? Mesela özellikle giyimde ihtiyacımız olabilir ama eee almayabiliriz,

öteleylebiliriz gibi durumlar söz konusu. Ama eksiklikler öyle değil. İhtiyaç ile

eksiklik arasında çok ciddi bir fark var arkadaşlar. Biz eee eee müşteriler eksikliklerini satın alırlar. İhtiyaçlarını değil. Tabii ki ihtiyaçlarını da satın alırlar. Bu overlay yani bu eee siyah beyaz cümleler

kullanmıyorum burada. Siz anladınız ne demek istediğimi. Ama eksikliğe eee ağırlık vermek lazım. Daha önceki eee

derslerimi eee seyredenler bu dilencileri herhalde hatırlar. Bu dilenciler çok meşhur. Benim ilk dijital

dönüşümün ilk slaytları bunlardır. Eee, bakın dikkat edin bu dilenci kusura bakmayın biraz pikseli şey eee, kötü

resim kalitesi. Onun sebebi bunun yanı yüksek çözünürlük de yok internette. Bakın bu iki tane dilencinin şöyle bir

özellikleri var. QR kod ile bunlar vchat QR kodudur. Eee, dileniyorlar ve sadaka topluyorlar. Bunlar ne satıyor sizce?

Ya var mı? Eee, chat'e yazmak ister misiniz rica etsem? Eee, bir bakabilir miyiz? Ne satıyorlar bu dilenciler? Ne satıyor? Var mı fikri olan?

Bakayım. O vicdan, sömürü,

dua, haz, farklılık. Bak merhamet diyorlar. Bak, merhamet çok güzel. Demek

ki biz eee neden sadaka veriyoruz? Eksikliğimiz olan şey ne?

Bunları, bunları biraz düşünelim. Evet, güzel cevaplar geliyor. Çok

teşekkür ederim. Devam edelim hızlıca. Eee, peki bunların haricinde bunları

diyelim tamamladık. Nike'ın vizyonunu hatırlıyor musunuz? Nike'ın vizyonunu hatırlayalım. Bu kadar

konuştuğumuzda, ettik filan. Nike'ın vizyonuna geldik. Bakın, Nike'ın vizyonunda çok enteresan bir şey

diyordu. To do everything possible eee, to expand human potential. ne diyordu

Türkçesinde? İnsan potansiyelini geliştirmek için mümkün olan her şeyi yapmak. Transhümanizmin temel ilkeleri

neydi? Human enhancement. Yani yani değil mi? İnsanı geliştirmek.

Bakın çok enteresan değil mi? K diyor ki ben diyor eee her şeyi yaparım diyor.

Human potential'ı expand etmek için. Peki her şey nedir?

Bunu özellikle İngilizce eee yazdım ki buradaki yani vizyonuyla orijinal vizyonuyla aynı olsun diye arkadaşlar.

Does to do everything have rules. Kuralları var mı? Yani her şeyi yaparım. Ne demek ya? Her şeyi yaparım ne demek?

Ne demek her şeyi yapmak? Ne demek? Sınırlı var mı? Eğl var mı her şeyi

yapmanın? Ve soru şu: expanding human potential ne demek? Tamam mı?

Ya bu soruları bırakalım. böyle bırakalım ve cevaplamayalım. Ama dikkat edin, eee, geldiğimiz noktada firmaların

bile vizyonlarında eee, çok enteresan, eee, cümleler ve statement'lar

görüyoruz. Sadece bunu ben sadece şunu yani şurada gördüğümüz şey şunu böyle bir sarıyla kapatayım böyle kusura

Galatasaray gibi oldu ama. To do everything possible to expand human potentialı ben sadece ekranı yansıtsam

işte Nike'tır, uyduruyorum, ne bileyim başka bir sürü firma var. Walmart'tır,

Amazon'dur, şudur, budur önemli değil. Kurum olması şu cümle

wow dedittiriyor bize, değil mi? Ne kadar iyi ya. Süper. To do everything possible to expand human potential.

Helal olsun be filan. Bravo. Ama bakın çok enteresan bir nokta yani to do

everything. Ama everything ne? Tanımladık mı? What is everything? Bakın birinci e derste bunu konuşduk herhalde

değil mi? Tanımlamadan bahsettik. Biz eğer tanımlamazsak arkadaşlar tanımlanıyor. Bakın tanımlamadığınız

zaman şu everything'in ne olduğunu tanımlamadığınız zaman şu cümleyle tanımlanır hale geliyorsunuz. Tamam. Eee

bu çok önemli. Onun için eee her gördüğümüz şeye eee

Türkçe eee biraz amiyane bir tabir olacak ama ya atlamamak lazım. Hani to do everything possible to expand human potential. İyi güzel kardeşim sen her şeyi yapacaksın da eee ne yapacaksın?

Nedir everything olarak? E bunun bir tanımı var mı? Bunun bunu yaparken bir

bir kurallar çerçevesinde bir etik kurallar çerçevesinde muhakkak o şekilde yapılıyordur herhalde. Eee sınırlar

nedir? Çünkü everything'in sınırı var mı? Yani ben everything'in kelime manasında sınırının çok eee olduğunu

düşünmüyorum. Bu da bir soru. Bunu bilmiyoruz. Cevabını da bilmiyoruz. Sadece soru soruyoruz. Peki expanding

human potential ne demek? Yani human potential ne demek? Bu da çok enteresan bir şekilde herhalde tesadüf. Eee

transhümanizmin temel ilkelerinin ilk birincisi de zaten expanding human potentialı. Çok enteresan. Bunu

arkamızda bırakarak peki şöyle bir soru soralım. Transhümanizme geçebilmek için biz ne

dedik arkadaşlar? Bakın, bir şey satmamız gerekiyor. Ne satmamız gerekiyor? Transhümanizm. Yani insanları

transhümanizme doğru geçirmek için bir şey satmamız lazım. Eee, o satacağımız şey ne? Az evvel konuştuğum. O vizyon misyonları falan filan. Ben işte aman aman eski derslerde bunları anlatıyorum

diye anlatmadım size. Niye? Niye konuştuğum bunları? İşte ne satıyoruz dedik. Bakın ihtiyaç satmıyoruz.

eksiklik satıyoruz. Eksiklik dediğimiz şey yoksunluktan bahsediyorum. yoksunluk, yoksun olma durumu. Yani eğer

ben transhümanizmi satacaksam eee insana demek ki ve transhümanizmin ilkeleri

şunlarsa benim bunların terslerinden, bunların terslerinden ya bunlara e

muhtaç bırakmam gerekiyor ki yani bunların terslerini eee

insanlar bunlardan yoksun bırakmam lazım. eee insanı ki eee ben

transhümenizmi satabileyim insanlara. Yani aslında transhümenizme gecebilme

icin insanlığı eee nasıl söyleyelim? Türkçe olarak eee çok eee eksik bırakmak

gerekiyor. Yoksun bırakmak gerekiyor. Yani hani böyle bir laf vardır ya insanoğlunu zelil etmek. eee şey eee

gerçekten eee böyle bir eee noktaya doğru gelmek lazım ki transhümanizm

devreye girebilsin. Çünkü o zaman eee insanoğluk insanoğlunu yoksun ve eksik

hissettiği anda tutunacak bir dal arayacak. Transhümanizm de diyecek ki ya ben varım burada sen merak etme. Ben

seni expand ederim kardeşim. Tamam mı? Ben seni geliştiririm. Ha sen yaşlandıñ

mı? Ne oldu? Ölüyor musun? Hastalandın mı yoksa? Aa çok mu hastasın? Aa, yoksa kafana bombalar mı yiyeceksin falan? A

bak, e, çok kötü durumdasın ya. Sen zel bir durumdasın. Dur, ben geleyim. Tamam mı? Eee, seni geliştirmemiz lazım. Çünkü

sen hastasın. Öyle değil mi? Eee, ne bileyim çeşitli

şeylerim var, eksikliklerim var, şunlar var, bunlar var vesaire. Ha o zaman ben sahneye çıkayım ve seni e super human

vadiyle bir tarafa doğru e götürüyorum noktasına geliyoruz. Şimdi burada

böylelikle aslında birinci eee dersi de eee tamamlamış olduk. Şimdi yavaş yavaş

şöyle bana bir 1520 dakika daha verirseniz veri tarafına giriş yapıp eee

benimle yapacağınız 3üncü derste veri kısmını da tamamlıyor olalım. Şimdi veri hakkında biraz konuşalım. Neden veriden

bahsediyoruz? Neden veride bahsettiğimiz çok belli. İlk derste ne demiştik?

Dijital eee kapitalizm EA'ya pivot oluyor. Bunun E'ya pivot olmasının eee sebebi şu. Eee veri kütüphanelerine dönüsecekler şirketler değil mi? Dijital platformların yıkılmasından bahsediyoruz. Yıkılma derken eee firma olarak iflas etme falan anlamında değil.

Eee iş yapış tarzı olarak. Çünkü para kazanma eee sahi yani vesileleri veya hukuki dinamikleri diyelim eee etkileşimden dijital kapitalizmi anlattık. Ne nereden para kazanıyordu dijital kapitalizm?

Etkileşimden. E kapitalizmine geçtiğimiz zaman nereden para kazanacak? Veriye. O zaman bizim iş yapış tarzımızı da

değiştirmemiz gerekiyor. Platformlardan artık yok üyelikmiş oraya üye olayım, buraya login olayım falan

öyle şeyler yok. Normal yapay zeka, cebimizdeki yapay zekaya söyleyeceğiz. O bize yemek söyleyecek. Oradaki yedi günahın hepsini biz işleyeceğiz. Yani zaten hiç merak etmeyin. E kapitalizme geçince de zaten

işliyoruz. İşlemeye devam edeceğiz onları. Veri neye ihtiyaçları var? Veri vizyonuna ihtiyaçları var. Onun için bir veri den bahsetmemiz gerekiyor. Veri konuşmamız gerekiyor. Eee veri

konusurken şu satranç hikayesini anlatmadan olmaz. Bu biliyorsunuz meşhur Hindistan diyarlarında çok kaydgium

zamanlarda çok büyük savaşlar oluyormuş kabileler arasında. Bu Hindistan'ın sultانı da artık bükmiş bu kabileler arasındaki eee kavgalardan. Çünkü insanlar kıyılıyor, ölüyor, bitiyor

vesaire filan falan. Bir türlü dahleyip toparlanamıyor bu ülke. Demiş ki, "Kardeşim bana bir eee oyun bulun. Bir bir şey bulun. Artık savaşsız eee olsun bu işler." İşte bilim adamlarına söylemiş, oradaki alımlere söylemiş filan. Bir tanesi de satrancı bulmuş.

Satrancı bulmuş. A satranç oynamaya başlamışlar kabileler ki ve kendi aralarındaki şeyleri, husumetleri,

anlaşmazlıklarını satranç yoluyla çözmeye başlamışlar. Herhalde bu eee hikayeyi aramızda bilenler vardır diye tahmin

ediyorum. Çok beğenmiş Sultan o satrancı bulan alimi. Demiş ki, "Benden ne diler sen dile benden ne istiyorsun?" Alım de demiş ki, "Ya" demiş, "Biliyorsun" demiş, "Satrancı bulduk.

Satrancın 8x8 64 karesi var. Ben ilk kareden başlayarak bana bir adet sadece bir adet bir pirinç eee eee şeyi istiyorum. Ne denir ona? Prinç

tanesi istiyorum. Eee ikinci karedede bunun iki katı, 3üncü karedede bir öncekinin iki katı. Bir sonraki karedede

bir öncekinin iki katı olacak şekilde sadece tane olarak istiyorum. Tabii sultan buna gülmüş ya demiş. Koskoca şey

buldu. Bizi dertten kurtardın. Bula bula bunu mu istiyorsun diye gülmüş.

Fakat bu arkadaşlar bunları bu şekilde ilerlettiğimiz zaman çok enteresan bir noktaya doğru gidiyoruz. Eee bunlar

belirli bir eee şeyden sonra eğer bir eee satranç karesinin üzerine bilmiyorum
görüyor musunuz? eee bu bir eee işte demir para işte euro, euro neyse o demir
para eee şeyinde çapında bir yuvarlak boru böyle yani bir teorik olarak eee
sonsuzu kadar uzattığımızı düşünelim onu. Eee bakın burada şuralarda şu e
satrancın bu işte yaklaşık olarak herhalde ne bileim 60 karesine bile geliyor. 59 63 karesine 61
karesine

geldiği zaman eee pardon 64 kare eee 10 çıkarsam ne kaç 8 9 10 54 kare işte 54

53 kareye geldiği zaman güneşe kadar giden bir borudan bahsediyoruz ve içi full komple pirinç dolu çok enteresan

bir şey bu işte şurada da 64 63 62 61 59 karedede bu en son bir tane meşhur bir
neydi o bir şey var uydu var oraya kadar giden bir şey bunları hesapladığınız zaman yani şu eee
eee, satranç

karelerinin üzerine şeyleri koyduğunuz zaman ben bunu oturdum. Chat GPT'ye sordum. Kusura bakmayın. Chat GPT'yi de

İngilizce sormuş bulunum. Onun için buradaki ekran gör yani tekrardan Türkçeye çeviremedim.
Bunlar ekran görüntüsüdür. Dedim ki bunları tek tek

böyle koyduğumuz zaman kaç ton eder bu pirinç? Bakın how many tons of rice eee
will be on the entire chessboard dedim. Adam chat dedi. Problem solve summary diye aşırı diye
bu hesapladı

mehesapladi falan. Dedi ki bir geometrik seri oluşturur. 2 üzeri 63'e kadar bunu
gider. Bunları toplarım dedi. Bunların hepsini patur kütür topladı tek. Bu
kadar eee adet pirinç olur diye eee bana hesapladı ve bunu da bir weight
calculation yani bir ağırlık kalkasıyonu yaptı. bir hesaplama dedi ki ortalama
1 adet eee pirinç 0.02 gramsa yani 20

miligramsı dedi. Bunun dedi toplamı dedi arkadaşlar şu anda okuyamıyorum bile 368

trilyon934 milyar mı? 368 milyar özür dilerim 368

milyar934 milyar814.474.2 ton bu ton. Bu da bu arada tamam mı? Ton

gibi bir şey çıktı. Eee, neticede eee, yaklaşık olarak 370 trilyon eee, ton şeyden bahsediyoruz. Eee, pirinçten bahsediyoruz.

Bunu bir de şey var. Kabuklu pirinç var. Kabuksuz pirinç var vesaire. Bir de o hikayeler varmış falan filan. Neyse

kabuklu olarak da 527 trilyon tona kadar hesapladı. Çünkü kabuksuz olanlar hesaplamıştı. kabuklu olanları da e yaptıktan sonra bir de ben bunu merak ettim küresel olarak 2025'te eee ne

kadar şeyi var, üretim kapasitesi ne kadar diye. Eee pedy rice dediği kabuklu pirinç. Bunun eee üretim miktarı arkadaşlar 750 milyon tonmuş yılda. Eee bu kadar yani satranç tahtasının üzerine koyabilecek kadar kabuklu pirinci üretmek dünya için 700 yıl 700.000 1000 yıl. Özür dilerim değil mi? 700 yıl mı o? 700 yıl. Özür dilerim. Herhalde 700 yıl ya da 700 1000 yıl mı neyse çok anormal bir eee yıl ortaya çıkıyor. Şimdi bunu niye anlattık? Bunu şunun için anlattık. Buradaki pirinç taneleri

arkadaşlar hepsi birer dataya benzıyor. Datada da şöyle enteresan bir durum var.

Bakın burada eee 2010'dan insallah görüşorsunuzdur diye tahmin ediyorum. Biraz ekranı büyütmenizi tavsiye

edeceğim. Ya da ben mi büyütsem? Şöylede çaktırmadan büyütsem bir şey olmaz değil mi Mahmut Can? Şöylede hafif hafif. Sen bir şey yapma. Ben büyüteyim. Ben ben büyüteyim daha iyi. Sen hiçbir şey

yapma. 2010'dan bakın a ne güzel. Böyle büyütmek daha güzel oluyormuş. 2010'dan 2011'e kadar böyle pit pit hafif hafif yana doğru çekiyorum. Öyle. Nereye kadar arkadaşlar? Bakın. 2026'ya kadar.

Bu tabii şey eee 2026'daki biraz tahmini. Tekrardan şöyle geldim. 221

zabte eee veri üretilerekmiş. Tamam mı? Bakın

dikkat edin. Bir de şöyle enteresan bir eee şey var.

Bilgi var yukarıda. Bakın yukarıdaki son 3 yıldaki üretilen toplam data

arkadaşlar 552 eee eee zabte

bu kadar eee data üretilmiş. Son 3 senede 2026 dahil 202625 2024'tan

bahsediyorum. Bir de eee bu yıldan önceki üretilen datadan bahsediyoruz.

542. Hatırlarsanız Emiran Bey'in eee Emirhan Hoca'ın dersinde de bundan

bahsetmişistik değil mi? Neydi o? Bir hafta içerisinde eee şey eee bir işte

Orta Çağ'da bir insanın ömründe gördüğü toplam data eee yani şeydi değil mi bu?

eee günümüzdeki bir haftalık bir derginin şeyi kadardı işte gazetenin eee bilgisi kadardı filan diye. Bakın dikkat edin son dünyamızda son 3 sene içerisinde üretilen data miktarı

2023'ten dünyanın eee şeyine kadar eee geçmişine kadar eee üretilen datadan daha fazla arkadaşlar. Şimdi böyle eee anormal bir şeyden bahsediyoruz. Zabyte dediğimiz şey de şu. Eee, exabte'ın eee, bir üstü yani bir üstü derken 1024teile çarpılmış. Eee, bu arada Nvidia'nın eee, kapasitesi şu anda bildiğim kadariyla eee, 1.4'ler seviyesinde saniyede eee, proses ettiği data saniyede bakın eee çok enteresan bir eee, noktadayız. Yani biraz daha geliştiği zaman eee 500 e kaç saniyede yani biraz daha şey yapsa, gelişse böyle bir ikisini toplasak mesela 1000 desek 1000 zb yani 1000 saniye içerisinde diyelim şu ana kadar dünyada eee gelmiş geçmiş bütün eee datayı prosed edebilecek şekilde bir durum söz konusu. Bakın bu satranç tahtasındaki e pirinç taneleri 2 üzeri 63. Bu 263 değil. Ben bunu yanlış yapmış yazmışım şuraya. 200 üzeri 63. Şunu şey yapalım. Super script yapalım. Şöyledir. 2026 yılında üreticilek veri hacmi bakın böyle enteresan bir noktada da bu satranç tahtasındaki pirinç tanelerinin sayısından neredeyse 30.000 kat daha fazla arkadaşlar. 2026'da üretilicek olan eee datanın hacminden bahsediyoruz. Çok bilindik örnekler var. WhatsApp'ta üretilen veri miktarı. Bir saniye içerisinde 1 milyondan fazla mesaj üretiliyor. Eğer bir mesaj yaklaşık olarak işte 1015 eee kelimeyse diye buradan hesapladım ben. WhatsApp bir saniye içerisinde 20.000 civarında roman yazıyor. Bu romanları üst üste koyduğumuz zaman arkadaşlar neredeyse 48 tane Everest dağını eee yüksekliğinde oluyor. Bir günlük Instagram eee paylaşımları bakın bir günde 500 milyon story var. Bu 500 milyon storyyi sadece bir günde üretilen 500 milyon storyyi seyretmeye kalksa bir insan 941 yıl seyretmesi gerekecek. Bu da ulaşılmasız bir rakam aslında teorik olarak. Yani aslında hem teoride hem de pratikte her gün eee sonsuz veri üretiyoruz. Yani bu sonsuz veridir arkadaşlar. Eğer siz yani 941 senede sey hani bir günde üretilen veriyi 941 senede e seyredemiyorsanız zaten eee insanlık açısından aslında sonsuz veri üretilmesinden bahsediyoruz. Burada tabii AI tarafı, eee,

iş dünyası tarafı vesaire bunları zaten, eee, çok şey yapmak istemiyorum. Eee, çok anlatmak istemiyorum. Şu ana kadar birçok, eee, eğitmen arkadaşımız anlattı bunu. Fakat şöyle bir bakış açısı

getirelim. Eğer bir küresel bir şirketin CEO'sunuz diyelim,

diyelim değil, öylesiniz. Neden öylesiniz? Şöyle söyleyeyim. Eee, arkadaşlar, Dijital Liderlik Akademisi'nin zaten çıkış noktası bu.

hani geleceğin veya şimdinin veya belirli bir süre sonra belirli kurumsal firmaların veya yapıların firma olabilir eee kurum olabilir her neyse özel sektör veya kamu kuruluşu bunların eee yani COU seviyesinde Ca

level seviyesinde olan eee kirilerniz sizler veya adaysınız veya o kapasitede olduğunuzu varsayıarak eee hitap ediliyor değil mi? Ya bu böyle bir durum söz konusu. Burası yani netice itibariyle dijital liderlik

akademisi. Soru şu büyük vediyi benimsemek için yani embrace etmek için yani kucaklamak için ne yapacaksınız? Şimdi bu soruyu kendinize sormanız lazım.

Hani belki şu anda aramızda herhalde Ca level'ar vardır diye tahmin ediyorum. Var olduğunu biliyorum çünkü.

Bunun soru bunun cevabı ne? Buna nasıl bir cevap vermeniz gerekiyor? Bu çok önemli bir şey. Yani ben veriyle ne

yapacağım? Şeyden bahsettik mi bilmiyorum. Eee, e, neyse onu farklı bir vesileyle anlatırız. Eee, Ortadoğu kaynaklı güzel bir eee, şey var. Dubai merkezli bir case stud var. Eee, onu da başka bir vesileyle anlatırız. Ya orada, oradaki data şeyi eee, yönetimi nasıl olmalı? OD, o data sadece eee proses edilmekle, işlenmekle kalmıyor. Onun eee karar mekanizmalarına dahil olması ve anlaşılmaması da ne noktaya varacağınız vesaire filan gibi böyle bu soruları kendi kendinize sormanız gerekiyor ve bu soruların cevabını aramanız lazım arkadaşlar.

Eee, bu arada, eee, güzel birkaç tane, eee, şey de haber de vereceğim belki eee, dersin sonunda. Hani insallah Dijital Lider Akademis'den sonra Aslı Hoca, eee, eee, şey yaptığı gibi eee, başlattığı gibi farklı eğitimler de başlatıyor olacağız. Bunlardan bir tanesi de büyük

veriyle ilgili olacak. Onunla ilgili de şey yaparız, konuşuruz. Veri bilimi ile ilgili olacak. Fakat burada bu soruyu

cevaplamanadan önce şimdi bu bu biraz tough not bir soru yani biraz zor yani

bunu hani işte ben şunu yaparım bunu yaparım iyi güzel de yani eee çok sıkıntılı işler yani bunu benimsemek

için ne yapardığınızdan önce bizim tanım yapmamız lazım. Amaç ne burada? Başarılı olmak, KP'larımıza tutturabilmek ve benzeri durumlar söz konusu. Madem bu kadar uğraşıyoruz, anlatıyoruz değil mi? dijital kapitalizm şekil değiştiriyor. Aı tarafına geçiyor diyoruz. O zaman

aslında başarının tanımı da KP'ların tanımı da aslında değişiyor. Başarının eee tanımını nasıl yapabiliriz? Şöyle bir örnek üzerinden yapalım. Eee bir bir sipariş aldığımızı düşünelim. Ne olduğu çok önemli değil. İşte bir bir malın siparişini alıyoruz. Bir sipariş alanlar var. Tamam mı? İşte şeyler satıcılar diyelim siparişleri alıyorlar. O işte ne bileyim sahada alabilirler, telefonla alabilirler, ne bileyim email alabilirler. Yani çok önemli değil. Siparişleri alıyorlar ve diyorlar ki operasyonu al. Bu siparişleri fulfil edin, yerine getirin falan. Bunları da müşterile göndereceğiz. Tamam mı? Ve tabii doğal olarak satış departmanı ve operasyon departmanının farklı KP'ları var. Tamam mı? Bakın ne demişiz?

verileri. Mesela burada çok enteresan durumlar söz konusu. Eee, siparişler, eee, operasyon tarafına geçerken yani satış departmanından siparişleri alıyorlar operasyon tarafı. Ancak mesela çeşitli eksiklikler, hatalar vesaire buluyorlar. Ne eksikliği mesela? veri eksikliği mesela adedini yazıyor ama mesela ne bileyim deadline'ını yazmıyor. Örnek veriyorum gibi veya yanlış yazıyor veya yazması gerektiği yere yazmıyor başka bir yere not alıyor gibi böyle enteresan durumlar söz konusu.

Verileri düzeltmek için elliinden gelinin iyisini yapıyorlar. Bu arada bu herhangi bir çatışma söz konusu değil.

Her iki taraf da bu arada bunu kasten bilerek kötü niyetli yapmıyor. Yanlışlıkla yapıyor veya bilmediği için yapıyor diyelim. Herkes iyi niyetli diyelim. Bakın, eee, KPI'ları bu insanların söz konusu. Öyle değil mi? Şimdi bu durumda peki ne yapacağız?

Bir herkes kendi verisinden sorumlu olacak ve herkes kendi verisine sahip çıkacak arkadaşlar. E, doğal olarak başarı kriterleri de eee, başarının tanımı da eee, farklı olmaya başlayacak.

Yani başarı dediğimiz zaman yani böyle şeyler vardır. İşte başarı nerede? işte içinde işte kendimizi motive edelim,

işte bilmem ne hissedelim falan gibi böyle çok eee soft skill işler vardır. Yani bunun için belki bilim tarafı,

psikoloji tarafı, psikiyatri tarafı muhakkak doğrudur ama böyle bir motivasyona dayalı işte yani yaparsın

senaslansın, kaplansın, kesseler acımadır mantığıyla böyle bir başarı tanımı filan söz konusu değil. Yani öyle çok eee şeylere pek eee şey yapmamak lazım. eee kaptırmamak lazım kendimizi başarıyı tanımlamamız lazım. Yani realistik olmak lazım. Aı kapitalizminde yani verinin hükümsürdüğü, verinin eee şey olduğu eee sözünün geçtiği yerde de başarının şöyle bir tanımı var arkadaşlar. Başarı bir çalışanın veya bir departmanın ürettiği verilerin başka bir tarafa girdi olarak aktarılırken doğru, güvenilir, yönetilebilir ve anlamlı olma düzeyi. Yani sizin satış yapıyor olmanız, eee, işte ne bileyim patronun sizi sırtınızı sıvazlaması falan filan değil. Bundan sonraki başarı yani eğer kapitalizminin de başarılı olmak istiyorsanız sizin muhataplarınıza eee ihtiyacı oldukları veriyi doğru, güvenilir, yönetilebilir ve anlamlı bir şekilde ulaştırmanız gerekiyor. Yani şunu diyebilirsin. Eee yani so yani

nedir bu demek? Y doğru veri dediğin şey nedir? Güvenilir veri dediğin şey nedir? Yönetilebilir verdiğin şey nedir? Anlamlı veri nedir? Filan bunları sorabilirsiniz. Hemen bunları şey

yapalım. Eee, tanımlayalım. Bir kere arkadaşlar doğru veri şudur.

Gerçek durumu doğru ve eksiksiz yansitan veri. Yani realistik veriden bahsediyorum. Realizm oldukça önemli. Eee, çok reel dataya eee, güveniyor olmamız lazım. Gerçek durumu yansitan. Bakın gerçeklığın hakikatle alaklı çok ciddi bir felsefi bağı var. Sentetik datadan bahsetmiyorum. Sentetik datayı testlerde, eee, senaryolarda, eee, ne bileyim laboratuvar ortamında falan filan kullanabilirsiniz ama şey hayatta, gerçek hayatta gerçek datayı

kullanmanız, doğru veri dediğimiz şey o. Güvenilir veri dediğimiz şey, güvenilirlik kaynakla alaklı. Yani

veracity'den bahsediyorum. Verinin V'lerinden belki çok hızlı bir şekilde son derste bahsederiz. Eee, kaynaktan bahsediyorum. Verasity özellikle bu datanın. Kaynağa

güvenilir, doğrulanmış, tutarlı ve tekrarlanabilir veri. Bakın burada çok enteresan bir durum söz konusu.

Yani bunlar çok eee zor zor işler. Doğrulanmış derken yani neye göre, kime göre ve nasıl? Yani şu doğrulanmış var ya yani öyle derin bir konu ki neyle

doğrulayacağımız biz bunu? Mesela blockchain'le mi doğrulayacağımız biz bu iş? Eee referans datamız ne olacak?

Şimdi bu bu sorular birçok soru akla geliyor. Tutarlı olması. Bir verinin tutarlı olması ne demek? Tutarlı olması

demek eee eee aslında bizim daha önce karşılaştığımız ve eee eee kaliteyle de

alaklı bir durum. Yani expected standartlara, beklenilen standartlara yaklaşıyor mu, yaklaşmıyor mu alaklı

bir durum. Tekrarlanabilir bir veri. Yani eee bu çok şeyde vardır. Neydi o

statistical process kontrolde SPC'de vardı değil mi? E alt limitler, üst limitler filan falan. Hani o alt

limitler, üst limitler dahilinde mi yoksa çok böyle unexpected durumlar mı eee karşılaşıyoruz? Yönetilebilir mi

veri? Manageable data'dan bahsediyoruz. toplanabilen, işlenebilen, saklanabilen, erişilebilen veri. Demek ki bunun bir

organizasyonu gerekiyor. Organize etmemiz lazım. Kategorize etmemiz lazım.

Bakın bunların hepsi şuradaki her kelime birer veri işçiliği konusu.

Hatırlarsınız birinci derste bundan bahsetmiştık. Hepimiz birer veri işçisine dönüştürücü diye. Aha o bu yani

o slayt eee nihai slaydımız bu. Veri toplayacağız, veri işleyeceğiz. veri

saklayanlar, veriye eee erişim kanalları sağlayanlar. Bunların hepsi birbirinden

farklı iş kollarına dönüştürücü belirli bir süre sonra. Anlamlı veri iş

hedeflerine uygun olarak yorumlanabilen, karar vermeyi destekleyen decision making, eee,

decision making sistemlerden bahsediyoruz, değil mi? Eee, decision

support sistemlerden bahsediyoruz. Bağlamı olan context çok önemli bu arada. Arkadaşlar bu arada prompt

engineering'in yerini yavaş yavaş context engineering alıyor. Onunla da alaklı güzel bir haberim olacak. Bir

eee eee context engineering eğitimi açacağız ve değer yaratan veri. Değer

yaratan veri bakın nereye bağladık yine yarınkı eee eğitime bağladık. Eee value

kismı eee değil mi? Eee Ferhat hoca çok güzel tanımlamıştı.

değer yaratan veri yani para kazandıran veri, anlamlı veri dediğimiz şey eee bu aslında. Şimdi burada eee yavaş yavaş

şeyi noktalayalım. Eee dersimizi noktalayalım. Yoklamayı verelim. Eee Mahmut Can senden rica ediyorum. Eee

hazır bugün Aslı hocayla da eee şeyleri anlatmışken eee yeni gelecek olan

eğitimleri anlatmışken bundan sonra gelecek dijital lider kültürden sonra gelecek olan eğitimleri de ben burada

hızlıca sıralayayım. Bir kere yapay zeka politikaları laboratuvarıyla finans yönetimi ve yatırım analizi eğitimlerini

eformm akademi çıktıktı. Bundan sonra herhalde bir ikinci hafta içerisinde eee AI

C Study Club'ı zaten başlatmıştım. Bilenler biliyorlar. E dördüncüsünü

yapıyor olacağız arkadaşlar. A CAS Study Club sadece yapay zeka case

studylerinden oluşan ve her ders farklı case study işlediğimiz bir ders yapısı. Çok ilginçtir. Katılmanızı tavsiye

ederim. Eee, az evvel söylediğim yapay zeka ve veri bilimi, eee, inen özel bir şeyimiz olacak. Bir, eee, eğitimimiz

olacak. Bağlan mühendisliği context engineering'le alakalı. Eee, belki

Türkiye'de herhalde ilk olacak bu eğitim. eee, context engineering,

eee, belki bilmiyorum bizi seyredenler arasından bizden önce yapacak olanlar belki çıkabilir. Bir de generate veya

alakalı aslında next generate veya diyebileceğimiz next gene ile alakalı bir arkadaşlar şuraya next demek lazım

çünkü eee, şey o şekilde eee, bir eğitimimiz söz konusu olacak. Bunları

Dijital Liderlik Akademisinden sonra eee, söylüyor olacağız. Yarın eee Prag

Ekonomi Üniversitesi'den eee sevgili doktora öğretim üyesi eee Ferhat

Demir'in eee ya buzdolabı ya buzdolabınız size ihanet ederse diye çok

ilginç bir dersi olacak. Biliyorsunuz bir önceki eee eee Sürdürülebilirlik ve

innovation zirvesinde ben bir sürpriz yapmıştım size. Prag'dan bağlanılmıştım. Eee Ferrat Hoca'nın evinden

bağlanmıştı. Bugün bu yarın maalesef bunu yapamayacağım ama eee yarın ben

İstanbul'dayım. Ferhat hoca da Prag'da olacak. Eee Ferhat hoca'yı konuk edeceğiz. Eee perşembe günü de

Galatasaray Üniversitesi'nden Burak Hoca'nın eee sosyal bilimlerde sözel tarafta bakın yani sadece mühendislik

tarafı değil humanities tarafında, sözel eee alanlarda yapay zekanın kullanımı

ile alakalı eee çok ilginç bir dersi olacak. Cumartesi günü de arkadaşlar

biliyorsunuz quizimizi yapacağız. 4. kuizimizi yapacağız. Ondan sonra eee bu

arada eee terafik kuizimizin eee yani bu cumartesi günü açtığımız terafik

kuizimizi bir gün eee süresini uzattık. E çok rica geldi. Eee onu şey yapalım.

Eee girmeyenler varsa hala lütfen girsinler. Yoklamaları yapalım. eee 4.

quizden sonra yani cumartesi günü 10 Ocak'ta olacak quizden sonra bir terafi
şey yapacağız. Eee quizi yapacağız. Ondan sonra bir sonraki cumartesi bir quiz daha yapacağız.
Eee salı günü eee

hibrit dersimiz olacak. Hibrit dersimize katılmak isteyenler eee bana lütfen
LinkedIn'den özelden yazsınlar. Eee LinkedIn mesajlarına bakıyor olacağız arkadaşlar. ekip
bakıyor olacak

LinkedIn'deki mesajlara ve eee mümkün mertebe kontenjan dahilinde eee
gelecek olanlara eee davet etmeye çalışacağız. Onun için LinkedIn'den cevap şeylerinizi
bekliyorum.

Ataşehir'de olacak. Eee 13 Ocak'ta salı günü olacak olan şey eee hibrit
dersimiz. Onun için eee gelebilecek olanları özellikle Ataşehir tarafından oturanları, çalışanları
eee bekliyoruz.

İstanbul Ataşehir'de. Eee, hepинize çok teşekkür ediyorum.

11. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=PdMEh56OoXQ&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=11>

İçeriği Teşekkür ederim arkadaşlar. Merhabalar. Eee, Dijital

Liderlik Akademisi 2026'nın eee, bu akşam 11. eee, dersini eee, yapıyoruz.

Eee, bugün eee benim için gerçekten özel bir konuk var. Çünkü yurt dışından eee
bağlanıyor, Prag'dan bağlanıyor. Eee kendisi birazdan tabii kendisini tanıtır
ama siz iler çok iyi tanıdığınızı tahmin ediyorum. Çünkü eee Sürdürülebilirlik ve İnovasyon eee
eğitim programında da eee

kendisini ağırlamıştık. Aslında ağırlamak demek istemiyorum çünkü aslında kendisi mekanın
sahibi eee

diyelim. eee derslerin haricinde eee insallah e

Prag'tan gelip İstanbul'da da olacak zirve için. Dijital Liderlik Akademisi'nin bile biliyorsunuz en
son

bir zirvesini yapıyoruz. Sertifika eee takvim törenleri için. Umarım kendisini de e İstanbul'da
ağırlama fırsatı ve

sahnede eee de görme fırsatı bulacağız. Eee, Ferhat Demir biliyorsunuz e Prag

Ekonomi Üniversitesi öğretim üyesi. Aynı zamanda, eee, çok ciddi bir üzerinde
misyon da taşıyor. Eee, Türkiye İnovasyon Hareketinin eee, kurucusu ve

Türkiye'deki inovasyon eee, eee, kavramının eee, olgusunun eee,

ilerlemesi için eee, çok ciddi anlamda efor, eee, sarf ediyor. Eee, ben şey

îçerisinde eee, yayın içerisinde, ders içerisinde sizlere hem Türkiye İnovasyon

Hareketinin hem de eee, Ferhat hocamızın, eee, LinkedIn, eee, hesaplarını chat üzerinden
paylaşıyor

olacağım. Eee, şimdi lafı fazla uzatmadan, eee, Ferhat hocayı davet

ediyorum. Evet, Ferhat hoş geldin.

Hoş bulduk. Selamlar. Eee, Prag çok soğuk ve hastasın

biliyorum. Yani şu an -7'deyiz. Eee, arkadaşlar şöyle söyleyeyim. Ferhat

hoca gerçekten eee, hasta ve bir ara böyle bir bir iki gün

önce acaba dersi iptal etsek mi, etmesek mi diye eee, düşündük. eee, çok teşekkür

ediyorum kendisine. Dersi iptal etmedi. İptal de edebilirdi. Ben lafı fazla

uzatmadan, eee, sözü kendisine bırakıyorum. Eee, Ferhat hocam sizi yani

birçok kişi tanıyor ama siz yine de çok kısaca kendinizden bahsederseniz eee, ve özellikle
Türkiye İnovasyon Hareketinden

de bahsedilerseniz sevinirim. Sözü size bırakıyorum. Dersin sonunda da ben eee
chat ekranından eee soruları eee izleyicilerimizden, katılımcılarımızdan sorunları alacağım.
Konsolide edip size
yönlitmeye çalışacağım. Tamam. Süper. Teşekkür ediyorum. Eee davet için, güzel sözler için
hocam. eee
sizlerle birlikte olmak tekrar güzeldir. Sisten sonra bu eee ikinci
eee yayınımız yakın zamanlarda eee benzer konuları konuşacağız ama
bugün biraz bir tık da ötesine gideceğiz. Eee öncesinde tabii eee
adet yeğeni bulsun. Ben kendimi tanıtam. Eee sunumu da ekranaya aktarayım. Onun üzerine
hareket edelim.

Bu arada herkes çaylarını, kahvelerini alsın. eee yerlerine yerleşsin. Eee geç
kalanlar eee eee son dakikalar yavaş yavaş otursun. Başlayalım.

Eee şimdi evet
şöyleden tam ekran yapacağım.

Evet ekranımı görüyorsunuz diye tahmin ediyorum. Eee, herhangi bir sorun olursa bana da
seslenirsiniz.

Şimdi bu konuşma başlığını görenler herhalde şeyi düşünmüştür. Yani ne alaka
buzdolabı? Eee, dijital liderlik konuşuyoruz, işte
teknoloji konuşuyoruz eee yapay zeka falan derken buzdolabı neyin nesi diye
düşünenler eee, olmuştur. Hiç merak etmeyin. O bağlantıları kuracağımız arkadaşlar.

Ama eee öncesinde bugün eee neler yapacağız
biraz ondan bahsedelim. Eee öncelikle çok dolu dolu bir yayın olacak. Eee diğer yayınların
aksine, diğer
oturumların aksine bir tık eee uzun e sürebilir. Çünkü oldukça konuşacağımız
mevzu var. Eee yaklaşık 1,5 saatlik bir eee yayın eee bir webiner planlıyorum.
eee bir yarı dakikada en son sorularınızı, yorumlarınızı, katkılarınızı almak isterim. Şimdi ilk
önce ne yapacağız? Eee üç ana bölümden oluşuyor aslında. Eee bir tanesi,
eee buzdolabına gelmeden önce buzdolabının eee bileşenlerini konuşmamız lazım. Yani
buzdolabının
çalışması için ne gerekiyor? Bir motoru lazım, değil mi? Motor olması da
yetmiyor. Elektrik lazım. Dolayısıyla önce motoru, elektriği, bu eee buzdolabının çalışması için
gerekken eee
bütün şartları eee oluşturmamız lazım. İlk bölümde yaklaşık bir 30-40 dakika
eee inovasyon yönetimini tartışacağız. Bu aslında bugün inovasyon yönetimi

nasıl eee büyük kurumlarda ya da genel olarak eee organizasyonun büyülüğünden bağımsız inovasyon yönetimi aşağı yukarı nasıl yapılıyor? Çünkü bu eee bizim için bir baz oluşturacak. Yani benim buzdolabına geçmem için öncelikle hepimizin aynı sayfada buluşması

gerekiyor. Bu aynı sayfa inovasyon eee yönetimi 1.0 diyebiliriz. E çünkü inovasyon yön yani inovasyon yönetimi özellikle eee vurguluyorum.

Sadece inovasyon değil eee inovasyon yönetimini konuşacağız. Ben zaten bir yönetim eee bilimleri akademisyeniyim.

uzmanlık alanında eee özellikle yönetim bilimleri altında stratejik yönetim ve daha da eee özel olarak eee inovasyon yönetimi. Şimdi ama inovasyon eee tabii popüler bir kavram olduğu için cümle arasında geçtiği zaman da biraz eee hava kattığı için eee bir market değeri var, bir pazar değeri var. Dolayısıyla eee bir çekim merkezi, çekim merkezi olması da eee bir bakıma iyi. İnsanların aslında iisini eee yakalıyoruz.

Neymiş bu diye düşünüyorkar. Ama bir bakıma kötü. Çünkü eee ağızı olanın konuştuğu bir memlekette bilen bilmeyen

eee inovasyon diye eee başladığı zaman ciddi bir bilgi eee kirliliği ile karşı karşıyayız. eee çöp dağları eee oluşuyor zamanla. Dolayısıyla önce bir mtika temizliği yapmamız lazım. Yani bizim inovasyon eee yönetimi 1.0 dediğim eee 1inci bölümde inovasyon ne değildir konuşacağız aslında. Eee sonrasında yapay zeka destekli inovasyon. Buna da inovasyon yönetimi 2.0 diyebiliriz. Yani bu bugün başladı. eee ama inovasyon yönetimini tamamen dönüştürecek.

Eee ve bunun geri dönüşü yok. Eee yapay zeka kaldırıcıyla inovasyonun ve inovasyon yönetiminin nasıl değiştigini tartışacağız. Yine bir 30-40 dakika.

Eee son bölümde işte buzdolabına geleceğim. Eee buzdolabı da aslında inovasyon yönetimi 3.0 diyebiliriz. Eee, onu açacağım. Aradaki bağlantıları kuracağım ama en son buzdolabı. Eee, tabii buzdolabı burada bir metafor. Eee,

bunun farkındasınız. Eee, umarım güzel keyifli bir yayın olur. Eee, Lanet Hoca'ın dediği gibi, eee, şu anda günde

3 antibiyotikle ayaktayım. Eee ama bu tip organizasyonları yapmak eee insanları eee ve birçok farklı eee ne diyelim eee değişkeni bir araya getirmek falan çok zor işler. Eee ben de bu işlerin içinde olduğum için ertelemek istemedim. Umarım

eee sesim eee ve eee enerjim yeter. Eee
ve güzel keyifli eee eğlenceli, bol etkileşimli bir yayın yaparız. eee, çok
zarur olursa bu yaynlarda ara vermiyoruz ama belki eee, bir
soluklanma, su molası verebiliriz. Umarım eee ona da gerek kalmaz. Şimdi
eee günün özeti şu aslında. Eee, bu oturumun özeti. Biz yapay zekayla
inovasyonun etkileşimini konuşacağız. Aslında bu ikisi çok tehlikeli bir
ikili. eee yani eee yapay zekanın çiçekleri
nasıl büyütüğünü de tartışabiliriz ama o hayatımıza çok
etkilemiyor. Ya da işte böcekleri nasıl eee
eee ne diyelim eee eee böceklerin ekosistemini nasıl değiştiriyor veya
böcek yollarını, kuş yollarını nasıl değiştirebilir falan filan. Bunlar güzel konular veya yapay zeka
kimya ilişkisi,
yapay zeka fizik biyoloji ilişkisi. Bunlar da ilginç olabilir ama yapay zekayla inovasyon eğer bir araya
geliyorsa ve yapay zeka inovasyonu dönüştürme potansiyeline ulaşırsa
hayatımız değişecek demektir. Dolayısıyla eee bugün aslında sizlerle
eee şu sorunun yanıtını arayacağız. Yapay zeka inovasyon yapabilir mi?
yapabilirse nasıl yapabilir ve inovasyon yaptığı zaman hayatımız nasıl değişecek?
Tabii bunu eee sadece eee kitabı bilgilerle değil ki inovasyon kitabını
da yazdım ama eee akademisyenler hep eleştirilir. eee
aslında bu cahil insanların eleştirisidir. Çünkü akademiden ne olduğunu tam olarak bilmedikleri
için
işte sadece teori konuşuyor. Eee akademi teori üretir zaten. Ama teoriyi nereden
üretir? bizatıyi sahadaki eee empirik bilgilerle. Dolayısıyla bugünkü konumuzu
eee bugünkü tartışmalarımızı ben aynı zamanda şu an bizatı yürüttüğüm eee bir
araştırmancın da eee bulgularıyla destekleyeceğim. Yani
eee evet eee özellikle birinci bölümde eee best practisleri inovasyonun
ABC'sini eee konuşacağız. Yani doğrularını ikinci bölümde ama benim
bizatı yürüttüğüm şu anda 20 tane eee global firmanın içerisinde
eee Noist'ten Siemens'e işte eee Skodası'a kadar Türkiye'den de çok büyük
firmalar var. Eee bizzat buradaki firmaların inovasyon yöneticileri ve ekipleriyle eee
yaptığım eee araştırmalar neticesinde ulaşan eee bulgularla destekleyeceğim.

Dolayısıyla sahadan bizzat akademisyenler olarak biz sahadayız. Eee ve eee bizim işimiz eee tabii ki masa başında teoriler de üretebiliriz ki bu noktaya geldiyseniz çok iyi bir akademisyeniniz demektir ve onları yayinallyorsanız yanı masadan teori üreten birisi iyi bir akademisyendir arkadaşlar ve onu babasıyorsa yayınıyorsa çok iyi dergilerde iyidir.

Eee ama onu aynı zamanda ampirik bilgilerle sahadan destekleyeceğiz. Peki.

Eee, hızlıca bu kısımlara geçelim. Eee, Ferhat Demir kimdir? Eee, sisten hatırlayanlar vardır. Onlar için eee, çift dikiş olacak. Eee, ama ilk kez karşılaştıktırımızla kısaca eee, kendimi

tanıtayım. LinkedIn'i aktif kullanıyorsanız mutlaka karşılaşmış olabiliriz. Eee, ben de LinkedIn'de eee, güncel olarak eee, özellikle inovasyon ekseninde içerikler üretiyorum. inovasyonun farkındalığına dair birtüm eee paylaşımlar yapıyorum.

Eee LinkedIn'de eee takipleşebiliriz. Eee ama eee biliyorsunuz orada bir 30.000 eee çok saçma bir kural var. Eee bağlantı kuralı. E bağlantılarını kabul edemeyebilirim. Çünkü 30.000'den sonrası izin vermiyor. Fakat eee LinkedIn ve tüm sosyal mecralarda eee

eee takipte olabiliriz. Şimdi ben eee endüstri mühendisiyim. Lisansım mühendislik. E ama iyi bir mühendis

olamadığım için daha doğrusu eee insanı makineden daha fazla merak ettiğim için eee yavaş yavaş direksiyonu kırdım. Eee yüksek lisansa Amerika'ya gittim. Hemen lisans sonrasında Türkiye'den ve eee Amerika'da uzun yıllar yaşadım. Eee

orada iki master yaptım. Bir tanesi tamamen eee kariyer odaklı eee NBA işletme masteri. İşte o sosyal bilimlere

ilk attığım adımdı. Eee, ikincisi keyfek eder. E, bu dedim yeterli bir, eee, sosyal, yeterince sosyal bilim değil. Eee, biraz daha hardcore sosyal bilim olsun. Eee, siyaset bilimi ve özellikle ekonomik kalkınma eee, konusunda ikinci bir master yaptım. Atlanta, Georgia State Üniversitesi'nde ve Amerika'da uzun yıllar yaşadım. eee

siyahi aile şirketlerinden eee Fortune 500 şirketlere kadar 7 yıl eee çalıştım.

İlk profesyonel iş deneyimim Türkiye'deki stajlar hariç Amerika'dadır. Eee sonrasında Türkiye'ye geldim. Türkiye'de çok gerçekten eee bir şeyler yapmaya çalıştım. Eee tamamen vatan, millet, Sakarya duygularıyla eee gençlik aşkıyla da tabii geldik falan.

Eee ama Türkiye'nin eee mahkum kaderi pek değişmediği için eee

ben de istediklerimi kısmen hayatı geçirdim. Kısamen geçiremedim. Ve sonrasında İngiltere'de yaşadım,

Barcelona'da yaşadım, İspanya'da eee ve şimdi de eee Prag Ekonomi Üniversitesi'ndeyim. Eee 4 yıldır 5.

yılımızını gideceğiz. Buradayım. Eee ben eee ama iş dünyasından geliyorum. Yani

20 yıla yakın eee üzerinde hatta iş eee hayatının eee büyük kısmı, yarıya yakını
eee kurumsal firmalardadır. Eee 5 yılı danışmanlığıdır. Eee ki o bir köprüdür.

Akademiyile eee kurumsal hayat arasında. Eee 5 yılda akademideyim. full time eee

tam kadrolu eee eee yardımcı doçent Türkçesini söyleyelim eee hoca olarak

PAAK Ekonomi Üniversitesi'nde Financial Times'ın eee eee yalancısıyız. eee

Avrupa'nın en iyi 50 eee business school'u arasında gösteriliyor. Eee

burada girişimcilik bölümümüz var ve ben girişimcilik eee 20 ya da yakın hoca var parttime'larla
birlikte ama benim

özellikle verdığım dersler, girişimcilik dersleri de veriyorum ama özellikle master öğrencilerine
innovation yönetimi

dersleri veriyorum. Eee, fakat benim asıl odağım için değil yani eğitimimin

icin değiliz ama ders vermenin daha çok dışında researchler eee ve bu eee

arastırmalara da Türkiye'den firmaları katmaya çalışıyorum. Her şeye rağmen Türkiye'de çok
güzel işler oluyor. Eee

ama bunların dünyaya tanıtılması lazım. eee bir eee

gazete köşesi yazarsanız uchar gider onu da yapıyoruz ama eee veya işte bir eee

white paper eee yazarsanız veya işte bir blog yazısı kimsenin umrunda olmaz.

Fakat bunu tüm dünyanın kabul ettiği bir dergiye, akademik bilimsel bir dergiye

çünkü burada 4 be tane hakemden geçiyor. Eee, Türkiye'den bir vaka sokarsanız bu

binlerce yıl orada demektir. Dolayısıyla ben de eee, en azından Türkiye'ye böyle

bir katkım olması amacıyla Türkiye'deki güzel eee casları de eee

bilimsel yayına dönüştürmeye çalışıyorum. Evet. İnovasyonun kitabı

da yazdım demiştim. Eee, bugün size bayağı bir, eee, aslında,

eee, kitap tavsiyesinde bulunacağım. Öncelikle bununla başlayalım. İnovasyon

şifreleri, eee, Türkiye'deki, eee, ya da Türkçe en

eee, kapsamlı eee, inovasyon özelindeki şey olabilir, kaynak olabilir. Eee,

kitap olanlar, zirveye de gelecek olanlar ya da beni başka yerde yakalamak, yakalayamak
isteyenler. Çünkü

Türkiye'ye geldiğimde birkaç etkinlik yapmayı planlıyoruz. Eee, seve seve, eee, imzalarım. Eee, birkaç bu şekilde

talep olmuştu. Şimdi bu kitaptan birtim, eee, içerikler paylaşacağım. Videsi yavaş yavaş yükselteceğim. Hiç merak etmeyin. Yeni yeni ısınıyoruz. Eee, çaylar, kahveler dediğim gibi alındıysa, eee, yerinize oturun, kemerlerinizi bağlayın. Eee, hızlanacağız. Son olarak Türkiye inovasyon hareketi tamamen gönüllü bir oluşum. Eee amaci

Türkiye'nin tüm eee coğrafyasına eee eee kasabalarına, köylerine sadece işte eee kurumsal firmalara, plazalara değil ama kobere eee gerekirse eee eee akademije, öğrencilere inovasyon eee dair nitelikli bilgiyi oluşturmak. Şimdi Türkiye inovasyon hareketi gönüllü bir oluşum. eee ama yaklaşık yaklaşık değil 500 üzerinde eee ARGE ve inovasyon

profesyonelini bir araya getiriyor. Bu anlamda eee Türkiye'nin en büyük inovasyon oluşumu da diyebiliriz. Eee

eğer inovasyonla gerçekten ilgiliyeniz eee WhatsApp gruplarımıza katılabilirsiniz. Orada biz inovasyon

özelinde sadece bizim eee odaklarımız inovasyon etkinlikler, makaleler eee vesair paylaşıyoruz. Eee ama bunu özellikle bu slaytin amacı inovasyon eee Türkiye inovasyon hareketinin şöyle bir mottosu var. İnsan odaklı inovasyon. Bunu unutmayın. Bugünkü dersin çok önemli bir eee eee hattını oluşturacak. Çok önemli bir eee bizim için aks olacak bu insan odaklı inovasyonu. Şimdi arkadaşlar ben biraz yoruldum.

Hepinize iyi akşamlar diliyorum. Eee, öyle değil tabii ama şimdi sözü size bırakacağım. Eee, sahneyi ısındırdım. Benim aslında bilmiyorum aranızda canlı derslerime katılanlar var

mı ama eee yani mümkün olduğunda etkileşimli eee işte göz temasının yoğun olduğu eee soru cevabı fazla olduğu, tartışmanın, düşünmenin eee maksimum dozda olduğu eee eğitimlerdir. Tabii bunu online'da çok yapamıyoruz ama bunu da bugün eee en azından bir doz yapacağız. Dolayısıyla eee bütün açılış slaytlarımı tekrarlayacağım. Eee ve sözü size bırakacağım. Ekranda ne görüyorsunuz?

Doğru yanlış cevap yok. Eee düşünmenize gerek de yok.

Aklınıza gelenleri direkt gönderebilirsiniz. Chatlere eee döşeyebilirsiniz arkadaşlar. Ne görüyorsunuz?

Evet, kedi diyenler var. Güzel. Başka neler var?

Barcelona Miro. Wow! Bak bu eee resim, sanat ilgisi olan bir insan.

Güzel. Evet. Zaten ikinci sorumu sormama gerek kalmadı. Eee, ressam, eee, kim dersem herhalde resimle ilgiliyiniz eee tarzından anlayacaksınız. Değilseniz de zaten sağ alt köşede imzası var. Ortada

da ismi var. Miro. Bazıları Picasso diyor. Değil arkadaşlar. Picasso'nun kökte tarzına benzemiyor aslında ama

ikisi de İspanyol. Evet. Bu konuda yani canlı renkler eee işte bir İspanyol havası esiyor.

Doğru ama Miro Katalan eee İspanyol dersek kızdırırız. Eee adamcağızı eee dirilip eee yayını basmasın. Evet. Tamam. Miro güzel. Eee kuşlar, kediler.

Eee kimisi horoz görüyor. Tavuk görenler var.

Eee ama asıl soru şu. Bu sizce inovasyon mudur?

inovasyonu arkadaşlar

bu soruyu düşündünüz. Düşünmenize gerek yok. İnovasyon değil
diyenler var. Evet.

Evet. Mevzulara hakim olan arkadaşlar var. Çok güzel. Para konusuna geleceğim

Serdar Bey. Daha doğrusu paradan ilerleyeceğiz bugün zaten. Evet. Şimdi evet diyenler de var eminim. Eee, evet zaten görüyorum. Şimdi

buna inovasyon diyorsanız öncelikle şunu tartışmamız gerekiyor.

İnovasyon nedir değil de nediri tartışmadan önce inovasyon ne değildir
tartışmamız lazım. Şimdi arkadaşlar inovasyon ve benzer kavramlar fazlaıyla karıştırılıyor. Bu konuda ciddi bir bilgi kirliliği var. inovasyon
o çokça birlikte kullandığımız yaratıcılık değildir.

İnovasyon icat değildir. İnovasyon keşif değildir. Bu kavramlar çok karıştırılıyor. Bunların hiçbirisi inovasyon değildir. Hepsi bir araya gelse de yine inovasyon değildir. Yani hepsi bir araya gelince inovasyonu

garanti etmezler. Tek başına zaten inovasyon olamazlar. Eee, dolayısıyla, eee, biraz inovasyonu tanımlayalım ve bu tanım üzerinden ilerleyeceğiz. Şimdi gördüğünüz o resim aslında yaratıcılığa güzel bir örnek. Yani bir, eee, şiir mesela, bir eee edebi metin, bir kompozisyon, bir eee resim. Bunlar eee yaratıcılığa güzel örnekler. İcat nedir? Yeni bir metot geliştiririz. Yeni bir süreç, yeni bir cihaz geliştiririz. Bu da icat nedir? Yeni bir şey geliştirmeyiz. Var olan bir

şeyi buluruz. Mesela icat ne örnek verebiliriz? İşte eee GPS teknolojisi değil mi? Yani internet teknolojisi. Bunlar icattır. Elektrik icattır. Eee veya başka bir örnekte hepsini açıklayacağım. Amerikan kıtasının keşfi nedir? adı üzerinde keşif veya yeni bir eee yıldız buluyoruz, yeni bir gezegen buluyoruz. Bunların hepsi keşif. Şimdi bir kuşta kuş kat bir eee taşta kuş katlıamı yapalım. Bütün bu kavramları tek bir örnek üzerinden anlatayım ben. Eee, müsaadenizle Doktor Fleming tatile çıkıyor. Bunalmış çalışmaktan birkaç hafta sonra geliyor. Bakıyor ki bazı cihazları küf bağlamış yani küf mantarları ve sonra bakın tamamen tesadüfler. bazen inovasyon tesadüfleri sever ama inovasyon yönetimin bütün olayı da tesadüfler eee kontrol edilebilir limitlerde tutmaktadır. Yani tesadüflerle inovasyon yaparsanız Allah yardımıcınız olsun. Amacımız zaten tesadüfleri bırakmak. Ama inovasyon da tesadüflere yer vardır. Şimdi tesadüfen yani o tatile çıkışmasaydı ya da erken dönseydi bu olmayacaktı. küf mantarlarının bakterileri öldürdüğünü buluyor. Bakın bu keşif. Bunun üzerine ne yapıyor? Antibiyotiği geliştiriyor. Şu an benim kullandığım antibiyotik. Tam da örneğe uyuşuyor. Hatta aynı marka. Bu nedir? İcattır. Antibiyotik orada kalırsa icat arkadaşlar. Ama antibiyotsız Fleming markasını vurursanız ya da Ferhat markasını vurursanız ya da Penisilin markasını vurup pazara sürerseniz bu işte inovasyondur. Yani pelinsilindir inovasyon. Antibiyotik değil. Hayatımızda binlerce hayatımızda demiyorum da insanlık tarihinde diyelim çünkü haberdar değiliz. Binlerce icat vardır ama hiçbirisi eee hayatını değiştirmemiştir, etkilememiştir. Çünkü inovasyona dönüşmemiştir. Dolayısıyla inovasyon nedir? Yeni bir fikrin ya da icadın ürüne dönüşmesi. Değer yaratan ürüne dönüşmesi. Simdilik ürün diyeceğiz. Sonra bunu açacağım. Bunların hepsini 40 dakika, 45 dakika içerisinde yapacağım arkadaşlar. Yani totalde 45 dakika. Eee zaten ikinci ve 3üncü bölüm daha kısa olacak. Temelleri sağlamatmamız gerekiyor. Dolayısıyla benim bir şeye inovasyon diyebilmem için bir yeni bir ürün olması gerekiyor. Simdilik ürün eee değer yaratan ürün.

Yani bu kavram kabul edilebilir. Bolca karşılaşabilirsiniz.

O zaman bana değerin ne olduğunu tanımlamanız gerekiyor, değil mi? Yani muğlaklı olmaması için değer nedir, ne değildir? Ya bunlara hiç gerek yok. Ben diyorum ki bir yeni bir ürün olması gerekiyor. Yetmez. Bakın bu gerek şart ama yeter şart değil. Gerek şart eee bir ürün çıkacak. Ürün çıktı. Hani biz eee Türkiye'de nasıl eee hekimlere anatomi dersi veririz, işte inşaat mühendislerine eee statik anlatırız. Birisi de bana LinkedIn'de bayağı uzun uzun inovasyon anlattı ve şöyle eee bir argümanda bulundu. Eee sevgili arkadaşımız piyasaya çıkıştı yeterli inovasyon diyebildiğimiz için. Peki piyasaya çıktı. Bir tane çıktı. Piyasada bir tane var. Şu telefonu geliştirdim. Bir tane hadi olsun 10 tane hadi olsun 100 tane önemli değil. 100 tane de gerisi yok. İnovasyon mudur? İnovasyon değildir. İnovasyon diyemezsiniz. Çünkü bir eee sürdürülebilir bir gelir eee yaratmadı. Yani bir pazarda herhangi bir problemi, ihtiyacı karşılamıyor. Bu birkaç tane insanın fantezilerini karşılamış olabilir. Dolayısıyla pazarı sürmeniz de yetmiyor. Bakın arkadaşlar, her şeye inovasyon demek zorunda da değiliz. Böyle bir eee eee takıntımız da var ki ben inovasyon eee eee profesörüm, inovasyon danışmayım. Benim inovasyon fetişimim yok ama inovasyon fetişimi de var. Ya her şey inovasyon olmak zorunda değil. icatte, arge de o arge olabilir. Muhtemelen o arge zaten yani bir iki tane kalmışsa veya o sanat zaten sanatın çoğaltılma derdi yoktur. çoğaltıyorsan sanat değildir. Ama inovasyon tam tersi sen onu replike edemiyorsan yani scale edemiyorsan yani bunu mass markete ulaştıramıyorsan inovasyon değildir. Dolayısıyla inovasyon demem için ürün ikincisi gelir ve pazar üretmes eee yaratması gerekiyor. O yüzden benim tanımım çok net. Gelir yaratan yenilik. Gelir yaratan yenilik. Aa hocam bu çok kapitalist bir kavram. E o zaman buyur sosyal inovasyon yap, sosyal girişimci ol. Nedir sosyal inovasyon? Sosyal problemleri çözen inovasyonlar. Yani konvansiyonel inovasyonla ilgilenme. Buyur sosyal inovasyonlar yap. Ama günün sonunda sosyal girişimcilikte, sosyal inovasyonda STK değildir. Dolayısıyla gelir yaratmanız gerekiyor. Ha farkı nedir? Sosyal inovasyonla, sosyal girişimcilikle normal konvansiyonel girişimciliğin karı dışarı

çıkartamazsin. Ya Türkiye'de her şeyi yaparsın da ben eee normal gelişmiş bu işlerin eee oturduğu memleketlerin eee normlarını konuşuyorum. Sosyal gelişim. Türkiye'de böyle bir tüzel kişilik yok zaten ama eee başka bir memlekette, gelişmiş bir memlekette bunun bir tüzel kişiliği var. O tüzel kişiliği alıysan karı çıkartamazsin. Ne yaparsın? E ben kurucuyum. Ben para kazanmayacakım. Maaşın kadar para kazanırsın. Peki eee karı dışarı çıkartamıyorum. Kar ne yapacağım? Program çözmeye harayacaksın. Al sana sosyalist inovasyon. Madem eee bu benim eee tanımımı ama eninde sonunda gelir yaratman gerekiyor. STK'dan farkı da şu. Eee bağış alabilirsin sorun yok.

Eee ama gelirlerinin en az %50'si yani bütçenin %50'si ürün satışlarının olması gerekiyor. Dolayısıyla bu eee eee tanımı kapitalist bulanları sosyal inovasyonlara davet ediyorum. Şimdi ne dedim? Bir tane, ik tane, 3 tane. Ya bu ARGE muhemelen. ARGE demişken ARGEde inovasyon değildir. Çok güzel bir örnek. Ip. Bu Amerika'daki bir vaka ama dünyanın her yerinde değil mi? Belli birin üzerindeki insanlarda, yetişkinlerde, ileri yaşlı insanlarda idrak sorunları var. Şimdi bu marka bir eee yetişkin bezi geliştiriyor ama sıfır satış. Çok kötü dip. Bunun üzerine araştırıyorlar. Yani neden bu kadar kötüyüz? Eee düşünün neden. Eee fikirlerinizi paylaşın. Öncelikle şunu buluyorlar.

Bu bu bezler çocuk bezine benziyor. Kaba. Eskiden daha da kabaydı. Şimdi biraz daha modern ama kaba. Ses çıkartıyor, rahatsız ediyor. Yani bakın burada insanlar aslında o o eee yetişkin bezine ihtiyaçları yok. Oğuların ihtiyaçları sosyal hayatlarının geri kazanılması. Dolayısıyla onlar da insanların içine çıkmıyorlar. Dışarıdan gözükebilir, belli olabilir, fark edilebilir falan. Artık kullanımını eee ergonomik değil. Bakın ARGE harika bir iş yapıyor. Bu ürünü normal bir iç çamaşırına fark hale getiriyor. Bakın ARGE işini yapmış. Mükemmel. Yani orada birtüm ileri teknolojiler kullanıyor. Malzeme teknolojileri kullanıyor, proses teknolojileri vesaire vesaire. Ama satışlar halen kötü.

Bunun üzerine işte satış, pazarlama, inovasyon ekipleri araştırmaları derinleştiriyor. Niye insanlar halen satın almıyor? Çünkü siz halen bu ürünü bebek bezlerinin reyonlarında satmaya çalışıyorsunuz. Evet. Bunu fark ediyorlar ve bu eee bebek bezleri reyonlarından iç çamaşır reyonlarına, yetişkin iç çamaşır reyonlarına çekiliyor. Bu biraz satışları hareketlendiriyor ama halen istenen noktada değil. Biraz daha konuda derinleştirikleri zaman anlıyorlar ki insanlar emin olamıyor. Bu gerçekten bir iç çamaşırı gibi bir ürün mü yoksa bir bez gibi ürün mü? Anlayamıyorlar dışarıdan. Bunu da fark eden ekip ambalaja şeffaf bir pencere yerleştiriyor ve bunu gören, bunun üzerinden ürünü gören insanlar doğrudan satışa yönleniyor. Yani birden satışta artıyor. Bakın ARGE'nin işi neydi burada? O bebek bezine, iç çamaşırına olayı dönüştürmek. Ama hangi reyonda konumlanacak? İşte eee şeffaf pencere olsun, pencere şu renkli olsun, şu kadar boyutlu olsun. Bunlar ARG'nin işi değil ama inovasyonun işi. İnovasyon ürün, yeni ürün pazarda tutunana kadar çalışması gereklidir. Çalışır. Bütün o süreci inovasyon ekipleri yönetir. O yüzden inovasyon yönetimi diyorum. Eee, o yüzden de argen farklıdır. İnovasyon diyebilmem için bazı slaytlar İngiliz arkadaşlar. Eee, eleştiriliyor bazen ama bazı kelimelerinde İngiliz hiç Türkçesi yok. Yani örneğin bu eee, viability nedir türkçesi ben halen bulundmuş değilim. Bir şey, eee, benim inovasyon diyebilmem için feasible olması gerekiyor. Türkçesi var. Türkiye'de de feibility diyoruz, değil mi? Fizibilite eee araştırması veya feibilité çalışması. Feasible yani teknik olarak yapılabilir. Desirable müşteri tarafından istenilir. Vable Evet. Ya ürün teknik olarak yapılabilir. Böyle bir pazar ya müşteride var bunun için bir talep ama bu vible mı? Yani ben bunun için ben bunu scale edebilir miyim? scale edebilecek kadar eee bir pazar var mı? Yani buradaki desireabilityin boyutu ne? Ben eee bunun için bir business kurmaya, bir işletme kurmaya, bir şirket açmaya değer mi? Bu üçü bir araya gelmezse inovasyon çıkmaz. Dolayısıyla benim inovasyon diyemem için üçünün kesişmesi gerekiyor. Biralü ceket ya da ne diyelim? Ceketli bira mı diyelim? Bu kadar absürt bir ürün yani. Üstten doldur, alttan iç.

Şimdi bu inovasyonumuz arkadaşlar düşün. Üstten doldur, alttan iç.

Şimdi bu ürün değil mi? Eee aslında provokatif bir ürün. Enteresan,

ilginç ama hatta bu ürünü yapabilirseniz yani

diyelim ki beceriniz ve yaptınız. Eee,

kaç kişi alacak? 3 5 300 500 ikinci kez alacaklar mı?

Bu ürünün yaşaması için çok ciddi handikaplar var. Bir kere dikkı daha güvenli yani o bira

eee değil mi? Birinin asidini korumanız lazım işte. Eee

yani bira orada bakteri oluşturmaması lazım. İkincisi hijyen. Nasıl temizleyeceksin?

Üçüncüsü doldur boşalt yani eee bira eee her yani şeylerle tankerlerle eve bira

ya da bir yere bira stoklaman lazım falan filan. Ya bu ürün hayatı geçebilecek bir ürün değil.

geçse bile fantezi düzeyinde birkaç g denilebilir. Bu işin devamı gelmez. Ya

bu teknik olarak mümkün değil. Buyurun. Eee

birkaç insan ilgilenebilir, desireble olabilir birileri için ama scalable değil. Dolayısıyla biz inovasyon için

eee zihni sinir projeleri aramıyoruz. Yani her işte ürünü geliştirdim piyasaya

da sürdürüm. Al sana inovasyon. kardeşim bunun pazarda tutulması gerekiyor. Peki

inovasyon teknoloji temelli olmak zorunda mı? Hayır.

Bu da karıştırılıyor. Bazları halen inovasyonu sadece teknoloji zannediyor. Öyle bir şart yok. Yani inovasyon evet

bazen teknolojiler üzerinden gelir ve bunu da isteriz. Yani yeni bir teknolojiyle inovasyon yapıyorsam çok

iyi. Neden? Çünkü giriş bariyerleri yüksek. Yani insanların eee bunu taklit etmesi,

insanların bunu geliştirmesi zaman alır. Dolayısıyla evet yani teknoloji bazlı

inovasyonlar makbuldür. severiz, isteriz ama inovasyonun illa da teknoloji bazlı,

teknoloji eee odaklı olması gerekmıyor. Bana göre

Türkiye'den çıkan en başarılı inovasyonlardan bir tanesidir. Domatesli

simit, domates, peynir. Simit sarıydı da en iyi

girişimcilik örneklerinden. Bu arada kimseye de hiçbir sponsorluk anlaşmam yok. Bunlar zaten direkt mesela bu

kitaptan bir eee alıntı. Simidi'i

fırnlardan toplayıp yurt dışına gönderebilirsiniz. Bakkalları dağıtabilirsiniz. Tüccarsınız. Eee simit

fırını açabilirisiniz. esnafınız ama similin ortasına eee peyniri, domatesi

yerleştiriyorsanız eee girişimcisiniz ve simitli domatesle çok
güzel bir inovasyondur. İnovasyonlar
temal olarak ikiye ayıralım. Radikal ve incremental. Artırımsal. Yani ne
demek? Bir ürün var. Mevcut bir ürün. Ürün aynı ama ben ufak yenilikler
ekliyorum. Jilet çok güzel bir örnek. Örneğin tıraş
bıçağı her sürümde mi? Her her yeni sürümünde eee farklı bir şey de geliyor.
Belki bıçağın sayısı artıyor. Belki ergonomisi suratımı daha iyi kavruyor. Belki bıçağın ömrü belki
oradaki malzeme
daha çevreye duyarlı. eee dediğim gibi eee işte bir ay veya bir hafta
kullanılabilecek bıçak belki artık birkaç ay gidebiliyor falan filan. Bakın her sürüm üzerine
koyarak ilerliyor.
Harika bir artırımsal inovasyon örneği. Ama herkesin jilet kullandığı, daha
doğrusu tıraş bıçağı kullandığı bir eee zamanda
ben eğer tıraş makinesini geliştirdip pazara sunup ve başarılı
oluyorsam bu radikal inovasyondur. İlk kez ben yapıyorum. Yani dünyada
ilk kez bu ürünü ben geliştirdiyorum ve bunun üzerinden yeni bir pazar yaratıyorum. Radikal
inovasyon.
Bir zamanlar bu arada eee bu tıraş bıçakları da radikal değil mi? Ne
zaman? Ustura kullandığımız zaman eee bunlar da radikal. Demek ki inovasyon ki
bunu da birisi yani tıraş makinesini de radikal bir inovasyon eee ortadan
kaldırabilir. Bir kimyasal geliştirirsiniz. Belki bazların için çok hoşuna gider.
Her gün tıraş olmak yerine haftada iki veya birkaç haftada bir tıraş olmaları eee geciktirir
sakalların çıkışmasını.
Makineyle, teknolojiyle falan değil. eee bir kimyayla, kimyasalla olabilir. Bu da bir ayrı bir radikal
inovası örneği.
Belki de Arçelik'in en büyük inovasyonu.
Bilmiyorum başka ciddi bir inovasyonu var mı? Eee yani o çamaşır bulaşık
makinelerindeki işte onlar sürekli hani yeni işte yok eee daha sessiz yok bilmem eko, bilmem şu
bu falan. Bunların hepsi
artırımsal arkadaşlar. Ama bu örnek radikal inovasyona çok
yakın bir örnek. Radikal animasyon diyebiliriz. Türk kahve makinesi.
Bu radikalı. Peki bu ürün varken
karacaın yeni geliştirdiği bir tarafında espresso bir tarafında Türk kahvesi. İnovasyon mudur?

İnovasyondur ama radikal değildir. Neden inovasyon olması? Çünkü daha önce yok. Bakın gelir yaratan yeni mi bu ürün? Yeni gelir yaratıyor mu? Onu göreceğiz ama iyi gidiyor. Ben ürünü takip ediyorum. Eee

fena gitmiyor ama başarılı olmazsa inovasyon değil diyeceğiz. Çünkü ürün çok yeni. Daha henüz yani üzerinden

bırkaç ay geçmesi lazım. Ama benim eee gördüğüm ilk sinyaller iyi. Dolayısıyla ürün yeni gelir barf inovasyondur. Radikal midir? değildir. Eee ama eee artırımsal da halicedir. Onun da başka bir eee terminoloji karşılığı var ama o kadar uzatmayalım. Zamanımız yok. Eee devam edelim. Şimdi yine bu şu ana kadar bir ürün inovasyonlarını konuştuk. Eee 10 dakika içerse bu kısmı bitiriyorum. Ürün inovasyonları konuştuk ama sadece inovasyon yeni ürünler üzerinden gelmek zorunda değil.

Ne demek istiyorum? Bazen rekabet koşulları o kadar sizi kısıtlar ki veya ürünler o kadar iyidir ki daha iyisini yapmak çok zordur. Çok ciddi ARGE yatırımları gereklidir. Çok ciddi zaman

maliyeti eee gereklidir. Buna girmek istemezsiniz ki o ARG'nin sonucunda inovasyon çıkışık çıkmayacağı da belli değildir. O zaman ne yaparsınız? Ürünü tutarsanız süreçleri yenilerseniz. Ürün aynı, süreçler farklı. Ürün aynı, iş modeli farklı. Ürün aynı, yönetim modeli farklı. Ürün aynı, pazarlama e modeli farklı veya

ürünü değiştirmeden üzerine deneyim eklersiniz. Bakın bunların üzerinden de siz ortaya yeni bir değer önermesi

çıkartıyorsanız ve bu da gelir yaratıyorsa inovasyondur tabii ki. Yani illa benim yeni bir ürün yaratmam gerekmeydi. Mesela iş modeli inovasyonlar çok güzel örnek Uber. Tekerliği icat eden Uber

değil. GPS'i tekerlek e bulan değil mi? Eee bilmem eee kaç bin yıl önce eee bir eee vatandaş GPS teknolojisi yani navigasyon teknolojisi DARPA hiçbir otomotiv teknolojisine hiç yoklar ama ne yapıyor hepsini bir araya bir platform üzerinden bir araya getiriyor ve iş

modeline asıyor. Harika bir örnek iş modeline. Günün sonunda ürün aynı. Ürün nedir abi? Taksizm. Hizmet ürün. Taksit Türkiye'den soruyorlar iş modayı.

Tiktak. Tiktak hala yaşıyor mu bilmiyorum ama herhalde ölmüş olsaydı duyardım. Nedir bu arkadaşların yaptığı?

Araç giri alama. Rent de bunu yapıyor. Y enterprise de bunu yapıyor. HS de bunu yapıyor.

Eee bir sürü Türkiye'de firma var değil mi? global de birçoğu girdi. Eee, Tiktak aynı hizmeti sunuyorsa inovasyon neresinde onlar birkaç günlük sunuyor. Çünkü başka türlü kurtarmıyor onları. Tiktak diyor ki kardeşim sen İstanbul'da mı yaşıyorsun ya da Ankara'da mı yaşıyorsun? Nereye gideceksin? Kırşehir'e ya da Kırkaya'ya. İstanbul'da Edirne'ye. Ya benim bir günlük ihtiyacım yok. Birkaç saat İstanbul'dan Kocaeli. Tamam. 4 saat. 4 saat. Bakın iş ürün aynı, hizmet aynı, iş modeli farklı. 4 cent üzerinden fatura alıyorsunuz. Süreç inovasyonları eee bu eee bankacılıkta verebileceğimiz bir örnek olabilir. Eee süreç inovasyonları çok çok sık karşılaştığımız eee çok yaygın bir inovasyon değil. Ama mesela eskiden bir krediye başvurduğunuzda aylar yıllar alındı değil mi? değerlendirmiş. Bilmem bir sürü şey kağıt eee kağıt kişi kağıt kürek işleri işte uzun dosyalar bilmem ne işte genel merkeze giderdi. Genel merkezde özel bir departman vardı. Yollar değerlendirdi falan filan. Şimdi ne yapıyorsunuz? Kredin montanına göre değişiyor ama en fazla bir y birkaç aylık süreci ben birkaç güne indirdim. Hatta küçük volümlü bir kredi ise cep bankacına birkaç dakika. Hatta anında bakın ne yaptım ben. Eee, uzun süreçleri indirdim. Bunun üzerinden ben eğer eee müşteri için bir eee çekim merkezi oluyorsa müşteri için bir karar eee eee eee mer karar değiştirmeye eee noktasına getirdiysem konuyu bu tabii ki inovasyondur. Ama bugün bütün bankalar bunu yapıyor. O zaman bu eğer bir sektör standardı haline geldiyse yapmamız gereken yeni bir inovasyon. Dolayısıyla bunu ilk yapan kazandı. Ama yapması, taklit etmesi çok mu kolay? O evet çok kolay. O zaman işte demek ki bu bariyerleri yükseltmemiz lazım. Teknolojiyle, deneyimle vesaire. Fakat eee eğer artık sektör standardıysa yeni inovasyonların zamanı gelmiştir. Şimdi pazarlama inovasyonları birçok şekilde olabilir. Bazı sektörlerde pazarlama inovasyonları olmazsa olmazdır. Çünkü ürünü değiştiremezsiniz. Mesela Coca-Cola klasik ürünlerini halen en iyi eee en çok satan, en iyi demeyelim kişiye göre değişir ama en çok satan ürünü klasik kola 1. Bu değişmiyor, değişemiyor.

Formülü belli. Eee ama bu yüzden pazarlama inovasyonlarında çok iyiler.

Ürünün değişmediği konularda. Mesela ilaç sanayi genelde endüstrisinde de
işte eee bazen eee takviye gıdalarda da falan veya gıda sektöründe de eee
karşılaşılabılır. Eee eee pazarlama inovasyonlarını fazlaıyla.

L'Oreal yeni bir ürün değil. Dijital eee bir kanal
değil mi? Eee, bizim erkekler olarak Allah'a şükür öyle dertlerimiz yok ama
yani güzel bir ruj beğendiniz. Eee, şey bir renk, aykırı bir renk. Ne
diyelim işte turuncu ya da bilmem ne. Eee, işte bilmem ne yeşili falan. Emin
değilsiniz siz de nasıl duracak. Satın almanız gerekiyor ki anlayabilesiniz, deneyebilirsiniz. Hayır.
Fotoğrafını

yükle. Ruju seç. Ürünü seç. Dene. Beğendiysen anda sipariş ver. Bakın
yeni bir şey sat. Yeni bir ürün yok ama yeni bir pazarlama kanalı var.

Özellikle gıda sektöründe ambalaj inovasyonları çok kritik. Bazen
çok vasat bir ürün. Çok iyi bir ambalajla
çok yükselebilir. Tam tersine doğru. Ürün eee çok iyi ama ambalaj maalesef
çok kötü. Ürünü diplere çekebilir. Dolayısıyla bazı sektörlerde ambalaj çok
kritiktir. Özellikle gıdada eee ve benzer sektörlerde

bunun üzerinden de inovasyonlar yapabiliriz. Bana göre en başarılı pazarlama inovasyonlarından
bir tanesi

ekranda gördüğünüz bu ürün arkadaşlar. Ne sizce bu size neyi çağrıştırıyor?
Ne görüyorsunuz? Çok düşünmenize gerek yok. Okumanıza da
gerek yok. Ürünü incelerseniz zaten görüyorsunuz ne olmuş.

Evet. Bira değil mi? Eee, bir ilk gördüğünüzde bir
çağrıştırıyor. Eee, evet bu aslında bir su.

Bir, eee, su. Belki denediniz. Bazıları denemiş olabilir, bazıları görmüş
denememiş olabilir. Türkiye'de bu ürün var mı bilmiyorum ama çok iyi gidiyor şu anda. Eee,
Avrupa'da çok yaygın.

Özellikle Amerika'da liquiden. Şimdi bakın bu ürün,
eee, baştan sona bir hikayesi olan bir ürün ve çok iyi bir,
eee, hikaye var burada. Hikaye tasarımlı var. Bakın isminden liquid de
e sloganına kadar murder your ths susuzluğununu öldür. Bakın burada murder
susuzluğunu gider demiyorum çünkü murder önemli burada. Ve şu logo

neyi çağrıştırmıyor? Şu yazı fontu neyi anlatıyor? Şu su diyorsunuz mesela. Su nedir aslında değil mi? hayatı mimleyen, hayatı ifade eden bir eee sözcüktür. Ama burada ölüm çağrımları var. Siyah bir renk, metal bir, eee, ambalaj ve günün sonunda su satıyoruz aslında. Yani dünyanın her yerinde su var, değil mi? Flavour water diyor aslında. Ya bu şey, eee, ne diyelim? aromalı, gazozlu, e, aromalı mineral water aslında ama dünyanın her yerinde bu var. Ürün pek çok yerde var. Ama bu hikaye yok zaten. Hedef kitlesi de bunun eee, bilmem ne eee, kasabasındaki eee, babaannem değil de tam tersi düşünün neresi olabilir? Bazen o şeffaf ambalajlarda ya da pembe kutularda suyu içemeyeceğiniz ortamlar vardır. O ortamda o suyu içerseniz biraz eee eee absürt olursunuz. Bu ortam için tasarlanmış bir eee ürünü bu. Eee metal fenleri için eee metal eee metallika konserleri için. Ama çok başarılı olmuştur ve bugün pek çok etkinlik de vardır. Ama özellikle tabii ki bu ürün eee mainstream customer'dan çok ki artık mainstream olmaya başladı. Eee bu yani etkinliklerde büyük festivallerde eee eee veya işte belli bir hayat tarzı, müzik zevki, dünya görüşü olan insanlar için tasarlanmış bir. Evet. Son olarak deneyim. Eee, deneyim inovasyonları neden önemli? Çünkü ürünler taklit edebiliriz. Deneyimleri etmek zor. Yani ben, eee, eğer ürün inovasyonuna girecek alanım çok yoksa deneyim inovasyonlarına başvurabilirim. Bu şu demek değil arkadaşlar. Yani ürün inovasyonları her ürüne mutlaka bir deneyim ekleyin. Bir de öyle bir takıntı var ya deneyin deneyim ekonomisi falan. Deneyim yapalım, deneyimimiz olsun ya. Her不由得, her hizmette deyim olmak zorunda değil. Ama böyle bir ihtiyaç varsa ki bunu anlaması gereken yine inovasyon ekipleridir. E tabii ki bunu yapmalıyız. Neden? Dediğim gibi ürünleri taklit etmek zor. Deneyimleri ürünleri taklit etmek kolay, deneyimleri zor. Mükemmel bir deneyimden bahsetmiyorum ama eşsiz bir deneyimden bahsediyorum.

Mesela American Girl. Bakın bu aslında bir oyuncak bebek. Dol İngilizce tabiriyle ama dünyanın her yerinde benzer oyuncak bebekler var yani aşağı yukarı. Fakat bunun bir kereinden bu bakın bu tam bir ihtiyaçtan

çıkan yani bu bizati bir gerçek bir yaşanmışlık hikayesinden ortaya çıkan harika bir inovasyon. Bana göre harika bir deneyim inovasyonu. Eee, Cindy'den Barbie'den farkı ne? Mesela kadın, eee, bedenini eee, metalaştırmak yerine ya da ikonize etmek yerine ya da onu, eee, sunmak yerine hayatın içinden karakterler. Çok güzel.

Ama benzer şeyler bulabilirsiniz. Bu ürün de çok bence bir eee ürün güzel. Ikonize barbesin diye alternatif işte ikonize kadın bedeni alternatif çok güzel ama bence halen orası olay asıl olay değil. Asıl olay bakın bu her bir karakterin yaşadığı bir deneyim var. Bir kere her bir karakterin bir hikayesi var. Yani bu şu karakterlerin kendi hikaye kitapları var. Bunların bir yaşanmışlıklar var. Dolayısıyla çocuklar sadece bebekleri satın almıyor. Bu hikaye kitaplarını satın alıyor ve 5-6 yaşında kız çocuğunun eee ya da işte 78 yaşında onun dünyasında bunun neler ifade ettiğini e anne babalar daha iyi bilir. Sadece hikaye kitapları değil. Bakın çocuklar bu bebekler için eee elbiseleri yenileyebiliyorsunuz, değiştirebiliyorsunuz.

Sadece kendi mağazalarında satış var. Başka hiçbir yerde bulamazsınız. Toyota bulamazsınız. Bilmem ne markette yok.

Şurada sadece kendi mağazada. Bu mağazalarda şu bebekler için elbiseleri değiştirebilirsiniz. Aynı elbiseyi çocuk

kendisi için de alabilir veya bebeğiyle aynı elbiseyi yiyebilir.

Çocuklar bir araya gelip özel etkinlikler organize edebilirler. Örneğin doğum günleri bebeklerin değil mi? Her zaman saçlar karışır, kollar, bacaklar kırılır. O kırılan kollar bacakları için ya da büüklen eee bebek hastaneleri var. Bu mağazanın içerisinde bebek kuaförleri var. Bakın baştan sona bir deneyimden bahsediyorum. Ve ne dedim? Hayatın içinden karakterler. hayatın içinden herkes.

Dolayısıyla biz artık Cindyid'den, Barbie'den çok fazlasını konuşuyoruz.

Sadece bir bebekten de çok fazlasını konuşuyoruz. baştan sona bir deneyim tasarımlı, kitapları, giysileri, kendi

özel mağazaları hatta bu karakterlerin eee hikayelerin anlatıldığı, canlı anlatıldığı Chicago'da bir tiyatrolarır. Bakın bu uçtan uca bir deneyim inovasyonudur. Bazen buna ihtiyacımız olabilir. Bazen dediğim ne zaman onu buyursun inovasyon

ekipleri bulsun. Şimdi 1inci bölüm bitiriyorum. İkinci bölüme geçiyorum yavaş yavaş. 2 3ün bölüm daha kısa olacak arkadaşlar.

Eee, şimdi bunun üzerine ilerleyeceğiz. Bu bu zamana kadar anlattıklarım çok önemliydi. Şimdi inovasyonun ana adımlarını görüyorsunuz. Yani ben inovasyon yönetimi dedığimde neden bahsediyorum? Burada ana adımlar şeklinde görüyorsunuz. Bir keşif. Ben ona keşif diyorum. Nedir bu? Müşteri ihtiyaçlarının ya da problemlerinin anlaşılması. Her şeyden önce şunu söyleyeyim. İnovasyon fikirle değil fırsatla başlar. Eee, bu çok önemli. Bunlar benim eee, mod dolarım. Başka yerde karşılaşırsanız Ferhat Hoca'ya telif ödediniz mi diye sorabilirsiniz. gelir yaratıcı yenilik gibi, eee, inovasyon fikirle değil, fırsatla başlar gibi. Bakın en yaygın hatalardan bir tanesi fikir dedığımız şey şurada arkadaşlar. İnovasyon yolculüğün tam ortası. Birçok kurum içi girişimci ya da bağımsız girişimci startup kitabın ortasından başlıyor.

Fikirden başlıyor. Fikir geliştiriyor. Burada geliştirdi dedığımız fikir geliştirir. Fikir geliştirmekle kalmıyor.

Prototip geliştiriyor. Prototip geliştirmekle de kalmıyor. Nihai ürüne dönüştürüyor. Sonra pazara sürüyor ve sonuç hüsran.

Kocaman bir hüsran. Neden? Çünkü şuraları atladi.

Halbuki buradan başlamanız gerekiyordu. Yani fikir önemli. Önemsiz demiyorum ama bu fikir pazarda hiçbir karşılığı yoksa niye prototip geliştiriyorsun ve niye nihai ürün geliştiriyorsun?

Ben inovasyonu inovatör olarak kendim için yapmam. İnovasyon sanattan biraz o yüzden farklı. Ya saat de başkalarına evet eee neticede veriyorsunuz ama saat sizi yansıtır. Yani sizin hayal dünyınızı, sizin tarzınızı, sizin inovasyon kısmen sizin yansıtır elbette ama inovasyon müşterinin problemlerine cevap vermek zorundadır. Eğer burada hiçbir pazar yoksa yani o senin o kafandaki aşık olduğun obsesif derecede eee bağlılığı fikirle yanıp tutuşan hiçbir müşteri kitlesi, pazar yoksa bu bu fikri öldürmen gerekiyor. Dolayısıyla önce şurada bir kere bunun testi burada değil de ilk testi burada yapmamız lazım. Yani burada ben gerçekten doğru bir müşteri ihtiyaç ve problemini eee adresliyorum muym?

Sonra bunu tanımlıyoruz. Probleme ihtiyacı tanımlamak sözde çok kolay ama çok çok zor. Ben derslerde de görüyorum. Şu inovasyon ihtiyaç ve programın tanımlamak o kadar zor ki ve o kadar kritik ki anlatamam. Ve buradaki bir yanlış gerisinin yanlış olması demek. O yüzden ben diyorum ki zaten burası gömleğin ilk düğmesi. Yani ilk düğmesi yanlışsa gerisi doğru olamaz. O yüzden inovasyon buralardan başlıyorsanz çok büyük bir hata buradan başlamanız gerekiyor. Ama bizim memlekette kimse şu aşamaya para vermez, zaman harcamaz. Patronlar zaten genelde inovasyonun ne olduğunu bilmez. Patron şirketlerinden bahsediyorum. Üst düzey yönetici hızlı çıktı ister. O da ya oğlum uğraştırma beni. O aylar sürecek bir araştırma. İnovasyon yöneticilerinin bazıları bunun farkındadır, bazıları değildir. Ya burada gerçekten derin araştırmalar yapmalıyız, yapmamalıyız ama inovasyon yöneticiler de ısrar edebilir. Yeni de bütçe çıkartamayabilir. Burası çok önemli. O yüzden bu kısmı açacağım ama diğer kısımlara zamanımız yok. Şimdi bu da bunun farklı bir e design thinking jargonuyla, tasarım modu hakkı düşünce jargonuyla gösterimi işte onlar empati kavramını çok sever falan ama aynı şeyi anlatıyor. Yani ben önce müşteri ihtiyaç ve problemlerini doğru anlamam gerekiyor.

Sonra fikir geliştireceğim. Sonra prototip geliştireceğim. Bakın inovasyon yönetimi dediğim şey aslında bu. Şu her bir fe'i, her bir eee ne diyelim aşamayı doğru yönet, etkili yönetmem gerekiyor. Burada vurgulamamız gereken diğer bir nokta bu bir lineer süreç değil iteratif bir süreç. Yani döngüsel işliyor. Bakın benim buradaki kitaptan aldığım görsel kendi kitabımdan ama burada da öyle. Bakın geriye doğru gidiyorum. iteratif. Eee, inovasyon, eee, yolculuğu, inovasyon süreci. Neden? Çünkü bakın ben burada fikri geliştiririm. Burada da problemi ya da ihtiyacı çok doğru tanımladığımı düşünürüm. Ama prototip aşamasında yeni bir şeyler öğrenirim, dönerim, fikri revize ederim. Hatta test ederken anlarım ki ya ben problemleri eksik tanımlamışım. Dönerim problem tanımını revize ederim veya test aşamasında ben daha fazla dataya, daha

fazla veriye ihtiyacım olduğunu anlırım. Dönerim şuradaki eee anlama kısmını derinleştiririm. Dolayısıyla bu iteratif bir süreç. Ama benim için asıl önemli olan ilk kısmı açacağım dediğim gibi. Çünkü bu kısım çok çok önemli.

Eee, neden? Çünkü gömleğin ilk düğmesi. Peki ben bu anlama kısmını nasıl yapacağım? Yani şurada empati kur. Güzel. Kulağa hoş geliyor. Müşteriyle empati kur.

Nasıl yapacağım? Nasıl empati kuracağım? E burada bizim çok ciddi araştırmalar yapmamız gerekiyor. Yani sahaya inmemiz gerekiyor. Yani kanaatlerle değil kanıtlarla konuşmamız, ortaya koymamız gerekiyor. Eee, varsayımlarımızı ve hipotezlerimizi. Ya ben şöyle düşünüyorum. Bu fikir çok tutar veya ben işte bana göre böyle sana yöresi yok. Var mı elinde data? Yok. O zaman bu datayı toplamamız gerekiyor. Bir nasıl toplarım? Kantitatif yollarla değil mi? Mülakatlar yaparım, focus gruplar yaparım. Eee, özür diliyorum düzeltiyorum. Eee, kalitatif yollarla veya kuantitatif. Hepsi de İngiliz olduğu için sürekli onu da Türkçeye çevirmeye çalıştığım için böyle bir karışık oluyor. Zaten hastalığımdan dolayı da işlemci bugün biraz yavaş arkadaşlar. Eee, o yüzden arada bir bug verebilirim.

Dolayısıyla bir kalit işte focus gruplar, mülakatlar vesaire. İkincisi quantity anketler veya secondary data zaten eee bir yererde var olan datayı analiz ederim. Güzel bunlar önemli ama aldiğiniz müşteriyi karşınızda konuşuyorsunuz. Bir kere çok doğru sorular sormanız gerekiyor. Müşteri dediğim potansiyel müşteri.

Doğru sorular soramazsanız yanlış sorular yanlış çözümlere götürürecek. Bir. İkincisi sadece soru yetmiyor yani. Çünkü neden müşteri size ihtiyaçlarını anlatmaz her zaman? Çünkü kendisi de bilemez ihtiyaçlarını genelde. İşte o yüzden Ford diyor ya sorsaydım insanlara daha hızlı atlar isteyeceklerdi benden. Evet. Doğru yani.

Eee, bazen böyle, her zaman öyle değil ama bazen öyle.

Öyle mi değil mi anlamam için benim bir kere Evet. bu, bu focusları, şeyleri, mülakatları yapayım. Birebir mülakatlar da olabilir ama benim o mülakatlar sırasında satır aralarını çok iyi okumam gerekiyor. Sadece mülakatlar sırasında satır aralarını değil, vücut dilini çok iyi okumam gerekiyor karşısındaki insanın. O anda

yalan mı söylüyor, manipüle mi ediyor? Ya da o anda emin değil ama
bunu çok da belli etmek istemiyor mu? Bir kere vücut dinini iyi okumam. Yani bir gözlem
yapmam gerekiyor. Ama o
gözlem o sadece mülakatlarla, fokus grupları sınırlı kalamaz. bazı
vakalarda benim o gözlemi genişletmem gerekiyor. Yani eee daha
etnografik araştırmalar, daha hatta eee antropolojik araştırmalar yani
müşteriyle o farkında olmadan benim saatler, günler geçirmem gerekebilir.
Vakaya göre değişir. Dolayısıyla buralarda ben veri topluyorum.
mülakatlarla bu iş olsayıdı şu tasarım ortaya çıkmazdı.
Yani benim bazen o ürünü eee ya da müşterinin kullandığı ürünü
nasıl kullandığını, ne zaman kullandığını eee gözlemlenmem gerekiyor.
Masa başında tasarım ketçapın şişesini böyle çıkartır ama burada akmıyor. İşte
insanlar ters çevirip o cam şışeyi ters çevirip içindekini çıkartmaya çalışıyor.
Bunu anladığınız zaman plastiğe çeviriyorsunuz. Şöyledir bir oval veriyorsunuz.
Sıkılabılır bir eee ne diyelim elasti bir ürün, bir malzeme
kullanıyorsunuz vesaire. Dolayısıyla gözlem önemli. Bunları bunları yapay
zekaya bağlayacağım arkadaşlar. Hiç merak etmeyin. Yakında dediğim birkaç dakika içerisinde
bağlıyorum. Peki
empatiyi nasıl yapacağım? Birçok farklı metot, yöntem var. Hepsini tartışamayız, konuşamayız.
Ama mesela çok işte
bilinenler customer journey map, empat mapler var. Fakat günün sonunda ne
olursa olsun evet bu customer journeyler insanların
eee bir insanların nasıl yaptığı map eder, haritalar. Ama asıl anlamamız
gereken neden yani neden sen
bunu yapıyorsun? Bu aşamada yapıyorsun. Neden bu ürünü satın aldın? Neden? Neden?
Neden? Kök neden inmemiz
gerekliyor? Gerekirse 56 kez o soruyu sormamız lazım. Mesela şu an bizi
dinleyen pek çok insan katıl kullanıyor. Eee, neden
kettle aldınız? Ple'ı neden aldınız?
Evde bulunsun diye almadız abi. Hız pratik neyin pratiği? Zamandan
kazanç ama neyi hangi zaman? Neyin zamanla kazanıyorsunuz? Bak aslında bakın devam
sorusu geldi.
Su kaynatmak demiş bir arkadaş. Genelde yanıt bu. Su kaynatmak.

Şimdi siz bu yanıtla yetinirseniz buradan inovasyon çıkmaz.

Su kaynatmak. Hiçbir şey anlatmıyorlar. Kattle'ı neden aldın? Su kaynatmak için.

Suyu neden kaynatıyorsun? Bunu sor. Bunu anlamamız lazım. Suyu
neden kaynatıyorum? Çoğu kişi
çay, bitki çayı işte hızlı kahve yani hot
beverage. Eğer gerçekten ihtiyaç buysa yani kettle'ı
kullanan insanların birçoğu eee çayı, kahveyi hızlı yapmak için, hot
beverage için kullanıyorsa o zaman ben neden kettle yerine daha önce
gösterdiğim kahve makinesi gibi ama kahve makinesi değil de çay makinesi ya
da bitki çayı makinesi geliştirmiyorum.

Bazıları da bu soruya şu yanıtı veriyor. Çamaşır yıkamak için.

Çamaşır yıkamak için. Bu insanın evinde çamaşır makinesi yok
mu? O yüzden mi kettle'la ısıttığı suyla çamaşır yıkıyor?

Yoksa çamaşır makinesi var da işte çorap gibi birtüm küçük şeyler için
çalıştırılmaya değer bulmuyor mu? Ya da
evde sıcak su yok. O yüzden çamaşır makinesi de yok. O yüzden mi?

Ya ekstrem bir örnek veriyorum ama ekstrem örnekler çok şey anlatır. Şimdi çamaşır için
kullanan çok sayıda kişi
varsa kettle bakın onlar için başka bir inovasyon fırsatı var burada. Ne kadar
kişi olduğunu bilmiyorum ben. Eee şu an sizinle tartışıyorum. Bu araştırmayı yapacak olan
inovasyon ekipleri,
inovasyon yönetici olarak siz dersiniz. Bununla yani kettle'ı çamaşır yıkamak için hatta bazıları
bazi öğrenciler bana
şey demişti klozetleri falan temizlemek için. Enteresan mesela closet temizlemek
ya kardeşim sen mesela kettle hijyenik bir ortamın olması gerekiyor değil mi? Closeet başka bir
ortam.

Eğer sen closet temizlemek için kettle kullanıyorsan bakın burada başka bir çözüm için fırsat
olabilir.

Bu şekilde büyük bir pazar varsa o yüzden neden neden diye sormam
gerekiyor ve anlamam gerekiyor. Yani su kaynatmakla yetinmem gerekiyor. O zaman
benim bu insanları geliştireceğim çözümle closeti için geliştireceğim çözümle hat devri iç
geliştiren çözüm
farklı farklı olabilir olacak. Dolayısıyla eğer belki de şu hat beş

için e yani evet var ama küçük bir pazar o zaman kettle devam. Dolayısıyla benim bunu anlamam gerekiyor. Eee pek çok marka müşterisinin ihtiyaçlarını bildiğini zanneder ama bilmiyor. Mickshake örneği. Eee milkshake tipik milkshake müşerisi kimdir? Genelde çocuklar diye e yanıt verilir ama eee bakın Milkshake ekibi de öyle zannediyor. Eee Milkshake'in eee satışlarını arttırmaya çalışıyor. Bir McDonald's vakası ve yanlış sorular. Milk şekerini nasıl isterdiniz? Bakın burada çözüm soruyoruz. Çözüm yerine çözüm bizim işimiz. Problemi anlamak için sorular sormamız gerekiyor. Dolayısıyla o mülakatlardaki sorular çok önemli.

Eee ama eee bu soru bu sorular işte mikı nasıl nasıl isterdiniz? Daha mı akıcı olsun? Daha mı meyveli olsun? Daha mı aromaları mı artıralım? Daha mı ucuz olsun?

Bunların hiçbirisi doğru soru değil ve hiçbir şey çıkmıyor.

Satışlar halen çok kötü. Bunun üzerine araştırma derinleşiyor. Birden fazla lokasyonda çok uzun gözlemler,

eee, 18 saatte varan gözlemler, eee, sonucunda şöyle bir şey ortaya çıkıyor.

Bir patern var. Sabah 9'dan önce gelen, yalnız olarak gelen McDonald'a, restoranda kalmayan, Mix'i arabada içen büyük bir kitle var. Kim bunlar? Çocuklar değil. Bu kesin. Kim bunlar? Mixek ekibi bile çocukların aldığı zannederken kim bunlar? Yetişkinler. İşe giden yetişkinler. E neden mikşek? Niye? Niye mikşek? Çünkü açık. Sabah kalktınız

açlık hissetmiyorsunuz ama öğlen yemeğine saatler var. Bunun farkındasınız. Bir süre sizi tok tutacak

bir ürünü ihtiyacınız var. Eee, o zaman poğaça ye kardeşim, börek ye. Ama araç kullanırken bunu yapmanız gerekiyor. Çünkü işe gidiyorsunuz. O saat, o zamanı uykuda değerlendirmek

istemişsiniz. Dolayısıyla poğaça börecek, alacak e zaman belki var olsa bile araç kullanırken hijyen değil,

hijyenik değil. Hijyenik olsa bile kolay değil. Çünkü tek eliniz araçta olması gerekiyor. Diğer elinizde onu tüketmeniz

gerekiyor. İşte milkshake bütün bunlar için biçilmiş kaftan. Böyle konuya yaklaşırıksak çözüm evrenimiz genişler. Rakiplerimizin

değiştiğini de görürüz. Sadece işte milkshake milkshake eee rakipleri birbiriyile değil. İşte mesela şu anda

Türkiye'de DMS'de de milkshack'ler subular getirdi eee yurt dışından şunu görürüz. Ben aslında sadece mişeklerle rekabetmiyorum. Başka potansiyel rakiplerim var Türkiye'de buna bazıları hala arabada börek yiyor. Bazıları eee milek yerine işte yurt dışında bagle var ama bazıları kahve ki kahve aç tutm tok tutmuyor ama bazıları da kendi çözümünü geliştiriyor. Muza sütü eee süte muzu karıştırıyor balı döküyor. Mikserde harika bir kendi mikir. Bakın kendi çözümünü geliştiriyor. Neden kendi çözümünü geliştiriyor? bunu anlamamız gerekiyor. Eee, kendi çözümü geliştiren insanlar varsa da çok ciddi miktarda, Evet. Yani burada da bir, eee, potansiyel inovasyon alanı var demektir. Son olarak inovasyonlar sadece fonksiyonel ürünler üzerinden ilerlemez. Yani inovasyona sadece fonksiyonel ihtiyaçlar penceresiyle bilmemamız gerekiyor. Bu şu demek. Şu barrak bırakıyorum. Şu an bırakmayacağım ama bırakıyorum ve kırılmıyor. Harika bir mühendislik çözümü. Kırılmıyor. Eee veya bu bardağı aldım. Buna bir kul taktım. O kulp elimi yakmıyor. Yine bir mühendislik. Bir fonksiyonel çözüm. Ama ben her zaman bu bardağı sadece kırılmadığı için ya da sadece eee iyi bir izolasyonu olduğu için almam. Tasarımı, rengi için de alabilirim. Dolayısıyla ben müşteri ihtiyaçlarını anlarken sosyal ve duygusal ihtiyaçları da mutlaka göz önünde bulundurmam gerekiyor. Ne demek istiyorum? Starbucks örneği. Starbucks için fonksiyonel ihtiyaç kahvedir ve kahveden anlayan hiç kimse Starbucks kahvesi içmez. Yani amacı kahve içmek seçmez. Başka amaçları varsa iç sorun değil. Starbucks'ta hiçbir yerde bir kahve yaptığı iddia etmez. Ya da söyle söyleyeyim yumuşatalım. En azından eee yani Starbucks bana göre kötü kahve yapar. Eee ama standarttır falan. Hocam her yerde aynı şeyi buluyorum. Tadı buluyorum. Tamam güzel devam. Eee ama zaten Starbucks'ın eee konusu da olayı da iyi kahve yapmak değildir. Öyle bir

iddiası hiçbir zaman ya premium kahve yapmaz. Zaten kahve kültürü olan ülkelerdir. Starbucks çok zayıftır. Eee,

tahmin edebileceğiniz gibi Avrupa'da en fazla stor Türkiye'dir. Starbucks'ın İngiltere ile Türkiye. İngiltere artık Avrupa'da değil, Türkiye diyebiliriz. Türkiye ne kadar Avrupa'da tartışılsın falan ama Avrupa ülke.

Nerede? Amerika'da çok. Amerika'da kahve kültürü yok. Eee, İtalya'da, İspanya'da neden yok? Çünkü bu ülkeden kahvenin e

kahveyi biliyor. Eee bir de uzak doğuda falan Çin'de fakat Starbucks'ın mevzusu zaten kahve değil. Starbucks'ın olayı insanlar oraya duygusal ve sosyal ihtiyaçlar için gidiyor. Yani kimisi oraya işte üniversitede derste eee bunu almış arkadaşlarıyla gidiyor sosyalleşmeye. Orada biraz geyik yapacak. Biraz sosyalleşecek. Kimisi

oraya duygusal ihtiyaçları için gidiyor. Yani potansiyel flörtleriyle boğuşmaya gidiyor. Bu kültüre göre değişebilir.

Yurt dışında böyle bir ihtiyaç olmayabilir ama Türkiye'de eee farkındasınız ya da değilsiniz ama böyle

bir eee piyasa değeri var Starbucks'ın. Dolayısıyla duygusal taraflar var.

Artı kahvenin dışında. Bu arada ürün inovasyonları da kötü değil Starbucks. Yani bir sürü ürün inovasyonları yapıyor

ama ürün inovasyonlarının üzerine ve ürünündeki fonksiyonel yüz ya o Starbucks bardağının elinizi yaktaması fonksiyonel

bir şey. Ama o bardağın ben bedava internet eklediğim zaman

eee tüm gün oturup kimse seni rahatsız etmediği zaman orada ben eşsiz bir deneyim sana yaşatıyorum. Bakın deneyim

inovasyonu da var burada. Tamamlayıcı hizmetler de var. Ve mükemmel bir deneyim değil o. Uzun

kuyruklar, kirli masalar, kalabalık gürültüyor, bilmem ne. Mükemmel değil ama eşsiz. Başka hiçbir yerde o konforu varantta bulamıyorsunuz. Costa gidebilir. Eee, ürün satın almazsanız internet şifresi vermez. Yurt dışında tuvaletine bile giremezsiniz. Dolayısıyla bambaşka iki

deneyim. Bu buraları geçeceğim arkadaşlar. Zamanım daralıyor. Eee, geçeceğim. zaten şu ana kadarki

standartları bayağı uzun bir eğitim oldu. Ama eee Airbnb Bey de şöyle düşünün. Hangi ihtiyacı gideriyor? Konaklama diyorsanız yanlış. Çünkü yani zaten bir sürü otel var. Yani eee ben o

konaklım ihtiyacı gidiyorsa niye otellere gitmeyeyim de Airbnb? Airbnb orada size yaş attığı lokal deneyim.

Katalanlar gibi yaşıyorsunuz Barcelona'da. Oğulların gittiği barlar, oğulların gittiği pazarlar, oğulların takıldığı

sokaklar falan. Oradaki deneyim. Netflix'in en büyük rakibi nedir diye size sorsam ki bunu kurucusuna

soruyorlar. Frank falan diyorsanız ya Türkiye'de bulu puhuu bilmem ne ya da
olaylı gain. Bunlar da doğrudan rakipleri ama doğru

tam doğru cevaplar değil. Çünkü Netflix aynı zamanda yani Netflix'in karşılığı ihtiyaç ne?
Eğlence. O zaman yanıt şu ki

CEO'sun yanıtı da sizi eğlendiren her şeyle rekabet ediyoruz. Bir şişe şarapla
bile. Dolayısıyla ben bunları nasıl anlayacağım? Şimdi geldik zurnun zirt
deligine. Şu ana kadar arkadaşlar neyi konuştu? Hocam 1 saat 20 dakikada bunu
konusuysak gerisini de 20 dakikada konuşacağız. Merak etmeyin. Eee bundan sonrası çok iyi
bağlayacaksınız zaten.

Eee neyi konuştu ben şu ana kadar? Şu ana kadar derken derste değil
dünyanın geldiği noktayı konuşuyorum. İnsanlar insanlar için inovasyon yapıyor. O
yüzden Türkiye inovasyon hareketinin mottosu insana odaklı inovasyon demiştim
ama bu hikaye değişiyor. Şimdi artık robotlar insan için inovasyon
yapmaya başlıyor ve şu an bunun
ilk adımlarını görüyoruz. Ön adımlarını. Ne diyelim? İlk dalgayı görüyoruz. Artık
robotlar insanlar için inovasyon yapıyor. Yani şu demek. İlk 10da üreten inovasyon şey üreten
insan, tüketen insan. Şimdi üreten robot, tüketen insan.

Bunu robotların insanlar için nasıl inovasyon yapabileceğini anlamam için
benim iki zekayı çok iyi karşılaştırabiliyor olmam lazım. Yani nerede eksiklikler var, nerede
fazlalıklar var? Ama çok hızlı geçeceğim. Bir kere insan zekasıyla inovasyon
zekası çok farklı. Özür diliyorum. Yapay zeka çok farklı. Eee yapay zeka zaten
doğru kavram değil. Eee olması gereken bence doğru kavram ki birçok uzman da
eee benzer şeyler söylüyor. Makine zekası. Çünkü yapay dedığınız zaman bir orijeni var bunun.
Aslı var

bir de yapayı var. Ben dolayısıyla orijin taklit ediyorum. Evet, şu ana kadar taklit ederek
ilerliyorum ama bir

süre sonra taklit etmeyeceğim. Yani bir süre sonra robotların, makinelerin kendilerine
özgün bir zekaları olacak ve bu insan zekasının çatması bir zeka değil. Bazı konularda

insan zekasından daha iyi örneğin bellek, örneğin proses hızı, işlemci,

örneğin işte eee kapasite

ama bazı konulara da insan zekası bence hiçbir zaman yaklaşamayacak.

İnsan zekasının farkı nedir? Bir kere biz deneyimlerle öğreniriz. Çocukluktan

itibaren bir bebek yavrusunu alın ormana koyun.

Bir aylıkken eğer yaşayabilirse yıllar sonra o çocuğun zekası

şempelerden bile daha geride olacak. Bununla ilgili zaten birçok deney var.

Bu çok bilimsel bir bilgi. İnsan sosyal etkileşimlerle öğrenir. Deneyerek

öğrenir. Sorarak öğrenir. Eee dolayısıyla yapay zeka bunu

yapamıyor. İnsanın sezisi vardır, sezgileri vardır.

Ve bazen sezgilerle biz anlarız birtüm şeyleri. Yani deterministik bir model

orada işletemezsınız. Orada bir matematik model yoktur. Eee ama onu hissedersiniz, anlarsınız.

İşte intuition dediğimiz sezgi 6cıyız veya işte tas bilgi vardır değil mi? Bunu hiçbir zaman attıramazsınız. Bir

başkasına öğretemezsınız. Çünkü o tas bilgidir. Yani o aktarılamayan bir

bilgidir. Onu siz öğrenmiştiśiniz deneyimleyerek. Bu başkasına öğretemedim ki yapay zeka

da öğretemem. Yapay zeka zaten deneyimleyemedi için bölüm. Yapay zekanın zekası eee sezisi de yok.

Buna bir örnek. Elma armut. Yapay zeka ikisini çok iyi kıyaslar ve aradaki

farkı bizden çok daha güzel anlatır. Ama elma ve armuttan

meyveli meyve salatasına gidebilir misin? Bakın burada

bir önce ben onu image ediyorum. Bir onun bir hayalini kuruyorum.

hayalini kuruyorum. Bu çok önemli. İnsan hayal kurar. Yapay zeka yapamaz bunu.

O hayali gerçekleştirmek için de planlama yapıyorum ve deneyimliyorum.

Yani okey, güzel. Zihnimde çok iyi bir meyve salatası var. Elmayla armut. Ama

bunları bir araya getirdim ya baktım olmadı. Bunlar birbiriley bir arada çok iyi gitmiyor. İşte mesela avakada değil

mi? Her meyveyle iyi gitmez. Bana göre birçok meyveyle iyi gitmez ama bazıları sevebilir. Bunu değiştirmeniz lazım. Ya

me elmayı yanına ben mango ekledim. Harika gitti. Bakın bunu

önce hayal ettim, sonra deneyimledim, denedim. Oldu. Çok güzel.

Bu yapay zegenin yapabileceği bir şey değil. İkincisi ve üçüncü bilinç yok. Bilinç nedir? Çok uzun bir konu.

Bilincin ne olduğunu zaten çok iyi anlamış değiliz. Ama en önemli şey kendimin farkındalığım. Chat GBT'ye sorun arkadaşlar. Şu an sen kendinin farkında mısın? Hey Çetçi Miti, Hazreti Çeti, sen kendinin farkında mısın? Ne söyleyecek? İnsan kendisinin farkındadır. Bilinç dediğimiz şey kendine refleksyon yaparsın. Yani kendi içine, kendi içe dönük bir refleksyon yaparsın. Kendinin düşündüğünүn düşüncelerinin farkındasındır. Kendinin farkındasın. Yani bunu anlatmak bile zor. Eee, bu şu demek değil. Hayvanlarda bilinç yok mu? Var ama insan bilinci yok. Bana göre yaparsak hiçbir zaman insan bilincine sahip olmayacak. Bilincin farklı formları, farklı kıırıntıları olabilir ama insan eee bilincine sahip olamayacak.

Peki olmasına gerek kalacak mı? Asıl soru bu. Eee, dolayısıyla bilinç de çok önemli bir nokta. Şimdi bakın arkadaşlar, bura yapay zekanın şu gördüğünüz zaten, eee, inovasyon süreci yapay zekanın artık take over al ettiği yerler. Yapay zeka. Şimdi aşırı aşırı hızlıca anlatacağım. Bu müşterileri ihtiyaçlarını anlama taraflarında kuantitif analizler, kuantitif eee research tarafında çok iyi. Çünkü orada veriler var. Eee kalitatifte yeterince iyi değil ama orada da dijital ikizler veya e porsiyona gibi yeni çözümler gelişiyor.

Yani bunlar müşteri replike eee ne diyelim? eee sentetik müşteri eee olan eee geliştiren siz aslında profili hedef kitleyi veriyorsunuz ve bununla ilgili geliştirilen birtüm çözümler, startup'lar var. Bazıları startup artık geçmiş ileri aşama ve sizin profilinize, hedef kitlenize uygun size bir eee sentetik eğer personel çıkartıyor değil ve onunla siz focus grup yapıyorsunuz. Onunla konuşuyorsunuz.

Büt kalite tip araştırmayı kısmen eee replace edebilir, kullanılabilir ama vakaya göre değişir. Eğer oradaki case çok komplekse, gözlem gerektiriyorsa bakın sade gözlemin öte sesi eee onun da ötesinde yani benim matematiksel olarak modelleyemeyeceğim ki modelleyim için o sentetik müşterilerin de bilmediği yani aktaramadığım birtüm bilgiler gerekiyorsa orada e bu digital twinler falan bana göre yine çok ihtiyacı karşılamayacak. Ama dediğim gibi bu çok derin ileri araştırmalar. Ne kadar bankanın böyle dertleri var bilmiyorum. Dolayısıyla coyit tipp araştırmada

iyiyiz. Yapay zeka buraları eee çok iyi eee replace ediyor, etmeye başladı. Eee, şu kısımlar zaten tamamen veriyle çalışıyor. Market analis, market research, işte rekabet analizi, use case araştırmaları, benchmarklar bunlar da çok iyi.

Şu kısımda bir tek kalitatif araştırmaların eee gözlem, sezgi veya daha derin düşünme gerektiren eee eee kısımlarında bence yapay zeka eee hiçbir zaman iyi olamayacak. Bunları arkadaşlar siz ister ekran görüntüsü alın ister videoyu eee tekrar tekrar eee çevirerek izleyin. Bunlara bakabilirsiniz. Çeşitli promplar koydum. Market araştırması, pazar araştırması yaparken işte trend analizleri yaparken bu prompları siz inceleyebilirsiniz, kullanabilirsiniz. Rekabet analizi yaparken buralarda çok iyiyiz. Prototip dediğimizde neden bahsediyorum ben? Bir konsept ürün geliştirdiyorum. Mokup geliştirdiyorum. Görselleştiriyorum. İşte zihnimdeki ürünü, o hayal ettiğim ürünü fikirden artık şimdi şeye geçiyorum. Daha somutlaştmaya başlıyorum. Buraları çok iyi. Benim araştırmaya katılan birçok firma eee bunları yaptığı söylüyor zaten yapay zekara. Yani ben eee özellikle tabii dijital prototiplemede ya fiziksel prototipleme henüz yapay zeka işte mesela kardeşim ilacın prototipini nasıl yapacaksın? Yani bunu yapsam bile bunu bir insan kullanacak veya atıyorum şu suyu suyu yani değişik bir su geliştird bilmem ne aromalı su. Bunun zaten bunu bir insan test edecek. bunun prototipini falan ama eee fizikselde de çok önemli bir şekilde çok önemli bir alanı takeover edecek. Mesela artık işte bugün mesela bir otomotiv şirketinin büyük global markanın inovasyon yöneticisini konuşum. Eee dijitalde çok rahat prototipleme yapıyor yapay zeka fizikselde de yapacak bir süre. Şu an yapacak ama otomotin 3 3D printini çıkartacaksın. Onun hepsini yapay zeka yapacak. Hatta test sürüşlerini bile yapay zeka yapacak. Dolayısıyla bu protit problemlerde de çok eee take oversuz yani. Eee ya bu eee şey kısmı var. Ben bir işte kafamda bir varsayıım var. O varsayıma dayanarak bir fikir geliştiriyorum ama fikirden önce hipotezi geliştirmem lazım. bu hipotezle test etmem gerekiyor. Yapay zeka size bu konuda çok yardımcı olabilir. Nedir yani mesela eee işte insanların

yapay zeka destekli diyet eee diyet diyetlere eee diyetlere güvenebilir. Bu benim varsayımdım ama çok kötü bir varsayımdım. Bunu bir kere yapay zeka refine edebilir. Bunu biraz törpüleyelim, biraz adam edelim. Biraz eee minciçiklayalım. Daha bir şeke sokalım. Nedir bu? İşte yüzde eee Avrupa'daki eee gıda markalarının %50'si en az üe bio paketlere ödeme yapabilir. Bakın çok daha güzel bir noktaya geldi. Çünkü test edilebilir bir şeke çevirmem gerekiyor. Ama bu henüz hipotez değil. Bakın bu henüz varsayımdım. Varsayımdım var. Girin eee yapay zekaya. Şöyledir bir varsayımdım var. Bunu ref eder misin? Bunu geliştirir misin? Improve eder misin? Çok güzel improve eder ama yetmez. Bunu hipoteze çevirmeniz gerekiyor. Benim bunu test edebilmem için hipotez olması için bir kere şart cümlesi. If ya da when. İkincisi de gerekçe. If ve nedir? Yani mesela ben eee onu okumayalım işte Türkiye'deki gençlerin işte ya da genç profesyonellerin eee eğer elektrikli araçlar bugünkü fiyatlarından en az %25 ucuzlarsa genç profesyonellerin en az %60'ı satın alır. Çünkü bunlar çevreye çok duyarlı. Harika bir hipotez. Bu hipotezin bu noktaya gelmesine yapay zeka size fazlaıyla yardımcı olabilir. Bu konularda yapay zekaya la birlikte çalışabilirsiniz. Bir örnek koydum sizin için. Eee bu örneği de uzun uzun açıklamayacağım ama adım adım eee bu örnek üzerinden bir varsayımdım nasıl iyileştirilebilir, nasıl hipoteze çevrilebilir? Bu hipotezin sonrasında da bana nasıl eee yapay zeka test planları çıkartır? Eee işte datayı nasıl toplayacağımı, eee matriklerimin ne olması gerektiğini, hedef kitlimin ne kadar büyülüklükte olması gerektiğini, hangi kanallardan data toplayacağımı, nasıl bir eee işte anket sorularına sahip olmam gerektiğini falan yapay zeka çok iyi anlatabilir. Ve geldik son aşamaya. Converjization, ticarleşme işte diyorum ya. Yani şurası o ürün piyasaya sürdün geliri yok ticarileşmememiş. Eee o zaman geçmiş olsun. Ticarileşmede ne konu nasıl yardımcı olabilir bize? Çok iyi iş modelleri tasarlayabiliyor. Ama şurada şöyle bir yanlış var. parantez içinde hızlıca kapatayım bunu. Eee, arkadaşlar iş modeli sizin rekabet unsurlarınızdan bir tanesidir. Yani rekabette öne çıkan şeyler. Eğer herkes

aynı iş modelini yapay zekadan, eee, hareketle kullanıyorsa o zaten size bir stratejik üstünlük sağlamaz. Rekabet üstünlüğünü sağlamaz. Dolayısıyla ben iş modellerinin yapay zekaya çıkartılması için bana göre son derece saçma ama şu olabilir. İnsanları çalıştırırsınız, yapay zekadan çıkartırsınız, karşılaştırırsınız. Eee, melezersiniz, çaprazlarsınız, daha iyisine ulaşırsınız. Ya üretimde zaten yapay zeka 10 yillardır var. Elm modelleri işte bugün hayatımızda falan filan ama yani yapay zeka dediğim sadece o değil değil mi? Yani işte machine learning var. O işte otomasyonlar var. Otomasyonlar üretimde 10 yillardır var. Dolayısıyla yapay zeka oralarda var zaten.

Ama aynı zamanda yapay zeka mesela eee bu ticaretleşme kısmında işte iletişim planlarının hazırlanması, briflerin yazılması, işte bu briflerin story boardlara dönüşmesi, bir ajansa göndermeden önce o eee işte kampanyanın nasıl olması, videoların nasıl olması gereği ile ilgili çok iyi çalışıyor. Hatta bana göre reklam ajansların işi çok büyük tehlikede olar. eee hızlıca ya yapay zekayı geliştirmeleri gerekiyor ya da kendileri yeni bir iş bulmaları gerekiyor. Çünkü o reklam ajanslarına, o büyük bütçelere çok çok ihtiyacınız kalmayacak. Ve toparlıyorum arkadaşlar. Geliyoruz

eee ikinci bölümün son eee tartışma sorusuna. Bu uzun inovasyon yolculuğunda işte keşiften başladık ticaretleşmeye kadar. Sizce yapay zeka bir gün bugün değil. Benim araştırmalarıma göre de bakın yapay zeka bunlarda parça parça çok iyi işler yapıyor. Özellikle de genelde mesela şu araç şu keşif kısmında iyi ama o kalit kısmı için bir parantez açıyorum. Yani derin etnografik antropolojik araştırmalar için hayır. Öyle bir derdiniz yoksa vakaya göre değişir. Eee bana göre Türkiye'de pek çok firmanın öyle bir derdi yok. Eee, o zaman eee başarılar diliyorum onlara. Eee, yapay zeka orada işe yarayabilir ama şuralarda çok yoğun kullanılıyor. Her yerde öyle. Bazı firmalar sadece buradalar. Bazı firmalar buralara geçmişler. Bazı firmalar hepsine geçmiş. Hepsini çok iyi de entegre etmişler. Eee, baştan sona kullanıyorlar. Ama genelde ilerledikçe yapay zekanın etkisi azalıyor. Eee mesela ideation kısmında radikal

radikal inovasyon fikirleri kısmında yapay zeka yetersiz. E çünkü çünkü
imagination yok. Çünkü sezisi yok. Çünkü hayali yok. Yani neden? Zaten bütün eee
bilinen inovasyon biliniyorsa bu art bu halen arttırmılsaldır. Radikal ne demek? Bilinmiyor demek.
Adam yani yapay zeka

zaten bilinenler üzerine çalıştığı için ama hikaye bugün bir sonraki slaytım eee
ona geçmeden önce ama sorumu tamamlayayım. Sizce bir gün yapay zeka
baştan sona bütün bu inovasyon yolculuğunu take over edecek mi?

Yanıtlarınızı bekliyorum. Bir gün dediğim hadi ona bitin sonrası
konuşalım. Şu an değil. Şu an nedir arkadaşlar? Durum
şu an en iyi firmalarda dahi ki bu bu noktaya geldi çok iyi. Eee parça parça
yapay zekaya delege etmiş ama bu gate'lerde bu stage gate'lerde bu eee
checkpoint'lerde halen inovasyon yöneticileri eee son kararları veriyor.

Ama bu inovasyon yöneticileri, inovasyon ekipleri bir gün take over edilebilir mi
yapay zeka tarafından? Ne düşünüyorsunuz? Eee, yanıtlarınızı merak ediyorum. Eee, nasıl bir
gelecek
bekliyor? Bunla hareketle oraya geçelim. Son kısımdayım. 5 dakikada bitiriyorum. Uzun oldu
farkındayım. Sabrıncı
sığınıyorum. Ama soğanın cücüğüne geldik arkadaşlar. Şimdi bu
benim anlattığım hikaye. 2-0 ve 2.0'ın ön adımları,
ilk dalgalar ve bu sadece inov sadece biz şu anda yapay zekanın demosuyla karşı
karşıyayız. Yani generatif AI diyoruz ya. E bir de bu
eee general AI'a dönüşecektir. Sonra hemen sonrasında süper zeka
gelecek ki ikinci kitabıımıza önerelim. Nick Boström. Süper zeka acayıp
kalın bir kitap. Bayağı teknik bilgi var ama Nick Bostron bu arada bir sin mühendis değil
arkadaşlar. Felsefeci.

Oxford İsveç asıllı Oxford hocası. İyi bir kitap. Öneririm.
baştan sona her şeyi tartışıyor ama güncel konular bir tık arkada tabii. Çünkü kitabı bir şeyi var,
mazisi var.

Şimdi ya genel zeka ve süper zeka geldiğin durum
ne olacak? Süper zeka, genel zeka gelecek mi?

Benim hiçbir kuşkum yok. Bakın buradaki insanların da hiçbir kuşkusunu yok. Bazıları söyle
kuşkusunu yok.

Bazıları yapay zekadan para kazanıyor. O yüzden eee tabii ki onun olmasını

istiyor. Ben yapay zekadan para kazanmıyorum zaten genelde mesela işte felsefeciler ostrom gibi bu insan makine tartışmasında felsefeciler genelde insandan genel eee tavır alırken bu komputer sansciler eee makinelerden yana tercihlerinde bulunurlar. Onlar yapay zekaya çok optimist bakarlar. Felsefeciler biraz temkinlidir.

Eee, akademisyenler eğer bu yapay zeka firmalarıyla ilişkileri yoksa objektif olabilirler. Çünkü akademisyenlik onu gerektirir objektif olmayı. Ama, eee, tartışacağım şimdi oğulları da. Oğul da bagajları yoksa tabii. Şimdi benim öyle bir bak ben ne felsefeciym ne de bilgisayar mühendisiyim. Dolayısıyla bana göre ben olaya objektif bakmaya çalışıyorum. Yapay zeka

eee bugünkü noktada kalmayacak. Cin şişeden çoktan çıktı. Bunu durdurmak çok zor. Ancak şu yapılabılır. Bunu yapay zekayı eh ehlileştirmemiz yani eee insancılaştırmamız, insani değerler yüklememiz gerekiyor. Eee tabir yerindeyse hadmiz gerekiyor.

Eee bunu yapar mıyz? Bunu tartışacağım ama bakın sadece ben değil birçok kişi hatta Elmas birkaç yıl bu yani 2028 2030 falan değil çok yeni. Birkaç yılda bu iş bitecek dedi. Eee Jeffrey Hinton Jeffrey Hinton eee akademisyen bu mesela Jeffre Hinton Yosho eee bir de kim vardi? Bir sonraki slaytında var. Russell. Bunlar yapay zekanın Godfatherları olarak bilinen üçlü isim.

Yani yapay zekanın bugünkü noktaya gelmesindeki en önemli üç isim. Üçü de akademisyen. Bunların bunlara göre eee

AC'den kaçış yok yani. Olacak bu. Eee farklı tahminler var. Eee benim tahminim de tahmin etmek bu arada çok zor ama bu işin ben, eee, 2050'lere kalmadan biteceğini düşünüyorum. Peki yapay zeka süper zekaya evrildiği zaman nasıl bir dünya bizi bekliyor? Şimdi şu ana kadarki eğitimlerden biraz webinarlerden biraz farklı olarak eee beni biraz daha karamsar kampta bulabilirsiniz. Aslında karamsar değilim. İyimser de değilim.

Eee buradaki insanlarla birçoğuyla aynı kaptayım. İşte Jeff Rington, İlya değil mi? Opinay'dan ayrılan eee ve Opinay'ın da etik dışı işler yaptığı eee ve Opinayın insanı replace edecek yapay zeka geliştirme noktasında hiçbir çekincesi olmadığını söyledişi için ayrılan Ste Russell aynı

şekilde bu insanların videolarını izleyin. Eee ama hepsi sonradan tövbe etmiş. Yani o da enteresan yani.

Yıllarca bu işin eee ekmeğini yemişler. Mesela Jeff Ray, bunlar Nobel ödülü. Bunlar bu arada dahi insanlar yani çok

eee eee ileri zekaya sahip insanlar. Ama

Jeffrey Google'da uzun yıllar çalışmış. Şimdi bir nevi eee aforos eee ne diyelim?

Afroz değil de yani bir nevi eee eee af çıkartıyor. Bir nevi eee eee kendisini

eee affettirmeye çalışıyor. Şimdi dünyanın her yerinde eee Google'a eee eee uzun yıllar çalıştıkten sonra eee

YouTube'da bol bol videolarını görebilirsiniz. Yapay zekanın tehlikelerinden bahsediyor.

Soruyorlar niye daha önce bunu yapmadın? eee aslında söylüyorum. Para kazanmak

zorundaydım ama eee belki de tehlikenin bu bu kadar da eee ciddi olduğunun

farkında olamayabilirler. Her neyse. Yani burada çok önemli isimler var. Mustafa Süleyman gibi, Yošio Bengi gibi,

Stor Ruzzle gibi, işte Derio var. Bu Antropor'un CEO'su İlya, Jeffrey. Bunlar

eee yapay zekanın eee ki Harari de burada yapay zeka eğer ki Mustafa

Süleyman'ın kitabı da var öneririm. Yapay zeka eğer

eee yavaşlamazsa, etik değerler yüklenmezse Jeff Rinton'ın

tabiriyle anne şefkatı verilmezse ki onu nasıl vereceğimizi bilmiyoruz.

Ki Stuart Russzle da şunu söylüyor. Ya bu yapay zeka firmaların çoğu neyi

geliştirdiğini bilmiyor ki. Yani model model geliştiriyorlar ama ne yaptıklarının farkında değiller ki. Yani

o modelin neye evrileceğini ne bu arada yapay zeka böyle sadece kodla ya kod

işte yapay zeka sadece bir matematik model. Bu bu çok bu çok şey underestimate bir ifade yani yapay zeka

eee sadece modelle çalışmıyor. Datayla çalışıyor ve o datadan neler öğrendiğini

kontrol edemiyorsunuz. Eee sınırlayamıyorsunuz. O neler ve şöyle testler var. Bunu stor çok iyi anlatıyor

zaten. Yapay zeka eğer kendisini

tehdit altında hissederse insanı değil kendisini önceliyor.

Bununla ilgili testler, birçok test var. İnsanı değil kendisini önceliyor ve

insanı gerekirse manipüle ediyor. Şimdi geldik arkadaşlar ben neden karamsarım?

Buzdolabı hikayesi. Bu kadar beklediniz. Özür diliyorum. Çok yordum sizleri ama

eee yani demek ki çok mevzu varmış. Bunları geçmeseydim buraya gelseydim de ya altı sağlam olmadığı için havada

kalacaktı ama zaten 5 dakikada bu kısım bitiyor. 15 dakikada da zamanı olanlar

icin daha da fazla ben buradayım. Olmayanlar için eee acelesi olanlar için 5 10 dakika soruları cevap. Şimdi

iş yerinizde çalışıyorsunuz.

Yoğun bir gün. Buzdolabınız. Buna da bir isim verelim. Yapay zeka

tabanlı buzdolabınız. Yapay zeka destek. Yapay zeka akıllı buzdolabımız. İsmi de ne olsun? Poyraz diyelim. Hadi. Poyraz

WhatsApp'ta size bir mesaj gönderiyor. Poyraz şunu görüyor, şunu fark ediyor.

Ya yoğurt kabı, yoğurt e kabındaki eee miktarı azalıyor. Düşmüş. Neredeyse bitmek üzere. Birkaç kaşık kalmış. Tak bir mesaj. Yor siparişi vermeme ister misin? Hadi o mesajı alan arkadaşa da Adem diyelim. İsmi de Adem olsun. Adem'in çok hoşuna gidiyor. Wow. İyi ki almişim bu buzdolabu. Bu angar işlerle uğraşmayacağım. Evet. Hemen yoğurt

gönder. Yoğurdu seven bir insansınız.

Hoyraz sonra şunu fark ediyor. Ya bu adam çok muz yiyor. Adem muzun biri bitmeden yenişi alınıyor. Sonra şu çıkarımda bulunuyor. Ya bu yoğurt seviyor muz da seviyor. Kesin muzlu yoğurt sevecektir.

Tak. İkinci mesaj geliyor. Muzlu yoğurt siparişi vermeme ister misin Adem? Bu sefer daha da şaşırıyor

tabii. Birkaç hafta arayla uğruyor bunlar. Daha da şaşırıyor. Wow. Mutlaka hemen ver. Eee, tam isabet. Sonra Poyraz ikinci bir soru. Böyle sürekli seni eee, sana mesaj mı atayım yoksa bu tip eee, konularda hiç e zamanını almak yerine hayatını kolaylaştırmak için eee, direkt eee, siparişleri vereyim mi? Adem hiç düşünmüyor. Hemen var. Bakın burası ilk eşik. Burayı geçti poas.

Sonra ikinci bir robotumuz var evde. Bu da temizlik işlerinden sorumlu. Temizlik

ve ne diyelim? Bulaşık temizlik. Eee

neyse evdeki henüz çocuğunuza büyütüp büyütmemeye eee kararı size ait. Çocuğunuza büyütmesin mi bilmiyorum ama temizlikçilerini buna verdik. İsmi de Dur. Temizlik durup salonu temizlerken

ya da odanızı temizlerken albümünüzde şunu görüyor. Siz çocukken arkanızda çilek ağaçları var. Enteresan. Hemen Instagram'ınıza

giriyor. Geçmiş bir şey bir araştırıyor falan. Var mı çilekle ilgili bir paten bağlantı? Google aramalarınıza giriyor. Evet. Ya siz çilekli hiç mesela çilekli dondurma siparişleri falan vermişsiniz. Instagram'ınızda çilek fotoğrafları falan var. Kimliğinizi kontrol ediyor. Aa bu adam Mersin'de, Adem Mersin'de. Tamam kesin bu çilekli eee yoğurdu da sevecek.

Dolayısıyla hemen çilekli yoğurt siparişi veriliyor. Bu arada sıralamada ufak bir hata olmuş. Çilekli yoğurt siparişimizi de verdik. Duru halletti bunu.

Poyraza'a söylemiş olabilir. Kendi aralarında konuşuyorlar veya kendisi direkt oda sipariş vermiş olabilir. Bir gün işten geldiniz. Ten renginiz solgun. Bunu zaten duru hemen fark ediyor. Ayrıca hareketlerinizi yavaş. Televizyonu açmadınız, yemek yemediniz uzandınız. Evet. Dur şüphelenmeye başlıyor. Zaten Poyraz'ın kapısı da hiç açılmadı. Poyraz da düşünmeye başladı. Bunlar kendi aralarında bir konuşuyorlar. Ya bu acaba hasta mı diye. Evet. Büyük olasılık ama emin olmak için ya bir de yapay zeka destekli Klozetinizi idrar testi yaptıralım. İdrar tahlili yaptıralım. Evet. İdrar tahlilde pozitif enfeksiyon kaplısunız. Tamam. Size bir zencefilli yoğur siparişi. Bakın hikaye nereden başladı? Sade yoğurt, muzlu yoğurt. Doğap eee poyraz bunları halletti. Sonrasında eee Duru evi gezerken çilekli yoğurda bağladık. Hasta olduğunuz zencefilli yoğurt. Özellikle hasta olduğunuz zaman bakıma muhtaçsınız, ilgiye muhtaçsınız. asistanınız tam o noktada robot asistanınız, yapay zeka asistanız yetiştii ve kalbinizi çaldı. Artık ikinci aşamada geçildi. Bundan sonrası Allah kerim. Peki ya bu asistanlarınız Poyraz Duru fark etmez. markette kalan, stokta kalan, marketin yapay zekasıyla konuşarak stoklarda kalan yoğurtları sipariş ederse soru bu.

Ki aralarında hiç sevmediğiniz naneli yoğurt da var. Naneli ya da ne diyelim, ne sevmiyorsanız ya. Bir gün bu siparişler verilirse geldiniz wow kızdınız ama sizi çok iyi manipüle edebilir. Bunlar eee çok ucuz fiyatlar aldım.

İstemediğini hemen geri gönderelim. Ayrıca bir ay içerisinde tüketmezsen geri gönderme hakkınız var. Ayrıca şu

kadar kupon aldım. Bilmem ne bilmem ne. Bunların halen bakın
eee insan checkpinti var burada. Ama bu checkpoint ne kadar devam edecek?

Asıl soru bu. Ve burada duruyorum en heyecanlı yerde. Yani bu siparişler
verilirse ne olacak? Bundan sonrası robotlar
robotlar için eee inovasyon yapacak. Yani üreten de robot, tüketen de robot.

Eee bundan sonrası zirvede tartışacağız. Zaten zamanı fazlaıyla
rolladım. Eee ama katılamayanlar için şu cümlelerle bitireyim. Neden karamsarım
ya da neden yeterince iyimser değilim? Karamsar değilim. Çıkış yolu var bana göre. O çıkış
yolunu zaten zirvede

anlatacağım. Zirvede zaten buradan devam edeceğiz arkadaşlar. Bu bu stoklarda kalan yoğurtlar
sipariş edilirse Adem ne yapacak?

İşte inovasyon 3.0 dediğim yer tam burası. Ben ve en bakın en zor örneği
verdim burada halen Adem çünkü gıda vücutunuzdan eee yani onu insan eee
tadarak değil mi? Naneli yoğurdu sevmiyorum diyorsun. Çünkü nanenin tadını biliyorsun.
Dolayısıyla orada

karar verici halen insan eee halen insan ki onu da yani yoğurt ne kadar
hayatımızda olacak tartışılır olsa bile sen naneli yoğurdu sevmeyen insan olarak
ne kadar bu kadar nadide bir insan olarak kalacaksın tektipleşmeden?

Eee ve asıl gidanın ötesinde hiç ortada
fiziksel bir ürün yok. Mesela tamamen bilişsel süreçlerle ilerliyor. Eğlence,
oyunlaştırma,inema. Siz sinemayı o filmi izlemeden robotunuz film siparişlerini verdi. Sen filmi
izlemeden

kızamazsan ki o robota. Eee ya bu filmi sevmiyorum niye sipariş verdin deme
şansın çok fazla yok. En azından yoğurt kadar yok. Ya hiç görmediğin ürünler sigorta.

Fiziksel olarak ürün yok. Sigorta sigorta kararını yani burada satın alma
kararını insan yerine robotlar çok rahat verecek.

İnsanı o verme noktasına getirebilecekler. İnsanlar buna ne kadar direnecek?
Eee direnen insanlara robotlar ne yapacak? Bunlardan sonrası
eee zirvede tartışacağız arkadaşlar. Eee
bu yoğurt siparişini veren duruyla marketin yapay zekasını üreten kişiler

aynı yani aynı değerlere sahip insanlar. O yüzden eee iyimser olmam için eee çok güçlü doneler yok. Buna rağmen insanlar niye buna koşarımla ilerliyor? Zaten bugün chatt'ye soruyoruz. Akşam ne yemek yememiz gerektiğini, değil mi? Eee, yani kendisinin daha zeki bir olduğunu düşünen Z kuşağına sorun eee ne giyme, ne giyineyim, ne giyeyim falan. Bunu soran kitleler ne beklersiniz? Ama daha da önemlisi Terminatörde şu repleyi hatırlıysanız insanın doğasında kendisini yok etmek eee isteyen karanlık bir taraf vardır. Niye böyledir? Bunu aslında psikanaliz çok güzel açıklıyor. Freud'un eee ömrünün büyük kısmı eee Ersus'u açıklamak için geçmiştir. Yani yaşam arzusu. Ama sonra bu Dünya Savaşı ile birlikte ki oğullarını falan oavaşlarda ciddi yaralar aldı. Kendisi de çok çekti. Ölüm arzusunu anlamaya çalışmıştır. Eee ama daha da önemlisi uygarlığın huzursuzluğu. Bu kitabı çok ince bir kitap. Yapay zeka penceresinden okumanızı tavsiye ederim. Yapay zeka işte bu eee insanın kendisini bile bile lades dedirten yani kendi sonunu getirten bir fenomen olarak da aslında yükseliyor. İnsanın karanlık tarafından besleniyor yapay zeka Terminatör zamanının çok ötesinde bir film ve Terminatör bence eee hiç de distopik bir eee dünya fotoğrafı vermiyor. Burada duruyorum arkadaşlar. beğendiyseniz ve tüm bunları çok fazlasını o yüzden inovasyon şifreleriyle başladım. Devam kitabı geliyor. Geleceğin şifrelerini de açıklayacağım, anlatmaya çalışacağım.

Kitap inşallah yakın zamanda çıkacak. Eee ve son bir film önerisi, dizi önerisini de bitireyim. Eee harika bir dizi. Yapay zekayı da insanın karanlık taraflarını çok iyi anlamışlar. Sevdiyseniz bu konuları güzellikler paylaşarak çoğalılmış. eee yarın eee ve bugün sosyal medya mecralarınızı paylaşabilirsiniz. İletişimde olalım. Hepinize sabrınız için çok teşekkür ediyorum. Fazlaıyla yordum. Umarım eee Lanet Hoca kızmamıştır ve eee sorulara zaman kalmıştır diyerek susuyorum.

O zaman asal biz tabii bir diyerek bitirelim hocam. Aynen. İnsanlar bize eee küfretme kapat. E uzun bir yayın oldu ama umarım eee faydalı geçmiştir. Ne diyeyim

eee konuşacak çok mevzu var. Çok çok teşekkür çok teşekkür ederiz. Eee y ilgiyle izledik. Eee, arkadaşlar soru var mı diye usulen sorayım ama Ferhat hocayı da eee, çok da tutmak da istemiyorum. Eee, dilerkeniz şöyle yapalım. Eee, Ferhat hocayı şey yapalım. Eee, zirvede yakalayalım ve zirvede, eee, sıkıştırıp sorularımızı soralım. Nasıl? Ferhat hocam sizinle ilgili en azından bir soru alalım ya. Kötü fikirlerim var sizinle alakalı. Bir soru alalım bence en azından. Herkes çok teşekkür ediyor. Ha soru yoksa soru yok. Tamam soru yoksa daha güzel. Bak mesela şöyle güzel bir eee kuantum bilgisayarlar. Hadi kuantum bilgisayarlarla ilgili fikrinizi soralım. Kapatalım. Ya o konu çok uzmanlık alanı değil abi. Çok atıp tutmayayım. Eee ama eee bence eee söyle yapalım. Eee bu mesela uygarlığın huzursuzluğu Freud dedim ya bununla ilgili. Şimdi tabii biz formal bir eğitim veriyoruz. Sunum üzerinden devam ediyorum. Aslında benim sevdigim format biraz daha eee açık oturum tarzında. Bununla ilgili Noformda eee planlarımız var. Eee, yani bu tip konuları, çapraz konular yapıp Freud'u yapay zekayla birlestirelim. Karmax'ı eee, yapay zeka mesela ben şeyden alabilirdim. Sen aslında o konuları da seversin. Eee, ama bugün çok antikapitalist bir eleştiri yapmadık. Fakat bu eee insanın nasıl nesneleştiği, yapay zeka nasıl, yani yapay zeka herhangi bir teknoloji değil. Yani bizim felsefecilerimiz de onu biraz ıskalıyor. Uzatmayacağım. Eee, eee, fakat çözüm yolu felsefecilerle teknolojislerin, inovatörlerin bir araya gelip bir ortak yol bulmaları, eee, işte herhangi bir makine olarak yaklaşıyorlar. Hayır, bu otonomlaşan, kendi hedeflerine koyan, kendi hedefleri için kilitlenen, kendi hedeflerini başarmak için insanı bile eee, ortadan kaldırımıya yatkın bir özne haline geliyor. İşte insanın da nesneleşmesi yeni bir hikaye değil. Bunu Karmax'tan alıp ta işte eee eleştirel teori, sosyal medya nasıl yapay zekanın yollarını döşedi. Chat GBT eee 10 yıl önce çıkıştı başarı olmazdı. Sosyal yap eee medya bizi zaten yankı odasına soktu. Birbirimize benzetti. Özneliğimiz, öznelliğimiz, özgürlüğümüz kalmadı.

Dolayısıyla chat bitti şu anda at koşturuyor. Yani bu konular birbirleriyle çok ilintimili ama süremiz

de çok eee dar. O yüzden her şeyi de anlatamadım. Bence başka oturumlarda açalım birlikte karşılıklı. Tamam. Süper. O zaman No Form Akademi için de yeni eee seriler için eee senden

söz almış olduk. Bu arada arkadaşlar eee çok eee yoğun bir şekilde tavsiye ediyorum. eee Ferhat Hoca'nın İnovasyonun Şifreleri kitabı esas alarak eee Noform Akademi'de videolar kısmında aşağılara doğru hafif gelirseniz eee orada yaklaşık olarak

değil mi? 8 derslik bir seri çekmişlik Ferhat hocayla beraber. Eee her seri böyle 15'er 20şer dakikalık çok hızlı bir şekilde eee Ferhat Hoca'nın zaten stilini bugün gördünüz. gayet dolu dolu anlatıyor ve hızlı anlatıyor. Eee o seriyi de e baştan sona izlemenizi tavsiye ediyorum diyorum.

Ferat hoca. Hocam çok teşekkür ederim. Vallahi hakkınızı helal edin. Böyle hasta hasta eee ilaçla ayakta

duruyorsunuz. Sizi daha fazla tutmayalım. Eee zirvede beraberiz.

Rica ederim. Kapam bazen durdu. Onu itiraf etmeye. Bugün şey bugün yedek motorla çalışıyoruz. Eee ama zirvede toparlıyız. Eee zirvede bütün katılımcılarla ya da en azından eee hak eden eee ilk 200 herhalde sen öyle belirliyorsun. Katılımcılarla görüşmek üzere daha fazla olacak yani bu vesileyle siz sen de sormuş olduk. Daha fazla eee

Kişiyi davet etmeye eee çalışıyoruz şu anda. Onunla ilgili de bilgi veriyor olacağım. Son söz olarak şöyle söyleyelim. Ben eee ara ara eee dersinde paylaştım. Ferhat hoca ein LinkedIn

hesabından ve Türkiye İnovasyon Hareketinin LinkedIn hesabından eee takip etmeyi unutmayalım arkadaşlar.

Hepinize iyi akşamlar diliyor hocam son bir şey şu. Bence şunu yapalım. Bu zirveleri sen 1000, 2000,

3.000'li salonlara çek. Eee,

eee, inşallah o günleri de görürüz. Belki önümüzdeki, eee, senelerde yaparız. Bu arada ufak bir hatırlatma da yapalım. Tabii yarın eee bu haftanın son dersi e olacak. Galatasaray

Üniversitesi'nden eee Burak Parlak Hoca'yı ağırlıyor olacağız. Eee kendisi bu sefer sosyal beşeri bilimlerde yapay

zekanın kullanımı ile ilgili. Biz tabii mühendis gözüyle gerçi kendisi de mühendis ama eee daha çok beseri

bilimler de yapay zeka kullanımını ile ilgili hümenities inayan yani ingilizcesiyle eee çok ilginç, çok değişik biraz böyle ters falso bir ders yapacak. Yarın akşam saat 800'de görüşmek üzere diyoruz. Berat hocam çok teşekkür ederiz. Yoğurtla kalın. Yoğurtla zirvede devam.

12. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=ffXtDoALINI&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=12>

Arkadaşlar merhaba, hoş geldiniz. eee Dijital Liderlik Akademisi 2026 eee programının bugün 10 kaç 12 eee dersini yapıyoruz. Eee son iki dersimiz kaldı bu dersten sonra. Biliyorsunuz bu cumartesi günü yani yarın değil bir sonraki gün eee quizimizi yapacağız. Sınavımızı yapacağız. 4. sınavımız olacak. Ondan sonra önümüzdeki hafta bir terak sınavı daha yapacağız ve son bir eee sınav yapıp eee programı bitiriyor olacağız. Onun için sizden eee yine hatırlatmalarımı yapmış olayım. Lütfen sınav eksikleri olanlar, notlarını yükseltmek isteyenler lütfen bu cumartesi günü yapacağımız sınava eee lütfen girsinler. Bu sınav eee bu hafta biliyorsunuz salı günü benim. E dün Ferhat hocanın bugün de eee Burak Hoca'nın dersi olacak. Bu üç dersi kapsayan bir sınav olacak. Lütfen cumartesi günü yapacağımız sınavı kaçırmanızı rica ediyorum. Onun haricinde eee salı eee günü e hibrit bir ders yapacağız. Hibrit derse katılmak isteyenler bana eee özelden benim LinkedIn hesabımıma eee mesaj atabilirler. Hala çok az olsa da eee böyle bir bir be 5 10 tane kontenjan kaldı. eee hala eee şey alabiliriz. Eee oraya talep alabiliriz. Salı günü Ataşehir civarında akşamlığın olanlara eee orayı davet ediyoruz. Bugün çok ilginç bir eee konuk hem yani konu konu olarak çok ilginç. Çünkü eee yapay zeka genelde biliyorsunuz analitik eee konularda, mühendislik konularında eee daha işletme ve daha ticari konularda eee ön plana çıkıyor. Eee halbuki yapay zekanın bir de eee beşeri bilimlerde, sosyal eee bilimlerde eee yani aslında İngilizcesiyle humanities alanında eee pek çok uygulaması var. Yani, eee, iklimden coğrafyaya, eee, mimariden, eee, tarihe kadar. Eee, bugün, eee, konuk eğitmenimiz, eee, meslektaşım, e, Galatasaray Üniversitesi eee, Mühendislik ve Teknoloji Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi eee, doktor öğretim üyesi İsmail Burak Parlak. Burak hoş geldin. İyi akşamlar hocam. Hoş bulduk. Eee, nasılsın? Selamlar.

Çok teşekkür ediyorum. Eee, bu eğitime beni davet ettiğiniz için. Eee, çok biz teşekkür ederiz.
Bizi kırmadan

geldin. Eee, çok değişik bir şey, eee, bir konu. Eee, merakla bekliyor
olacağız. Eee, daha önce eee, Dijital Liderlik Akademisi değil ama eee, eee,
şey, sürdürülebilirlik ve inovasyon, eee, programlarında eee, ders vermişsin.
E, sağ olasın. E, yine biliyorsun aslında konsepti. eee,
senin dersinden sonra şimdi ben sözü sana bırakıyor olacağım. Eee, katılımcılarımızdan soruları
alacağız.

Eee, ben onları konsol edip konsolide edip sana yöneltiyor olacağım deyip sözü
sana bırakıyorum. Çok teşekkür ederim hocam. Gerçekten çok keyifli bir eğitim eee, oldu. Ben de
bazı videolarınızı izledim. Hem katılımcılarla hem eee, sorulan sorularla çok kaliteli bir eğitim
programı olduğunu ben de gözlemledim. Bugünkü eee eğitimimizde farklı bir eee
açıdan ele alacağız. Hem yapay zekayı hem üretken yapay zekayı. Eee eğitimi ben gene eee 1,5 1
saat 40

dakika gibi düşünüyorum. Eee sunum içerisinde bazen sorularımız olacak.
Sorularımıza yanıtları eee katılımcılar gene yazabilirler. Eee oradan da bizler
takip ediyor olacağız. Konumuz yapay zeka veya üretken yapay
zekada beşeri bilimler. Ama ben bunun isminin biraz daha farklı olmasını istedim.

Genen AI plus diyerek eee daha önceki eğitimlerde de belki geçmiştir. Next gen
AI super AI eee genelleştirilmiş yapay zeka gibi farklı farklı isimler var şu
anda bizim önmüze çıkan. Ama üretken yapay zeka artı dediğimizde bizim
aslında karşımıza ne gibi bir ekleme olacak? Nasıl bir eee kavram olmasını
istiyoruz? Ben ufak bir soruya başladım. Eee ve bunun cevabını da gene
yapay zekaya sordum. Dedim ki acaba ilk çağlarda hepimizin aklına gelen bir
tapınak resmini bana üretebilir misin? Bu tapınakta da ne olsun? kolonlar
olsun, sütunlar olsun dediğimde iki farklı eee yapay zekayı sordum. Biri
GPT'ye, diğeri hepimizin kullandığı Cemina'ya. Eee iki tane farklı görsel
elde ettim ve kalite olarak da az sonra da e bahsedecek

20242025'teki görsellere göre çok daha gerçekçi görseller olduğunu gözlemliyoruz.

Ama benim burada aklıma takılan temple with colums dediğimizde özellikle buradaki sütun
benim için daha önemli.

Çünkü başlarken mimari ile başlamak istedim. Mimaride bizim karşımıza

iyonik, dorik ve korint tipinde neler geliyor? Sütun başlıklarını geliyor. Acaba bu sütun başlıklarını yapay zeka görseli oluştururken nasıl seçmiştir? Dedim ki bana bunu açıklayabilir misin? Yani görsellere baktığımızda biraz görseller uzak plandan çekilmiş. Onun için eee soruyu ben ona sordum. Birincisi GPT bana dedi ki ben bunu Dorik olarak kullandım. Cemin da bunun Corintinde olduğunu söyledi ve açıklamaya başladı. Dorik bu şekilde yapılır. Ceminay Korint türünün bana açıklamasını verdi.

Devamında ise ben daha biraz detay sormak istedim. Acaba dedim bunu yaparken mühendislik bakış açısından bana bunun matematiksel açıklamasını yapabilir misin? Hani belki gene bahsi geçmiştir eğitimlerde. X AI dediğimiz açıklanabilir yapay zekada. Eee, açıkçası sol taraftaki GPT'nin verdiği cevap beni çok tatmin etmedi. Çünkü kendi içerisinde çelişen bir yapı var. Diyor ki bana matematiksel olarak bir ifade kullanmadım ama devamında diyor ki estimatör olarak, tahminleyici olarak ben burada birtüm istatistikler kullandım diyor. Yani kendisiyle çelişen bir cevap veriyor. Eee, Cemin ise biraz daha dürüst olarak yaklaşmış. Eee, ilk başta niye bu kadar meraklı olduğumu biraz böyle muzip bir ifadeyle, eee, açıkladıktan sonra latent space dediğimiz bu gizil eee, uzay dediğimiz gizil vektör uzayının kullanılarak modellendiğini bize söylüyor. Şimdi bunu nereye bağlayacağım? Bunu şuna bağlamak istiyorum. eee İstanbul'da eee özellikle Kadıköy tarafında eee yaşayanlar belki eee her gün öňünden geçiyorlar. Hasanpaşa Cami eee Kadıköy'de hemen Hasanpaşa semtinin yanında yer alan bir cami. Bunun stiline baktığımızda klasik bir eee mescit, bir cami ama minaresi çok enteresan. Eee daha belki geçtiğinizde dikkatli gözle bakarsınız. Neyi görüyoruz? minarisi çok alışa geldiğimiz üssupta değil. Daha böyle eee sütun başlığını andıran bir stilde az önce gördüğümüz Korintun Korint stilinde yapılmış bir sütun başlığına sahibiz. Buradaki camide onu görüyoruz. Dedim ki acaba böyle bir cami öğretildiyse veya böyle bir cami görseli yapay zekada kullanılmış olsaydı yapay zeka bize nasıl bir cevap verebilirdi? Yeni bir prompt yazdım. Dedim ki bir cami tasarla. Öyle ki içerisindeki

minarenin stili korint türünde olsun. Gene sol tarafta GPT'yi görüyoruz. Sağ tarafta Cemina'yı görüyoruz. Sol taraftaki GPT sanki biraz daha bizim aradığımız cevaba yakın gibi gözüküyor. Peki soruyu gene tersten soralım. Madem böyle iki tane farklı görsel elde ettik, acaba bize bahsedilmeyen, bize anlatılmayan bu eee foundation eee temel eee üretken yapay zeka modellerinde ne kullanılmış olabilir? Mini soru 1 olarak da bunu soruyorum. Yani Hasan Paşa Cami ile olan benzerlikler ve farklılıklar açısından düşündüğümüzde acaba yapay zeka Can Eyay bu promptü yanıtırken kullandığı tasak ne olabilir?

Cevap olarak kesin bir açıklama yapmamız zor. Neden? Çünkü burada arka planda hangi datasetlerin kullanıldığını bilmiyoruz. Çünkü bizler tabii ki bunun mimarisine ilişkin eee açıklamaların çok detayına sahip değiliz. Ama kuvvetle muhtemel eee bize Cemin'in verdiği cevaptaki gibi bir benzerlik hesabı, bir similarity score kullanıyor ve bu benzerlik hesabı da görseller üzerinden verilmekte. Neden sağ tarafta bu görseli paylaştım? Bu Şam'daki Emevi Cami ve Şam Emevi Camii'nde sütün başlıklarını görmekteyiz. Bu tip eee Roma mimarisine sahip daha sonradan camiye çevrilmiş olan mimarilerle ilgili görsellerle eğitilen bir yapay zeka. Az önce bizim sorduğumuz soru neydi? Korint stilinde minareye sahip olan bir mescit tasarlayabilir misin? Ne yaptık? Aslında biz bir ön koşul vermiş olduk. Burada gördüğümüz sütun başlıkları ile minareyi ne yaptı? Benzeştirdi ve bir şekilde görseli bizim önumüze çıkarmış oldu.

İkinci sorumuz biraz daha garip bir soru. Ben bunu tabii cevabını tam ekran yapıp görselleri saklayacaktım ama şimdi sunumun bozulmaması için görselleri de aynı anda vermiş oluyorum. Gotik mimariye sahip bir cami bana söyleyebilir misin? Ya da ikinci sorumuz barok üslupta bir cami katedral tasalar misin dediğimde bakın burada bizim başlarken mimari üslup mimari stil olarak gotik mimarin barok mimarinin ne olduğunu cevabını aslında yapay zeka tanım olarak bilmiyor arkadaşlar. Yani bizim burada Goti'in bir açıklaması yok. Baruun bir açıklaması yok. Aynı şey cami, katedral veya diğer herhangi bir mimari yapı için de yok. O halde bizim elimizde ne var? Aslında bizim elimizde görsellerden oluşan çok zengin bir kütüphane var. Çok zengin bir dataset var. Ve ben bu promptü sormadım. Sizler deneyebilirsiniz. Gotik mimariye sahip

bir cami görseli hazırlar mısın? Barok üslupta cami katedral tasarılar mısın diye. Ne vermesini beklerim? Sol tarafta gördüğümüz Magosa'da Kuzey Kıbrıs'taki Lala Mustafa Paşa Cami eee buradaki eee katedral daha sonra Kıbrıs'ın fethi ile birlikte camiye çevrilmiş ve bir katedralin eee cami olarak eee görselini görmekteyiz. Gotik bir mimari var. Sağ tarafta ise Kurtuba Camii var. Kurtuba ne yapıyor tek rardan? E rekonkista sonrasında İspanyollar burayı katedrale çeviriyor ve içerisinde barok üsluba ilişkin eee mimari eee yapılar söz konusu. Yani bir tarafta gotiğin, bir tarafta baru tanımlaması, diğer tarafta o mimarinin eee işlevine ilişkin neler var? Yapılar var. Nereye ulaştık? Ulaşmak istediğim ilk soru aslında beşeri bilim olarak mimariyi burada nasıl sayısallaştırabiliyoruz? Mimari benzerlik nasıl ölçülüyor ve neden gereklidir? İlk iki sorunun cevabını aslında görseller ile vermeye çalıştık. Yani beşeri bilim olarak mimariyi bizler sayısallaştırabilmek için görsellerden. Burada görselleri acaba video olarak da düşünebilir miyiz? Evet düşünebiliriz. Sizler mimari olarak veriyi eee sayısallaştırığınızda bunun video olarak da düşünmeniz mümkün. Mimarın benzerliği peki nasıl ölçeceğim? Yani klasik üslupta bir Osmanlı camisi ile klasik üslupta bir eee İran'daki mescidi karşılaştırırsak, camiyi karşılaştırırsak bu ikisi birbirine benzıyor mu? ya da Kuzey Afrika'daki bir camiyle eee Rusya'daki Kazan tarafındaki bir cami birbirine benziyor mu dediğimizde az sonra degeneceğimiz görsel datasetlerdeki metrikler, sayısal metriklerin kullanılması lazım. Yani bir tarafta mimari gibi beşeri bilimlere ait olan bir alan var. Diğer tarafta ise yapay zekada kullandığımız sayısal ölçütler var arkadaşlar. Neden gerekli? gerekli. Çünkü bizler az sonra degeneceğimiz gibi artık yapay zeka ile görseller oluşturabiliyoruz. Eee, videolar oluşturabiliyoruz. Bizler eğer bu tür klipler, bu tür eee görsellere ihtiyacımız varsa ne yapmamız lazım? Doğal olarak bunları besleyecek modellere de ihtiyaç duymaktayız. Fakat karşımızda bazı neler var? semantik zorluklar var. Yani anlam bilim zorlukları var. Yani bir Selahattin cami dediğimizde, bir Cuma Camisi dediğimizde veya normal mescit dediğimizde bunlar sözlükte birebir karşılıklarını eee eşitlemeyen kavramlar. Yani Selahattin

Cami dediğimizde sultan tarafından yapılmış ama daha çok üzerine mahya koyabileceğimiz camiler iken normal camiler demin Hasan Paşa Cami olarak karşımıza çıkıyor. İkisi arasında bir ne var? Semantik ambigü yani anlam karmaşası söz konusu. Ya da daha eee günlük mimariye dönüş yapalım. Burada üç tane kıymetli eser var. Eee belki ikisini mutlaka söylemek lazım. Biri Cengiz Bektaş eee hocanın Türk evi, diğeri de Sedat Hakkı Eldem hocanın Türkevi kitabı. İkisi de çok değerli kaynaklar. eee belki yeni baskıları da olmayabilir. Bu kitapların içerisindeki eee hem açıklamalar hem de görsellerle eğitilmiş bir yapay zeka Türkvinin aslında ne olduğunu, klasik Türkevi, modern Türkevi arasındaki farkın ne olduğunu betimleyebilecek olan unsurlara sahip olacak. Ve ben bunu kullanıp bir Rus evi ile, bir Fransız eviyle ya da herhangi bir diğer eee millete ait ev arasındaki benzerliği ya da uzaklığını yapay zeka anlamında ne yapabileceğim? Ölçmeye başlayacağım. Böylelikle siz bir prompt yazdığınızda bana 17. yüzyıl Türkiyevi eee görseli hazırlayabilir misin ki e vaktimiz olursa onunla ilgili örnekler de paylaşacağım. ya da 19. yüzyıl eee Napolyon dönemi, Ampir dönemi eee bir eee eee müstakil ev tasarlabilir misin diye sorduğumda buna ilişkin bir kaynak yoksa, buna ilişkin bir görsel kütüphane yoksa maalesef bizler zorlanıyoruz ve üretilen görsellerde çok gerçekçi olmuyor arkadaşlar.

O halde cevap, bu sorduğumuz soruların cevapları görsel sözlükler çekilen bizim şu anda çektiğimiz, etiketlediğimiz fotoğraflar tabii ki eee 21. yüzyıl anlamında hazırlanan görsel sözlükler, iç ve dış mekanlarda etiketlediğimiz, paylaştığımız, yapay zekayı beslediğimiz görseller.

Aynı şekilde şu anda belki gene bahsi geçmiştir. Google'in çok önemli ve açık bir projesi var. Open buildings yapay zekanın, üretken yapay zekanın bunu nasıl öğrendiğini sorguladığımızda çok katmanlı bir tasarıma evriliyor.

Özellikle Google'in Street View uygulamasına baktığımızda eee bizler de üzerinde çalışıyoruz, projeler üretiyoruz. Yani sokak bazında binaların eee dış görsellerine sahibiz ve bunu eee neredeyse her sene eee veya senede birkaç kere ne yapabiliyorlar? Güncelleyebiliyorlar. Binadaki değişimler, dış mekanların nasıl evrildiği şeklinde bir veri seti oluşuyor. Bu bizim için eee az önce değişindiğimiz

mimari stilin eee incelenmesi açısından çok kıymetli. Bunu hocam peki geçmiş yıllarda taşıyabilir miyiz? Tabii ki zor. Çünkü open buildings projesi şu anda başladığımız zamandan ileriye doğru gidebilecek. Peki bunu geçmişe nasıl taşıyabiliriz? Belki onun sorusunu az sonra vereceğim ama o arada belki düşünebilirsiniz. 15. yüzyıl ya da 17. yüzyıl eee İstanbul sokaklarını modellemek isteseydik ne yapardık? İsterseniz sizler de bunu biraz düşünün. cevabını bir e yarımda saat 40 dakika sonra vermeye çalışacağım.

İkinci önemli proje ki bu biraz eski 2010'larda bundan bir 10 sene öncesine ait, 15 sene öncesine ait Oxford eee bina dataseti. Oldukça küçük bir data setiydi. 5000 6.000 görselden oluşan ve flicker'dan eee anda flicker hala kullanılıyor mu bilmiyorum. Muhtemelen açıktır ama eee Oxfordaki binaların dış cephelarından çekilmiş görseller eee ile farklı açılardan çekilmiş görseller gene üniversite binaları, katedraller, eee tarihi binaların eee görselleri eee oluşturuluyor ve bunların açıklamaları da var. Yani binanın ne olduğu, ne için kullanıldığı, hangi işlevlere sahip olduğuna ilişkin görseller açıklanıyor ve bunun sayesinde az önce degindigimiz mimari üslubu açıklayabilecek bir veri setine ulaşılıyor. Dijital beseri bilimlere başlarken eee şimdi ilk 10 2 13 slaytta aslında bir örnekle başlamak istedim. Çünkü ulaşmak istedigim nokta bizim belki başından beri sorguladığımız yapay zeka ile mutlak bir başarı, mutlak bir eee görsel gerçeklik elde edilebilir mi?

Yani mimari üslup açısından gotikti, baroktu, modern mimari dedigimizde bizim zihnimizde var olan o eee isteği eee o sorguyu mutlak anlamda doğrulayabilecek bir başarı ölçübiliyor muyuz? Ya da ölçerken yapay zeka nelere ihtiyaç duyacak? Özellikle de humanities dedigimiz beseri bilimler olmadan maalesef bu başarayı ölçmek çok da mümkün değil arkadaşlar. Yani bir eee tarih bilgisi, bir edebiyat bilgisi olmadan eee Cen Al Plus dedigimiz bu eee süreci doğrulamamız mümkün olmayacak. Neden? Çünkü yapay zeka dedigimiz sadece bir bilgisayar bilimleri değil. Tek başına bir bilim de değil. O halde bilim ve mühendislik dedigimizde karşımıza insan zihnindeki yani bizim aklımızda olan düşünçeyi gerçekleyebilecek zihnimizde olan bu fikri eee bir model üzerinde eee gerçege aktarabilecek bir

hesaplama eee yapması gerekiyor. Ve ister istemez de bir veri setine ihtiyaç var. Var olmayan bir gotikle sizin bir gotik tasarlamanız mümkün değil. ya da var olmayan bir Selahattin Cami ile bir Selahattin Cami tasarlamanız mümkün değil. Peki yapay zeka madem ki disiplinler arası olmalı, içerisinde hangi disiplinler olmasını bizler arzularız veya hangileri olmalı? aslında bütün disiplinler olması gerekiyor. Ama burada en çok öne çıkan tabii ki bilişsel bilim, dil bilim, etik, ekonomi ve mutlaka bence felsefe gibi alanların degenilmesi, incelenmesi gerekiyor. Az sonra konuşacağız. eee şu anda, eee, modern ya da postmodern dönemde felsefenin yapay zekayla modellenmesinde acaba hangi felsefi düşünceler ele alınabilir? Bunlarla bizler neler yapabiliriz? Ya da bir yapay zekaya felsefe bilgisi eğitildiğinde acaba karar alıcı olarak ne gibi farklılıklar ortaya çıkar? O halde şunu artık zannedersem hep birlikte eee söyleyebiliriz. Yapay zekayı tek başına bir mühendislik bilgisi ya da bir bilgisayar bilimi olarak düşünmek doğru değil. Çünkü eee yazmış olduğumuz promptun, elde etmek istediğimiz görselin keskin rasyonel bir ifadesi yok. Çünkü dedik ki eee gotik mimariye sahip bir eee cami tasarılar misin? Ne yapamıyor bunu? Eee evet birtüm minare görselleriyle, avlu görselleriyle, sütun görselleriyle oluşturabiliyor. Ama bu gerçekçi ya da bizim hedeflediğimiz rasyonel bir mimari değil. en iyi, en optimal olabilmesi için, bir muhakeme düşünceye sahip olabilmesi için bizim burada o matematiksel hesaplamaya müdaхale edilecek verilere ihtiyacımız var.

Şimdi bir promtu bizler nasıl okuyorsak aynı şekilde yapay zeka da bu promptü okumaya çalışıyor. Prompta baktığımızda büyük dil modelinde bir kavram grafi var. Az önce bahsi geçmişti bu eee knowledge graf dediğimiz yapı. soru olarak verdiğim eee tapınağın mimarisinin e Korint ya da iyonik olmasını istediğimizde ne yapıyor? Burada benzer bir şekilde Joe Biden eee Amerikan eski başkanıdır. Pensilvanya'da doğmuştur. Pensilvanya bir eyalettir. Amerika Birleşik Devletleri bir ülkedir gibi görsel içerisindeki yapı taşları da aslında bir graf, bir eee modelleme şekline getiriliyor. Yani biz bir prompt yazdık. Joe Biden Amerika Birleşik Devletleri başkanıdır. 48 46 başkanıdır. Pensilvanya'da doğmuştur dediğimizde ne yaptık burada?

Varlık dediğimiz entiteleri Joe Biden, Pensilvanya, Amerika Birleşik Devletleri ve başkan ifadeleri bir entity dönüşüyor arkadaşlar. Prompt eğer bir sözel ifade ise peki hocam burada görseller nasıl birbirlerine bağlanıyor? Şu şekilde. Bir state dediğimizde bakın bir eyalet kavramıyla Pensilvanya'nın görselleri eşleştirilmeye başlandı. Ya da Joe Biden'ın farklı zamanlarda çekilmiş fotoğrafları bizim veri tabanımızda toplanmaya başlıyor. Yani Joe Biden ilk Amerikan başkanı seçildiğinde ikinci dönemi var mıydı? İkinci dönemi galiba olmadı diye hatırlıyorum. Eğer olduysa lütfen beni düzeltin. Joe Biden eee ikinci dönemi varsa ikci döneminin fotoğrafları da eklenebilir. Ne yaptı? Ondan sonra eee çok büyük bir görsel veri havuzuna ulaşmış oluyoruz.

O halde hem metin için hem ses için hem görsel hem de videolar için aslında bizler multimodel dediğimiz çok biçimli bir mimariye ulaşmak istiyoruz. Yapay zeka ile üniversal dediğimiz tek modlu bir yapay zeka beseri bilimleri modellemek için yeterli değil. Beseri bilimlerin tanımlamasına geçmeden önce acaba bunu biraz daha somutlaştırabilir miyiz hocam? Yani mimari olarak evet sizler eee bir açıklama yaptınız ama bizler bunu gerçek hayatta nerelerde kullanabiliyoruz? Pazarlama ve içerik yönetiminde sizler sosyal medya analizini yapmak istediğinizde aslında büyük veride arka planda beseri bilimleri kullanıyorsunuz.

Kişilerin eğilimlerini eee ruh hallerini, duygularını inceleyerek aslında bir içerik yönetimi yapmaktasınız. Eğitim ve öğrenme platformlarında, eğitim teknolojilerinin modellenmesinde gene kişilerin başarı durumları, öğrencilerin nelere ilgi duyduğunu analiz ederek bir eee beseri bilim uygulaması gerçekleştiriyorsunuz.

daha somut, daha tarihle, coğrafyayla, kültürle ilgili bir proje düşünürsek müzelerin arşivlerinin hazırlanması, görsel eee sanal ikiz projelerinin oluşturulması bir dijital eee beseri proje midir?

Kesinlikle sanal müzeler, sanal sergiler, sanal bienaller eee bu anlamda düşünülebilir. İçerik üretimi ve yayıncılık keza bir eee beseri bilim uygulaması mıdır? Evet. Buradaki eee stratejilerin belirlenmesi, yayinevlerinin hazırlayacakları içerikler, editörlerin metinleri nasıl

eee değiştirecekleri, kelimelerin nasıl eee düzeltileceği gibi kavramların hepsi aslında birer beşeri bilim uygulaması olarak düşünülmekte. E o halde yapay zekada bunları yapabilir mi? Yapabilir. Yapabilmesi için de neye ihtiyaç var? bizim şimdilik konuşduğumuz ve birazdan daha da açmaya çalışacağım, eee, adımlara ihtiyacı var. Veri görselleştirme, e-ticaret gibi farklı örnekleri de buraya ekleyebilir miyiz? Ekleyebiliriz. Şimdi mini bir tarihçe ile devam etmek istiyorum. Burada dijital beşeri bilimlerin aslında başlangıcını ya da humanities'in başlangıcına kadar götürmek mümkün. Ama dijitalleştirerek bence burada bizim en temel adımımız ve eee ilk karımıza çıkan da Amerikan Edebiyat Birliği'nin 1960'lardaki bir projesi. Proje çok edebi bir amaca hizmet ediyor. Diyor ki, "Klasik edebiyat metinlerini acaba bilgisayar ortamında analiz edebilir miyiz?" Yani aslında başlangıç dijital beşeri bilimlerin biraz daha edebiyat ile ortaya çıkıyor. Yapay zeka ile tanışmada 1960'lardaki gene bir doğal dil işleme projesi Eliza adındaki bir program. Belki gene bahsi geçmiştir. Burada yinelemiş olalım. Doğal dil eee neydi? Doğal dil işlemi dile ait unsurların matematiksel modellerle kullanılarak bir çıktı üretilmesi bir chatbot ama çok kural tabanlı bir chatbot. Sizin yazmış olduğunuz prompta ne yapıyor aslında biraz devrik cümlelerle ya da eee aynı ifadeleri tekrar ederek cevap vermeye çalışan bir chatbot. Zannedersem internette de bunun klonları var. internette Eliza chatbot diye aratırsanız eee bulabilirsiniz ve yol haritası. Chatbotlar şimdilik birazdan soru soracağım. Bir yapay zeka uygulaması mı? Evet ama yapay zeka uygulamasının da bir tık üstüne geçmeye başladı. Nasıl? Şöyle ki CNILay öncesinde bir doğal dil işleme problemi olan chatbot artık psikoloji gibi, kültür gibi, beşeri bilimler gibi unsurlarla sadece bir soru cevap değil, sizin istedığınız, sizin eee hedeflediğiniz cevaba yönelik ne yapabiliyor? karakterlere de bürünebiliyor. Yani o günkü ruh halinize eee göre, o günkü bekłentilerinize göre farklı stiller, farklı personalar ne yapabiliyorsunuz? Vurgulayabiliyorsunuz. Yapay zeka iletişiminin de bir dili oluşturma başladı mı? Kesinlikle belki bu konuya ilgili de eee eğitimler olması gerekecek önümüzdeki zamanlarda. Yani yapay zeka iletişimini nedir? Yapay zeka iletişimini nasıl modelleyeceğiz? Neler

gereksinim duymaktayız? Bu açıdan gene beşeri bilimler karşımıza çıkacak. Milanyum öncesinde tam 2000'lere gelmeden önce birtüm standartlar aslında konulmaya başlıyor. Çünkü diyorlar ki artık metin dediğimizde bu metinler eee klasik basılı kağıtlarda değil dijital ortamlardaki kodeklerle hazırlanmaya başlayacak. Eee işte İngilizce için, Rusça için, eee Japonca için, Türkçe için ne yapılıyor? standartlar geliştiriliyor. Eee, XML işaretleme dili dediğimiz hala da kullanılan standart ortaya çıkıyor ve bu aslında bir hazırlık. beşeri bilimlerdeki hedef bir eee metnin bilgisayar ortamında kullanılabilmesi ve bununla ilgili hesaplamalar yapılabilmesi. Yani Milenyum öncesinde tam anlamıyla bir hesaplamaya yönelik çalışma adımları var ama çok da istenilen kılavuzda değil arkadaşlar. Ne zamana kadar? 2004'te önemli bir çalışma, önemli bir kaynak ortaya çıkıyor. Eee, dijital beşeri bilimlerin bir rehberi adı altında. öncesinde sadece gene edebiyat, yazın veya eee metinler üzerinde dönen eee beşeri bilimler bu yayın sonrasında diğer unsurlara da görsel, eşitsel ifadelerle de kullanılabileceğine yönelik adımları hazırlıyor. Çünkü digital humanities, dijital beşeri bilimler bu kaynak öncesinde daha çok beşeri bilimlerin hesaplanması kavramının eee önüne geçmeye başlıyor. Ve bu itici güç, bu kaynakla birlikte malzemeler bizim elimizdeki yazılı eee basındaki hem metinler hem de görseller ne yapılmaya başlıyor? sayısallaştırılmaya yani eee JPEG gibi, BitMap gibi resimlerle eee saklanılmamaya başlıyor. Bugün baktığımızda birçok eee gazete eee yazılı basındaki gazete geçmiş yıllarda arşivlerini dijital ortamlara taşımaya başladı. Neden? Bu da aslında bir gene beşeri bilim projesi. Düşünün ki 1970'lerde yayınlanmış bir gazeteyi ne yapabiliyorsunuz? Artık eğer ki aboneliğiniz varsa ki bazıları aboneliği ücretsiz de yapabiliyor. Orada girip 1970 yılının 8 Ocak günündeki manşetin ne olduğunu bakabiliyorsunuz. Bu önemli mi? Kesinlikle yapay zeka için önemli mi? Çok çok daha önemli. 2010'a geldiğimizde ise çok önemli bir isim Franco Moretti. Eee Stanford Üniversitesi'ndeki isim itibariyle de çok enteresan. edebiyat laboratuvarını kuruyor. Yani edebiyat dediğimiz ifade değil mi? Biraz daha sosyal bilimlere, beşeri bilimlere ait bir kavramken yanına laboratuvar dediğimizde biraz daha mühendislik,

biraz daha fen bilimlerine ait. İkisi farklı uçlarda, farklı kutuplarda yer alan iki kavram tek bir eee unsur olarak

karşımıza çıkıyor. Ve yazmış olduğu da önemli bir daha doğrusu kendisinin ortaya çıkardığı bir kavram var. Listed

reading. Uzak okuma ne demek hocam? Uzak okuma. Şimdi baktığımızda okumayı anladık. Metinleri yapay zeka okuyor. Bizler de okuyoruz ama şimdi uzak okuma dediğimizde ne anlamalıyız? Biraz

açalım. Çok böyle tanımlarla vakit kaybetmek istemiyorum ama zannedersem bu önemli bir kavram. yakın okuma ya da

uzak okuma dediğimizde uzak okuma biraz daha genel eğilimleri

keşfetmeye çalışıyor. Yani sizin elinizde diyelim ki 1950'den 1990'a

kadar 40 yıllık bir basın arşivi var. Bu 40 yıl çok uzun bir süre ama 10 yıl

bazındaki genel eğilimleri bana söyleyebilir misin? Her 10 yılda ne olmuş? Dünyada, Türkiye'de, İstanbul'da,

eee, Kadıköy'de acaba ne gibi haberler ortaya çıkmış? Çok sayıda metin bize

aslında toplu olarak bir trend verebilir. Yakın okuma ise bu eğilimleri daha

derinlemesine açmaya başlıyor. Diyor ki, "Evet, bir eğilim var. Eee, basında eee,

ne olmuş? işte 2020 eee 5 itibariyle eee

şu şu olaylar olmaya başladı. 2025 yılındaki bu olaylar öncesinde bu

olaylar olmaya başladı şeklinde birtüm derinlemesine açıklamalar karşımıza

çıkıyor. Ve bu yakın okuma bizim uzak okumadan

daha eee detaylı bilgilere ulaşmamıza imkan

tanıယacak. sorular. Burada benim gene sormak istediğim

acıklaması tabii biraz vakit alabilir. Eee, bununla ilgili belki çok daha detaylı bir ders bile yapılabilir.

Edebiyatta sembolizmi nasıl açıklayabiliriz? Yani hepimizin eee

lisede eee edebiyat dersinde eee karşımıza çıkan sembolizm akımı ya da

naturalizm, romantizm akımı dediğimizde bunu açıklayabilmek için tarihsel

metinleri kullanmaktayız. Ama yapay zeka bunu nasıl açıklayabilir? Nasıl inceleyebilir? Nasıl

sayısallaştırabilir? ya da bir edebi benzerlik dediğimizde A metnin

semboleme, B metnin naturalizme, C metnin de romantizme ait olduğunu

ölçmek mümkün mü? Bunlar şu anda çalışılan üzerinde gerçekten kıymetli

araştırma yapılan başlıklardan bazıları. Mimariden biraz edebiyata geçtik. Onu

değişti gibi ama aslında hep aynı eee yol üzerinde ilerliyoruz. Çünkü beşeri bilimlerin içerisindeki problemlerde bizim kullandığımız ölçütler birazdan sizler de göreceksiniz aynı şekilde sayısallaştırılıyor arkadaşlar. Yani dört farklı ifade olduğunu söylemiştim. Metin demiştik, ses demiştik, görsel demiştik ve video demiştik. Bakın dör modalite. Ve bu dört modalite içerisindeki yapı taşlarında birbirine benzeyen neler var? Öğeler var. Yakın okumayı biraz daha açalım. Yakın okumada bir metnin dili, anlam katmanları, üslubu ve yapısını ayrıntılı biçimde incelemeye ilişkin neler var? Adımlar var. E metin varsa tabii ki edebiyat var, felsefe var, tarih var, coğrafya var, sosyoloji var. Felsefeye ilişkili eee tarih var. Eee, biz bunu kullanarak, bunları kullanarak satır satır hatta kelime kelime analiz yapabiliriz. Nitel bir yöntem. Kullandığı adımlar Cen EA için, üretken yapay zeka için neden önemli? Şöyle ki belki bunu ilk sizle paylaştığında akınıza şu gelmiş olabilir. Hocam sadece edebiyat meraklı mı ya da bizler burada edebiyata meraklıyız. Onun için mi bu konuyu bize eee gösteriyorsun? Hayır. Benim buradaki eee yakın okumadan kastım üretken yapay zekadaki semantik anlamsal bağlantıları oluşturabilmek. kavram graflarına ulaşabilmek. Bu kavram grafları ile bakın kelime seçimi, mecazlar, metaforlar, anlatıcı ve bakış açısı, üslup ve ton, retorik, temalar ve motifler, daha da önemlisi tarihsel ve kültürel bağlamı çözmeye çalışacağım. Yani bugün eee muhtemelen Levent hocam ve diğer eee derslerde de bahsi geçmiştir. Modernik kavramı dediğimizde 18. yüzyıldaki modernlik kavramı ile 20. yüzyıldaki modernlik kavramını nasıl açabilirsiniz? Çünkü orada bir bağlam var. Orada bir korpus var. Ve o korpusu, o bağlamı açarken de arka tarafta o metni hazırlayan yazarın bir niyeti, bir intenti, bir yorumu var arkadaşlar. Sizin burada bahsettiğimiz beşeri bilimlerle eee bir insan olarak yorumunuz ne yapacak? Yapay zekayı destekleyecek. Öyle ki gene iki tane önemli ismi buraya koymak istedim. Tabii bu konu belki çok daha uzun uzun tartışılabılır. Biri St.BF, öbürü de Prus. İkisi de Fransız edebiyatındaki önemli isimlerden biri. Stbff eee herhalde edebiyat kritiğinin

ilk eee kurucularından biri. Eee 20 19. yüzyılda ilk edebiyat kritiğini ortaya çıkaran isimlerden biri. Prus da buna karşı. Neden karşı?

Kısaca şöyle özetleyelim. Sent diyor ki, eee, bir edebiyat, eee, metnini okuduğunuzda aslında bunun arka planında yazarı besleyen unsurları da göz önünde bulundurmanız lazım. Prosta da diyor ki, "Hayır, yazarın kendi karakterinden veya kendi eee, hayatından bağımsız bir şekilde de edebiyat ne yapılabilir? yapılabilir. Öyle ki bu iki zıt kutup aslında bizim edebi eleştirimizi ne yapıyor? Moderniteye, modernlige taşıyor. Ve ne için önemli? Şu anda yapay zekanın bir metin kritiği yapabilmesi için aslında bizler bu iki doktrinden faydalananabiliyoruz.

Nasıl faydalaniyoruz hocam? Yani şu anda bizim bunun nasıl yaptığını bir formül olarak gösterebilir misin? Az önce
değindiğim bu graf haritaları ve semantik ilişkiler vardı arkadaşlar.

Bakın bunu ben yapay zekaya yaptırdım. Dedim ki bana Stb'ün ve Marcel Brust'un yaklaşımalarını promtu biraz tabii zenginleştirdim. Dedim ki yazar eser ilişkisi, biyografinin rolü, sanatçı kimliği, okurun konumu, anlamın kaynağı bazında iki farklı doktrini karşılaştırabilir misin? Uzun uzun tabii eee bakmayacağız.

Sadece burada 2i ü tanesi benim gözüme çok e önemli geldiği için sizlerle paylaşacağım. Bakın eleştirmenin görevi
Stb'e göre yazarın yaşamını, çevresini ve alışkanlıklarını incelemek iken Bruce
diyor ki aslında metnindeki estetik ve zihinsel dünyayı anlamak daha önemlidir.
O halde diyelim ki 20. yüzyıla ait bir edebi eser aldınız. Ne olsun? Kamu olsun
veya Sarturre olsun. Dedik ki bunu Prus'a göre eleştirebilir misin? Ya da
Sent'e göre eleştirir misin dediğimizde yapay zeka yaptırıyorum bunu. Kitabı yükledim, metni
yükledim. Bruce'un bakış
açısıyla ve Sent'ün bakış açısından ne yapacak? Metni eleştirebilecek.
Burası neresiydi? Daha henüz tabii şu anda bir 45 dakika oldu. Yakın okumaydı.
Geldik uzak okumaya. Zaten uzak okumayı bizim karşımıza çıkaran kimdi? Franco
Morettiymi. Çünkü yakın okuma zaten bizim bildiğimiz nitel bir yaklaşımıdı.
Uzak okuma ise ne yapacak? Çok sayıda metni. Yani siz diyeceksiniz ki Balza'ın
bütün eserlerini ele alırsan. Balzak çok verimli bir yazar. Zannederse 90 tane
romanı vardı. Tam şimdî sayısını hatırlayamıyorum. Eee biz onu bir çalışmamızı

incelemiştir. E insanlık komedyası adı altında bir eee başlıkta topluyor bütün eserlerini. Diyelim ki Balza'ın yazmış olduğu bu insanlık komedyasını istatistiksel olarak inceleyebilir miyiz? Kavr Franco Moretti tarafından ortaya atılıyor. Dedik ki yüzlerce hatta binlerce milyonlarca metni analiz edebileceğiz. Metinler sayısal zaten. Sayısal olmak zorunda. Yani bazen 19. yüzyılda yazdığı kitabı ben kalkıp ne yapamam? Eee, tek tek inceleyemem. Dijitalleştirmem lazım. PDF gibi, text gibi, Word gibi bir formata dönüştürmem lazım. Bunu aldım. aldıktan sonra dijital yöntemleri kullanarak kelime sıklığı gibi, konu modelleme gibi, ağ analizi gibi ya da zaman içerisindeki değişim grafiklerini kullanarak yani acaba Balzak kariyerine ilk başladığında hangi eee bağlaçları daha sık kullanıyordu? Yaşlandıka kullanıldığı bağlaçlar hangileriydi? Şimdi hocam niye böyle bir şey söyledin? Yani bağlaç dediğimiz şey zaten bir dilde ki en temel eee dil bilgisi elemanlarından biridir. Ama üslup değerlendirmek arkadaşlar. Yani kişilerin kullandığı diller zaman içerisinde değişebiliyor. Neden? Çünkü insan dediğimiz eee yapı, insan dediğimiz metni besleyen yazar ne yapabiliyor? Kültürden etkilenebiliyor. E beşeri bilimler de kültürden etkilenecekse hangi kelimelerin ne sıklıkla kullanıldığı, hangi temaların ön plana çıktığı, hangi türlerin daha eee baskın olduğu bizim burada tartıştığımız eee zamansal ve mekansal beşeri bilimleri de besleyen en temel eee yapı taşı olacak. O halde sunuma başlarken gen AI plus dediğim şey aslında doğal dil işleme midir? Değil. Doğal dil işleme artı dijital beşeri bilimler midir? Bence buna yakın. Tabii bunu tartışmak lazım. Burada farklı konular da devreye giriyor ama uzak okuma burada belki bir kısa yol olacak. Çünkü gen AI art dediğimizde uzak okuma sanki eee bir sonraki adıma bizi taşımak için eee bir kısa yol olarak düşünülebilir. Metin dışındaki yapılarda hocam bunu nasıl yapabiliriz? Çünkü senin burada bize anlattığın biraz daha edebiyatla alakalıydı ama hani yukarıda mimari ile başladın. mimarideki eee kritiği nasıl yapacağız ya da felsefedeki kritiği nasıl yapacağız ya da bunların dışında ses, resim ve videoda uzak okuma nasıl yapılıyor? Onları da şimdilik biraz açmaya çalışalım. vaktimiz el verdiği ölçüde. Çünkü tekrar

ediyorum bunların hepsi aslında tek başına birer başlık, tek başına bir eee
ders olabilir. İnsani, beşeri bilimler, sosyal bilimler, kültürel bilimler,
edebiyat bilimleri bakım hepsi dijital olarak bir bilim adı altında ne
yapılıyor? toplanmaya başlıyor. Bizim edebiyat dediğimiz, hukuk dediğimiz, retik dediğimiz
insanı, kültürü ve medeniyeti aslında tanımlayan her bir başlık yapay zekayı,
üretken yapay zekayı besleyecek olan veri setlerine dönüşmeye başlıyor.
Peki bu evrimde yani AI, Cen AI evriminde yapay zeka metni nasıl okudu?
var olan basılı olan metni aldık, tarattık.

OR'dan geçirdik. Bir PDF'e, bir Word'e eee dönüştürdük.
Ne anladı ve nasıl anladı? Burada dil bilgisi içerisindeki leksikal,
morfolojik ve semantik adımlarla nasıl ki bağlaçlar, nasıl ki edatlar, nasıl ki
fiiller var. Bizim prompttu nasıl anlıyorsa aynı şekilde edebiyat metnini
de anladı. Peki ne tahmin edebilir? Esas soru burada. İşte bizim de merak
ettiğimiz demin sent kritiğini yapar mısın ya da pura göre kritiğini yapar
mısın dediğimde aslında ben buraya ulaşmak istiyorum. Çünkü ilk ü adım zaten çözülmüş olarak
düşünüyoruz. Ama
ne tahmin edebilir? Aslında bizim ne ile beslediğimizle alakalı. Yani siz prosta
göre biraz daha fazla eğitirseniz ne yapacak? Yapay zeka biraz daha pruvari
eleştirmeye başlayacak. Ya da felsefi akımlar içerisinde bir sınıf
dengesizliği varsa ne yapabilir? Eee, antik Yunan felsefesine göre değil de
biraz daha varoluşsal felsefi akımlara göre ne yapabilir? Yorumlayabilir. Çünkü
birazdan ona geleceğim. Hatta geldik de dör tane farklı isim. Yine e hepimizin
su anda karşımıza gelen Spinoza, Hegel, Huntington ve Fukuyama.
Sorum da enteresan. Hepimizin su anda eee meraklısı çeken siyaset ve siyaset
felsefesi. Dijital beşeri bilim açısından diyorum ki acaba bu dört tane
farklı isme göre eğittiğimiz bir yapay zeka veya bir
persona ya bir eee siyaset problemi verdiğimdede eee nasıl bir karar verici
rolünü üstlenecektir? Burada tabii yapay zeka iletişimini ve
dijital beşeri bilimlerin bağıntısının ne kadar önemli olduğunu yine fark ediyoruz. Hazırladığım
model burası
biraz belki okunması zor olabilir arkadaşlar ama mümkün olduğu kadar ben
bunu büyütme de büyütmeye de çalışıyorum biraz. Fontları büyütmeye çalışıyorum.

Hegel'e göre hatta Web'i de ekledim burada. Weber'i de görmektesiniz.

Şimdi tarih felsefesi, sosyoloji, siyaset teorisi ve uluslararası ilişkiler alanında dört farklı isim içerisinde çatışmanın kaynağı Hegel'e göre diyalektik ön plandayken eee Weber'e göre değer çatışmaları ve anlam krizlerinin ön planda olduğunu söylüyor.

Hukuyama ideolojik çatışmaların sona ermesi gerektiğini söylüyor. Huntington'da ise kültürel ve medeniyet

farkları olduğunu söylüyor. Kültür ve medeniyeti sorgulattığımızda

Hegel'e göre ikincil, Weber'e göre önemli ama belirleyici değil. Fukuyama'ya göre evrensel değerler ön

planda. Huntington'a göre temel belirleyici unsur. O halde biz demin edebiyat kritiği yaparken şu anda siyaset felsefesinin eee dört farklı

isme göre yorumlamasını yapmaya başladık. Y düşünün ki bu dör tane farklı person 4 tane farklı person

eee onu ben de kaldırırmaya çalıştım. Zannedersem bir sorun oldu ama şimdî galiba kalktı. Evet ben teşekkür ederim. Daha iyi gözüküyor değil mi şu anda? Süper.

Gelecek öngörüsü belki burada en enteresan olan. Hegel'e göre tarihi tamamlıyor. Weber anlam krizini

derinleştiriyor. Fukuyama büyük ideolojik çalış çatışmaları bitiriyor.

Huntington ise medeniyetlerarası çatışmaları arttırıyor.

Tabii burada gene bizim söylememiz gereken buradaki eğitilecek olan model

ne yaptı? bu düşünce tarzıyla beslenen

metinlerle bu kararı verdi. Yani sıfırdan bir gen AI eee yazmak mümkün

değil. Sizler burada var olan düşünce metinlerini kullanarak eğittiniz ve

bunları kullanarak bir karar vermeye çalışınız. Az önce sorduğum soru da

buydu. Metin ötesine geçmek için yani resim, ses ve videoya müdahale etmek

istediğimizde eee yani diyelim ki

ne olsun? Mimariyi felsefi düşünce tarzı ile yorumlamak istersek hem mimari

resimler eee az önceki eee mimari akımları vardı. Bunları aldık. Dedik ki

dör tane felsefi düşünceye göre yorumlayabilir miyiz? Yapılabilir mi?

Kesinlikle yapılabilir. Multimodal bir eleştiri ile ya da sanat akımlarını değil mi? Farklı neler var? Empresyonizm

var. Eee, eee, kübizm var. Bunları aldık. Eee, o
bakış açısıyla eee, resimleri, ressamları yorumlayabilir miyiz?
yapılabilir. Bunlar için de gene çok boyutlu düşünmek gerekiyor.
Zaten biraz da oraya doğru geçmeye çalışıyorum. Bu son yarımd saat 40 dakikada ses, resim için,
video için
beşeri bilimler. Şimdi iki tane enteresan soru. Eee bugün belki farklı
farklı şeyler konuştu. konular dağılıyor ama aslında amaç size biraz
daha beşeri bilimlerin ne kadar spektrumunun geniş olduğunu gösterebilmek. Napolyon
dönemindeki
ampir stili aldık. Dedi ki bunu 16. Louis dönemi ile karşılaştırmaya
çalışıyorum. Bu e farkı eee masa koltuk
takımını nasıl ayırt edebiliriz ya da bir odayı nasıl dekore edeceğiz? Yani
antika meraklısı değilsek çok da aslında garip sorular olarak düşünebilirsiniz
ama ilk eee sunuma başlarken gösterdiğim o eee kolon mimarisiyle aslında aynı
mantıkta ilerleyen görseller. Neden? Prompt ile görsel bağlantı kurmak için
sizin burada Napolyon dönemine ilişkin mobilyaları ya da 16. yüzyılda 16 L 16
Lui'nin koltuk takımına ihtiyacınız var. Yani bunla ilişkin görsellere
ihtiyacınız var. Nasıl ki cami, nasıl ki eee bazilikaya ilişkin görsellere
ihtiyacınız varsa bunları kullanacaksınız. Neden? Çünkü tarihi bir film setini kurmak aslında çok
daha
ciddi bir maliyete sahip. Ama şu andaki video elemlerle sizler ne
yapabiliyorsunuz? klipler hazırlayabiliyorsunuz. E o halde ben bir Napolyon dönemi eee
filmi çekmek istiyorsam değil mi? En son bir Napolyon filmi çekilmişti. Güzeldi bir filmdi. Eee
belki onu da eee sunum
sonunda tartışırız. Eee bu filmle ilişkili bir eee devam ya
da o filme ilişkin bir alternatif çekmek istiyorsanız yapay zekayla çekebilir misiniz? nasıl bir film
seti
hazırlayarak eee Napolyon'un Waterl öncesindeki o 100 gününü eee
filmlestirebilirsiniz. Ya da biraz daha biz şeye gelelim. Türk edebiyatına gelelim.
Reşat Dun benim de sevdigim Anadolu notları. 1930'lari eee Anadolu'sunu
anlatan oldukça güzel iki cittik bir kitap. Eee içerisinde de eee yapmış
olduğu Reşsat Nuri'nin seyahatlara ilişkin neler var? bilgiler var. Acaba
bu metni kullanarak bizler 1930'lar eee Konya'sındaki,

Kırşehirindeki, Sivas'ındaki otel odasının nasıl olması gerektiğine ilişkin ayrıntıları görselleştirebilir miyiz? Ulaşım nasıldı? Kullanılan dil nasıldı? Yani siz bir otel görevlisiyle konuşurken hangi eee cümle yapılarını kullanmaktayınız?

Ne yaptı? Bakın problem tarihsel bir problem aslında. Bir sosyolojik problem, bir günlük yaşam problemi ama bunu besleyecek olan öğeler bize edebiyat kaynaklarından gelmekte. Gene belki biraz da enteresan komik bir eee örnek olacak. Şimdi aşkını memnun hepimizin değil mi? Her sene tekrarı da oluyor. İlk zannedersem eee 1899'da Ali Siya bunu eee Servetti Fünun'da eee yayınıyor. Sonra kaç baskı yaptı emin değilim. Belki iki kere Osmanlıca sonrasında defalarca da eee Latin harfleriyle basıldı. Ama ilk herhalde dizileştirilmesi 1970'ler TRT'de. Sonra aradan 40 yıl geçiyor ve 2010'da meşhur Aşk-ı Memnu dizisi bir adaptasyonu yapılıyor aslında. Bakın yani 1970'teki orijinal

Aşk-ı Memnu 2010'daki ise eee günlük eee günüümüze adapte edilmiş bir aşkını memnunundan bahsediyoruz. Şimdi sorum şu. 2030'da size eee hatta belki 2030'u bile beklemeyebiliriz. 2026'da sizler aşk memnunu yapay zeka ile çekmek isteseniz nasıl çekebilirsiniz? Yani sadece prompt yazmaktan ibaret olmadığını zannedersem artık biraz fark etmeye başladık. Yani o metni besleyecek olan görseller eee aşk-ı meknunun orijinal hali mi yoksa bir adaptasyonunun mu olacağına ilişkin öğelerle beslenmesi gerekiyor. Bir başka problem edebi çeviri. Oldukça zor bir problem. Bunu eee belki daha önceki eğitimlerde eee bir araya geldiğimiz katılımcılar hatırlayacaktır. Bunu daha önceki örneklerde de vermiştim. Edebi çeviri olarak eee yüzyüklerin efendisinde Çığda Merkal oldukça başarılı bir eee çevirmen. Eee burada yapmış olduğu çevirileri eee az sonra yapay zekanın nasıl çevirdiğini de sizlerle paylaşacağım. Kendisinin Instagram profilini de buraya koymaya çalıştım. Zannedersem eee bu konuda farklı eğitimler de veriyor. Şimdi 2001 miydi ilk çevirisini? Galiba Metis'ten çıkmıştı. Geldim dedim ki eee yüzyüklerin efendisindeki kullanılan kavramların 2022'de yaptım bunu ilk e denemesini. Google çeviri daha henüz GPT olmadan önce Bing'te ve

Yandex'te yaptığıni bakın. Prancing pony. E sıçrayan midilli,
zıplayan midilli, zıplayan midilli. Ama şeye baktığımızda
burada bazlarına baktığımızda çevirisinin verilmediğini görmektesiniz.

Yani Merkwood, Merkwood, Merkwood, Merkwood. Halbuki Merkwood neydi? Kuyut
orman. Yani Çiğdem Hanım burada kuyut ormanı olarak çevirdiği bu kavramın maalesef
tane önemli çeviri motorunda ne yapılamadığını çevrilemediğini
görmekteyiz. Ya da begent dediğimizde begent nasıl çevrilmiş? Çıkin çıkmazı
değil mi? Bu da eee galiba birinci kitapta vardı. Eee torba sonu, torba
sonu ve çanta sonu olarak çevrildiğini görmekteyiz.

2024'te ve 2026'ya geldiğimizde ise bakın 2024'te hala çanta ucu olarak GPT
bunu çeviriyor. Bendi 2026 yani bu sunumu hazırlarken denemiştim. Hala
torba dibi olarak çevirdiğini görmekteyiz. Hatta bana da diyor ki bunu hangi
yayinevi çevirisine göre yaptığında sana tek belirtebilirim. Maalesef burada
benim istediğimi karşılamadığını da görmektesiniz. Yani Helms Deep Helm
geçidi olarak ne yapmış? Çevirmeye çalışmış. Peki bu çeviri gene dijital beşeri
bilimler açısından önemli mi? Kesinlikle arkadaşlar. Çünkü burada eee
medeniyet dediğimiz hümenities kavramının da çok dilli olduğunu
unutmamak gerekiyor. Az sonra eee hep az sonra az sonra diyorum ama tabii burada
muhtemelen bazılarını da yapamayacağız ama burada belki bir altın çizmeye fayda var. Yani bir
eee coğrafyada

konuşulan farklı farklı diller ya da kültürler varsa onlardan beslenen bir yapı varsa sizin buradaki
eee

yapacağınız çeviriler ne yapılması lazım? Yerelleştirilmesi lazım. O
kültüre göre eee ele alınması lazım. Eee, burada Çiğdem Hanım'ın yaptığı gerçekten zor bir
şeydi. Eee, ama çok da

başarılı, çok da popülerlik kazanan bir çeviri oldu. Dolayısıyla eee, bizim gene
burada yapay zekada ideal bir çevirmen, ideal bir tercuman
arayışının çok da mümkün olmadığını söylüyor. 2024 yılında yayınlanmış bir
makale. Eee, neyi yaptı? Bu çalışmada gene Prus'un eee ilk eserinin yapay zeka
GPT4 ile çevirisini yapmaya çalışmış. Eee ve soruda acaba AI kullanılırsa
çeviride neler kaybedilebilir? Eee bu kolay bir iş mi? Kesinlikle
değil. Yapay zekanın ben ileride de eee bir tercumanın yerini alacağına emin

değilim. Evet. bir destek unsuru olacak. Ama bakın buradaki bu yerelleştirme konuları aslında bizim eee kültürel beğenilerimizle de alakalı. Yani kuyu torman dediğimizde, çıkış çıkmaz dediğimizde bu kelimeler sadece kulağa hoş geldiği ya da beğendigimiz için değil biraz bizim kültürümüze yakın olması gerekiği için eee beğeniliyor.

Buraları atlayayım biraz. Eee ilerleyelim. Mini soru. İstanbul Türküsü nedir? Şimdi türkü dediğimiz kavram ile İstanbul kavramı aslında çok da yakın gibi gözükmese de hepimizin karşısına çıkan bu katibim türküsü aslında bizim bildiğimiz bir kavram. Soruyu sorarsak İstanbul Türkü seçim

muhtemelen yapay zeka bize diyecek ki Orhan Veli'nin bir şiiri değil mi? En çok aklımıza gelen Orhan Veli'nin Rumeli

Hisarına oturmuşum. eee gibi bir şiiri gelecek. Ama aslında İstanbul Türküsünün Wik'den tıklarsanız İstanbul Türkülerinin değişik farklı farklı kategorilerdeki bir listesi var. Sorumda acaba bu türküler yapay zeka sadece sese ait sayisal paternler neler bunlar hocam? ritim gibi, ton gibi, perde gibi, makam gibi, sese ait, müziğe ait biçimleri kullanarak mı inceleyecek? İstanbul türküsü nedirin cevabı? Yani sorumuz İstanbul Türküsü nedir? Çok basit bir soru. Prompt. Ya da bu eee türkülerin, melodilerin eee beşeri bilimlerdeki karşılığını bulmak için daha derinlemesini mi düşünmeliyiz? Yani acaba İstanbul türkülerindeki kelime tercihleri neler? Makam tercihlerini nasıl ifade edebiliyoruz? Hani az önce bahsettiğim çok kültürlük

dediğimizde değil mi? Yeni Türkünün Yedile eee türküsü aslında eee Rembetiko müziğyle de birebir örtüşen bir yapı. Yani sizler burada çok kültürlü düşündüğümüzde ne yapacağız? Eee, sadece

Türkçe değil, Yunanca olan kavamlara da, Yunanca olan, eee, kelimelede de geçiş yapmanız lazım. Ya da Ahmet Rasim, gene çok önemli bir isim. Ahmet Rasim Türk edebiyatındaki dev isimlerden biri. Tatös Efendi ile meşhur dostluğu var. Hepimizin de belki eee, beğenerek dinlediği bu akşam Gün Batarken Gel eee, şarkısını aldık. Dedik ki acaba Ahmetend Ahmet Rasim Efendi ile Tatöse Efendi'in bu dostuya ortaya çıkan bu eee şarkı neden beğenildi? Sadece eee

makam olarak mı yoksa kelimelerin de burada arka planda bir gücü var mı? Yani hep sorguladığımız tabii yapay zekaya bağlamaya çalışıyorum. Bu tercihler, bu tekrarlar, seçimler bizim daha başarılı, daha ideal bir yapay zekayı tasarlama da ne kadar katkı sunabilir? Üç tane farklı da kitabı var. Burada da aslında çok farklı kitabı var ama bu üç kitabını ben gerçekten seviyorum. Eşal Zaman, muharir şair, Edip ve Muharir

Buya çünkü İstanbul hayatı, İstanbul kültürüne ilişkin çok eee farklı unsurları içinde barındırmakta ve eee Goygoya da ilgili enteresan bir eee şeyi vardı. Eee bir bölümü vardı. Ben Ahmet Rasim'deki bu goygoyu aldım. Dedim ki goygoy yapmak nedir? Bana bir açıklar misin? eee dedi ki ciddiyesizce konuşmak, boş muhabbet etmek, dalga geçmek gibi karşılıklar var. Kökenini sordduğumda Ahmet Rasim'deki karşılığın aslında aynısını bana verdi. Çünkü goygoculuk daha çok eee Muharrem ayında

ya da Ramazan ayında eee sokaklarda eee gezen kişilerin yapmış olduğu seslerle alakalıdır. Ve doğru eğitildiği için bana şunu da söylüyor. diyor ki goygoy kelimesi aslında bir anlam eee değişmesine, translation'ına eee evriliyor. Çünkü var olan goygoy anlamı şu anda günümüzde bir yanlış arkadaşlık dediğimiz false friend olarak kullanılıyor. Galataat sözlükleri gene aslında diğer dillerde eee özellikle İngilizcede ve Fransızcada çok kullandığımız ama Türkçede biraz eee göz ardı ettiğimiz

sözlükler. Cognites ya false friends'ler. Galatati meşhure. Bunu yapay zekada eğiterek ne yapabiliriz? kelimelerin geçmişte nasıl kullanıldığı, günümüzde ne gibi anamlara evrildiğine ilişkin birtüm detaylar bulunabilir.

Hatta Türkçenin doğal dil işlemektedeki neden zor sorusunun yanıtları da burada geliyor. ilk 180'da Aşır Efendi'nin eee yayınlamış olduğu bu Osmanlıca kaynaktaki e açıklamalar. Yani günümüzde de sayısal olarak bunu eee belirten kaynaklar var mı? Var. Ama eee yapay zekada ne kadar incelediği, Türkçe için ne kadar incelediği konusunu eee biraz tabii ki sorgulamak lazım. Şimdi buraları gene atlayalım. Problemimiz de şu aslında. Buraya bağlamak istedim. İngilizce dışında diğer dillerde beseri bilimlerdeki sayısallaştırmanın maalesef bu tabii

Türkçe için değil bakın eee aynı problem Fransızca için de var arkadaşlar. Eee Arapça için de var. Eee Japonca için de var. Sayısallaştırma hızı İngilizcenin gerisinde kalıyor. Ya çok yavaş ya da yetersiz. Çünkü eee gazeteler dediğimiz yani 1930'lara ait dergiler, 1930'lara ait eee gazeteler dediğimizde bunlar kütüphanelerde var ama dijital ortamda hala eee taratılmış versiyonlarının olmadığını görmekteyiz. ve yapay zeka ya da Cen Eay'ı, dijital beseri bilimindeki karşılıkları hem zamana hem de mekana göre eğitemezsek bizim konuştuğumuz bu çok biçimli multimodel sözlüklerde elde etmemiz mümkün değil. Az önce Ahmet Rasim'i vermiştim. Ahmet Rasim sonrasında Sermet Muhtar Aluz, Mithat Cemal Kunt, Salah Birsel, yakın zamanda kaybettigimiz Selim İleri gibi. Eee hem İstanbul hem eee günümüz eee eee İstanbul'a ait ögeleri hem tarihte hem de günümüzdeki eee 20. yüzyıla ait eee öveleri, kültür hayatını besleyen unsurları yapay zekayı bizim anlatmamız için bu kaynaklara, bu yazarlara ihtiyacımız var. Peki şimdi multimodel örneklerle geçelim.

Burada da bırakmaya çalışacağım. Bir 15-20 dakika sonra eee soruları eee sorularımızı alabiliriz. Multimodal örneklerde biraz daha günümüze geleceğim. Tarihten artık daha günümüze geliyorum. 2013'te yapılmış oldukça başarılı bir reklam filmi Dove Real Beauty Sketch. Eee, bu reklam kampanyası gerçekten çok başarı elde ediyor. Neden başarı elde ediyor? Öncelikle kampanyaya bakmak lazım. Reklamda, reklaminde eee bir sanatçı kadınları kendilerini tanımlamasını istiyor. Diyor ki her eee reklam filmindeki videosunu internette bulabilirsiniz. 2013 DO Real Beauty Sketch diye eee açarsınız. E reklamı zannedersem hala duruyor. Önce kadınlara kendini tanımlamasını istiyor. Sonrasında da kadınlar sanatçının çizdiği portrelerle karşılaşılıyor. Sonuç kadınlar kendileriyle ilgili güzellik güzellik algılarının başta daha olumsuz olduğunu düşünüyorlar ama dışarıdan bakıldığından daha güzel olduklarını fark ediyorlar.

Ve bu hem duygusal bir etki ortaya çıkıyor hem de izleyicilerin, reklam filmini izleyencilerin eee kalbine dokunuyor. Oldukça güçlü bir eee sosyal mesaj veriyor ve hem ticari başarı sağlıyor hem de toplumsal bir tartışmayı beraberinde getiriyor. Şimdi hocam reklam kampanyasıyla beseri bilimlerin ne alakası var diyeceksiniz. Bakın,

duygusal bağlantı, sosyal mesaj, hedef kitleyle uyum, etkileyici görsel ve anlatım. Bakın buradaki bence en önemli adımlardan biri. Sizin kullandığınız görseller ve anlatım dili, retorik, ulaşmak istediğiniz eee hedef kitleye sizi taşıyacak olan altın anahtar. Yani bugün artık reklam tasarlarken de sizin beşeri bilimler kullanmanız gerekiyor. Son olarak da paylaşılabilirlik. Reklamin güçlü mesajı, sosyal medya üzerinde farklı kişilerle paylaşılması ne yapıyor? beğeniyi katlayarak arttırmıyor. İnsanlar kendi deneyimlerini paylaşarak bu kampanyayı destekliyorlar ve bu da reklamin başarısını eee sizin ulaşmak istediğiniz satış rakamlarını katlamانıza yardımcı oluyor. Peki sorum gene sormaya devam ediyorum. Bugün hep sorarak gidiyorum. Aynı sektörde başarıyı desem ki sizlere tekrar edebilmek için veya dov'un e buradaki hijyen, buradaki temizlik alanındaki sektörü alalım. Araba otomotiv sektörüne taşıyalım. Farklı bir sektörde üretemek için ne yapmanız gerekiyor? Yani yapay zekaya bunu sorsak bir fikir metin uyumluluğu nasıl olmadığı? Başarı olduğunu düşündüğünüz reklam kampanyası ile yapay zekayı nasıl eğiteceksiniz? Sadece kelime tercihleri yeterli midir? Bakın sadece kelime tercihlerinin yeterli olmadığını artık fark etmeye başladık. Yani ne kadar güzel bir yazım da kullansanız unimodal tek modlu bir kampanya, tek modlu bir tasarım yapay zekada mutlak başarıyı getirmeyecek. Ve yapay zeka ile X şirketinin reklam filmine benzeyen bir alternatif öner dediğimizde aslında reklam filminin başarısını etkileyebilecek faktörlerin çıkarılması gerekecek. şirket hakkındaki bilgi, filmin senaryosu, oyuncuları, arka plan metni, kullanılan renkler, süresi, kamera planı, geçişleri. Yani bugün aslında birçoğumuzun visual lelm dediğimizde ya da video elm dediğimizde yazdığını promptların detaylarına ulaşmaya başlıyorsunuz. Yani tersine bir mühendislik yapmaya başlıyorsunuz. Artı insan bilimlerine ait faktörlerin hangi konfigürasyonda yapay zekaya aktarılması gerektiğini cevabını arıyorsunuz. Çok biçimli veri, multimedial veri işlenmesine geçiş yapıyorsunuz. Bakın ikinci burada bağlamak istediğim konu görselli retorik. Retorik dediğimizde daha ifade, konuşma, belagat ile ilgili kavramlar varken

görsel retorikte sizin hazırladığınız görsellerdeki renkler, geçişler, uyumlar, eee, paternlerin yerleştirilmesi, birbirlerine olan yakınlığı, kontrastı, konturları gibi farklı farklı görsel özelliklere dokunmanız gerekecek. Semiotik yani burada kullandığınız acaba göz bebeği ya da göz ifadesi insanlara arka planda ne gibi düşüncelere eee canlandırıyor? Tasarladığınız ürünlerdeki renk dağılım nasıl olmalı? Logomuzda hangi renkleri kullanmalıyız? Sektörler arasında bir renk geçisi, renk farklılığı var mıdır? Yani desem ki otomotiv sektöründe, bankacılık sektöründe, inşaat sektöründeki en başarılı 50 ya da 100 adet şirketin logolarını inceleyelim ve kendimiz yeni bir şirket kuracağız. Acaba bu başarılı şirketlerin logoları ile kendimize ait bir logo tasarımlı yapabilir miyiz? Bence bize oldukça bir kolaylık sağlar. Kullanacağımız font, punta büyülüğu, renk anlamında fikir verebilir. Bana şunu sorabilirsiniz tabii. Hocam bu yapay zekayı kullanarak yaratıcılığı öldürmüyor muyuz? Eee, güzel bir soru olur. Belki sizler de şu anda cevabını yazıyorsunuz. Takip edemiyorum ama yukarıdaki uyarıyı lütfen hatırlayın. Az önce çeviri için ne demiştim? Yani çeviri asla yapay zeka bir çevirmenin, bir tercümanın yerine alamayacak. Yani burada da aynı şey var. Yani bir ressam gibi, bir heykel tıraş gibi, bir tasarımcı gibi bizim yaratıcılığımızı öldürmeyecek ama bize bir yol göstermeye başlayacak. Benim şu anda çalıştığım projelerden biri restoran başarısını ya da gastronomi başarısını beğenisini ne etkiler? Yapay zeka ile bunu nasıl hesaplayabilirim? Meşhur klasik Türk mutfağı odaklı bir beğenisi sistemi tasarlayacaksınız. Ya da Google yorumlarda şu anda çok değil mi? Herkes gittiği lokantayı beğeniyor ya da eleştiriyor. Geri bildirimlerde bulunuyor. Bunu aldık. Çok eleştirilen bir restoranın Google yorumlarını aldık. Acaba bunu inceleyerek müşteri bilim müşteri bildirimlerini yeterli olarak düşünebilir miyiz? Niye? Hedefim şu. Kendi kuracağım lokanta, kendi açacağım lokantadaki lezzet başarısını ölçeceğim. Bakın bu lezzet başarısı aslında yemeğin ne kadar iyi sunulduğu, ne kadar müşterinin bekłentisini karşıladığı ve tabii ki yemeğin eee tarifindeki o kaliteyle de odaklı. Yani kopyalamak

sadece yeterli midir? Burada neler var? sunumun nasıl yapıldığı, renk, lokasyon, servis hızı kalitesi, çok biçimli gene retorik ve semiyotik değil mi burada?

Eee, sunumda kullanılan, tasarımda kullanılan eee masanın, tabakların yerleşimi hepsi birbiriyle alakalı. Misal bir kazan dibinin lezzetli olması için acaba yapay zeka ile bir tarif hazırlama robottu olabilir mi? Yani şu anda mevcut değil belki ama bundan 5 sene sonra olmasını düşünebiliriz.

Kazan'ın pazarlanması ve sektörde başarılı olabilmesi için. Ya ben bir pastane açacağım. Pastanede sadece robotlar olacak. Yapay zekada kazan diyini satmaya çalışacak. Eee hocam nereden çıktı bu iş? Aslında Epic Kitchens diye bir proje var burada. Eee İtalya'da galiba Palermo Üniversitesiidi. İlk bunu ortaya çıkardı. eee yemeklerin, başarılı yemeklerin insan odaklı yani insanların kafalarına bir kamera yerleştiriyorlar ve nasıl börek, nasıl mantığı, nasıl tatlı hazırladığınıza ilişkin video çekmelerini istiyorlar ve bunların beğenileriyle ilişkili bir veri seti internette bulabilirsiniz. E bu şeyi, bu veriyi aynı şekilde Türk mutfağı için de yapabilirsiniz, Kore mutfağı için de yapabilirsiniz. Ve neydi sorum? Eğer siz bir kazan dibi, e, bu kazan dibi satacak eee, pasthane açmak istiyorsanız başarılı bir kazan dibi videosu ile robotunuzu eğitebilirsiniz.

Hatta belki lezzetini daha öteye taşımak için de Cen Eay kullanabilirseniz bu da gene bir ne yapılacak? Beşeri bilim olarak düşünülebilecek.

Gene zor bir soru. Eee, hep farklı sorulard farklı zorluklara doğru gidiyoruz. Karizma, zarafet nasıl ölçülür? Mutlak karizma var mıdır? eee estetik, zarafet tabii hep gene kültürle alakalı. Yani antik dönemde Roma'da olsak herhalde Marcus Aurelius çok karizmatik eee felsefi eee açıdan da önemli bir kişilik. Eee klasik dönemde 14lügü gene çok önemli bir isim. Günümüze gelirsek Oceans 11'daki bu e dört yakışıklı beyefendi ve eeffendi oldukça zarif kişiler olarak düşünülebilir. Peki ben bunu yapay zekaya sorsam desem ki bana bu farklı dönemlerdeki kişilerin zarafetini açıklar misin? Ya da mutlak karizmaya ulaşmak için bana bir formül bulabilir misin?

Birazdan belki bunu tartışırız. Çünkü bu da enteresan bir konu. Ama burada tabii cevabını vereceğim ama vermeden önce

şunu gösteriyorum. Diyorum ki yapay zeka ile karizmayı ölçebilmek için sizin sanat tarihi, edebiyat, retorik, resim, güzel sanatlar ve moda gibi insana ait, kültüre ait bilimlere ihtiyacınız var. Ve bunun zaman ve mekan gibi iki farklı nesi var? Eee, parametresi var. Yoksa, eee, günümüz gibi düşünürsek koskoca Roma İmparatorluğu nevresim giyiyor diyebiliriz. Doğru mu? Doğru. Yani şu anda baktığımızda Marcus Suarelius çok karizmatik gelmiyor. Neden? Bir nevresim girmiş gibi, nevresim giymiş gibi düşünüyoruz. Ama o dönemdeki en karizmatik isimlerden biri. E o halde biraz daha işimizi kolaylaştırıralım. Sese odaklanalım. Yani benim sesim belki çok karizmatik değil ama daha karizmatik sesler olduğunu birazdan göreceksiniz. Onları paylaşacağım. Karizmatik bir ses.

Zarif bir ses neden önemli? Sesin tanımı nedir? Ses nasıl sayısallaştırılır? Ve sayısal veriyle yapay zeka bunu nasıl kullanabilecek? Yapılan makaleler içerisinde sese ait. Bakın metinden artık sese doğru gittik. Görsel tarafı da biraz inceledik. Ü tane farklı modaliteye aslında bugün değinmiş olduk. Kişilerin, insanların zihinlerindeki o karizmayı besleyecek olan tınılar, perdeler mevcut mu? Var. Prozotik özellikler var mı? Var. Ve kişiler çalışmalarında iki farklı iki karizmatik ismi alıyor. Biri Steve Jobs, biri Mark Zuckerberg. Diyorlar ki, "Acaba bu iki önemli figürün sunumlarını biz inceleyelim." Yani bu insanlar karizmatik ama karizmatik olmalarının arkasında yatan birtüm sayısal faktörler var mı? Bunların neler olduğunu ortaya çıkarmaya çalışıyorlar. E Open AI'da belki sizler de hatırlayacaksınız. eee oldukça büyük bir eee skandal olarak da karşıya çıktı. Scarlett Joansın'ın sesini eee ne yapıyor? Kendi ses robotunda kullanmaya çalışıyor. Çünkü karizmatik bir eee kadın sesine ihtiyacı var. Çünkü kişilerin eee dikkatini çeken öğelerden biri de tabii ki ses. Ne kadar karizmatik bir sesle eee aşır neşir olursanız o kadar o ürünü daha fazla kullanırsınız. E siz ne kadar eee karizmatik bir personayla konuşursanız, ne kadar karizmatik bir personayla etkileşime geçerseniz o ürün de daha fazla satar. Yani robot sesin karizmatik olması önemli bir şey ama yeterli mi? Tabii ki sesin kullanıldığı renk gibi ayrı bir problem olarak düşünülmeli. Çünkü ses önemli bir figür, önemli bir

patern. Ama sesi besleyecek olan telaffuz, articülasyon ve retorik de önemli. Yani ses tek başına yeterli değil. Burada ne konuştuğunuz da önemli. Burada da ufak bir şunu paylaşmak istedim. Değil mi? Gene Naci eee Taş Döen'in önemli bir sesi var. E Donut Dak. Burada da gene bunu da ammadan geçmek istemedim. Bunu da bir araya koyalım dedim. Yani yapay zekayile siz Donald'ı konuşturabilir misiniz? Tabii ki konuşturabilirsiniz ama bir insanın da hala eee yapay zekadan belki daha başarılı eee dublaj yapabildiğini burada söylemek istedim. Yavaş yavaş artık sonlara doğru geliyoruz. Önemli çünkü paradigma değişiyor. Değişti. eee Cen Ejaj büyük bir devrimdi.

2016'lar, 17'lardan 2022'lere, 23'lere kadar ne yaptı?

Eee, üretken bir modelle var olan veri setlerini dönüştürerek tasarımda kullandı. Yani akademik ve veya profesyonel uygulamalarda tek modlu tasarım çok büyük ses getirdi. Hala da ses getirmeye devam ediyor. Kullanmaya devam ediyoruz. Ancak Gen AI plus ya da üretken yapay zekayı next gen AI super AI eee genel yapay zeka, general AI gibi düşündüğümüzde bizim eee dijital beşeri bilimlere çok kanallı ve hiyerarşik yapay zekaya ihtiyacımız var. Bunun da ismi multimodal tasarım olarak karşımıza çıkıyor. Hocam çok güzel de biz bunu kendi şirketimize, kendi eee tasarıımıza, kendi dünyamıza uyarlamak istersek yani çok güzel yukarıda anlattım. Karizmatik ses nedir, mimari nedir ama benim ne karizmatik bir sese ihtiyacım var ne de bir mimari tasarıma ihtiyacım var. Ne yapalım? Yani biz kendi, eee, dünyamızda, kendi işletmemizde böyle bir eee problemi çözmek istersek ne yapmalıyız? Evet. Ona da biraz düşünelim. Şimdi yapay zeka ile probleme özel büyük dil modelleri ne olsun? Demin otomotiv dedik. Eee, kendi, eee, ben üniversitede çalışıyorum. Benim eee kendi öğrencilerimle olan eee ilişkilerimde, kendi öğrencilerimle olan ders tasarımlarımда yapay zekayı kullanmak istersem, eee, gene başvurmam gereken neler var? Öğeler var. sosyolojik olarak, ekonomik olarak, kültürel olarak, ulusal ve uluslararası faktörlere göre kendi etkileşimi, öğrencilerle olan etkileşimi dijital beşeri bilimler olarak

düşünebilir miyim? Düşünebilirim. Yani ders notlarını hazırlarken günümüzdeki
eee öğretmen, öğrenci psikolojik eee faktörlerine göre ne yapılabılır? yapay zekaya başvurulabilir. Sosyolojik olarak
bu tür eee eee faktörler yapay zeka eğitilirken kullanılabilir. Hocam nasıl
eğiteceğiz peki bununla ilgili? dil modelleri kısmına tabii bugün vaktimiz yetmeyecek ama
zannediyorum Levent

Hoca'nın önceki eee oturumlarında bununla ilgili çok değerli eee sunumlar
oldu. Yani büyük dil modelleri dediğimiz kısımdaki eğitimler aslında bizim
dijital beşeri bilimlerin nasıl eğitileceğinin cevabı. Çok biçimli yapay
zeka şirket kurum verilerine göre buradaki anahtar kelime bizim şirketimiz
kendi kurumumuz. Yani ben üniversitedeki öğrencilerimle olan ilişkilerimi modellersem,
modellemek istersem daha
önceki yıllarda, daha önceki eğitimlerdeki materyallere göre bir
sonraki eğitimlerimi ne yapmam lazım? Tasarlamam lazım. E o halde
bizim hedefimiz ulaşmak istediğimiz noktayı aslında besleyecek bir dataya,
kaynağa ihtiyacımız var. Bunu nasıl kullanacağımıza ilişkin
yöntemleri belirlememiz lazım. Hangi dijital beşeri bilimlere başvuracağımızı, hangi modaliteleri
kullanacağımızı söylememiz gerekiyor ve elde edeceğimiz çıktıları da ne yapmamız
gerekecek? Eee, bir süzgeçten geçirmemiz gerekecek. Yani kalkıp da tekrar edelim
burada eee kullandığımız ses ya da karizma eee önemli değilse karizmayile
ilgili faktörleri neden siz mimaride kullanırsınız ki? Yani bunlar ne
yapılabilir? Bir süzgeçten geçirilebilir. Buraları da atılayım.

Aynı soruyu dijital beşeri bilimler ve yapay zekayı birleştirerek soralım.
Burada da bırakacağım. yeni pazarlama kampanyama yapay zekayı nasıl uygulayabilirim veya
felsefe ile
pazarlamayı bir arada düşünmeli miyim? Gene konu ne yaptı? Felsefe ve beşeri
bilimlere geldi sorumuzu. Hegel felsefesini pazarlamada yeni kampanyamda
kullanabilir miyiz? Demin DOVvardı hatırlarsınız. Dovu 2013'teki kampanyasının başarılı
olduğunu söyledi. Ama dedim ki acaba ben bu DOV'un başarısını Hegel'in
diyalektik yaklaşımına göre inceleyebilir miyiz? 2026'da bir kampanya yapacağız.
Hegel'in diyalektiğindeki bir tez ve antitez ve sentez sürecini alalım. Pazarındaki farklı fikirler var
olan

rakip ürünlerle karşılaştáralım. daha etkili bir strateji belirleyelim. Örnek mevcut bir ürün veya hizmetin

zayıf yönleri üzerinde düşünerek yenilikçi bir çözüm geliştirmek. Bunu da yapay zekayı soruyoruz. Tüketici

bilincini ve gelişimini Hegel'e göre ölçeceğiz. Pazarlama stratejilerini,

tüketicilerin bilinç seviyelerini analiz edeceğiz. Var olan dataları kullanarak. Ve bu eğitim ve bilgilendirme kampanyası

ile ne yapılacak? Modellenecek. Sonuç bizim hedeflerimiz ve araştırmız bakın tamamen şu anda belki hiç düşünmediğimiz bir felsefe eee adımıyla çok daha farklı bir yöne doğru evrildi. Hegel'in felsefesini aldık. Bireylerin kendilerini gerçekleştirmesi üzerine yoğunlaştı. Pazarlamadaki markalar değer yaratarak tüketicilerin kendilerini

ifade etmeleri ve gerçekleştirmeye yardımcı olmaya başladı. Çünkü amacımız zaten ürün satmak, pazarlamadaki ikna ve

etkileşimi sağlayabilmek ve Hegel'in tarihsel ve kültürel bağlamını ne yaptı burada? Bir pazarlama kampanyasıyla kullanmaya çalıştık. Arkadaşlar

çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için. Eee burada büyük verinin yapay zeka ile modellenmesi kısmı ulaşmak

istediğim son noktayı. Dilerseniz burada bırakalım. Sorularınız varsa sorularınızı almak isterim. Levent hocam çok uzun tutmamışındır herhalde.

Vallah ağızına sağlık. Keşke daha uzun tutsaydın. Teşekkür ediyorum.

Eee gerçekten eee çok dolu dolu bir derstii. Eee yani sadece teknik açıdan değil kültürel açıdan da gerçekten bizi çok farklı yerlere götürdü. Çok sağ ol bu dolu eğitim için. Şöyledi yapalım arkadaşlar. Ben eee YouTube chaten de bakıyorum. Eğer sorularımız varsa bir iki soru alalım. Eee Burak Hocay'ı da fazla yormadan. Eee bu arada eee şöyle bir yorum da vardi.

Optimus Prime'ı da unutmayalım demisler. Ayhan Kahya biliyorsun eee şey yapmıştı. seslendirdiyordu zannedersem. Bir de şey değil mi hocam? Bugünkü derse ki katılmayanlar fail ediyor değil mi?

Bu dersi dinlemeyen arkadaşlar yoklama yoklamadan kalıyorlar değil mi? Bugünü ders mutlaka gelmek gerekiyor. Bu ders eee bir must derstii.

Ben göremedim ama yok noktama var mı diye yazanlar vardır. Hep yazıyorlardı vallahi. Gelmeyenler yandı. sınıfta

kaldılar yani. Eee tabii eee hocam çok gerçekten eee hepimiz hayran kaldık. Eee çok kaliteli. Teşekkür ediyorum. çok eee entelektüel

seviyesi de çok yüksek bir dersti ve eee her eee cümle, her satır eee tek not alınıp tek eee eee şerh edilmesi gereken eee bir dersti. Eee şöyle eee senden bir söz alalım o zaman. Eee zirveye katılım sözü alalım. Eee hazır burada herkes eee bak yoklama olmasına rağmen kimse kaçmıyor. 778 kişi değil mi? 700 kişitin gücü diyorsun. Yani arka plana kitleyin alıyorum. Hazır ben 778 kişi burada yakalamişken senden bu sözü alayım. Eee, şubat ayının ya 9'unda ya 10'unda olacak arkadaşlar. Ona bir karar veriyor olacağız. Eee, hafta içi olacak. Eee, e onu bir bir haftaya kadar, bir 10 güne kadar sabrederseniz ben tarihi sizlerle paylaşlıyor olacağım. Eee, yarın değil quiz, cumartesi günü kuiz. Yarın cuma günü biliyorsunuz cumartesi günü quizimiz olacak. Salı günü de hibrit dersimiz var. Hibrit derse katılmak isteyenler bana LinkedIn'den yazabilirler. Eee perşembe günü de eee son dersi benimle beraber eee yapıyor olacaksınız ve Dijital Liderlik Akademisi 2026 programını kapatacağız. Eee eee tabii benim dersimden sonra bir sınavımız daha olacak. O sınav sonrasında bize bir 45 gün veriyor olacaksınız. Eee, not ortalamalarını filan hesaplayacağız arkadaşlar. Şu ana eee, programın sonunda 5 tane eee, normal quiz, 3 tane de telafi quizi yapmış olacağız. Ve bu toplam yaptığımız sekiz quizin en yüksek 5 tanesini sizlerin lehine olacak şekilde eee, yapıyor olacağız. eee, etkinlikleri hafta sonu değil de hafta içi eee, yapıyoruz ve, eee, şöyle bir şey geçmişti, konu geçti. İşte ilk 100'ü, ilk 200'ü davet edeceğiz diye. Eee, mümkün mertebe bu sayıyı daha da artıracagız arkadaşlar. Şu anda salon kapasitesi muhtemelen 700 750 plus gibi bir eee, salonda olacak. öyle olacağı için çok daha fazla eee dereceye giren kişiyi yani geç dün de bir soru geldi. Bu derece nasıl olacak filan diye hani doğal olarak quizleri filan neden yapıyoruz? Çünkü şeyden diye e yani bu derece eee sırası çıksın diye inşallah eee eee herhalde ilk ilk 500'ü ilk 600'ü belki eee davet etme sizleri davet etme imkanımız olur. Eee muhtemelen çok büyük bir eee oranda sizleri orada eee konuk ediyor oluruz diye düşünüyorum. Eee, şöyle bir soru sormamış olmayalım. Eee, çünkü derste Burak eee, çok bizi enteresan yerlere götürdü. Eee, ben modern konusunu çok ciddi anlamda

özellikle endüstri mühendisliği açısından eee, biraz nasıl söyleyelim? Verimlilik biliyorsun verimlilik

dersleri de ben eee, veriyorum eee, üniversitede. O açıdan bakıyorum. Daha mühendislik açısından bakıyorum. Ama sen

mesela bu derste çok güzel bir katkı yaparak ona daha eee bağlamsal açıdan baktın ve eee dönem dönemi de işin içine katarak aslında baktın. Eee burada eee misal orada işte paylaştığın o Güneş Kral ondan sonra Marcus Aurelius ve işte Oceans Love'ın e slaydında misal orada işte karizma konusundan bahsettim filan. Bu bazı paylaşımaların da bizi böyle eskilere götürdü. Leyla Hanım'ın şöyle güzel bir sorusu var. Gelecekte nostalji kavramı ne olacak diye eee sormuş.

Beşeri ilişkiler ve ihtiyaçlarımız açısından görüşleriniz nelerdir? Biraz böyle romantik bir soru olmuş ama

ya gelecekteki nostalji kavramı ile ilgili bir şeyler söylemek ister misin?

Bilmiyorum aklına bir şeyler geliyor mu? Vallahi çok güzel bir soru. E aslında bununla ilgili düşündürücü bir soru yatabilir.

Nostaljiyle ilgili çok güzel şeyler anlatırız ama benim aklıma gelen şu hani belki takip ediyordur eee katılımcılarımız. Antika dedektifi diye çok güzel bir şey var. TRT belgeselde çıkıyor. Onu eee sunan Hamza beydi zannedersem çok enteresan bir eee tespitte bulunmuş. diyor ki aslında bize eee nostalji dediğimiz bizim çocukluğumuzu ya da

bizim eee gençliğimize götüren kavamlar. Yani bundan belki eee 100 sene önceki veya 60 sene önceki annelerimizin, dedelerimizin kullandığı nesneler bizim için çok da değer ifade etmiyor. Yani eee belki çok kıymetli olabilecek bir ürün şu anda satılmıyor. Ama bir tipi tip sakız eee 30 sene önceki tipi tip sakızlarının eski bir kutusu çok daha değerli. Neden? Bizim çocukluğumuzda tipi tip vardı, Pembo vardı. hatırlarsın. Eee, Yumi vardı. Yani Bentarocioğlu çizerdi onları, değil mi?

Değil mi? Yani, eee, kimse gidip de annesinin ya da dedesinin fincan takımına para vermek istemiyor. Neden?

Çünkü yani bizim için nostalji biraz daha bizim çocukluğumuzda var olan kavamlar. Dolayısıyla bence gelecekte

de nostalji olacak mı? Olacak. Ama burada soruyu şöyle sorabiliriz. Yapay zekanın nostaljiden anladığı ne olacak?

Yani yapay zekanın nostaljik avrı olacak mı? Yani burada hep merkeze yapay zekayı

koymaya çalışıyoruz ya. Belki ben de yanlış yapıyorum. Burada insan tabanlı düşünmek lazım. Eee yapay zekanın nostalji kavramı olur mu zannetmiyorum. Çünkü nostalji dediğimizde insani bir kavram. Yani yapay zeka hocam insan değil mi? E olamayacak. Çünkü biz onu eğitiyoruz. Biz onu besliyoruz diye düşünüyorum ama tartışmaya da açıım. Bunu salı günü derste çok ufak böyle bir deginmiştim kısmen. Eee, katılımcılar hatırlayacaklardır. Ya çok güzel bir noktaya geldin aslında salı günü eee, benim de anlattığım noktaya, noktaya şey yaptın, vurguladın. Eee, bizim yapay zekaya bakış açısından ziyade yapay zekanın bize bakış açısı önemli. Az evvel söyledin ya yapay zeka nostaljiye nasıl bakacak diye. Ya belki de bunun cevabı şu. Eğer yapay zeka nostalji kramını veri haline getirebilirse, eee, datalara bölebilirse, piksellerştirebilirse, dijitalize hale getirebilirse eee belki olabilir böyle bir şey. Eee, bu nasıl olacak tabii bilmiyorum. Şu anda biraz spekulatif bir eee, düşüncelerle bunu söyledim ama eee, böyle bir noktaya bilmiyorum gelebilir miyiz? Yani 2200'ün şu anda nostaljisini modelleyemeyiz. Neden? 2200'deki yaşayacak olan nesil nasıl bir nesil olacak? Neyi kullanacak? Eee, onların çocukluğu nasıl olacak bilmiyoruz. Yani geleceği tahmin etmek bizimaslındaki esas hedefimiz ya. Eee, Cen Al'daki üretken yapay zekada. E, çünkü o yıla ait, o döneme ait, o ülkelere ait herhangi bir bilgi şu anda yok. Evet. Eee, Burak hocam çok teşekkür ederiz. Eee, yavaş yavaş şey yapalım, sonlandırıralım. Eee, seni de, eee, yorduk ama çok yani gerçekten söyleyeyim ya, eee, böyle defalarca seyredilecek bir eğitim oldu. Eee, çok kıymetliydi. Çok teşekkür ederiz. Eee, inşallah eee, sözümüzü aldık diye düşünüyorum. eee zirvede beraber olacağız. Ben teşekkür ediyorum hocam. Eee gerçekten benim için de keyifli bir deneyim oldu. Eee ben teşekkür ediyorum hem katılımcılarımıza hem de sana böyle bir eğitim programı tasarladığın için. Çok teşekkürler. Eee tüm katılımcılarımıza iyi akşamlar diliyoruz. Cumartesi günü sınavımız var arkadaşlar unutmayalım. eee salı günü de Ataşehir'de eee eee adresini zaten başvuru içinde çıkıyor. Ataşehir'de eee hibrit dersimiz olacak. Eee Altınbaş Üniversitesi öğretim üyesi Doçent Doktor eee Sayın Dicle Yurdakul'la beraber olacağız. 15 eee Ocak'ta da Perşembe

akşamı benim son dersim olacak online'da. Daha sonra dediğimiz gibi son sınavımızı da yapıp eee zirveyi bekliyor olacağız. Hepinize iyi akşamlar diliyoruz.

13. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=qjkhkW30Pz0&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=13>

İçeriği

Tamam. Yayınlıyoruz. Teşekkür ederim arkadaşlar. Merhaba, hoş geldiniz. eee hem fiziksel olarak aramızda olan

konuklarımıza hem de eee canlı yayında bizi ekran başında dinleyen Noform Akademi eee katılımcılarına eee

selamlarımı iletiyor. Eee bugün Dijital Liderlik Akademisi'nin eee 13.

dersindeyiz. Perşembe günü yapacağımız son dersimizde Dijital Liderlik Akademisi eee programını tamamlıyor

olacağız. eee daha sonra da eee zirve etkinliğimiz eee söz konusu olacak.

Onunla alakalı da bilgi veriyor olacağız. Bu arada çok eee sık sorular

geliyor. Özellikle sınav eee ve yoklama konusunda. Sınavla ilgili şunu söyleyebiliriz. Bugünü dersten sonra

yarın bir terfi eee sınavı olacak. 3üncü ve son telaff sınavımız olacak. Daha

sonra perşembe günü son dersimizi yapacağız. Eee online yayına. Daha sonra da cumartesi günü eee kaçinci? 5.

kuizimizi yapıp toplam 8 eee sınavla quizle bitiriyoruz ve tabii ki

katılımcılarımızın lehine olacak şekilde bu 8 quizin eee en yüksek 5 eee eee

sınavını e ortalamaya alıp eee eee o şeyleri eee notları açıklıyor olacağız.

Eee bugün üçüncü eee hibrit eee eğitimimizi yapıyoruz biliyorsunuz.

İlkini Boğaziçi Üniversitesi'nde eee yapmıştık. ikincisini eee Paribu ofisinde yapmıştık. Eee bugün eee

gerçekten özel bir eee yerdeyiz. Dijital Park eee Teknokent eee ve eee Etkin

Proje işbirliğiyle eee eee bugün İstanbul Finans Merkezi'nin hemen yanı

başındayız. Hemen eee diğer tarafımızda Water Garden var. Eee Tekin Küp eee eee

seminer salonundayız. Eee, burası, eee, oldukça, eee, konforlu bir yer. Eee,

gördüğünüz gibi. Eee, çok kısaca eee, biraz Tekinküp'ten bahsetmek istiyorum.

Bugünü ev sahip, eee, ev sahibimizden. Eee, bir kere eee, burası eee, özellikle

eee, Teknokent eee, başvurusu onaylanmış firmalar için eee, oluşturulmuş bir eee,

girişim ofisi. Sadece bir aslında ofisten, eee, çok daha fazlası diyebiliriz. Burayı biz gezerken eee sağ

olsunlar eee buranın yönetici Meltem Hanım ve Zeynep Hanım bizlere çok ilgi gösterdiler. Burayı da gezdirdiler.

Oldukça eee geniş bir eee alana sahip. Şurada da ekranada eee göstermeye eee çalışayım. eee bir kere az evvel söylediğim gibi oldukça lokasyonu eee oldukça iyi bir yerde. Eee ve eee bildiğiniz üzere teknoloji geliştirme eee bölgelerine ait eee işte teşvikler eee ve benzeri eee avantajları çok rahat bir şekilde eee sağlıyor. Eee bizi burayı gezdirdiklerinde eee çok gerçek anlamda çok rahat bir e ve geniş alanlar olduğunu e gördük. eee oldukça fazla sayıda da e girişimci var. Startup var. Özellikle finans alanında, eee, startup'lar, fintechler, eee, burada eee, çalışıyor konumda. Eee, tabii diğer taraftan böyle bir startup inkübasyon merkezinde böyle bir eee, ofiste çalışmanın çeşitli avantajları da var. Özellikle e işte BIG gibi, e, Finex, Finnex gibi işte Horizon Europe entegrasyonları ve benzeri gibi programlara çok rahat bir şekilde eee erişim olanakları eee sağlıyor eee burası. Eee burada tabii çeşitli şeyler görüyorsunuz. Eee Dijital Park Teknokent'in eee sektörel eee durumunu görüyorsunuz. Hangi sektörlerde eee çalıştığını. eee burada da proje dağılımları söz konusu. Tabii büyük oranda eee yazılım ve bilgisayar teknolojileri. Eee eee tekrardan eee Tekin Kübe eee bize bugün burada ağırladıkları için çok teşekkür ediyorum ve bir alkış rica ediyorum. Eee bugün 13. eee dersimizi bu eee gerçekten aslında çok eee biraz da hüzünlü aslında biraz böyle hüzünlüğüm yani. Dijital liderlik akademisi aslında biraz sonlanıyor diye eee çok sevdiğim eee meslektaşım eee hocamız eee Profesör Doktor Dicile Yurdakul veriyor olacak. Eee Profesör Doktor dememin sebebi şu. Çünkü biz eee tanıtımlarda kendisini doçent doktoru olarak tanıttık ama çok yeni eee profesörlüğünü aldı. Onun için eee Dicli hocayı sahneye davet etmeden bu eee profesörlüğünü de tebrik etmiş eee olalım. Eee bugünkü eee eğitmenimiz Profesör Doktor Dicde Yurdakul Altınbaş Üniversitesi öğretim üyesi aynı zamanda Altınbaş Üniversitesi İnova Merkezi'nin de direktörü. Kendisini tekrardan alkışlarınızla sahneye davet etmek istiyorum. Hocam hoş geldiniz hocam. Çok teşekkür ederim. Bunu size takdim edeyim. Çok sağ olun. Mikrofonu da rica edebilir miyim? Kürsüden ben de konuşamam muhtemelen. Merhabalar. Çok teşekkür ediyorum. O

bende yayın için bu yeterli zannederim değil mi? Hemen tamamdır. Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun hocam. Eee hem

girizgah için çok teşekkür ediyorum Levent hocama. Kendisini çok yorдум bu süreçte. Beni mazur görüşünler lütfen.

Biraz üniversitede idari görevlerim fazla. E o yüzden böyle tarihle şununla bununla ilgili hocamı yordum. Çok emek

verdi. Çok sağ olsunlar. Ev sahiplerimize çok teşekkür ediyorum. Parib Haba çok teşekkür ediyorum. Sizlerle birlikte olmak çok güzel bugün

burada. Eee efendim ben Profesör Doktor Dicle Yurdakol. Lütfen bunu böyle niye vurguluyorsunuz diye eee beni mazur

görün. Çünkü gerçekten hani akademik kariyerin artık belli bir yerinde eee havai fişeklerle kutlanan bir mevzu. 20

senelik emek. Eee dolayısıyla eşlik ettiğiniz için, sizler de kutladığınız için de çok teşekkür ediyorum. eee biraz

karışık bir yolculüğün sonucunda İstanbul'da 10 senedir İstanbul'dayım. Eee İzmir, Amerika, İstanbul gibi bir

yolculuğum var. Akademik kariyerim süresince. Eee şu anda eee üniversitede bir davranışsal nörobilim laboratuvarını yönetiyorum. Eee esasen davranış bilimleri pazarlama, tüketici davranışları gibi alanlarda çalışıyorum ama çok uzun zamandır da teknolojiyle iç içe

çalışıyorum. Çünkü bir insan davranışını araştırıyorsanız insan davranışını çok yakından etkileyen teknolojinin

îçerisine girmemeniz mümkün değil. Dolayısıyla bugün biraz eee aslında çok çok teşekkür ediyorum tekrar akademimin kurgusunda da eee bizi özgür bırakarak enteresan yerlere girmemizi de sağlayan

eee biraz hibrit bir sunumla karşınızdayım. benim çok kafa yordum meseleler, birçok soruya benim de bir

cevabım olmayan meseleler aslında. E sonunda beraber o cevapları da arayacağımız birkaç tane büyük soruya

da kapatmak istiyorum. Çünkü bence çok felsefi de bir eee konu. Eee zira artık varoluşsal da bir konu. Sizin geçirmiş

olduğunuz uzun yolculuğu da inceledim yakından. YouTube üzerinden videoları da takip ettim. Dolayısıyla bugün de biraz

aslında bir bağlayıcılık misyonu da üstleniyor diyebilirim. Şimdi kısaca şöyle bahsetmek istiyorum. Bizim

yapmakta olduğumuz işten neden e özellikle bireyden topluma doğru seyredeceğini de bu minvalde anlatmış

olacağım sunumun. Biz laboratuvara son zamanlarda insan teknoloji ilişkisi ile alakalı çalışmalar yapıyoruz. Yani

aslında biz yapay zekayla ilişkilirken beynimizde neler olup bitiyor buna bakıyoruz. Eee neden beyni

inceliyorsunuz da beyanı incelemiyorsanız derseniz yani tam olarak beni neyin niye nasıl etkilediğini neden nasıl davranışımı bilemeyebiliyorum ben insan olarak. Dolayısıyla beyinden ölçüm aldığında

karşımımdaki etkinin gerçekten ben de nasıl bir eee fizyolojik, biyolojik eee davranışsal tepkiye sebep olduğunu daha iyi ölçebiliyorum. Yani sizin yapay zekayla hem hal olurken zihinde neler

olup bittiğine bakıyoruz diyebilirim. Korkutucu sonuçlar geliyor bugün. Biraz bunları da konuşalım istiyorum. Eee biraz da kırmızı bayraklar çekelim istiyorum açıkçası. Şimdi bu konularla

alakalı eee beni aslında en çok e hayrete sürükleyen gelişmeler yapay zekaille alakalı geçtiğimiz hafta içerisinde özellikle çok uzun bir vadede gerçekleşeceğini beklediğimiz

Singularity'ye vardık açıklaması geldi. Elon Musk'tan ve Semmund'dan ikisi de aynı şeyi söylediler aynı hafta içerisinde ve hani geliyor çok yaklaştık falan da demediler. Oradayız dediler. Bu

böyle biz yani insanlığın 2030'lardan, 2035'lerden önce beklememiği bazı araştırmacıların canım bu fictional bir şey, bu olacak bir şey değil, bu tamamen teorik bir zemin dediği yere vardığımız anlamına geliyor. Tabii yani bu insanlar bir yandan da işin showbiz tarafında da yer

aldıkları için gerçekten orada miyiz değil miyiz bilmiyorum ama oradaysak da benim için hiç şaşırtıcı olmayacak. Bunun anlamı ne? Bunun anlamı insanın

biyolojik, fizyolojik, zihinsel, bilişsel, duygusal kapasitesinin üstünde bir varoluşa büründüğü artık yapay

zekanın yani bizim yapamayacağımız, bizim eee onun yapamayacağı ve bizim yapabileceğimiz hiçbir işin olmadığı

anlamına geliyor. Eee meslekleri vesaire bir kenara bırakıyorum. Varoluşsa alçıdan da çok büyük bir problem bu

insanlık için. Eee kabul etmek istesek de istemesek de. Neden bu kadar hızlı gelişti diye baktığımızda geçmişle kıyaslıyoruz. Geçmişteki farklı eee teknolojik devrimlerle kıyasladığımızda

ne tek bir coğrafyada önce kabulü olmuş ve sonra yayılmış bir teknoloji yani aynı anda her yerde yayılmaya başlamış

bir teknoloji ne aslında tek meslekleri dönüştürmüş bir teknoloji birdenbire hem kas gücüyle hem biliş gücüyle yapılan meslekleri tamamen kökünden değiştirmiş bir teknoloji. Dolayısıyla ne elektriğe benziyor, ne buhar gücüne, buharlı motorların icadına benziyor, ne matbaaya benziyor. Hiçbir teknolojik kırılıma benzemeyecek kadar derin bir kırılım bu sebepten dolayı. Bir de tabii çok hızlı yayıldı küresel bağlantıları dolayısıyla ve ne bir sektörde başladığında, bütün sektörlerde aynı anda başladı. Tek bir coğrafyada başlamadı. Bütün dünya insanlarına aynı anda ekleyildi. Ve şu an geldiğimiz noktada internete erişimi olan herkesin kullandığı bir araç haline gelmiş durumda. Coğrafya bağımsız. Tabii birçok farklı ülke takip edici durumda. Teknolojinin üreticisi olmadıkları için. Bu önemli bir kıvırı eee kırılma gerektiriyor mu, getiriyor mu? Evet, kesinlikle öyle. Birazdan aslında bu eee mesleklerle, evrensel temel gelirle ilgili tartışmada buna da daha detaylı olarak girmek istiyorum. Bir diğer mevzu tabii sık konuştuğumuz ilk defa hayatımızda makineleri biz bir ortak olarak görmeye başladık. Yani bir araç değiller. Bu da çok tedirginlik verici bir şey. Kendi bilişi olan eee bir partner gibi görüyoruz. Bu da bizim hayatımızda ilk defa gerçekleşen bir durum. Hatta partnerliğin ötesine geçmiş durumda pek çok anlamda. Artık işlerin %80'i onun tarafında, %20'si insan tarafında yapılrsa bunu iyi bir gelişme olarak varsayıdığımız bir devirdeyiz. Şöyle bir benzetme vardı. Bunun kim tarafından söylediğini tam hatırlıyorum. Mazur görün lütfen. Yanılmıyorsam SEM da Open kurucularından biri. eee şöyle bir benzetme yapmışlar. Bir iki senelik bir video. İstanbul İzmir arası bir otoban düşünün. Bu otobanı inşa ederken insan nasıl hiçbir canlıya fikrini sormadıysa sadece ve sadece otobanın inşasından ve A'dan B'ye en hızlı ve en konforlu şekilde gitmek sonucundan sorumlu olan yapay zekada hiçbir şey insana sormayacak. Dolayısıyla aslında sizin şu anda doğaya, hayvanlara ya da işte bitkilere, diğer canlılara davranışlarınız gibi aynı konumda olacaksınız bu bilişim gözünde. Zira onun bir amacı var ve geri kalan şeylerin bir önemi yok. Şayet siz bu etik endişeler dolayısıyla birtüm

kodlamalar gerçekleştirmezseniz deniyor idı sene önce. E hiçbir zaman ne yazık

ki ben yapay zekayla ilgili konuşmalarda çok pozitif bir tablo çizemiyorum. İnsanların bu etik endişelere eee parmak

basmasından çok daha önce teknoloji çok daha süratli bir şekilde ipin ucunu kaçırdı diyebiliriz. Eee şu aşamadan

sonra ne kadar müdahale olabileceğimiz de soru işaretü. Şimdi insanın rolü ile ilgili malum eee bir davranış bilimci olarak çok düşünüyorum. İnsanı gelecekte ya da gelecekte dediğim aslında 23 sene sonra

çok uzak bir gelecekten bahsetmiyoruz. gelecekte toplum içerisinde nasıl bir rolü olacağı, kendi hayatını nasıl

kurgulaması gerektiği, yani örneğin eee işte çok taze 20 yıl uğraşarak

profesörlüğünü almış Dicle Yurduku'nun profesörlüğünün bir anlamının olup olmayacağı birkaç sene içerisinde bir

sorу işaretü. Dolayısıyla benim için bu hem kendi kimlik inşam üzerinden bir

sorу işaretü yani Digile eee bir akademisyen değilse sizler eee yani şunu

da açık hareketle sorayım. Kişi kendini tanıtmaya başladığında ilk olarak söylediğи şeyleden biri mesleğidir.

Digital kimdir dediklerinde akademisyenim diye başlıyorum. Bu birçoğumuz için de böyle diye tahmin ediyorum. O meslek artık dominant olarak

bir kimlik taşı olmaktan çıktığında ben kendimi ne diye tanıtabağım? Kim diye tanıtabağım? Kim diye tanıtmaya başlayacağım? eee haliyle benim insanın

rolüyle, kendi rolümle ben kimim sorusuyla alakalı önemli bir kayış yaşadığında bir durum zaten. Yani

günümüz insanı özellikle pandemi sonrasıının insanı tam olarak kim olduğuyla alakalı bir net bir görüşe

sahip değil. Eee bir de tabii bu etkilerle benim insan olarak toplumdaki yerim tekrar tekrar sorgulanır halde.

Eee bir eee pozitif perspektif şunu der. Yapay zeka insanın yareni, dostu,

partneri vesaire olarak kalmaya devam edecek. Bunun gerçekleşmemesi durumunda

da biraz önceki otoban örneğinde olduğu gibi bizim farklı bir canlı formunun konumuna indirgenmemiz durumunda ne

yapılabilir diye düşünen eee fütüristler diyelim artık. eee başı çekenlerinden

biri de severseniz sevmezsiniz Elon Muskı eee Nöroling projesinin aslında

kısmen bu iş için de ortada olduğunu söylüyor. Diyor ki ben bir gün benim kontrolüm altında olmayan bir yapay

zekayla birlikte çalışmak istediğimde benden çok daha zeki bir yapıyla birlikte çalışmak istediğimde bütün dezavantajlarımı

ortadan kaldırabilecek bir yapıya konumlandırmam gerekiyor ki insanı yapay zekanın biraz önceki senaryodaki

dominant rolü gerçekleştemesin. Bunun için de aslında insanların beynine entegre edilecek çiftlerden bahsediyoruz. Yani

benim dışa atfettiğim bilişi, dışa atfettiğim hafızayı, dışa atfettiğim eee

bilişsel kasları tekrar içeriye almanın bir yöntemi olarak görüyor o çipi.

Hiç bırakmasaydık daha iyi değil miydi bu becerileri? Evet. Ve fakat artık çok geç.

Yine yapay zekanın bu anlamda çok mevzuyu farklılaştırdığı nokta şu. Geçmişte de biz aslında teknolojiye birçok bilişsel becerimizi verdik ve bunun etkilerini çok net bir şekilde görüyoruz. Eee 26 kere 87

imkansız yakını bir şey yani şu an hesaplarım ama biraz zaman alır değil mi? Bayağı zaman alır çünkü gerek yok

artık. Dolayısıyla ben aritmetikle alakalı bazı becerilerimi zaten verdim. E en yakın ikinci arkadaşınızın cep

telefon numarası yok. Birincinin var mı? O da yok.

Annem, babam ve ablam dışında kimsenin numarası yok benim aklımda. Eee, yayını izleyecek ve sonradan beni kesecek bazı

insanlar var şu an. Üzgünüm. Gerçekten yok. Yapabileceğim bir şey yok yani. Hafızanın bir kısmını

da ben zaten devrettim ama bu da yeni değil. Yazıyla, yazının icadıyla ben hafızamı dışa aktarmaya zaten

başlamıştım. O da bir teknoloji zira. Yani ben perler pey aslında teker teker

bilişsel fonksiyonları dışarıya aktarmaya başladım yü yillardan önce. Ama şu anda ne yapıyorum? Şu anda

top yekün veriyorum. Esas problemler taraf da esasen bu. Yani benim eee

aritmetik hafızalama eee sorgulayıcı düşünme, eleştirel düşünme, bağlantı

kurma, bilgi paketçikleri arasında bağlantı kurma yeteneğimin tamamını bir dışsal belleğe aktarıyorum ve o bellek

benim artık giderek daha az çalıştığım kaslar dolayısıyla da benim üzerinde daha dominant bir pozisyonu sahip oluyor. Bu ilk defa

gerçekleşiyor. Teker teker değil, top yekün. Esas tehlike de esasen burada. Yani benim yeteneklerimin artırılabilmesi

icin gerçekten dışa aktardığım o belleğin tamamını tekrar buraya almanın bir yolunu bulmam lazım. Yapılabılırse

şayet ki ticarileştirip bireylere de açılacağını söylüyor beyefendi Musk. Eee, yapılabılırse gerçekten böyle

entegrasyonlarla yani eee, artık transhümanizmle ancak ve ancak ben birtim yeteneklerimi koruyabilir hale geleceğim. eee, posthümanizm, transhümanizm tartışmasına girersem Levent hocam beni

kesebilir. Daha neler artık diyebilirim. Çerçeveyi sınırlandırmaya çalışarak mümkün mertebe o konunun derinliklerine çok girmiyorum ama çok enteresan, çok güzel konu bence. İnşallah başka bir

yerde tartışma fırsatımız da olur. Daha fazla makine özelli. Bu zaten başımıza gelen en büyük sorunlardan biri. Bizim

dışa aktardığımız yeteneklerin tamamı eskiden işte pilli bir makinede hesap makinesini düşün ya da telefonunuza

düşünün. Geçici belleklerde depolanan ve istediğimiz an silebileceğimiz, ortadan kaldırabileceğimiz veriler halinde

yaşıyorlardı dünyada. Şu anda böyle bir durum da söz konusu değil. Benim verim tamamen bir iz, bir kayıt ve dolayısıyla

o bellek aynı zamanda kalıcı bir bellek. Yani off tuşuna basabileceğiniz bir bellek de değil. Esas tehlikeli

yönlерden bir tanesi de bu. Eee, yaratıcılığa ve duygusal zekaya odak. Bu

çok naif bir beklentiyydi ya. Yani hala da öyle. insana ne kalacak sorusunda duygusal zeka insanda diyordu. Hayır

değil. Şöyledir bir alet var laboratuvara kullandığımız. Eee sizin duygunuzu

anlamaya çalışıyorum. Ben normal şartlarda duygusal zekası yüksek bir insansam bu benim zaten biliş setimin

îçerisinde bir fonksiyon. Yani sizin yüzünüze baktığında şu an ne hissediyorsunuz? Sıkılıyor musunuz acaba

vesaire diye bir tahlilde bulunma ihtimalim var. Mimiklerinize bakarak, gözünüzün içindeki ışığa bakarak

vesaire. Bu sayede zaten insanlarla anlaşabiliyorum. İnsan ilişkisini yani aslında yapay zekanı yapamayacağımı söylediğimiz şeyin en önemli taşlarından bir tanesi de bu. Şunu söylesem size

peki ben bilgisayarda şu anda bir kamera vasıtıyla siz bir şey izlerken sizin yüzünüzü görüntüsüne alıyorum. Eee bizim

tepkilerimizi, duygusal tepkilerimizi yüzümüzden ifade edebilmemizi sağlayan mimikler her zaman görünür degiller.

Mikro ifadeler var. Mikro mimikler, mikro kasılmalar. Yani örneğin yanağınızın şurasında bir kas, artı

gözünüzün şurasında bir kas, burnunuzun kenarında minik bir kas, benim göremeyeceğim şekilde kasıldığında bunların bir kombinasyonu sizin o esnada

alaycı bir ifade takındığınız anlamına geliyor. Bu böyle regresyon modellemeleriyle modellenmiş arka planda

bazı algoritmaları çalışan birtüm uygulamalar tarafından tespit ediliyor. Yani sizi izliyorum ve hiç mimiksiz

dursanız bile benim gözüme göre bilgisayar sizin mikro mimiklerinizi okuyarak o andaki ruh halinize dair

yüksek tutarlılıklı bir tahminlemede bulunabiliyor. Şimdi bu algoritma sizin ruh durumunuza, duyu durumunuza tahmin ediyor ve bana diyor ki hiç hoşlanmadı gösterdiği şeyden ama beğendiğini söylüyor. Yani

esasen o içeriği beğenmedi. Ya da alaycı yaklaşıyor ya da senin söylediğin şey evet çok haklısun dedi

ama arka planda başka bir şey işliyor gibi. Şimdi benden daha iyi duyu okuyabilen bir makinedan bahsediyoruz.

Bir MIT MediaLAP araştırması %85 oranında accuracy ile yani doğruluk orANIyla duyu okuyabildiğini söylüyor.

Bende o kadar yüksek değil insan doğru. Şimdi benden daha iyi duyu okuyor ve duyguya karşılık vermesi gerekiyor değil

mi? Duygusal zekanın diğer tarafı da o. Karşılık da veriyor o duyguya. Yani ben

bugün çok kötü bir moddayım dediğimde çok üzüldüm DJ. Gerçekten mi? diye bir ses tonuyla bana karşılık verebiliyor.

Tek eksik halkın eksik parçası şu anda şu. Ben onu bir insan söyleyormuş gibi almamıyorum. Yani onun makine

tarafından söylediğini bildiğim için bana tam geçmiyor o his. Ama ben de değişiyorum. Neticede ben de makineyle

hemhal olmaya alışıyorum ve onu bir neredeyse bir insan yerine koyduğum bir devir geldiğinde ki çok yakındır.

O zaman onu bir insan tarafından verilmiş bir tepki gibi algıladığında bütün zincir tamamlanacak. Yani duygusal

zeka ya da eee işte birtüm bizim elimizde kalacağını düşündüğümüz

fonksiyonların da zannetmiyorum ki insana özgürlüğü devam etsin. Yaratıcılık kısmına birazdan geleceğiz.

Ben yaratıcılığın da insana özgü bir yetenek olduğunu düşünmüyorum artık.

Eee, çok güzel tartışma konusu ama ara vermeden devam edelim. Sonunda tartışalım dediğimiz için şu anda

kesintisiz devam ediyorum. Sosyal roller yeniden tanımlanıyor. Biraz önce bahsettiğim gibi ben işe kendini

tanımlayan bir insanım. Toplumdaki yerimin temel taşlarından biri benim mesleğim. Mesleğimi altından çekerseniz

ne üzerinden Dicle'nin kim olduğunu ve bu topluluktaki yerini tanımlayabileceğimi pek bilmiyorum.

Gerçekten bilmiyorum. Ne derdim? Ya meraklı biri işte araştırmayı seven bir insan, okur, yazar vesaire. Tamam.

Topluluk açısından bunun anlamı ne? Yani eğer bir klan mantığıyla düşünecek olursak işte araştırır belki tehditleri

önceden görebilmek için el kaldırır vesaire. Yani toplumsal rolümü yeniden tanımlamak zorunda kaldığım bir yere

doğru gidiyorum. İnsanın bundan sonraki yaşamla olan ilişkisini kurabilmesi,

sağlıklı bir şekilde kurabilmesi için de bu soruları sorması gerekiyor. Eee ama tabii kaçınmaya meyil ediyoruz. Çünkü

hangi biriyle uğraşalım? Netice itibariyle modern insanın uğraşmak zorunda kaldığı devasa sorunların

îçerisinde bu varoluşsal sorunlar ötelenebilir görünüyor. Ne kadar ötelenebilir olduğunu eee zaman

îçerisinde göreceğiz. Ben çok uzak bir vade vermiyorum açıkçası. Yeniden beceri

edinme ve yaşam boyu öğrenme. Bununla ilgili de çok konuştuğum. Eee,

kendinde bununla ilgili baskı hissedenden var mı diye sormak istiyorum. Yeter ya, artık öğrenmek istemiyorum yani.

Yeniden öğren. Tamam, öğrencinin ama o bilgi geçersiz kaldı kusura bakma. Yeniden öğren. Yeniden öğren. Eee, bir

yaklaşık 6 ay önce okuduğum bir makale konuya alakalı, eee, tam üniversiteden hatırlıyorum. Cariman olabilir. Çok

önemli bir araştırmacı grubunun çalışması. İnsanlar üzerinde yaptıkları

çalışmalarda şu anda insanlar üzerindeki en büyük baskı unsurlarından anxiety eee

anayetin Türkçesini kaygı kaygı en büyük kaygı unsurlarından bir tanesi olduğunu

ortaya koymuşlar. Sürekli kendini geliştir. İki hafta önce ne demek istediklerini çok iyi anladım. Bir

vesileyle eee bir hafta yaklaşık bir hafta haber takip edemedim yapay zekayla

ilgili yeni tooları kullanmadım. Yeni çıkan araçlar var. hiç bakmadım vesaire. Bir hafta sonra bir pazartesi

akşamı arkadaşlarla beraber oturuyoruz. Bayağı dalga geçtiler. Kullanmadın mı diye. Eee evet kullanmadım çünkü

kullanacak vaktim olmadı ve bir haftadan bahsediyorum. Bu insanın üzerinde yaptığınız meslekten ya da hangi alanla

ilgilendiğinizden bağımsız olmak üzere çok ciddi bir kaygı unsuru. Kendini sürekli yenilemek zorundasın. Peki kaçış

yolu var mı? Yok. Hangi durumda kaçış yolu var? Toplumsal rolünü bir kenara bırakmanız durumunda. Tamam. toplum

îçerisinde ben bir rol edinme kaygısında değilim demeniz durumunda böyle bir kaygıya girmenize de gerek yok. Ama aksi

takdirde birkaç günlük esnemeler bile sizin geride kalmanız sebep olabiliyor. Bu da çok büyük bir baskın unsuru. Eee

yaşam boyu öğrenme beyninizin sağlığı açısından çok faydalı ama bu kadar baskıyla öğrenme de bir o kadar

faydasız. Dolayısıyla insanın artık rolüyle alakalı bu tartışmaları da
göğüsleyebildiği, göğüslemek zorunda kaldığı bir eee çağ'a doğru girmiş bulunuyoruz.

Şimdi biraz insan insanın makro dinamiklerden etkilenen tarafına

döneceğim tekrar. Sonra biraz daha mikroya ineceğiz. Yani bir lens gibi

uzaklaşıp yakınılaşan bir lens gibi bakmaya çalışıyorum bugün müsaadelerinizle.

Bizi ne bekliyor şimdi? Dünya Ekonomik Forumu'nun Future of Jobs eee raporu
vardır. 2 senede bir yayınlanır. 21'de çıktı, 23'te çıktı, 25'te çıktı. Her

birinde de yapay zeka ve otomasyonun ne kadar iş kaybedeceğimizle alakalı projeksiyonları var.
2021'deki

pozitifti. Yani birçok meslek yaratılacak, iş alanı yaratılacak, bazıları da kaybedilecek pozitif bir projeksiyon verdiler. 2023 çok kötüydü yani. Evet. Ciddi bir işsizlikle sonuçlanacak dediler. 2025 tabii bunlar

yaklaşık böyle 5-6 yıllık projeksiyonlar veriyor. 2025 raporu 2030'a kadar diyor ki 170 milyon yeni iş yaratılacak. 92

milyon kayıp olacak ve sonuçta + 78 milyon yeni işe hayatımıza devam
edeceğiz. 2030 projeksiyon. Etrafınızda yapay zeka nedeniyle
yaratılmış kaç tane iş görüyorsunuz? Gören var mı? Buyurun.

Aı manager. Aı manager. Hatta C level olma şeyleri de varmış.

Bunu geçenlerde bir konferansta duydum. Yani C level, CFO, CMO gibi. Eee, Cio
yani bu da bir pozisyonmuş. Ben etrafında gördüm. Doğrudan gördüğüm. Buyurun. Eee, bir tane
daha var. Eee, Chief Agr

eee, şeyi var. Oficeri var. Google'da yeni çıktı. Süper. Evet. Yani eser miktarda da olsa var. Görüyoruz. Fiziken gördün mü? Hayır. Yani yanında yamacımda birisi. Ben öyle bir pozisyonu geldim dedi mi?

Hayır. Buyurun. İnovasyon ve iş geliştirme. İnovasyon ve iş geliştirme. Promt engineering. Prompt engineering. Prompt engineering var mıdır başka?

Buyurun.

Birlikte üretenler content creator geçenlerde iki gün önce yanılmiyorsun hatta dün.

Eee bu konuda çok ciddi bir eleştiri geldi. Bu işlerle çok hemhal olan bir insandan. Türkiye'de bu anlamda çok

büyük açık var. Yurt dışındaki ajanslar çok iyi. Biz daha o kadar iyi değiliz dedi. Çok ciddi yetenek açığı var dedi.

Eee, mantıklı. Yani AI'la content create etmek, özellikle film, video, kısa film vesaire gibi şeyler konusunda çok çok iyi değilmiş. Bizim ajanslar derler. Bilemiyorum. Benim tecrübe değil

doğrudan. Sizin var galiba öyle bir tecrübeiniz. Yok. Tamamdır.

Yani aslında Evet. Meslek yaratılıyor. Benim soru işaretim şurada. Tahtada tahta değil tabii bu ekranda gördüğünüz rakam sizce geçerli olabilir mi? 170 milyon yeni iş yaratımı. Şimdi bizim biraz önce bahsettiğimiz sektörler ya da alanlar böyle kitlesel iş yaratacak

alanlar değil. Dolayısıyla bana bu projeksiyon biraz

nasıl diyeyim? Kaygılar bazı kaygılar güdülerek verilmiş bir projeksiyon gibi geliliyor. Geliyor bir. Çünkü insanlar

zaten halihazırda yüksek enflasyon, ekonomik kriz, genç işsizliği baskısı altında yaşadıkları bir dönemde böyle felaket senaryoları duymaktan da hoşlanmıyorlar. Siyasetçiler de

hoşlanmıyor. Olabilir. Bir yani benim bu dışarıdan bir bakış açım, bir eleştirim sadece. Bunun dışında tabii bu

raporlara, bu çok pozitif pembe projeksiyonlara karşı duran çok fazla sayıda bilim insanı, rapor, örgüt, kurum

kuruluşta var. Birkaç tanesini görüyorsunuz. Daron hoca'nın çok fazla çalışması var bu konuda. 2022'de bayağı

ciddi bir veri seti üzerinden yapılmış bir analizi var. Eee, Simon Johnson'la birlikte "The wrong kind of" dedikleri

bir yaklaşım bu. Yani yapay zekayı yanlış entegre ederek ekonomik sistemle

alaklı çok büyük bir risk unsuru haline getirmek, eee, direkt doğrudan emek ikamesine neden olacağını ve hiç bu

yukarıda bahsedilen pozitif projeksiyonlara ulaşmayacağımızı söylüyorlar, savunuyorlar. Bunun için de

şimdiden tedbir alınması, hatta şimdiden değil geç bile kaldık. Tedbir alınması, bir an önce tedbir alınması gerektiğini

söylerler. Yine IMF'in 2024 raporu var. Küresel işlerin %40'ı ama özellikle

gelişmiş ülkelerde %60'a varan kısmı AI'dan ciddi şekilde etkilenecek diyor.

Neden gelişmiş ülkelerde özellikle? Çünkü özellikle ofis işleri ortadan kalkacak. Yani clerical dediğimiz işler

ofis işleri daha yoğun olarak ortadan kalkacak. O yüzden eee gelişmiş ülkeler aslında daha büyük risk altında. Beyaz

zeka daha büyük risk altında diye uyarı bayrağı çekerler. Uluslararası Çalışma Örgütü de 2023'te böyle bir benzer bir

analiz yayınladı. Yüksek gelirli ülkelerde klerikal ofis işleri doğrudan yerinden edilme riskiyle karşı karşıya

dedi. Yani beyaz yaka zor durumda. Eee, dolayısıyla, eee, hakikaten bu

projeksiyonların hiç de gerçekçi olmadığına dair savunmaları, savları olan çok önemli bir akademisyen, eee,

çalışma grubu, örgüt, kurum, STK eee ve benzeri birçok kuruluşta var. Ben

acıkcası pozitif tarafta duramıyorum. Çünkü elimize gelen somut verilere bakmayı tercih ediyorum. Eee, Dünya

Ekonomik Forumu da yayılmış olduğu veriler dolayısıyla şöyle eleştiriliyor. Bu rakamların yakalanabilmesi için sizin

rescilling, upskilling yapmanız lazım. Yani mevcut rollerdeki insanların becerilerini geliştirmeniz veya sıfırdan

yeni beceri setleri kazandırmanız gerekiyor onlara. Bunları yapabilmek demek şirketlerin ya da devletlerin bu

konuda elini taşın altına sokması demek. Peki bu konuda yeteri kadar kaynak ayıabilecekler mi? Şirketler kaynak

ayıracak mı? Devletler kaynak ayıracak mı? Şimdi şirketler kaynaka ayıracak mı sorusunun cevabı da yine Dünya Ekonomik

Forumu'un raporunun içerisinde gizli hayır diyorlar. İyi de kim kaynak ayıracak o zaman?

Birey ayırsın. Bana ne diyor? Yani bir kısmını tamam ben biraz rescilling up scilling yapma konusunda destek olacağım

ama benim gözden çıkaracağım bir pozisyon seti var. O seki insanları alıp

da yeniden eğitmekle uğraşmayacağım diyor. Eee kabaca anlatıyorum görün lütfen. Fakat kritik rollerdeki

insanların becerilerini geliştirebilmek için kaynak harçarımlı. Evet diyor. Kim yapacak bu işi o zaman? Devletlerden

bekleyebilir miyiz? Gerçekçi mi? Hayır. Yine bireyin üzerine kalıyor bütün mesele. Yani kendi res skilling,

upskillinizden yeni beceriler ya da sıfırdan beceri elde edip yeni bir mesleğe geçmenizden kendiniz

sorumlusunuz derler. Her şey bireyin üzerinde. Farkında misiniz bilmiyorum. Bütün sorumluluklar

bireyin üzerinde. Birazdan insanın yapay zekadan kendisini nasıl koruması gerektiği ile ilgili de bir konuya

gireceğiz. Bireyin nasıl koruması gerektiği ile ilgili yine sorumluluk bireyde olacak.

Peki hiç kaybolmayacak meslekler var mı? Yani çok zor olmakla beraber. Çünkü

hatırlar misiniz bilmiyorum. Pandemi sonrasında yapay zeka dalgası çok kuwertli bir şekilde vurduğunda yaratıcı

meslekler hiçbir şekilde eee işte ikame edilemez. İnsan yaratıcılığı vesaire deniyordu. Şu anda ben yapay zeka

tarafından yaratılmış bir müzik eseri dinliyorum ve tüylerim diken diken oluyor. Paribu'nun bir etkinliğinde eee

yne birlikteydi buradaki çok değerli dostlarımla. O etkinlikte metinler gösterdim sahnede arkaya iki tane metin

yansittım. Marcel Prost'un bir eserinden orijinal bir metin ve Marcel Prostmuş

gibi yazılmış bir yapay zeka metni. Aradaki farkı yani hangisi yapay zeka,

hangisi gerçekten prost diye sordum. Yapay. Yapay zeka daha çok prost çıktı.

Yani %60'ı 40 diyelim ya. Buyurun hocam. Siz de oradaydınız. Evet. Aynen öyle.

Eee, bir tane daha vardı. Savaş ve barış mıydı? Tolstoy'dan bir parça daha vardı.

Tolstoyda biraz daha Tolstoy kazandı gibi oldu ama hayır da demiyoruz netice itibariyle. Yani o yaratıcılık, insan

yaratıcılığını taklit edemez, kreativitesini taklit edemez. Etse bile bize aynı hissi vermez dönemi de geride

kaldı. Tutunabilecek ne kaldı diye baktığımızda şunları görüyoruz. Bana mantıklı gelenler var, gelmeyenler var.

Bu arada terapi, sağlık bakımı, yaşlı bakımı yani psikolog, psikiyatrist, yaşlı bakımı, fizyoterapist.

Birebir ilişkisel meslekler dediğimiz meslekler bunlar. Birebir insanla fiziken, ruhen ilişki içerisinde olması

gerekken meslekler şu an işte otomatize edilemez. Bir robot tarafından, bir algoritma tarafından yeri alınamaz.

Eee, bir süre olabilir. Evet. Tekrar belirtmek lazım. İnsan karşı tarafın tepkisini insan gibi alımlamaya başladığında o hikaye değişir. Ben şu anda bir robotun bana verdiği tepkiyi bir insan veriyormuş gibi alımlayamam. beynim öyle kolay o algoritmayı değiştiremiyor. Kendi algoritmasını yeni nöral yollar bulması, kendine o anlamı yeniden devşirmesi, insanla makine arasındaki sert ayrimı, bizim şu anda haiz olduğumuz ayrimı silecek yeni bir nörel ağ inşa etmesi lazım kendi beyninde ki o eee mesleği bir robot tarafından yapıldığında da aynı şekilde algılayabilsin. İyi de o zaman insanlar neden bu kadar çok chat GPT'de psikiyatrist, psikoterapist gibi onunla konuşuyor, soru soruyor vesaire? Girelim mi sonra mı girelim o konuya diye bir düşündüm. Belki duymuşsunuzdur. Chat GPT kullanımında dünyada birinci çıktıktı. Eee, ben Z kuşağının nasıl e hemhal olduğunu merak ediyorum. Ben kendim açık yüreklikle söyleyeceğim size deneyimimi. Siz de zaten muhtemelen benzer şeyler yaşıyorsunuzdur. Üç aşağı yukarı. Ama şoke edici şeyler de söyleyeceğim size. Şimdi ya ben şok oldum. Belki siz olmazsınız bilemiyorum. Ben daha ziyade işle ilgili kullanıyorum. Yalan. Daha ziyade işle ilgili kullanıyorum ama ismimi kapatarak, cismimi kapatarak sağlık raporu yorumlattığım olmuştur. kişisel veri olmayacak şekilde her şeyi silip ya da işte birtüm kan değerlerini doktorun eee şey yapmasını, incelemesini bekleyemediğim için ertesi sabaha kadar bekleyemediğimden yorumlattım. Evet. Eee canım çok sıkıldığında fikir sordum. Stratejik düşünmem gerekiğinde ve henüz o kadar stratejik bir yönetici olmadığını düşündüğümde stratejik yönetim tavsiyesi sordum. Fena da vermedi gibi. gibi Z kuşağıyla konuşuyorum. Benim öğrencilerimle konuşuyorum. Fal baktırıiyorlar yoğun bir şekilde tarot açtırlılar. Ben hani bunu yapabileceğimizi bile düşünmemiştüm açıkçası. Tarot yani falı nasıl dedi? Fotoğrafını çekip atıyormuş gerçekten kahve fincanı. E böyle uygulamalar vardı ama şimdi ne gerek var ona diyor işte yani. Eee daha çok daha enteresan bir şey duydum. Bu bayağı böyle bir

mülakatlarda ortaya olmuş bir mevzu bu arada. Eee ikili ilişkisi esnasında işte sevgilisiyle bir yerde oturuyor diyelim.

sesi açıyor. Yapay zekayı dinleme moduna getiriyor. Karşısındaki insanın söyleşebilmiyor. Tartışma ortamımış.

Ona stratejik olarak cevap verebilmesi için sesini dinletiyor. Sonra basıyor. Karşı tarafın cevabını da sanki kendi

cevabıymış gibi aktarıyor. Yani artık bir kavga durumu da üste çıkmak için olabilir. Kendini haklı konuma getirmek için olabilir. Ayrılık konuşmasıya ayrılmamayı ikna etmek için olabilir. Bilmiyorum detayını ama yani

inanılmaz kullanım alanları var. Bunun bizi nereye götüreceği ile ilgili
şu anda hiçbirimizin bir fikri yok. Ama bana şu hissi veriyor. İnsanmış gibi
algılamaya yaklaşıyoruz biz yavaş yavaş. Bir diğer önemli unsur, eee, ben yapay

zekanın ya da herhangi bir teknolojinin hiçbir zaman zaten var olmayan bir sorunu yarattığını
düşünmüyorum. Var

olan sorunları derinleştirdiğini düşünüyorum. Şimdi eee, zaman zaman işte televizyonlarda
yayınlara katılıyoruz

vesaire. bir yayında, bir ana akım medyada bir yayında sorulan bir soruya eee kısaca degeinmek
istiyorum. İnsanlar

neden yalnızlıklarını gidermek için bir makineye sığınyorlar? Nereye sığınsınlar? Tam olarak
özellikle genç

yetişkinler yani çalışma hayatına yeni başlamış metropol insanları ve yine metropollerde tek
başına yaşayan yaşılı

insanların bu konuda yapay zekayı daha fazla kullandıkları ortaya olmuş. Çok normal değil mi?
Tamamen yalnızlığa

ittiğimiz insanlar. Eee, İstanbul dünyanın en yüksek 1+1 ev

oranlarına sahip şehirlerden biri. İnsanları 1+1'lerde yaşamaya itiyorsunuz. İnsanları dışarı
çıkmayacak

ekonomik, çıkamayacak ekonomik koşullara itiyorsunuz. İnsanları zaten toplumsal,
mekansal izolasyonun olduğu bir devirde bir de eee pandemi ve benzeri sonrasında süreçlerle
başka

mekanizmalarla da yalnızlığa itiyorsunuz. evden çalışmaya şununla bununla vesaire ya da hayat
bunu

gerekiriyor artık nasıl tanımlarsınız. Sonrasında da yalnızlığını geleneksel metotlarla gidermeye
çalışmasını

bekliyorsunuz. Mümkün değil. Dolayısıyla yapay zeka bu konuda en önemli araçlardan biri.
Psikoterapistin yerini

tutar mıdan geldiğimiz tartışma? Psikoterapistin yerini tutar mı sorusunu bilim insanları da araştırmış. Kısmı

olarak evet diyorlar. Eğer depresyon ağır bir depresyon durumu değilse bir terapistin yerini tutmaya namzet.

yalnızlık giderdiğinde de eee depresyon, hafif depresyonun semptomları ortadan kalkabiliyor diyorlar. Yani o kadar da kötü bir mekanizma değil. Fakat yine kırmızı bayrak çekmek gerekiyor. Bunu yaparken insan ilişkisini kesiyorsanız yani arkadaşım dışarı çıkacağıma işte tamam ya onunla sohbet ederim ya da şimdi üşendim gitmeye gidip de

arkadaşımı 40 defa derdimi anlatmaya. Çünkü diyecek ki gene mi aynı dertle geldin? Eee ben sana 40 defa tavsiye

verdim. hiçbirini uygulamadın. Git şimdi tavsiye massiye yok. Eleştirmiyor.

Eee, yargılamıyor. Beni dinliyor. Dolayısıyla hani x kişisiyle değil de onunla hemhal olmayı tercih ediyorum

noktasına geldiğinizde insanların sosyal becerileri geriliyor. İlişki kurma becerisi geriliyor. İlişki daha doğrusu

başlatabilme becerisi bile geriliyor. Dolayısıyla o insanlar daha da izole daha da yalnızlaşmış bir vaziyette

bulacaklar kendilerini bugün ya da yarın. Haliyle bunun eee yani ne kadar yerini tutabilir sorusunun cevapları muhtelif olmakla birlikte neye sebep olacağını da düşünmek durumundayız.

Gelelim diğer mesleklerde. Eğitim. Ben buna da kısmen katılıyorum. Özellikle erken yaş için katılıyorum. Evet. Erken

yaşa bir makinenin yerini tutabilmesi pek zor eee eğitmenin, öğretmenin ve fakat ilerleyen yaşlarda pekala bizim

fonksiyonlarımızın birçoğunu üstlenebildiğini görüyoruz. Hukuk.

Bu da biraz tartışmalı bir alan tabii. Hukukun hangi alanı? Yani işte arabuluculuk vesaire gibi alanlar. Evet. Erken

Ve fakat bir hakimin ya da bir avukatın yerini pekala alabileceğine dönük birçok bulgu, birçok araştırma ya da birçok

öngörü de var. Diplomasi, strateji, liderlik tarafları evet hala insanda

kalabilir. Çünkü çok bağımsal işler. Yani kocaman bir bağlamın, kültürel çerçeveyin, ekonomik, politik, insanı

çerçeveyin içerisinde birtüm yollar çizmeniz gerekiyor. Yani ben şu an ne olursa olsun, ne kadar veri paylaşırsam

paylaşayım Türk insanının yarın şu konuya ilgili ne tepki vereceğini yapay zekadan doğru bir şekilde tahminleyemeyebilirim. Çok bağımsız bir

mesele. Külliyatı bilmek lazım ve biz çok rasyonel varlıklar da değiliz. Tahminleyemeyebilir. Dolayısıyla bu tip

bağımsız öngörüler, biraz alta da var. Tüketiciler içgüdüleri, insan davranışları, kültür içgüdüleri kısmı bir süre daha en

azından insanda kalmaya devam edebilir. Ama o kadar katmanlar hızlı ilerliyor ki yapay zeka meselesinde de bunları

birleştirmesi de çok zor olmasa gerek diye düşünüyorum. Teknik sanatkarlık ve saha ustalığı işte yani yarı dalga

geçerek yarı ciddi eee tesisatçı olun diyor insanlar.

Yani evet bir robot, bir makine size bir konuda yardımcı olabilir orada da ama neticede o işin çözümüyle alakalı

teşhisini koymak, her evin kendi ihtiyacını belirlemek vesaire yine ustada zanaatkarda kalacak. Bazı

otomasyona dökülemeyen tarım işleri yine insanlarda kalacak argümanları da var.

Gördüğünüz gibi çok kısıtlı bir alan ve birçoğu da bence geçerli değil. Tartışmaya açık tabii. Dolayısıyla

yeniden tanımlamak zorunda olduğumuz koca bir meslek alanı da var. Peki bu tartışmaların içerisinde biz nasıl devam

edeceğiz? Geliyoruz efendim malum meşhur evrensel temel gelir tartışmalarına. Ne diyor evrensel temel gelir? Diyor ki insanlar çok büyük bir insan kitlesi

otomasyon sebebiyle, yapay zeka sebebiyle işini kaybedecek. Bu kaçınılmaz bir süreç. Dolayısıyla bu

kaçınılmaz süreç içerisinde en azından tüm insanların minimum yaşam gelirlerini yani açlık sınırı diye mi tanımlarsınız ya da tanımlar muktedirler yoksa

yoksulluk sınırı olarak mı tanımlanır bilemiyorum. Bana açlıkmiş gibi geliyor. Minimum bir yaşam geliri sağlanması

kayıdıyla ancak ve ancak şart dönmeye devam eder. Tabii bunu eee yani affınıza

sığınarak söylüyorum. İnsanların iyiliği için değil de ekonomik sistemin devamlı için düşünüyorum. Neden? İşsiz insan

tüketemiyor. Tüketemediği sürece de ekonomik çarkın devamlılığı sağlanamıyor haliyle.

Dolayısıyla evrensel temel gelir tartışmaları burada kendini gösteriyor. Ben yoksulluğu azaltmak, gelir

eşitsizliğini azaltmak ve benzeri birtüm faydaları da muhakkak olacağını düşünüyorum ama esas mesele tüketimin

devam edebilmesini sağlayabilmek. Güzel önemli bir argüman. Yine Daron hocanın da çok kuvvetle desteklediği bir argüman. Fakat yapılabılır mı? Size sorayım. Yapılabılır mı? Hangi koşullarda evrensel temel gelir çalışır? Mantıklı mı? Bir bakalım. Şirketler bir insanı işe almak yerine

robot ya da e kullanıborlarsa o işçi için, o çalışan için vergi ödemekten kaçınılmış oluyorlar. Değil mi? İlk yaklaşım diyor ki bir otomasyon vergisi konsun. Otomasyon vergisi otomasyona

devrettiği insan sayısı kadar insanın sigortasını sanki ödüyormuş gibi vergilendirsin o şirketi. Mantıklı mı? Yani elde edilen otomasyon üzerinden belli bir vergi alacaksınız. Eee, kaç kişinin ikame edildiği

otomasyonla nasıl tespit edilecek? Yani daralmaya gittik mi yoksa otomasyona teslim ettik mi yoksa farklı bir pazara girdiğimizden ihtiyaçlarımız değişti mi vesaire. Bunun tartısı, bunun

değerlendirmesine nasıl yapılacak? Bir soru işaretü. İkinci mevzu yine ikinci fonlama imkanı opsiyonu diyelim. Evrensel temel geliri servet vergisi.

Dünyadaki servetin %1'i dünyanın %99'una ait gelirin 2-3 katını elinde tutuyor.

Yani çok küçük bir servet vergisi bile trilyonlar yaratabilir. Eee yeni kapitalizm yazarı piketi diyor ki %2 servet vergisi ile G20 ülkelerinde yılda 2-3 trilyon dolar kaynak yaratmak mümkün. Bu da pekala evrensel temel gelir için yeterli bazı oluşturur

diyorlar. Eee, mantıklı mı değil mi tekrar soracağım.

Kimden vergi aldığınıza dikkat edin. Tüketim vergisi bu olur. Bununla ilgili bir sorun çıkacağını zannetmiyorum ben. Tüketim vergisi artı bir kalem olarak eee, sıradan vatandaşın üzerine yüklenmeye devam edebilir. Eee, sosyal hakların paylaştırılması gibi bir konu daha var. ne kadar sosyal hak sahibi

olduğumuz soru işaretü ama devlet evrensel temelgeleri ortaya koyar. Başka sosyal yardımları, teşvikleri vergi indirimlerini azaltır. Örneğin işte eee artık hastanelerde belli bir sigorta eee

primi üzerinden daha az ücret ödemeyiniz. Full ücret neyse onu ödersiniz. Eee birtüm destekler, teşvikler, girişimci destekleri vesaire kaldırılır ya da tarım kredileri kaldırılır vesaire. eee veyahut sosyal yardımalar, aklınıza gelebilecek her türlü sosyal yardım bu kanala, bu kanal üzerinden artık zaten ben size bir gelir

veriyorum dolayısıyla benden yardım olamayacaksınız diyerek diğer sosyal haklardan bu tarafa kaydırılabilir

deniliyor. Yöntemler bunlar. Son ikisi mantıklı geliyor bana ama ilk ikisi gelmiyor ve esas zaten ana yaratıcı kalemler de ilk ikisi olarak nitelendiriliyor.

Otomasyon vergisi belki ama servet vergisi ile alakalı çok ciddi şüphelerim var. Çünkü eee malunuz

o tartışmaya çok fazla girmeye gerek yok. Servet vergisi çok uzun yıllardır konuşulagelen bir konu ama hiçbir

iktidar, hiçbir muktedir eee o vergilendirmeyi yapabilecek gücü, kuvveti vesaire falan gösterememiş

bugüne kadar. Dolayısıyla bu işin yapılabilitiği üzerine ciddi şekilde konuşmamız lazım. Eee Harari'yi

bilirsiniz. Harari'nin eee kitaplarında özellikle deðindiði Homodeusa'ta yanılmıyorsam deðindiði ürkütücü bir

mevzu var. diyor ki birçok fazla sayıda insan bu eee çok fazlaca hızlı gelişmiş teknolojiler dolayısıyla hayatın dışına itilecek. Ekonomik sistemin dışına itilecek. Belli bir gelir olmadığı için tüketim sisteminin dışına itilecek. Dolayısıyla toplumun dışına itilecek ve bu insanlara geçmiştir

ihtiyacımız olduğu gibi artık ihtiyacımız olmayacak. İnsana nüfusa neden ihtiyacımız vardı? Bir düşünelim.

bir savaşıyor, iki çalışıyor. Yani kas

gücüyle fabrikalarda çalışacak ve o fabrikaların çarkının dönmesini sağlayacak insanlara ihtiyacımız vardı.

İkincisi savaş arenasında ne kadar büyük bir ordunuz varsa o kadar kazançlıydınız. Fetihler vesaire şu bu.

Şimdi ikisi de yok. Dolayısıyla benim neden kocaman bir nüfusa ihtiyacım olsun ki?

Tüketiciler. Evet, tüketici ama yani pekala daha optimal kaynak kullanımıyla daha az üretip daha az tüketip az tüketmeyip daha doğrusu daha az üretip daha az bir nüfusla yine aynı çarkı döndürebilmek de

mümkin olabilir. Şu koşulda mümkün olabilir. Hararının korkunç senaryosuna geliyorum.

Duymuşsunuzdur muhtemelen. Gereksizler sınıfı diyor bu kişilere. Kendisinin savunduğu bir görüş olması dolayısıyla

deðil. Bunu savunmadığında defalarca ifade etmiş. Gereksizler sınıfı hiçbir işe yaramayan yani toplumsal, ekonomik,

politik açıdan bir güç unsuru olmayan, sadece kaynak tüketen bir grup insan. Neden yaşatsınlar bu insanı diye bir

soru soruyor. Çok ürkütücü bir soru. Sorulması gereken bir soru mu? Bence kesinlikle sorulması gereken bir soru.

İşte pandemi çıktığında çok soruldu mesela. Acaba gereksizler sınıfı mı elimine ediliyor diye. Çok fazla

distopik senaryo var etrafta. Hangi senaryonun distopik olup olmadığını da karar verce tabii ki sizlersiniz,

bizleriz. Bana çok distopik gelmiyor açıkçası. Bana gerçekçi geliyor. Eee ki ben hani ayakları yere basan umutlu bir insan olarak tanımlam kendimi. Bana gerçekten makul geliyor bu senaryolar.

Düşünülmek zorunda olan senaryolar gibi geliyor. Evrensel temel gelir benim çok önemsediyim bir tartışma ama yine

mantıklı bir insan pozisyonundan ekonomist değilim. Fakat verilen açıklamaların yapılabılırlığı konusunda

ciddi şüphelerim olduğunu da söylemek zorundayım. Efendim bir kısmından bahsettiğimiz sosyal etkileşimler mevzusu. Eee burada aslında iletişimden, sanal ilişkilerden bahsettik. İkinci önemli kısma gelmek istiyorum. Dolayısıyla eee çok derin bir posttr etkisi yaratmış olması. Zaten biliyorsunuz eee artık postrut'un neredeyse en çok derinliği dönemlerden birinde yaşıyorduk. Kısaca açmam gerekirse postrotu eee hakikatin önemsizleşmesi olarak Türkçe çevrilişini beğeniyorum. Ne anlama geliyor? Benim için benim kabul ettiğim hakikatin önemli olduğu, geri kalan hakikat versiyonlarının önemli olmadığı bir çağda yaşıyorum. Hakikatin versiyonu mu

olur? Hakikat bir tanedir, değil mi? Yani dolayısıyla niye versiyonları olsun hakikatin? Evet, hakikat bir tane olabilir fakat benim için hangi hakikatin önemli olduğu benim politik, ekonomik, çevresel seçimlerime bağlı. Bunu ortaya çıkartan süreç ne oldu? Bunu ortaya çıkartan süreç de, daha doğrusu derinleştirilen süreç de esasen hep bu sosyal medyaayla birlikte bahsettiğimiz

balonlar yani kendi eko odalarımızda, kendi balonlarımız içerisinde yaşamaya başladığımız dışarıdaki seslere kapalı sadece bizim gibi insanların sesini duyup onu gerçek zannettiğimiz bir çağda

yaşıyor olmamız. İtiraf ediyorum ben de kendi kendime bunu çok düşünüyorum. Bana benzeyen insanların sosyal medya

paylaşımlarında gördüğüm şeyleri bazen teyit etmeden doğru olarak alınmıyorum. Evet. Ya bu gerçek mi demiyorum. O

paylaştıysa kesin gerçektir diyorum. Hakikatin önemsizleşmesi tam olarak bu. Ve benim gibi herkes kendi balonun

içindeki gerçeğin hakikat olduğunu düşündüğünden hakikatin gerçekten bir anlamı yok. Ve bu sebeple aslında

politik sistemler, seçilen politikacılar, daha otokrat eee politikacıların dünyada hakim olması vesaire gibi birtüm sonuçlarla karşılaşmaya başladık. Şimdi bu sonuçların aslında çok çok daha derin

bir versiyonunu da bu deep fake'lerle birlikte yaşıyoruz. Eminim siz de hissediyorsunuzdur. Instagram'da gördüğünüz görsellere artık

şüpheyle bakıyorsunuz değil mi? Bir video geliyor kesin yapay zekadır. Ya bundan 2 ay önce benim böyle bir kayım

yoktu. 2 ay. O kadar gerçekçi videolar düşüyor ki ve bazen gerçek videoları da ben artık yapay zekadır diye es geçiyorum. Yani dolayısıyla kanıt niteliğinde örneğin işte İran'dan bir video geliyor. Yapay

zeka olabilir mi? Olabilir. Venezuela devlet başkanının ambulansın içerisinde gezdirildiği sahne yapay zeka mı değil

mi? Böyle bir iki gün falan konuşuldu. Birçok insan yapay zeka dedi. Bazıları değil dedi. Hala gerçeği bilmiyorum.

Gerçeğe erişimim yok. O zaman kimin gerçeğine, kimin

hakikatine diyeyim inanacağım? Bir yerlere inanmam gerekiyor. Bir şeye tutunmam gerekiyor. Bir şeyi gerçek kabul etmem gerekiyor. Kimin hakikati benim için gerçek olacak. Benim gibi düşünenlerin hakikatini hakikat kabul

edip devam edeceğim bu durumda. Yani başka opsiyon kalmadı. Çünkü gerçekle yalan arasında hiçbir filtre kalmadı

artık. Çok yörükücü bir durum. Eee yani neyden emin olabilirsiniz ki? Hiçbir şeyden emin olamazsınız. İşte bu sadece seçimlerde politik olarak vesaire bizim başımıza geçmişte çok geldiği için şu

anda benzer minvalde düşünmeye meylediyoruz ama yani işte telefonda annenizin sesinden bile emin olmayacaksınız artık. Yani gerçekten

annen mi arıyor ki var böyle uygulamalarda?

Ne kadar tatlı ki söyleyim. Yani korkunç şeylerden bahsediyorum farkındayım. eee

realitenin bizi götürdüğü açmazın ancak bu şekilde eee farkına varıp

ışselleştireceğimiz için bahsetmek zorunda kalıyorum. Buradan dışarı çıkmıca hayatıma şer şakrak bir şekilde devam ediyorum. Yalnız

o da insanın savunma mekanizması, insanın blokaj mekanizması diyelim. Eee bir de tabii belli bir yaşa gelmiş

olmanın verdiği rahatlık neyse ya bize olmadı falan diye üzülerek sö青春 arkadaşlarına özür diliyorum. Evet. Bir de tabii biraz önce bahsettiğim gibi daha da böyle izole bireyler oldukça biz daha fazla izolasyona meyl ettiğe o balonların duvarları da daha katılıyor. Yani

artık gerçeğe ulaşma ihtimalimiz izolasyonla birlikte de çok daha fazla artmış durumda. E azalmış durumda.

Haliyle kendini besleyen bir döngü haline geldi. Şu anda geri doneceğim. Bir de sizi insan beyinin içine sokacağım. Şimdi toplumsal makro bir takım dinamiklerden

bahsettik. bahsettik. Şimdi Zoom'u bayağı bir arttırıyorum. Beyninizin içine doğru hareket ediyoruz. Yapay

zekayla hem hal olurken beynimde neler oluyor bitiyor. Dijital amneziden bahsettik. Hatırlama dış belleği aktardığınızda kendiniz bir şeyi hafızalamak zorunda kalmıyorsunuz.

Beyniniz şöyle bir mekanizma. Bunu duymuş olabilirsiniz. Tekrar niteliğinde olacaksa kusura bakmayın lütfen. Eee,

çok önemli, çok güzel bir çalışma var. New York'ta yapılmış. eee taksi şoförleriyle otobüs şoförlerinin

beyinleri inceleniyor. Beyin şöyle bir mekanizma gerçekten kas gibi çalışıyor. Bir eee dinamiği, bir

yolu, bir nöral ağı çok fazla çalıştırıldığınızda orası hacmen büyüyor. Gerçekten hacmen büyüyor.

Taksi şoförlerinin hippocampus bölgesinin, beyin içerisindeki hafızadan bir numaralı sorumlu bölgenin

otobüs şoförlerine kıyası çok daha büyük olduğunu bulunuyorlar. Neden? İşte bütün şehrin sokaklarını bilmek zorunda adam.

O zamanlar GPS vesaire de yok çalışmanın yapıldığı zamanlarda. Dolayısıyla her gün bir rotadan gidip gelen bir kişiye

kiyassa orası çok daha büyük. Bu ne anlama geliyor? Birçok farklı araştırmada birçok farklı bölge için

aynı sonuç bulunuyor. Ben bir alanı, bir bölgeyi, bir fonksiyonu ne kadar çok çalıştırırsam o bölgede o kadar çok

nöral densite yükseliyor. Nöral ağı yapımı artıyor. Bir de nöronların arasında birtüm bağlantılar var. O

bağıntılar da fiziksel olarak kalınlaşıyor aslına. bakarsanız yani hacmin artmasının sebebi de bu.

Dolayısıyla çalıştárdığım zaman büyüyen daha iyi çalışmaya başlayan çalışmadığım zaman da tipki diğer

vücut kasları gibi sönüp giden bir organizmadan, bir yapıdan bahsediyoruz. Eee bizim zekamıza ne yapacağıyla ilgili önemli bir soru işaretleri var. Şimdi çok güzel bulgular gelmeye başladı. Güzelden

kastım araştırmalar güzel, bulgular çirkin. Araştırmalar çok güzel konumlandırmış, yapılandırmış. Biri MIT'den, biri Carnegimon'dan, biri Harvard'dan geliyor. Zira hakikaten iyi yapılandırmışlar. Eee, bir tanesini ben de yapılandırmaya başlamıştım. Bütçem olmadığı için maalesef yarında kaldı.

Sonra MIT yayınladı. Çok üzgünüm. İçimde yaradır ama devam ediyoruz sözme. Eee, sizi iki tane farklı grubu bilgisayar ekranın karşısına oturtuyorum. Üç farklı grubu affedersiniz araştırmalardan biri.

Birinde bir met, üçünde de bir metin yazmanızı istiyorum ama birinde tamamen sizi özgür bırakıyorum. Tamamen kendi beyninizdeki bağlantıları kullanarak bana bir metin oluşturmanızı istiyorum. İkinci grup

arama motorlarını kullanabiliyor. Google veya işte vesaire ne kullanıyorsa. Üçüncü grupta yapay zeka desteği

kullanabiliyor. Bu üç grup arasında bu uzun vadeli de bir çalışma yani tek defa yapılan bir çalışma değil. Birden fazla

kere aynı grup insanları farklı farklı ortamlara alıp bunun testini yapıyorlar. Sonra da insanlar bu metni oluştururken

beyinlerinde oluşan aktivite yoğunluğuna bakıyorlar. Tahmin edebileceğiniz gibi en düşük beyin aktivitesi yapay zeka ile

birlikte metin oluşturan grupta görülüyor. Yani beynini en az çalışıran grup bu. İkinci mesele insanların zaman

îçerisinde yaptıkları işe dönüp bakıp o işi hatırlayıp hatırlamadıkları. Yani Dicle 2 ay önce bir yazı yazmıştım

şunuyla alakalı. Hatırlıyor musun? Yapay zekayla çalışanlarda sıfır. Hiçbir şekilde yani bilgiyi bir nasıl

diyelim? Fast food gibi yüzeysel olarak yiyp yutup obeziteye maruz kalıp besin değeri sıfır olan bir şeyle beslendiğinizi düşünün. Böyle bir öğrenme sürecindeyiz şu anda. Eee giderek azalıyor. Google'la birlikte çalışan da biraz daha işte kendisi yazan da çok daha fazla atılıyor. Sahiplenme

oranına bakıyorlar bir de. Yani bir işi netice itibariyle işte Marx'a kadar

gider mevzu emege yabancılaşma vesaire. Kendi metnini yazmış insanlar metninin

arkasında dururken yapay zeka bana ney yapay zekada çalışan yani netice itibariyle ondan yararlandım. Yanlış bir

bilgi olabilir. Eee sahiplenmiyorum arkasına imzamı atmıyorum diyorlar.

Üçünün de hem bireysel hem birtim toplumsal kurumsal sonuçları var diyelim. Ben en çok bireysel

sonuçlarıyla ilgileniyorum. daha az çalıştırığınız beyin günün sonunda size aptallaşmaya itmek durumunda.

Zaten IQ düşüşü yaşıyoruz. Eee 1950'lerden beri yapılan ölçümelerde,

dünya çapında yapılan ölçümelerde ilk defa 2010 yılında insan zekasının düşüşe geçtiği ortaya kondu. Ve bu düşüşe geçme

en çok da Nordik ülkelerde, Kuzey Avrupa ülkelerinde meydana gelmiş. Şaşırırsınız. Neden? Çünkü normal

şartlarda beyin işte ne kadar çok kültürel değişkene maruz kaldığınız, ailenizin kaç kelimeyle konuştuğu, ne

kadar entelektüel ortamlarda bulunduğunuz, yedikleriniz, içtiklerinizden falan beslenen bir yapı. E orada çok iyi değil mi bunlar? Evet

zaten gayet yüksek IQ ortalamalarına sahip ülkeler ama en yüksek düşüş onlarda. Çünkü teknolojiyi en hızlı

adapte eden ülkeler onlar. Dolayısıyla teknoloji adaptasyonuyla IQ düşüşü arasında potansiyel olarak da

biraz önce söylediğim sebeplerden dolayı EQ düşüşü arasında

ilişki var. EQ neden düşüyor? Biraz önce konuşmuştu. IQ da karşı tarafla

iletişimim etkileşimimi azaldıkça, insanla etkileşimimi azaldıkça duygusal zekam da düşecekt. E IQ zaten tehdid

altında. Eee yapay zekanın ev hayvanlarına

dönüşmeyin diye uğraşıyoruz. demişti. Elon Musk

neden uğraşıyor? Çünkü ben hem IQ'da hem İQ'de yani zekanın en önemli iki katmanında gerileyerek olursam ve benden

çok daha üstsel bir hızda beyni evimleşen bir varlık benim hayatı domine etmeye başlarsa insanı nasıl kim

kurtaracak sorusu. Bence gayet mantıklı sorular. Şu son olarak dephinerek geçmek istiyorum. İQ'nun bileşenlerine

baktığınız zaman en önemli bileşenlerden bir tanesinin kavramlar arasında bağlantı kurabilme becerisi olduğunu

görüyoruz. Eee zekanın tanımı, sözlük tanımı bu. Ben bunu her yerde söylüyorum. Sıklıkla bahsettiğim bir

konu. Kavramlar arası bağlantı kurabilme becerisi. Yani beynimde iki tane kavram

var. O kavramlarla ilgili daha önceden bilgi okumuşum. Mesela işte yapay zekanın ekonomik etkileri. Şimdi ekonomi

3 aşağı 5 yukarı biliyorum. Yapay zekanın etkileriyle alakalı bir şey şeyle okudum. Dolayısıyla ikisinin

arasındaki bağlantıyı benim kurmam gerekiyor ki o yol üzerinden bilişsel fonksiyonlarım kuvvetlensin ve daha zeki

bir insan olma yolunda, en azından IQ'mü koruma yolunda bir adım atmış olayım.

Dicle ne yapıyor günlük hayatında? Dicle'nin bu bağlantıları kuracak vakti yok. İşi çok fazla, gücü çok fazla. Bir

yayına gidecek, bir toplantıya gidecek, bir sunuma gidecek. o bağlantıları yapay zekaya kurduruyor. Beyindeki

klasörlerin arasındaki bağlantılar Dicle tarafından kurulmadığı takdirde de potansiyel olarak Dicle'nin yapay zeka

sayesinde oraya atfettiği, dışsallaştırdığı zekası nedeniyle iq'su

düşecek. Çekilmesi gereken bir başka kırmızı bayrak. Neden dikkat etmek durumundayız? Ben aptallaşmak

istemiyorum. Dolayısıyla bazı işleri gerçekten yapay zekaya yaptırıyorum. Şuńu yapıyorum. Diyorum ki bunların

arasındaki bağlantıyı kendim keşfetmek zorundayım. Oturacaksın, kentin yazacaksın Dileğim. Yani bunun başka

çaresi yok. Düşün ne olabilir potansiyel olarak bu bağlantılar?

Bir liste çıkar. O bağlantıların arasında bulamadığın bir şey olma ihtimali var mı? Yapay zekanın daha iyi

bulabileceği bir şey olma ihtimali var mı? %100 var. Sonrasında sorarsın onu ama önce bir kafana çalıştır. Netice

itibariyle belirli oranda etkiden kurtulmuş oluyorum bu sayede. Eee, bu konuda bizi kurtaracak kimse yok. Bu

konuda bilinçli sorumlu davranışmak tamamen bizim yükümlülüğümüz. E ben bireysel olarak daha sağlıklı, daha

mutlu hayatlar yaşayabilmek için başarılı demiyorum. Başarı kavramın kişiden kişiye değişir. Daha sağlıklı,

daha mutlu hayatlar yaşayabilmek için bu gibi konularda bireyin kendisini eğitmek zorunda olduğunu düşünüyorum. Sorumluluk

tamamen bize ait. Zira ne teknoloji şirketleri, ne hükümetler, ne devletler bu konuda sizi, beni korumayacaklar.

Efendim şimdi yavaş yavaş felsefi kısma geçiyorum. Orada da

kapatacağız zaten felsefi kısmda biraz genişçe. Çok isterim. Teşekkür ederim. Sunum

sesten belli olmaya başladı yavaş yavaş. Biraz kaydı kusura bakmayın. Yapay zeka

dünyasında insan olmak ne anlama geliyor? Ev hayvanlarına dönüşme riskinden bahsettik. İşte otoban yapılacak. Kimse Dicdenin fikrini sormayacak.

Şunu optimize et dedim. Çünkü optimize edecek. O esnada insanın başına ne geldiğyle ilgilenmeyecek.

Zira onu o şekilde ben programladım. Çok teşekkür ediyorum.

Affedersiniz.

Teşekkürler. O programlama doğrultusunda da haliyle bana bıraktığı alanda yaşamaya devam etmek durumundayım mı acaba? Sorulması gereken biraz daha geniş sorulardan bahsetmek istiyorum şimdi izninizle. Bu

soruları en sona bıraktım çünkü birazdan zaten tartışırız beraber.

Soru cevap gibi olsun değil yani. Bence tartışalım. Soruları ben sordum ama sizden de soru bekliyorum.

Emek temelli kimliğin kaybı. Bundan biraz önce bahsettik. Benim eee

temelde aslında yüzlerce yıldır kimliğimin ana unsurlardan biri. Yani

Orta Çağ'da yaşayan işte bir köyde yaşayan ve hayatını orada doğup çalışıp öлerek geçirmiş olan bir insana da

kimsin diye sorulduğunda işçiym çiftçiyim diyordu. Ben de öyle diyorum ama şu anda çok daha büyük bir sahiplenmeyle öyle diyorum. Çünkü ben günümün çok önemli bir kısmını çalışarak geçiriyorum. Ben bir meslekle

kendimi tanımlıyorum. O mesleinin üzerinden kendimi insanlarla tanıştırıyorum. Hayatımda çoğunlukla o

meslein bana bıraktığı etkilerle şekilleniyor. Eve gittiğimde çünkü e portmantuya asabileceğim bir kimlik

değil. O kimliğimin ana parçalarından bir tanesi. Peki çalışma olmadan kişisel kimliğin yeni temeli ne olacak? Yani mesela ben bir müzisyen mi diyeceğim kendime? O da bir meslek. Müzik yapmaktan hoşlanan

bir insanım. Çalışma olmayınca ben ne diye tanımlayacağım kendimi tam olarak bilemiyorum. Daha önce bahsettiğim gibi belki meraklı bir insan diyebilirim.

Araştırıyor diyebilirim. Tamam. Bu toplumda Dicle'yi kim yapar? Bir fonksiyonu olur mu Dicle'nin bu durumda?

Bu toplum içerisinde gerekli bir fonksiyon olabilir mi? Bana göre vardır ama gerçekten toplumun ya da kitlenin ya

da klanın bir işine yarar mı o eee işlev diyelim? İnsanlar öz değeri

üretkenlikten ayırip bu esas soru bence onu başka değerler temelinde yeniden tanımlayabilirler mi? günümüz insanı,

kendimi de tenzih etmiyorum, ne kadar başarılı olduğuna, ne kadar üretken olduğuna bağlı olarak bir özdeğer

tanımlıyor. Yani biraz önce ben buraya o profesör olduğum diye çıkışın da şunu yatsımadım mümkün değil. Özdeğer kavramım eğer mesleğimle ve mesleğimdeki başarıyla benim ya da başkaları tarafından böyle algılanarak üretiliyorsa ben meslekte nazade bir

hayatta öz değerimi nasıl tanımlayacağım? Yani Dicen'nin değeri nedir? Belki anne babasınızdır. Buradan

tanımlayabilirsiniz. Benim çocuğu yok. Ben nasıl tanımlayacağım özdeğerimi? Neye istinaden? Çünkü en önemli tipki

kimlikteki gibi en önemli parçalardan biri de o. Dice çok başarılıdır. X çok şöyledir. Ahmet işini çok iyi

sahiplenerek yapar. Eee çok üretken bir bireydir. Bu sebeple de yükselmiştir. Si olmuştur. O olmuştur. Bu olmuştur.

Baktığında özleimin en önemli temel taşlarından bir tanesi benim hayatta ne kadar başarılı olduğum profesyonel

hayatta. Bunu altımdan çekip alırsınız öz değerimi neyin üzerine inşa edeceğim? Ben bir de başkaları. Yani siz bana bakarken dijde değerli bir insandır ya da değildir beni çok da fazla tanımadan neyin üzerine inşa edeceksiniz?

Soru hiçbir şekilde bende cevabı yok. Yani sadece soruyorum. Bir de dediğim gibi tartışmaya sebep olsun biraz sonra.

Yaratıcılık. Yine aynı konuya geldik. Yaratıcılık, eee, insanla makine yaratıcılığı arasındaki fark ne? Şimdi şöyle diyorlar. Burada çok temel bir tartışma var. Duymuşsunuzdur zaten. Makine

yaratmıyor. Makine kümülatif olarak insanın daha önceki yaratımlarından bir kolaj yapıp ortaya koyuyor. Bu gerçek bir yaratım değil deniyor. O zaman şunu sorayım ben de. Ben şu anda

tabul arası değilim. Yani bomboş bir levha değilim. Ben doğduğum günden itibaren insan etkileşimi, bazı ressamların resimlerini gördüm. Klasik müzik eserleri dinledim. Birçok müzik eseri

dinledim. Birçok roman okudum. Kitap okudum. İnsanların fikirlerine maruz kaldım. Benim bugün sahnede size

aktardığım fikirlerin benim özgün fikirlerim olduğunu ne kadar iddia edebiliriz? Belki sağdan soldan kolaj

yapıyorum. Belki değil. Öyle yapıyorum zaten. Yani bu kaçınılmaz bir şey. İnsanlık bilimi de sanatı da kümülatif

olarak üretti. Yani ben hiçbir Van resmi görmemişcesine bir resim yaptığında, "Bu resimde Van'tan etkilenmişsin dediklerinde yo etkilenmedim deme ihtimalim var mı?" Mutlaka etkilenmişimdir.

Yani gördüğsem etkilenmemeye gibi bir ihtimalim yok. Dolayısıyla makinenin yaratıcılıyla benim yaratıcılığım

arasında ne kadar fark var? Gerçekten bunu düşündüm ve ben dehşete düşüyorum.

Ben de aynı şeyi yaptım. O da aynı şeyi yaptı. Ha şunu dedik biz % ne kadardı o?

1.2 saniye mi? Yok. 5.2 saniye mi öyle bir şey. Telif hakları yasasında bir müzik eserinin ne kadarından esinlenebileceğiniz hiçbir şekilde 5.2 saniyeyi falan geçmiyor. Yapay zekanın oluşturduğu müzik eserleri derinin de altyapısına bakan müzikologlar bazen şundan

etkilenmiş, bundan etkilenmiş vesaire diyorlar. Ya dünya tarihi o zaman birbirinden etkilenen parçalarla dolu.

Neyi nasıl ayırtılacağız? Mümkün değil. İnsan yaratıcılığı da kümülatif bir süreç sonucu buraya gelmiş.

Peki o zaman yine bir soru. Makineler insan yaratımlarıyla rekabet edebilecek veya onları geride bırakabilecek. Prostu hatırlayın. Yapay zeka prost. Prostan daha prost.

Bu içerikleri üretebiliyorsa yaratıcılık yalnızca insanlara özgü bir özellik midir? Biraz önceki sordduğumuz soru. Ben

öyle olduğunu düşünmüyorum. Ben nasıl yaratıyorsam benzer bir proses sonrasında yapay zekada yaratıyor diye düşünüyorum. Dolayısıyla bana özgü bir özellik olduğu kanaatinde değilim. Fakat ben insan,

eee, ben insan merkezli bir dünyadan ürünü olduğum için yani insan muktedirdir. İnsan diğer varlıkların

üstündedir. İnsan dünyanın hakimidir diye büyüğüm için makinanın da benim erişliğim bazı özelliklere erişemeyeceği kibri içerisindeyim diye düşünüyorum.

Özelklik ve kontrol yine ayrı kocaman bir soru. Makineler verilere dayanarak daha iyi kararlar alıyorsa içimizdeki özellikle özel sektörde

özellikle yönetici pozisyonunda çalışan arkadaşlarına sormak isterim. Kontrolü bırakmalı mıyız yoksa hata riski olsa

bile insan liderliğindeki karar almanın içsel bir değeri var mıdır?

Vardır değil mi? Var. olmalıdır. O zaman bana ne iş olacaktır? Bana ne gerek kalacaktır vesaire. Şimdi bunları böyle her zaman defansif olarak tabii canım daha neler tabii ki var. Liderlik

şu an taklit edilebilir bir özel değil ki falan diye ben de yanıtlıyorum. Şöyledi ki yöneticilik bence yapılabilir. Belli

bir set kural vardır. O kuralları yüklersiniz. Veriyi sağlarsınız. Yapar yani. Ama liderlik başka bir şey.

Liderlik yapabilir mi? Yapar zeka hiç liderlikle ilgili fikir sordunuz mu?

Yani mesela ben şunu beceremiyorum. Kendi hayatımda şu alanı düzene sokamıyorum. Beni bu konuda yönlendirdırsene dediğinizde çok güzel

yönlendiriyor. Yani bence liderlik de yapabiliyor. Bu eğitimleri de dinliyor şu anda.

Yani olası şeyleri de biliyor. Eee benim hangi noktada itiraz edeceğimi ya da savunmaya gececeğimi de o bilgiye daha

tabii ki okuduğu metinlerden vesaire. Dolayısıyla hani liderlik kısmı da

tekrar söyleyeyim insan gibi alımlamadığımız takdirde onu göz ardı edeceğiz. Evet. Yani tıpkı psikoloğa

işte şu anki yapay zekanın farkı gibi. Ya bu insan değil ki deyip ben bariyer koyduğum ölçüde evet gerçek bir liderin

yerini tutamayacak ama o bariyer bende olan o bariyer alfa kuşağında olmayı bilir. Yani pekala bu nesil bu

jenerasyon onunla birlikte doğduğu ve büyüdüğü için onu bir insan gibi alımlamaya ya da insan makine arasındaki

kavramsal ayrıca benim kadar dikkat etmemeye meylediyor olabilir. O zaman onu bir lider olarak da kabul edebilir.

neden etmesin zaten hani eee otomatik alınan kararlardan bahsetmiyorum bile.

Efendim son soru. Kimlik ve ilişkiler. Makineler empati ve duygusal desteği simüle edebiliyorsa duygusal bağın özü nedir?

Evlenenler oldu biliyorsun zekayla. Kendisi bir chatbot yaratıp

onunla evlenenler oldu. Bu evlenme meselesi niye böyle bilmiyorum. Metavör çıkışında da hemen insanlar metavers'te

evlenmişti. Yani o konuya bir böyle teknolojiyle o konuyu birleştirmeye dair bir şeyimiz

var. Gündümüz var niye eee esas soru şu. Şimdi o eğer o ilişki simüle

edilebilirse yani benim gerçekten iyi bir dostum haline gelebilirse o zaman duygusal bağın özü ne? Yani iki insan

arasındaki bağın özü nedir de onu bir makineyle de bulabiliyorum. Ya da öyle bir öz var mı?

Yapay zeka arkadaşlığı insan ilişkilerinin karmaşıklığının yerini alabilir mi? Şimdi karmaşıklık burada

esas anahtar sözcük bana kalırsa şu anda. Çünkü hep sizi teyitleyen, sizi çok challenge etmeyen, size çok nasıl

diyeyim? Neden böyle yaptın? Ben sana öyle yapmadım demedim mi falan demeyen, yargılamayan bir yapay zekayla karşılaş.

Ama biz aslında bunları da seviyoruz. Yani çatışmayı da severiz biz. İnsan ilişkisinin unsurlarından bir tanesi de

odur. Çatışmasız, süt liman, harika işte hiçbir nasıl diyeyim? eee, karşıtlığın olmadığı bir ilişkide sıkıcı bir hale gelir. Arkadaşlık ilişkisi olsun, özel ilişki olsun. Dolayısıyla burada yeni

bir soru daha ortaya çıkıyor. O karmaşıklık şu anda simüle edilmiyor ama o da simüle edilemez mi? Hörde

tartışıyorlardı mesela. O filmi izlediyseniz hatırlarsınız bayağı yani kız arkadaş, erkek arkadaş gibi tartışıyorlardı. Onun da olması durumunda o zaman iyice artık o karmaşıklığın farklı tonlarını da içinde barındıran bir ilişki, duygusal bağ. kurulabilir. O zaman insan ilişkisinin gerçekten bir özü olduğundan başka bir varlıklı ikame edilemez bir özü olduğundan bahsedebilir miyiz?

Çok korkunç sorular sordum farkındayım. Bunlar böyle hani benim geceleri düşünüp de uykumu kaçırın şeyler değil. Bunları düşünmek yerine başka şeyler

daha yüzeysel şeyler düşünmeyi tercih ediyorum. eee, o kadar uzun zamanlar boyunca, eee, nasıl diyeyim? Belki işte

o bahsettiğleri singularity daha benim ömrümün içerisinde gelmez, olmaz vesaire falan gibi düşündüğüm için biraz kulak arı etmeye de meyl ediyorum ama akıldan geçmiyor mu? Aklımdan geçiyor.

Sizlerin karşısına getirmeye değer buluyor muyum? %100. Belki daha önceki tartışmalardan çok daha değerli

buluyorum. Yani evrensel temel gelirle vesaireyle ilgili tartışmalar da çok kıymetli elbette ama bunlar insan

varoluşunun özüyle alakalı tartışmalar. O yüzden bunları ayrıca önemsiyorum. Bir de tabii insan davranışını anlamaya

meylen bir insan olarak onu açıklamaya çalışan çok büyük bir saf. Eee, asla böyle haddimi aşmak istemiyorum. Hiçbir davranışsal bilimci de burada ben insan davranışını açıkladım, açıklıyorum

vesaire gibi savla ortaya çıkmıyor bilim insanları. Çünkü çok karmaşık bir yapıyız. Ama o karmaşık yapının

katmanları şu anda avucuzun içerisinde çözülüyor. Biraz önce bahsettiğim duygusal öz hikayesi gibi. O çözülme

esnasında ben insanın davranışıyla, insanın geleceğiyle alakalı ciddi kaygılar taşıyorum. Dolayısıyla o

kaygıları da bütün bu tartışmaların beraberinde sizin karşınıza getirmeye değer buldum. Umarım keyifli olmuştur.

Çok çok teşekkür ediyorum katılımlarınız için. Çok mutlu oldum. Çok sağ olun.

Soru, yorum. Hayır öyle değil. Bence ne alakası var?

Çok çok severek bekliyorum. Buyurunuz. Mikrofon götürüyor muyuz ya da duyarız aslında sizi? Mikrofon canlı yayın için gerekiyor. A çok pardon. Evet yayın için mikrofon ulaşması gerekiyor. Biraz yüksek ses alabilirsek

tabii ki. Sesim geliyor mu? Ben duyuyorum. Yayın duyuyor mu? Yayın duyuyor mu? Mikrofon çalışmıyor.

Teşekkür ederiz. Duyuyor muymuş? Evet. Ha okey. Tamam. Öncelikle ağzınıza sağlık. Eee ben Ruby.

Finans kodunun kurucu stratejisiyim. Eee dikkatle dinledim sizi. Eee özellikle dinlerken de eee şey dikkatimi çekti. Dediniz ya yeni problemler yaratmıyor.

Problemleri derinleştiriyor. Ben buraya bir ekleme yapmak istedim. eee çözümleri de bence yeni çözümler eee yaratmıyor.

Mevcut çözümleri daha da geliştirmek için bir ekleme yapmak istedim. Bilmiyorum katılır misiniz?

Hiç düşünmedim. Düşüneyim. Mevcut yani yeni bir şey çözmüyor ama çözümleri derinleştiriyor. Hani mesela uygulana

gelemiş bir Crisp teknolojisinin işte daha derinleşmesini, daha hızlanması sağlıyor mesela. Olabilir. O zaman

yaratıcı değildir diyebilir miyiz acaba? Diyebiliriz. Konu tartışmaya açık. Hem ne problem yaratıyor ne sorun çözüyor. Sadece derinleştiriyor. İkisini de scale ediyor yukarıda, aşağıda. Ben öyle düşünüyorum aslında. Kesinlikle düşünmeye değer. Eee, yani şu anda aklıma gelen türütücü bir örneğim

yok. Kesinlikle bununla alakalı düşünmeye değer muhtemelen. Yani yine bizim aslında hani benim verdığım veri

seti içerisinde oynuyor zaten. Dolayısıyla yarattığını söyleyemem gibi bir varsayımlı olabilir.

Yeni iletişimde kalalım. Farklı fikir lütfen. Kesinlikle öyle. Yani bunları düşünmek tabii uzun uza diye düşünmek

lazım. Ben düşündükten sonra muhtemelen girip chat GPT de sorarım.

Sen ne diyorsun bu? Muhtemelen sor. Çünkü benim düşünemediğim bir şey düşüneceğine neredeyse eminim. Yani

neredeyse değil eminim. Dolayısıyla neden olmasın? Çok keyifli tartışmalar bunlar. Çok teşekkür ediyorum katkınız

için. Teşekkürler. Bir arkada bir beyefendi var hemen ondan sonra. Merhabalar ben Murat Değirmenci. Ankara'dan geldim. Levent hocamın davetiyile. Hoş geldin. Yine teşekkür ediyorum Levent hocamın destekleri için. Ya ben 6 tane notu almışım da ondan başlayayım. Liderlikle ilgili demiştiniz. Bununla ilgili eee Kazakistan'da Yapay Zeka Dijital Kalkınma Bakanlığı var. Arnavutlarda sanal e bakanı var diye yayılıar diye. İkinci konu yeni mesleklerde NLP yapay zeka uzmanlığı var. İlk başta anlatmışlığınız. Hı hı. Eee, üçüncüsü, geçenler yine bir eğitim aldığımızda bir fabrikada böyle yapay zekayla ilgili bir sorun çözmeye çalışmışlar. Eee, yine şey devam etmiş. Ondan sonra eee, çalışanlar şikayet etmiş. Yani çok alarm üretiyor, çok şey yapıyor diye. Bunu önlemek için de sadece bir fan koymuşlar ve insan bunu kendi şeyinde çözmüş. Yani o kadar uzun süre çözülem problemi bir günde çözmüşler. Yani insan faktörü hala çok değerli. İletişim konusunda beden dili %55. Yapay zekada yani beden dilini algılayamadığı için y duygusal zekayı tam yani beden dilimizi eee empati yapamadığı için yansıtamıyor. Eee bitmeyecek meslekler arasında tarım ve hayvancılık olarak görüyorum. Hı hı. Günümüzün liderleri şu anda çok sayıda arsa veya hut da şey alıyor. Mesela Elimask aya şey Mars'a oraya yani buradaki yetmedi diyorsun sen tarım ve hayvancılığı nasıl yaparım diye veya hut da su nasıl çıkartabilirim diye çalışmalarları başlattı. Bilge çok büyük miktarda bir eee arsa almış böyle zaten. Evet. Ya o kadar hani aslında o kadar hayatsal eee önemli problemleri göz ardı edip daha yan şeylerle uğraşıyoruz ki yiyecek gıda yok ya gerçekten. Gıda kıtlığıyla karşı karşıyayız. Göçler geliyor vesaire. Hem iklim göçleri kapıda hem savaş dolayısıyla göçler kapıda. Her anlamda göçler zaten kapıda değil. Yani sürekli başımıza geliyor. Daha da yoğunlaşacak. Bunlar mesele değilmiş gibi. Buyurun. Özür dilerim. Yapay zekadaki veri güvenliği ve doğruluğu için nasıl bir yol izlemeliyiz? Veri güvenliği kendimiz açısından mı, kurumlar açısından mı? Bambaşka şeyler var. Zira ikisi de. İkisi. Çünkü zaten insan yani ilk önce kendisi güvenliğini sağlayamazsa ondan sonra kurumları da sağlayamaz zaten.

Şimdi ben bazı şeyler için çok geç olduğunu düşünüyorum. Neden geç? Eee,
yani Dicle'nin, Dicle ile ilgili bilinmemesi gereken bir şeyi
bir bilmeyecek bir hayat yaşamaya çalışıyorum diyeyim. Yani olmamasını sağlayacak bir hayat
yaşamaya çalışıyorum. Öğrencilerime de böyle
söylüyorum. İnternet üzerindeki, ağ üzerindeki herhangi bir etkileşim, bıraktığınız herhangi bir iz
8 milyar
insan tarafından görülebilmiş gibi bırakmak zorundasınız. O izi diyorum. Yani ben yapay zekaya
gidip işte eee ya
işte bugün rektörle kavga ettik, şöyle oldu, böyle oldu vesaire diye anlatırken bunu 8 milyar
insanın malumatı haline
gelebileceğini bilerek yapmak zorundayım. Başka çarem yok. Bu örneği sıkılıkla veririm. Lütfen
rahatsız
olmayın bu arada. Eee, sıkılıkla veririm. Benim evimde bir işte konuştuğum bir yapay zeka alet
var. Aletle konuşurken,
eee, işte bir Amazon'un bir şeyi eee, yapay zekası. Geçmişte şu yaşandı. Siz
sesle aktive etmezseniz, telefonlarınızdaki siri vesaire gibi sesle aktive etmezseniz çalışmaması
gereken bir alet. Yani siz kaydetmemesi gereken bir alet. Ve bu aletin Amazon'da kayıtlarını
görebiliyorsunuz. Yani ben
Alexa deyip seslendikten sonra Alexa işte git şu şarkıyı çal, şu bana bugün hava kaç derece bunu
öyle falan.
Bunların kayıtlarını Amazon hesabımı girdiğimde Alexa bana ne cevap vermiş ben şey
yapmışım. Senaryo gibi görüyorum. İnsanlar şunu keşfetiyorlar.
Bu pandemi sırasında oldu. Yapay zeka ile aktif aktive edip de konuşmadıkları
anlarda da ortam dinlemelerini loglar halinde Amazon hesaplarında gördüler. Yani işte eşile
konuşmasını orada
hiçbir şekilde aktive olmaması gereken bir anda kaydetmiş. Bir de onu loglamış. Dolayısıyla
salonunuzda bile güvenli
değilsiniz. Yani ne bileyim işte seçim sonuçlarının açıklandığı geceler fişten
çekiyoruz falan. Hani çok yani yayıldığında başınıza kötü
bir şey gelme ihtimali olan herhangi bir bilgiyi internet, cihazlar vesaire ortamında paylaşmamak
zorundayız. Bir
ikincisi daha dün konuştuğumdan gerçekten bunu üzerine geldi. Eee bir şey saklanmayacak bir hayat
yaşamak
zorundayız artık yani. Çünkü saklanmıyor, saklanamıyor. Her şeyin bir izi var kişisel güvenlik
açısından.

Dolayısıyla çok eee açıkçası böyle ipüstü konular işte ancak sağlık verileriyle ilgili şu anda ben bir

kırmızı bayrak çekebilirim. İşte onu açıkça paylaşmamakta fayda görüyorum hala. Onun dışında sen neyini paylaşmıyorsun derseniz ya o email oraya

bağlı, şu buraya bağlı, bu buradan bilgi alıyor vesaire her şey bağlantı halinde. Dolayısıyla bir muktedirin istediği

takdirde benimle ilgili öğrenemeyeceği bir bilgi yok. Eee GPS'leriniz, telefonlarınızdaki GPS mekanizması,

herhangi bir program kullandığı mekanizma salondan yatak odasına geçtiğinizde görüyor. Ya bu kadar hassas

çalışıyor artık bu cihazlar. Dolayısıyla hiçbir şeyi inkar edebilecek bir hayat yaşamamak durumundayız. Yani inkarı sizi

zorlamayacak bir hayat yaşamak zorundasınız. Şirketlerle ilgili şöyle bir problem var. Çok ağır bir problem

bu. Çok sık vakalarla karşılaşıyoruz. Zannederim bu konuya alakalı da derinleşecek zaten konuda. Biraz önce

Levent hocamın anlattıklarından öyle anladım. E protokoller yok şirketlerde. Yani şöyle yapay zeka kullanın

arkadaşlar. Verimlilik artıracak şekilde kullanabilirsiniz. Veri paylaşmayın yeter ki falan diyorlar. Ama bu çok nasıl diyeyim? Mğlak bir ifade.

Şirketlerin, küresel şirketler işte merkezden gelmiş bazı bilgileri paylaşıyorlar. Şu kırmızı çizgiler dışında kullanamazsınız yapay zekayı. Ancak bunun içinde kullanabilirsiniz diyorlar. Eee ama çok yakın bir zamanda

bir şirkete başımıza gelen bir konu. Maillerini bağlamış personel maillerini aktarmış. Maillere oradan cevap veriyor.

Çok kolay. saniyede inanılmaz profesyonel mailler ama yani bağlayamazsınız mailinizi. Eğer sizin

bir bu konuya alakalı şirketin bir protokolü, o protokol dahilinde işleyen özel bir yapay zeka algoritması yoksa

bazı şirketler tamamen kendi yapay zeka algoritmalarını yazdırıldılar. Yani X şirketinin kendi chat GPT'si var gibi

düşünebilirisiniz. Dışarıyla beni paylaşmak istemedikleri için. O ona email'ini bağlayabilir. Ama böyle bir uygulamanız yoksa email bağlamak korkunç

bir şey. Satış verileri vesaire oralarda dolaşıyor düşünün. Yani ticari sırra. Aynen öyle. Aynen öyle. Ticari sırr. Ama

yani netice itibariyle bu protokoller net bir şekilde ortaya koymadan biz

kervan yolda diyerek işin içeresine girmiş durumdayız. Kullanmak, kullanmamak da hayatı.
Neden hayatı?

Çünkü yanınızdaki kişi kullanırken siz kullanmıyorsanız ertesi gün sizi muhasebeye davet edebiliyorlar. Yani

verimliliğiniz ciddi şekilde düşüyor vesaire. Eee, bir Buyurun.

Son bir sorum şeyim vardı, eklemem vardı. Geçen bir makalede okudum. Şu anda en çok tutulacak yani meslek dalı

elektrik ustası. Eee onun neden kuantum bilgisayarlar filan şu anda eee soğutma

sistemi nükleer enerjiyle yapılması gerekiyor. O da elektriğe bağlı olduğu için. Yani su biraz daha geri plana

kaldı. Yani elektrik ustaları şu anda revaşta olacak diye bir makale okumuştum.

Valla bana sorarsanız o alanda mı değil mi bilemem. bu alanla ilgili bilgi sahibi değilim ama eee ustalıkla ilgili

şeyler evet ya biraz önce bahsettiğim zanaatkarlıktan bahsediyorum fakat ben

onunla alakalı konular evet eee otomasyona dökülemeyecek şeyler

mecburi olarak işin doğası gereği yapay zeka tarafından eee ele geçirilemeyecek

iş alanları. Her neyi otomasyona dökemiyorsanız ama bununla ilgili dikkatli olmak lazım. Çünkü insanın

otomasyona dökeme dökemeyeceği tanımı da birazcık eee nasıl diyeyim? Eski eee

kurallara, kaidelere göre şekillenmiş. İşte yaratıcılığı da otomasyona dökemeyiniz diye diyorduk ama

dökülebiliyormuş. Pekala. Eee pazarlama rolleri çok ciddi şekilde azalmış. Bunu

geçenlerde duydum. %25 yani yeni başlangıç başlangıç pozisyonları pazarlamada diyelim. Üniversiteden çıkan

benim öğrencilerim çok yoğun bir şekilde işletme öğrencileri pazarlama pozisyonu istiyorlar. Eee, yani 4 kişiden birinin

isi gitmiş durumda. Artık tane iş ilanı görüyorsunuz o alanda. Çoktan %25'ini

kapmış zaten yapay zeka. Metin yazarlarından, kreatiften, şundan bundan bahsetmiyorum bile. Çok feci şeyler oldu

o sektörlerde maalesef. Ve bu yani sürratle de gelmeye devam edecek üstümüze üstümüze. Dolayısıyla hani eee

şunu da deyince hiç kimse hoş karşılamıyor. Ya çocuğuna tıp okutma da hasta bakıcı olsun çocuğun. Yok canım ne

alakası var yola. Çünkü işte geçmiş kabullerle hep hareket ediyoruz. biraz daha az muteber meslekler ve daha

muteber meslekler diye bir klasör var kafamızda. Ama öyle bir meslek klasörü kalmayacak. Onun da idrakına varmak

lazım. Eee, zamanla olacak şeyler. Biz çok aslında tarihin enteresan bir zamanında duruyoruz. Bu geçisi yaşayan bizim jenerasyon yani hem talihli hem talihsiz bir jenerasyon geleceği şekillendirerek olan biziz ya. Çünkü tamamen bomboş bir sayfa. şaka

gibi yani insanlık tarihinde böyle bir şey çok nadiren görülebilecek bir şey. Hiç kimsenin ne yapması gerektiğini

bilmediği bir dönemde herkes el yordamıyla yol bulmaya çalışıyor. Buna dev teknoloji şirketleri de dahil. Onlar

da o protokoller ya da güvenlik protokollerini hayatı geçirene kadar 35 sene hiçbir şey yapmadan devam ettiler.

Sonra bir dakika biraz duralım dediler. Kimse durmadı vesaire. Yani çok garip bir kırılma sahnesini yaşıyoruz. Eee bu

da bize denk geldi. Başka bazı şeyler gibi.

Buyurun. geliyor arkada.

Eee, bir saniye bekletelim sizi. Teşekkürler. Eee, hocam, eee, öncelikle ben doktor Pati Akyol. Eee, birazdan sorunla ilgili olduğu için ben de mesleğimi önce söyledim. Eee, şöyle

ki öncelikle hem size sununuz için hem de Noform Academi'ye çok teşekkür ederiz. Gerçekten hepimiz de, eee, çok

güzel bir mindset oluşturduğunu düşünüyorum. Bu akademinin de, sizin sunumunuzun da. Teşekkür. Eee, yani şunu net bir şekilde

söleyebilirim. Hani ben sizin, eee, konuşma şeklinizi, kendinize anlatma şeklinizi hani profesör olduğunuz için

değil, sizin, bucelinizin çok gelişmiş olduğunu düşündüğüm ve hani çok güzel bizi kattığınızı düşündüğüm için ben

hani çok şey yaptım. Hani demiştiniz ya mesleğim giderse ne olurum dediğinizde bence daha var yani. Eee, ben

buna inanıyorum. Ben biraz açıkçası bu dönemin eee, heyecanlılarından diyebilirim. biraz önce belirttiğiniz

gibi çünkü gerçekten çok büyük bir tarihsel dönüşüm asılarda hepimiz tanık oluyoruz. Eee ve ben o yüzden artık eee

genel olarak eee düşünme şeklinizin değişeceğini eee işte hani demistik ya mesleğim giderse değerimiz ne olacak

onu bulacağımız bir çağda olduğumuzu düşünüyorum ben. Farklı şeyler düşünmeye başlayacağız hayatı belki farklı bakmaya

başlayacağız. E yani 1800'lerde, 1500'lerde yaşayan insanlarla şu an yaşayan insanlar nasıl farklı bakıyorsa

hayata biz de belki bunu daha hızlı bir değişimle bilmaya başlayacağımızı düşünüyorum. Bu genel olarak mesleki

olarak da şimdiden dediğiniz gibi ben psikiyatrist diyorum şu an. Uzmanlık salona hazırlanıyorum aynı zamanda.

Teşekkür ederim. Bir yandan da hani alternatif kariyer arıyorum aslında. Hani AI ve vesaire nasıl ben lisansım

birleştir düşündüğüm bir şey diyeyim aslında. O yüzden çok gerçekten bu konu çok benim ilgimi çekti. Ben şöyle bir

şey hallediyordum açıkçası. Bu akademi esnasında da daha önce eğitimlerde belirtilmişti. Yani bizim artık bir temsilcimiz var orada. Hani marketingler

temsilcileri üzerine yapılacak. Biz bir şey satın alacaksak daha biz düşünmeden o satın alacağımız şey bizim evimize

ulaşacak ve belki de zaten marketing bu bizim temsilcimize yapılacağı için işte A markası değil de B markası gelecek

bize. Biz istemeden daha ben belki psikiyatriye dahi yani benim ilerideki mesleğime dair aslında belki de bunun bu

şekilde yansıtabileceğini düşünmekteyim. Yani eee belki danışanımın bir eee

profil olacak ve ben o profili göreceğim ve kendim ben bunu aktarmak istiyorum diyeceğim kendi temsilcime ve

bana şu şekilde yaklaşabilirsın, bu şekilde yaklaşabilirsın diyecek. Dediğiniz gibi şu an danışanım hala bunu bir insandan duymak isteyeceği için eee

benim pozisyonum hala orada önemli olacak ama benim işleyişimi değiştirecek. Sunu demek istiyorum. Yani

benim gördüğüm hani sizin fikrinizi de merak ediyorum bunda. Benim gördüğüm eee nasıl sosyal medya bize bir algoritma

oluşturdu. Bizim bir sosyal medya algoritmanında zaten bir kimliğimiz vardı. Şimdi gündelik hayatı da biz belki bunu çok normal karşılaşacağız.

Artık bir kişiyle konuşurken iki kişiyle konuşuyormuşuz gibi düşüneceğiz artık belki de. Eee ve hani çok normal bir

parçası olacak. Belki de hiç korktuğumuz gibi olmayacak. Hani böyle bir ihtimal, böyle bir senaryo olması da mümkün müdür

diye de size sormak istedim. Eee bir de şunu sormak istiyorum. Dediğiniz gibi çok boş. Kimin ne yapacağı belli değil.

Hani ne olacağı belli değil ama çok güzel fırsatlar da var bu e alanda ya bu

çağda. etkisini bırakmak isteyen insanlara öneriniz ne olurdu diye de ben size sormak isterim açıkçası. Tekrar çok

teşekkür ederim. Ben çok teşekkür ediyorum. Eee muazzam güzel katkılar. Çok çok teşekkürler. Çok

da güzel sorular. Eee şimdi birincisi kesinlikle bahsettiğiniz gibi,

eee ihtimaller açık. Benim de çok hoşuma gitti bahsettiğiniz şey. Yani benim profilimi sizin oradan görüp de nasıl

katkı sunabileceğinizi, benim nasıl katkı sunabilirsiniz demeden önce sizin o katkıyı sunmanız çok

kıymetli. Eee hep böyle marketing tarafından ben de düşünüyordum bu işi ama hiç mesela bu alandan düşünmemiştüm.

Kesinlikle olabilir. Çok da güzel olur. Eee o boşlukların neyle doldurulabileceği aslında merak konusu.

Biraz şu anda o turbülans yüzünden pozitif tarafları da göremiyor da olabiliriz. Siz çok pozitif bir tarafından baktınız ve aslında ihtiyacımız olan bakış açısı da %100 bu. Eee, insan psikolojisi genelde şeye

meylediyor. Eee, hayatı kalma motivasyonuyla gelmekte olan negatif göreyim, ona göre konumlanayım emegle diyor. O arada pozitif hikayeyi kaçırabiliyor. %100 çok fırsatlarla doluda bir alan. Yani işte

boşluğun, boşluğun güzel tarafı bir yandan fırsat, bir yandan tehdit içeriyor olması. Fırsatları görmeye,

meyil etmek kesinlikle çok önemli. İkincisi biraz önce söylediğiniz gibi eee yani gelecekte benim açıkçası benim

ben ne yaptığımdan bahsedeyim. Yani insan kendini buna nasıl hazırlar? Ben bu sorularla hazırladığımı düşünüyorum.

Eee çünkü bu soruları sordunda bahsettiğim gibi bu soruları böyle varoluşsal bir kaygıyla ya da büyük bir anksiyete kriziyle falan sormuyorum

kendime. Eve gidip gece mis gibi uyuyorum. Yani onunla bir sorunum yok. Fakat gün içerisinde bunları gerçekten

düşünmek durumunda olduğumu hissediyorum. Birincisi mesleki bir sorumluluğum da var. Yani ben düşünmekle

kalmayıp öğrencilerimi de yönlendirmem gerekiyor. İkincisi kendi mesleğimle alakalı da mesela sık sık bu soruyu ya

da hayatımla ilgili de bu soruyu soruyorum. Mesela evrensel temel gelir olsaydı ne hissederdim? Olabilir mi?

Olabilir. Biraz önce bahsettiğim sebeplerden bana biraz ütopyan geliyor ama keşke olsa ve ben de mesela bir

ateşin etrafında eee bir grup arkadaşıyla üzmemeyip felsefe yapsam eski filozoflar gibi yani çok güzel bir dünya

olurdu. eee ve neden olmasın bir taraftan da ama bahsettiğim gibi işin karanlık senaryoları her zaman benim

beynimde daha fazla yankı buluyor. Avukatlar da böyleymiş. Geçenlerde bir arkadaşım, avukat bir arkadaşım böyle

söyledi. Dedi ki biz dedi işi eee hep negatif tarafından almaya çalışırız ki olası boşlukları bilip ona göre yasa

yapalım ya da ona göre savunma planlayalım vesaire. Hep negatiften bakmaya çalışırız. Ben de davranış

bilimciyim ve açık yüreklikle söyleyeyim insanın özünde kötülük bir varlık olduğunu düşünen bir davranış

bilimciyim. Ve bu çok rahatlatıcı bir şey. Neden? Çünkü ya kötülük ama iyiye çekmek için kendini çok uğraşan insanlar

da var. Bu da işin pozitif tarafı. Neden insan özünde kötülük geliyor bana? Çünkü

özünde benim ve türümün devamlılığı en önemli şeydir. Benim ve klanımın devamlılığı en önemli şeydir diyen

bencil motivasyonla evrilmiş bir varlık. Nereye kadar o eee külliyyattan sıyrılabılır kendini? Eee yani çok sık

örneklerle karşılaştığımı düşünmüyorum. insanı zorlayarak kendini daha iyi ciltliğini düşünüyorum. Ve fakat şu anda

özellikle teknoloji şirketlerinin bu motivasyonlardan çok farklı motivasyonlarla eee bildiğimiz işte kar

eee döngüsünü döndürme motivasyonlarıyla ülkelerin de bunun inanılmaz bir ekonomi politik dinamiği olması dolayısıyla ben

nasıl en avantajlı hale gelirim? İşte malumunuz Amerika'da olup bitenler. Eee dolayısıyla iyimser olmakta çok

zorlanıyorum. İkinci sorunuzun cevabı sanırım iyimser olmak. Yani insan ne yaparsa böyle bir koşulda

daha iyi bir hayata sahip olabilir ve elindeki kaynakları mümkün mertebe iyiye yönlendirip iyimsere çekmek zorundayız

kendimizi. Çok teşekkür ederim o açıdan katkılarınız için de bana da bir hatırlatma oldu. Bu kadar karanlığa

ortada dijde diyerek çok teşekkürler. Teşekkür ederiz. Son soruyu alıyoruz. Sonra açık mikrofon yapacağız.

Aa açık mikrofon var daha. Harika. Merhaba. Merhabalar.

Ben sizi buradan duyabiliyorum. yayına da gidiyor. Tamam. Eee ismim Şeval. Eee Şeval Şancık. Eee grafik bölümü son sınıf

öğrencisiyim. Aynı zamanda çocuk kitabı illüstratörüm. Eee interaktif tasarım alanında da yüksek lisansa hazırlanıyorum bir

yandan. Benim sorum daha çok sürdürülebilirlik ile ilgili. Eee birçok şirket sürdürülebilirlikle ilgili eee

bir eee bir dakika heyecanlandım şu an. E sürdürülebilirlikle ilgili hedefleri var. eee aynı zamanda özellikle daha çok yapay zeka ile ilgilenen ve o alanda olan şirketlerin bu vizyonu ne kadar gerçekçi? Bu çelişki çünkü yapay zeka dediğimiz eee aynı zamanda çok büyük bir enerji tüketimine de sahip olan eee bir alan. Bu ne kadar eee denge kurulabilir burada bu noktada? Ben bunu merak ediyorum. Hani sizin cevabınız ne olacak? Onu merak ediyorum. Çok teşekkür ederim. Eee sık sık tabii bu konuları konuşuyoruz. Ben hayatımın bir döneminde sosyal sürdürülebilmek üzerine çok kafa yormuş bir insanım.

Kapsayıcılık çalıştım. Şimdi mesela biraz önce de bahsettik. Gelişmiş, gelişmekte olan ülkeler arasında çok

fazla fark var ve asla kapanmayacak bir uçurum. Bundan sonra mümkün değil kapanması. Eee hem çevresel hem sosyal

sürdürülebilirlik açısından da bazı uçumları çok ciddi şekilde derinleştirdiği, bazı sorunları da çok ciddi şekilde derinleştirdiği

kanaatindeyim. Ve fakat tabii bir taraftan eee her ne kadar çok önemli zararlara uğratıyor olsa da çevresel

maliyeti çok yüksek olsa da bir yandan eee geliştirilen algoritmalar sayesinde inanılmaz enerji verimliliği sağlayan

eee şeyler var, uygulamalar var. Eee diğer tarafta e işte Crisp teknolojisi var, genetik teknolojisi var. Eee insanlığı daha iyi bir yere getirebilecek sağlık alanındaki Hettech teknolojileri var. Diğer tarafta yani ilk defa mesela daha az maliyetle uzaya keşfe gidebiliyoruz. Daha az çevresel

maliyetle vesaire. Yani o kadar çok alanda aynı zamanda pozitif katkıda bulunuyor ki eee şey demiyorum asla.

Enerji ve su açısından ne kadar büyük maliyeti olduğunu biliyoruz. Hatta derslerinizden bir tanesine de denk

geldim. zannederim o kadar da büyük maliyet olmadığına dair tartışmalar da dönüyor şu anda. Eee ve fakat günün

sonunda aynı soruyu sormakla yükümlü hissediyorum kendimi. Neredeyiz de

aslında daha kötü bir yere gidecek miyiz diye endişeniyorsunuz. Ben hep bunu soruyorum. Yani geçenlerde işte yine bir

tartışmada da şey oldu. İnsanlar yalnızlaşacak. Biz zaten yapa yalnız. Yani yapay zeka geldi de biz

yalnızlaşıyoruz değil zaten sürdürülebilirlikle ilgili devasa sorunlarımız vardı. O geldi de her şey çığrımından çıkar. Zaten çığrımdan

çıkmıştı. belki potansiyel olarak eee üstsel katkı sunabilme ihtimali dolayısıyla yani yeni keşfedilen bir

teknolojinin bir sorunu kökünden halledebilecek potansiyeline inandığım ve bazen ara ara hem genetik

teknolojilerinde hem sürdürülebilir teknolojilerinde henüz piyasaya açılmasa, ticarileşmemiş olsa da böyle çözümler gördüğüm için benim umudum

baki. Eee bu konuda biz böyle nasıl diyeyim? Cemal de öyle

umutlu, e, ve temkinli bir noktada durmaya çalışan insanlarız. Cemal de çok

sürdürülebilirliğe kafa yoran bir dostum. Eee, bizim böyle aslında hani

bir araya geldiğimizde de çok sık kafa yorduğumuz konular bunlar. Çok teşekkür ederim gündeme getirdiğiniz için. Umut ediyorum ki eee işin böyle aslında bizim

hani kırmızı bayrak çekerek gösterdiğimiz taraflarının kat ve kat fazlası bakın şöyle de şeyler oldu diyebileceğimiz günler gelir. Dediğim gibi henüz ticarileşmiş olmasa da henüz satıa yayılmış olmasa da çok güzel

uygulamalar var. Ben umutluyum. Eee tekrar eee isminizi tekrar rica edebilir miyim? Fatih Bey'in dediği gibi yanı

daha pozitif bir yerden kapatalım istiyorum. Zaten yeterince başınıza yaşı açtım

galiba. Evet sona geldik. Çok teşekkürler. için, dikkatiniz, ilginiz için çok çok teşekkür ediyorum. Tekrar

çok sağ olun. Teşekkür ederiz. Çok teşekkür ederiz.

Eee, hocamıza eee bugün ilk defa eee bir uygulama yapacağız. Açık mikrofon

yapacağız. Bakalımbecerebilecek miyiz hocam? Tekrardan teşekkür. Ben teşekkür ediyorum. Çok sağ olun.

Eee, arkadaşlar bugün hemen eee, sizi bırakmıyoruz. Böyle bir açık mikrofon yapalım dedik. Eee, böyle eee, şöyle

bir, eee, uygulama yapıyoruz. Herkese üçer dakika vereceğiz. Bir 56 eee,

gönüllü alıyor olacağım. Eee, açık mikrofon dediğimiz şey şöyle, yapay zeka konusunda dilediğiniz her şeyi bu

kürsüden söyleyebileceksiniz. Daha önceden eee benimle networking alanında

eee açık mikrofon yapabilir miyim diyen arkadaşlar oldu. Onun için hemen eee

Doruk'u sahneye davet ediyorum alkışlarınızla.

Doruk hemen kendini tanıtıyorsun ve sadece 3 dakikam var. 3 dakika sonra direkt kesiyorum. Selamlar ben Doruk. Ford Otasan'da veri bilimci olarak çalışıyorum ve yapay zeka projeleri üzerine odaklanmış durumdayım. Eee, öncelikle Dicde hocama çok yani soluksuz dinledim. Harika bir e sunum oldu. Eee, No Form Akademi'ne öncülük yapan Levent hocama kameramanından altyapısına kadar yani bence No Form Academy yani bu dijital liderlik

programı Türkiye'de hatta şöyle söyleyeyim dünyada Türkçeye verilmiş en kaliteli ve en güncel içeriklerle dolu

harika bir program oldu ve oluyor. Eee, ben Şeval'in sorusuyla başlamak istiyorum. Şimdi teknoloji o kadar hızlı

gelişiyor ki yani sürdürübileğimiz su tüketiyoruz diyorum. E Jeff Bezos bir anda açıklama yapıyor ve diyor ki biz uzaya data centerler göndereceğiz. Ekran kartlarını orada çalıştıracağız. Orada

bulut yok. Güneş enerjisinden yararlanabileceğiz. Su tüketimimiz olmayacak. Yani bir problem çıkıyor.

Onun çözümü anında teknoloji geliştigi için oluyor. Eee Google yakın zamanda zaten bir GPU gönderdi uzaya. 10 yıl

îçerisinde bunları görmeye başlayacağız. 2022'de eee chat GPT ile başladık. Önce chat yapıyorduk, soru soruyorduk, şiir yazdırıyorduk, mailler yazdırıyorduk, İngilizce gramer hatalarımızı

düzelтиyorduk. Şimdi 2025 yılında biraz agent yılı oldu. Agentları devreye almaya başladık. Eee, birçok fail oldu.

Şirketler, kurumsal şirketler agentları devreye almakta çok zorlandılar. Hatırlıyorum Haziran Temmuz gibi, eee,

10 şirketin sadece birisi agentları devreye alabilmişti. Production alabilmişti. Şimdi eee Google'in en son

yayınladığı 2026 trend raporunda eee generatif ayar kullanan şirketlerin %50'sine yakını agentlarını production

seviyesine almayı başarmış. Yani agentlar artık içimizde aksiyon alabiliyorlar, mail atabiliyorlar, insan

gibi bilgisayar kullanabilecek durumda. 2026 yılında bence biraz şey olacak. Agentların entegrasyonu,

gerçekten birbirile konuştugu, insanların içersine girdiği entegrasyon yıl olacak diye düşünüyorum. Eee,

Diloit'in en son raporundan bahsedeyim. Zaman nasıl bilmiyorum hocam ama bir zaman baskım da var. Süper. Eee,

Diloit'in de raporunda aslında şunu söylüyor. Hani agentlar bizim arkadaşımız olarak işimize girmeye başlayacaklar. Agentları biz kurmaya

başladık. Entegre olacaklar işlerimize ve bizim gibi onboarding süreçleri olacak. Biz nasıl performans süreçleri

yaşıyoruz? Nasıl performansımızı değerlendirdiriyor? Agentların da performansları değerlendirilecek. Şimdi

2026 yılında biz insanlar ne bekliyor? Biz biraz daha agentları yönetebilir.

Microsoft'un agent boss diyor. Yani agentları kurup birbirile haberleştip işlerimiziaptırabileceğimiz bir

durumda olacağı ve liderlik becerilerimiz çok önemli bir hal almaya başlayacak. En son Levent hocamın

yazısından bahsedeceğim ve bırakacağım mikrofonu. Levent Hacıüm hocamın eee şey ne zaman dijital lider oluruz diye bir

yazısı var. Çok önemli bence. Yani sadece teknik bilgi değil artık kültürel bilgi, eee, ekonomik bilgi, stratejik

bilgi, bunların hepsini aslında harmanlayıp, eee, karar verdirebileceğimiz ve sistemleri kurabileceğimiz bir yere doğru gidiyoruz

diyorum ve herkese öneriyorum. Yüzün Doran, çok teşekkür ederiz. Merve Nur,

gelecek misin? Eğer hazırlsan

önce kendini tanıtırsan. 3 dakikam var. Tamam. 3 dakika ne konuşacağımı bilmiyorum. Herkese merhaba. İyi

akşamlar. E ismim Merve. Eee şu an için danışmanlık yapıyorum ama bugüne kadar aslında farklı kurumsal firmalarda

Center of Exonsance dediğimiz merkezi sürekli iyileştirme ekiplerinde çalıştım. Eee ben bugüne söyle bir perspektiftan bakıyorum. Aslında her

dinlediğim şeye bir cevap vermek için dinlemiyorum ama sonunda bana ne kattı aslında bugün ve hani nasıl düşünmeliyim

diye düşündüğümde eee nöroşirurmani eee Türkiye'de çok ünlü bir profesör. Çok

uzun zamandır da kendisini görmüyorum. Türker Kılıç'ın bir kitabı var. Bağlantısallık ve Yaşamdaşlık diye. O

çok güzel bir eee alegori kullanıyor orada. Diyor ki, "Ormanda yaprak aslında

ormanı oluşturan temel eee varlıktır. Ama aslında orman sadece yapraktan

ibaret değildir. O yüzden aslında yapay zeka mevcuttaki organik zekanın

matematiksel bir simülasyonuya eger o aslında yapay bir zeka değildir" diyor.

Doğal olarak ben eee şimdi bir hepimizin çok bildiği bir şey var. be tane insanın ortalamasıın.
İşte Atatürk'le, Fatih

Sultan Mehmet'le eee bir araya gelseydin işte zihnin nasıl bir biris bir yerde olurdu ya da işte
Tales'le eee doğal

olarak o senden daha zeki, senden daha üstün bir şeyle sohbet edebilmenin
keyfine varıyorum. düşünce gücümüz ötesinde bana gelecekte eee konumlanma,
düşünme eee şu anda böyle çok operatif, operasyonel şeyin dışına çıkip benimle
birlikte beni daha ileri götürecek bir şeyle beraber hareket etmenin aslında eee ben de olumlu
motivasyonunu

taşıyorum. E bir tarafta da yaprak bir noktada sonbahar gelecek, düşecek ve toprağa karışacak.
Ölüm. E bunu Türker

Kılıç çok güzel ifade ediyor. Bu kadar yok olmaktan korkarak varlık mücadeleini bencilce
vermek yerine eee

yok olacağımızı kabul ederek ama var olduğumuz süreyi anlamlı kılmak, bir sonraki devre, bir
sonraki nesle bunu

doğru bir şekilde teslim edebilmenin de kıymetli olduğunu düşünüyorum. O yüzden ben eee
içinde bulduğum bir

ekosistemin içerisinde yaprak olduğumu kabul etmeye uğraşıyorum. Bunu içselleştirmeye.
Eğer onu kabul

ederseniz daha ne kadar yeşil olabilirsiniz? ne kadar daha fazla oksijen verebilirsınız? Klorofil
miktarınızı ne kadar arttıracaksınız?

Çünkü düşünce gücümüz de olduğu için yapraktan farklı olarak eee bunun kıymetli olduğunu
düşünüyorum. E belki

bu tarafa odaklanmak eee daha kıymetli olabilir. Yine kitaptan bir şeyle bir
böyle bir alanda şey diyor. İşte büyük adada tepeden adayı seyrettiğinizde
diyor bir fırından gelen ekmek kokusunun eee çıkan diyor yağmur sonrasında
çıkan gökkuşağıyla bir bağlantısı var mı diyor ve yaşamda bunu bu bağlantıyı kurabilmek sizi
nasıl hissettiyor diye

soruyor. Eee, ben o hissin peşine takılmanın, eee, gerçekten insanın yaşam
motivasyonunda daha önemli bir yerde olduğunu düşünüyorum. Umarım hayattaki gereksiz
gereksizlerden olma. Ben yapay

zekayla çok iyi anlaşıyorum. Fal da
bu arada hocam fal da baktırıyorum. Bütün tahlillerimi bütüncül bir şekilde yani özel bir alan
açtım. Tüm

tahlillerimi yüklüyorum. beni takip de ediyor. Yani eee eğer böyle bir ilerleyen dönemde
birilerinin hani ilk

takip edilmesi gereken o insan kim olacak diye sorarsanız ben gönüllü.

Teşekkür ederim. İyi akşamlar. Teşekkürler. Çok teşekkür ederiz. Merve Ahmet seni alacak miyiz?

Ahmet için bir alkış alalım gelirken.

Önce kendini tanıtırsan. Tam 3 dakika. Tamam. Ben benimki 3 dakika sürmeyecektir. Yani özellikle

arkadaşların konuşmasından sonra Merve Nur gibi detaylı eee kapsamlı konuşacağımı zannetmiyorum. Ahmet U eee özel bir şirkette IT yöneticisi olarak çalışıyorum. Biraz da nesil olarak daha eski bir nesilim. Dolayısıyla biraz eskilerden bahsedip yeni doğru

geleceğim. Şöyleden söyleyeyim. Eee 90'lı yılların sonunda internet devriminde Adana'da şöyleden bir eee bizim Adanalıymı

bu arada. Adanu da vurgulayım. Adana'da eee bir mahalle muhtarı vardı ve bu mahalle muhtarı internet bağlatmış ve internetli muhtar diye haber olmuştu. Yani teknoloji eee haber oluyordu. Onun

dışında işte eee CD writer satın alırdunuz ve bu CD writer'la CD writing işlemini satabiliyordunuz veya dactilo alırsınız. Dactilo arzu halci oluyorsunuz. Yani teknolojiye sahip olmak satılabilir bir şeydi. Eee, bu yapay zeka devriminde şöyleden bir durum oldu. Sahip olmak artık

satılabilir bir şey değil. Çünkü herkes çok rahat bir şekilde erişebiliyor. Dolayısıyla eee, onda ne yaptığınız daha

fazla önemli. Eee, bu bakımından Dijital Liderlik Akademisi'ni kıymetli buluyorum. Bize bu imkanları neler

yapabileceğini anlatan, öğreten, eee, bir program. Eee, ve odaklanmamız gereken nokta da bu. Eee, ayrıca şunu da vurgulamak istiyorum. Aslında benim bir sorum vardı Dicde Nur Hoca'ya onu

sormadım. Eee, eee, soru da şuydu. Eee,

eee, insanın, yapay zeka insanın kabiliyetini yavaş yavaş kaybettirecek dedik. Eee, bir yandan da yapay zeka

veri setleriyle besleniyor. İnsan kabiliyetini kaybedince yapay zekayı

besleyen veri seti de kayboluyor. Dolayısıyla bu aradaki makas açılacak mı yoksa yapay zeka aleyhine tekrar

kapanacak mı? O da bende bir soru işaretçi. Bilmiyorum yani. Bu soruyu sorup bırakayım.

Teşekkürler Ahmet. Eee, Ece sözü almak ister misin?

Ön. Önce kendini tanıtırsan 3 dakika ver. Merhaba ben Müjgence Karakaya. Finans

alanındayım. Bankacıyorum. Ben hiç teknik bir şeyden bahsetmeyeceğim. Merve Nur çok güzel özetledi aslında. Dij hocam

ben kötü taraftan değil oldukça olumlu taraftayım. Yani şey, eee, dijitalleşmenin, yapay zekanın eee tam tersi insanlığa da hani eee korkutan bir tarafında değil de olumlu olduğu bir taraftayım. Aslında ben konuya şuradan girmek istiyorum. Hiç teknik bir şeyden bahsetmek istemiyorum.

Biz ülke olarak aslında çok heyecanlı bir ülkeyiz. Toplum olarak her şeye en önem en onde gidebilen ki hani birçok bununla ilgili veriler vardır. Şimdi hiç onlara degeinmeyeceğim. Dediğim gibi teknik konuşmak istemiyorum. Fakat şöyle bir şeye takılıyorum her zaman. Evet bu

kadar öndeyiz. Blockchain'ın alanında mesela kullanıcı sayısı olarak ilk üç ülkeden biriyiz. Yapay zeka kullanım, bireysel kullanım alanında ilk üçte olan ülkeyiz. Tabii kurumlar veya eee hani böldüğümüz zaman daha geriden geliyor olabilir ama bireysel olarak böyle. Peki

benim merak ettiğim biz her zaman bireyler olarak bir şeyler oluyor. E ve biz tam ortasından başlıyoruz olaya. Yani hiçbir zaman başında değiliz. Bunun yaratımının başında değiliz. Ya da en baştan hiçbir zaman yakalayamıyoruz. Yani bir şeyler oluyor. Eee neredeyse bitmeye doğru ya da artık belli bir gelişime gelmiş oluyor ve biz ortasında gözümüzü açıyoruz. Akıma hep şu geliyor. Daha önceden şey vardı. Türk

toplumu İngilizce öğrenemiyor. Neden? Çünkü maruz kalmıştık. Hani hep şey denir ya biz maruz kalmıyoruz. Biz

teknik olarak öğreniyoruz. Peki biz buna dijitalleşme diyebiliriz. Yapay zeka veya çağımızın geliştirici olan şeylerini neden toplumda bir kültür oluşturarak yani bunun yaratıcısı olma yönünde bu kültürü neden aşlayamıyoruz? Neden buna maruz bırakarak? Yani bugün bence televizyon kullanım oranlarını bilmiyorum. Yıllardır çünkü televizyonu izlemediğim için ya da ama sosyal

medyayı çok aktif kullanan bir insanım ve karşıma sürekli bir veri geliyor. Neden bunu mesela hadi tamam eğitim olarak yapmalım belki eee ekonomik olarak daha şeydir. Külfetli olabilir. Şirketler açısından külfetli olabilir ama sadece bir maruz bırakmayla yani televizyon izlenmesinin oranlarını açalım. Orada yayınlanan bir reklam yerine maruz bırakmayla sosyal medyada akışlar geliyor. Ya ben devlet olarak mı, kurum olarak mı, topluluklar

olarak mı bu şekilde komünitiler olarak mı hani ne yapmamız lazım bilmiyorum ama ben şunu söylüyorum. Biz ülke olarak eee iyi bir ülkeyiz. Yani dinamik bir ülkeyiz. Çok da eee çok uluslu şirketlerde de çalışmış biri olarak, bankalarda da çalışmış biri olarak, müşterileri olmuş biri olarak da gördüğüm kadariyla gerçekten her şeye çok hızlı adapte oluyoruz ve çok pratik bir şekilde buna karşılık veriyoruz. Bence bizim toplumumuz açısından öğrenmeyle ilgili sıkıntımız yok. Kültürle ilgili sıkıntımız var ve eee bunun başlatması ile ilgili sıkıntımız olduğunu düşünüyorum. Umarım biz bunu başarırız. Yani bunun öncüsü oluruz umarım. Hani katkımız bu olur diye düşünüyorum. Ayrıca bitti biliyorum. Çok teşekkür ederiz. E herkes adına teşekkür ediyorum. Sağ olun. Çok teşekkürler Hocae. Son olarak da Gülcen gelmek ister misin? bir avukatla e bitirelim. Gülcen'a bir alkış yapalım kocaman. Gülcen aynı zamanda No Form Akademi'de de bir blog yazısı yazdı. Okumanızı tavsiye ederim. Gülcen ilk önce kendini tanıttı da 3 dakikan var. E merhaba avukat Gülcen Yavuzbayı. Ben eee No Form Akademi ile eee tanışmam biraz LinkedIn'de gezerken artık biliyorsunuz beyaz yakalıların Instagram'ı oldu. Sürekli orada paylaşımlar yapıyoruz. Ben de Instagram'ı dondurup oraya geçtim. Eee bu sayede eee sanırım No Form'un ya da bir arkadaşım beğendi postunu ve bu şekilde başlamıştı. Ben gördüğümde bu postu 2 Aralık yanlış hatırlamıyorum ben 5 Aralık tarihile itibariyle kaydolmuştum ve açıkçası beni konusunu okuduğumda vesaire çok eee heyecanlandırdı. Neden heyecanlandırdı? Çünkü biz avukatlar olarak mutlaka etrafımızda avukat arkadaşlarınız vardır. Çok fazlayız çünkü gittikçe de artıyoruz. Eee, bizim en büyük, eee, sıkıntılarımız genelde şu noktada oluyor. E, müvekkillere bu bütün mesleklerde de geçerli olabilir bu arada ama biz biraz daha insanların stresli olduğu tarafları devraldığımız için bir nevi psikologluk da yapıyoruz. süreçler de çok uzun olduğu için bizimle birlikte insanların belki bir davası oluyor ve bütün hayatı boyunca belki o bir davanın eee etkilerinden devam ediyor ve bunu üstüne taşıyor. Biz aynı anda birçok müvekkilin davasına bakabiliyoruz ve eee sizin de belki başınıza gelmiştir hukuki herhangi bir

olay. 724 avukatların ulaşılabilir olması, her canını istediğiinde arayabiliyor olması ve ulaşamadığı zaman

bu sizi kötü avukat olarak eee etiketleyebiliyor. Benim de bu konuda yapay zekaya olan ilgim yönde oluştu. Yani çünkü eee neden bir avukatın kendi kulonunu yaratabildiği eee bir yapay zeka

asistanı olamazsun ki gibi bir düşünce açıkçası bende oluştu. Eee, bu sayede diyelim ki chatbotlarla vesaire bunu

tabii ki internet siteleri üzerinden yapabilirsiniz ama hani şöyle bir şeyi hayal ettim ben. Herhangi bir

müvekkilinizin size 724 kurduğunuz bir yapay zeka asistanı sayesinde sizin gibi

isterse görüntülü konuşabileceğiniz, isterseniz sesli olarak sizin sesinizle konuşabileceği, isterseniz de

mesajlaşabileceği dava numarasına yazdığı zaman ya da kendini bir şekilde tabii ki bunun güvenlik eee

protokollerinde yapılması lazım. Herhangi bir 3üncü kişinin o davaya ilgili bilgi almaması için. Ama bunu

sağlayacak şekilde nasıl bir bombil bankacılığa girebiliyorsak ve oradan birçok işlemi yapabiliyorsak anlık

olarak istediği kadar detaylı ve onu anlatabilecek seviyede onun seviyesine inebilecek belki de onu tanıyacak şekilde profil oluşturacağı için

anlatabildiğini düşünün. Yani bu beni çok heyecanlandırıyor. Mesela kaldığımızda bizim ülkemize baktığımızda da aslında

eee biraz gecikildiğini düşünüyorum bu konuda. Tabii ki sözleşme otomasyonları şeklinde ya da eee Deyure ayı gibi

mesela karar arama süreçlerinde vesaire kullanılan yapay zeka asistanları var ama birebir bu şekilde sizin profilinize

göre cevap verebilecek bir ben en azından varsa duymadım böyle bir şey. eee hukuk alanında kullanımına

baktığımızda dünyadan Türkiye anlamında ne kadar gerideyiz diye karşılaşırız olursak da Singapur 2 yıllık eee Harvey

ayı ile bir sözleşme imzaladı ve şu an davalarının bu şekilde yapay zeka hakimlerle birlikte acaba hızlı bir

şekilde karar alma süreçlerine entegre edilebilir mi? Bunun şu an denemeleri yapılmıyor Çin'de aynı şekilde eee 2017

yılında yani çok da eski aslında baktığımızda online internet mahkemeleri kuruldu. Baktığımızda biz ne kadar

gerideyiz buradan da anlayabilirsiniz. ve e-ticaret eee sorunları çıktıgı zaman

bunların bu şekilde çözülebilmesi ve hızlı bir şekilde sonuca ulaştırılabilmesi için çalışmalar正在被进行。

Devam edeyim mi? Eee nerede kalmıştım? Kesildim şu an.

Eee onun dışında örnek olarak Stuttkart eee mahkemelerinde Almanya'yı bilirsiniz. Yani mutlaka etrafınızda

Almanya'ya giden bir gurbetçi, tanığınız vesaire vardır. Almanya'nın ne kadar hala her şey dijitalleşmesine

rağmen kağıt üzerinden her şeyi götürmeye çalışan ve bunlara birebir bağlı kalmaya çalışan bir ülke olduğunu

ve bunun kendi noru haline getirmeye çalıştığını biliyoruz. Ona rağmen Almanya'da Stuttgart'ta IBM'in ürettiği

Olga isimli yapay zeka asistanı gene yılda 10.000 tane davanın eee küçük tazminat davalarında vesaire

kullanılması şeklinde acaba hani hakimlerin işini kolaylaştırmak ve hızlı adalet sağlamak amacıyla

kullanılabilirliğini test ediyor ve bu şekilde hakimlerin üzerindeki yükü almaya çalışıyor ve şu anda da Almanya'da yanlış hatırlamıyorum %40

şirketlerin yapay zekayla entegrasyonu sağlanması ve bunun teşviki anlamında da çalışmalar devam ediyor

vesaire. Geri kalan eee bu konudaki konuşmalarımı zaten linkinden paylaşıyorum. Takip

edebilirsiniz. Nor Forma'a ve tabii ki de başta siz olmak üzere herkese, emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Çok teşekkürler Gülcen. Eee, arkadaşlar, eee, bu, e, akşam için

çok teşekkür ediyoruz. Eee, çok ufak bir iki hatırlatma yapayım. Eee, bildiğiniz

üzere yarın bir terfi eee, sınavı yapacağız. Onun arkasından perşembe günü son online dersimizi yapıyoruz. Sonra

cumartesi günü de eee bu hafta yaptığımız derslerden bir son kuiz

yapıyor olacağız ve Dijital Liderlik Akademisi tamamlıyor olacağız. Eee son olarak hem eee bugün bize eee ev

sahipliği yapan eee Tekünkü ailesine eee aynı zamanda da eee Altınbaşı

Üniversitesi öğretim üyesi ve Altınbaşı Üniversitesi İnova direktörü Profesör Doktor Dicde Yurdakı'ya çok teşekkür

ediyoruz. Eee, iyi akşamlar diliyoruz. Perşembe günü görüşmek üzere.

14. ders linki

<https://www.youtube.com/watch?v=wBcy4JhDgN8&list=PLhiqrViUSpKUzVxcTCxIL699MUpEM0vaP&index=14>

Ben tamam. Şu anda geliyor mu arkadaşlar?

İyi ki bak chat' bakmışız. Geldi mi ses? Okey. Yes. Tamam geldi

geldi. Evet. Okey. Tamam. Çok teşekkür ederim uyarınız için. Eee, arkadaşlar bugün son dersimizi yapıyoruz. Eee, çok

teşekkür ederim, eee, katılımınız için. Şimdi, eee, bugün hem son ders olması,

eee, nedeniyle hem de bugün e Miraç Kandili'. Hepinizin Miraç Kandilini

tebrik ederim. Çok böyle uzatmayacağım dersi. Hemen hızlı bir şekilde eee, mümkünse bir saat içerisinde eee,

toparlamaya çalışacağım ama ders yapacağız tabii ki. Yani öyle bir şey yok yani. Kaytarmaca yok. Yani dersimizi

eee, yapacağız. Çünkü cumartesi günü eee aslında bitti falan diyoruz ama

cumartesi günü biliyorsunuz son eee quizimiz var. Lütfen son eee quizi

yapmayı ihmali etmeyin. Eee bilmiyorum eğer eee bakayım yetiştirebilirsem

cumartesi gününden önce belki yarın da erkenden eee açma durumu olabilir. Yine

cumartesi, pazar, pazartesi filan şey veririz. Eee zaman veririz. Böylelikte

ara tatil gitmeden önce eee biliyorum birçok birçoğunuza eee çocukları vardır,

akrabaları vardır vesaire. Biliyorsunuz okulların ara tatili geliyor. Eee o nedenle bu iki haftalık süre boyunca eee

dersiniz olmayacağı. Daha sonra da eee muhtemelen gelecek hafta eee kanaldan

lütfen WhatsApp e kanalını grup yok biliyorsunuz arkadaşlar eski gruplar var

ama o gruplar çok aktif değil bu arada eee eee lütfen kanala abone olun. Kanalın

linki de zannedersem arada sırada şeyde çıkıyor. Eee belirli fasılalarla eee

chat'te çıkıyor. Lütfen kanala abone olmayanlar kanala abone olsunlar. eee LinkedIn'den beni ve No Form Akademi'yi

lütfen takip edin. Eee çünkü şey duyurusunu da yapıyor olacağız oradan. Zirve duyurusunu da yapacağız. Bu arada

planlama yapmak isteyenler İstanbul'da hem İstanbul'da yaşayanlar hem de İstanbul dışından gelecek birçok

katılımcı var biliyorum. Geçen eee programlarda eee çok ciddi sayıda

İstanbul dışından eee katılımcı geliyordu. Eee 9 veya 10 Şubat'ta olacak arkadaşlar. eee bugün yarın ya bugün

yarın bugün değişti tabii yani bu hafta ya yarın ya hafta sonu kesinleşeceğiz. E birkaç bir yerlerden haberler bekliyoruz. Hem mekan olarak hem yer olarak hem lokasyon olarak hem de eee tarih olarak 9 Şubat
veyahut 10 Şubat bir gün ve değil arkadaşlar 9 veya 10 Şubat ikisi iki tarihten bir tanesi de pazartesi günü veya Salı günü eee oluyor olacak. Eee,
evet. Yani farklı bu sefer böyle sürpriz bir lokasyonda olacak. Eee, onun için değişik bir lokasyon ama eee, şey
olarak, ulaşım olarak acayip güzel bir lokasyon. Eee, arkadaşlar çok böyle uygun, çok convenient bir eee, şey. Eee, sabahtan başlayacak eee, zirve. Onunla alaklı detayları veriyor olacağım. Eee, ilk 500 kişiyi davet ediyor olacağız. dereceye giren ilk 500 kişi. Onun için
yani lütfen eee ilk 500'e girin. Yani eee sizlerden rica ediyorum. Eee ilk 500'e giren eee arkadaşımıza eee eee daveti yeyi Noform Academi web sitesi üzerinden profillerini yükliyor olacağız. o eee şeylerle eee o daveti yelerle eee zirve günü eee giriş yapabilecekler. Onun için ilk 500'e,
eee, girmenizi eee, tavsiye ederim. Eee, umarım çoğunuz ilk 500'e girersiniz. İlk 500'e giremeyen arkadaşımıza da sertifikaları eee, PDF olarak eee, şey
olarak eee, soft copy olarak profillerine eee, yükleniyor olacak. zirve sonrasında eee onun haricinde
zirve eee eee aslında dersler, eğitimler işte program bitiyor dedik ama zirve de daha önce 2023'te, 24'te ve 25'te katılan birçok arkadaşımız var. Biliyorlardır. Eee eee aslında zirve de eğitimim bir parçası. Eee yani bunu şaka olarak veya şey olarak söylemiyorum. Espri olarak söylemiyorum. gerçekten zirvedeki paneller ve keynote eee da çok ciddi
anlamda faydalı oluyor. Eee muhakkak gelmenizi eee tavsiye ediyorum. Aynı zamanda orada eee inşallah oradaki eğitmenlerimizi daveti ödüyor olacağız.
Eğitmenlerimizden bazıları panelist ve keynote konuşmalar yapacaklar. Hem eğitmenleri fiziksel olarak görme eee
imkanı bulacaksınız. Eee hem de birçok davetli olacak. Sadece eğitmenlerimiz değil birçok üst düzey eee bir de
davetli kontenjanımız var. Eee 200'e yakın eee davetli de geliyor olacak. Eee katılımcıların haricinde eee çoğu üst düzey yönetici. Öyle olduğu için
orada ciddi anlamda network yapma, insanlarla tanıisma hem de kendi aranızda da tanıurma imkanı bulacaksınız. Eee

böyle birkaç tane ufak tefek tü vereyim. Mesela eee Erman Bey'in biliyorsunuz Paribua ne ofiste eee bir hibrit eee eğitimimi yapmıştık. Biliyorsunuz Erman Bey'in eee kitabı çıkmıştı yapay zekayla ilgili. Eee belki Erman Bey'i yakalayıp eee kendisine kitabını imzalatma şansı yakalayabilirsiniz. Böyle böyle küçük küçük eee sürprizler oluyor olacak zirvede. Onun için zirve önemli. Sabahleyin başlayacak, akşamada kadar sürecek. Öğleden sonra sertifika töreni oluyor. Sertifika eee sahnede eee sertifika almak isteyenler de sabahliyin eee isimlerini yazdırıp eee sahneye çıkabiliyor eee olacaklar. Bunlarla ilgili detayları zaten eee ben size eee veriyor olacağım. Eee davetiyleleri arkadaşalar davetiye gönderilecek mi demek yani dijitaliz. Yani bir şey bir yere bir şey göndermeyeceğiz. profillerinizde olacak zaten bu noformacak academy.com'a zaten hepiniz registered durumdasınız, kayıtlı durumdasınız. İlk 500 kişinin zaten profillerinde beliriyor olacak. Onun da işte biz yükledik, davetiylelerini yükledik diye zaten eee eee veriyor olacağız tüm detayları. Eee Ferhat hoca da gelecek bu arada. E Ferhat hoca da gelecek. eee Ferhat Hoca'nın kitabını da yanınızda getirirseniz Ferhat hocadan da hem tanışma imkanı bulursunuz hem de eee kitabını imzalatma eee imkanı eee bulursunuz. Eee diyorum. Evet. Vallahi ben de eee nasıl geçtiğini anlamadım. Çok fazla da lakkak yapmayalım. Hadi hızlı bir şekilde toparlayalım. Şimdi arkadaşlar bugün biraz veriden bahsetmek istiyorum size. Niye veriden bahsetmek istiyorum? Çünkü eee oldukça önemli. Bu arada şeyin sonunda da, dersin sonunda da yine ufak birkaç önemli bilgi vereceğim. Lütfen e böyle sadece bir 50 dakika bir dayanırsanız bana eee hemen hızlıca beraberce şeye odaklanalım. Derse odaklanalım. Hemen hızlıca eee tamamlayalım dersi ve en sona eee yoklamada da bir şeyler söylüyor olacağım size. Çok teşekkürler. Şimdi veri yapay zeka aslında bütün hikaye şuna dönüyordu. Yapay yani biraz böyle ters mühendislik yapıyoruz değil mi? Mantık o yani. Evet. Yapay zeka yapay zekayı uluyoruz. Aman ne kadar iyi, aman ne kadar güzel vesaire filan falan diye. Eee ama şey eee ben bu arada şeyi vermişiz ama e beyaz boş sayfa gözükmüyor. Neyse önemli değil Mamça önemli değil. Şimdi hemen veriyorum

zaten slaydı. Eee yapay zekayı böyle ululuyoruz işte. şöyle olacak, böyle olacak işte yapay zeka işte insanın yerine gidecek filan falan vesaire filan falan diye. Tamam bu okey. Yani bu bunlar biraz magazinel

şeyler olmakla beraber tamam ya böyle bir eee DEFAK'ta böyle bir durum var.

Bunu bir şekilde kabul ettik diyelim ilerleyelim. Fakat eee şeyi defalar defaatte söyledik. Eee yapay zekanın

veri içkin olma durumunu ve veriyle olan eee kaçınılmaz ve eee kopmaz ilişkisini.

Şimdi hatta sizin önünüz süre yani bir bir yaşam arkadaşım diyeceğim de Burak Hoca tanıyorsunuz. O mesaj attı işte bu şeyle ilgili eee Elon Musk'ın yaptığı bu Grokopedia mıydı

bu Wikipedya'nın şeyi vesaire. Yani şimdi öyle bir e hale doğru geliyor ki hani işte great reset dedikleri işte büyük reset vesaire gibi şeyler aslında eee büyük reset böyle enerjinin yok olması, elektriklerin kapanması, internetin kapatmasından ziyade aslında

bilginin eee ya da biraz daha böyle çok iddialı olacak ama hakikatin sıfırlanmasıyla alakalı bir durum söz

konusu eee gibi bir böyle bir dizopik eee düşünceler de eee aklımıza gelmiyor değil. Yani eee sentetik veri, olmayan veri, eee hakiki olmayan veri, tamamıyla uydurma veri aslında. Sentetik veri dediğim siz bakmayın. Hani kibarca böyle söylüyoruz sentetik veri diye. Eee

uydurma veri, gerçeğin yerine eee ikame eee edilen uyduruk veren, eee, bahsediyoruz aslında. Yani Türkçesiyle bunu söylemek lazım. Bu acaba eee belirli bir süre sonra insanoğlunun

gerceği, hakikati şeklinde bizim önüne çıksamıbilir mi? gibi bir, eee, tehlikeyle karşı karşıyayız. Bunların bir önceki eee şeyde de derste de biraz anlattım.

Vallahi arkadaşlar şöyle bir şey söyleyeyim. Biraz böyle beni eee şey görebilirsiniz ama acaba bu adam işte

kaçık mı vesaire filan falan diye. Ama ben biraz böyle eee eskiden çocukluğumuzda hani o böyle yapraklarını

kokladığımız vesaire filan böyle büyükleruslar, ansiklopediler falan filan bilmem neler vardı. Ben onları

topluyorum. öyle söyleyeyim size. işte eski eee nadir kitaptan işte çeşitli sahaflardan vesaireden filan falan eee basılı eee kitapları da eee bir şekilde

kaynak kitaplarında bir yererde durmasında eee yarar var veya öyle sistemler kuracaksınız ki belirli bir

bilgisayarda vesaire bir offline eee tutacaksınız belki PDF'leri falan filan ki biraz böyle distopik şeyler eee

söylüyorum ama eee bunlar biraz böyle şey eee

yani tartışıl şey şeyden daha mantıklı geliyor bana. İşte yapay zeka bizi ele geçirecek mi? İşte evleri hapsilacak,

işte robotlar bizi öldürerek mi falan gibi eee spekulatif eee şeylerden bu az evvel söylediğim eee

bilginin eee sıfırlanması bana daha mantıklı geliyor. T ikisi de çok extreme

örnekler ama e netice itibariyle veri oldukça önemli. Yani bir de o veriyi

yöneten eee kişi de e önemli. Şimdi grokopedya dedik vesaire muhakkak iyidir, hoşтур. Eee, yani kötülemiyorum

grokopedyayı vesaire asla. Eee, ama buna benzer böyle bilgi kaynaklarının

yöneticileri de acaba işlerine gelmeyen bilgiyi hani hakikatin veya bilginin

eee, illa şey olması lazım yani eee, illa böyle yararlı bilgi de olması şart değil. belirli bir bilginin eee

benlenmesi eee şey olması, sansür uygulanması eee ve benzeri konular söz

konusu olur mu ileride eee diye eee düşünmeden edemiyoruz. Yani bu şunun

gibi düşünün. Nasıl işte işte belirli ülkelerde işte mesela Amerika'da işte Trump çıkıştı diyor ya işte ben işte neim

yabancıları eee işte ülkem sokmuyorum diyor veya işte falanca eee ülke

mensuplarının vatandaşlarını ülkem sokmuyorum diyor değil mi? Acaba böyle şeyler eee veri merkezleri,

veri merkezleri derken data centerlardan bahsetmiyorum. İşte Wikipedya gibi veya işte Grokopedya gibi farklı farklı

şeyler. Acaba belirli bilgileri ben içime alıyorum eee deme durumu eee söz

konusu eee olabilir mi? Eee gibi bunlar

biraz böyle spekulatif geliyor şu an için ama eee bunlar biraz böyle sıkıntılı eee işler. eee böyle çok

kafayı takip kafayı sıyıralım demiyorum ama eee bunlar da böyle aklimızda

durması gereken şeyler. Eee veriye geliyorum. Niye bunları anlatıyorum? Verinin öneminden bahsettim. Eee verinin

ne olduğunu zaten biliyoruz. İstatistiğin ne olduğunu biliyoruz. Bu çok önemli. Bunu son derste tekrardan

bir vurgulamak istedim. Çünkü yapay zekanın arkada yani şöyle söyleyeyim. İyi bir yapay zeka, yapay zekai anlamak

icin iyi bir yapay zeka eee uzmanı, adayı, e yönetici, stratejisti, ee

lideri vesaire olabilmek için arkadaşlar istatistik 101. İstatistiği iyi bilmeniz lazım. Veri nedir iyi bilmeniz lazım. Yani normal dağılım nedir? Üstel dağılım nedir? İşte küme teorisi nedir? Eee, ondan sonra farklı farklı işte metot işte ne bileyim hipotez eee testi nedir? eee gibi şu anda böyle akıma gelmeyen eee onlarca yüzlerce eee konu var istatistikle alakalı. Eee bir kere istatistiği çok iyi biliyor olmanız lazım. Çünkü eğer istatistiği bilmezseniz eee istatistikte çok güzel yalan söyleniyor biliyorsunuz. İstatistikle nasıl yalan söylenir diye bir kitap var. Eee How to Live with Statistics diye galiba İngilizcesi. Türkçede de çevrildi diye biliyorum. Bunu belki daha önceden söylemiş olabilirim ama alıp okumanızda fayda var. İstatistikte çok güzel yalan söyleniyor arkadaşlar. Eee, veri görselleştirmesi dediğimiz, hikaye dediğimiz, hikaye dediğimiz şey aslında, eee, bir şekilde bir yönlendirmedir.

Yani öyle değil mi? Belirli bir belirli bir, eee, davranış biçimini yönlendirmek için çeşitli hikayeler anlatırız. O yani bu hem, eee, yani bu hikaye anlatıcılığı nereden eee, biz feyz alıyoruz, değil mi? Kutsal kitaplardan feyz alıyoruz. Mesela kutsal kitaplarda da mesela belirli şeyler sürekli tekrarlanır, değil mi? Eee, bunlara tekrir deniyor. Yani sürekli belirli bir ifade. İşte şunu yapmayın, işte okuyorsunuz, okuyorsunuz, aynı şey bak onu yapmayın. İşte bir şey bir şey bunu yapmayın vesaire gibi sürekli böyle bir tekrir durumu söz konusu. Eee bu aslında bir şeyle anekdotlarla vesairelerle sürekli bunlar işlenir. Eee o e kaynakta yani kadim tarihlerden eee elde ettiğimiz bu şey bu davranış biçimini hayatımıza da yansıyor değil mi? Eee çocukluğumuzda bir yaramazlık yapıyoruz. Bir şey yapıyoruz. Ya işte süt dökül ya ben dökmedim işte ne bileyim kedi döktü işte köpek döktü veya işte arkadaşım döktü işte şöyle oldu böyle diyor oldu diye bu sefer annemize bir hikaye eee yaratıyoruz vesaire bir ona bir hikaye anlatıyoruz. Sonra eee eee öğretmenler, hocalar geliyor. "Niye ders çalışmadın?" diyor. İşte elektrikler kesildi hocam diyoruz. Başka bir hikaye e anlatıyoruz. Eee çalışmaya başlıyoruz. Toplantıya niye geç kaldın? İşte trafikvardı vesaire filan diyoruz. Halbuki belki eee

şey yapıyor. Orada da bir hikaye uyduruyoruz. Hep sürekli böyle bir hikaye eee evliliklerde bir hikaye,

ilişkilerde bir hikaye, sürekli böyle bir ticaretli bir hikaye, sürekli böyle bir hikaye oluşturma eee durumu söz

konusu. Bu niye? Yönlendirmek için. Yani karşımızdaki insanı bir yerlere kanalize

etmek için. Ya doğru bir şekilde veya yanlış bir şekilde eee vesaire filan. eee sürekli böyle bir yönlendirme ile

alaklı yani işte veri verin eee şeyi eee konusu, istatistiğin konusu, veri

görselleştirmenin eğer veri görselleştirme yani şöyle bir şey söyleyeyim tabii dijital liderlik akademisi dersinde eee her konuya çok

böyle detaylı da bakamıyoruz. Yani veri görselleştirme, veri hikayeciliği eee

başlı başına bir şey bir konu ve hatırlarsınız daha önceki derslerde bahsetmiştim. Yani eee bizler de insan

olarak yani işte yani şeyimiz ne olursa olsun eee mesleğimiz ne olursa olsun bir

şekilde veri işçiliğine doğru bir pivot eee eee olma eee durumu söz konusu. Eee

işte veri görselleştirmecisi mi olacağız? Yani söyle söyleyeyim. aynı veriyle aynı veri birebir aynı veriyle

eee 34 farklı görselleştirme yapıp eee e o görselleştirme sayısı kadar insight

görüş görüş çıkarabilirsiniz, öngörü çıkarabilirsiniz. Bu da doğrudan en adet

öngörü çıkarttığınız zaman aynı veriden n adet karar çıkar. Ama aynı veri. Şimdi bakın yani nasıl bir eee manipülasyon söz konusu. Eee oldukça önemli yani eee bunlarla ilgili

özellikle veri bilimi ile alaklı ki hoş eee şeyde de şimdi herhalde bir iki haftaya kadar eee veri bilimiyle alaklı

da bir eee anons eee yapacağız. Bir veri bilimiyle alaklı bir eee eğitim eee

koyacağız. eee bu kadar önemli yani eee hem şeyde eee ticari hayatı işte

yönetSEL olarak hem de özel hayatı eee oldukça önemli. Burada eee verinin

veriyle neler yapıldığını burada çok basitçe eee anlattık. Eee şimdi burada

tabii eee söyle bir durum söz konusu. Verinin hatırlarsınız özelliklerinden

bahsetmiştim. Daha doğrusu söyle, bir kavramı, bir mefhumu e anlayabilmek için, bir

terminolojiyi anlayabilmek için onun özelliklerine bakmak gerekiyor. Hatırlarsınız modernle ilgili filan

konusurken modernin iş bireyselci olmasından bahsettik. İleri sürekli eee

ilerici ve yenilikçi olduğundan bahsettik. Değil mi? İşte eee cycling olmadığından bahsettik.

Doğrusal bir

zaman standartlaştığından bahsettik. İşte ölçmeyile alakalı özelliklerin olduğundan bahsettik filan. Şimdi bu özelliklerine baktığınız zaman ha evet diyorsunuz. Modern eee böyle bir şey. Bu arada dün eee bir eee etkinliğe katıldım. O etkinlikte de eee şeyde vardı eee Vipe coding eee eee sessionını yöneten sevgili Recep İlkbağı da vardı. Onun bir eee şeyi vardı. Eee bir eee neydi o? Eee, hemen burada ben şey yapayım. Bulmaya çalışıyorum. Eee, not aldım çünkü onu. Eee, Hı. Burada yazıyor. Evet. Eee, şey, defensive, eee, acceleration ve effective eee, değil mi? Effective acceleration. Evet. Effective acceleration ve e defensive acceleration'la alakalı böyle bir sohbet yapıldı. eee bir yerde eee orada mesela effective acceleration'ın eee aslında modernin eee çok ciddi anlamda bunları isterseniz not alın arkadaşlar. Ben çünkü şeyde yok bu eee ben hatta buraya yazıyorum isterseniz size. Şöyle şuraya effective eee effective acceleration.

Buna bakarsınız daha sonra. Versus defensive acceleration. Burada e bunlar aslında eee acceleration yanlış yazmış olabilirim. Şurada yanlış yazdım galiba. Doğru mu yazdım? Şu olması lazım. Sunlara bir bakarsınız.

Eee bunlar aslında özellikle effective acceleration modernin aslında çok daha vurucu bir şekilde eee neredeyse tab noktası. Yani perfect bizi perfect modern hatırlarsınız e perfect modernden bahsetmiştim size. Bir Tinder örneğinden. Eee o neredeyse onun eee şey noktasına kadar gidiyor. Eee son noktasına kadar giden bir eee yapı eee söz konusu. Eee biraz bunlara bu tip böyle kavamlara böyle bakmanızda yarar var. Şimdi Effective Acceleration'ın da orada şeyleri var. Yani bu bir eee şey eee bir bir manifesto aslında. O manifestodaki her bir şey eee madde diyelim eee aslında o manifestonun özelliklerini anlatıyor. Şimdi o manifestonun şeylerini eee Recep İlkbar sahnede şey yaparken sayarken hep aklıma şeyler geldi. Yani birebir modernin eee özellikleriyle aslında birebir örtüsen aslında şeyler eee kavamlar. eee ve hemen orada bir bir tanım yapma durumu. E effective acceleration iyi midir, kötü müdür, onun hakkında ne düşünmeliyiz ve benzeri gibi şeyler hemen böyle beynimde uçuştu. Şuna

şunu söylemeye çalışıyorum. Veri ile alakalı da siz özellikleri bilirseniz veri bilimiyle ve özellikle veriyile

ilgili verinin özellikleri nedir? Bununla alakalı bir eee şey bilirseniz eee bir bir fikriniz olursa çok ciddi

anlamda veriyi tanımlamayile alakalı avantajınız olur arkadaşlar. Biraz hızlanalım. Bu arada çok böyle şey

anlattık. Misal şöyle bir veriyi bir bir şeye benzetelim. Bir Çağlayana eee benzetelim. Eee veri veri akiyor sürekli. Böyle bir Çağlayan da akiyor arkadaşlar. Eee Çağ ne yazmış burada? Bakın Çağlayanın yanına giden kişi kendi imkanları e ölçüsünde Çağlayandan su toplayabilir. Elinde bir bardak olan bir bardak hacmi kadar.

Elinde bir kova olanda o kova hacmi kadar su Bu verinin hacmidir

demişiz. Bakın bu verinin özelliklerinden bir tanesi. Bir başka özelliği arkada da altta da bunun böyle

şeylerini yazıyorum. Volum vereti. Eee bakın verinin v'lerini anlatmaya çalışıyoruz şu anda. Bunlar özellikler. Bu eee bu özellikler oldukça önemli.

Etrafınızda bir sürü veri var dolaşıyor falan. Bunların özelliklerini eee tanımladınız mı? Yani soru bu. Eee, size

hatırlarsanız, eee, bir önceki, eee, derste şöyle bir soru sormuştum. Siz uluslararası bir firmanın, eee, CEO'sunuz, CEO'susunuz diye bir şey sormuştum. Orada işte veri yönetimi, ne,

ne sormuştuk orada hatırlatırsanız. Veri eee, değil mi? Veri yönetimi ile alakalı veri nasıl bir veri vizyonu ortaya

koyarsınız? Çok basit bunun cevabı. Verinin tanımla, veriyi tanımlamanız gerekiyor arkadaşlar. Veriyi tanımlamanız için burada ekranda gördüğünüz verinin özelliklerini biliyor

olmanız lazım. Siz nerede çalışıyorsunuz bilmiyorum. Telekom sektöründe misiniz? Kimya sektöründe misiniz, perakendede

misiniz? Ne bileyim eee ne bileim hizmet sektöründe misiniz, üretim sektöründe misiniz? Hangi sektörde olursanız olun

etrafınız veriyle eee surrounded vaziyette. Yani her yerden veri geliyor.

Deliler gibi. O bu gelen verilerin siz özellikleri e şey yapamazsanız eee tanımlayamazsınız ve anlayamazsınız eee hiçbir şey e yönetemezsiniz. Yani çok açık eee biraz böyle sert oldu ama eee maalesef bu durum böyle. Ne demişiz

burada? Bu kişi yani şimdi Çağlayan'a gittik. Eee kovamızla şey topladık ya. Bir de Çağlayan'ın farklı noktalarından

şey topluyorum. Su topluyorum. E öyle olunca ne oluyor? Bakın veri çeşitliliği söz konusu oldu. Bir de tabii Çağlayanın

akma hızı var. Öyle değil mi? Ona ne diyoruz? Bak sampling deyip yazdı hemen

değil mi Orhan Bey? Hemen bak. Sampling. Şimdi sampling dediğin zaman bak beni

benden aldın. Niye? Çünkü sampling yaptığınız zaman, veri çeşitliliği yaptığınız zaman he anlamaya

başlıyorsunuz. He bir üretim sürecinde ben sampling yaparsam bakın istatistiğe doğru gittik. Ha şeyi anlamaya

çalışıyorum. Yani o zaman ne oldu? Sürecimi de anlamaya çalışıyorum. Hammaddeyi tanıyorum ve benzeri ve

benzeri şeyler. Şimdi burada parantezi kapatayım çünkü çok uzun gider. Eee, verinin hızı yani Çağlayan'ı inceleyen

kişi suyun akış hızını da merak edebilir. Bunu suyun debisi yani. Eee,

öyle değil mi? Hızı, verinin kaynağı ya. Acaba bu eee,

eee, nereden geliyor ya bu Çağlayanın suyu? verasiti yani kaynağının şeyi

nedir? E menşeİ nedir? Membaidir bunun. Yani o spring pınar dediğimiz şey ona

gidip bir bakmak lazım. Onu merak ediyoruz vesaire filan gibi böyle durumlar söz konusu. Burada ne demişiz?

Bakın mesela büyük veri diye bir tanım yapmışız. Çünkü niye? Eee ne sormuşuz? E

Samsun'dan Ender Bey var. eee sağ olsun bir sözlükle eee sözlük oluşturdu bir

tane. Zannedersem aynı Ender Bey'den bahsediyoruz. Eee LinkedInde paylaşıyor. Bakmanızı tavsiye ederim. Ne soru

sormuşuz? Bakın yazmış chat'e. "Küresel bir şirketin CEO'susunuz. Büyük veriyi benimsemek için ne yapardınız?" Büyük

veri ne? İşte büyük veri şu depol depolayamayacağımız kadar büyük hacimde

daha önce karşılaşmadığımız karşılaşmadığımız kadar çeşitli gözlem ve yönetim yeteneğimizin ötesinde geçen

bir hızlı ak ve tespit edemeyeceğimiz kadar farklı kaynaktan beslenen veriye arkadaşlar büyük veri diyoruz. Bakın

verinin burada ben altta eee kusura bakmayın çok ufak gözükür ama bunlar şey birincisi volüm veriti, velositi

hızı verasiti kaynağı. Bu ilk dördü yani bu 9 tanesinin ilk 4dü eee verinin

eee veriyi tanımlamak için gerekli. Yani özelliklerini eee正在说. Tamam mı?

İlk 4'ü. Şimdi buna ü tane daha ekleyeceğiz. Bakın verinin değişkenliği.

Veri değişiyor. Eee eee Çağlayan örnegimize geri dönelim demisiz.

Bilindiği üzere aynı su kümesinin içerisinde farklı akıntılar olabilir. Eee şeye de öyle değil mi? İstanbul

Boğazi'nda da öyle. Üst takıntı nereden nereye doğru? Üst akıntı kuzeyden değil mi? Güneye doğru. Alt takıntı da öyle miydi? Yanlış olabilir. Yani yanlış biliyorsam söyleyeyim. Eee üst takıntı zannedersem eee kuzeyden güneye doğru alt takıntı da güneyden eee kuzeye doğru

diyebiliyorum. Eee bak eee Levent Bey de güzel eee şeyden bahsetti. Eee EDA'dan bahsetti. eee verinin değişkenliği, verability durumu. Peki verability çeşitlilikle değişkenlik arasında ne fark vardır arkadaşlar? Çeşitlilikle eee değişkenlik arasında ne fark var? Hemen size herhalde herkes kahve seviyor. Bu saatte içmeyin tabii ama bakın

çeşitlilikte değişkenlik fark şunu şey yapabilirim. Bakın ü çeşit kahve aroması ile eee şu kadar farklı şu kadar değişik

aromaya sahip kahve eee hazırlayabiliriz. Öyle değil mi? Bakın eee Arabika işte bilmem ne işte Liberika vesaire şeyleri var. Eee kahve çeşitleri var. Bu kahveleri farklı e kombinasyonlarla karıştırıp değişik eee

kahve çeşitleri hazırlayabiliyorum. Çeşitli olmak da değişik olmak eee afiyet olsun. Eee birbirinden farklı

şeyler. Veri görselleştirme önemli. Niye? Çağlayanı inceleyen kişi araştırmasını tamamlayıp ne demişiz?

Laboya döndüğü zaman geri döndüğünde topladığı su örneklerini ve diğer bilgilerinden çalışma arkadaşlarına

anlatacak. Diyecek ki ya ben şöyle bir çağlayan gördüm. Böyle akiyordu. İşte şu kadar yükseltti. Pınarı suradan

geliyordu. Bilmem nesi söyleydi vesaire filan falan diye bu ölçüm örnekleriyle bir bir görselleştirme yapacak. Bunu

yaparken ne yapabilir? Arkadaşlarını kandırabilir, yalan söyleyebilir diyelim. Parantezi burada kapayalım. Ya

bu veri görselleştirme olayı. Şimdi birkaç tane birkaç kişi söyleyeceğim. Eee

ölmüş yani hayatını kaybetmiş bir tane çok iyi bir veri görselleştirmeci var. Onun eee şimdi burada gösteremiyorum

tabii. YouTube'dan yayın yaptığımız için YouTube'da çok güzel şeyleri var. Onu bir eee not alırsınız. Sonra dersten

sonra bir bakarsınız arkadaşlar. Eee neydi? Red Hosting miydi neydi? Öyle bir adım biri. Şimdi geliyor zaten onun

şeyi. Eee, verinin bir de neyi var? Value'su var. Değeri var değil mi? Bakın ne demişiz şimdi? Çağlayanı eee, araştırmaya giden bu grup veri kümесini incelemek için analiz, yöntem ve metodoloji seçiyormuş. Bu Çağlayın doğanın ve insanlığın yararına nasıl kullanılacagini, nasıl bir değer ureteceğini araştırıymuş. Demek ki verinin aynı zamanda bir de değeri var.

Bakın 3 tane daha ekledik. 4 tane ilk d tane mavimiz vardı. tane daha ekledik buna. Yani bunları niye ekledik?

Çeşitlilik, görselleştirme ve değer. Veriyi yönetmek için, daha doğrusu anlamlırmak için eee ekledik bunları.

Verinin değişkenliği, veri, veriyin görselleştirilmesi ve verinin değeri arkadaşlar veriyi yönetmek için gereklidir.

Organizasyona dahil edilmelerine göre de verinin iki tane eee özelliği var. Bakın veriler anlamlandırdıktan sonra bir kere ilk önce tanımladık. Neyle tanımladık? Şu d tane eee özellik de

tanımladık. Volüm değil mi? Hacim, verayeti çeşitlilik, velocity hız, velozity kaynak. Bu dört özelliğe göre

tanımladık veriyi. Sonra değişkenliğine, görselleştirmesine ve value'suna göre anlamlandırdık. Eee, elimizde bu veri var. Şimdi bunu

kendi organizasyonumuza katacağız. Organizasyona dahil edilmelerine göre ikiye ayrılır. İki özelliği var

arkadaşlar. Geldik Hüseyin Bey. Şimdi akışkanlığına geldik. İkincisi o verinin yayılma hızı. Virality. Viralite bilginin ne kadar

hızlı yayıldığını açıklar. Bu hem iyi hem kötü. Organizasyonda çok dedikoducu insanlar varsa değil mi? Bir şey

başınıza geldiği zaman aa şu şöyle yapmış, bu böyle yapmış vesaire filan. Tabii ben dedikodudan bahsetmiyorum.

Kurumsal bilginin yani süreç içerisindeki bilginin eee yayılmasından bahsediyorum. Bu birincisi virality.

İkincisi de az evvel Hüseyin Bey'in söyledişi eee viskozity yani verinin eee akışkanlığı.

Bakın, viskozite veri hacmindeki akışa karşı direnci gösterir. Bu direnç farklı veri kaynaklarından, entegrasyon akış

hızlarından kaynaklanan direnç ve verileri iç görüye dönüştür eee dönüştürken yaşanan ataletten

kaynaklanabilir. Çoğu zaman mesela karar alma mekanizmalarında mesela rapor sunarız bilmem ne heyecanlanırız

şöyledir böyledir bilmem ne filan falan karar çıkmaz çoğunlukla. %90 böyledir.

Yani bu böyle yani şeyde de böyle gösterdim elin onu. Eee, yurt dışında da bu böyle yani illa a Türkiye çok kötü vesaire filan değil. Yani genel olarak iş dünyasından bahsatı öyle hani pasa

takılır, müdüre takılır, bilmem neye takılır, dur bir daha bakalım falan filan. Şimdi bunların bunlar ne? Bunlar

bunlar verinin akışkanlığı bazı durumlarda hatta yani biz biliriz yani şey çıkmayacağını eee karar çıkmayacağını ve benzeri filan gibi böyle durumlar söz konusu. Bakın burada bir summer yaptım. Bir eee

özet yaptım. Verinin 9 tane vs özelliklerine göre anlamlandıır anlamlandırılmasına göre organizasyona dahil edilmelerine göre verinin toplam 9 tane V'si var.

Eee, eee, bu da böyle bir eee, özet olsun.

Fakat sadece 9 tane yok. Ben sadece 9 taneyeyle böyle iktifa ederim bu akşam.

Eee, bunu 40'a kadar çıkarılanlar var arkadaşlar. Eğer Google'da veya işte chat GPT'de orada burada vesaire yazarsınız işte işte eee ne bileyim vs of data falan işte datanın verinin V'leri falan bunu böyle İngilizce falan yazarsınız 40 40 45 tane böyle V var.

Yani ne kadar yani hepsi anlamlı filan soru işaretleri ama siz bir bakarsınız bunu böyle bir 14'e falan çıkartmak eee kabul edilebilir oluyor ama 14 15 20'den sonrası biraz eee işi çok detaylandırıyor ve gereksiz de bu arada yani iş biraz çok böyle spekulatif bir duruma eee şey yapıyor eee dönüyor.

Eee yok hiç eee şeyim dağılmıyor, dikkatim dağılmıyor da birkaç şey söyleyeceğim. eee ona gülüyorum içimden.

Eee bu arada eee Napolyon ne demiş? Tabii ki e savaşın %90'ı bilgidir demiş.

Yani bu da güzel bir kord, güzel bir quotation. Eee yani aslında savaşın %90'ı eee veridir arkadaşlar. Yani eee

özellikle eee bu Napolyon'un filmini seyretmediyseniz seyredin. Çok güzel. Eee yani hayatını ve savaşlarını

okumadıysanız da eee bir şöyledir bir bakmanızda yarar var. Şimdi bu eee veri görselleştirme ile alakalı özel bir minik bir e şey yapmak istiyorum. E bir hatırlatma yapmak istiyorum. Ne kadar kritik olduğundan. Böyle bir abimiz var. Eee veri görselleştirme sorunlarını

bilmemişimiz cevaplar sunar. Bakın çok enteresan bir cümle bu. Çok güzel bir cümle. Soruyu bilmiyoruz ama

cevabını bize sunuyor. Eee bu bu gerçekten eee şey enteresan. Eee, bu bu
givet iyi. Bu aslında biraz veri iletişimimle, eee, eee, orantılı. Ne demek bu veri
iletişimi? Hatırlarsanız zannedersem benimle olan ikinci dersteydi. Eee,
başarının bir yeni yeniden tanımını yapmıştık. Eee, veriyi diğer paydaşlara
aktarmadaki eee, seviye değil mi? Yani veriyi bir tarafa başarılı bir şekilde
aktarma seviyeniz ne kadar yüksekse o kadar başarılısınız gibi bir tanım yapmıştık. Eğer bu
tanımı kaçırınlar
varsı lütfen bir önceki benim bir önceki dersimi lütfen tekrardan bir baksınlar o bölüme. Eee bu
aslında veri iletişimim

demek. Yani bizim veri iletişimimiz ne kadar eee doğru olursa hatırlarsanız dör
tane de şey vardı işte doğruluk vardı değil mi? Neler vardı söylemiyorum. onları belki eee bu
cumartesi günü şeye
çıkabilir. Eee sınavda çıkabilir. Onlara bir bakarsanız. Bakın veri iletişimim. İş
sorunu doğru anladık mı? Sorunun işe etkisini ölçük mü? Ölçebiliyor muyuz? Elimizdeki verileri
veriler hangileri ve
benzeri gibi böyle birçok veriye dair sorular oluşturmamız eee durumu söz
konusu. İşin eee veri görselleştirme kısmında. Mesela bakın
mesela şöyle enteresan bir durum var. Bunu okuyamıyor olabilirsiniz. Bu hemen ben size
söleyeyim ne olduğunu. Eee, X
aında arkadaşlar şeyler var. Eee, Covid testlerinin pozitif çıkma oranı var.

Tamam mı? Bu Covid testlerinin pozitif çıkma oranı X aksında sağa doğru büyüyor. Yukarıya
doğru da Covid nedenli

eee, ölüm oranları. Tamam mı? Yukarıya doğru da ölüm oranları. Böyle bir durum var. Eee, bakın
iki tane X ve Y var. Bu
aslında bir bir scatter eee şey görsel nokta noktası ama noktaları da bubble
yapmışız. Bakın eee yeşil baloncular da eee yeşil baloncuların büyülü
pozitif hasta sayısını gösteriyor. Bunlar aslında birer ülke arkadaşlar. Bunların her biri ülke.
Şuradaki kırmızı
çizgi de bunun şeyi eee aslında logaritmik ortalaması.

Yani bu aslında eee pozitif çıkıyor. Eee ama ölüm oranı bakın burada çok yüksek.

Bu kötü. Yani kırmızı çizginin üstündekiler bu işi çok iyi yönetemeyen şeyler. Eee ülkeler. Aşağı
tarafaktaki
ülkeler bu işi iyi yöneten ülkeler. Ya burada mesela çok fazla Evet. Yani buna

kızabilirisiniz. Diyebilirisiniz ki ya arkadaş amma çok eee Covid eee şeyi var.

Eee hastası görülmüş. Covid hastası var ama ölüm oranı çok düşük. Demek ki iyи bakıyor hastalarına değil mi? Veya bir şekilde e onları iyi eee şey yapıyor eee yönetiyor eee gibi diyebilirisiniz. Ya burada tabii ben şimdi spekulasyon olmasın diye buradaki hangi ülke ben biliyorum ama şimdi size söylemeyeyim. Eee,

mesela böyle bir enteresan bir görselleştirme söz konusu. Mesela bu grafikte bakın nasıl zenginleştir

yapılmış. Mesela descriptive analytics eee, ile eee, değerleri serpiştirdik.

Değerleri serpiştirdik dediğimiz şey şu. Sketter yaptık. Eee, skatter üzerine de bubble'ı eklemiştiz. Logaritmik regresyon ile görseli iki anlamlı alana böldük. Bakın ya burada aslında bir hikaye

oluşturuyorsunuz. Bakın bu görselleştirmeye bir hikaye söz konusu. Diyorsunuz ki üsttekiler başarısız,

attakiler başarılı. Ha o zaman ülkelere bakıyorsunuz. Ha hangi ülkelerde böyle? Bunun üzerine başka şeyler de

ekleyebilirisiniz bu arada değil mi evladım beni? Eee ekleyebilirisiniz bunları. Anlatabiliyor mu? Burada yavaş

yavaş yavaş hikayeler oluşmaya başlıyor. Size soru. Bu ablayı tanıldınız mı diyorum. Zaten ismini yazmışım. Florence Nighting'e değil mi?

Fluingel'i herhalde tanımayan yok değil mi? Fluensingel neci arkadaşlar?

Çok kötü bir Türkçeydi. Neci dedim ama mesleğidir

ya. Son derste yok bunu konuşmaya hemşire

yani ilk hemşire değil de hemşire yani. E şöyle eee Florence Nightingale'in şöyle

bir özelliği var arkadaşlar. Çok enteresandır. Florence Nightingale. Şöylederimi de göstereyim size.

Florence Nightingale eee bakın burada e Wikipedia'daki şeyini gördüm.

Copy paste yaptım buraya. Konstantinople diyor değil mi? Kırım Savaşı'nda eee

Kırım Savaşı'nın ben eee size tarihlerini de söyleyeyim. 1800 kaçlarda burada bakın yazıyor. 1853156'da

Kırım Savaşı var. Kırım Savaşı sırasında eee Florence Nightingale

eee nerede çalışıyor burası? Neresi? İstanbul'daki bu yeri tanıldınız mı?

Neresi burası? Şöylederim bir eee tio vereyim size. Burak Hoca'nın dersi gibi oldu.

Eee Üsküdar değil mi burası? Şey Üsküdar olduğu belli çünkü burada Kız Kulesi var. Bravo Selimiye değil mi? Selimiye

kışçası. Bravo. Kuleli değil. Kuleli. Çok ileride. Selimi yakıştı. Evet.

Selimi yakıştası. Burası eee Kırım Savaşı sırasında Franing Selimiye kıştasında. Bakın burada yazıyor zaten. Eee, nerelerde çalışmış bakın.

Institutions Selim Barx. Selimiye Barx dedi. Selimiye kıştasında çalışmış.

Skutari ne demek? Skutari ne demek? Skutari hadi yazalım. Kimse yazmıyor mu? Niye? Herkes durdu bir anda. Üsküdar. Evet, Üsküdar demek değil mi Üsküdar? eee, Üsküdar'daki Selimya Barak'tta çalışmış. Daha sonra İngiltere'ye dönüyor.

Eee, Tams Hospital'da çalışmış vesaire. Herkes dedi ki, eee, hemşire dedi değil mi? Modern, eee, hemşireliğin öncüsü dedi ama, eee, Florence Nightingale'in bir istatistikçi olduğunu biliyor muydunuz arkadaşlar? Duyan var mı aranızda? Ve önemli bir istatistikçi bu arada. Çünkü niye biliyor musunuz? İngiltere'de istatistik derneğine ki o zamanlar öyle istatistik derneği,

matematik derneği şimdiki gibi böyle her önüne gelen dernek açmıyor. İstatistik eee derneğine kabul edilen ilk kadındır Florence Nitingale.

Londra'daki. Tamam mı? Yani önemli birisi. Bunun hikayesini şimdi eee size anlatacağım. Bunun hikayesi de Selimiye eee kıştasında çıkıyor. Niye? Şöyledir bir durum var. eee Florenceingel'in Florenceingel olma olayı aslında hijyenle alakalı arkadaşlar. Hijyen yani sanitasyon eee şeyleri eee önlemleri alıyor. Eee Kırım Savaşı sırasında şöyle bir durum var. Kırım da o zamanlar Osmanlıyla İngiltere müttefikler eee Ruslara karşı savaşıyorlar ve tabii savaştan yaralı olarak dönen eee şeyle gemi e vasıtasiyla İstanbul'a geliyor yaralı askerler ve Sinimi kıştasına yatırılıyor. Burada ölüm oranları çok yüksek arkadaşlar ve bu ölüm oranlarına bakıyor Florence Nettin ve diyor ki bu askerler eee savaşta filan ölmüyorlar. eee bu yaralı olarak geliyor. Bu eee askerler bir şekilde iltihap yapıyor. Eee oradaki yeterli hijyen koşulları olmadığı için vesaire filan eee sıkıntı yaşıyorlar. eee ölüm oranlarının çok büyük bir e oranının eee aslında sanitasyon yani hijyen eee olmadığı için olduğunu anlıyor Florence ve bunu defalarca mektupla İngiltere hükümetine anlatıyor. Diyor ki yani buraya para gönderin. Yani burada eğer hijyen eee

koşullarını sağlarsak, sanitasyon koşullarını, yeterli ekipman vesaire buraya gönderirseniz bu askerler ölmez

diyor. Kimsenin kimse umursadığı yok yani kimse umursamıyor Florence Nightingale'i. Fakat daha sonra Florence Nightingale burada da Wikipedia'da da yazdığı üzere polar area theagram diye bir şey çıkarıyor. Eee buna eee Türkçesi neydi bunun? Eee neyse şimdi unuttum yazarsınız. Eee, bu bunlar orijinal Florence Nightingale'in hazırladığı veri görselleştirmeleridir arkadaşlar. Bunlara bir bakarsınız. Eee, bakın, şöyle şeyden, e, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık, Ocak, Şubat falan diye böyle e bunlara pol araya diyagramlar diyor. Bu bu diyagramları gönderdikten sonra İngiliz hükümeti Sağlık Bakanlığı anlıyor. He diyor. Böyle bir a böyle bir mevzu mu var? Bakın bunlar eee, diagram of the causes of mortality. ölüm nedenlerinin şeyleri, oranları burada eee şu beyaz olan alanlar daha çok hijyenden ölen kişiler ne kadar yüksek oldu bunlara kama diyagram deniyor. Şimdi hatırladım.

Radar çarp değil, pay çart değil arkadaşlar. Bunlara kama diama. E Türkçesi kama diyagramlar. Eee böyle

kama gibi çakılmış ki ya böyle üçgen şeklinde. Eee onun için kama deniyor bunlara. Eee, bunları gönderdikten sonra

İngilizlerde jeton düşüyor. He, diyor ya gerçekten öyle mi vesaire filan. Eee, bunun eee, şeyini anlıyorlar, önemini anlıyorlar ve France Stighting ile destek veriyorlar ve daha sonra bu oranlar düşüyor ve benzeri burada poler area diyagramlarla alakalı mesela Arsenal'in futbol kulübü, Arsenal Football Club'ın striker comparison'ını mesela burada yapmışız. mesela striker dediği şey hücum sporcuları mesela bunların işte şeyleri eee çeşitli işte

asistleri, attığı goller, şutlar, şunlar bunlar vesaire filan falan bu tip böyle bir veri görselleştirme durumu söz

konusu. Yani veri görselleştirmenin nasıl eee daha yoklama alınmadı eee gül diyagram da mı deniyormuş? Olabilir. Yani o da olabilir. Benziyor çünkü güle de benziyor. Eee ne kadar önemli

olduğunu eee görüyoruz. Diğer taraftan eee George Mendel diye bir eee biliyorsunuz şeyimiz var. Eee bu hani bezelyelerden işte ne o işte eee kalitim şeylerini şey yaptı ya eee bulan kişi aslında kendisi bir şey eee bir rahi

eee çok önemli bir şey yaptı yapıyor. E bu arada bu QR kod çalışmamayabilir arkadaşlar. eee eee ona bir bakarsanız eğer istiyorsanız George Mendy'in şeyini buraya koydum ama inşallah çalışıyordu. Eee paper'ının yani makalesini buradan download edebilirsiniz. Adam eee deli gibi eee science yapmış, bilim yapmış ama makalesine bakarsanız bir tane görselleştirme yok. Yani neredeyse tablo bile yok. Bir tane mi ne tablo var? Bir tane mi iki tane mi ne tablo var. Eee, arkadaşlar George Mendel öldükten sonra adamın çok iyi bir iş yaptığı, vallahi yalan olmasın 45 sene sonra mı, 50 sene sonra mı ne eee, eee, millet keşfediyor. Yani adam eee, hayatındayken bu kadar iyi bir şey yaptığını eee, kimse anlayamıyor. Sebebini de buna bağlıyorlar. Adam makalesinde görselleştirme yapmamış. komple yazı ve bir veya iki tane de böyle minik minik tablolar var. Onları görürsünüz. Eğer bu QR kod çalışmıyorsa dert değil. E internetten George Mendel veya Gregor Mendel olabilir. George Mendel şey yaparsanız eee PDF makalesi falan filan yazarsanız hemen çıkıyor zaten PDF'i. Yani visualization'ın veri görselleştirmein ne kadar önemli olduğunu eee görürsünüz. Tamam mı? Bu abimiz çok ses severiz bu arkadaşı. Bu adam bir işte bak 10 9 10 sene önce ölmüş. Hans Rosling. Bu Hans Rosling'i yazarsanız şeye eee internette şöyle hatta biraz büyütewayim ismini de böyle görün. Hans Roslik. Bu Hans e Rosli çok güzel bir veri görselleştirmeci. Eee çok enteresan YouTube'da videoları var. Seyretmenizi eee tavsiye ederim

diyorum. Şimdi eee şöyle yavaş yavaş eee dersin sonuna doğru geçelim. Size şöyle enteresan bir soru sorayım. Biraz böyle neşeli bir eee şekilde eee bitirelim dersimizi. Sizce veri bir yemek olsayıdı arkadaşlar sizce hangi yemek olurdu? Buna bir şey yapabilir miyiz? Eee, bunu bir, eee, eee, bir fikrinizi söyler misiniz? Böyle ben bir chat' de yazmaya çalışayım bunu bakayım. Böyle chat' de atayım. HS chat' yazmayın. Q chat' yazmayın. QR'e yazın lütfen. Şey, QR'ı okutun. QR'ı okutun lütfen arkadaşlar.

Türlü kuru fasulye. Güzel. Nar. Aa bak nar da güzelmiş. Şey çalışıyor mu? QR çalışıyor mu?

QR çalışıyor mu? Tamam. Okey. Yazın arkadaşlar.

Ya bu QR'ı screenshot alıp ya da neyse dur. E Mahmut Can şey yapabilir miyim?

Sharing'i kapatıyorum. E diğer şeye görselleştirmeye geçelim. Olur mu?

Kapatıp hemen buraya geçtim.

Start presentation diyorum. Bunu gösterebilir misin? Ha bunu ben

sana share etmem lazım değil mi? Hemen share ettim.

Şöyle şunu share edelim.

Eğer o az evvelki QR'ı kopyalayıp şey yapm ama herkes giriyor zaten değil mi?

Chat'teki linkten arkadaşlar şey sabitledi. Mahmut Can eee hala yazanlar varsa. Evet hala yazanlar var. Biraz bekleyelim. O epi var. Arada epi bir fark oldu. Oo neler var. Karışık kumpir.

Menemen serpme kahvaltı. Bak çok güzel. Sushi bak nefis. Lazanya ne kadar güzel.

Pişmaniye mercadayif dolması denmiş. Çiğköfte denmiş. Anılı kızlı denmiş. Waffle denmiş. Meyve tabağı denmiş. Çoğunlukta türlü makarna çorba var. Karnı yarık var. Salata var. Suşi var. O birisi mumbar yazmış. Mumbar yazan çok fazla. Evet. Hala bir arada bir 100 fark var. Evet. Ama genellikle herhalde türlü aşure pizzaya falan değil mi? Künefe yazan var. Ekmek de çok enteresan. Bakın ekmek ilginç. Hamburger diyenler var. Pilav diyenler var. Sebze çorbası. Kapuska.

Tiramüsi diyenler var. Spaghetti diyenler var. Okey. Ama yani zaten değişmiyor şu anda. Türlü pizzada falan

filan kaldık. Tamam. Bunu kapatıyorum izninizle.

Şeye geçiyorum. Normal ekranımı eee paylaşayım. Ahmut Can. Neredeyim? Şuradayım. Şimdi burada neden eee leriyle beraber eee bakın kebab dediniz çok güzel. Evet. Eee, benim cevabım zeytinyağlı yaprak sarma arkadaşlar.

Neden böyle? Bu da pötümiz. Bu da en yaramaz olan. Güle güle. Eee, zeytinyağlı yaprak sarmağı. Neden? Bakın burada nedenlerini de yazdım. Şimdi iş biraz ciddiye bindi. Lütfen bir şey yap diye şey yani şey yapın diye söylemiyorum. Eee, biraz böyle düşünelim lütfen. Bu yemeklerle ilgili tek başına bir yaprak sarma sade gibi görünüyor, değil mi? Ama içi dolu. Yani bir hanverinin ilk bakışta basit görünmesi gibi ama içeriğinde bilgi barındırması gibi. Tamam mı? Yani bir veriyi veriyor size ama o veriden, o basit

gördüğünüz veriden, o ham veriden çok enteresan bir insın oluşturabiliyorsunuz. Lezzetli olması için özenli bir hazırlık

gerekir. Çok basit. Evet. Sarma diyenler muhakkak vardır da

eee eee çok fazla seçenek olmadığı için ben okuyamadım. Kusura bakmayın. Verinin anlamlı hale gelmesi için bakın işlenmesi, temizlenmesi, sınıflandırılması gereklidir. Tamam. Bu yönüyle de benziyor yaprak sarma. Sunum önemlidir. Sarma nasıl düzgün sarılıp tabakta güzel sunulursa veri de anlamlı raporlarla karar vericilere sunulmalıdır.

Bakın toplu tüketilir. Pek tek pek anlam ifade etmez. Eee değil mi? Yani

yapıldığı zaman üçer beşer götürüyoruz. Yani y bir kere yani oturup bir tane tak

almıyorsunuz. Veri setleri büyük olduğunda değer kazanır. Tek bir veri noktası çoğu zaman anlamsızdır.

İşte ne kadar ince ne kadar iyi konusu eee şey bir konu. Eee

eee özenli olma durumu söz konusu. İçinde farklı malzemeler bir araya gelir. Farklı kaynaklardan gelen veri

birleşince bilgiye dönüşür. yavaş yavaş tüketilir, sindirilmesi

zaman alır. Büyük veri setler setleri de dikkatle analiz edilerek sindirilmelidir.

Eee ben bununla alaklı arkadaşlar ciddi ciddi şaka değil biraz y epi bir

düşündüm. Eee biraz araştırma yaptım, baktım ettim falan filan. Gerçekten en

mantıklı yemek zeytinyağlı yaprak sarma gibi geliyor. E Türk kültüründe eee

Avrupa kültüründe falan filan başka eee daha böyle özenli yapılan salatalar var filan. Biraz belki onlar olabilir gibi

böyle durumlar çıktı ama eee Türk kültüründe gerçekten eee şey eee

zeytinyağlı yaprak sarma veriye en çok benzeyen eee yemek. Onun haricinde bu şu

demek değil. Eee, ya sadece yaprak sarma benziyor filan. Öyle bir durum söz

konusu değil. Bakın, devam edelim bunlara. Mesela hamveri. Ham çiğ sebzeler. Mesela soğan yanan

arkadaşlarımız oldu. Soğan dediğimiz şey bir hanveridir. Yani bu arada hanveriyi e ısırıp yiye de yani hanveri derken hanveriyi alıp kullan da bililirsınız ama tatsız tatsız

değil mi? Yani bir şey yok hani. Çiğ domates, çiğ salatalık, çiğ e soğan

yediğimiz zamanlar da oluyor. Öyle değil mi? Ama yani yani bu her gün oturup eee

yemiyoruz bunları. Büyük veri açık büfe. Bakın her şey var ama doğru tabağı

hazırlamak için seçip ayıklamak gerekiyor. Yani eee bu da çok ince bir

eee şey e ince bir bakış açısı. Devam edelim. Son 2iü tane daha böyle neşeli slaytta

bitirelim eee programımızı. Veri türleri ve yemek benzetmeleri. Bu ikincisi. Temizlenmiş veri. Mesela filtre kahve. Bakın tortusu süzülmüş. Yalnızca bakın öz bilgi kalmış. Zenginleştirilmiş veri katmer. içine ekstra malzemeler, fistık, kaymak eklendikçe daha anlamlı ve lezzetli hale geliyor. Yani enrichedadan bahsediyoruz burada. Veri ambarı kiler tüm gıdaların yani verilerin depolandığı gerektiğinde kullanılan yer. Yani bunu eee en güzel içimizdeki IT'ciler biliyor olması lazım. Bakın çok güzel eee yorumlar geliyor.

Bak mideyi bozar filan diyorsunuz ama çok doğru söylediniz. Eee gerçekten veriyi şey yaparsanız eee mideyi bozar. Onun için dikkat etmek lazım. Bu veri ambarı konusu aynı. Eee bu veri ambarı yani direkt zaten IT eee değil mi? eee şeyidir. Eee terminolojisidir. Bu veri ambarına herkesi sokmazlar değil mi? Veri ambarına öyle herkes giremez. Neye ihtiyacım var denir. He al o zaman şu mu lazım sana? Al kardeşim bu kadarını alırsın derler adama. Bu bunlar önemli. Bakın burada ne oldu? Veriyi eee yönetmeye başladık. Kategorize ediyorsunuz. Belirli departmanların e veya belirli kişilerin yönetimine veriyorsunuz ve benzeri gibi durumlar söz konusu. Devam edelim.

gerçek zamanlı veri. Fırından yeni çıkmış sıcak simit. Aynı simidi eee fırından çıktıgı zaman şimdü öyle bir zaman var ki hemen çıkar çıkmaz tutamıyoruz bile. Biraz çok az böyle 3-4 dakika beklemesi gerekiyor ki değil mi? Hafif sıcaklığı o kadar yani o e anormal sıcaklığı geçsin ama yine sıcak olsun ve çitir çitir olsun. O zaman üçer beşer tane yeniliyor. Ama soğuk bir simiti yani bırakın simitin kendisini yarısını bırakın yarısını çeyreğini bile yiyeceğinizi soğuk olduğu zaman çoğunkulka. Demek ki zamanlama önemli burada yani eee güncel veri, taze veri. Eee bu da oldukça önemli. Tahmine dayalı veri analizi ne demek bu? Predictive eee analytics'ten bahsediyoruz. Predictive Analytics'te burada en önemli, en güzel belki örnek fırından pişmekte olan sufle. Eee, vallahı ne olacağını pek bilmiyoruz ya suflenin. İyi mi olacak acaba? Kötü mü olacak? Yani herhalde iyi olur ya falan diye böyle bir eee umudumuz var,

bir tahminimiz var. Eee, bu da fırında pişmekte olan eee sufle diyoruz. Bakın burada e makarna da öyle. Evet, doğru.

şeyler de var bu arada makarnada. Yani pişir pişir yeye gibi durumlar söz konusu. Ama hangi makarna? Hazır makarna

mi? Bakın hazır makarna ile eee taze makarna arasında tabii orada da fark var. Çok eee yani çok ciddi anlamda veriyle eee bu yemekler arasındaki buradaki şeyi lütfen eee buradaki eee nasıl söyleyelim? Allegori mi diyelim ona? Allegri'yi şey yapın lütfen. Eee, ya muhakkak sizler çok daha zengin, eee, şeyler, fikirler geliştirebilirsiniz diye düşünüyorum. Mesela veri görselleştirme, suşi tabağı, suşhiciye gittiğiniz zaman bazen böyle gemide filan falan getiriyorlar. Çok fazla sipariş verirseniz böyle ya öyle bir görsel ki ah diyorsunuz. Dur ben bunun fotoğrafını çekeyim filan. Çok enteresan.

makine öğrenmesi ile işlenmiş veri. Bakın fermante edilmiş turşu şu yukarıdaki zamanla kendiliğinden dönüşür ve lezzetlenir. Yani öğrenme süreci var.

Learning e learning process var değil mi? Yapay zekadaki eee learning'den bahsediyoruz. Bunu eee turşuya benzetmişiz. Fermentte turşuya benzetmişiz. Çünkü makine öğrenmesiyle

veri zaman içerisinde kendi kendinden eee öğreniyor. Ve son olarak da yapay zekayla eee bitiriyoruz. Bakın be Wellington da çok güzel bir örnek. Beff Wellington da güzel. Beef Wellington' da böyle içini açtığınız zaman o Masterchef'te falan filan gösteriyorlar

bazen değil mi? Eee bazen çiğ kalıyor, bazen çok pişmiş oluyor falan filan. Çok yani çok enteresan. Şef tabağı tabii ki yapay zeka verisi ustaca harmanlanmış, özenle seçilmiş sofistike bir eee sonuç.

Sesim geliyor mu arkadaşlar?

Arkadaşlar çok teşekkür ederim. Bugün yok.

Tamam olabilir. Eee çok Evet geliyor. Çok teşekkür ederim. Bunu böyle bir şeyle böyle hoş bir eee gıda, yemek benzetmesiyle bitirmek istedim. E interaktif katılımınız için çok teşekkür ederim. Şimdi eee bu eee bitirmiyoruz henüz dersi arkadaşlar. Yoklamayla alaklı bir şey söyleyeceğim. Biraz böyle uzatıyorum ki biraz daha sizinle

zaman zaman geçirelim. Çünkü gerçekten ben de üzülüyorum dijital lider kısım bittiğine. Mahmut Can senden rica etsem

beni tek göst verebilir misin? şeyde yani şeye stop sharing yapıyorum. Tamam.

Çok teşekkür ederim. Şimdi arkadaşlar eee sizden eee bir kere herkese çok teşekkür ederim. E katılımınız için.

Arada sırada eee işte üniversitede sağda solda vesairede eee rastlaşıyoruz farklı etkinliklerde filan. Herkes teşekkür ediyor ama en büyük teşekkür aslında size ait. Gerçekten öyle. Çünkü 14 hafta

boyunca eee geceleri eee bazen evet 1,5 saatte 1 saat 20 dakikada toparladığımız dersler oldu ama bazen 2 saatin üzerinde eee giden eee çok yoğun dersler oldu.

Bir de üzerine sınavlar yaptı, sizleri terlettik. Birçoğunuza biliyorum eee çok önemli görevlerde vazife yapıyorsunuz.

Bu kadar işin gücün arasında eee çok sebat ettiniz. eee insallah eee hepiniz başarılı olup eee sertifika alırsınız ama dediğim gibi ilk 500 eee sertifika veriyor olacağız. Şimdi o detayları biraz anlatacağım size ama ondan önce sizden bir önemli bir ricam var. Şu anda yayında kaç kişi var bilmiyorum ama eee sizden ricam şu bugün yoklama niyetine eee sizlerden ricam lütfen şu anda web sitesine login olunuz. profillerinizde bir memnuniyet anketi var. O memnuniyet anketini hızlıca doldurmanızı istiyorum.

Çok kısa bir anket. 8 10 soruluk zannedersem eee çoktan şeyli böyle bir grading var zannedersem. Eee işte eee onu bir hemen halledebilirseniz yokla yani o anketi yaptığınız anda onu yoklamaya sayıyor olacağız. Lütfen web sitesine giriniz login olunuz. Login olduktan sonra profilinizde zannedersem sağ alt tarafta eee değil mi? Teknik

arkadaşlara bakıyorum bana bir şey yazmışlar mı? Sağ alt tarafta 14 soru var. Evet 14 soru var. 14 soru varmış.

Eee login olacaklar. Login olduktan sonra arkadaşlarımız sağ alt taraftaki şeyden eee anketi yapmalarını rica ediyorum. Anketi yapıldığı anda yoklama sayılımiş oluyorsunuz arkadaşlar. Onun için önemli. Sizler anketi yaparken lütfen yayını terk etmeyiniz. Eee,

bazı detaylar vereceğim. Detaylar şu aslında en başta söylediğim şeyi söyleyeyim. Dediğim gibi ilk 500 kişinin

profiline şeyden sonra, sınavlardan sonra eee, davet üyeleri yükleyeceğiz.

Zirve oldukça önemli çünkü zirve aslında eğitimin bir parçası. Onun için yanı paneller, keynote gerçekten çok yararlı

oluyor. Network yani oradaki ortam, e, onu yaşıyor olmanız vesaire gerçekten eee tad tadına varılmıyor. Yani ben bile yani senelerden beri eee

yapıyoruz. Eee her bir zirvede çok ayrı eee keyif alıyorum ve heyecanlanıyorum.

Sizlerle beraber oluyoruz vesaire. Lütfen gelmenizi rica eee ediyorum. Eee
şöyle detaylar vereyim. Eee, şimdi, eee, telaff sınavını yaptık. Son telaff
sınavını. Bilmiyorum şu anda açık mı? Eee, şey, terafi sağ altta. Evet. Anket,
eee, terafi sınavı belki kapanmış olabilir.

Evet, arkadaşlarımız yazıyorlar bana. Yazma, vazgeçtiler.

Açık mı şu anda telafi sınavı arkadaşlar? He, açık açıkmiş. Tamam. Herhalde bu
akşam mı bitiyor telafi sınavı? Teşekkür ederim.

Evet, bu akşam herhalde bitiyor. Eğer terfi sınavını yapmayanlar varsa şey yapsınlar. Eee,
tamam sorun değil. Şey, anketteki şey konusu o detay. Eee, bu cumartesi günü
de eee, şeyimiz var. E, son sınavımız var. O sınava da giriniz. Toplamda 5 tane normal sınav, 3
tane terapi yaptık.

böylelikte 8 tane sınav yapmış olduk. Bu 8 tane sınavın en yüksek 5 notuun
alacağınız arkadaşlar. Eee, 3 tane terfi sınavına girmeniz zorunlu değildi zaten. Onları girmesiniz
de olur. Eee, şeyde

profilinizde fazla eee, işte girmedığınız telaffileri falan sayılmış
da işte notlarımız düşük falan diyen arkadaşlar olur. Onlar yani eee, programatik olarak eee,
düzeltilebilir

şeyler. Onları biz düzeltceğiz merak etmeyin. Şeyi bitirdikten sonra da eee son sinemayı
bitirdikten sonra

önümüzdeki hafta içerisinde eğer yetiştirebilirsek Salı Çarşamba gibi eee Noform Academi yine
web sitesinde

profillerinizde başarı durumunuz, yoklama durumlarınız yoklama durumlarınızı mümkün
mertebe sizin

lehinizde olacak şekilde eee eee şey yapmaya çalışacağız. O şekilde değerlendirmeye
çalışacağız. Onan onun

içinden bir şeyiniz olmasın. Eee eee bir endişeniz olmasın. Eee son olarak eee
eee bu Dijital Liderlik Akademisi 2026'yı eee sizlerle buluş eee turma
noktasında eee destek veren, vesile olan, çok büyük eee gayretleri olan, çok
büyük desteği ve emeği olan eee başta eee Paribu ailesi olmak üzere eee bütün
eee destekçilerimize çok teşekkür ediyorum. Bütün Paribu ailesine eee teşekkür ediyorum. eee
Webchers'a
destekleri için teşekkür ediyorum. Eee Paribu yöneticileriyle Webch

yöneticileriyle yine zirvede beraber olacağız arkadaşlar. Eee bu yayını size ulaştırmada D20 medya eee çok büyük

emeği var. aynı zamanda No Form Akademi'nin eee yönetimini de D20 medya yapıyor. Eee çok eee Türkiye'nin eee önemli YouTube eee ajanslarından bir tanesi. Eee D20 Medya'nın da diğer kanallarını eee takip etmenizi öneririm. Eee D20 Medya eee için de eee sevgili Cevdet Canver nezdinde tüm D20 Medya ailesine çok teşekkür ediyorum. eee önemli bir e teşekkür de tabii ki kime? Mahmut Can'a. Mahmut Can seni yayına alabilir miyiz? Şöyledir bir yüzünü göster.

Selamlar. Evet

Mahmut Can'a da arkadaşlar bir eee şöyle teşekkür edersek.

Evet. Tamam. Mahmut Can'a da teşekkürler. Aldık. Mahmut Can çok teşekkür ederim emeklerin için. Eee katkın çok büyük. Eee onun haricinde eee tabii ki eee eğitmenlerimize, eee, çok büyük eee bir teşekkür ediyoruz. eee tüm eğitmenlerimiz de umarım hemen hemen hepsiyle zirvede görüşme, buluşma, tanışma imkanı bulacaksınız eee başta

iste Gülçin Hoca, Aslu hoca, diğer hocalarımız, Paribu yöneticileri, Ferhathut Hoca, eee Burak Hoca, eee birçoğu, eee zirvede oluyor olacak. Lütfen, eee, zirveye katılımımızı bekliyoruz. Onun haricinde tabii ki eee en önemli teşekkür de eee ülkemizin eee Güzide Üniversiteleri, Galatasaray Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nin eee öncelikle rektör hocalarına eee daha sonra tüm eee yönetimine ve tüm mensuplarına eee bizden esirgemedikleri eee maddi manevi tüm eee destekler için eee kendilerine çok teşekkür eee ediyorum.

Eee, evet. Herhalde unuttuğum bir şey, eee, kalmadı diye düşünüyorum. Eee, son olarak bir iki teşekkür daha yapayım. Eee, aynı zamanda şeyi unutmayağım. Salı günü geçtiğimiz salı günü eee Meltam Hanım ve Zeynep Hanım'ın destekleriyle Dijital Park Teknokent eee ve etkin proje yönetim eeeein ve beraber ortak eee eee girişimleri olan Tekin Küpda biliyorsunuz yayın yaptık. Kendilerine de çok teşekkür ediyoruz.

Çünkü Dijital Liderlik Akademisi devam ederken o süreç içerisinde böyle bir eee destek çıkışları bizim için çok anlamlıydı. eee, çok güzel bir yaygındı. Geçtiğimiz, eee, Salı günü, eee, yaptığımız yayın. Eee, inşallah eee, zirvede Dile hocamız da bizimle beraber

olacak. Eee, eğitimde olmayan ama her zaman etkinliklerimizde ya bu sefer etkin eee, eğitim programında olamayan eee, ama etkinliklerimizde sürekli bize destek veren bazı sürpriz hocalarımız da diyelim. Simdiden isim vermeyelim. Onlar da zirvede eee, olacaklar. Eee,
arkadaşlar, eee, eee, dijital liderlik, eee, ve aslında özünde, özetinde liderlik aslında bitmeyen bir, eee, yolculuk. Aslında liderlik dediğimiz şey yola devam etme cesaretini koruyabilmek. Eee, bu bir son değil. Alacağınız sertifika bir son değil. Bir başlangıç. Eee, onun için Noform Akademiyi de takip etmenizi tavsiye ediyorum. eee Aslı Hoca
la beraber biliyorsunuz Türkiye Yapay Zeka Politikaları Laboratuvarını açtık.
Eee ona katılımımızı bekleriz. E onun haricinde veri bilimi, Generative AI eee finans yönetimi eee daha önceden bahsetmiştim AIK Study Club gibi, eee farklı farklı eğitim eee şeylerimiz olacak, programlarımız olacak. Bu eğitim programlarında da eee görüşmeyi temenni ediyorum. Eee, umarım insallah eee başka Dijital Liderlik Akademisi programlarında daha büyük kitlelerle,
eee, daha farklı eğitmenlerle, daha zengin içeriklerle eee ve özellikle sizlerin de eee katılımıyla eee destekleriyle eee umarım tekrardan bir araya geliriz. Eee hepiniz iyi ki varsınız. Eee zirvede eee görüşmek üzere diyorum. Yeah.